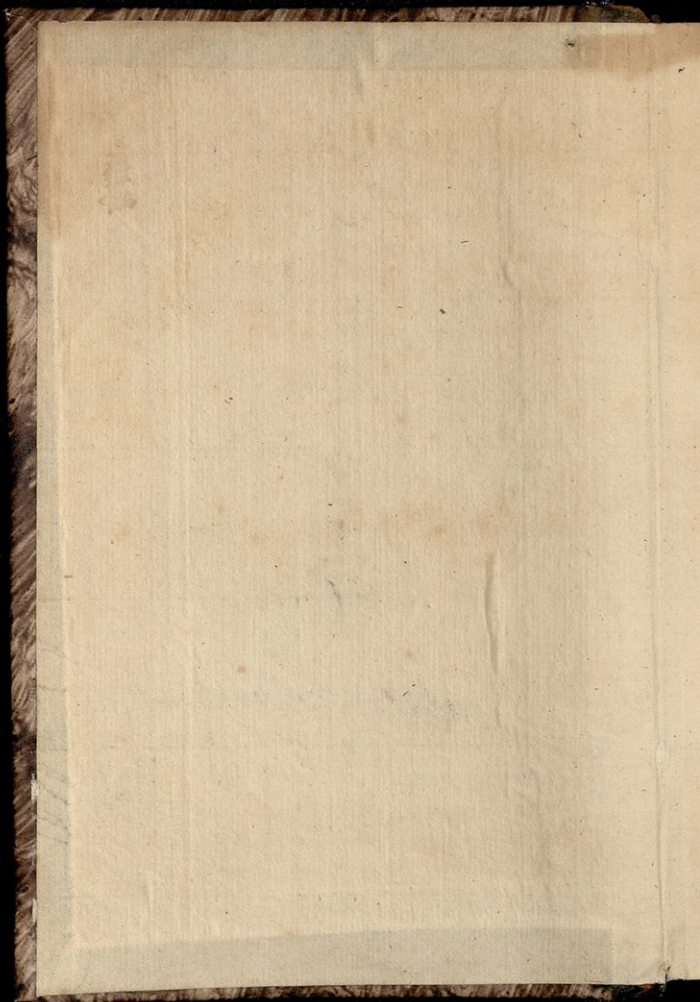

Narodna in univerzitetna knjižnica
v Ljubljani

77595

3.

Lazaro

Vremetz.

1858.

Opština 20 Marzo

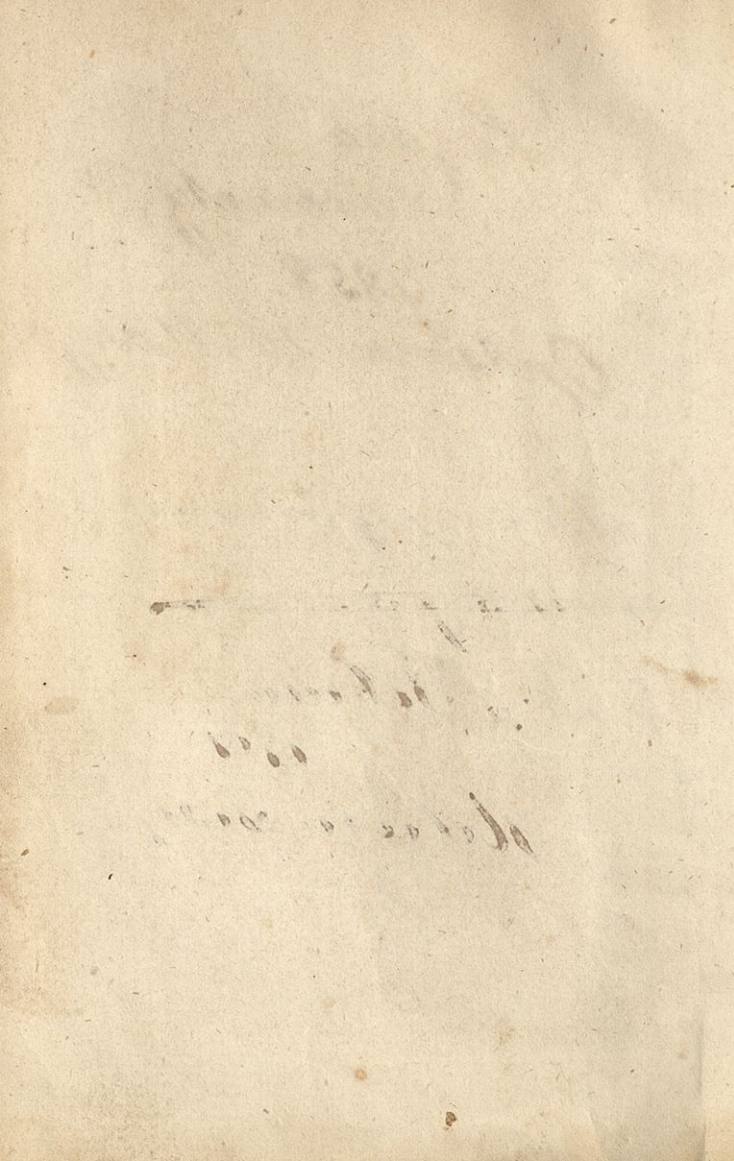
Überrufen

~~am 3 Januar~~

am 3 Februar

1901

Heber Josef

SHIVLJENJE SVETNIKOV.

Špisal
FRANZ VERITI.

TRETJE BURVE,

V' natif téh bukev so milostljivi Firšht
GOŠPOD GOŠPOD

ANTON ALOJS

LJUBLJANŠKI ŠKOF

pet in dvajstiga Švezhana 1831 dovolili.

V' LJUBLJANI

natifnil Joshef Blasnik.

Na prodaj per Janesu Klemensu, bukvovesu.

1844.

+ 77595

77595

Kdo naš bo lozhil od ljubeshni Kristušove? Terdno
vem, de naš ne bo mogla ne smert, ne shivlje-
nje, ne angeli, ne poglavarstva, ne oblasti, ne
sedanje, ne prihodno, ne sila, ne visokost, ne
globozhina, ne druga stvar lozhiti od ljubeshni
boshje, ktera je v' Kristusu Jesusu Gospodu na-
shim. Rimlj. 8.

D 309/1957

030050664

M a l i f e r p a n.

I. dan maliga ferpana.

Sveti Teobald.

Sveti Teobald je bil rojen v' mestu Provinu na Franzoskām v' letu 1017. Njegov ožhe je bil knēs Arnolf, bogat in mogozhen gospod. Ta je svojiga ljubiga sinú Teobálda slo skerbeno redil, in mu tudi imenitne uzhenike dal. Otròk Teobald je bil staršhev, uzhenikov in vsih veselje, ker je rad uzhil se, ubogal in molil. Rastel je v' starosti in modrosti, Bogu in ljudém je bil perjeten. Desiravno je per svojih bogatih starših vsiga obilno imel, in desiravno je she mlad bil; mu vender posvetne dobrote serza niso spazhile. Drugi mladenzhi bi bili v' mehkobi in lenobi shiveli; on pa ni, ker mu je Bog dal nizhemernost svetá in vrednost svoje dushe sposnati. Njegovo nar vezhi veselje je bilo v' samoti shiveti, svete bukve brati, Jesusove nauke premishljevati, gorezhe moliti. To je njegovo dusho zhedalje bolje vne-

malo po sgledu svetnikov shiveti. Védil je, de se v' vsakim poshtenim stanu in povsod Bogu flushiti samore; védil pa je tudi, de se mu v' samoti veliko loshej flushi. Sato je nar poprej doma skušhal pushavnike posnemati: shivel je odlozhen od vse nepotrebne drushbe, od vsih nepotrebnih opravkov; vedno se je postil, molil in premišljeval, in v' svojim Bogu se veselil. Is gorezhnih shelj po svetih pushavnikih shiveti je shel svéta vprashat bogabojezhiga mosha Burkarda; timu je svojo misel rasodel staršhe in deshelo sapustiti, in v' pushavo iti. Bogabojezhi pushavnik Burkard ga je nekaj zhafa per sebi obdershal, uzhil in skušhal; ko je vidil sveto shivljenje dobriga mladenzha Teobalda, je poterdil njegove shelje, in ga od sebe spustil.

V' drushbi drusiga shlahtniga mladenzha je shel v' mesto Rems, od ondod pa na Nemškko. Na potu sta ga srezhala dva revna popotnika, in s' njima svoje oblazhila premenila, de bi ko berazha hodila po svetu. Šlabo oblezhen, bosa, lazhna sta sem ter tje hodila, de bi perpravno pushavo nashla. Ko sta v' Pitingen zhes réko Rajno prishla, jo dobita. Ta dva shlahtna mladenzha sta v' blishne vafi hodila delat; f' tem, kar sta saflushila, sta fi kruha nakupila, in spet hitela v' pushavo. Krùh in voda sta bila njun shivesh; vender sta veselo shivela, in vedno Boga hvalila. Deshelani so se nad njima zhudili, in njuno sveto shivljenje hvalili. Ta ozhitna hvala je dvema mla-

denzhema soperna bila. Sapustila sta svojo pu-
shavo, veliko deshél obhodila, na sadnje na
Lashko prishla, in bliso mesta Vizenze ostala
v' pushavi Šalomigi. Onda sta nashla sapushe-
no in rasderto zérkvizo; ta jima je bila prav
perloshna, ker je bila delezh od zeste na sa-
moti. Gospodar te pushave in zerkvize jima
je rad dal tisti prostor. Hitro sta rasderto zerk-
vizo poprávila, dve majbni hishizi si naredila,
in ondi Bogu veselo flushila. Ni mogozhe pra-
viti, kako sveto sta ta dva pushavnika shivela;
eniga duha sta oba bila, in eden drusimu sta
ferzhnost dajala Bogu flushiti. Kmalo pa je
svetimu Teobaldu tovarsh umerl. Ali Teobald
savoljo sgube ljubiga tovarsha ni opešhal v'
poboshnosti; she le poboshnishi je sdaj shivel,
de bi frezhno umerl. Ko je shkof mesta Vi-
zenze vidil njegovo resnizhno svetošt, mu je sa-
povedal, de naj se perpravlja mashnikovo po-
svezhenje prejeti. Is pokorshine do svojiga shko-
fa ga je prejel. She sveteje je potlej shivel,
in tudi druge uzhil sveto shiveti. Njegova sve-
tošt je delezh okrog slovela, zelo do njegovih
staršhev je nje glas prishel. Ozhe in mati sta
k' njemu hitela, de bi pred smertjo she vidi-
la svojiga ljubiga finú. Kader sta do njega
prishla, in ga vřiga prepadeniga in ubosiga vi-
dila; sta se is natorniga usmiljenja nad njim
sjokala. Ko pa slishita od njega, kako veselo
Bogu flushi, in kako je potrebno sa svelizha-
nje svoje neumerjozhe dushe škerbeti; sta se
vnela ravno tako shiveti, kakor sta nad njim

vidila. Njegova mati je s' dopuſhjenjem ſvojiga moſha ondi bliſo oſtala; ozhe je ſizer domu ſhel, pa vſe drugazhi je potlej ſhivel. Šbolel nevarno je ta ſveti puſhavernik; pred ſmertjo pa je ſhe ſvojo ljubo mater dobrimu prijatlu perporozhil, in v' tiſti ſamoti mirno umerl v' letu 1066.

N a u k.

Po Jeſufu Kriſtuſu ſhiveti.

Šveti Teobald je od mladosti ſhivel po Jeſufu Kriſtuſu. Bil je bogat v' premoſhenji, pa radovoljno je ubog poſtal; lahko bi bil vſe do brote vſhival; pa bil je ſmiraj v' pokorjenji; ne de bi bil ſvojimu poſhelenju ſtregel, je raji ſ' krishem obloſhen ſa krishanim Jeſuſam ſtanovitno hodil. Sato je priſhel v' nebeſhko kraljeſtvo. Po Jeſufu ſhiveti je vſim ſapovedano: in vſim mogozhe; ne iſgovarjaj ſe tudi ti, ki to bereſh ali poſluſhaſh, temuzh hiti ſa Jeſuſam, de prideſh v' njegovo kraljeſtvo.

Po komu ſe ti imenujeſh kriſtjan? Odgovoriſh: „Po Jeſufu Kriſtuſu.“ Prav ſi odgovoril, pa ſhivi tudi po njem, bodi njemu podobn, in boſh v' reſnizi kriſtjan; zhe po njem ne ſhiviſh, ſi njega in njegoviga imena nevreden. Šveti Pavel pravi: „Ktere je (Bog) previdil, jih je tudi pred odlozhil, de bi podobi njegoviga Sinu enaki poſtali.“ Rimlj. 8, 29. Ti le bodo ſvelizhani, drugi ne, deſiravno ſe

imenujejo kristjani. Zhe po Jesusu ne shivish, sakaj se kristjan imenujesh? zhe si kristjan, shivi ko kristjan, po kershanskó. Šamo ime te ne opravizhi, ampak dobre dela; ref le dobre dela te rasodevajo kristjana. Ši kristjan; pa zhe Jesufove dobrote v' katolshki zerkvi nehvaleshno sametujesh, si hujshiga obsojenja vreden. Ne le nevernikam in krivoverzam, tudi slabim kristjanam porezhe Jesus serdito: „*Poberite se, vi prekleti! spred mene v' vezhni ogenj.*“ Mat. 25, 41.

Kako se shivi po Kristusu Jesusu, ti ne more nesnano biti, zhe le Jesusa sposnash, ker je on sgled in uzhenik vfiga dobriga. Jesusa Kristusa pa lahko sposnash, ker velikokrat od njega flishish. Vesh, de je vfa njegova volja volji njegoviga ozheta bila vselej podvershena; sgoli ljubesen je bil do ljudi, in je tudi sdaj she; umerl je is ljubeshni do svojih nehvaljeshnih stvarí: tudi ti njegovo sveto voljo v' vřim spolnuj, pa is ljubeshni do njega, in ostani mu svest v' vřih nadlogah in v' vřim preganjanji.

Premisli radovoljno uboshtvo Jesusa Kristusa. Od revne devize Marije je bil rojen v' rasdertim hlévzu, na flami med neumno shivino je leshal, manj ko vřim revesham mu je bilo postresheno; on, Gospod vřiga, ni nikdar hotel lastnine imeti, kakor je sam djal: „*Leřize imajo jame, in ptize gnjesda; jeřt pa nimam kam glave nařloniti.*“ Luk. 9, 58. Zhe si ti bogat, bodi ponishen, ubogim usmiljen, vřim pravizhen; ne hvali se s' bogatřvam, ne

upaj va-nj, ne ljubi ga, boljiga bogastva fi ishi v' nebesih. Zhe fi ubog, hvali Boga, kateri te je ubogimu Jesusu podobniga storil; bodi poterpeshljiv, svojiga revniga stanu sadovoljen.

Jesuf je v' Egipt pred Herodam sbeshal, ne is strahu, ampak v' nash sgled. Tudi ti delaj tako, in preterpi krivizo hudobnih; varuj se jih krivizhno rasshaliti, tudi v' neusmiljenim preganjanji bodi poterpeshljiv, in moli, de svojo krivizo sposnajo, in se spokoré. Deviza Marija in sveti Joshef s' Jesufam gresta v' nesnano deshelo, ker upata v' ljubesnjivo previdnost boshjo; tudi ti terpi voljno savoljo Boga, bodi mu pokoren, in ne bosh nikdar sapushen. Jesuf, Marija in sveti Joshef hodi jo pred teboj f' svojim sgledam, in ti svetijo, de voljno preterpish vse nadloge sedanjiga shivljenja.

Jesuf je bil pokoren ne le svoji ljubi materi Marii in svojimu dobrimu redniku f. Joshefu, ampak tudi krivizhnim oblastnikom. Spofhtoval je duhovshino in veliziga duhovna kajfesha, desiravno so krivizhno ravnali s' njim; bil je nevernimu sodniku Pilatu pokoren, in se ni vstavljajl njegovi krivizhni sodbi, akoravno bi se bil lahko. Tudi ti bodi vsm oblastnikom savolj Boga pokoren, ker bres pokorshine ni nobene svetohti. Hvaliti bi ti mogel Boga, kateri ti je duhovske in deshelske oblastnike dal v' tvojo zhasno in vezhno frezho. Duhovni skerbé sa tvoje svelizhanje; deshelni ob-

lastniki zhujejo savoljo tvojiga mirú. Vsi ti so tvoji sosebni dobrotniki in usmiljeni ofkerbniki; sakaj tedaj nad njimi godernjash, se jim vstavljash, ali jih nerad ubogash? Jesusa premisli, bosh lahko in rad savoljo njega in po njem pokoren.

Jesuf je molil in se postil, de bi tudi ti rad molil in se pokoril. Š. evangeli prizhuje, de je Jesuf k' svojimu nebeshkimu Ozhetu pogosto molil, vzhafi je bil vso nozh v' molitvi boshji; moli tudi ti po njegovim sgledu, ker si dolshen, in potreben molitve. Jesuf, jagnje boshje, se je postil; postí se tudi ti, de svoje greslino teló pokorish, in hudo poshelenje loshej premagujesh.

Jesuf je bil in je poln gorezhe ljubeshni do vseh. Dushhe svelizhati je bila njegova gorezha shelja: ljubeshnjivo je greslnike sprejemal, in pobolishhanim grehe odpushal, terdovratnih greslnikov ni sanizheval, temuzh uzhl jih je ljubeshnjivo; hudim sovrashnikam je odpushal, in sa nje molil. Tudi ti delaj po Jesusovim sgledu, de od Boga sadobish usmiljenje, kteriga si slo potreben: zhe né, bosh po svoji terdobi hudo pokorjen. Kader koli si rashaljen, sanizhevan, sovrashen; obeshni svoje verne ozhi v' poterpeshljiviga in usmiljeniga Jesusa, de si po njegovim sgledu poterpeshljiv in usmiljen.

Jesuf je od rojstva do smerti v' velizim terpljenji bil. Rojen je po simi, o polnozhi,

v' rasdertim hlevzu, de bi vezh terpel; bolezhine je terpel per obresovanji; kmalo je mogel beshati v' nesnano deshelo v' Egipt; v' uboshtvu je smiraj shivel, shirideset dni in nozhi se je v' pufhavi pestil; neprenehama je po desheli hodil ljudi uzhit; sovrashen, preganjan in umorjen je bil. Premisli vse to, glej saframovavni les, na katerim je Jesus is ljubeshni do tebe svoje predrago shivljenje ozhitno sklenil, in ne brani se terpljenja. Jesus, Sin boshji, je vedno in veliko terpel; ti greshni zhlovek, se branish terpeti?

Jesus je sgled vsiga dobriga; po njem shivi, in bosh vekomaj frezhen. Ne glej slabih, ne pohujshaj se nad njimi, ne ubogaj nobeniga, zhe te ne uzhi po Jesusu Kristusu. Hudizh, svet, mesó ti bodo branili po Jesusu shiveti; pa vojskuj se stanovitno, in ne vdaj se jim. Vidish veliko ljudi hoditi po shirókim potu svojiga hudiga poshelenja, ne hodi sa njimi, ampak sa Jesusam. Zhe te bodo sanizhevali in preganjali, ne poslufhaj jih, in ne daj se jim smotiti, temuzh Jesusu flushi svešto, de ga v' dan sodbe prijasniga najdesih. Premisli, vfa velika mnoshiza hudobnih ti ne bo samogla pomagati, ako bo Jesus soper tebe, tudi ne shkodovati, ako bo Jesus s' teboj; bodi tedaj Jesusu svešt, in dobro ti bo vekomaj.

M o l i t e v.

O Jesuf! ti si sgled vseh ljudi, de bi vsi po tebi shiveli. Ti si gledam in si besedo pot boshji v' resnizi uzhihi; blagor vsem, kateri sa teboj hodijo; gorje vsem, kateri po tebi ne shivé. O Gospod! bojim se od tebe sasilhati: „Te ne posnam, poberi se od mene!“ Huji ko strela bi mi bile te besede. Pa, o ljubi moj odreshenik, ne sapusti moje nehvaleshne dushe; daj mi gnado sposnati, kako je potrebno, dobro in veselo tebi flushiti, de resnizhno po tebi shivim, in te nikdar ne sapustim. O sveti Teobald! sprosi mi sposnanje Jesufovo, kakorshno si ti imel, de imam vse dopadenje do njega, de mu v' vsem svešto flushim, in de ga, kader se bo moja dusha od telefa odlozhila, prijasniga najdem. Amen.

II. dan maliga serpana.

Devize Marije obiskanje.

Kader je angel Gabriel od Boga k' Marii bil poslan ji osnanit, de jo je Bog isvolil mater vsiga svetá odreshenika, de jo bo mozh nar Vishiga obsenzihla, de bo mati in deviza; ji je tudi rekel: „Elisabeta, tvoja teta, je spozhela finu v' svoji starosti, in ta mesez je she-

sti, kar je bila imenovana nerodovitna.“ Marija je bila te novize slo vesela, ker je svojo bogabojezho teto Elisabeto perferzhno ljubila. Bres odloga je od Nazareta hitela bleso v' Hebron, mesto na gorah v' Judeji, svoje ljube tete obiskat, se s' njo veselit, in ji pomagat. Marija je po navadi sramoshljivih deviz bila smiraj rada v' samoti; pa is ljubesni do Boga in do blishniga je samoto sapustila, in fhla med ljudi. Kader je Marija stopila v' hisho, posdravi Zaharijata in Elisabeto. Bersh ko je Elisabeta besede Mariine saflishala, je dete Janes v' njej poskozhilo. Janes, she pred rojstvam s' svetim Duham napolnjen, je sposnal Šinu boshjiga v' prezhistim telefu Marije devize, pred katerim je bil od nar' Vishiga namenjen hoditi, in mu pot perpravljati; sato je od veselja poskozhil. Šveta Elisabeta je bila takrat rasvetljena, in je sposnala kaj se je v' Marii sgodilo, in kako veliko milost je od Boga prejela; sato je veselo savpila: „Shegnana fi ti med shenami, in shegnan je sad tvojiga telef! Od kod mi je to, de mati mojiga Gospoda k' meni pride? Šrezhna fi ti, ker fi verovala.“ S. Elisabeta je Boga visoko hvalila sa milost, ki je bila Marii storjena, se je pred njo ponishala, in se zhudila, de ona, mati boshja, k' njej pride. Take ste te dve svete dushe: Marija je vesela frezhe svoje tete Elisabete, in Elisabeta je vesela frezhe Mariine; obé hvalite Boga neisrezheni dobriga in neskonzhno milostljivi-ga. Ko je Marija sposnala, de je njena pre-

zhudna rodovitnost Elisabeti rasodeta, in lastno hvalo saflifhala; se je ponishala, in Boga hvalila rekozh: „Moja duſha povifhuje Goſpoda, in moj duh ſe filno veſeli v' Bogu, mojim ſvelizharji, ker ſe je oserl na niſkoſt ſvoje dékle.“ Œhe vezh je Marija govorila, in Boga hvalila, kteri ponishuje prevſetne, in povifhuje ponishne. Marija je bila tri meſze per ſveti Elisabeti; kader ni vezh njene pomozhi potrebovala, je ſhla domu v' Nazaret.

N a u k.

Is tiga prasnika.

Evangelift ſ. Luka ni ſaſtonj na tanko popiſal Marije devize obifkanja, ker to velike ſkrivnoſti ſapopade, in lepe nauke daje. Ko je Marija po angeli Gabrijelu ſvedila, de je Elisabeta rodovitna poſtala; je berſh ſhla od Nazareta, in hitela po gorah Elisabeto obifkat. Marija ni ſhla k' Elisabeti ſvedit, ali je reſ ali ne, kar je Gabrijel govoril, tiga ni perpuſheno miſliti od te verne devize; temuzh ſhla je ſe ſ' njo veſelit ſavoljo zhudne rodovitnoſti, in ji po ſvoji mozhi ſtrezh. Premifli, zhe ti bliſhniga obifheſh, ali ga obifkujefh is ljubefni ko Marija. Lahko je to is ljubefni; pa bleſo je lakomna, ali nezhiſta, ali druga ſlabba. Ti ſi rad v' druſhbi, pa raji v' ſlabi ko v' dobri; ſato veliko malopridniga ali greſhniga govorifh in poſluſhaſh. Le ſveto druſhbo

ljubi, de je Bog med vami, in eden drusiga boljshate.

Marija je shla k' Elisabeti se s' njo vese-
lit; Elisabeta se je Marije veselila. Glej! vse po-
boshne dushe so vesele dobra, ktero blishni
ima, med temi ni nobene nevoslhjivosti, no-
bene grenkobe, nobeniga ozhitanja; veselé se
dobra, ktero blishni vshiva, kakor bi same
to vshivale. Zhišta ljubesen dela ljudi, ka-
korshne jih s. Pavel popishe rekozh: „*Se ve-
selé s' tistimi, kteri so (pravizhno) veseli, in
jokajo s' tistimi, kteri jokajo.*“ Rimlj. 12,
15. Premisli, ali je tvoje serze tako. Ti ni-
si toliko hudoben, de bi blishnimu pogublje-
nje voshil: vender te nevoslhjivost skusha,
zhe per soperniku vidish frezho, ali slishish
hvalo; morebiti dobre dela blishniga rasla-
gash slabo, in hude dela povishujesh in ras-
nashash. Greh blishniga te ne veseli, pa
vshezh ti je, de ga greh ljudém soperniga
dela; njegovo ponishevanje te veseli, ker ga
ne ljubish. Bodi vesel dobra, in shalosten
hudiga, naj bo to, per komur si bodi.

Marija, mati boshja, je shla k' Elisabeti,
in ji je tri mesze sfregla. Premisli visokost Ma-
rije, in zhudi se nad njeno veliko ponishnost-
jo. Prav sato je sveta Elisabeta savpila: „Od
kod mi je to, de mati mojiga Gospoda k' me-
ni pride?“ Marija je bila mati Sinu boshjiga,
sveta Elisabeta pa mati hlapza Sinu boshjiga;
vender je Marija shla k' Elisabeti, in ji sfreg-
la. Take so dushe, ktere Duh boshji vodi,

so ponishne, ljubesnjive, krotke, postreshne. Zhe ti hozhesh, tako rekozh, po drusih hoditi, kateri so nishji od tebe, zhe more vfaka beseda blishniga tvojimu napuhu strezhi; ne posnemash Marije. Ti le sebe in svojo visokost vidish, ljubesen in ponishnost posabis; torej ni praviga duha v' tebi. Ti si krotak, ponishen, usmiljen, postreshen, kader blishni ve po tvoji slabosti f' teboj ravnati, se ponishovati, in se pod tvoje noge devati, fizer pa né; kje je sapovedana ljubesen do blishniga? Kdo si ti, ki se neumno povishujesh? Ti si Adamov otrok, ko so drugi, brat svojih revnih bratov; zhe te je Bog raslozhil, si od njega prejel, in oistreji sodba te zhaka. Delaj tedaj po sgledu Marije: „*Kolikor si vishi, tolikor bolj se ponishuj, in bosh per Bogu milost nashel.*“ Širah 3, 20.

Marija je shla k' Elisabeti, pa ji ni nizeh pravila od velike prejete milosti; sveti Elisabeti je sveti Duh rasodel to skrivnost, je Marijo povishovala rekozh: „Šrezhna si ti, ktera si verovala, ker bo dopolnjeno, kar ti je od Gospoda povedano bilo.“ Marija je bersh uméla, kaj te besede pomenijo, pa je le Boga hvalila. Prej pred angelam je resnizhno rekla: „Šim dékla Gospodova.“ Pred sveto Elisabeto je ravno to pravila: „Gospod se je oserl na niskost svoje dékle.“ Marija je hotla rezhi: „V' meni is moje lastne mozhi ni nizeh dobriga, sim nevredna flushabniza boshja, in le nesafushena milost boshja je mene nevredno deklo

povisihala. Premisli dobro Mariino ponishnost, de si tudi ti ponishen. Zhe rad nepotrebnogovorish od svojih dobrih del; zhe trobisih, de bi vse svedili, kaj dobriga delash: te napuh vodi, in ti ne bo dobriga povrazhila. Vse dobro je od Gospoda, in sa vse dobro njega hvali. Bolj ko te Bog povishuje, bolj ko si hvaljen od ljudi; bolj se ponishuj in misli: „Sim nevreden hlapez, nevredna dekla vfigamogozhniga Boga. Jesuf to sapove rekozh: „*Kteri je vishi med vami, naj bo (v' svojih mislih) narmanjsi.*“ Luk. 22, 26.

M o l i t e v.

O preljuba in presveta deviza Marija, kako lepo me uzhish! Ti si bila, preden si Jesufa poslusihala, polna njegoviga duha. Ref, polna si bila svete ljubezni, sosebne ponishnosti in vfiga dobriga. Shelim po tvojim sgledu shiveti; bom fizer vse ljudi ljubil, in nobeniga sanizheval, pa le s' bogabojezhimi bom drushbo imel, in s' njmi hvalil Boga bres konza usmiljeniga. Po tvojim sgledu lastno hvalo sovrashim, se hozhem ponishevati, vsm usmiljen biti in pomagati. O sveta Elisabeta! ko si Marijo, mater Jesufovo, tri mesze v' svoji hishi, imela, spròsi mi gnado, de bošta Jesuf in Marija vedno v' mojim serzu, de obema dopadem, de mi Marija pomaga per Jesufu milost najti. Amen.

III. dan maliga ferpana.

Sveti Oto škof.

Sveti Oto, od shlahtnih, pa revnih staršev na Nemškim rojen, je bil skerbno srejen. V šoli je vse souzhenze presegel, in v' uzhenosti in modrosti tolikanj rasel, de je še mlad drusih uzhenik bil. Poln ljubesnjive modrosti je vedil mladenzhe na vse dobro napeljevati. Silno veliko uzhenzov je pod seboj imel, in hitro je obogatel; pa pravizhno perdobljeninga bogastva ni malopridno sapravljjal, temuzh prostorno hišo sa revne, bolehne in sapušhene ljudi je s' njim kupil, in jih s' vsm ofkerbel. Nemški zesar Henrik IV. je njegovo uzhenost svedil, in ko je Bambersški škof umerl, je njega škofa tište imenitne in bogate škofije namenil. Š. Oto se je tiga prestrašhil, ker se je is ponishnosti te velike oblasti nevredniga shtel; v' Rim je shel papesha ponishno profit, de naj nikar v' to ne dovoli. Papesh, kterimu je bila njegova uzhenost in poboshnost še snana, ni njegove ponishne proshnje uslišhal, temuzh ga je škofa shegnal, in v' Bamberg poslal.

Sveti Oto se je papeshu podvergel; pa kolikor bolj se je te velike oblasti bal, tolikaj skerbnišhi je bil v' svojih velizih dolshnostih. Smiraj je bil perpravljjen dušham pomagati;

pomagal jim je s' dobrim sgledam, s' molitvijo, s' nauki, s' vřim. Perhodki njegove řhkofije so bili filno veliki: vender je revno shivel, řlabo bil oblezhen, vedno se pořtil, řlushabnikov malo imel, in per vřim bil radovoljno ubog, de bi reveřham in bolnikam lořshej pomagal; ne malo klořhtrov in zerkev je is řvojiga řosidal ali popravil, de bi unanja zhařt boshja povřřhana bila; veliko bolj je řkerbel, de bi vři Boga molili s' řhivo vero in ř' řvetim řhivljenjem. Ob njegovim zhařu je bilo v' Pomeranji dořti nevernikov, kteri niřo hotli nobeniga uzhenika pořluřhati; řveti Oto, od Poljskiga kralja prořhen, pod kteriga oblařtjo je tiřta deřhela bila, je med nje řhel, in jih veliko spreobernil. Lahko jih je napravil, de so ga pořluřhali, ker je bil perljuden, je ubogini obilno pomagal, ni od nobeniga nizh vsel, in je le sa njih řvelizhanje řkerbel. Deřiravno jih je pa veliko spreobernil, je bilo vender řhe dořti terdovratnih, kteri so ga řovrashili in salesovali. Zhudno je, kar ře je řgodilo per meřtu řřtetinu. V' tiřtim meřtu je pod milim nebam ozhitno uzhil, kar je neveren pōp med pridigo řavpil: „Ubi-mo tiga řovrashnika nařhih bogov!“ Navada deřhelanov je bila ne bres orořhja iti od doma; vřak je řulizo, ali přřhizo, ali řekiro seboj vsel. Velik punt je vřtal soper řvetiga řhkofa Otona; kriřtjani so ga řhe mertviga obřhalovali, pa Bog ga je obvaroval. Neverniki so řvoje roke vřdignili ga s' orořhjem

umorit; pa vsi so oterpnili, niso mogli ne mah-niti po njim, ne se ganiti. Kristjani so jih debelo gledali, potlej vfigamogozhniga Boga hvalili. Sveti Oto pa jim je rekel: „Sdaj vi-dite in sposnate vfigamogozhnošt Boga, kteriga mi kristjani molimo. Zhe so valhi bogovi kaj, in vam samorejo pomagati, profite jih; ker pa oni tega ne morejo, bom jest Boga, kteriga vam osnanujem, profil, de naj vam pomaga.“ Pokleknil je, in sa - nje profil, in bersh so bili gibzhni ko prej. Neverniki so pred svetiga fhkofa pokleknili, se mu sahva-lili, in obljubili ga ubogati, kar koli jim bo sapovedal; vsi so kristjani postali. Škerbne pastirje jim je postavil, in nasaj shel v' svojo fhkofijo, v' Bamberg; vender je smiraj fker-bel sa njih svelizhanje. Svetimu fhkofu Otonu je bila smiraj zhašt boshja per serzu, in do konza je neutrudama delal sa svelizhanje duh. Njegova frezhna smert je bila v' letu 1139. Bog je po njem veliko zhudeshev storil.

N a u k.

Kako otroke uzhit.

Sveti Oto je v' svoji mladosti otroke uzhil, tako ljubesnjivo in modro jih je uzhil, de so njih serza vse v' njegovi oblasti bile, toraj so ga ubogali, kar je namen vsih nauk. Ravno tako ljubesnjivo modrošt je svojim ovzhizam, in tudi nevernikam skasoval, in jih veliko

spreobernil. Ta modri uzhenik bodi vſim uzhenikam, ſtarſhem, goſpodarjem in vſim v' ſgled, kako naj otroke uzhé, de bodo po-
boshni kriſtjani in dobri deſhelani.

Kdor koli otroke ali druge uzhi, naj ima in ſkaſuje ſveto ljubesen; tako bodo perneſli njegovi nauki, njegovo opominjevanje in ſvarjenje veliko ſadú. Nebefſki uzhenik Jeſuf je ſoſebno ljubil nedolſhne otrozhizhe, in poſvaril uzhenze, ki ſo jim branili k' njemu iti. Mat. 19, 13. 14. Ljubesen more biti v' ſerzu, na obrasu, na jeſiku, v' vſim. Ako otrozi ſpoſnajo, de jih uzhenik perſerzhno ljubi, in uzhi, de bi frezhni bili; ga bodo ljubili, in radi ubogali.

Otroke je treba modro ſvariti. Lahko je govoriti modro in ojſtro, zhe je otrok ojſtroſti potreben. Nar bolj je otrokam veſelje in ſerzhnoſt dajati do dobriga, in tako ſe jim na roke gre. Jih le ſanizhevati, ſaſramovati, smerjati, in gerde imena jim dajati, je ſhkodljivo, in ſ' tem ſe odvrazhujejo od dobriga, kar bi ſe ſizer ne ſgodilo, ako bi jim bilo modro pomagano.

Potrebno je fleherniga otroka natoro ſpoſnati. Védti ſe more mozh njih duſhe in teleſa, zhe ne more ali nozhe, zhe je prebojezh ali predersen. Bres tiga ſpoſnanja bo vſe napazhno in tudi krivizhno; eden bo preobloſhen, drugi ne perloſhno hvaljen, tretji prehudo ſvarjen, zheterti premehko ſtrahovan. Kdor ne ſkerbi fleherniga otroka prav ſpoſna-

ti, bo per njem malo dobriga opravil, ali pa nizh.

Nikoli se ne sme nespameten raslozhik med njimi delati. Kaj, zhe je gosposk ali kmefhk, lepo ali slabo oblezhen otrok? Vfi so podoba boshja, in sa vse je Jesus terpel; on je prepovedal majhnih sanizhevati. Kdor otrokam natorne slabosti ozhita, ali jim gerde imena daje; druge otroke pohujsha, in jih uzhi eden drusiga sanizhevati, kar je soper bratovsko ljubesen.

Ni prav otroke neumno hvaliti. Kdor otroka neumno hvali, povisha napuh, kateri je nevarna bolesen vsiga zhloveshtva. Ako se otrok rad uzhi, in rad uboga, je hvale vreden; pa se mu more toliko dopadenja skasati, de ima veselje do dobriga, ne pa ga nespametno povishevati, in njegovo serze huje spazhiti. Kdor je pa prevezh skrit, in nizh ne skashe, zhe otrok prav stori ali ne; ga pusti v' nevednosti, in nima veselja do dobriga.

Od slabost otrok se more po veri soditi. Pregreshki, kateri ne is-hajajo is hudiga serza, ampak is nevednosti ali is posabljivosti, so usmiljenja vredni; zhe pa is hudiga serza is-hajajo, so svarjenja in strahovanja potrebni. Priprostiga otroka je sadoosti uzhiti, in mehko svariti; hudobniga je treba svariti in strahovati po saflushenji. Pravizhno je to, tode vsak ne dela tako: otroku prijasniga oblizhja in perljudniga govorjenja vse pregledujejo; zelo njegovim svijazham in njegovim prekanje-

nju se smejajo; otroka revniga in nedolshniga pa neumno strahujejo, kar ni prav.

Ni prav s' nepermerjeno ali neperpushe-
no shtrafengo shugati. Ojstra, huda beseda o-
troka naglo ustrafshi, potlej pomisli in sposna,
de to ne more biti; se pervadi kaj taziga sli-
shati, sanizhuje hudo shuganje, in se mu sme-
ja. Nikoli ne strafshi otrok f' tem, kar spol-
niti ne smesh; kar pametno govorish, resni-
zhno spolnuj, kader koli je otrok napovedane
shtrafenge vreden. Zhe to delash, ti bo treba
malo govoriti, in she manj vpiti; otrok bo
sposnal, de, kar govorish, je resniza, in te
bo bres vfiga isgovora ubogal.

Nikoli se ne daj majhnimu otroku krivi-
zhno premagati. Otroku ne sapoveduj, kar nje-
govo dushno ali telesno mozh preseshe, pa tu-
di ne persanashaj mu nikar, kader ti je ter-
dovratno nepokoren. Tako delaj, dokler je
otrok she majhen, in ga navadi svoji volji se
odpovedati, de tvojo dela; tvoja pa naj bo po
boshji. Ako perve leta samudish, in otroke
pustish v' oblasti lastne volje; bodo terdovrat-
no hudobni, in f' filo bosh vezh hudiga ko
dobriga napravil.

Otrozi naj bodo v' svoji nepokorshini bres
vfiga perbeshalissha. Zhe so pravizhno straho-
vani, jim nobeden ne sme potuhe dajati; zhe
so krivizhno strahovani, tudi ni prav vprizho
jih isgovarjati. Zhe otrok per uzheniku, ali
per ozhetu, ali per materi, ali per drusim
perbeshalishe najde, bo nepokornishi in hudob-

nifhi; zhe per nobenimu ne najde perbeshaljisha, bo permoran se vdati, se bo pokorshine pervadil, in bo dober.

Kdor uzhi, more duha katolshke vere v' serzu imeti; le tako bodo nauki ognjeni, in bodo serza otrok vnemali. Kakorshen je nauk, tak bodi ti, in tvoje govorjenje ojstro, ali ljubesnjivo, ali milo, ali shalofno, po mnogoterih naukih, ktere uzhish; tako bodo otrozi v' serzu zhutili mozh tvojih naukov. Namen vsih naukov more biti zhasht boshja in svelizhanje dushe. Otrokam tako govori: „Uzhite se radi, de dobrotljiviga stvarnika bolj sposnate, mu flushite, in se svelizhate. Varujte se kaj hudiga delati, bodi si tudi na skrivnim; sakaj ker Bog vas povsod vidi. Ne legajte se, ker Bog vezhna resniza lash sovrashi. Ubogajte radi, Bog to sapove. Delajte pridno, in preterpите savoljo Jesufa.“ Kdor otroke napravlja se uzhati ali ubogati le s' obetanjem prasne hvale, ali samiga darila, ali kako drugazhi po natornim dopadenji; posnema neverne uzhenike. Kaj pa, de s' otrozi se more po otroshko govoriti; vender duh katolshke vere ne sme posabljen biti, de bodo otrozi dobri kristjani in dobri deshelani.

Uzhenik more po vsih naukih shiveti. Spofhtovanje, ktero ima uzheniz do svojiga uzhenika, ali otrok do svojih starshkev, ga lahko napravi, de meni, de je dobro, kar nad njimi slabiga vidi; slaba natora k' timu pomaga, in vsi dobri nauki bres dobriga sgle-

da bodo prasni ostali. Kdor po vseh sapovedih shivi, je vreden druge uzhiti, in njegovi sdravi nauki bodo polni dobriga sadú.

M o l i t e v.

O nebeshki uzhenik, Jesus Kristus! ti si mi v' sgled, kako de naj ljubesnjivo uzhim, pravizhno svarim, in sveto shivim. Ti si smiraj iskal le zhasi svojiga Ozheta in svelizhanja sgubljenih ovzhiz. Neisrezheno poterpeshljivo si uzhil svoje priproste uzhenze, ker so bili resnize lazhni; si krotko tudi terdovratne greshnike uzhil, ker si jih shelel svelizhati; si hinavze svaril, vender le is ljubesni, de bi svojo hudobijo sposnali; si ljubesnjivo objemal nedolshne otroke, de bi tudi mi jih perferzhno ljubili: daj mi gnado enake ljubesnjive modrosti, de bodo moji nauki obilniga sadú rodovitni. Nevolja me premaguje, ker posabim, de fim tudi jest bil otrok; jesa me omaguje, is ktere hudo govórim; majhnim pregledujem, kader bi bila pametna ojštrost potrebna; fim neusmiljen: kader je poterpeshljivost sapovedana. O Gospod! daj mi na proshnje ljubesnjiviga uzhenika, svetiga Otona, ljubesnjivo, modro uzhenost in sveto shivljenje, de sveto uzhim, in po vseh svetih naukiah shivim. Amen.

IV. dan maliga ferpana.

Sveti Urh škof.

Sveti Urh je bil rojen na Nemškim od bogabojezhnih staršev v' letu 893. Njegov ozhe je bil knés Upald, in njegovi materi je bilo ime Tierburga. Njegovi dobri starši so ga bili slo veseli, pa tudi škərbeli so ga Bogu srediti. Le sedem let je bil star, ko so ga dali v' klošter s. Gala. V' tistim kloštru so bili bogabojezhi in uzheni minihi; torej so ga njim srozhili, de bi v' poboshnosti in uzhenosti rastel, in ne bil spazhen od sapeljiviga svetá. Res je to bilo, mladenizh Urh je bil priden, pokoren in bogabojezh. Vsi minihi so imeli veliko dopadenje nad njim, in slo so sheleli ga v' kloštru obdershati; tudi profili so ga nadleshno, de naj nikar is njih kloštra ne gre. Tega jim ni hitro obljubil bres dobriga sveta, in práv, ker si stanú ne sme nihzhe prenaglo isvoliti, ampak po volji boshji. Bliso kloštra v' revni hifhizi je bila sveta deviza Viberada. Ta je bila od Boga rasvetljena, in slo modra. Š. Urh jo je ko svojo mater spofhtoval in bogal; torej je nje shel vprashat, kaj de naj bi storil. Odgovorila mu je: „Stan si isvoliti ni majhna rezh, prej morem nekaj zhasa se positi in moliti, potlej le ti bom odgovorila.“ Tako je storila, in po tem

mu rekla: „Menim, de ti nisi v' kloster od Boga poklizen, ampak v' duhovski stan na desheli; ti boš škof, in veliko terpljenje te zhaka.“ Po tim odgovoru je storil, sapustil kloster, in domu šel, kjer je ko pušhavnik shivel. Ko so njegovi dobri starši njegovo poboshnost in veselje do duhovskega stanu spoznali, so ga srozhili Adalberonu, škofu v' mestu Avkshpurgu. Škof, kterimu je njegova uzhenost in poboshnost še snana bila, ga je bil vesel, in kmalo mu je korarstvo dal. Sveti Urh, preden je to flushbo nastopil, je s' perpušhenjem svojiga škofa v' Rim šel. Papes ga je slo prijasno sprejel, in mu povedal, de je med tem, ko je on bil na potu, njegov škof umerl, in je hotel njega škofa tiste imenitne škofije postaviti. Sveti Urh se je tiga govorjenja prestrašil, in se slo branil. Papes mu je rekel: „Ker nisi voljan te škofije ob mirnim zhasu vseti, jo boš imel v' velizih smotnjavah.“ Ni se papesu vdal; slovo je od njega vsel, obiskal pokopalisha svetiga Petra in Pavla, in hitel v' Avkshpurg. Po Adalberonovi smerti je bil drug škof isvoljen, pa je hitro umerl. Takrat so vsi s. Urha isvolili. Is ponishnosti se je slo branil, pa ni se mogel ubraniti. Ko je škofijo nastopil, je bil 31 let star.

Sveti Urh je vidil dopolnjene besede svete devize Viberade in papesheve. Komaj je bil eno leto škof, so Ogri in Slovaki s' veliko vojsko prishli, so deshelo konzhalo, mesto Avksh-

purg premogli, zerkve in hishe oropali, in potlej vse poshgali. Tudi sveto devizo Vibera-do in veliko drusih so umorili. Po tej nesfrezhni in neufmiljeni vojski ljudjé vsaj ene zerkve niso premogli sosidati sa ozhitno boshjo flushbo. Sveti Urh je poglavitno mestno zerk-keu po mozhi popravil, v' nje podertijah masheval, pridigoval, in svete sakramente delil. Savoljo tih nadlog ni jenjal vseh svojih dolshnost dopolnovati, ker ga ljubesen do svojih ovz ni v' miru pustila. Vsako leto je svojo veliko fhkofijo obhodil, in ljudi uzhil, boljshal, in vse poravnaval. Slo je skerbel, de bi duhovni in drugi po vseh boshjih in zerkvenih sapovedih shiveli, on pa je vsm s' dobrim sgledam svetil. Dvakrat v' letu je imel sbor s' svojimi duhovnimi, de bi bili pastirji in ovzhize eniga duha v' Jesufu Kristufu. Njegovo shivljenje je vsm bilo v' nauk: uboshno je radovoljno shivel, de bi ubogim loshej pomagat; nikoli ni mesa jedel, ampak smiraj postno, in ravno to pome-nite dve ribi, ktere njegova podoba v' roki dershi. V' lep red je vso svojo fhkofijo djal, in neutrudama delat vse svelizhati.

Ta sveti fhkof se je bil slo postaral, in v' svojih mnogih velizih opravkih je podpore iskal. Torej je k' sebi vsel svojiga shlahtnika Adalberona, ga svojiga pomagavza imel, in svojiga namestnika namenil. Adalberon je bil fizer lepiga sadershanja, vender je bil name-njene oblasti nevreden, ker je hrepenel po nji. To ni drusim fhkofam dopadlo, in Bog je s'

hitro smertjo Adalberona is svetá vsel. Sveti Urh je is tiga sposnal, de njegova misel ni bila po volji boshji, in de je bil is natorne ljubeshni to storil. Vse dni svojiga shivljenja je to slabost obshaloval in pokoril. Velikokrat je v' sotsah djál: „O, de bi ne bil nikdar Adalberona posnal!“ Bog mu je rad ta pregrešhik odpustil. Sveti Urh se je slo škerbno k' smerti perpravljál, de bi Boga vekomaj vshival. Kader je posnal, de se sadnja ura blisha, je profil, de so ga na pepel poloshili; slovó je vsel od vshih prizhujozhkih, in duhovne profil, de naj navadne zerkvene molitve opravljajo. Preden so odmolili, je sveto umerl v' letu 973. Bil je 80 let star, kterih 49 je bil shkof. Veliko zhudeshev je Bog na njegove proshnje storil.

N a u k.

Od slepe ljubeshni do svojzov in drusih.

Sveti Urh je bil od mladosti ves po volji boshji, vender ga je ljubeshen do Adalberona smotila. Menil je fizer prav storiti, pa bilo je is natorne ljubeshni do svoje shlahte. Ta sveti shkof je le potlej svojo slabost sposnal, jo smiraj obshaloval in pokoril. Natorna ljubeshen do svojzov ali do drusih je velikokrat slepa, jih veliko sapeljuje; pa pokora je slo redka.

Štarshi so nar loshej od slepe natorne ljubeshni do otrók sapeljani. Tudi David, mosh

po volji boshji, je bil is te ljubesni premehak svojimu sinu Abfalonu; pa ta je bil svojimu predobrimu ozhetu gerdo nehvalessen. Ravno taka bo starshem, kteri svoje otroke slepo ljubijo; is neumne ljubesni pregledujejo, potlej hudo prejemajo. Štarshi is te natorne ljubesni imajo eniga raji od drusih svojih otrók, ker je lepfhiga oblizhja ali perljudniga govorjenja; ta ni nikolj strahovan, desiravno je vreden, drugi so smiraj. Zhe je eden smed drusih otrók savoljo pokorshine ali drusiga dobriga vezh ljubesni vreden, naj bo ta ljubesen zhišta, in ne preozhitna. Jakop je preozhitno islozhil svojiga dobriga fina Joshefa; bratje so ga sovraslili, v' sushnost prodali, bratu in ozhetu veliko britkost napravili. Nekteri imajo tako slepo dopadenje do svojih otrók ali do shlahte, de ne vedo od drusiga ko od njih govoriti, in njih neumne hvale ni konza. Zhe so ravno nagajivi, prepirljivi, krivizhni; nozhejo verjeti, jih isgovarjajo, in s' tem jim potuho dajejo hudobnisthim biti.

Ta slepa ljubesen je tudi drugazhi krivizhna. Zhe se zhlovek, kteriga po mesu ljubish, pregreshi, si perpravljien vse njegove slabosti in krivize isgovarjati. Zhe le po mesu ljubish, ne bosh nikoli stanoviten; se bosh na vse plati obrazhal, kakor te bo uzhil dobizhik, shkoda, napuh, jesa, meso ali drugo. Abner, poglavar vojshakov Šavla kralja, je po njegovi smerti Isboseta kralja postavil, pa le savoljo svojiga dobizhka: torej mu je bil svest do zha-

fa; ko je pa od Isboseta posvarjen bil, ga je sapustil, in je s' Davidam potegnili. Tak bošh tudi ti, zhe sebe ali druge po mesu ljubish.

Vedno Boga prosi, in nad seboj zhuj, de mesena ljubesen tvojiga serza ne spridi. Nobeden gad ni tolikaj svit in shkodljiv, ko ta ljubesen; sato zhuj, de nezhutno ne slese v' ferze, in de ga ne gospoduje. Vzhasi jo bošh slo teshko od svete ljubeshni raslozhil, ker je sveti ljubeshni podobna, je polna svijazh in isgovorov, ti ji pa vse prerađ verjamesh. Narloshej jo bošh sposnal, ako dobro premishlish, kako je Jesus uzhil sebe in druge ljubiti; po njegovih naukiah in sgledih se ravnaj.

M o l i t e v.

Ozhe nebeshki! nikdar bi ne verjel, de sim jest, tvoja podoba, toliko spazhen, ako bi mi ti ne bil rasodel. Desiravno mi pa tvoja beseda prizhuje, sposnam vender she premalo svoje velike spazhenosti, in lastna ljubesen me pogosto sapeljuje. Ravno ta sapeljiva ljubesen, is ktere hudo delam, in hudo isgovarjam, me v' temi dershi. O Gospod! poshlji svojo luzh, rasvetli mojo dussho s' svetim Dubam po Jesusu Kristusu, de vidim, sposnam in popravim, kar koli ni po tvoji sveti volji. Bres pomozhi tvoje gnade sim ko flep rojen zhlovek, ko ponozhni popotnik bres vodnika, ko ladija na fredimorja od vetróv gnana bres kermila;

ref vezhna nesrezha me zhaka, ako ti mi ne pomagash. Sato pred teboj profim in sdihtjem: „Pomagaj mi po svoji veliki milosti, de v' smerti ne saspim, de v' vezhno smert ne pridem.“ O sveti Urh! perdrushi mojim proshnjam svoje, de bodo loshej uflifhane, de mi Ozhe svetlobe dobrotljivo da ko otrok svetlobe shiveti, in v' vezhno luzh priti. Amen.

V. dan maliga ferpana.

Sveti Šiloe pufhavnik.

Sveti Šiloe je bil bleso Egipzhan. Vse je sapustil, in shel v' pufhavo Šzeti, de bi Bogu pokojno flushil; ker je pa od mnogih bil obiskovan, se je preselil na goro s. Antonja, en dan hodá delezh od rudézhiga morja. Malo prej je bil sveti Antoni pufhavnik umerl; vsi pufhavniki so veliko vedili povedati od njegoviga svetiga shivljenja. Šiloe je slo sheljno vse to posluschal, in si skerbno persadeval po njem shiveti. Premishljeval je, molil, delal in se postil: s' premishljevanjem je vnemal serze, s' gorezho molitvijo je sosebne gnade sprosil, s' delam in s' postam je svoje telo pokoril; to je bilo navadno vsm miniham in pufhavnikom. Sveti Šiloe je imel v' shivesh,

kar je po pufhavi nafhel, seli, sadje, in kaj taziga; slo poredko malo kruha. Pil je po navadi le vodo, dè bi bil zhistiga uma in pokorniga telefa. Enkrat mu je nekdo kosarez vina ponujal; ker ga je bil potreben, ga je vsel, in ispil. Prijatel mu je drusiga ponudil, pa S. Šiloe mu je rekel: „Ljubi moj! sadofti ga je, v' obilnosti vina je hudizh.“ Je hotel rezhi: Kdor ga obilno pije, je od hudizha skufhan. V' svoji samotni hishizi je Bogu flushil, in bres potrebe ni nikamor fhel; ta svet je tudi drusim pufhavnkam dajal rekozh: „Kdor hozhe pokojno shiveti, in bres smote Bogu flushiti, naj bo v' samoti; zhe rad okoli hodi, bo skufhnjave pobiral.“ Njegove dobre dela so bile vřim snane; pa per vřih svojih dobrih delih je bil neisrezhenon ponishen, in je bil slo shaloften, kader koli so ga drugi hvalili. Bog mu je dal zhudeshe delati, vender se je fhel nevredniga grefhnika. Pergodilo se je, de se je dober mosh s' majhnim finkam k' njemu namenil; pa otrok mu je na potu umerl. Ozhe ga je mertviga pernefel pred hishizo boshjiga mosha, stopi va-njo, poklekne, in ga sheгна prófi; po tem gre, in pusti ondi mertviga otroka, in zelo nizh od njega ne pove. S. Šiloe vřtane, vidi otroka leshati, meni, de spi, in mu glasno rezhe: „Vřtani, in hiti sa svojim ozhetam!“ Otrok je bersh shiv vřtal, in ozheta dofhel. Takrat ozhe ni vedil kaj pozheti od veliziga veselja; oba řta hitela nasaj se boshjimu prijatlu sahvalit. Š.

Šiloe jima je rekel: „Varujta se tiga komu povedati.“ Njegova ponishnost je bila v' vſim, in is nje je ſkerbno pred drusimi ſvoje ſoſebne dobre dela ſkrival, de bi ſe napuha varoval. Eniga dne je v' ſvoji gorezhi molitvi vpri-zho drusiga puſhavnika sdihoval; v' ſvoji gore-zhoſti je bil ſvojiga tovarſha poſabil, potlej je ſlo ſhaloſten bil, in pred njim ſe ponishal re-kozh: „Jeſt ſim nevreden greſhnik, ki vprizho tebe sdihujem.“

Šveti Šiloe je ſhelel vſim oſtati nesnan, vender je njegovo ime ſhiroko raſſlovelo: is vſih krajev ſo k' njemu hodili po ſvete nauke, in vſak je ſhel poveſeljen od njega. Eniga dne je k' njemu nekdo priſhel, ki ni hotel ſvojimu ſovraſhniku odpuſtiti. Šveti Šiloe ga je ſlo nagovarjal, pa ni nizh opravil; na sad-nje mu rezhe: „Ljubi moj bratiz! moliva, preden ſtoriš hudo ſvojimu ſoperniku.“ Po-ſkleknil je, in glaſno molil tako le: „Moj Bog! tebi ni treba greſhnikov ſhtraſovati, tudi ne nam pomozhi deliti, ker ſe ta moj bratiz nad ſovraſhnikam ſam, hozhe maſhevati.“ Uniga ſo te beſede v' ſhivo ſbodle, ſram ga je bilo in berſh je ſvojimu ſoperniku odpuſtil. Šveti Šiloe je bil v' puſhavi 70 let; od ſtaroſti in od pokorjenja oſlabljen, je nevarno ſbolel. Malo pred ſmertjo je rekel: „Proſim Boga, de naj me ſhe nekaj zhaſa na ſemlji puſti, de bi ſe ſ' pokoro ozhiſtil.“ Okoli ſtojezhi ſo mu rekli: „Ozhe! tebi pokora ni potrebna.“ Pa odgovoril jim je: „Reſnizhno vam povem,

nifim fhe pokore sazhel, kakor sdaj shelim; ako bi ne samogel drusiga delati, bi vsaj svoje grehe obshaloval, in to bi mi filno dobro bilo.“ Tako je is velike ponishnosti govoril; pa Bog je rasglafil svetoft svojiga flushabnika s' neisrezheno svetlobo, ktero so vsi vidili okoli njegoviga telef. Sadnjo uro je savpil: „Glej-te! Gospod pride po mojo dusho.“ Kader je te besede bil isgovoril, je umerl. Njegova frezhna smert je bila v' letu 428.

N a u k.

Smert pravizhnih je frezhna.

Šveti Šiloe je v' sadnji bolesni shelel, in Boga profil, de naj ga nekaj zhasa na semlji pusti, de bi svoje grehe obshaloval, ker je is velike ponishnosti menil, de je fhe neperpravljén; vender je frezhno umerl, ker je sveto shivel, in se smiraj perpravljál frezhno umreti. Lahko, de so se tudi drugi boshji flushabniki bali, in se fhe bojé umreti, pa ti ne bodo od usmiljeniga in pravizhniga Boga sapufheni. Š. Avgushtin pravi: „Ne more ne-frezhno umreti, kdor je sveto shivel. Mogo-zhe je fizer, pa Bog ne sapusti svojih svestih flushabnikov.“

Vem, hudizh fi slo persadeva zhloveka ob sadnji uri smotiti, tode svestiga boshjiga flushabnika ne bo premogel. Kader so Širfski

vojshaki obdali mesto Dotan, de bi Eliseja preroka vjeli, je njegov flushabnik prestrašen savpil: „Joj, joj, moj Gospod! kaj bova pozhela?“ Elisej mu odgovori: „Nikar se ne boj; sakaj s' nama jih je vezh.“ Prerok je Boga profil hlapzu ozhi odpreti, in vidil je veliko nebeshko vojsko okoli Eliseja. IV. kralj. 6, 15 — 17. Tako bo tudi pravizhnimu: naj nad-nj pride vsa peklenfska mozh, ne bo premagan, ker bo boshja pomozh s' njim.

Jesuf bo svojim svestim flushabnikom pomagal. Na krishi je sa gresfnike ljubesnjivo umerl, kako bo pravizhne sapustil? Reshil jih je, dokler so she gresfniki bili, kako bo potlej svesto dushe sapustil, sa ktero je vso svojo sveto kri pretil? Marija, mogozhna pomozhniza, bo pomagala frezhno umreti. Kdor je nedolshno shivel, ali se resnizhno spokoril, naj slo upa v' mogozhno pomozh Marije devize. Tudi angeli in svetniki bodo dobrim boshjim flushabnikom na pomozh hiteli, in njih dushe obvarovali salesovanja hudizheviga. Prav tem govori modri: „*Vi, kateri se Gospoda bojité, zhakajte poterpeshljivo njegoviga usmiljenja; sakaj kdo je v' njegovih sapovedih ostal, in je bil sapushen?*“ Širah 2, 7. 12.

Tudi nekteri pravizhni so se bali umreti, pa tih je slo malo; zhe so se ravno bali umreti, so vender frezhno umerli, kakor prizhuje Salomon: „*Pravizhnihi dushe so v' boshji roki, in terpljenje (vezhne) smerti jih ne*

bo doseglo.“ Modr. 3, 1. Pravizhnim je navadno mirno umreti, ker so svét sanizhevali, in po Bogu hrepeneli. Š. Pavel je djal: „*Škelim rasvesan, in s' Kristusam biti.*“ Filip 1, 23. Šveti Ignazi, savoljo stanovitnosti v' veri sverinam v' jed obsojen, je nepokojno zhakal od njih rastergan biti. Š. Terésija je velikokrat djala: „O neusmiljena smert! sakaj ne hitish odlozhit moje dushe?“ Vedno je umirala, ker ni hitro umerla, in k' Bogu shla. Veliko drusih svetnikov je ravno tako shelelo umreti.

Pravish: „Ti so radi umerli, ker so bili pravizhni, jest pa se bojim umreti, ker sim greschnik; kader mi smert v' misel pride, vel prestrashen pravim: Kaj bo sa moja greschno dusho? Ti odgovorim: Ne boj se spomina smerti, temuzh premishljuj jo, de se spokorish, in sveto shivish; spokóri se, in sveto shivi, de frezhno umerjesh.“ Modri pravi: „*Zhlovek ima pred seboj shivljenje in smert, dobro in slabo; kar mu bo dopadlo, mu bo dano.*“ Sirah 15, 18. Usmiljeni Bog nozhe tvoje vezhne smerti; sato te opominja, in ti pomaga vezhno shivljenje sadobiti. Upaj v' njegovo neskonzhno milost, ponishno ga profi, v' grenkosti svoje dushe sdihuj pred njim; s' njegovo pomozhjo shivi po sapovedih, in bosh frezhno umerl. Zhe pa v' grehah terdovratno shivish, bosh sam kriv svoje vezhne nesrezhe. Vdaj se Bogu: opuisti grehe in grehov perloshnost, is ljubesni vse svoje gvehe sovrashi, bodi v' dobrim stanoviten, in bosh frezhno umerl.

M o l i t e v.

O ljubi Jesuf! kedaj bom pred tvojo sodbo prishel? Kaj bom od tebe, pravizhniga sodnika, saflishal! Pretezheno slabo shivljenje me fkerbi, velikokrat fim te rasshalil, poboljšanja ni bilo, grehe she sdaj ponavljam, smert je smiraj blishi, neskonzhna vezhnost me zhaka, in frezhne nifim vreden. O Gospod! shal so mi vsi moji grehi, slo me pezhe, de te nifim s' vso dusho ljubil; daj mi zhedalje bolj svojo gerdo nesvestobo sposnavati, de jo zhedalje bolj obshalujem. She velikokrat fim nesrezhno smert saflushil; pa tvoja neskonzhna milost me je preterpela, in obvarovala vezhniga pogubljenja. Hvala ti bodi, o prefladki Jesuf! Ker fi me takrat preterpel in ifkal, ko fim bil tvojiga serda vreden, in ko fim pred teboj beshal: ne saversi me sdaj, ko te is serza ishem, ne pogubi dushe, sa ktero fi smertne britkosti preflal. O sveti Šiloe, sgled svetiga shivljenja! sprofi mi od usmiljeniga Boga po Jesusu Kristusu gnado prave pokore in frezhne smerti. Amen.

VI. dan maliga ferpana.

Sveta Godoleva sakonfska.

Sveta Godoleva je bila od bogatih in shlahtnih staršev rojena v' Flandru. Bila je smiraj pokorna, modra, bogabojezha, framoshljiva, in vsiga dobriga polna. Kader je bila odrastla, je veliko mladih mladenzhov staršev profilo, de naj jo v' sakon dajo. Med timi narbolj nadlesni je bil Bertulp, bogat gospod bliso mesta Ostende. Unifrid, ozhe bogabojezhe Godoleve, je dovolil v' njegove nadlesne profhnje le sato, ker je bil filno bogat; pa ni fkerbel svediti, kakofhniga shivljenga de je. Bertulp, defiravno kristjan, je bil vel hudoben in neufmiljen; pa Bog je is fkrivnih sodb ta sakon perpustil, de bi svojo flushabnizo Godolevo ozhistil, in de bi druge shene v' nje imele sgled fosebne poterpeshljivoſti. Bertulp je kmalo po poroki pokasal svoje hudo ferze, sanizheval in fovrashil jo je. Sanizhevana od svojiga mosha, delezh od svojih staršev in vsih snanzov, in bres vse zhloveshke pomozhi bi bila obupala; ako bi ne bila terdno upala v' ufmiljeniga Boga. Njega je vedno pred ozhmi imela, in ga profila, de naj ji pomaga vse nadloge voljno preterpeti. S' boshjo pomozho je vse poterpela, in se tako sadershala, de ji mosh, defiravno hudoben, ni vedil kaj ref-

nizhniga hudiga ozhitati. Nobeniga veselja ni imela, in ni hotla imeti na svetu, temuzh v' samoti, v' molitvah, v' postih, v' drusih dobrih delih je shivela, de bi svojimu Bogu dopadla. Nikoli ni bila bres dela; bila je ali doma v' svojih poshtenih opravilih, ali v' molitvi, ali per bolnikih, ali v' zerkvi. To njeno pridno in sveto shivljenje, ne de bi bilo hudobniga mosha Bertulpa tolashilo, ga je she huje shalilo, ker se nad njo ni sa kaj imel hudovati; ni je jenjal sovrashiti. Shelel jo je is poti spraviti, de bi je vezh ne vidil, neusmiljeno jo je sanizheval, ji gospodinstvo vsel, in va-njo nadrashil drushino, slasti pa hudobniga hlapza, de jo je sanizheval in pretepal, de bi is sgoli shaloſti umreti mogla. Neusmiljenimu moshu to she ni bilo sadoſti. Postavil je tiſtiga nezhlloveſhkiga hlapza nameſti ſebe goſpodarja vſe hiſhe, in mu ſapovedal, de naj ſovraſheni goſpej malo shiveſha is rók daje, in tudi to malo s' ozhitanjem. Godoleva je hvaleſhno jemala is terdih rók ſvojiga hlapza malo odlozheniga shiveſha, in njega polovizo ubogim dajala; je boſhjo previdnoſt molila, tiho vſe poterpela, in is ſerza proſila ſa ſvoje hude ſovraſhnike. Njena velika poterpeshlji-voſt je ſhe huje raskazhila neusmiljeniga moſha; ſapovedal je hudobnimu hlapzu ji tako malo shiveſha dajati, de bi mogla ſboleti, in lakote umreti.

Unifrid, nje ozhe, je vſe to ſvedil, ſe je per goſpoſki pertoſhil, in ta je Bertulpu ſa-

povedala f' svojo dobro gospo lepo ravnati. Is strahu je obljubil, in na vides ubogal; ali ljubesen ni is strahu. Nekaj zhasa je bil malo drugazhen, pa kmalo je s' njo delal spet po svojim neusmiljenim serzu, Molzbé je Godoleva vse poterpela, Bogu se popolnoma podvergla, ga hvalila v' svojih nadlogah, in ga vedno profila, de naj ji poterpeshljivost ohrani. Bertulp, od lastne hudobiye gnan in oslepljen, jo je sklenil umoriti; pa tako de bi pred ljudmi nedolshen bil. Poklizal je dva hudobna hlapza, in s' njima se posvétoval, kako de bi jo natihama umorili. Hlapza sta mu rekla: „Gospod! spravite se lepo s' njo, in bodite ji prijasni, de ljudje to svedó, in vas potlej ne bodo njene smerti obdolshili, vse drugo bova she mi dva po vashi volji opravila.“ Bertulp je neusmiljena svetovavza ubogal, se je f' svojo gospo sprijasnil, in ji dober bil; zhes nekaj zhasa je shel od doma. Ponozhi, ko je vse spalo, sta hlapza shla v' njen hram, jo neusmiljeno sgrabila in umorila; potlej pa hram spet saperla, in shla lezh. Drushina ni védila tiga. Sjutraj, ko vidi, de gospá ne vstane, gre v' njen hram in jo mertvo najde; jok in vpitje je sagnala, in nje smert obshalovala. Tako je ta dobra in bogabojezha gospa umerla v' letu 1070. Bog je na njene proshnje veliko zhudeshev storil, de se je njena sosebna svetost rasodela.

IV a u k.

Sakonskim, med kterimi ni ljubesni.

Unifrid, ozhe svete Godoleve, jo je dal hudobnimu zhloveku Bertulpu, per kterim je neisrezheno terpela. Unifrid bi mu ne bil dal svoje dobre hzhere, ako bi ga bil posnal; pa ni fkerbel svediti njegoviga sadershanja, sadoſti mu je bilo, de je shénin bil bogat. S' tem je sebi in svoji sveti hzhéri grenke dni nakopal. To je navadno na svetu; tode poterpeshljivoſti je malo, veliko pa prepíra, kletve, nesvestobe in drusiga hudiga. Kaj pomaga bogastvo, zhe drusiga ni? Dober mosh, dobra shena je velik dar; hud mosh, huda shena pa je velika nadloga. Modri pravi: „*Bolje je sraven leva ko sraven hudobne shene* (ali hudobniga mosha) *ſtanovati.*“ Šírah 25, 27. Prej se more dobro premíſliti, in ne se prenaglo do ſmerti saveſati, potlej ſi ni pomagati ko ſ' poterpljenjem: zhe tígá ni, ſo víze tukaj, lahko pekel po ſmerti.

Zhe te ſadene taka nefrezha, de dobiſh ſlabiga mosha, ali ſlabo sheno; premíſli, morebiti ſi ſam te nadloge kriv, ker ti je le nezhiſto oko ali lakomno ſerze iſvolilo tovarſha ali tovarſhizo. Bleſo ſi bres boſhjiga in modrih ſvéta po ſvojim poſhelenji ſtoril, in nihzhe te ni mogel pregovoriti, ker ſi bil terdovratno ſlep; ſdaj ſe keſaſh, pa prepoſno, ker ni raſveſe do ſmerti. Ravno ſato, ker ſi ſe ne-

umno prenaglil, in ker ni rasvese do smerti, poterpi, in si persadevaj svojiga mosha ali svojo sheno poboljšhati. Bodi svoje nesfrezhe kriv ali ne, preterpi po sgledu svete Godoleve in vezh drusih. Hudo ozhitanje, kletev, tepenje ali drugo hudo ne daje ljubeshni, temuzh jo le konzhá; f' strahovanjem ne bosh serza premagal, ampak le rasdrashil. Zhe vsmi pravish, kakoshen je tvoj mosh, kakoshna je tvoja shena; perdevash dreva v' ogenj, napravljash huji jeso, in bo zhedalje manj miru. Sakonski, med kterimi je sveta ljubesen, so sfrezhni; slabo je, zhe je le natorna ljubesen med njimi; pa veliko huje she, zhe ni nobene.

Lahko vesh, kaj tvojiga tovarsha shali, in kaj mu dopade; varuj se vfiga, kar mu ni vfhezh, in delaj, kar koli mu dopade, zhe je le mogozhe bres boshjiga rasshaljenja. Zhe hudo prejmesh, poverni dobro; zhe uni ne odstopi od hudiga, ti ne odstopaj od dobriga: f' tem ga bosh nar loshej poboljšhal; zhe ga ne bosh poboljšhal, mu bosh vsaj branil hudobnisthimu prihajati, in tvoje plazhilo bo veliko. Hudobno jeso premaguj, ne govori in ne molzhi is jese; sakaj jesa ni she nobeniga prav uzhila. Imej Boga pred ozhmi, in bosh vedil, bosh vedila, kaj, kedaj, koliko, kako govoriti. Pravish: „Ne morem toliko preterpeti; per taki drushbi bi sveti Job ne mogel poterpeshljiv biti; se morem jesiti in prepirati, ker ni nizh po moji volji.“ Tedaj pre-

piraj se, kolni in ukljubuj, kolikor vesh in snafh; bosh li potlej loshej shivel? Ne, ampak teshej; po smerti pa kaj bo? Ljubi moj! bodi shive vere v' Boga, poterpi savoljo Jesusa, in upaj, de tvoja poterpeshljivost ne bo sahtonj. Tebe in vse uzhi sveti Pavel rekozh: „Poterpeshljivost vam je potrebna, de boshjo voljo delate, in obljubo (vezhniga svelizhanja) dofeshete.“ Hebr. 10, 36.

M o l i t e v.

O Bog! kateri fi v' sazhetku svetá sakon postavil, de bi se tvoji flushabniki mnoshili, dodéli vřim sakonskim v' saveši mirú shiveti. Neisrezhenó teshak je jarm sakona, ako sprave ni; verhi tega pa isvira is nemirnosti pohujřhanje otrók, domazhih, drusih in dosti hudiga. O Jesus! ki fi f' svojo prizhujozhostjo in gnado sakonsko saveso povřshal, de bi porozheni sveto in mirno shiveli, ne sapuřti svojih flushabnikov, de po sgledi svete shene Godoleve svoje nadloge voljno nořijo, eden drusiga v' duhu krotkořti preterpé, vse dolřnosti sveřto dopolnujejo, de bodo oni in otrozi svelizhani. Amen.

VII. dan maliga ferpana.

Sveti Trankvilin marternik.

Sveti Trankvilin Rimljan je bil dolgo zhasa malikovaviz; ravno taki so bili njegovi otrozi in njegova drushina. Bil je velik gospod, in je mnoge imenitne zefarske flushbe hvalno opravljal. Kader se je bil postaral, je vse flushbe opustil, in doma is svojiga veliziga premo-shenja shivel. Sadosi je imel vsiga, le sdrav-ja ne; noge so ga hudo bolele, in neusmilje-no ga je po njih tergalo. Imel je dva fina, Marka in Marzeljana. Oba sta verna postala, in Boga s' svetim shivljenjem molila. Kroma-zi, Rimski oblastnik, je to svedil, in je uka-sal oba brata v' jezho vrezhi; ker sta pa oba bila stanovitna v' veri, sta bila od njega v' smert obsojena. Nju neverni ozhe Trankvilin je sha-lostno premishljeval, kako bi svoja finova otel; profil je oblastnika, de naj jima en mesez od-loga da, in mu obljubil, de si bo slo persa-deval jih pregovoriti. Oblastnik Kromazi je bil Trankvilinov prijatel, dovolil je rad v' nje-govo proshnjo, in Nikostratu, velizimu jezhar-ju, sapovedal, de naj k' dvema bratama vso shlahto in prijatle pusha. Ozhe Trankvilin, shlahta in prijatli so dva mladenzha obsuli, in nadlesjno nagovarjali, de naj spet malike mo-lita. Šf. Marka in Marzeljan se le nista dala

premotiti, temuzh lepo in uzheno sta prizhevala od katolshke vere, in svojiga ozheta, shlah-to in prijatle napravila de so v' praviga Boga verovali. She bolj je vse uterdil v' pravi veri zhudesh, kteriga je Bog storil, sakaj ozhe Trankvilin je bersh, ko je v' Boga veroval, popolnoma sdravje dosegl.

Kader je zhas odloga pretekkel, je Kromazi oblastnik svetiga Trankvilina k' sebi poklizal in vprashal: „Kaj si per finovih opravil?“ „Prav dobro sim opravil, mu je odgovoril; torej te lepo sahvalim sa odlog, kteriga si finovama dal.“ Kromazi rezhe: „To me slo veseli, vender naj prideta, in bogove ozhitno molita.“ Š. Trankvilin odgovori oblastniku: „Tiga ne bošta storila, bogov moliti ni perpusheno.“ Ob-lastnik: Kaj se meshas? Š. Trankvilin; „Se ne mesham, temuzh modro govorim: poprej sim bil smoten, ko sim bogove molil, sdaj ne, ko praviga Boga molim. Šam premisli, kaj so le tvoji bogovi: hudobni, krivizhni in neframni ljudje so bili, kakor je v' vashih buk-vah od njih sapisano. Ako bi med nami taki vashim bogovam enaki bili, bi jih hudo shtrafoval, in pa po pravizi.“ Ob-lastnik pravi: „Vam kristjanam je she navada, mogozhne bogove sanizhevati; sato pa so se bogovi raserdili, in vsimu zesarstvu hude nadloge poshiljajo.“ Š. Trankvilin: „To ni ref; beri sgodovino poprejshnjih zhasov, in bošh nashel, de so zesarstva poprej huje nadloge stiskale; sdaj je veliko manj nadlog, ker se vera praviga Bo-

ga povsod rasfhirja.“ Oblastnik pravi: „Vesf, kako ojstre so zefarjeve sapovedi, in kako terdo sapovedujejo bogove moliti; ako se jim ne vdaſh, boſh umorjen.“ Š. Trankvilin: „Naj bo, kakor hozheſh, kerſhanſtva ne ſapuſtim, in umreti ſe ne bojim.“ Oblastnik Kromazi je ſvetiga Trankvilina ſoldatam v' roke dal, do prihodne ſodbe rekozh: „Kader bom vpervizh kriſtjane ozhitno ſodil, boſh poklizan, in tako bo ſ' teboj ko ſ' drusimi, ako ſe ne ſmo-driſh.“

Oblastnik je bil le na okó ojſter, fizer je ſam per ſebi miſlil in premiſhljeval: „Moj ſtari prijatel Trankvilin ſe je berſh osdravil, ko je v' Boga veroval, kteriga kriſtjani molijo; jeſt ſim ravno tako na nogah bolan, morebiti bom tudi osdravil, zhe va-nj verujem.“ Poklizal je ponozhi na ſkrivnim ſ. Trankvilina, in mu prijaſno rekel: „Jeſt ſim bolan, kakor ſi ti bil; tako neisrezhen me terga po nogah, de velikokrat pozhitka ne najdem; vſe ſim ſkuſil, pa ſaſtonj; povej, kako ſi ſe ti osdravil?“ Š. Trankvilin mu tako govori: „Vesf, de ſo me noge tolikanj bolele, de ſo me hlapzi mogli noſiti, ſdaj pa ſim ko prerojen veſ ſdrav; ſam vſigamogozhni Bog me je osdravil; morebiti bo tudi tebe, ako va-nj verujeſh.“ Oblastnik ga je rad poſluſhal, in mu verjel, in Bog mu je ſvojo gnado dal. Uzheti ſe je dal v' katolſhki veri, in ko je terdno veroval, je ſdravje doſegel. Kromazi, ſ' gnado in ſ' zhudeſhem v' veri uterjen, ſe je is hvaſeſhnoſti do Boga

zefarski flushbi odpovedal, domá sveto shivel, in preganjanim vernim obilno pomagal. Sveti Trankvilin je bil prav dober kristijan, in svojo vero v' praviga Boga je ozhitno prizhal. Eniga dne je molil per pokopalishi f. Pavla aposteljna; neverniki so ga vidili ondi moliti, so se nad njim rasferdili, ga kamnjali, umorili, in njegovo truplo v' vodo vergli. Njegova sveta smert je bila ob zhasu f. papesha Kaja, okoli leta 280.

N a u k.

Le katolshka vera je resnizhna.

Sveti Trankvilin je bil dolgo v' temi, lashnjive bogove je molil, in v' tej slepi veri bi bil umerl, ako bi ne bil od usmiljeniga Boga rasvetljen; potlej je bogove sanizheval, samiga Boga molil, njemu samimu flushil, in savoljo njega tudi umerl. Blagor njemu, in blagor nam, katerim zhesnatorna luzh prave vere sveti. Ref, velika frezha je v' praviga Boga verovati, in v' katolshki zerkvi mu dopadljivo flushiti. Vera je soseben dar boshji, vfi vemo; ravno sato je katolshka vera soseben dar boshji; ker je edina resnizhna, in je bresnje nemogozhe Bogu dopasti. Hebr. 11, 6.

Sveti Pavel prizhuje: „*En Gospod je, ena vera, en kerst.*“ Efes. 4, 5. Ker je le en Bog, more tudi le ena vera resnizhna biti. Le tista vera, ktera je bila she pervim star-

šhem v' serze vlita, od pravizhnih ohranjena, po prerokih, po Kristusu in njegovih apostelnih osnanjena s' velikimi zhudeshi poterjena, je edina resnizhna; vse druge so lashnjive. Šlepi malikovavzi ali smoteni krivoverzi kako samorejo s' lashnjivo vero resnizhnemu Bogu dopasti? Nemogozhe je, de bi Bog, vezhna resniza, dopadenje imel do tistiga, kar so si neumni ljudje ismishljevali. Sveti Pavel pravi: *Kakoshno edinošt ima pravizhnošt s' nepravizhnoštjo, ali kakoshno tovarshijo luzh s' temo?* II. Kor. 6, 15. Vera, ktero je Bog rasodel, in s' zhudeshi poterdil, je sveta, zhaslita, in ostane nepremakljiva do konca svetá.

Katolshka vera uzhi visoke skrivnosti, kterih nihzhe sapopasti ne samore. Bog edini v' natori in trojni v' pershonah; Bog Šin, od devize Marije rojen, on Bog in zhlovek sa greslnike od greslnikov umorjen, vstajenje Jesufovo in vsih; prvi greh vsm shkodljiv in poguben, in druge rasodete resnize preseshejo zhlovekov um: pa ravno to prizhuje, de je vse to od Boga. On, vezhna modrost in resniza, jih je rasodel, v' serze svojih stvarí vlil, jih s' zhudeshi poterdoval, in svojim flushabnikam serzhnošt dajal sa rasodete resnize umreti. Vera, ktera zhlovekoviga uma ne preseshe; ni od Boga. Šprideni ljudje so si neumne vere ismishljevali, pa zhlovekovi slabosti dopadljive; torej so dosti neumneshev in spazhe-

nih nashli, de so jim is hudiga poshelenja radi verjeli.

Le katolshka vera je od Boga, ker ona sama dela zhloveka dobriga, pravizhniga, frezhniga. Ona se ne perlisuje zhloveku, temuzh njegovo hudo poshelenje v' pokorshino deva; in krisha njegove shelje, de presvetimu Bogu dopadljivo flushi. Ta je od Boga, ker je njega vredna, in ker on sam samore s' sladkostjo svoje gnade ojstrim rasodetim resnizam spazheniga zhloveka podvrezhi, de shiveti hozhe in shivi po njegovi sveti volji. Tedaj le namen katolshke vere prizhuje od njene resnizhnosti. V' Boga vfigamogozhniga verovati in upati, njega is vse dushe ljubiti, njemu flushiti, njega hvaliti; od tega nizh potrebnishiga in svetejshiga biti ne more. Kdor le pomisli dolshnosti do sebe in do blishniga, od katolshke vere sapovedane; more sposnati, de je ona od samiga Boga. Ona sapove sebe sveto ljubiti, in shiveti po vseh sapovedih savoljo Boga in plazhila nebeshkiga kraljestva; sapove blishniga savoljo Boga ko sebe ljubiti, mu na dushi in na telesu pomagati, de bi tudi on v' nebesa prishel, in vsi skupej Boga vekomaj hvalili. Le svetost in svelizhanje je namen katolshke vere. Blagor vsem sdaj in vekomaj, ako bi po njej shiveli! Semlja bi bila podoba nebeshkiga kraljestva, ako bi vsi shiveli po sveti veri; tukaj bi bilo obilno ljubeshni, miru, usmiljenja, pravizhnosti in vfiga dobriga. Šlep je permoran sposnati, de je nasha dobrotljiva vera od re-

III.

snizhniga Boga rasodeta; vſi naj ga neprenehama hvalijo, kterim je to nebeshko luzh na ſvét poſlal.

M o l i t e v.

O Bog, vezhna modroſt in reſniza! ti dobro veſh in ſpoſnaſh neumnoſt in ſpazhenost vſiga zhloveshtva; sato ſi nam iſ neſkonzhniga uſmiljenja luzh ſvete vere dal. Vſi modri ſvetá ſo ſe v' ſpoſnanji tvojim motili, zhe niſo bili od tebe raſſvetljeni: ravno tak bi bil jeſt bres tvojiga uſmiljeniga raſodenja; ko bi te ne poſnal; bi ſhivel po ſvojim poſhelenji, in po ſmertí bi bil vekomaj pogubljen. Hvala ti bodi, o Goſpod! ko ſi nebeshko ſvetlobo na ſvét poſlal, po kteri lahko hodim v' vezhno luzh. Raſſvetli ſ' njo vſe narode, in podverſi ji vſe ſmotene ſerza, de ne bodo teme ljubili, in v' temi umerli; daj vſim vernim po raſodetih reſnizah ſhiveti, de prejmejo, kar ſveta vera uzhi in oblubi, nebeshko kraljeſtvo. O ſveti Trankvilin! ki ſi bil od uſmiljeniga Boga ſ' ſveto vero dobrotljivo raſſvetljen, ſa ktero ſi tudi umerl, meni in vſim gnado ſproſi v' ſveti prejeti veri ſtanovitno in ſveto ſhiveti, de bo ona meni in vſim k' ſvelizhanju. Amen.

VIII. dan maliga ferpana.

Sveta Elisabeta kraljiza v' Portugalu.

Sveta Elisabeta je bila rojena v' Aragonji na Španskim v' letu 1271. Njen ozhe je bil Peter III. kralj tiste deshele. Škerbno je svojo ljubo hzher nakvisihko redil. Torej je bila pa tudi vsiga dobriga lazhna. Šhe majhna dékliza je dolgo molila, rada brala in premishljevala, kar koli dufho k' Bogu povsdi-guje. Ponishna je bila v' serzu, v' oblazhi-lih in v' vsm, nikoli ni prostovoljno poslus-hala ali gledala, kar samore flabe misli obudi-ti; s' eno besedo, vsa bogabojezha je bila. Dionisi, kralj v' Portugalu, kterimu je bila v' sakon dana, ji v' poboshnosti ni bil enak; vender je njeno bogabojezhost sposhtoval, in jo pustil po svojih svetih sheljah shiveti. De-siravno je bila mlada kraljiza, je vender na tanko shivela po vsih Jesusovih naukih; de-siravno je bila polna velizih skerbi, je bila ven-der stanovitna in gorezha flushabniza boshja; desiravno je bila tako visoko povishana, je bi-la vender vsm dobra in prijasna, kolikor je dobra vest perpuстила. Vlak dan je sgodaj vsta-la, nekaj zhasa molila in premishljevala, po-tlej pa k' sveti mashi shla; vse ure dneva in vse opravila je posvezhevala, ker je Boga smi-raj pred ozhmi imela, in vse njemu v' zhast

delala. Pogosto je hodila k' boshji misi, de bi zhedalje bolj v' ljubeshni vneta bila. Sraven sapovedanih postov se je trikrat v' tednu poslila, in vezh drusih postov opravljala; pa tudi, kader se ni poslila, je malo jedla in pila, de bi svoje telo dushi, oboje pa Bogú podvergla. To njeno sveto shivljenje ni všim dopadlo, nekteri so ji rekli: „Kraljizi se ne spodobi tako shiveti, temuzh po navadi drusih.“ Tem je odgovorila: „Jesuf Kristuf se ni nikoli imenoval navada, ampak resniza; pokorjenje je tudi meni potrebno; she zelo potrebnihi, de bi ne bila od dobrot svetá sapeljana.“ Ubogim pomagati, in bolnike obiskovati je bilo njeno nar vezhi veselje. Mirna je bila in fredniza mirú, de bi Bog rasshaljen ne bil; f' svojo perljudno modrostjo je odvrzhevala vojske, punte in sovrashtva. Njen mosh, kralj Dionisi, ni po sapovedih shivel, pohujshanje je dajal; pa le s' lepo ga je profila, de naj se poboljšha, ker je vedila, de bi ga ojštro svarjenje ali hudo ozhitanje le she hudobnišhiga storilo. Njegova sakonška nesvestoba je njeno serze neisrezheno shalila; pa sato mu ni bila sovrashna ali nepokorna, temuzh jokala je pred Bogam vedno, de bi mu duha pokore dal.

Defiravno je bila vsa bogabojezha, je vendar hudo obdolshenje in preganjanje hudobneshev terpela; pa Bog je bil njen odreshenik. Bila je od nevoshljiviga kraljeviga flushabnika krivizhno obdolshena, de s' enim svojih hlap-

zov gresfno shivi. Tisti njen hlapez je bil bogabojezh, in kraljizhinių dobrih del dele-shen; pošlushila se ga je reveshem in bolnikam pomagati; pa nevofhljivo okó je vse drugazhi vidilo. Kralj po navadi slabih, je svojimu lashnjivimu hlapzu neumno verjel, in sklenil se nad kraljizhínim hlapzam hudo mafhevati. Eniga dne je kralj fhel is mesta se malo sprehodit, in je prishel do ene apné-nize; poklizhe apné-nizharja, in mu rezhe: „Jutri bom eniga svojih hlapzov do tebe pošlal vprafhat: Ši vse fhoril, kar je kralj bil sapovedal? Primi ga, in versi v' apné-nizo.“ Drugi dan je kralj kraljizhíniga hlapza tje pošlal apné-nizharja vprafhat, ali je fhoril, kar mu je kralj bil sapovedal. Hlapez je fhel: pa memo zerkve gredé flifhi k' fheli mafhi svonili, fhopi va-njo, in je per njej; ko je perva minila, je drugi mafhnik perfhopil, in tudi per tej je fhe. Kraljev hlapez, njegov toshnik, kateri je vedil, kaj je bil kralj sapovedal, je menil, de je uni hlapez she sgorel, in fhel k' apné-nizharju ga poprafhat, kakofhna de je bila. Apné-nizhar je miflil, de ravno njega je kralj sapovedal v' ogenj vrezhi, ga je sgrabil, in v' apné-nizo vergel. Kraljizhin hlapez, kateri se je bil v' zerkvi pomudil, je sa pervim prishel, in svedil, de je bilo vse fhorjeno, kar je bil kralj sapovedal; pa ni vedil kaj. Hitel je nasaj, in kralju povedal. Kralj je oftermel, molil prezhudno boshjo pravizo, in fhposnal kraljizhino nedolshnoft.

Tudi druga nadloga se je tej sveti kraljizi sgodila. Alfons pervorojeniz se je v' svojiga ozheta in kralja spuntal. Šerze, tako rekozh, prebode to materi Elisabeti. Hitela je k' puntarskimu finu, ga uzhila, kako velika pregreha je njegova, ga svarila, in profila, de naj se svojimu ozhetu in kralju podvershe. Nevofhljivzi, kterih je smiraj dosti, so jo per kralji sateshili, de nepokornimu finu pomaga. Kralj se slo rasferdi, je sveto kraljizo v' mesto Alankver sa shtrafengo poslal, in verhi tiga vse njeno premoshenje ji vsel. Elisabeta je to hudo preganjanje voljno preterpela, in sa svoje sovrashnike molila. Kralj je kmalo sposnal njeno nedolshnost, jo spet v' prvo zhaft postavil, in ji bil prav dober.

Ta sveta kraljiza je veliko nadlog terpela in preterpela; pa Bog jo je rasveselil, in ji dal, kar je nar bolj shelela, spreoburnjenje hudóbniga kralja. Rad jo je poslušhal, je svoje grešhne navade obshaloval in opustil, in Bogu flushil. Nekaj let po tem je umerl. Pervorojeni Alfons je sa njim nastopil, ona pa je shla v' klofhter; vender je smiraj skerbela sa frezho vfiga kraljestva. Ta sveta kraljiza, polna veliziga saflushenja, je mirno umerla 65 let stara v' letu 1336.

N a u k.

Nevoshljivost je gerda pregreha.

Nevoshljivzi so kraljizi, sveti Elisabeti, velike nadloge napravili; ona je s' poterpeshljivostjo veliko saflushila per Bogu, uni so pre-jeli, kar gerda nevosshljivost saflushi. Ref, gerda pregreha je nevosshljivost, vender jo je svet poln, slasti per tistih, kateri so enake flushbe in enaziga dela. Veselje savoljo nesrezhe in shaloft savoljo srezhe svojiga blishniga je nevosshljivost, ako to isvira is hudiga serza. Kdor je bolesni ali kake druge nesrezhe blishniga vesel, de bi ga smodvila, in njegovo dusho osdravila, ni nevosshljiv; kdor je zhasne srezhe blishniga shaloften, ker je ta njegovi dushi shkodljiva, ni nevosshljiv. Dober kristijan vofhi sam sebi ravno tako, de bi namrezh tukaj terpel, ne v' vezhnosti. David je Bogu rekel: „*Dobro mi je, de si me ponishal (s' nadlogami,) de se tvoje postave nauzhim.*“ Pf. 118, 71. Is taziga konza je perpusheno posvetno hudo vofhiti; pa vsak more nad seboj zhuti, ker je nevosshljivost polna svijazhnih isgovorov.

Nevoshljivost je ostudna pregreha, ker je bres vfiga isgovora. Tudi drugi grehi fizer nimajo isgovora; vender so bolj po zhlovekovi slaboſti, nevosshljivost pa né. Nezhistnik streſhe svojimu slabimu telesu, krivizhnik ima dobizhik, pijaniz se per vinu veseli, tako drugi

greslniki; nevoshljiviz pa si napravi grisenje, pezhenje, shalost bres vfiga dobizhka.

Nevoshljivost je ostudna pregreha, ker je na ravnost soper ljubesen. Vsim je sapovedano, de naj eden drusiga ljubijo, branijo pred krivizo, in flehernimu dobro voshijo. S. Pavel uzhi: „*Veselite se s' tistimi, kateri so veseli, in jokajte s' tistimi, kateri so shalostni.*“ Rimlj. 12, 15. To je po bratovski ljubesni, pa nevoshljiviz je nima. Drugi greslniki se slabo ljubijo; nevoshljiviz se ne ljubi nè dobro ne slabo, ker si pezhenje napravi.

Nevoshljivost je ostudna pregreha, ker stori zhloveka hudizhu podobniga. S. Avgushtin pravi: „Nevoshljivost je hudizheva pregreha.“ Hudizh je is nevoshljivosti perve staršhe sape-ljal, kakor modri prizhuje rekozh: „Po hudizhevi nevoshljivosti je smert na svét prishla.“ Modr. 2, 24. Is enake nevoshljivosti hudizh vse zhloveshtvo salesuje, de bi ga pogubil. Nasha srezha je hudizhu pezhenje, nasha nesrezha je njegovo veselje; ravno tak je nevoshljiviz, pravi s. Janes Krisostom. Nevoshljivi zhlovek je hudobnisthi od hudizha. Hudizh ni drusim hudizham nevoshljiv, in njemu ni sapovedano zhloveka ljubiti; nevoshljivi zhlovek pa je drusim ljudém nevoshljiv, ktere mu je Bog ljubiti sapovedal.

Ljubi moj! varuj se nevoshljivosti; de se je resnizhno varujesh, premaguj napuh in lakomnost. Is tih dveh isvirkov je nevoshljivost: napuh né terpi hvale drusih, lakomnost hozhe

fama vse imeti. Bodi ponishniga in ubogiga serza, in nevoshlivost te ne bo gospodovala.

M o l i t e v.

Ljubesnivi nebeshki Ozhe! ti obdarujesh mene in vse, ker si bres konza dober; ti si gospodar svojih darov, in po svojih skrivnih, pa pravizhnih sodbah daješ, komur in kolikor hozeš. Jest sim od tebe prejel in prejemam vezh, ko sim vreden: pa ne de bi te sato hvalil, sim svojim bratom nevoshljiv; moje oko je hudobno, ker si ti dober. Š' to gerdo nevoshljivostjo si nizh ne pomagam, temuzh si shalošt, britkost, pezhenje nakopavam, in per tebi se hudo sadolshujem. O Gospod! osdravi moje slabo serze, in presheni is njega greshno nevoshljivost, ktera me hudizhu podobniga dela; daj mi ljubesen do tebe in do svojih bratov, de me pezhe njegovo hudo, in veseli njegovo dobro; vsemi is mojiga serza napuh in lakomnost, de tvoje darove hvaleshno vshivam, in de svojim bratom ne bom nikdar nevoshljiv. To mi dodéli na proshnje svoje flushabnize, svete Elisabete, po Jesufu Kristufu, ljubesnivim Gospodu in odreshniku. Amen.

IX. dan maliga ferpana.

Sveti devetnajsteri Gorkomski marterniki.

Deshelani Flandre, od hudobnih krivoverzov sapeljani, so se vsdignili in vojskovali soper svojiga kralja Filipa II., de bi njegovo pravizhno oblast in tudi katolshko vero v' desheli saterli. Hudobni krivoverzi so neusmiljeno preganjali katolshke verne, sosebno pa duhovne; veliko tih je raji umerlo; kakor de bi bili vero katolshke zerkve sapustili. V' letu 1572 konez meza roshniga zveta je velika truma puntarskih krivoverzov v' mesto Gorkom prishla; tudi mestno branishe so f' filo premogli, kjer so bili nar svestejshi podloshni Šhpanfkiga kralja. Med timi je bilo vezh duhovnov petrinarjev in minihov. Krivoverzi so bili poprej obljubili vse domu spustiti; pa potlej so vse duhovne in minihe v' smerdljivo jezho vergli, kjer so hude lakote skoraj umerli. Na sadnje so krivoverzi ravno v' petik is sanizhevanja zerkvene sapovedi jim dali mesa jesti. Sveti jetniki ga niso hotli pokusiti: vedili so fizer, de je v' veliki fili perpushteno, pa nikdar is sanizhevanja zerkvene sapovedi; malo kruha so jedli, in Boga hvalili. Ni mogozhe povedati, koliko so od neusmiljenih krivoverskih Toldatov preštali; tudi ne, kako so ti strashno preklinjali, kar koli je svetiga v' katolshki zerkvi.

Ti neusmiljeni soldatje so drugi dan fiti in pijani planili v' jezho, in savpili nad svetimi jetniki: „Vfim bomo nosi in ufhesa poresali, in potlej jih obefili, de bo njih hudobije konez.“ Vfi ti dobri duhovni so jim serzhno odgovorili: „Radi bomo sa vero katolske zerkve umerili.“ Krivoverzi so jim f' filo vseli, kar koli so premogli, potlej so jih ko rasbojniko topli, sováli in davili de bi povedali, kje de imajo she kaj denarja ali blaga. Šosebno so bili serditi nad patram Miklavsham, ker so menili, de ima v' svoji oblasti vse zerkveno premoshe-nje. Tiga so sgrabili, mu verrev okoli vratu djali, ga vkvishko vsdigovali, in na tla spufhali. Soldatje so menili, de je she mertev, vender jim to she ni bilo sadofti; s' gorezho svezho so ga po nosu in uftih shgali, in vfiga opekli, ko she nobeniga snamnja shivljenja per njem ni bilo, so ga bazáli, in potlej pufili rekozh: „Zhe smo ga umorili, kaj sato? minih je.“ Ta sveti minih ni bil mertev; Bog ga je obvaroval, in k' vezhimu terpljenju perhramil, de bi mu obilnisthi plazhilo dal. Kader je govoriti samogel, je svojim fojetnikam rekel: „Ljubi moj! na vislizah umreti ni prehudo ali dolgo terpljenje, ker je zhlovek bersh smamljen, in ne zhuti bolezhin; terpljenje je slo kratko, plazhilo pa vezhno. O frezhna moja dusha, ako bi se takrat bila od telefá lozhila.“

Neusmiljeni krivoverzi so velikokrat k' tim svetim jetnikom prifhli jih klet, saframovat, sovát, pretepat; pa po sgledu svetih marter-

nikov so vſi Boga hvalili. Nekteri bogaboje-
zhi moshje meſta Gorkoma ſo ſi persadevali per
viſhi goſpoſki ſproſiti reſhenje nedolſhnim jet-
nikom. Ko ſo krivoverzi to ſvedili, ſo hiteli
jih is poti ſpraviti; peljali ſo jih naglo v' per-
morſko meſto Briel, kjer je bil knes Lavmajn
oblaſtnik. Huje ko ſveri je bil on neufmiljen
ſ' katolſhkimi duhovni. Ugledati jih je bil
hudobno veſel, in ſe jim je na glaſ ſmejal.
Ko ſo jih is zholna v' jezho gnali, je v' ſani-
zhevanje katolſhke zerkve ſaſramovavno pro-
zéſijo ſapovedal, kakor bo ſdaj popisano. Sve-
te jetnike ſo po dva in dva ſvesali, prédnja
dva ſta mogla dvé dolgi ranti noſiti; med nji-
mi je rabelj ſhel ſ' krisham, kteriga ſo krivo-
verzi v' zerkvi ſ' filo vſeli; od ſtrani ſo bili
brizhi in ſoldatje, vſak je imel palizo, ſ' kte-
ro ſo ſvete moſhé tepli; ſa njimi je krivover-
ni oblaſtnik Lavmajn jeſdaril; vſe krivoverno
ljudſtvo je nad njimi vpilo, in nje in katol-
ſhko zerkev preklinjalo. Tako ſo ti ſvetniki
po meſtu ſhli, in potlej v' ſmerdljivo jezho
bili pahnjeni, kjer ſo komaj malo kruha in
vode v' ſhivesh ſproſili. Oſmi dan maliga
travna, eno uro pred polnozhjo, ſo bili vſi
peljani k' ſmerti. Nar prej ſo ſgrabili patra
Miklavsha, in ga obefili. Pred ſmertjo je vſe
ſvoje ljube tovarſhe ſhe ljubeshjivo kuſheval,
in jim rekel: „Bodite ſtanovitni v' katolſhki
veri, de ne ſgubite plazhila, ktero vam je
Bog obljubil; ſerzhno hitite ſa menoſ v' ne-
beſhko kraljeſtvo.“ Tiga in vſe njegove ſve-

te tovaršhe so krivoverzi obefili is sgoli sovra-
shtva soper katolshko zerkev. Shaloštno in stra-
šno je bilo viditi devetnajstere zhaštitljive du-
hovne na framotnih višlizah; pa krivoverzi,
hujshi od nekdanjih nevernikov, so se jim
posmehovali. Drugi dan sgodaj so soldatje vfi
pijani prišli, kjer so svete trupla visele; enim
so trébuh preresali, vsm skoraj nos in ushesa
odresali, in tako rasmesarjeni so viseli do ve-
zhera. Bogabojezh mosh je njih svete trupla
s' denarjem odkupil, in ondi bliso pokopal.
Veliko zhudeshev je Bog na njih proshnje sto-
ril, svoje flushabnike povishati, kateri so sa
vero serzhno umerli.

N a u k.

*Sposhtovanje, ljubesen in pokorshina gre
zerkvi.*

Neusmiljenje slepih krivoverzov prizhuje,
kako hudo je od katolshke zerkve odstopiti.
Luter in Kalvin, hudobna uzhenika, sta jih
veliko sapeljala s' lashnjivimi nauki; vedno sta
vpila in pisala soper Rimskiga papesha, per-
viga Jesufoviga namestnika, in soper vso ka-
tolshko zerkev, ktera je kraljestvo Jesuovo.
Veliko slabih kristjanov se je dalo od njih smo-
titi, in ker zerkve vezh niso poslufhali, so v'
smote sabredli, in si pogubljenje nakopali.
Gorjé jim, kateri se od katolshke zerkve odlo-
zhijo, ker sunaj katolshke zerkve ni svelizha-

nja. Blagor katolshkim vernim, kateri zerkev sposhtujejo, ljubijo in ubogajo; sakaj njih je nebeshko kraljestvo.

Katolshka zerkev je od Jesusa postavljena; ona uzhi vse rasodete resnize, sferbi sa svelizhanje svojih otrok, jih posvezhuje s' sveti-mi sakramenti, de bi vsi prishli v' nebeshko kraljestvo. Zerkev, ktera je kraljestvo Jesu-fovo, ne more bres oblastnikov obstati; sa tega voljo ji je Jesus, nje edini gospodar, she v' sazhetku pastirje dal. Pa ti kaj bi samogli, ako bi oblasti ne imeli? Torej jim je dal ob-last uzhiti, grehe odpuhhati ali sadershevati, nepokorne verne strahovati. De bi v' katol-shki zerkvi vse po redu bilo, de bi vsi v' edi-nosti vere ostali, je Jesus svojim vernim pa-stirje dal, pa tudi vernim in pastirjem eniga veliziga oblastnika postavil, kateri je Rimski papesh. Zerkev dela v' imenu, mōzhi in ob-lasti Jesusa Kristusa, kateri ne bo svoje zerkve nikdar sapustil: peklenške vrata je ne bodo nikoli premogle; ona je steber resnize, ker jo sveti Duh vodi. Jesus je dobrotljivo oblju-bil: „*Jest sim s' vami vse dni do konza sve-ta.*“ Mat. 28, 20.

O kristjan! dobro premisli vse to, in lah-ko sposnash, de je katolshka zerkev od vezh-ne modrosti boshje postavljena; ravno sato jo morash ljubiti, sposhtovati in ubogati. Kar zerkev uzhi, sapoveduje ali prepoveduje, Je-sus po njej uzhi, sapoveduje ali prepoveduje; kar dobriga prejemasz od zerkve, od Jesusa

prejemafh; nikdar se ne morefh sapeljati, in nikoli ne bofh sapeljan od lahnjivih nauk, zhe zerkev poslufhafh: „Zerkev shiviga Boga je fteber in terdnofť refnize.“ I. Tim. 3, 15. Špofhtovanje do katolſhke zerkve je uzhenim in neuzhenim, velikim in majhnim potrebno k' svelizhanju. Kdor koli se katolſhki zerkvi ſtavi, je puntarſk otrok; kdor ſe ſvoji-mu paſtirju ſtavi v' tiſtim, kar vſa zerkev ſapové ali prepové, je ſamimu Jeſusu in nebeſhkimu Ozhetu nepokoren. Tako je Jeſuf govoril: „Kdor vaſ poſluſha; mene poſluſha; kdor vaſ ſanizhuje, mene ſanizhuje; kdor pa mene ſanizhuje, ſanizhuje Ozheta, kteri me je poſlal.“ Luk. 10, 16.

De ſi hvaſeſhen, premifli dobrote, ktere v' katolſhki zerkvi vſhivaſh. Bres vere bi bil vekomaj pogubljen; pa to ſveto vero ſi od zerkve prejel, ker ſunaj zerkve ni prave vere. S' gnado ſvetiga kerſta in drusih ſakramentov ſi poſvezhen bil, in ſi pomozh doſegel po volji boſhji ſhiveti; v' katolſhki zerkvi prejemafh zhiſte nauke in druge perpomozhke Bogu fluſhiti: ako greſhiſh, ſi ſamoreſh pomagati s' ſakramentam ſ. pokore; ako ſbolifh, imafh Jeſuſove nameſtnike perpravljene, de ti pomagajo v' frezhno vezhnofť; tudi po ſmertí, zhe bo tvoja duſha v' vize obſojena, ima od zerkve ſaſheljeno pomozh. To je le malo od vſiga, kar dobriga vſhivaſh v' katolſhki zerkvi; vender te to malo obilno uzhi Jeſuſa hvaliti, njegovo zerkev ſpofhtovati, ljubiti in ubogati.

To te tudi uzhi ne shlobudrastih poslušhati, kateri zerkev boshjo in njene svete sapovedi sanizhujejo. Ti so nehvaleshni otrozi nar bolji matere, v' kateri so bili v' svetim Duhu prerojeni; torej jih ne poslušhaj.

M o l i t e v.

O Jesuf! dosihmal tebi in tvoji zerkvi nisim bil hvaleshen, ker sim premalo premislil, kaj in koliko dobriga sim od tebe in od nje prejel. Vem, sunaj katolshke zerkve ni svelizhanja, v' njej imam vse perpomozhke k' svelizhanju. Ti zhujesh nad njo po svoji resnizhni obljudi, smote se ni bati; duhovni, tvoji namestniki, mi kashejo pravi pot v' nebesa, in mi s' vsim pomagajo gori priti. O kakoshno saflushenje je bilo moje, de bi bilo te sosebne milosti vredno? Ne moje saflushenje, ampak tvoja neskonzhna milost me je v' katolshko zerkev postavila, in me v' njej ohrani. O ljubi Gospod! stori, de nehvaleshno ne vshivam dobrot tvoje zerkve, temuzh ko pokoren otrok v' njej shivim; tudi de po sgledu svetih marternikov, katerih spomin danf obhajamo, raji vse terpim, kakor de bi se kedaj od nje lozhil. Amen.

X. dan maliga serpana.

Sveta Felizita in njeni sedmeri sinovi, marterniki.

Sveta Felizita, bogata Rimška gospá, boga-bojezha kristjana in serzhna marterniza, je slo slovezha v' katolshki zerkvi. Kako je v' mladosti in v' sakonu shivela, se ne vé; pa njena shiva vera, is ktere je sebe in svoje finove Bogu v' dar dala, prizhuje obilno, de je tudi poprej bila svesta boshja flushabniza. Bila je vdova, pa samotna in sveta vdova v' molitvah in v' vshih dobrih delih. Škerbela je slo sa svoje otroke, in jih v' boshjim strahu redila; smiraj jim je govorila od ljubesnjiviga Boga, jih uzhila svét sanizhevati, in po nebeskim kraljestvu hrepeneti. Njeno sveto shivljenje je bilo sgled vshim kristjanam Bogu ognjeno flushiti, in tudi nevernikam malike sanizhevati. Malikovavski pòpi so jo smertno sovrashili, zesarju Antoninu so se pertoshili rekozh: „Vdova Felizita in njeni otrozi kolnejo nashe bogove; ako jih ne ukrotish, se bodo bogovi rasferdili, in se ne bodo dali vezh utolashiti.“ Neverni zesar jim je verjel, in mestnimu oblastniku sapovedal Felizito in njene finove permorati bogove moliti. Oblastnik Publi je sveto vdovo v' svojo hišo poklizal, in is spofhtovanja do njene visokosti s' vso per-

ljudnostjo nagovarjal, de naj bogove moli; ko je pa vidil, de per njej nizh ne opravi, ji je smert napovedal. Š. Felizita, polna shive vere, je oblastniku serzhno odgovorila: „Ne bodo me ne tvoje prijasne besede sapeljale, ne tvoje hude shuganja od Boga odvernile. Sveti Duh, kateri je v' meni, mi daje mozh hudizha premagati.“ Oblastnik je serdito savpil: „O nefrezha! zhe je tebi smert ljuba, je vsaj nikar svojim otrokam ne nakopavaj.“ „Oni bodo shiveli, odgovori f. Felizita, zhe Bogu svesti ostanejo; zhe bogove molijo, bodo vekomaj umerli.“

Oblastnik Publi je drugi dan sveto Felizito in njene finove pred se poklizal, de bi jih ozhitno isprashal. Nar prej je njej rekkel: „Bodi usmiljena svojim finovam, kateri v' simu zesarstvu veliko dobriga obetajo.“ Š. Felizita mu odgovori: „Usmiljenje, ktero mi perporozhasih, bi bilo strashno boshje rashaljenje; ako bi te poslushala, bi bila nar hudobnisthi mati.“ Proti svojim finovam se je obernila, in jim rekla: „Moji otrozi! glejte nebo, kjer val Jesus in njegovi svetniki zhakajo; hodite svesti, stanovitni, in serzhno se vojskujte sa svoje dushe.“ Te besede rasferdijo oblastnika, ukashe jo v' obras biti, in jesno ji rezhe: „Kako se vprizho mene in so per zesarjevo sapoved predersnesih kaj taziga govoriti.“

Potlej je starishiga finu Janvarja poklizal, ga nagovarjal, de naj uboga, in mu velike

zhaſti in bogatſta obetal, zhe uboga, hude bolezhine pa napovedoval, ko bi ne ubogal. Janvari mu odgovori: „Tvoj ſvet je neumen, pa boſhja modroſt me bo ohranila, in premagavza ſtorila.“ Oblaſtnik ga je ukasal tepſti, in v' jezho vrezhi.

Sa tim je njegoviga brata Felikſa k' ſebi poklizal, in ga ravno tako nagovarjal, de naj bogove moli. Felikſ je ſodniku odgovoril: „Le en Bog je, in le njega moramo moliti. Le verjemi, de ne boſh ne mene, ne kteriga drusiga mojih bratov napravil, de bi ſe Jeſuſu odpovedali: premagal ne boſh naſhe vere ne s' lepo, ne f' hudo.“ Oblaſtnik ga je v' jezho poſlal.

Sa tim je k' ſebi Filipa poklizal, in mu tako rekel: „Zesar Antonin, moj in tvoj goſpod, ſapove vſigamogozhné bogove moliti.“ Filip je oblaſtniku odgovoril: „Ti, od kterih govorih, niſo bogovi, niſo vſigamogozhni, ampak mutaſti in neumni maliki; kdor jih moli, bo vekomaj pogubljen.“

Zheterti je bil Silvan, njemu je ſodnik tako le govoril: „Jeſt vidim, de ſte ſe vi vſi f' ſvojo nar hudobniſhi materjo pogovorili ne ubogati zesarja, in neſrezhno umreti.“ Mu je odgovoril: „Ako bi ſe mi teleſne ſmertí bali, bi umerli vekomaj, ker pa verujemo, de bo vezhno plazhilo pravizhnim, in vezhna ſhtrafenga hudobnim, hozhemo Bogu ſveſti oſtati.“

Peti je bil Alekſander; timu rezhe oblaſtnik: „Uſmili ſe ſvoje mladosti, in ubogaj ze-

farja, de shivish, in fi njegov prijatelj.“ Je odgovoril sodniku: „Šim flushabnik Jesufa Kristufa, s' besedo ga prizham, v' serzu ga no-fim, in vedno ga molim. Moja mladost bo modrost starih imela: dokler bom njega samiga molil. Vafhi bogovi in vi bošče vekomaj go-reli.“

Šesti brat je bil Vital, njemu je rekel sodnik: „Ne shelish shiveti?“ Vital mu odgovori: „Kdo sheli shiveti, kakor tišči, kateri praviga Boga moli, ne pa hudizha?“

Marzijalu, nar mlajšhimu, je sodnik tako govoril: „Vi sami bošče svoje smerti krivi, ako zesarja sanizhujete.“ Marzijal je odgovoril: „Oh! de bi ti vedil, kako hudo bo Bog malikovavze fhtrafoval. Njegova milost odlashta fhe; ali vaf in vafhe bogove bo pogubil, ako ne sposnate, de je Jesus Kristuf pravi Bog.“

Oblastnik je ukasal mater in sinove v' jezho gnati, potlej je k' zesarju hitel povedat, kaj se je vse godilo; zesar je vse v' smert obfodil. Vfi ti sveti fantje so bili umorjeni, na sadnje pa mati. Neisrezheni veselje je umerla, ker je pred seboj vse sinove poslala v' nebeshko kraljestvo. To se je v' Rimu godilo v' letu 164.

N a u k.

Starshi naj Boga vedno profijo sa otroke.

Sveta Felizita fi je slo persadevala svoje otroke Bogu srediti, in je dosegla, kar je she-

lela. Ne le lepo uzhila, tudi dober sgled jim je dajala po Jesufu shiveti; de bi jim pa to k' svelizhanju bilo, je vedno profila Boga, de naj jim obilnost gnade da, in jih nedolshne ohrani pred sapeljivoſtjo hudobniga ſvetá. Apoſtelj ſ. Jakop ſapové: „*Molite eden sa drusiga, de boſte svelizhani.*“ Jak. 5, 16. Vſak je dolshan ſa druge moliti, veliko bolj ſo dolshni ſtarſhi ſa ſvoje otroke moliti. Štarſhi naj Boga ſa-ſe profijo, de bi ſamogli bogabojezhe shiveti, in otroke prav uzhiti; naj ſa otroke profijo, de bodo pravi ſluſhabniki boſhji.

Ni malo ſtarſhev, kateri menijo ſ' ſamim vpitjem per otrozih vſe opraviti. Šami pravijo: „Smiraj nad njimi vpijemo, pa nizh ne pomaga.“ Lahko, de ne pomaga: morebiti ſo ſami ſlabiga ſhivljenja, otroke kolnejo, vzhaſi jim vſe pregledujejo, vzhaſi jih neufmiljeno ſtrahujejo, in ſa-nje ne molijo; kako bodo otrozi dobri? Per takih ſtarſhih ne more biti ſrezhe, ker ni modroſti, in ni molitve. Šveti Pavel pravi. „*Ne kdor ſadi, ne kdor perliva, je kaj, ampak Bog, kleri raſti daje.*“ I. Kor. 3, 7. Taki ſtarſhi ne ſadé, ne perlivajo ſ' dobrimi ſgledi in ſ' ſvetimi nauki, in tudi Boga ne profijo, de naj bi otrokam dal raſti v' modroſti; ſakaj ſe pa zhudijo, de ſo ſlabi? Štarſhi naj Boga profijo ſa otroka ſhe, preden je rojen, de bi gnade ſvetiga kerſta deléſhen bil, potlej de jo ohrani, in ſmiraj naj profijo, de nedolshno ſhivi, in ſe svelizha. Jób je vſim kerſhanskim ſtarſhem v' ſgled. Vedil je, de je

njegova skerb prasna, zhe Bog ne pomaga; sato je velikokrat Bogu daroval, in ga gorezhe profil sa svoje otroke. Job. 1, 5.

Štarshi so sosebno dolshni sa otroke gorezhe profiti, kadar jih vidijo slabo shiveti. Takrat morajo vso ljubesnjivo skerb imeti svoje slabe otroke poboljšhati, in sraven Boga jokaje stanovitno profiti, de naj jim pravo spreobernjenje da. Od tiga ne smejo nikoli odstopiti, de bodo dosegli, kar profijo. Šveta Monika je vedno profila sa svojiga fina Avgustina, sosebno pa, kader ga je slabiga vidila. Desiravno vezh let ni bilo per njem sasheljeniga poboljšhanja, je vender le jokala, in molila, in je bila uflishana. Tako naj delajo vsi kershanški starshi is terdniga upanja v' boshjo milost, in njih dobre molitve ne bodo sahtonj.

M o l i t e v.

Ako premislim veliko frezho svete Felizite in njenih finov, mi serze od veselja poskakuje, in pravim: Blagor tej skerbni materi, ki ni nobeniga od njih sgubila, ktere ji je Bog bil srozhil; tudi blagor tim finovam, ki so imeli tako skerbno mater! Njeno veselje je bilo she na tim svetu popolnoma veliko, kakofhno je pa v' nebesih? Njena zhaft je nesapopadljiva, ker je s' pomozhjo gnade boshje sebe in vse svoje otroke svelizhala. Ne sebi, ampak Bogu je svoje sinove sredila, in njemu

jih dala v' dar; s' njimi ga sdaj hvali, in ga bo vekomaj hvalila. O Gospod! daj is fosebni-ga usmiljenja vřim starřhem in otrokam gna-do tebi flushiti, de te v' nebeshkim kraljestvu vekomaj hvalijo. Amen.

XI. dan maliga ferpana.

Sveti Arseni pufhavernik.

Sveti Arseni, defiravno slo uzhen, in visoko povifhan na svetu, je vender le sato v' katolřhki zerkvi flovezh, ker je vřo visokost sve-ta ferzhno sanizheval. Bil je rojen, bleso, v' Rimu okoli leta 350. Njegova fosebna uzhe-nořt je řhiroko flovela, tudi je prifhla do ze-farja Teodosija, in ta ga je řvojimu řinu Ar-kadiju uzhenika dal. Defiravno toliko povi-fhan, ni praviga miru nafhel, bres kteriga pa vse dobrote svetá nizh nifo. Njegovo ne-pokojno ferze mu je smiraj djalo: „Vřa po-fvetna zhařt kaj ti bo pomagala v' vezhnofci?“ Sklenil je svet řapuřtiti, ga je řapuřtil, in řkrivaj řhel v' Egipt v' pufhavo řzeti pokoj-no Bogu flushit. Nikomur ni povédal, kdo de je on, de bi ga zefar ne svedil, in ne řilil v' popreřřhnjo zhařt. Šhe prej je bil uzhen, pa v' pufhavi ři je persadeval uzhenofř svetni-kov řadobiti; molil je, premifhľjeval řveto pi-

smo, svoje pretezheno shiviljenje, smert, sodbo in vezhnost; tudi je s' svojimi rokami pridno delal, de bi se lenobe varoval, telo pokoril, in kruh si pravizhno saflushil. Veliko let je nesnan ostal, tudi blishni pufhavniki niso vedili, kdo de je; vender je bil, se ne vé kako, rasodet: vse je govorilo od njega in od njegove svetosti. Arkadi zesar mu je prav lepo pisal, in mu oblast dal is denárnize vfiga Egipta vseti, kolikor bo hotel sa-se ali sa uboge. Arseni je to v' nemar pustil, in zesarju sporozhil: „Ne shelim drusiga ko to, de bi Bog meni in v'fim grehe odpustil; denarja ne potrebujem, ker fim svetu she mertev.“ Is njegove shlahte mu je nekdo veliko premoshenja sapustil. Neki Rimljan gre nalash v' Egipt do njega, in mu to pove. Sveti Arseni ga je vprashal: „Kadáj je ta moj dobrotnik umerl?“ Uni je odgovoril: „En mesez je tega.“ Š. Arseni mu je rekel: „Jest fim she sdavnej umerl, kako samorem njegov erb biti?“ Po tih besedah je njemu podano spisano sadnjo voljo ali testament pretergal. To prizhuje, de je bil resnizhno ubog v' duhu, in svetu popolnoma mertev.

Sveti Arseni je shivel v' pufhavi v' velikim pokorjenji, de bi bil preroben otrok boshji. Prej je mehke oblazhila nosil, v' pufhavi je bil revnisthi od v'fih minihov oblezhen; prej je bil per zesarjevi misi v' vednih pojédinah, v' pufhavi je enkrat v' dan malo kruha in vode v' shivesh imel; prej je bil filno bogat, v' pu-

fhavi je shivel v' velizim ubofhtvu. Bil je vezh-
krat bolan, pa v' bolesni je bil ne le poter-
peshljiv, ampak tudi vesel, in je Boga hvalil
sa grenke sdravila, ktere mu je poshiljal. Per-
godilo se je, de je v' njegovi nevarni bolesni
maslnik ukasal mu mezhji posteljo napraviti.
Neki pufhavernik se je nad tem pohujshal, pa
maslnik ga je vprashal: „Kaj si ti bil, preden
si v' pufhavo prishel, in kako si shivel?“ Pu-
fhavernik mu je odgovoril: „Pastir sim bil, rev-
nisthi sim shivel, ko sdaj v' pufhavi.“ Maslnik
mu rezhe: „Vidish Arsenija? on je bil per ze-
sarji v' obilnosti vfiga, sdaj pa v' pufhavi ra-
dovoljno revno shivi.“ Pufhavernik je poklek-
nil in obstal: „Prenaglo in neumno sim svoji-
ga brata obfodil.“ Š. Arseni se je osdravil,
in je Bogu she fkerbnisthi slushil. Vse ga je
zhashtilo, on pa se je sanizheval. Patrijarh Teo-
fil ga je shel obiskat, de bi kaj svetiga od nje-
ga slifhal. Š. Arseni je bil te zhashti shaloften,
sato je patrijarhu rekel: Lepo vas profim,
ne hodite vezh k' meni.“ Desiravno je bil ves
ponishen, je vender v' potrebi svoje brate
uzhil. Neki pufhavernik je k' njemu shel, in
ga vprashal: „Gerde misli so mi smiraj nad-
leshne, kaj mi je storiti?“ Sveti Arseni mu je
odgovoril: „Škufhnjava ni greh, zhe va-njo
ne dovolish; kadar si skufhan, odverni od
skufhnjave svoje misli, pròsi in jokaj pred Je-
susam rekozh: Jesus, Jesus, Sin boshji! usmi-
li se me, pomagaj mi.“ Ne le tiga, tudi dru-
ge je v' potrebi uzhil; pa fkerbno se je varo-

val svoje modrosti nepotrebno fkasovati. Kako je bil grosno moder in varen, bo ta pergodba prizhala. Neka bogata Rimfka gospá ga je shelela viditi, in kaj boshjiga od njega flifhati. Nalash je fhla v' Egipt. Is mesta Aleksandrije mu je po patrijarhu Teofilu pifala, de naj jo pred se dobrotljivo pulti; pa ni bila uflifhana. Shla je le vender do njega, je pokleknila, in mu ponishno povedala, sakaj je prifhla. Ojstro ji je rekel: „Zhe ti je bilo od mene kaj dobriga rezheniga, Boga bi bila hvalila, in doma ostala. Ne spodobi se shenski okoli hoditi, slasti tako delezh; tvoj sgled bo druge napravil, de me bodo obifkovali, kar nozhem.“ Gospá je fhla vfa shalofna nasaj.

Sveti Arseni je bil she 95 let star, kader se je is pushave v' nebefa preselil. Malo pred smertjo je svojim tovarshem rekel: „Moje truplo spravite v' semljo ko truplo berazha; pa sa mojo dusho molite, slasti per sveti mashi.“ Kader je smert slo bliso previdil, so se mu solse vderle, in je shalofin bil. Drugi so ga vprashali: „Ozhe Arseni, sakaj jokash? se smerti bojish?“ „Bojim se je, bojim, je odgovoril, in bres tiga strahu nifim nikoli bil.“ Kader je to bil isgovoril, je v' Gospodu saspal. Apat Pemen, ko ga je mertviga vidil, je savpil: „O frezhni Arseni! ki si v' shivljenji jokaj; sakaj kdor ne joka v' shivljenji, bo morebiti vekomaj jokaj.“ Smert tiga svetiga pushavnika je bila v' letu 445.

Od shélj do dolsiga shivljenja.

Šveti Arseni je shivel 95 let, pa prav sa prav je le takrat sazhel shiveti, kader je nizhemernost svetá sposnal, in Bogu flushil. Prej je bil poln posvetnih skerbi, je prerad svét vshival, in dusho posabil. Bil je na svetú 95 let; pa le 55 let je shivel Bogú, vse druga léta so bile sguhljene. Kdor svétu ne odmerje, shivi po svojim slabim poshelenji, je ne shiv, ampak mertev; sheli dolgo shiveti, pa le sato, de hladnosti svetá vshiva, in té shelje niso pravizhne.

Kaj ti pomaga dolgo shivljenje, ako nekeršhansko shivish? Zhe ravno dolgo shivish, bosh le mogel umreti; zhe pa dolgo flabo shivish, bo smert grenkeji, sodba huji, obsojenje teshji. Slabimu kristjanu je dolgo shivljenje fhkodljivo: Bog mu perdaljsiha shivljenje, de bi se spokoril, on pa shivi, de bi gresbil. Kaj pomaga sapravljivzu, zhe veliko let gospodari? Vsako leto vezh dolgov napravi, ker svojiga premoshenja nozhe prav obrazhati. Ravno taka je f' slabim kristjanam; zhedalje je s' grehi huje obloshen, in huji sodba ga zhaka. Pravish: „Shelim dolgo shiveti, de bi se spokoril, in nebesa saflushil.“ Odgovorim: Tvoje besede so lepe, pa morebiti malo resnizhne; morebiti so tvoje shelje nerodovitne, tvoje besede le prasne obljuje. Ko te je bila bo-

lesen potlazhila, si slo shelel in obljubil bolje shiveti; ko ti je bila nagla smert is svetá snanza ali priyatla spravila, si bil prestrašhen, in si obljubil pokoro, vender si smiraj, kar si bíl; kaj ti bo pomagalo dolgo shivljenje? Uzhenik Jesuf vse opominja: „*Bodite perpravljjeni; sakaj sin zhlovekov bo prishel ob uri, sa ktero ne veste.*“ Mat, 24, 44. Ne pravi: „Objubite se perpravljati,“ temuzh: „Bodite perpravljjeni.“ S. Ambrosi pravi: „*Hudobnifshi je v' ljubesni do greha shiveti, ko v' grehu umreti.*“ To je resnizhno. Nekterim bi bilo bolje hersh po pervim grehu umreti, ko dolgo shiveti, ker jim dolgo slabo shivljenje hujshi obfojenje nakopava.

Ljubi moj! premisli, kolikokrat v' dan greshtish, kolikokrat vse léto ali vezh let. Ne le slabe shelje, slabe besede, tudi slabe dela so per tebi; merslota, nehvaleshnost, kriviza, ostudnost, pohujshanje, opushtenje dobrih del in veliko drusiga so tvoji strashni dolgovi, in zhedalje bolj jih mnoshish: kaj ti pomaga dolgo shiveti? Porezhesh: „Zhe vezhkrat greshtim, se pa tudi spovém, in sim odvesan od svojih grehov.“ Odgovorim: Koli-ko upanja smesh imeti, ti bo prizhevalo tvoje dobro ali slabo shivljenje. Zhe svete sakramente vredno ali nevredno prejemasht, se isprashaj po boshji besedi. Zhe ne jenjash od svojih greshtnih navad, bodo sakramentje, ktere nevredno prejemasht, huje obteshili tvojo dusho. Premisli besede preroka Ezechijela:

„Zhe pravizhni od svoje pravizhnosti odstopi, bodo vse njegove dela posabljene, in umerl bo.“ 18. 24. Pravizhni, ako od pravizhnosti odstopi, je pogubljenju podvershen; kaj pa je rezhi od hudobniga, kateri od svoje hudobije ne odstopi?

Hvali usmiljeniga Boga, kateri te dolgo pusli na svetu, in pa resnizhno in hitro se poboljšhaj. Ne vesli ure svoje smerti; pa zhe tudi odlasla, bo morebiti vender nagla. Ne malo gresnikov shivi dolgo, in smert jih neperpravljene najde: njih smert je pózhafna, vender pride prehitro, ker so smiraj obetali, pa se nikoli niso spokorili. Hiti k' Bogu f' pravo pokoro, bodi v' njegovi flushbi stanoviten; tako se bosh k' smerti perpravljaj, in umri potlej tudi hitro ali naglo, bosh vender frezhen. Pròsi Boga odloga, pa predrasiga zhasa nikar malopridno ne obrazhaj; hitro in resnizhno se spokòri, in stanoviten ostani, de bo sedanje shivljenje tvoji dushi v' prid.

M o l i t e v.

O moj Bog! usmili se me leniga kristjana. Ako po veri mislim in premishljujem; mi je teshko in grenko shiveti, in strashno umreti. Svet je poln skufhnjav, nastav, pohujshanja in krishev, vender ljubi moja slaba natora svét; moji grehi mi napovedujejo hudo smert, ako se ne spokorim, pa per všim tem ne jenjam greseliti. Hudo poshelenje me sapeljuje, in

mi brani se tebi vdati; vesti me perganja se spokoriti is strahu pred tvojo pravizhno sodbo. O jest nefrezhni zhlovek! kako se bom reshil is smot? V' sebi nimam mozhi, le ti mi samoresh pomagati; sato v' te klizhem, in pred teboj sdihujem: Pomagaj savoljo svoje milosti moji nevredni dushi; daj mi she nekaj odloga, pa tudi gnado se spokoriti, de me smert neperpravljeniga ne najde. Hozhem svoje hude navade opustiti, poboshno shiveti. v' sol sah do smerti biti, de me bo v' frezhno vezhnost preselila. O sveti Arseni! ki si sapeljivost sveta serzhno premagal, in se zhisto spokoril, spròsi mi od usmiljeniga Boga po Jesusu Kristusu gnado sebi in svétu odmreti, de v' nebesih shivim vekomaj. Amen.

XII. dan maliga serpana.

*Sf. Hermagora in Fortunat marternika,
Kranjske deshele pomozhnika,*

Sveti Hermagora, na Nemshkim rojen, pa mesta Akvileje mestnan, je bil v' veri poduzhen od svetiga Marka evangelista, kateri je prvi v' Akvileji Jesuovo vero osnanoval. Sveti Hermagora, slo vesel te velike frezhe, ktero je od usmiljeniga Boga po svetim Marku prejel, je ljubil, sposhtoval in bogal svojiga svetiga

uzhenika. Š. Marka se je v' Rim k' svetimu apostelnu Petru namenil, in je seboj vsel svetiga Hermagora, ker je do njegove shive vere in njegoviga poboshniga shivljenja sosebnostno dopadenje imel. Š. Hermagora je rad shel v' Rim f' svojim ljubim uzhenikam svetiga Petra, veliziga Jesufovigamestnika, sposnat. Š. Peter ga je ljubeshnjivo sprejel, na prizhevanje f. Marka ga shkofa shegnal, in nasaj poslal v' mesto Akvilejo evangeli osnanovat. Uzhil je v' mestu in tudi po desheli, in skerbel kraljestvo Jesufovo rasshiriti. S' ognjeno besedo, f' svetim sgledam in s' gorezho molitvijo je veliko nevernikov spreobernil; pa ne le spreobernil, tudi v' edinosti vere jih je ohranil, in jim pomagal v' vsem dobrim rasti. Njegova gorezha skerba sa svelizhanje vseh je nevernikam soperna bila, per nevernim mestnim oblastniku Šebastu so ga hudo satoshili, de vedno Jesufa osnanuje, in ljudi napravlja mogozhne bogove sanizhevati. Oblastnik je ukasal f. Hermagora pred se perpeljati, in ker ga s' lepo ni mogel pregovoriti, de bi se bil pravimu Bogu odpovedal, ga je ukasal hudo martrati. Neverni flushabniki so ga neufsmiljeno topli, do kosti rasmefarili, in s' rasbeljenim shelesam shgali: pa veselost je vse bolezhine prestal; huje ko so ga martrali, glafneje je Jesufu hvalo dajal. Vse mesto se je nad njim zhudilo, in ozhitno nevoljo oblastniku skasalo, ker pravizhniga mosha krivizhno terpinzhi. Oblastnik Šebast se je ljudstva sbal

in svojim flushabnikom ukasal ga v' jezho vrezhi. Takrat je nozh bila, pa temna in smerdljiva jezha je bila naglo s' prezhudno svetlobo in prijetnim duham napolnjena. Viditi te zhudeshe je Ponzijan, neverni jezhar, od gnade boshje rasfveljen, pred s. Hermagora pokleknil, in ga ponishno profil, de naj ga Jesufove vere uzhi. Sa tim je veliko drusih nevernikov svetiga fhkofa Hermagora hodilo poslushtat, so v' praviga Boga verovali, in ga hvalili. Med timi je tudi bil shlaheten gospod, Gregori imenovan, kteriga finú je s. Hermagora od hudizha obsedeniga reshil. Savoljo tiga zhudesha je tudi vsa njegova drushina v' Jesufa verovala. Silno veliko nevernikov je bilo spreobernjenih, ker so vidili zhudeshe, ktere je s. Hermagora v' Jesufovim imenu delal.

Ko so mashniki in drugi zerkveni flushabniki vidili, de s. fhkof Hermagora drusiga ne sheli, kakor sa Jesufa kri prelit; so ga vprashali, kteriga bi po njegovi smerti fhkofa isvolili. Odgovoril jim je: „Fortunata mi isvolite naslednika.“ S. Fortunat je le shefti shegen imel, in je bil neodlozhljiv tovarsh in pomagaviz svetiga Hermagora v' zerkvenih opravilih; ves gorezh je bil sa vero Jesufovo in sa svelizhanje blishniga. Tudi je bil imenitno gospó Aleksandrijo kerstil, Ta je bila vdova, neverna in slepa, pa od s. Hermagora je bila na telefonu osdravljena; po tim zhudeshi je verna postala, in kerfhena bila od s.

Fortunata. Ko je neverni oblastnik svedil, de je s. Fortunat od svetiga škofa Hermagora namestnik isvoljen, je ukasal tudi njega v' jezho pahniti. Oba sta v' jezhi Jesusa hvalila, in tolikaj zhudeshev storila, de se je presveto Jesufovo ime zhedalje bolj rasflavljalo. Oblastnik se je punta vfiga mesta bal, ako bi sveta Hermagora in Fortunat ozhitno umorjena bila; torej je ponozhi svoje flushabnike v' jezho poslal, de so jima glavé odsekali. Trupla obeh svetih marternikov so Ponzjan, Gregori in Aleksandrija bliso mesta zhaštito pokopali. To se je godilo pod zesarjem Neronam.

N a u k.

Od dolshnost vernih do svojih duhovnov.

Šveta Hermagora in Fortunat sta veliko nevernikov spreobernila; spreobernjeni neverniki so bili Bogu in njima hvaleshni. Ni mogozhe drugazhi, zhe so le verni nekoliko skerbni sa svoje svelizhanje. Kdor le nekoliko vé, kaj je vezhno svelizhanje, tudi nekaj sapopade, koliko dobriga mu Bog daje po duhovnih. Kristjani veliko vedó govoriti od dolshnost svojih pastirjev, pa svoje dolshnosti premalo sposnajo.

O kristjan! ljubi svoje duhovne; zhe jih ne ljubish, fi Bogu in njim gerdo nehvaleshen. Nobeniga priyatla nimash in nobeniga dobrotnika, kateri bi njim enak bil na svetu.

Po njih si bil per svetim kerstu prerojen, poleg si veliko dobriga prejemal, in prejemal; v' bolesni, in tudi po smerti ti pomagajo. Premisli, oni skerbé sa tvoje svelizhanje: sato te uzhé, svaré, sa-te Boga profijo, Jesusa darujejo nebeskimu Ozhetu per sveti masli, in ti v' vsm pomagajo, de bi srezhno prishel v' nebesko kraljestvo. Resnizhno je tedaj, de tazih dobrih prijatlov in usmiljenih dobrotnikov na svetu nimash. Ljubi pa svoje duhovne po volji boshji. Zhe te svaré, zhe se ti ne perlisujejo, zhe ti per spovedi krivizhno ne spregledujejo; je to snamnje njih gorezhe ljubesh do tvoje dushe, de bi jo svelizhal. Ne bodi slabim kristjanam enak, kteri Jesufove namestnike hozhejo po sebi imeti: zhe so po njih, jih visoko hvalijo; zhe niso po njih, jih sanizhujejo. Premisli besede Jesufove: „*Zhe slepiz slepza vodi, padeta oba v' jamo.*“ Luk. 6, 39.

Spofhtuj duhovne. V' stari savesi je Bog oistro sapovedal duhovne spofhtovati, in njih sanizhevavze umoriti. V. Mos. 17, 12. Veliko vezh spofhtovanja so duhovni nove savese vredni. Uni niso oblasti imeli grehe odpusthati ali sadershevati, ti pa jo imajo; uni so Bogu neumno shivino in semlje predelke darovali, ti darujejo Ozhetu nebeskimu Jesusa Kristusa per sveti masli. To spofhtovanje ishaja is vere. Sam vesh, de dobri kristjani po sgledu pervih vernih duhovne visoko zhashche. Pervim vernim pishe sveti Pavel hvalesh:

no: „*Prejeli ste mene ko angelja boshjiga, ko Kristusa.*“ Gal. 4, 14. Vesh sam, de sanizhevavzi Jesufovih namestnikov so smét od kristjanov. Ti le duhovnim rezhejo, kar se ne spodobi, ker so mertve vere in nehvaleshniga serza. Ahab, hudobni Israelski kralj, je preroka Miheja sanizheval; pa bogabojezhi Jerusalemski kralj Josafat ga je sposhtoval. III. Kralj. 22. Tako je sdaj, pa ti se nikar po hudobnih ne ravnaj. Premisli tudi, de ti je sapovedano sposhtovanje do duhovnov potrebno. Zhe jih ne sposhtujesh, kako jih bosh krotko poslushal, in rad ubogal? Jesus je Judam rekel: *Jest svoje zhashti ne ishem, eden je, (moj Ozhe nebeski), kateri je bo iskal in bo sodil.*“ Jan. 8, 50. Ravno tako rezhejo duhovni: „Vasha zhasht ni nam potrebna, ampak vam, ako nas sanizhujete, bote od Boga hudo pokorjeni.“

Poslushaj in bogaj duhovne. Kaj ti pomaga duhovne s' besedo sposhtovati; zhe jih s' pokorshino ne sposhtujesh? Pokorshino ti Bog sapové; bres nje ni sposhtovanja, ni svelizhanja. Ne déljaj po navadi hudobnih kristjanov, kateri imajo veselje duhovnim nasproti govoriti in delati, potlej se s' svojo nepokorshino hvalijo. Ti res shalost napravijo duhovnim; pa huji she so sami sebi, ker si pogubljenje nakopavajo. Kristus je rekel: „*Kdor vas poslusha, mene poslusha; kdor vas sanizhuje, mene sanizhuje; kdor pa mene sanizhuje, sanizhuje Ozheta, kateri me je po-*

slal.“ Luk. 10, 16. Š. Pavel vſim vernim sapové: „*Bodite pokorni svojim viſhim, ſakaj oni zhujejo nad vami, ker bodo ſa vaſhe duſhe odgovor dajali.*“ Hebr. 13, 17. Duhovni morajo nad vernimi zhuti, ſizer bi ſvojo duſho ſapravili; verni jih morajo bogati, zhe ne, bodo pogubljeni.

Mòli ſa duhovne. Oni imajo velike dolſhnoſti, té ſo jim od Boga ſapovedane k' tvoji-mu ſvelizhanju. Tedaj mòli ſa-nje, de ſo ſ' ſvetim Duham napolnjeni, de po Jeſusovi volji njegovo zhedo paſejo, in jo ſrezhno perpeljejo v' nebeſhko kraljeſtvo. Duhovni molijo ſa verne, tudi verni morajo ſa duhovne moliti; ne poſabi tiga.

Delaj ſveſto, kar ti je bilo do ſdaj rezhenó, in tudi boſh, zhe ſe Boga bojiſh. Le ni-kar ne poſluſhaj in ne poſnemaj hudobnih, kteri radi duhovnim prerékajo in naſproti delajo. Kaj pa, duhovni ſo ljudje od greſhni-ga Adama rojeni; vender ſi, zhe jih ſanizhujeſh, nehvaſhen kriſtjan. Kakofhen bi bil otrok, ako bi rad raſnaſhal ſlaboſt ſvojiga ozhe-ta? Kaj ne, hudoben bi bil? Ravno tiga ime-na bi ti bil vreden, ako bi rad hudo govoril ſoper ſvoje duhovne ozhete. Morebiti, kar dobriga nad njimi vidíſh, v' nemar puſhaſh, ſkerbno pa íſheſh njih ſlaboſt, in le od njih rad govoríſh; morebiti je tvoje nar vezhi veſelje kaj hudiga ſvedit in govoriti ſoper Je-susove nameſtnike: pa ſ' tem raſdevaſh gren-ki ſtrup ſvojiga hudiga ſerza. Zhe ti niſi tak,

je prav, pa tudi nikar ne poslušaj hudobnih
jesikov soper svoje dobrotnike.

M o l i t e v.

O preljubi gospod Jezus Kristus! sposnam
in hvalim tvojo milost, is ktere svojimu verni-
mu ljudstvu duhovne pastirje daješh. Res, velik
dar je to, sakaj vse bi bilo posabljeno ali poka-
sheno, kar si ti uzhil, ako bi duhovnov ne bilo.
Kdo bi nas uzhil in svaril, kdo nam svete sakra-
mente delil, in nas vodil v' nebesa? Duhovni,
tvoji namestniki, skerbe sa nashe dushe; oni so
nashi angelji varhi, nas od grehov odvrazhuje-
jo, opominjajo k' pokori, nas varujejo v' po-
gubljenje, nas spremljajo v' nebesa. Vse to bi
bilo resnizhno, ako bi jih poslušali. O velika
nasha nehvaleshnost v' te, Gospod, in v' tvoje
namestnike! v' nas ni prave ljubesni, je le ma-
lo resnizhniga sposhtovanja in malo pokorshine
do njih, ker ne skerbimo sa svoje svelizhanje.
Vredni bi bili od tebe sapušheni biti, ali de bi
nam namesti dobrih slabe pastirje dal, kateri bi
nas pustili po svoji volji shiveti; pa nikar tiga
ne stori, ker bi bila to nar huji shtrafniga. Pro-
sim te, odpusti meni in vsim, in daj meni in
vsim gnado po svetih naukih shiveti, ktere tvoji
namestniki v' tvojim imenu osnanujejo. Napolni
nje in nas s' svetim Duham, de bomo vsi k' te-
bi velikimu pastirju prishli v' nebesa. Amen.

XIII. dan maliga ferpana.

Sveta Margareta deviza, marterniza.

Sveta Margareta ali Margarita je bila hzhi ajdovskiga popa, Edesja po imenu, v' Antiohii. Mati ji je kmalo po rojstvu umerla. Dana je torej bila v' rejo na kmete, sheni ktera je bila kristjana, tode le skrivaj. Bog je bil Margareti milostiv, ker je storil, de je bila v' kerstanski veri srejena. Sató mu je pa tudi posebno svešto flushila, in kakor v' starosti tako tudi v' bogabojezhosti rastla. Ko je she prezej odrasla, jo ozhe domú vsame. Shivljenje hzhere mu je zhedalje zhudnisthi prihajalo, ker ni bila nizb tako posvetna, kakor so po navadi deklizhi tolike starosti: moshkim se ni nastavljala, lepih oblazhil ni shelela, vide na ni hotla biti; le framoshljiva in ponishna je vfa bila. Ozhe je sazhel misliti: „Kaj veljá, od Jesufa je mogla kaj flifhati, fizer bi ne bila tako framoshljiva in bojezha; pa — je djal — je she mlada, to se ji bo she lahko is glave isbilo.“ Poklizhe jo k' sebi, in ji rezhe: „Margareta! glej, ljudje pravijo, de si ti kristjana, je li verjeti to? Tako se mende vender nifi dala smotiti, de bi le v' eniga Boga verovala, in pa she zelo krishaniga!“ Š' krotkostjo in vfo zhaštjo, ktero je otrok staršem dolshan, mu odgovori: „Ref, ozhe! tudi mene je ne-

fkonzhno milofljivi Bog v' svoje kraljestvo poklizal, in she smém Jesufa shenina svoje dušhe imenovati.“ Ozhe ostermi nad temi besedami, in rezhe ji: „Ljuba moja hzhi! kdo te je v' to neumnost sapeljal? Ali ne vesh, kaj te hudiga zhaka, zhe svojiga ozheta in nashiga zefarja bogóv ne molish? Margareta pravi: „Ozhe! vere v' praviga shiviga Boga in njegoviga finú, Jesufa Kristusa, mi ne bo nihzhe odvsel; perpravljena fim sa Jesufa kri preliti; sej jo je tudi on sa-me prelil. In pa nizh ljubshiga, ozhe! bi mi ne bilo na svétu, kakor ko bi tudi vi praviga Boga sposnali, va-nj verovali, in ga molili. Ozhe njen she tako ni mogel terpéti kristjanov, sdaj mu pa she njegova lastna hzhi kaj taziga pové. Jesa ga slomi, sam jo tezhe satoshit, in jo mestnimu poglavarju sda. Poglavar, bilo mu je Olibri imé, se savsame nad njeno sosebno lepoto in perljudno krotkostjo; shelje se vnamejo v' njegovim serzu, se s' njo v' sakon savesati, zhe se le kershhanstvu odpové. Sazhne se ji perlisovati, jo, kakor pred taki, miluje, kako de je shkoda, ker je tolikanj lepa, she mlada in tako prijetna, pa jo grosovitno terpljenje zhaka, zhe malikov ne bo molila; obétal ji je, kar koli samore mlado shensko smotiti, veselje, zhast, bogastvo. Ali vse to je bilo per njej saštonj; huje ko je bila skufhana, terdneji je bila. Sa Jesufa terpeti in umreti ji je bilo ljubshi ko vse veselje svetá.

Ko je poglavar vidil, de per Margareti s' lepo nizh ne opravi, ji serdito sapové rekozh: „Daj Jesufu flovó, zhe ne, bosh umorjena.“ Pa serzhno mu je odgovorila: „Vse raji ter-pim, kakor de bi Jesufa rasshalila.“ Ukashe jo poglavar f' shibami tako neufmiljeno tepsti, de ji je po všim shivotu szurkama kri tekla. Vender ga to she ni potolashilo. S' shelesni-mi grebéni she ji ves shivot rezhe rastergati, in rasmefarjena je bila tako hudo, de je sam ni mogel pogledati; na to jo ukashe v' jezho sapreti. Margareta pa terpi voljno vse to, in hvali Boga. V' jezhi sdihuje k' Jesufu, in vse hudizheve nastave, ki so jo motile, pre-maga stanovitno. Bog ji je vse rane sazélil, in jezha je bila vsa rassvetljena od nebeske svetlobe.

Poglavar jo hozhe she enkrat skufiti, in jo ukashe pred se perpeljati. Ko mu jo vso sdravo perpéljejo; ji rezhe: „Glej, tako te bogovi ljubijo, de so te tako naglo osdrávil, sahvali se jim, in daruj jim.“ Deviza pa mu krotko odgovori: „Ali so mertvi bogovi in hudobni ljudje kaj taziga storiti v' stanu? To je Šin boshji storil, kateri po svoji dobroti in milosti dusho od grehov in teló od ran réshi, in svojim vernim pomaga.“ Ni mislila: „Zhe greh storim, bom pa frezhna, mogozhnimu zhloveku se ne smém staviti, se bom potlej she spokorila;“ temuzh le Jesufa krishaniga je pred ozhmi iméla, in po njegovim kralje-stvu je hrepenela. Ker se deviza ni dala sape-

ljati, se poglavar grosno rasferdi, ter jo uka-
she s' rasbeljenimi plehi po shivoti shgati, in
svesano v' kad polno vode vrezhi, de bi ali
she vezh terpela, ali pa utonila. Tode sve-
ta Margareta, ona nedolshna dusha, móli ti-
ho in mirno, ravno kakor de bi se ji ne bilo
nizh sgodilo, in profi Jesufa, de bi se ji vo-
da v' kerstno vodo spremenila, in v' njej ker-
shena bila, ker she ni bila kershena. Per tej
prizhi se je semlja sfesla, vesi na rokah in
nogah so od nje padle, in vesela je is vode
stopila. To so vidili neverniki, in veliko jih
je v' Jesufa verovalo. Poglavar pa raskazhen
ji ukashe glavo odsekati. Margareta, to sa-
slishti, pade na kolena, móli sa srezho zerkve
in vernih, in poda s' veseljem glavo, de so
ji jo odsekali. Takó je njeno truplo umerlo,
njeno dushe pa je Bog k' sebi vsel. O de bi
pazh tudi nashe dushe kedaj tam bile, kjer
se dusha svete Margarete veseli, in Boga sa
na! prófi!

N a u k.

Hudizhu ne proftora dajati.

Šveta Margareta je s' shivo vero v' Jesu-
sa Kristusa krishaniga vse vidne in nevidne so-
vrashnike serzhno premagala. Hudizh, kte-
ri lahko sapeljuje maloverne kristjane, nje ni
mogel premagati. Hudizh in njegovi namešt-
niki nimajo mozhi per svestih flushabnikih

boshjih. Sdershno, spokorno, zhisto, ponishno in bogabojezhe shivljenje premaga vse ognjene pshize hudizheve. Njegova ozhitna mozh in njegovo skrivno salesovanje je bilo premagano od svete devize Margarete s' shivo vero in gorezho ljubesnijo do Jesufa. Vsi naj po njej delajo, in naj ubogajo s. Petra ki pravi: „*Bodite tresni in zhujte; sakaj hudizh, vash sopernik, hodi ko rjovezh lev okoli vaf, in ishe, koga bi posherl; timu se vstavite terd-ni v' veri.*“ I. Petr. 5, 8. 9.

Ljubi moj! zhe hozhesh premagaviz biti, delaj po lepim sgledu zhiste devize in serzhne marternize, svete Margarete. Ako bi ti jest rekel: „Prosim te lepo, skerbno varuj svoje blago, in tatú ne spuisti radovoljno v' svojo hisho;“ bi se mi smejal, in bi mi odgovoril: „Menish, de fim norez, ko mi to pravish? Ref, tiga ti ni treba praviti, in she manj te profiti, ker sam obilno skerbish svoje ljubo blago obvarovati. Prosim te pa: „Nikar hudizhu v' svoje serze proftora ne dajaj,“ tiga ne ubogash, temuzh mu radovoljno odpirash vrata svoje dushe, de te obropa in rani. Kaj je imenitnish, posvetno blago ali gnada boshja? Dobro vesh, de gnada boshja; sakaj pa jo radovoljno sapravljash? Ako bi te hudizh samogel s' filo premagati in obropati, bi bil ti vfiga usmiljenja vreden: pa le skufhati te samore, in ti ga samoresh s' svojo voljo premagati; sakaj tiga ne storish? Nikoli bi ti ne bilo nobene shkoda ali krivize storjene, ako

bi samogel f' svojo voljo vse nefrezhe ali krivizhniko odverniti; sakaj pa se vdaš hudizhu? Vem, si slab, pa Boga is serza pròsi, de naj ti pomaga, in s' njegovo pomozhjo samorešh vse, kakor je skufil in rekel sveti Pavel: „*Vse samorem v' Bogu, kteri mi mozh daje.*“ Filip 4, 13.

Zhe terdovratno greh ljubish, in neframno ishesh hudih perloshnost, sdaj ne govorim od tebe. Zhe si tak, ne dajesh prosto-ra hudizhu, de ti skrivaj pride v' serze, temuzh ga profish, de naj pride v' té. Samoresh drugazhi od hudizha obropan biti, in si, zhe se premalo varujesh hudih perloshnost, zhe si len, zhe premalo molish, zhe upash v' se. Leni hlapzi so spali, in sovrashnimu zhlo-veku pustili luliko med dobro seme persejati; zhudili so se potlej, in nevoljni bili, ko so luliko med pshenizo vidili, vender njih lenoba je prostor dala sovrashniku. Lahko si tudi ti tak: velikokrat si shkodo delash, slo greshish, druge pohujshujesh, desiravno tiga na ravnost ne shelish. Prostor dajesh hudizhu s' meleno ljubesnijo do sebe ali do drusih, s' naglo jeso, s' nesframoshljivostjo, f' predersno radovidnostjo, f' poslushanjem greshnih rezhi, f' prevsetno nosho, s' nepotrebno prijasnostjo s' drusim spolam, ali drugazhi. Štem si skushnjave in hude perloshnosti nakopavash, v' kterih hudo delash, in se popolnama podvershesh hudizhu. Prej si se nekoliko greha bal; ker si premalo varen bil, si

hudo gresnil, si se greha pervadil; potlej si ga terdovratno ljubil, in se tudi strašnega pogubljenja nisi bal. To je navadni pot malokernih duš v' vezno pogubljenje.

De hudizhu prostora ne daš; premisljуй, mōli, zhuj, v' Boga upaj, njega se boj, ponishen in serzhen bodi. Lepo te profim de ne posabi, in delaj, kar ti sdaj povēm: Dokler se Boga in greha bojiš; serzno premagaj vsako nar manji gresno skušnjava, in skerbno se varuj tudi daljnega napeljevanja v' greh. Zhe to delaš; boš obilnihi gnade od usmiljenega in praviznega Boga prejemal, in blagor ti. Zhe tiga ne delaš; boš oslabeled, skušnjave ti bodo dopadle, in ti bo gorje. Ne daj prostora hudizhu, nobenimu njegovimu pomagavzu, nobenimu skušnjavzu, nobeni skušnjavi, de Bogú svest ostaneš. Letim naukam bodi pokoren, ker so vsi sapopadeni v' besedah svetiga Pavla: „*Ne dajte prostora hudizhu.*“ Efesh. 4, 27.

M o l i t e v.

Jesuf, uzhenik in sdravnik vsiga zhloveshtva! svoje slabosti premalo spoznam, nad svojimi mislimi premalo zhujem, svoje telo neumno ljubim; sato se premalo skušnjavzov in skušnjav bojim, sato prostor dajem hudizhu, sato me lahko premaguje. Lahko bi premagoval vse skušnjavze in skušnjave, ako bi ponishen bil, gorezhe molil, in sa-

motno shivel: pa jest neumnesh hodim skushtnjam naproti, si jih sam nakopavam, in se ne bojim tistiga, kar moje serze spazhi; potlej delam in ljubim hudo. O ljubi Gospod! ponishno te prosim, ne sapusti mene, svojiga leniga hlapza; daj mi gnado vse sovrashnike, vidne in nevidne, premagovati: f' tvojo pomozhjo terdno obljubim tudi vse delati, kar me greha obvaruje. O sveta deviza in marterniza Margareta! ktera si raji mlada umerla, kakor de bi bila s' greham svoje shivljenje perdaljshala, in si s' shivo vero v' Jesusa frezhno premagala hudizha; spròsi mi terdnost in stanovitnost v' vsih sapovedih, de me nobena skushtnjava ne premaga, in de vezhno plazhilo, premagavzam obljubljeno, sadobim. Amen.

XIV. dan maliga ferpana.

Sveti Janes Gvalbert minih.

Sveti Janes Gvalbert je bil rojen v' Florenzi. Njegov ozhe je bil slab kristjan in neusmiljen vojshak. Ravno po svojim slabim duhu je svojiga fina uzhil, ali bolje rezhi, spazhil. Kader je Janes bil odrastel; ga je ozhe hudobno napravljaj ob perloshnosti umoriti sovrashnika, kateri je bil eniga njegove shlahte ubil.

Mladenizh Janes je svojimu slabimu ozhetu so-
per sapoved boshjo obljudil se nad sovrashni-
kam mashevati, in je ta hudobni sklep smiraj
ohranil v' serzu. Eniga dne je Janes v' mesto
shel, in ravno v' telnim prostoru svojiga so-
vrashnika frezhal, kar mezh isdere ga prebosti.
Sovrashnik se je prestrašhil, pred njim poklek-
nil, in ga ponishno profil, de naj mu savoljo
Jesusa odpusti: Ko ga je Janes vidil in slishal
tako ponishno profiti, mu je bersh savoljo Je-
susa odpustil, in v' snamnje resnizhne sprave
defnizo prijasno podal. To milostivo odpu-
shenje je bilo njegova frezha in sazhetik vezh-
niga svelizhanja. Janes je potlej shel v' zer-
kev s. Minijata molit, je pokleknil pred podo-
bo krishaniga Jesusa, in premishljeval njego-
vo veliko ljubesen, is ktere je profil in umerl
sa hude sovrashnike; v' tim premishljevanji
se je njegova dusha vnela, in je terdno ob-
ljubil vse dni svojiga shivljenja Jesusu flushiti.
Shel je domu, in kakor hitro je samogel, je
vse sapustil, in shel v' klofhter svetiga Mini-
jata. Klezhé je apata profil, de naj ga med
svoje minihe vsame. Apat ga je dobro posnal,
de ni nizh prida zhloveka; sato mu je na rav-
nost odrekel. Janes je le profil, in toliko nad-
leshno profil, de je bil uslisshan. Ko je nje-
gov ozhe to svedil, se je ves raserdil, in je
v' klofhter hitel, de bi svojiga fina domu vsel;
pa Janes se ni hotel ozhetu perkasati. Ozhe,
she huje rasshaljen, je miniam vse hudo sa-
shugal, ako bodo fina obdershali, in je do-

mu fhel. Minihi so bili v' velizim strahu, ker so ga hudobniga in neufmiljeniga sposnali: pa Bog je dal, de je hitro bil potolashen, in je tudi v' to dovolil.

Šveti Janes, slo vesel klofhterskiga shivljenja, in stanoviten na Gospodovim potu, je hitro dosegel kerfshansko popolnamast. Narponishnishi, pokornishi in svestejshi je bil; vsm, tudi starim bogabojezhim miniham, je bil v' sgled popolnamasti. Zhes nekaj let je f' poboshnim tovarshem fhel samotnishiga mesta iskat. Nafhel ga je v' Valombrosi ali Šénizhni dolini. V' tej ljubi samoti je menil in shel vsmu svétu nesnan ofšati; pa ni bilo tako, njegovo sveto shivljenje je bilo rasodeto, in je shiroko slovelo. Ne malo pokore sheljnih se mu je perdrushilo, in so per njem v' ojstrim pokorjenji mirno shiveli. Ti so ga svojiga apata isvolili, in so s' njim v' savesi ljubesnjiviga mirú Bogu dopadljivo flushili. Šveti Janes, njih duhovni ozhe, jih je ognjeno opominjeval bogabojezhe shiveti, in jim je sam f' svetim shivljenjem svetil. Uzhen fizer ni bil slo, pa bil je poln ljubesni do Boga in do blishnjiga; torej jim je vedil dosti in visoko govoriti od vsiga dobriga. Bil je radovoljno ubog; lahko bi bil obogatel, pa bogastva ni hotel, ker je vedil, de bogati minihi ne shivé po svojim poklizu. Šosidal je vezh klofhtrov, pa v' vseh je skerbel duha ubofhtva ohraniti. Dve pergodbi prizhujete od tiga. Bogatin je bil v' eniga njegovih klofhtrov vset, kateri je vse

svoje premoshenje klofhtu sapustil. Sveti Janes, to svediti, je premoshenju se odpovedal, in pisno pretergal. Enkrat je shel ogledovat klofhter, kteriga je bil umnimu minihu sosidati ukasal. Ko tje pride; ga vidi bolj kraljevi hishi ko klofhtu podobniga, in se pravizhno rasferdi. Ob novim klofhtu je vodiza tekla. K' nje se je obernil, ozhi v' nebo povsdignil, in Boga verno profil rekozh: „Vfigamogozhni Gospod! stori, de ta majhna vodiza ta klofhter podere.“ Bog ga je uflifhal: vodiza je per tej prizhi strafhno sraftla, klofhter naglo spodjedla in poderla. Ne le tiga, tudi dosti drusih zhudeshev je od Boga sprofil, kteri so ga flovezhiga delali. Mogozhni, kralji, papeshi so ga visoko zhaftili, pa vso zhaft je sovrashil; bolj ko so ga zhaftili, bolj se je ponisheval. Sveti Janes, svešt flushabnik boshji, je nevarno sbolel v' Pafinjanu bliso mesta Florenze, in ondi je v' Gospodu mirno saspal v' letu 1037.

N a u k.

Kdor sovrashnikam odpušti, sebi pomaga.

Sveti Janes je prej posluschal svojiga neusmiljeniga ozheta, in mu obljubil sovrashnika umoriti; pa proshen od njega v' Jesusovim imenu, mu je bersh odpustil. To milostiyo in popolnoma odpuštenje mu je od Boga sosebne gnade sprofilo, in je velik svetnik postal; to odpuštenje je bolj njemu ko unimu v' prid bi-

lo. Tebi, o kristjan! bo ravno tako. Zhe ne odpustish, ti bo ta terdoba fhkodovala; zhe odpustish, bofh milost dosegel, kakor je Jesus obljubil: „*Odpustite, in vam bo odpushe-no.*“ Luk. 6, 37. Zhe, kader koli si rasshaljen, savoljo Boga odpustish; ti bo tvoja milost sprofilala gnado prave pokore in odpushe-nje grehov. Samore vezhi dobizhik biti od tiga?

Šveti Janes Krisostom je, dokler je she maslnik bil v' Antijohii, od dolshnosti sovrashnikam odpusthati tako le govoril: „Pred malo zhasam je to mesto f' svojo nepokorshino tako hudo zesarja Teodosija rasshalilo, de je zesar sklenil vse mestnjane pomoriti. Po vsm mestu je bil velik jok in strah, kakor sami veste. Ako bi bil takrat zesarjev flushabnik med vas prishel, in vam rekel: Vsi ste fizer smerti vredni, vender vam bo zesar hudo nepokorshino dobrotljivo spregledal, ako vi svojim sovrashnikam is serza odpustite; kaj ne, vsi bi bili radi ubogali, in bi se mu bili tudi lepo sahvalili? Ne zesar, ampak vsigamogozhni Bog po Jesusu Kristusu vam osnanuje: Eden drusimu odpustite, in bo tudi vam odpushe-no. Ne bošče li ubogali?“ Prav je ta sveti ozhak govoril, in to naj vsak premisli, de blishnimu odpusti; ako nè, je sovrashnik svoje dushe. Kdor nozhe odpustiti, kako smé profiti: „Odpusti nam nashe dolge, kakor mi odpusthamo svojim sovrashnikam?“ Zhe ne odpusti, in tako prosi, si prósi sam obsojenje;

zhe pa odpusti, naj upno prófi, in bo milost dosegel.

Popolnoma odpuščenje is ljubesni do Boga ti ne sprofi samó milosti, temuzh ti da tudi serza mir. Jesa te dela nepokojniga in neperpravljeniga Bogu flushiti; resnizhna sprava tolashi sovrashnika in tvojo dusho. Zhe ne odpustish, in se nad sovrashnikom mashujesh; ga she huje rasferdish, ne le on, tudi njegova shlahta in njegovi prijatli te bodo zhertili in preganjali. Vse té britkosti si nakopavash, ako nozhesh odpustiti; potlej bosh hudo pokorjen od pravizhniga Boga, kakor je Jesuf govoril: „*Ravno tako bo tudi moj nebeski Ozhe vam storil, ako ne boste odpustili vsakteri svojimu bratu is serza.*“ Mat. 18, 35. Odpusti svojimu blishnimu savoljo Boga; tako bosh milost prejel, svojiga blishniga perdobil, in pokojno shivel.

M o l i t e v.

O Bog! vem in sposnam dolshnost vsm sovrashnikom odpustiti, tudi, de je to v' moj dobizhik; vender sim terdiga in neusmiljeniga serza. Moj napuh je te terdobe kriv; sleherna majhna kriviza, neprijetna beseda, tudi prasne rezhi me rasshalijo, in mi branijo odpustiti. Jest, tvoj velik dolshnik, per tebi milosti ishem, svojim bratom pa nozhem odpustiti? Jest, revni zhlovek, svojim bratom odpustiti nozhem, in tebe, vsigamogozhniga Go-

spoda, odpushtenja prosim? Sdaj vprizho tebe in is ljubesni do tebe terdno obljubim vsem svojim sovrasnikom odpustiti, in od perloshnosti hozhem svojo dobrovoljnost s' deli skasovati. Pomagaj mi f' svojo gnado resnizhno spolniti, kar sim sdaj terdno obljubil, de bom tudi jest milosti deleshen. O sveti Janes, ki si svojimu sovrasniku savoljo Jesusa popolnoma odpustil, prosi tudi meni enako dobro voljo, de vsem sovrasnikom dobro sa hudo vrazhujem, in milost sadobim. Amen.

XV. dan maliga ferpana.

Sveti Henrik zesar.

Sveti Henrik je bil rojen v' mali terdnjavi Abundi bliso Donave v' letu 977. Sveti Volfgang je bil njegov uzhenik, in se lahko vé, kako skerbno ga je v' kerfhanstvu uzhil, pa tudi Henrik ga je skerbno poslusshal in ubogal: bil je Bogu pokoren; savoljo njega je svete nauke poslusshal in nedolshno shivel. Sveti Henrik je bil nar prej veliki vajvoda Parfskiga, po smerti zesarja Otona III. pa je bil shetti dan roshniga zveta v' létu 1002 zesar isvoljen. Bil je svet, sato mu je Bog dal sveto sheno, zesarizo Kunegundo. Oba sta skerbno flushila Bogu, eden drusiga sveto ljubila, in ko

brat in sestra do smerti shivela. Defiravno je bil zesar f. Henrik ves dober, usmiljen, pravizhen; je vender veliko teshav in nadlog imel. V' Lombardii in na Nemshkim se je vezh mogozhnih soper njegovo pravizhno oblast vsdigovalo; pa s' molitvijo in vojsko je vse sovrashnike premagal. Ne is lakomnih shélj zesarstvo rashiriti, ampak is potrebe se je vojskoval; sato je Bog bil s' njim, in v' vojskni fili je angelja varha in svete marternike vidil pomagavze. Menil je, in prav, de ga je Bog povishal, de bi svoje podloshne storil frezhne ne le na svetu, ampak tudi po smerti. Svojim namestnikam je slo perporozheval in ojstro sapovedoval pravizo, in tudi skerbel, de bi pravizhno ravnali; pogosto je obhajal svoje deshele, in oprasheval in ogledoval, ali oblastniki in podloshni pravizhno shivé. Slo je skerbel svete shkose postavljati, de bi vsi verni bogabojezhni in vekomaj frezhni bili. Svojo poboshno sestiro je Shtefanu Ogerfskimu kralju, v' sakon dal, de bi bil od nje k' sveti katolshki veri spreobernjen, kar se je s' boshjo pomozhjo sgodilo. Veliko zerkev in kloshetrov je sosal ali popravil. Tudi je shelel v' kloshter iti Bogu pokojno flushit; pa pametno so mu odsvetovali, ker so vedili, de bogabojezh zesar f' svojo mogozhno oblastjo veliko vezh dobriga dela, kakor ko bi pa v' kloshtru shivel. Ref je to bilo: gorezhe je skerbel sa Jesufovo vero in sa katolshko zerkev, kakor de bi bil shkof vsiga zesarstva in vsiga svetá. Ne le njegove, tu-

di druge deshele, so bile polne njegovih dobrih sgledov in njegove dobrodelnosti.

Ta sveti zesar je 54 let star, 14 dan maliga serpana v' letu 1024, mirno umerl. Vsi, blisni in daljni, so ga obshalovali. Njegovo sveto truplo je bilo zhaftito pokopano v' zerkvi svetih apostelnov Petra in Pavla v' mestu Bambergu. Silno veliko zhudeshev je Bog na njegove proshnje storil.

N a u k.

Vsak stan ima svoje krishe.

Nevedni ménijo, de so bogatini, mogozhni, kralji, zesarji nar frezhnishi na svetu; de le kmeta, rokodela, revesha vsi krishi sadevajo. To je smota, ker je resnizhno, de ima vsak stan svoje krishe. Sveti zesar Henrik je bil mogozhen in frezhen, vender ni imel malo skerbi, krishev in teshav. Mogel je sa vse zesarstvo skerbeti, in le to je filno veliko in teshavno kerfshanskimu zesarju, de bi vse pravizhno bilo, in de bi pred pravizhnim boshjim sodnikom obstati mogel. Popisovanje shivljenja tiga svetiga zesarja te lahko preprizha, de so mu hude vojske grenkost in nepokoj napravile, de je v' obilnosti vsiga grenke dni imel savoljo mnogih velizih skerbi. Rés, mogozhni sveta tudi imajo nadloge, in od sleherniga je resnizhno, kar Job pravi: „Zhlovek od

shene rojen malo zhafsa shivi, in je s' mnogimi nadlogami obdan. Job. 14, 1.

Porezhesh: „Je lahko ref, de ima vsak svoje krishe; pa nobeden jih nima toliko ko jest.“ Ti odgovorim, de je morebiti tvoje terpljenje le v' tvojih mislih veliko, pa ne v' resnici. Morebiti se ti le sdi, de vezh terpisih ko drugi, ker si premehak, terpljenje sovrasish, in shelish tukaj v' vsih dobrotah plavati, kar ni mogozhe. Ako bi ti poterpeshljiv bil, bi bili vsi tvoji krishi majhni. Glej uboshza sadovoljniga, glej uboshza nepoterpeshljiviga: oba sta uboshza, pa kako velik raslozhik je med njima! Glej dva kmeta na polji: eden per svojim teshkim delu veselo poje, eden pa kolne; prvi ne zhuti svojiga terpljenja, drugi ga ima zhes glavo prevezh. Táka je morebiti tudi tebi: terpisih, pa veliko terpisih, ker si bres poterpeshljivosti; tedaj si sam kriv svojiga veliziga terpljenja. Je she navada per ljudéh, na svetu, de eden drusimu blagor pravijo, ker drusih ljudi terpljenja ne vedó, in zhes svoje memrajo.

Naj bi tudi ref bilo, kar pravisih, de ti huje terpisih ko vsi drugi; kaj hozhesh f' tem rezhi: „Bog je krivizhen kteri mi vezh krishev poshilja?“ Tiga ne mislish, in ne govorisih; zhe tiga ne mislish, sakaj ne poterpisih? Ko bi se bolnik potoshil: „Sdravnik mi je nar grenkeji sdravila dal; kaj bi mu ti odgovoril? Ti bi mu odgovoril: „Sdravnik she vé, kaj ti potrebuješh, vshivaj in molzhi.“ Rav-

no ta odgovor je tebi ko nalash. Bog vfiga-vedni sdravnik ti daje nadloge, kakoršne potrebuješ, de se poboljšash in spokoriš; jemlji jih in molzhi. Naj bo ref ali ne, de vezh terpiš ko drugi; Bogu se podversi, sa Jesufam f' teshkim krishem obloshen hòdi, de ti bo po smerti dobro. Modri ti serzhnost daje rekozh: „*Vse, kar se ti pergodi, jemlji: prenesi bolezhine, in v' svojim ponishevanji poterpljenje imej; sakaj slatò in srebrò se v' ognji poskusha, ljudje pa, kateri imajo (v' nebela) vseti biti, v' pezhi ponishevanja.*“ Širah 2, 4. 5.

M o l i t e v.

O Bog! vse tvoje sodbe so milost in praviza: tepesh me savoljo grehov, in ogrenjuješ mi svét, de bi ga neumno ne ljubil. Dal si svojiga Šina v' smert, desiravno si veliko dopadenje nad njim imel: tudi meni is ljubeshni nadloge poshiljash, de bi Jesusu podobn bil. Jesuf, Marija, s. Joshef, aposteljni, marterniki in drugi svetniki so veliko terpeli, sakaj bi jest, revni gresnik, le sladkosti vsihal? Ne le jest, vsi Adamovi otrozi morajo nadloge terpeti, ker so nadloge spazhenimu zhloveku potrebne. Šposnam svojo gresno nepoterpeshljivost; shal mi je, de fim bil tebi, svojimu dobrimu Ozhetu, nepokoren; naj se godi tvoja sveta volja v' vsm. Vse nadloge bom is ljubeshni do tebe v' duhu pokore preterpel, de bošh moja dusho od pogubljenja reshil. O

sveti Henrik! ti si veliko vezh skerbi in teshav imel, pa si bil v' vsih poterpeshljiv, in Bogu podvershen; spròsi tudi meni obilno gnado in stanovitno poterpeshljivost, de si s' njo vezhno plazhilo saflushim. Amen.

XVI. dan maliga ferpana.

Sveti Evstazi shkof, sprizhevaviz.

Sveti Evstazi je bil rojen v' mestu Šidi v' Panfilii. Bil je mozhen šteber katolshke zerkve savoljo losnebne uzhenosti, terdne vere in svetiga shivljenja. Shivel je ob zhasu hudiga preganjanja; vender se ni bal ozhitno shiveti, kakor se kristjanam spodobi. Neverni oblastniki so ga savoljo katolshke vere strahovali, in tudi martrali; pa pred njimi ozhitno je povédal svojo vero, in stanovitno ohranil: prav sato se mu rezhe sprizhevaviz. Njegova svetost je bila vřim snana; sato so ga verni mesta Bereje sheléli in isvolili svojiga shkofa. Bil je veselje vsih bogabojezhnih vernih, ktere je skerbno uzhil, in gorezhe uterdoval v' katolshki veri, tudi je slo skerbel sa spreoburnjenje slabih kristjanov, smotenih krivoverzov in slepih nevernikov. Malo zhafa je bil shkof v' Bereji, ker se je v' letu 323 savoljo nadleshnosti vse duhovshine, vernih veliziga mesta Antijohije in

tudi veliko škofov v' tisto mesto mógel prele-
liti; ondi je velki škof bil. Te viške zhaſti
ſhe prej ni bil veſel, pa Bogú ſe je vdal,
in vſe je voljno poterpel. Terpel je filno ve-
liko ſavoljo krivoverzov, katerih je bilo doſti
v' meſtu in okoli. Te poboljšhati je bila nje-
gova gorezha ſkerb, pa niſo ga hotli poſlu-
ſhati. Kader je vidil, de s' njimi nizh ne
opravi, je pod brambo kerſhanſkiga zesarja
Konſhtantina v' meſtu Nizeni s' drusimi ſhkofi
katolſhko vero v' pervo ſvetlobo poſtaval, de
bi ſe verni ne motili, in krivoverzi obſojeni
bili. Njegovo ſafluſhenje per Bogu ſavoljo to-
likaj ſkerbi je bilo veliko; pa krivoverzi ſo ga
ſmertno ſovraſhili, in mu nikdar niſo odpuſtili.
Satoshili ſo ga per zesarji Konſhtantinu ſvi-
jazhno, in vſih perloſhnoſt ſo iſkali mu ſhko-
fiſtvo odvſeti. Hudobni ſo vſelej ſvijazhni in
laſhnjivi, ſlaſti ſoper ſvoje ſopernike; praviza
in kriviza jim je eno, de le premagajo. Kaj
ſo ſi krivoverzi iſmiſlili? Hudobno ſhenſko ſo
nauzhili, de naj ſvetiga Evſtazja gerdiga gre-
ha obdolſhi, in ji veliko plazhilo obljubili,
ako bo na njene laſhi od ſhkofiſje odſtavljen.
Govorila je pred velikim ſboram, kakor je
bila od krivoverzov nauzhena; tudi je per-
ſegla, de jo je Evſtazi ſapeljal. Šveti ſhkof
je bil obſojen, in vſeli ſo mu ſhkofiſtvo. Bra-
nil fizer je per zesarji Konſhantinu ſvojo ne-
dolſhnoſt; pa zesar, deſiravno dober, mu ni
verjel, in ga je v' daljno deſhelo poſlal. Šve-
timu Evſtazju ni bilo mar ſa laſtno imé, pa

peklo ga je drusih pohujšhanje, ker ni moglo drugazhi biti, se je podvergel, vse nadloge voljno poterpel, in sa svoje hude sovrasbnike molil. V' ptuji desheli je skerbcl se zhedalje bolj polvezhevati, tudi druge po mozhi uzhati do smerti, ktera je per Bogu shlahtna bila.

Nedolshnost svetiga shkofa Evstazja je bila potlej ozhitno rasodeta, kakor bo sdaj rezhenó. Hudobna shenska, ktera ga je bila krivizhno satoshila, je bila od Boga s' hudo in dolgo bolesnijo udarjena; vest jo je strashno pekla, in sklenila je veliko storjeno krivizo po mozhi popraviti. Po domazhim zhloveku je vezh maslnikov profila, de naj je ob rezheni uri pridejo obiskat. Kader so per njej bili, je jokaje povédala svojo veliko pregreho v' Boga in v' svetiga shkofa Evstazja. Tudi je perstavila: „Krivoverzi so me v' to napravili, in rekli, de lash ni greh. Ref je bilo, de me je Evstazi sapeljal, pa ne ranki sveti shkof, ampak drug zhlovek ravno tiga imena. Na to sim persegla, kakor so me bili nauzhili; sdaj pa vem, de sim hudo greshila, in profite Boga, de mi odpusti.“

N a u k.

Od skrivniga govorjenja.

Hudobna shenska je svijazhno in lashnji-vo govorila soper svetiga shkofa Evstazja, kakor so jo bili krivoverzi nauzhili. V' svojim

serzu je od drusiga Evstazja mislila, pred sboram pa je v' tiga kasala, in f' to svijazho je filno veliko krivizo storila, ktero je potlej povedala in obshalovala. Ljubi moj! varuj se skrivniga svijazhniga govorjenja. Zhe navadne besede drugazhi umesh, svijazhno raslagash, drugazhi mislish, kakor govorish; nifi nedolshen. Ako bi ljudje taki bili; bi se vse zhloveshtvo smeshalo, bi bile velike smote in krivize, bi nobeden ne vedil, kaj besede pomenijo.

Dolshnost je resnizo govoriti, pa tudi perkrivati jo, ako ljubesen sapové. Greshnik spovedniku, otrok starshem, flushabnik gospodaru, hudodelnik sodniku morajo resnizo govoriti; pa tudi lahko vedó, kaj jim gre praviti, kaj pa nè. Ravno tako morajo ljudje vediti, kako in kaj naj eden drusimu govore. Perpusheno, modro in tudi potrebno je vzhati kaj perkriti, de se prepira, jese, opravljanja ali drusiga hudiga ne napravi, samo zhe je le resnizhno, kar se govori. Kako morash govoriti, kader ljudje shele od tebe svediti, kar rasodeti ne smesh? Tako odgovori: „Tiga ne povém, ali tiga ti ni treba vediti,“ ali kako drugazhi po okolishinah.

Nekaj sgledov is svetiga pisma te bo modrosti uzhilo. Abrahamu je Bog sapovedal, de naj mu svojiga fina Isaka daruje. Abraham bersh uboga, in gre s' njim na goro. Isak poprashta: „Ozhe! tukaj je ogenj in dreva, kje je pa dar?“ Abraham mu je odgovoril: „Bog

fi ga bo preskerbel, moj sin!“ I. Mojs. 22, 7. 8. Abraham je upal, de bo Isak ohranjen; sato je sploh govoril, de bi ga prej bres vfiga pri-da ne shalil. Šavel je shel sgubljenih ofliz svo-jiga ozheta iskat, je shel k' preroku Šamvelu, kateri mu je povedal, de so oflize še naj-dene, in ga je tudi Israelskiga kralja pomasal. Ko nasaj gre, ga Šavlov striz vprašha: „Kaj ti je Šamvel rekel?“ Odgovori: „De so oflize najdene;“ od kraljestva pa mu ni nizeh pravil, ker ni bilo perlošno še od tiga govoriti. I. kralj. 10. Šamvelu preroku je Bog sapove-dal mladenzha Davida namesti nepokorniga Šavla pomasati kralja. Modri Šamvel je te-le seboj vsel, in shel Gospodu darovat, in je Davida na skrivnim pomasal. I. kralj. 16. Pre-misli te sglede ali posnemke, de se modrosti nauzhish, refnizo govorish, pa jo tudi pamet-no perkrivash, de hudiga ne napravish bres potrebe.

Zhe fi hozhesh tih naukov po volji bosh-ji poslushiti; ljubi refnizo, ljubi blishnjiga, bodi moder. Zhe ljubish refnizo, ne bosh od nje nikdar odstopil; zhe ljubish blishnjiga, ga ne bosh svijazhno sapeljal, tudi ne krivizhno perkrival; zhe fi moder, bosh vse obrazhal po refnizi in ljubesni. Obilni nauki bi ti nizeh ne pomagali, ako bi ti bil bres ljubesni in modrosti.

M o l i t e v.

O Bog, vezhna resniza in modrost! do-
déli meni, svojimu nevernimu flushabniku,
resnizhno in modro govoriti. Ako lashnjivo
govorim, zhe tudi bres vse blishnjiga shkode,
v' te greslim; ako resnizo, pa ne perloshno,
govorim, veliko hudiga lahko napravim; ako
sim v' svojim govorjenji prekanjen in svijazhen,
si ti vfiga tiga pravizhni mashevaviz. Vem,
je zhas molzhati ali govoriti, je zhas odkri-
to ali perkrito govoriti; pa to mora biti po
ljubesni in modrosti, ne pa po rasumnosti me-
sa. To vém, pa vse to po okolishinah rasfo-
diti je treba velike modrosti, ktero ti sam sa-
moresh dati. Daj mi jo, o usmiljeni Gospod!
de se bom vedil po tvoji sveti volji sadersha-
ti. Varuj me koga poshkodovati, pa daj mi
tudi poterpeshljivo, kakorshno si svetimu Ev-
stazju dal, vse krivize voljno preterpeti, in sa
nadleshne sopernike is serza profiti, de jest
in oni od tebe milost sadobimo. Amen.

XVII. dan maliga ferpana.

Sveti Aleksi ali Alesh.

Sveti Aleksi ali Alesh je bil edini sin Evfemi-
jana, veliziga svetovávza zesarja v' Rimu. Nje-

gov ozhe je bil shlahten in filno bogat Gospod, in verh tega neisrezhenó ušmiljen do ubosih. Vſak dan ſo bile v' njegovi hiſhi tri miſe ſa réveſhe pogernjene, in deſiravno je tri ſto ſvojih ſluſhabnikov imel, jim je le vender ſam ſtregel per jédi. Torej ga je vſe ljudſtvo ſlo zhaſtilo. Tako dober in uſmiljen ozhe, ſe vé, je tudi Alekſja, ſvojiga ediniga fina možno ljubil, in ſkerbno redil; pa bogaſtvo, mehke oblazhila, dobre jedila, obilna ſtreshba, in kar koli bi ſamoglo ſlabimu zhloveku ſhkodljivo biti, Alekſju ni dopadlo. Ljubesen do Boga je njegovo ſerze od poſemeljſkih ſladnoſt odvernila, in le toliko je zhaſne dobrote zénil, de bi ſi s' njimi kedaj vezhne dobrote v' nebefih perdobil. Sató ga je le premišljevanje raſodetih reſniz, molitev, ſamóta, poſt, ponishnoſt, zhiſtoſt, boſhje zheſhenje, in kar je boſhjiga, veſelilo, in vſe ſvoje premoſhenje je ſhelel Bogu v' zhaſt oberniti. Is ljubezni do Boga je hotel neſaveſan oſtati; pa ſtarſhi ſo ga ſlo nadleſhno v' ſakon filili, in ſo mu ſa bogáto neveſto ſkerbeli. Pokorni Alekſi ſe je dal poſiliti, in porozhiti s' devizo, ki ji je bilo Šabina imé. Ali pervo nozh po poroki ji Alekſi natakne ſvoj perſtan, in da tudi ſvoj paſ rekozh: „Imej oboje v' moj ſpomín, in Bog bodi med nama, dokler bo njegova ſveta volja,“ vsame denarjev ſeboj, in gre ſkrivaj ponozhi od doma. Prepelje ſe po morji v' daljno deſhelo, v' Laodizejo, in od tod gre v' Edeſo v' Meſopotámii. V' Edeſi je ſvoje

lepe oblazhila s' berafhkimi zunjami preménil, in denarje, kar mu jih je bilo še ostalo, med berazhe rasdelil, in de bi bil v' popolnim satajevanji shivel, je sam med berazhe pred zerkev Marije devize se vsedel, in ubogajme profil. Malo mu je bilo treba, in kar je vezh dobil od usmiljenih ljudi, kakor je potreboval, je reveshem dal. Molil je vedno, in le na goilih tleh, vezhi del še pod milim nebam spal.

Starshi in nevesta so bili njegoviga nagliga odhoda slo shaloštni; skerbno so po njem oprashevali, na vse kraje pisali, in poshiljali ga iskati; pa ni ga bilo mozh najti. Poslani od staršev so fizer tudi v' Edefo prishli, in Aleksi jih je dobro posnal; pa oni ga niso sposnali, ker se je od veliziga posta in pokorjenja ves bil spremenil. Ubogajme jih je profil, in je Boga hvalil, de ga je vredniga storil od tistih kaj dobiti, kateri jedó krùh njegoviga ozheta; pa kdo je mislil, de je bogati Aleksi sdaj berazh? Ko poslani od vsih krajev domu pridejo, in povedó, de od njega nizh niso svedili, je starše velika shalošt obfhla. Mati si je slabo posteljo isbrala, in rekla: „Nizh bolje naj meni ne bo, kakor je mojimu finu, ki je rómar v' ptujih deshelah.“ Nevesta je vesele oblazhila v' shaloštne spremenila, in rekla: „Kakor gerliza v' fotefski shaloštno gruli, tako hozhem tudi jest vse shive dni shalovati, zhe mi Bog spet ne da mojiga mosha.“

Ko so kristjani v' Edefi svetiga Aleksja vidili, kako sveto de shivi, in ga ljubili in

zhaftili, mu je to bilo soperno, in je sklenil drugam iti. Šhel je na morje, in se v' drugo deshelo namenil. Pa mozhen vihár je barko bliso mesta Rima sagnal, in ondi gre Aleksi na fuho. Srozhil se je Bogu, shel v' Rim, in mislil: Bolje mi je biti v' ozhetovi hifhi, de nikogar ne nadleshujem.“ She sedemnajst let ga ni bilo doma, sraven pa she je po berafhko oblezhen, od truda in terpljenja ves prepaden; torej ga ni nihzhe posnal. Po mestu gredé frezha in sposna svojiga ozheta, kateri je ravno f' svojimi flushabniki domú shel. Vse kosti so v' njem trepetale, vender se mu ni rasodel; perblishal se mu je, in ga ponishno profil: „Dobri Gospod! usmilite se me revniga zhloveka, dajte mi malo prostora v' svoji hifhi, in pa le drobtinize mi dovolite, ki s' vaše mise padajo; Bog vam bo to milost obilno povernil, in vaše, ki v' nesnanih deshelah romajo, frezhno v' vašho hifho perpeljal.“ Evfemijan, opomnjen svojiga finú, ki po svetuhodi, se usmili, sapové svojimu flushabniku ga peljati v' hifho, in mu pod shtengami kraj odkasati, kjer bo stanoval. Evfemijan mu je dobre jedi f' svoje mise poshiljal; pa Aleksi jih je drusim dajal, in le kaj pustiga sebi perdershal, in kakor je bil poprevajen, tudi sdaj v' molitvi, v' postu in v' drusih dobrih delih svoje nar vezhi veselje imel. Domazhi flushabniki so se ga szhafama naveilizhali, ga savidili, in sa norza iméli; vanj so pljuváli, f' pomijami ga polivali in she

vezb hudiga mu persadjali. Pa sveti Alekfi je vse voljno poterpel. Nar teshe mu je bilo se svojim staršem ne rasodeti, ker so mu vedno perpovedovali kako jih je njih Alekfi sapustil, in po svetu shel, in ker jih je velikokrat slishal sdihovati: „Ljubi Alekfi, ljubi Alekfi! kedaj boš še domù prishel?“ Pa satajeval se je na vso mozh, de bi v' pokorjenji do smerti shivel, in je premagal. Britko martro in podobo matere boshje je imel vedno per sebi, to mu je delalo nar vezhi veselje na svetu; rad je hodil v' zerkov, vsak prasn timer sveto obhajilo prejel, in tako sedemnajst let v' ozhetovi hishi nesnan preshivel.

Bog pa je Aleksja svetu hotel rasosnaniti, in mu she na svetu veliko zhasht perpraviti. Eniga dne je papesht Inozenzi, prvi tega imena, boshjo slushbo v' zerkvi opravljal. Zesar in Evfemijan tudi sta bila v' zerkvi, kar salsishijo glas: „Pridite k' meni, kateri ste trudni in oblosheni, in rasveselil vas bom.“ Kmalo po tem spet: „Poishite svetnika boshjiga, in zhashtite ga, de bo Rimu srezhe profil; v' petek bo umerl.“ V' petek je prishlo filno veliko ljudstva v' zerkov, in slisnali so glas: „V' Evfemijanovi hishi poishite svetnika.“ Zesar rezhe Evfemijanu: „Kaj tak nebesški dar imash ti v' svoji hishi, in mi nizh ne povesh?“ Odgovori mu: „Sam ne vem sa-nj.“ Slushabnikov eden mu rezhe: „Drug ne bo, ko berazh pod shtengami; on je ko angel poterpeshljiv, shivi pa kakor kak apostelj Kristu-

lov.“ Gredó, in ga poíſhejo, kar ga mert-
viga najdejo. Njegovo oblizhje vidijo ſvetlo,
v' njegovih rokah piſmo, v' kterim je bilo
ſapiſano njegovo ime, imena njegovih ſtarſhev
in njegove ſhene in pa vſe njegovo ſhivljenje.
V' hiſho ga neſó, in ſporozhé papeſhu in ze-
ſarju, de ſo naſhli ſvetnika. Papeſh pride-
jo, vſamejo piſmo, in ga na glaſ beró. „Sa-
puſtil ſim ozheta, mater, ſheno in vſe, je
bilo med drusi, ſato de bi v' mehkobi ne
ſhivel.“ Vſe je na glaſ jok ſagnalo. Ozhetu
je bilo omedleti. Mati pertezhe jokaje, pa-
de na ſinú, ga objemlje, kuſhuje, f' ſolsami
umiva njegovo oblizhje, in vpije: „Moj ſin,
moj ſin! ſakaj ſi mi to ſtoril? O koliko hudi-
ga ſi mogel v' hiſhi ſvoje matere preſtati!“
Shena ſdihuje s' milim glaſam: „O de niſim
ſvojimu duhu verjela, ki mi je ſmiram govo-
ril: Ti ſi moj Alekſi!“ ſluſhabniki tudi ſo f'
ſolsami v' ozheh klizali: „O ſvetnik boſhji!
odpuſti nam, ki ſmo te ſanizhevali, in proſi
Boga ſa naſ.“ Kmalo ſe je po vſim meſtu to
raſglaſilo, in od vſih krajev je ljudſtvo derlo
vidit ſvetnika. Zhudeshi ſo ſe po miloſti boſh-
ji godili. Zeſar je hotel ljudſtvo raskropiti,
denarje zelo je rekel na polje metati, de bi
ſe njegovo truplo moglo v' zerkev preneſti;
pa nihzhe ſe ni perklonil pobirat, vſe je hot-
lo le ſvetnika viditi. S' veliko ſilo ſo ga pre-
neſli v' zerkev, kjer je ſedem dni bil, de ſo
ga hodili zhaſtit, in ſe mu v' njegove proſh-
nje perporozhat. Oſmi dan je bilo njegovo

sveto truplo na grizhku Aventinu zhaftito pokopano v' letu 417. Na tistim mestu so posneje lepo zerkev fosidali svetimu Bonifazju in svetimu Aleksju v' zhaft. Njegov spomin je ne le v' nashih, ampak tudi v' jutrovih deshelah v' zhafti.

O kako zhaftitljivo je radovoljno uboshtvo savoljo nebeshkiga kraljestva!

N a u k.

Pravizhnost je lahko bres nenavadnih del.

Sveti Aleksi je sapustil svojo sheno in svoje staršhe, hodil po svetu, in potlej sedemnajst let nesnan shivel v' hishi svojiga ozheta. To je nenavadno, tudi neperpushteno bres fosebniga boshjiga rasodenja. On, in tudi nekteri drugi svetniki so is boshjiga pokliza kaj fosebniga delali; tebi ni treba, in ni dobro fosebniga iskati, temuzh ishi, kar te boljsha, kar te s' Bogam mozhneje sdrushi, in njegovo sveto voljo svesto spolnuj. Ako bi ti ravno ko svetimu Pavlu visoke skrivnosti bile rasodete, bi sato ne bil sveteji. Nektere dushe napol svete, napol samopashne so se motile, in se sapeljale s' iskanjem fosebnih rezhi; is napuha so prehitro verjele, de je boshje rasodenje, kar je bilo sad njih smefhanih misel. Slabo snamnje je nad njimi, zhe so nepotrebno od tiga govorile, in f' tem se hvalile; to govorjenje jim je napravilo sanizhevanje ali hvalo

drusih, oboje pa jim je nevarno bilo, ker korenine ponishnosti niso imele. Té tudi so iska-
le ali ishejo per svojih duhovnih fosebnih nau-
kov, so shelele ali shelé se od drusih lozhiti,
so menile ali ménijo she shive v' nebesa iti,
defiravno sapoved boshjih, vřim potrebnih, ne
spolnujejo. Tim rezhe sveti Pavel: „*Vasha
flushba bodi po pameti.*“ Rimlj. 12, 1.

Nizh fosebniga ne ishi in ne delaj bres
svéta svojiga navadniga modriga spovednika,
kteri vé, tvoje shivljenje, mozh tvojiga duha
in telefa in okolishine tvojiga štanú. Zhe se
samovoljen is flepe gorezhosti kaj fosebniga lo-
tish; bosh morebiti naglo odstopil, tudi po-
trebne dobre dela pustil, in tvoje poslednje
bo huje od perviga. Ne štavi popolnamasti
kerřhanske pravizhnosti v' nenavadne dela, kte-
re bodo morebiti s' ojštrořtjo potlazzhile tvoje
teló, ali s' napuham spridile tvojo duřho. Zhe
ti tvoj navadni modri spovednik sapové ali per-
puřti kaj fosebniga delati, delaj to na skriv-
nim; zhe ne, bosh lahko padel v' hudizhevo
sadergo lařniga dopadenja ali napuha.

Ne bodi zhuden v' svoji bogoflushnosti:
Bog ti sapové po vřih njegovih sapovedih shi-
veti; to je potrebno, to delaj. Potrebno ti je
svoje flabo telo pokoriti, veř evangeli to sapa-
veduje; pa řkerbi tudi svojo duřho pokoriti.
Rasujsdano telo se vsdiguje soper duřho; pa
zhe je duřha polna boshjiga řtrahú, ga řerzh-
no deva pod sapovedi. Zhe je tvoja duřha

polna boshje mozhi; ne premaguje le nezhi-
stosti, jese, krivize in drusiga, temuzh od-
jemlje tudi mozh skusnjavam, in vzhafi njih
prihod ubrani. Zhe se tvoja dusha Boga bo-
ji; ubrani tvojim ozhém skusnjav pobirati,
tvojim ushesam hudih rezhi poslushati, tvo-
jim nogam v' hude perloshnosti iti, in veliko
manj imash skusnjav. Zhe tvoja dusha hre-
peni po nebeskim kraljestvu, ti bodo skus-
njave manj nadleshne, in tudi nadleshne bosh
premagoval. Shivi v' boshjim strahu, shivi
po vsih sapovedih is ljubesni do Boga, in rav-
no v' tem je kershanska pravizhnost.

M o l i t e v.

Moj Bog! jest fim veden sushnik svoje
spridene volje: pravizhnost si ismishljujem,
kakorshna meni dopade, ne kakorshno ti sa-
povesh; sapovedane dobre dela opusham, ne-
sapovedane opravljam, in ne spolnim tvoje
svete volje, ker svojiga dopadenja per vsm
ishem. Sim ko svojovoljni otrok, delam rad,
kar si sam isvolim, pa nerad, kar ti sapove-
dujesh; vender fim svojim ozhem pravizhen,
in se na svojo ismishljeno pravizhnost sana-
sham. O Gospod! luzh tvoje gnade naj ras-
podi mojo temo, de ne sajdem; ti me vodi
po potu refnize, de se ne pogubim. Sveti
Aleksi! spròsi mi od usmiljeniga Boga gnado
vedniga satajevanja, pokorjenja in poterpesh-
ljivoosti, de boshjo voljo smiraj delam, svoje

nikoli, de sim resnizhno pravizhen, in de bom vekomaj frezhen. Amen.

XVIII. dan maliga serpana.

Sveti Kamil, duhovni ozhe usmiljenih milihov.

Sveti Kamil, l' primkam Lelis, je bil rojen v' Abruzi na Napolitanskim v' letu 1550. Bil je od svojih staršev po keršhansko srejen, pa malo zhasa jim je pokoren bil, kader je bil odrastel, je po svojim hudim poshelenji shivel v' slabih drushbah in v' greshnim veselji. Radovoljno se je v' soldashki stan podal, ne is ljubeshni do svojiga kralja, kar bi bilo hvale vredno, temuzh de bi samopashno shivel. Njegovo nar vezhi veselje je bilo igrati, vse nozhi je bil per kvartah ali per drugih igrah; per tih je veliko zhasa in denarja sapravil, in po navadi igravzov strashno preklinjal. Shivel je bres vfiga boshjiga strahu in bres vfiga kershanstva. Pa usmiljeni Bog, kteri samore, kader koli hozhe, nar terdovratnishi greshnike spreoberniti, ga je l' svojo milostjo obiskal, mu v' serze vlil veliko sopernost nad vsm greshnim veseljem in nesapopadljivo dopadenje do vfiga dobriga. Njegovo spreobernjenje ni bilo pozhasno, kakor

Bog navadno greslnike spreobrazha, temuzh nanaglima in popolnoma je bil spreobrnjen. To se je zgodilo ravno v' prasn timer ozhišhevanja Marije ali svézhnize. Pet in dvajset let je takrat star bil.

Sveti Kamil, s' nebesnko svetlobo in sladkostjo bres vřiga svojiga saflushenja, ko nekdař Šavel, naglo napolnjen, se je svetu in njegovim sapeljivim dobrotam serzhno odpovedal, v' klošter kapuzinarjev šhel, in ponishno profil, de naj ga med se vsamejo. Uslifhan je bil, pa huda rana na nogi ga je permoralais kloštra iti, vender ni odstopil od svojiga terdniga sklepa vse svoje dni Bogu sveřto flushiti. V' Rim je šhel v' bolniřhnizo bolnikam štrezh. Švojim bolnim bratam je sveřto, ponishno, poterpeshljivo in ljubesnjivo šregel ko Jesufu. Rad bi bil tudi duřham svojih bolnih bratov obilno pomagat. Toraj ga, defiravno je řhe 30 let star bil, ni bilo fram s' majhnimi otrozi v' řholo hoditi, in se uzhiiti. Uzbil se je pridno, pa tudi bolnikam je řkerbno šregel. Vři řo se nad njim zhudili, in Boga hvalili savoljo njegove řosebne poboshnosti. Oblařniki řo ga nagovarjali in řilili mařnikovo posvezhenje prejeti, de bi bolnikam obilniřhi pomagat. Podvergel se je njih volji, in řhe popolniřhi je potlej shivel. Vře je bil vřim: nar nezhedniřhi opravila je v' řreshbo bolnikov ljubesnjivo opravljat, njih vřih radovoljni flushabnik je bil, ř' řvetimi sakramenti jih je řřkerbovat, in ob njih sad-

nji uri jim svešto pomagal. Ljubesnjava pomozh svetiga Kamila do bolnikov je vřim do- padla, in vnemali so se po njegovim sgledu delati. K' njemu so se perdrushevali, on pa jih je ljubesnjava sprejemal. Tako je postavil bratovřhino uřmiljenih minihov v' řreshbo vřih, tudi kushnih bolnikov. To je papesh řikř V. v' letu 1586 poterdil. řveti Kamil je kma- lo imel lepo perlořhnořt řvojo gorezho ljube- sen řkasovati. V' Rimu in v' Noli je řilno hu- da kushna bolesni vřtala. řvoje řhivljenje je rad postavil sa řvoje bolne brate; ni se řmer- ti bal, temuzh řhelel je v' njih řreshbi umre- ti. Po njem so vři njegovi uřmiljeni tovarřhi bili. Tudi je ř' řvojimi prořhnjami vezh bol- nikov naglo osdravil, ker mu je vřigamogozh- ni Bog dal zhudeshe delati. Drugim je rad pomagal is bolesni, řvoje bolesni pa je poter- peshljivo terpel. Defet let ga je řilno hudo po nogah tergalo, řhtirideřet let je hudo ra- no na nogi imel; pa te in druge bolesni je dobre te imenoval. priřhel je zhař veliziga pla- zhila, ki mu ga je Bog namenil. Od vedniga terpljenja, ořřtiga pokorjenja, dolsiga bole- hanja in řtarořki vřeř oflařhlen, je řvojo řmert bliso previdil, in se řkerbno perpravljjal řrezh- no umreti. řader je bliso řmert bil, ni mo- gel drusiga moliti, ko řesufa in Marijo na pomozh klizati, ker je řil poln upanja v' sa- řluřhenje řesufovo in v' pomozh Marije. řhti- ri in řheřideřet let řtar je řirno umerl 14. dan maliga řerpana v' letu 1614. Tudi po

smerti je Bog na njegove prošnje veliko zhu-deshev storil.

N a u k.

Nizhemernost je veselje mlazhnih duš.

Sveti Kamil je bil pred svojim spreob-
njenjem ves salubljen v' nizhemernosti svetá,
le prasni pogovori, slaba drushba, smeh, igre,
pojedine, in kar je taziga, ga je veselilo; po
spreobrnjenji je bilo Bogu slushiti, moliti, u-
zhiti, bolnikom šrezhi, v'rim v' nebesa pomaga-
ti njegovo veselje. Ravno tako je f' teboj.
Zhe te Bog in boshje veseli, fi poln svete la-
kote v'figa dobriga, in dobro delati je tvoje ve-
selje; zhe te svét veseli, ishesh nizhemerno-
sti, in ljubish norost. Res je, kar modri go-
vori: „*Norost je norza veselje.*“ Prip. 15, 21.

Vem, ne moresh neprenehama v' delu;
v' terpljenji biti; ne le tvoje telo, tudi tvoja
dušha potrebuje kratkiga zhasa. De fi dobre
volje per poshtenih prijatlih, in se s' njimi
pogovarjash od nedolshnih rezhi; de vzhafi
gresh se sprehodit, ali na lov, ali kaj drusiga
delash: ne odrezhem, zhe je to samo na sebi
in po okolishinah nedolshno, tudi redko in
kratko. To ti je perpusheno, in pomaga, de
potlej svoje poshtene opravila pridnish delash.
Bog je ne le potrebne stvari, ampak tudi krat-
kozhasne stvaril k' labkoti nashiga telesa in du-
ha: modri zhlovek vé te práv vshivati po volji

boshji, norez pa ne vé; modrimu je vsaka rezh v' prid, neumnimu je vse škodljivo, ker permere ne vé.

Priden bodi v' svojih poshtenih delih, in ne posnemaj lenih, kateri zhaš malopridno sapspravljajo. Pridnišhi ko delash, raji bosh delal, in bolj ti bo britko zhaš sapspravljati; zhe se ti ne ljubi delati, bosh komaj v' fili, tudi v' fili nerad in nepoterpeshljivo delal. Zhe te lenoba pod se spravi: si bosh dosti nepotreb-niga ismishljeval, le prasne novize svediti in govoriti bo tvoje veselje; bosh veliko zhasa v' slabi drushbi, v' igrah, v' drusih smotnjavah sapspravil; bosh bres gorkote, bres duha molitve; ne bosh vedil kaj od dolsiga zhasa pozheti, vender se ti ne bo ljubilo delati, moliti, svetih bukev brati, premishljevati in shiveti kakor ti Bog sapové. Kaj je rezhi od zhloveka, kateri se ko metulj okoli vlahzi, nima pridniga opravila, vse kote stakne, vse novize své? Tak zhlovek je nar revnišhi, sebi preteshak, in shalošno shivi; tudi ni dober kristjan.

Praviš: „Tudi kratik zhaš je zhloveku potreben.“ Ref je to, kakor je bilo sgoraj rezheno, pa kakoshen? Je li perpushten kratik zhaš, vezh ur ali ves dan per rasujsdani drushbi, per pijanzih biti? Je li kristjanu perpushteno od jutra do vezhera okrog hoditi bres vfiga potrebniga opravka? Je li nedolshno do polnozhi ali vso nozh v' plesu, v' igrah, per kvartah biti? To je tvoji dushi in tvojimu te-

lesu škodljivo. Kar ti pozhenjash, je vezhi del ali samo na sebi slabo, ali tvoji duhi nevarno, ali grešno, ker nobene permere ne vesh. Ne le v' delavnikih, tudi v' prasniki, nar bolj v' prasniki f' to gerdo lenobo Boga shalish, ker sveti zhas in denar sapravljash, veliko slabiga govorish, in dosti drusiga hudiga delash, ali sapovedaniga dobriga opushash. Povej, kateri svetnik je shivel, kakor ti shivish? Nobeniga ne najdes, de bi bil s' enako slabim ali prasnim shivljenjem v' nebese prišel. Zhe tako shivish, si enak unim postopazham, kateri so na tergu bres dela štali, ljudi opravliali, se smejali, in zhas sapravljali. Té je gospodar polvaril rekozh: „*Kaj tukaj stojè vesh dan bres dela? Pojte tudi vi v' moj vinograd.*“ Mat. 20, 6. 7. Vsim lenim in mlazhnim duham Bog ravno to govori. Zhe ubogash, bosh plazhilo svoje pridnosti prejel; zhe ne ubogash, bosh prejel kar lenoba saflushi. Gospod bo sapovedal: „*Leniga hlapza ver-site v' unanjo temo.*“ Mat. 25, 29.

M o l i t e v.

O moj Bog! ti si mi sapovedal tebi flushiti, ti si me obsodil delati in terpeti, moje shivljenje hitro sginja; ko roshiza sim, ktera sjutraj lepo zvete, svezher usahne; moji dnevi ko tezhaj hitro tezhejo; kmalo pojdem v' neismerjeno vezhnost, kjer bom vshival ali terpel, kar si tukaj saflushim: vender malo sker-

bim, malopridno delam edino opravilo svojiga svelizhanja. Oh! vem, ojštra sodba me zha-ka, ako dragi zhaš, ki mi je is sosebne milo-ſti dan, napravljam, in v' svoje pogubljenje obrazham; pa poboljšhati se hozhem, pridno tebi flushiti, in s' dobrimi deli se perpravljati frezhno umreti. O sveti Kamil! ti si bil frezhen, ker si se reſnizhno poboljšhal in potlej Bogu smiraj flushil: ſpròſi mi od uſmiljeniga Boga po Jesusu Kristusu veliko in ſtanovitno ſkerb svojo duſho svelizhati, de kader bom ſojen, miloſt ſadobim.

XIX. dan maliga ſerpana.

Sveti Vinzenzi Pavljan, duhovni ozhe uzhenikov uboſhzov.

Sveti Vinzenzi je bil rojen na Franzoſkim v' letu 1576. Njegovi ſtarſhi ſo bili ubogi in bogabojezhi, ſ' poljſkim delam ſo ſebe in otroke ſhivili. Kader je bil otrok Vinzenzi dvanajſt let ſtar, ſo ga v' bliſhnje meſto Aks v' ſholo dali; uzhil ſe je lahko, in je smiraj bogabojezhe ſhivel. Kader je bil odrastel, je Boga gorezhe profil, de naj mu da njegovo ſveto voljo ſposnati. Bog mu je dal ſoſebno veſelje do duhovſkiga ſtanú; bil je pokoren, in v' letu 1600 je maſhnikovo poſvezhevanje

prejel. Pet let potlej se je savoljo fosebniga opravila v' Narbono naménil! pa na morji je med tolovaje prishel, kateri so ga v' Afriko odpeljali, in fushnika prodali zhloveku, kteri je is gerdiga dobizhka od katolske vere odstopil bil, in po turshki veri shivel. Sveti mafhnik Vinzenzi se je boshji naredbi podvergel, in je svojimu gospodarju svešto flushil. Dober kristjan je povsod dober, povsod lahko shivi, ker fi f' poterpeshljivostjo tudi hude krishe polajshuje. Gospodinja, shena njegoviga gospodarja, defiravno Turkinja, je svetiga Vinzenzja lepo ljubila, in rada poslushtala od kershanske vere govoriti; ta sveta ljubesnjiva vera ji je dopadla; in napravljala je svojiga mosha s' nadleshnimi proshnjami turshki veri se odpovedati, in v' kershansko deshelo sbeshati. Gospodar jo je ubogal; vsi trije so se zhes morje na Franzosko prepeljali, in potlej v' Rim shli. Sveti Vinzenzi je od Rima spet shel na Franzosko. S' svétam rasvetljeniga prijatla je shel v' hisho Emanvela Góndita, véliziga oblastnika kraljevih vojsknh bark, njegovih otrok uzhit. S' sgledam in besedo je svešti flushabnik boshji vsm doma-zhim veliko dobriga storil; vender je shelel she vezh sa zhaft boshjo delati in terpeti. Dolgo je premishljeval, kaj bi Bogu bolj vshezh bilo; potlej je hisho sgoraj imenovaniga gospoda sapustil, shel in hodil po desheli priprostih kmetov in ubogih uzhit. Veliko slepih krivoverzov in terdovratnih greshnikov je s'

boshjo pomozhjo spreobernil. Vsi so ga radi poslušali, bogali, in ko svojiga dobriga ozhe-
ta ljubili, ker je perferzhno ljubesen do vsih
imel, in skerbni vse svelizhati. Veliki oblašt-
nik Emanuel Gondi ga je lepo profil, de bi
oblojene hudodelnike uzhil, per kterih je bi-
la grosna nevednost kershanfskih refniz. Sve-
ti Vinzenzi je bil tuga slo vesel, je med nje
shel, je bil s' njimi dober, usmiljen, jih je
trosthal, uzhil, tako prijasno s' njimi de-
lal, de so se mu njih terdovratne serza vdale.
Nekaj zhasa le je per njih bil, nekaj zhasa okoli
hodil po desheli nevednih kmetov uzhil; ka-
mor je prishel, se je obilen sad pokore in pra-
vizhnosti vidil, ker so ga vsi radi poslušali.
To ga je s' velikim veseljem napolnilo, ve-
dno je Boga hvalil savoljo dobriga, ktero je
nad svojim blishnjim vidil. Sato je skerbni sve-
to bratovshino bogabojezhnih duhovnov posta-
viti, kterih namen bi bil kmete in uboge uzhi-
ti. Bogabojezha gospa imenovaniga Emanvela
Gondita je s' njegovim dovoljenjem svetimu
Vinzenzju in njegovim tovarshem dala hisho
in premoshenje sebe in tovarshu oskerbeti. Do-
bri verni so tudi k' timu dobrimu delu radi
pomagali. Papes Urban VIII. je v' letu 1632
to ljubeshnivo bratovshino poterdil.

Sveti Vinzenzi in njegovi dobri tovarshi
so neprenehama uzhili, slasti kmete in uboge;
pa nikdar niso od nobeniga vseli plazhila ali
darila, ker so od drugod oskerbljeni bili. Sve-
tiga Vinzenzja so mogozhni in kralji slo zha-

stili, on pa se je smiraj ponisheval, in ponishnost perporozheval; le sa zhaft boshjo je skerbel, sa vse drugo ni nizh maral. To je tudi duhovnim svojim tovarshem perporozheval rekozh: „Moji ljubi bratje! ljubimo Boga, in sa njegovo zhaft neutrudama delajmo. Ni ljubeshni v' zhloveku; zhe se ljubesen v' djanji ne rasodeva. Kaj pomaga nekoliko ali mlazhno ljubiti? Ljubesen mora biti mozhna in stanovitna, de tudi v' nadlogah in v' preganjanji ne opefha. Ljubesen je nar potrebnishi; tudi sosebne dela so nevredne, zhe is nje ne ishajajo.“ Od ljubeshni je vedno govoril, ker je bil v' ljubeshni vnet; vnet pa je bil v' ljubeshni, ker je vedno premishljeval ljubeshnjiviga Boga, ufmiljeniga odreshenika, tudi ker je stanovitno molil, de bi Boga zhedalje bolj sposnoval in ljubil. Veliko sposhtovanje, ktero je do rasodete boshje besede imel, ga je napravilo, de je klezhé bral in spremishljeval sveto pismo; to je tudi svojim duhovnim perporozhal. To veliko sposhtovanje in skerbno premishljevanje rasodete boshje besede ga je napolnovalo s' sosebno gorezhoshijo. Ker je Boga s' vso dusho ljubil, mu je bil v' vsm pokoren; sa tega voljo je, kadar ga je kaka velika nadloga sadela, is serza djali: „Dobra noviza je to, Bogu bodi hvala! Ljubeshnjivo nas skufha, zhe resnizhno va-nj upamo ali nè. Kar nam Bog poshilja, je gotovo dobro, naj se nam she dobro ali hudo sdi, zhe se le njemu podvershemo; v' popolnoma pokorshini je vsa nasha sve-

toft in frezha sapopadena.“ Ref, v' malo besedah je vfa svetoft: „vfe delati po volji boshji.“ Is te velike ljubeshni do Boga je blishnjiga perferzhno ljubil. Enkrat je bil od hudobniga zhloveka slo rasshaljen, pa is ferza je rekel: „Ako bi mi ta moj sovrashnik ozhi isderl, bi ga vender ljubil, in mu dobro delal.“ Le terpeti savoljo Boga je bila njegova stanovitna shelja; veliko je terpel sa svelizhanje blishnjiga, in tudi v' svojim pogostim bolehanji, pa nikoli se ni terpljenja navelizhal. Nekaj zhafa pred smertjo ga je neki duhoven obiskal, in mu is nedolshniga ferza rekel: „Ozhe! meni se smilite, ker imate filno hudo bolesen.“ Sveti Vinzenzi mu je odgovoril: „Kako? ne more biti hudo, kar mi nebeshki Ozhe greshniku poshilja. Jest pravizhno terpim, Jesus nar sve-teji je vezh terpel ko jest; naj se godi njegova sveta volja.“ Ta sveti boshji flushabnik je bil poln refnizhne pokorshine do Boga, sato je bil tudi poln poterpeshljivosti. Po vseh sapovedih je shivel, in sveto umerl 84 lét star, v' létu 1660. Veliko zhudeshev je Bog na njegove proshnje storil.

N a u k.

Savoljo koga in kako blishnjiga ljubiti.

Sveti Vinzenzi je od ljubeshni gorel, in is ljubeshni veliko delal. Skoraj je nemogozhe verjeti, de je en sam zhlovek toliko samo-

gel; pa ljubesni je vse mogozhe, vse lahko, vse prijetno. O kristjan! ljubi Boga is vse dushe, in blishnjiga ko sebe savoljo Boga; potlej bosh tudi ti po njegovim sgledu sa boshjo zhaft in sa svelizhanje blishnjiga veliko delal.

Ljubi blishnjiga savoljo Boga. Sapovedano je is vse dushe Boga ljubiti, sveto pismo to sapoveduje; to je nar vezhi sapoved v' postavi. Jesuf je ogenj ljubesni na svet pernefel, in hozhe, de bi vfi od nje goreli. On je prizheval od ljubesni boshje do naf, in is ljubesni do nafhih greslhnihih dusih je na krishi umerl; kako je mogozhe, de bi mi Boga ne ljubili, kteri naf je prej ljubil, in naf she sdaj ljubi? Ravno is te ljubesni do Boga ljubi blishnjiga ko sebe, ker Bog to sapove; zhe blishniga ne ljubish, tudi Boga ne ljubish. Jesuf tako govori: „*Ljubi Gospoda svojiga Boga is vsiga svojiga serza. Leta je nar vezhi in perva sapoved. Druga je tej enaka: Ljubi svojiga blishnjiga ko sebe. V' letih dveh sapovedih je sapopadena vfa postava in preroki.*“ Mat. 22, 37 — 40. Ne ljubish Boga, zhe blishnjiga ne ljubish, kakor Bog sapove.

Nikar prehitro ne verjemi, de blishnjiga ljubish. Ni vsaka ljubesen do blishnjiga zhišta, sveta, in Bogu prijetna. Zhe eniga ljubish, drusiga sovrashish; zhe blishnjiga ljubish, ker je tvojim mesenim ozhém prijeten ali prijetna; zhe ljubish, ker si neumno ali natorno ljubljen; zhe blishnjiga ljubish, ker

tvoji lakomnosti, tvojimu napuhu ali drusimu hudimu poshelenju šreshe, ga ne ljubish prav, ga ne ljubish savoljo Boga. Kdor sa svoje svelizhanje škerbi, in blishnjimu pomaga enako frezho sadobiti; on ljubi blishnjiga ko sebe savoljo Boga. Kdor sa svojo dusho ne škerbi, sebe ne ljubi, in tudi blishnjiga ne more prav ljubiti. Ti kratki nauki te uzhé, zhe ljubish blishnjiga po boshji sapovedi ali nè.

Zhe le telo svojiga blishnjiga ljubish, in zhe si le njegovimu telefonu usmiljen, je premajhna, ali slaba tvoja ljubesen do njega. Pomagaj blishnjimu v' njegovih telefniš potrebah, pa she raji v' dushniš; zhe njegove dushhe ne ljubish, ni verjeti, de bi njegovo telo prav ljubil. Tudi natorne dari mu dajaj is ljubeshni do njegove dushhe savoljo Boga. Blishnji se ti smili, ako ga vidish v' telefniš nadlogah, pa morebiti ga uzhish svoje brate svijazhno golufáti, ali se njegovi hudobii smejašh: kako ga ljubish prav? Nikoli ne dovòli v' njegove slabe shelje; nikoli mu ne pomagaj greshiti, temuzh brani po mozhi mu greshiti. Kako bi ti svojiga blishnjiga ljubil, ako bi mu pomagal v' pekel? Premišli dobro, kako in sakaj blishnjiga ljubish, de se ne golufásh, temuzh de boshjo sapoved dopolnuješh.

M o l i t e v.

O Jesuf! sapoved, she štarim osnanjena, in od tebe ponovljena, blishnjiga ko sebe sa-

voljo Boga ljubiti, je nar potrebno; vendar je slabo dopolnovana: in skoraj sanizhevana. Ako se po tvojih svetih naukah premišljujem, svoje mlazhno in krivizhno serze spoznam. Prej fim ménil, de blishnjiga sadošti in prāv ljubim, ker rifim nobeniga sovrashil, ker fim dobrotnikam dobro vrazheval, ker fim telefu blishnjiga usmiljen bil; pa to je premalo; tako se tudi neverniki eden drugiga ljubijo. Kaj bo s' meno, zhe ostanem mersliga serza do tebe in do blishnjiga? O ljubesnivi Gospod! daj mi po sgledu tvojiga flushabnika svetiga Vinzenzja sa svelizhanje, in sa vse dobro svojiga blishnjiga slo fkerbeti, tudi sovrashnikam dobro delati, de bom tvoje ljubezni deleshen, in pridem v' tvoje kraljestvo. Amen.

XX. dan maliga serpana.

*S. Hieronim Emilijan, duhovni ozhe sapushe-
nih otrók.*

Sveti Hieronim je bil rojen v' Venedkah od shlahtnih in bogatih staršev v' letu 1481. Do sheftnajstiga léta je bil svoji bogabojezhi materi v' vřim pokoren, pa tovarřhi so ga sape-
ljali; potlej ni hotel svoje matere poslušati,

in je po svojih sheljah shivel. Grehov, kateri so tudi neumnumu svétu ostudni, se je fizer varoval, tode le is napuha, de bi od svetá sanizhevan ne bil; sa snotranjo pravizhnost pa ni nizh maral. Ljudje so ga hvalili, pa boshje hvale ni bil vreden. Isvolil radovoljno fi je soldafhki stan, in slo serzhen vojshak je bil. Ravno takrat je veliko sovrashnikov Venezhanam vojsko napovedalo. Hieronim je bil poglavar vojshakov postavljen. V' terdnim branishi bliso mesta Trevisa je bil od mozhne sovrashne vojske obléschen; moshko in dolgo se je branil, vender je bil premagan. Šovrashniki so ga v' teshko shelesje vklenili, in v' temno jezho vergli, kjer je dosti vfiga hudiga terpel. Ta velika zhafna nesfrezha je bila sazhetik njegove vezhne frezhe. V' temni jezhi je shaloftno premishljeval svoje slabo pretezheno shivljenje, vfako uro fi je bil smerti svest, vest mu je nesfrezhno smert napovedovala. Vera ga prej ni bila ukrotila, sdaj ga je smertni strah. Telesno in dushno smert je vedno imel pred ozhmi, v' strahu in v' sotsah je smiraj bil. To ga je gnalo Boga is serza profiti, de bi mu milost skasal nevrednimu greshniku. Mogozhni pomozhnizi Marii se je sosebno perporozheval, de bi refhenje is jezhe in gnado pokore po nji od Boga sadobil. Usmiljena mati Marija mu je milost sprofila: shelesje mu je is rok in nog odpadlo: duri jezhe so se mu odperle, in neviden je skosi sovrashno vojsko shel v' blishnje mesto Treviso. Še dobro vé, kako

de je bil vesel; ves pot je Bogu in Marii hvalopel, tudi serzhno voljo ponavljal svoje shiviljenje poboljšhati. Bersh ko je v' mesto prišel, je hitel v' zerkev se sahvalit; per altarji Marije devize je puštil teshko shelesje, ktero je bil v' snamnje prejetiga refhenja seboj vsel; potlej je šel na ravnost v' Venedke.

Nekako ves v' drugiga zhloveka je bil ponovljen in preroben. Rasvetljeniga duhovniga ozheta si je isbral, in ga v' vsm bogal. Prej je bil ves posveten in togoten, potlej ves bogabojezh in poterpeshljiv: dolgo je molil, oštro se pošil, po berašhko se oblazhil, in v' vsm spokorno shivel. V' Venedkah je huda lakota takrat bila, po tej je kushna bolesen vstala. S' bolniki je svojo prostorno hišo napolnil, s' vsm jih oskerbel, in ljubesnjivo jim šregel; kar je boljiga imel, je prodal sa bolnim in revnim pomagati. Kader je ta boshja shiba odjenjala, je sveti Hieronim s' boshjim svetam sklenil revne in sapuštene otroke s' vsm oskerbeti. Najel je prostorne hiše, te va-nje spravljaj, kjer so vso telesno in dušno streshbo imeli. Njegova usmiljena skerb je vsm dopadla; nekteri bogabojezhi bogatini so mu s' svojim premoshenjem obilno pomagali, drugi is ljubesni do Boga so se mu podvergli v' pomozh sapušteneh otrok. Tako je v' Venedkah in vezh drusih Lasških mestih delal; potlej je obštal v' Šomashki bliso mesta Bargama, ondi je prostorno hišo sa sapuštene otroke in druge uboge sosidal. Ta

sveta ljubesnjava bratovshina je bila od f. papesha Pija V. poterjena.

Šveti Hieronim je smiraj bil v' delu, in terpljenji is gorezhe ljubeshi do revnih otrók, drusih reveshev in greshtnikov, de bi vfi delavno, poshteno in kershtansko shiveli. Tudi med kmete je hodil, jim delati pomagat, med délam jih uzhit, in k' pokori opominjal. Kdor le pomisli njegov poprejšnji gosposki stan, in potlej njegovo radovoljno ponishevanje in ognjeno fkerb sa svoje revne brate; lahko sposna, de je od neisrezhene ljubeshi gorel. Bliso Šomafhke je bil grizh in v' njem prostorna jama. Va-njo je shel k' smerti se perpravljat: premishljeval in obshaloval je svoje poprejšnje leta, se ojštro pokoril, na terdi skali malo zhafa spal, in v' drusih spokornih delih stanoviten bil. Šhe vezh zhudeshev je pred in po smerti storil. Kakor je shivel, tako je hotel umreti, v' delih ljubeshi; hitel je kushnim bolnikom pomagati, in njih trupla pokopaval; bolesen se ga je lotila, in v' kushni bolesni, 56 let star, je v' letu 1537 sveto umerl.

N a u k.

Kakofhna je prava ljubeshi do blishnjiga.

Šveti Hieronim je bil poln velike ljubeshi do blishnjiga savoljo Boga. Poprej je sebi, ne Bogu, potlej je Bogu in blishnjimu shivel, sa

zhaſt boſhjo in ſa ſvelizhanje bliſhnjiga neutru-
dama delal. Kriſtjan! ljubi Boga in bliſhnji-
ga po njegovim ſgledu; zhe ljubifh, boſh ſ'
vſo mozhjo delal ſa zhaſt boſhjo in ſa ſveli-
zhanje bliſhnjiga. Zhe fi len, togoten, nevoſh-
ljiv, krivizhen, ſvijazhen; kako ſamore v' te-
bi ljubesen biti? Sveti Pavel pravi: „*Lju-
besen je poterpeſhljiva, je dobrotljiva; lju-
besen ni nevoſhljiva, ne ravna napazhno, ni
zhaſti lakomna, ne iſhe, kar je njeniga, ſe
ne da rasdrashili, ne miſli hudiga, ſe ne
veſeli krivize, ampak reſnize ſe veſeli; vſe
preterpeti, vſe veruje, vſe upa, vſe preneſe.*“
I. Kor. 13, 4 — 7.

Škerbno premifhljui beſede ſvetiga Pavla,
de ſpoſnaſh, zhe imaſh pravo ljubesen ali nè.
To ni majhna rezh, ker bo iſ tiga ali ſveli-
zhanje ali pa pogubljenje. Bodi mogozhen,
moder, uſmiljen; imej, kar fi ſamoreſh do-
briga viſoziga, ſolebniga iſmiſliti: vſe je ne-
vredno in prasno bres ljubezni; tudi vera, u-
panje, molitev, ſveti ſakramenti ne pomagajo
bres ljubezni; vſi darovi ſo prasni, ako ljube-
zni ni. I. Kor. 13, 2. 3.

Kakoſhna, vpraſhaſh, mora biti moja lju-
besen do bliſhnjiga? Tvoja ljubesen do bliſh-
njiga naj bo, kakorſhno je popiſoval ſveti Pa-
vel. Drugazhna biti ne ſmé; zhe je drugazh-
na, ni prava ljubesen. De reſnizhno ljubifh
bliſhnjiga ſavoljo Boga, moraſh ſ' deli poka-
ſati. Bodi poterpeſhljiv v' nadlogah in v' pre-
ganjanji, zhe ravno hudo ſa dobro prejemaſh;

raji preterpi hudo sa dobro, kakor de bi hudo sa hudo povrazheval. Bodi dobrotljiv tudi hudim sovrasnikam; pomagaj tudi nehvaleshnim, nobeniga krivizhno ne shali, po svoji mōzhi bodi vřim uřmiljen. Ne bodi nevořhljiv, temuzh hvali Boga, kteri tvojimu blishnjimu dobrotljivo pomaga; bodi njegove řrezhe veřel, kakor de bi tvoja bila; bodi řhalořten njegove neřrezhe, kakor de bi jo řam terpel. Zhe ljubish, ne řavnash napazhno, ampak modro in ljubeshnjivo, kakor te řveti Duh uřzhi. Zhe ljubish, niři viřokih, bodezhih, řprevsetnih beředi; ampak ři pravizhen s' řřimi, in kakor řhniga te řřak potrebuje, de bi řře řvelizhal. Zhe ljubish, ře ne napihujesh, ne iřheřh řvoje zhařti, nobeniga ne řanizhujesh, ker miřliřh, de ři řlabji od řřih; raji bi bil řlushabnik řvojih řlushabnikov, ako bi řim ř' řvojim řonishevanjem řamogel ř' nebeřa pomagati. Zhe ljubish, ne iřheřh řvojiga dobizhka, ampak le boshje zhařti in blishnjiga řvelizhanja, torej raji řhkodo terpiřh, kakor de bi blishnjimu ř' greh řomagal, ali ga krivizhno řasshalil. Ljubeshen te uřzhi ne miřliti řudiga od blishnjiga, in ga ne řoditi krivizhno, zhe niři njegove ozhitne řudobije řreprizhan. Zhe ga řesnizhno ljubish, ga iřgovarjash, ako pravizhno řamoreřh, zhe ne řamoreřh, ři řjegovih řlabořt iř ljubeshni řhalořten, in mu řomagash ře řoboljřhati. Zhe blishnjiga ljubish, ři řřelej řjegoviga greha řhalořten, in řjegovih řobriř del veřel, ker po Bogu miřliřh,

kteri hudo sovrashi, in dobro ljubi. Zhe blishnjiga ljubish, vse njegove slabosti preterpish, ako je mogozhe bres boshjiga rasshaljenja; se hudobno ne togotish, temuzh ga is usmiljenja uzhish, ljubesnivo svarish, in sa njegovo poboljschanje skerbno molish. Zhe blishnjiga ljubish, vse raji verjamesh, kakor de bi svojiga blishnjiga predersno hudo sodil, ali njegove nedolshne besede hudobno raslagal. Zhe ljubish, vse upash in preterpish, to je, upash od Boga spreoburnjenje svojih slabih bratov, molish sa-nje, zhakash poterpeshljivo njih poboljschanja, in si veliko persadevash sa njih spreoburnjenje, kakor ti Bog sapové.

Premishljuj svoje serze, besede in dela, de sposnash, kakoshna ljubesen je tvoja do blishnjiga. To majhno raslaganje besedi svetiga Pavla, po katerim je sveti Duh govoril, ti samore nekaj svetlobe dati. Prósi Boga, de naj te s' ljubesnijo napolni, pa prósi gorezhe in stanovitno, de prejmesh sosebni dar ljubezni.

M o l i t e v.

O Bog! ti si sgoli ljubesen, in le ljubesen sapovedujesh, ker je v' njej vsa pravizhnost, vsa popolnamost sapopadena. Le ljubesen vse dela posvezhuje, bres nje so vse dela prasne in bres saflushenja. Le ljubesen, ktera is vere dela, je sazhetik in konez vfiga dobriga; le ona me pelje v' kraljestvo vezhne ljubezni. To je resnizhno, pa zhe premislím snamnja

ljubesni do tebe in do blishnjiga, vidim, de vfa druga ljubesen v' meni gospoduje; mese-na, lakomna, nezhiſta ljubesen je mozhna v' meni, in me vjetiga dershi. O Gospod! napolni me f' svojo ljubesnijo, de is nje vse delam, in tebi dopadem. O sveti Hieronim! ſpròſi mi ta nebeſhki ogenj ſvete ljubesni, de fim prerojen, gorim, delam po volji bo-shji in pridem v' kraljeſtvo vezhne ljubesni. Amen.

XXI. dan maliga ſerpana.

Sveti Viktor in tovarſhi marlerniki.

Sveti Viktor in njegovi tovarſhi ſo ſa vero terpeli in umerli ob zhaſu neverniga zesarja Maksimijana. Ta ſlepi malikovavſki zesar ſe je filno raſferdil, ker ſo ſe neverniki bolj in bolj v' ſveto katolſhko vero ſpreobrazhali; hotel je f' krivizhno filo zhaſt ſvojih laſhnjivih bogóv povishevati. Po vſim zesarſtvu, ſlaſti pa na Franzoſkim, je veliko kerſhanske ker-vi prelil, meſta in vaſi s' morijo napolnil. V' letu 290 je ta neverni zesar v' veliko permorſko meſto Maſilijo ali Marſelj ſhel kriſtjanov morit, ako bi ne hotli malikov moliti. Vſi verni ſo ſe ſlo bali, ker niſo vedili, zhe bo-do do konza ſtanovitni ali nè. V' tiſim me-

štu je bil sveti Viktor oblaštNIK vojshakov. Bil je Bogu, in savoljo njega tudi nevernimu zesarju svest. Desiravno je bil velik gospod, le vender nizh v' svét ni bil saljubljen, ampak le v' nebeshko kraljestvo. Práv savoljo tiga je ne le sa svojo, ampak tudi sa svojih bratov dushe skerbél, in verne gorezhe opominjal in profil, de naj serzhno umerjejo sa vero Jesufovo; ponozhi zelo je po hishah vernih hodil, in jim serzhnost dajal. Ravno tako je verne soldate lepo profil, de naj nikdar malikov ne molijo. Njegova gorezha skerb ni mogla dolgo skrita ostati. Neverniki so vse svedili, ga popadli, pred oblaštNika Avsterja in Evtihja peljali, in hudo satoshili, de so per zesarja in bogove puntarsko uzhi. OblaštNika sta mu rekla: „Ti odpuštivà vso to hudobijo, zhe nashe bogove molish.“ Tudi sta ga lepo nagovarjala, de naj uboga; pa odgovoril jima je: „Vashe bogovi so hudizhi, sanizhevanja, ne zhashti vredni; pokorshina do zesarja me ne bo nikoli napravila, de bi Jesusa sapustil.“ Ta resnizhni odgovor je sraven stozzhe nevernike hudo rasferdil, gerdo, kar so mogli, so ga zaframovali in kleli; on pa jim ni nizh hudiga odgovoril, le obshaloval je njih slepoto. OblaštNika se nista pendersnila svetiga Viktorja umoriti, ker je bil visoziga rodu in imenitne flushbe, temuzh ukasala sta ga do zesarja gnati, kteri je takrat v' tistim mestu bil. Š. Viktor je pred zesarjem ravno tako serzhno bogove sanizheval, in

Jesusa povisheval. Zesar se ni došti s' njim menil, sapovedal ga je svesati, in po mestu vlazhiti, dokler bi bil vef kervav in rasmefarjen. Mestni postopazhi so ga po vfiš ūlitzah spremljali, sanizhevali, blato in kamnje va-nj metali. Vfiga kervaviga so ga gnali pred poprejshnja oblastnika, ktera šta ga spet slo nagovarjala, de naj bogove moli. Pa she serzhnishi ko poprej jima je odgovoril: „Nifim greshil ne v' zesarja, ne v' zesarstvo, temuzh svešto fim flushil; kader mi je bilo sapovedano deshelo braniti, fim rad bogal; tudi fim molil sa frezho svojiga zesarja, neumnesh pa bi bil, ko bi svojiga shivljenja ne dal sa nebeshko kraljestvo. Bolezhine, ktere fim sdaj savoljo Jesusa terpel, me slo veselé, ker mi bodo pekel saperle, in nebefa odperle. Šmert mi ni strashna, ker me bo preselila v' vezhno shivljenje. Ne morem in nozhem praviga shiviga Boga sapustiti: in hudizhev moliti.“ Oblastnika šta mu serdito rekla: „Molzhi, in nikar prasnih besedi ne govòri, mòli bogove, ali bosh strashno umorjen.“ Odgovoril jima je: „Hozhem s' djanjem fkasati, kar fim govoril; vashe bogove sanizhujem, Jesusa molim, storita s' meno, kar hozheta.“ Oblastnika nista vedila kaj od togote pozheti, pa prepirala šta se med seboj, ker ga je eden tako, drugi drugazhi hotel umoriti. Na sadnje je Evtih odstopil, Avster pa ostal; ta ga je sapovedal po vfišm telefonu neufmiljeno rasmefariti. Dokler je sveti Viktor v' tih bolezhinah bil, se mu je Jesus per-

kasal, in rekel: „Jest sim Jesuf; le serzhen bodi, o Viktor! jest ti bom v' tim vojskovanji pomagat, in po premaganji veliko plazhilo dal v' nebesih.“ Šveti Viktor je bil s' velikim veseljem napolnjen, tako, de ni zhutil hudih bolezhin, glasno je hvalil Jesufa. Prej so se neverni flushabniki utrudili ga martrati, ko on terpeti.

Oblastnik je svojim flushabnikom ukasal ga v' jezho vrezhi, in trem soldatam ga varovali. Pa opolnozhi so angeli is nebes v' jezho prishli, vsa jezha je bila v' veliki svetlobi, in duri jezhe so se same odperle. Trije soldatje so se prestrashili, potlej svetiga Viktorja klezhé profili, de naj jih v' pravi veri uzhi, in kersti. Viktor je Boga hvalil, jih uzhil, in pred dnevam so bili od nekiga mashnika keršeni. To se je bersh rasglafilo. Zesar se je savoljo treh spreobernjenih soldatov hudo rasferdil, in ukasal jih je s' mezhem bersh umoriti; svetiga Viktorja pa je sapovedal pod mlinfskim kamnam rasmleti, in vse kosti mu rasdrobiti. To je bersh storjeno bilo, in na sadnje so mu glavo odsekali. Neverni zesar je she po njih smerti njih svete trupla neumno preganjal, sapovedal jih je v' morje vrezhi; pa verni so njih svete trupla skrivaj vseli in pokopali. Per njih pokopalishi je filno veliko zhudeshev bilo.

Dušho pogubiti je grosna nespamet.

Šveti Viktor in njegovi tovaršhi marterniki so svoje shivljenje radi dali sa svelizhanje svoje dušhe, ravno sato si bili modri. Neverniki niso nikdar mogli tiga umeti, velika nespamet se jim je sdela raji umreti, ko bogove moliti; pa šveti marterniki od svete vere rasvetljeni so bili polni zhesnatorne modrosti in mozhi; torej so radi terpelili in umerli sa svelizhanje svoje dušhe. Vera svetih marternikov je vera vsih kristjanov; vender kdo sposna vrednosti svoje dušhe, kdo je perpravljen raji vse dati, ko dušho pogubiti?

Ljubi kristjan, pogosto premišljuj vrednost in neumerjzohost svoje edine dušhe; to premišljjevanje te bo uzbilo, kako velika frezha je dušho svelizhati, kako velika nefrezha je dušho pogubiti. Kar koli na svétu imaš, ostane tukaj, truplo bo v' jamo versheno kjer bo pozhivalo do poslednje sodbe; takrat bo s' dušho špet sdrusheno, in njene vezhne frezhe ali nefrezhe deleshno. Neumen, kaj nè, bi bil, ako bi vse svoje dal sa prijetno jed; neumen bi bil, ako bi svoje sdravje dal sa malo denarja: pa neumnišhi bi bil she veliko bolj, ako bi svojo edino dušho hudizhu v' oblast dal sa kako veselje, sa posveten dobizhik ali sa kaj drusiga. Kakoshno ohladenje ima pogubljen dušha v' peklu, zhe je na svetu veliko

premogla, ali po svoji hudi volji shivela, in se grešno rasveselovala? Sgubljene dobrote, strupene hladnosti in vse druge sapeljivosti, v' ktere je bila neumno saljubljena, ji bodo v' vezhnosti ko prasne sanje; vekomaj bo svojo grosno nespamet obshalovala. Tedaj ubogaj modriga: „*Usmili se svoje dushe, de Bogu dopadesh, in sdershi se* (hudiga).“ Širah 30, 24.

Svetniki so vedno premishljevali te Jesu-love besede: „*Kaj pomaga zhloveku, zhe ves svet dobi, dusho pa pogubi?*“ Mat. 16, 26. Tudi ti jih skerbno premishljui, ker so polne boshje modrosti. Ako bi vse imel in vshival, kar tvoja slaba natora sheli, kaj bi to pomagalo? le majhen zhas bi to terpelo, kaj pa bi po smerti bilo? Premishljui smert, sodbo, nebesa, pekel, in bosh lahko sposnal vrednost svoje dushe in veliko nespamet jo v' nemar pufhati. Modri pravi: „*Zhlovek ima pred seboj shivljenje in smert; kar mu bo dopadlo, mu bo dano.*“ Širah 15, 18. Res je to: zhe sveto shivish, bosh v' nebesh vekomaj shivel; zhe shivish slabo, bosh v' peklu vekomaj umiral. Bodi moder, in ne saversi svoje dushe, sa ktero je Jesus vso svojo sveto kri ljubesnjivo prelil.

M o l i t e v.

O moj Bog usmili se me leniga in slepiga grešnika. Tvoja rasodeta sveta vera, Jesu-lova prelita predraga kri mi obilno prizhu-

jete, koliko je moja dušha vredna; vender fim doſihmal ſlo malo ſa nje ſvelizhanje ſkerbel. Majhna rezh, dobizhek, veſelje ali kaj drusiga mi je ljubſhi bilo, ko lepe nebefa, ſa ktere fim ſtvarjen. Hvala ti bodi, uſmiljeni Ozhe! ki ſi mene, neumniga otroka, do ſdaj preterpel, in me niſi v' pekel vergel, kteriga fim velikokrat ſafluſhil. Is hvaſeſhnoſti in is ljubefni do tebe ſe poboljſhati ſhelim; pomagaj mi po ſvoji veliki miloſti ſe reſnizhno ſpokoriti, in v' milih ſolſah do ſmertí biti, de bo moja duſha vezhniga pogubljenja obvarovana. O ſveti Viktor in tovarſhi marterniki! vi ſte reſnizhno ſpoſnali veliko frezho vezhniga ſvelizhanja in veliko neſrezho vezhniga pogubljenja, ſato ſte raji umerli ko greſhili; ſproſite tudi meni enako modroſt raji vſe terpeti, vſe ſgubiti, ko duſho pogubiti. Slo ſi bom perſadeval po vaſhim ſgledu Bogu ſtanovitno fluſhiti, de ga bom v' vaſhi ſveti drushbi vekomaj hvalil.

XXII. dan maliga ſerpana.

Sveta Marija Magdalena, ali ſpkorna greſhniza.

Zerkev obhaja danſ ſpomin ſpreobernjenja ozhitne greſhnize, ktera je v' hiſhi Šimona

fariseja per Jesufovih nogah svoje ozhítne grehe ozhitno obshalovala. She sdavnaj je vprashanje, ktera bi bila ta ozhitna greslniza? Eni pravijo, de je Marija, Mártina in Lazarjeva sestra is Betanje; drugi, de je Marija Magdalena, is ktere je Jesuf sedem hudizhev isgnal, kakor pishe s. Luka 8, 2; drugi she drugazhi pravijo. Naj bo to v' temi, dokler ne bo dognano; meni ni mar se sa imena prepirati, ker sa boljshanje pishem. Ozhitna greslniza ni od nobeniga evangelista po imenu imenova; tedaj bo tukaj popisano od nje, kakor se najde per svetim Luku 7. 37 — 50.

Eden is farisejev, imenovan Šimon, je Jesufa profil, de bi per njem jedel. Jesuf je vedil, kakoslniga duha so fariseji, is napuha neperpravni ga sposnati, in njegove nauke poslushati; vender je v' hisho Šimona fariseja shel, de bi njega in povabljenje uzhil. Ravno per misi so bili, kar shenska nepovabljenja pride. Ozhitna greslniza je bila; pa od gnade spreobrnjena, je prishla svojiga usmiljeniga sdravnika iskat, in se pred njim ponishat. Pernesla je kamnato pushizo drasiga masila, s' solumi je Jesufove noge moznila, jih s' svojimi lasmi brisala, kushevala: in s' masilam masala. Farisej Šimon je to shensko dobro posnal, sakaj ozhitna greslniza v' mestu je bila; pohujshal se je nad Jesufam, in sam per sêbi je djal: „Ako bi ta prerok bil, bi vsaj vedil, kakoslna je ta, ktera

se ga dotikuje.“ Šimon je ponishniga Jesufa po svojim napuhu slabo sodil, in se zhudil, de ozhitne greslnize od sebe ne spodi. Farisej je oba slabo sodil: vedil je njeno greslno shivljenje, pa tudi vidil njeno ozhitno ponishevanje in njene solse; Boga naj bi bil hvalil, kateri ji je gnado dal, in tudi Jesufa hvalil, ktéri je bil s' njo usmiljen. Dokler je farisej v' tih hudih mislih bil, mu je Jesuf rekel: „Šimon! nekaj ti imam povedati.“ Šimon mu je odgovoril: „Uzhenik! povej.“ Jesuf mu pravi: „Posojevaviz je imel dva dolshnika; eden mu je bil dolshan petsto denarjev, eden pa petdeset. Ker ništa imela f' zhim plazhati, je obéma dolg odpustil. Povej, kateri is tih dveh ga bo bolj ljubil?“ Šimon je odgovoril: „Ménim, de tisti, kterimu je bilo vezh odpuslheniga.“ Jesuf mu rezhe: „Prav si sodil.“ Potlej se je k' ozhitni greslnizi obernal, in Šimonu djál: „Veliko grehov je njej odpuslhenih, ker je veliko ljubila; komur je pa malo odpuslheniga, malo ljubi.“ K' njej pa je ljubesnjivo rekel: „Tvoji grehi so ti odpuslheni; tvoja vera ti je pomagala, pojdi v' miru.“ Jesuf je hotel rêzhi: Vem, de ta je velika in ozhitna greslniza, pa tudi, de is zhiste ljubesni svoje grehe sovrashi in obshaluje; toraj so ji vsi grehi odpuslheni, in to milostljivo odpuslhenje jo bo permoralo she bolj is ljubesni shalovati, in Bogu svesto flushiti.

Ozhitna greslniza je vsa vesela shla spred usmiljeniga Jesufa, in Boga hvalila sa preje-

to dobrotljivo odpushtenje. Ako ravno je od samiga Jesufa saflifhala: „Tvoji grehi so ti odpushteni,“ jih vender ni jenjala sovrashiti in obshalovati; ravno sato jih je slo sovrashila in obshalovala, ker je sosebno milost prejela. Vsa drugazhna je bila v' serzu, v' govorjenji, v' noshi, v' vsm. Prej je le skerbela svetu dopasti, potlej le Bogu; prej je le svojim pozhutkam stregla, potlej jih vedno pokorila; prej je svojiga blishnjiga pohujshovala, potlej v' ozhitni pokori shivela. V' ljubesni do Jesufa, v' pokori, v' vseh dobrih delih je bila stanovitna do smerti, in shla v' nebesko kraljestvo, ktero je usmiljeni Bog nedolshnim dusham in spokorjenim greschnikam oblubil.

N a u k.

Ozhitni greschniki so ozhitne pokore potrebni.

Ozhitna greschniza se je v' hifhi Šimona fariseja pred Jesufam in drugimi ponishevala, ker je svojih grehov slo shaloštna bila. Še ponishevati v' hifhi prevsetniga fariseja, in jokati per povabljenih je bilo neperlošno; pa perlošno je bilo spokorni greschnizi, de bi bila od vseh sanizhevana, ker je hvale vseh iskala, in jih veliko pohujshala. Sanizhevanje je spokornimu greschniku vshezh, pa hinavsko spreobernjenimu soperno.

Dvanajst sto let je bila ozhitna pokora v katolfski zerkvi; ozhitni gresniki so jo mogli doštati, zhe so je bili po sapovedih vredni. Verni so szhasama slabéli, in se ozhitniga pokorjenja bali: eni so namesti saflushene ozhitne pokore fhli v' Rim, ali k' svetimu Jakopu na Šhpanfko, ali v' Jerusalem svétih krajev obiskat, ali drugam; drugi so namesti ozhitniga pokorjenja kako zerkev ali kak klofhter fosidali, ali fhli na vojsko soper nevernike ali krivoverze. Tako in drugazhi je ozhitna pokora szhasama bila opufhena. K' temu so tudi preobilni odpustki permogli in došti drusiga, ker mlazhni gresniki vse drugo raji delajo kakor pa pokoro. Odpuſhenje ozhitne pokore je vernim fhkodljivo; zerkev, smiraj polna perviga duha, po pervih zhafih sdihuje, pa velika slabost vernih brani pravizhnih shelj ſpolniti. Tridentinſki ſbor v' 24. ſeji tako ſapové: „*Kdor je vprizho drusih greſhil, in jih pohujſhal, njemu ſe mora po velikofiti greha ozhitna pokora naloshiti, de s' njo dano pohujſhanje popravi.*“ Ravno tako ſe bere v' Rimſkim kerſhanſkim nauku in v' Rimſkim ritvalu. Le velika slabost vernih, kakor je bilo ſgoraj rezhenó, ſadershuje zerkev, de ſvojih ſvetih shelj ne ſpolni.

Ljubi gresnik! ne le miſel in ſhelje katolſhke zerkve, ampak veliko bolj boſhja ſapoved te podverſhe ozhitni pokori, ako ſi ozhitno greſhil. Sveti Pavel uzhi ſvojiga ljubiga Tímoteja: „*Ozhitne gresnike ſvári ozhitno,*

de se bodo tudi drugi bali.“ I. Tim. 5, 20. David je v' psalmih ozhitno spoved svojih grehov in svoje pokore sapuſtil. Šveti Peter je Jesufa ozhitno osnanoval, kteriga je bil ozhitno satajil. Šveti Avguſhtin je nalafh ſpifal bukve, ki jim pravimo ozhitna ſpoved, v' kterih je svoje poprejſhnje ſlaboſti in ſvojo potlejſhnjo ſhaloſt ozhitno povedal. Šveta Margareta is Kortone je vprizho veliko ljudi klezhé ozhitno obſhalovala ſvoje pretezheno ſlabo ſhivljenje. Ne le ti, ampak veliko drusih ſpokornih greſhnikov je tako delalo po boſhji ſapovedi in po opominjevanji dobre veſti.

Zhe fi ozhitno greſhil, ali zhe je tvoj ſkriti greh potlej rasodet bil v' pohujſhanje drusih; fi dolshan ozhitno rasodevati ſvojo ſhaloſt in pokoro. Zhe ſe, ne de bi ſe ozhitno ponisheval, ſhe perdersen togotiſh, kader ti le omenijo tvoj greh, ni duha pokore v' tebi. Zhe ſvoje poboljſhanje ſkrivaſh, de bi te ſlabi kriſtjani ne ſanizhevali, te napuh goſpoduje; napuh pa in pokora ne moreta vkupaj biti. Ubogaj me, in delaj, kar ti bom ſdaj povédal. Zhe fi nedelje ali prasnike ſanizheval, zhe niſi hotel k' ſveti maſhi hoditi; bodi ſkerbnifhi in ponifhnifhi od drusih per ozhitni boſhji ſluſhbi, tudi v' delavnikih hòdi k' ſveti maſhi, ako ſamoreſh, dalje ko drugi mo-li v' zerkvi. Zhe fi ſvoje ſtarſhe ali oblaſtnike ozhitno raſſhalil, pred njimi ſe ozhitno ponifhuj. Zhe o veliki nozhi niſi hotel k' ſpovedi iti: prôfi ſvojiga duhovniga, de naj ti od-

puſti; obljubi zerkvi pokorſhino, in persade-
vaj ſi s' reſnizhno pokoro od Boga ſadobiti
odpuſthenje ſvoje greſhne lenobe. Zhe ſi v'
drusih velizih grehah ozhitno ſapopaden bil;
ne framuj ſe ozhitno ponishevati ſe, kakor ti
bo moder ſpovednik ſapovedal. Zhe ſi ozhi-
ten greſhnik, ozhitna greſhniza; ſposnaj ſvo-
jo hudobijo, kader je treba, noſi ponishne
oblazhila, ne ſkrivaj od ſpovednika ſapoveda-
nih poſtav, in v' vſim ſe ponishuj, de ti bo
Bog miloſtljiv.

M o l i t e v.

O ljubi Jeſuf! ti ſi ozhitno greſhnizo ſ'
ſvojo gnado k' ſebi vlekel, in ji vſe grehe do-
brotljivo odpuſtil; tudi meni pomagaj vſe ſvo-
je grehe ſposnati in obſhalovati, vſe grehe in
grehov perloſhnoſti opuſtiti. Ako me ſ' ſvojo
gnado obisheſh, ſi bom persadeval po njenim
sgledu ſe ſpokoriti. Doſihmal ſim jo v' gre-
hah, pa ne v' pokori poſnemal; ſvoje grehe
ſim pred ljudmi ſkrival, ker ſim ſe ne tebe,
ampak le ljudi nekaj framoval; kader ſo moji
grehi ozhitni poſtali, me je bilo fram, pa po-
boljſhal ſe niſim; po navadi ſim ſhivel, in ni
bilo per meni ne ſkrite, ne ozhitne pokore.
O ljubi Goſpod! po sgledu te ſpokorne greſh-
nize ſhelim milo jokati, moje ſhivljenje bo ſ'
pomozhjo tvoje gnade tebi in mojimu bliſhni-
mu diſhezhe masilo, is hvaleſhnoſti kuſhu-
jem tvoje rane, in obljubim te nikdar ſapu-

stiti. Šolsé, pokorjenje in ponishevanje bo v' prihodno moj vsakdanji kruh, de salfishim ko ona od tebe: „Tvoji grehi so ti odpufheni.“ Amen.

XXIII. dan maliga ferpana.

Sveta Romula deviza.

Sveta Romula je v' Rimu shivela ob zhasu svetiga Gregorja papesha, perviga tiga ime-na, kateri jo je dobro posnal, in tudi njeno shivljenje popisal. Ta sveta deviza je bila uboga na svetu, pa bogata per Bogu, ker mu je svešto flushila. Bila je smiraj samotna, premishljevala je vedno rasodete resnize, nobenih nepotrebnih rezhi, veliko manj slabih, ni bila radovedna, sdihovala je po nebeskim kraljestvu, fkerbela le Jesusu dopasti. Š. Gregori hvali sosebno njeno veliko ponishnost in poterpeshljivoſt. Bila je vſih dobrih del polna, vender se je ſhtela nevredno flushabnizo boshjo; nobena nadloga ali sanizhevanje ni rasshalilo njeniga ponishniga ſerza, temuzh molzhé in poterpeshljivo je vſe preterpela. Ravno to je snamnje prave svetofſti. Nektere smotene duſhe ko nepokojne in bodézhe ofé ne dajo mirú, vender smiraj godernjajo zhes nemirnoſt drusih, ſo poterpeshljive, dokler je vſe

po njih volji, pa majhen krish, majhno sanizhevanje rasodene njih slabo serze: té so v' svojih ozheh bogabojezhe, pa ne per Bogu. Šveta Romula je bila Bogu ljuba; pa de bi svetěji prihajala, jo je s' dolgo bolesnijo obiskal, v' kateri so vsi udje njeniga telefа opefhali. Šilno dolgo je bolna leshala. Vsa ponishna in pokorna boshji volji, je to usmiljeno shibo kufhevala, bolj se je ponishevala, in Boga vedno hvalila. Ker v' svoji bolesni zelo nizh delati ni mogla, je premishljevala in molila; fosebno je premishljevala Jesufove bolezhine, shaloft Marije devize, terpljenje svetih marternikov in vezhne dobrote nebesfhkiga kraljestva. Manj ko je bila njena dusha od sunanjih fkerbi smotena, bolj je bila s' Bogam sdrushena. Njeno poprejsfhnje sveto shivljenje in njena popolnoma poterpeshljivost v' dolgi bolesni je od njene refnizhne svetosti obilno prizhevala; vender pravi f. Gregori, je Bog hotel tudi f' zhudeshem prizhevati. Tri dni pred njeno smertjo je v' njeni hifhizi zhesnatorna svetloba bila; kader se je njena sveta dusha od telefа odlozhila, so njene bogabojezhe tovarshize lepo petje angelov flifhale, kateri so jo spremljali v' nebesfhko kraljestvo. Sveto truplo te fosebne flushabnize boshje je bilo zhaftito pokopano per veliki zerkvi Marije devize. Š. Gregori perstavi: „Glejte ubogo devizo svetu nesnano, pa od Boga povsdignjeno! Vi bogatini svetá, kateri v' bogastvo svoje upanje stavite, ste revnishi od te revne

devize: ona je le Boga iskala, ga je našla, in ne bo od njega nikdar odlozhena.“

N a u k.

Od vsakdanjiga pokorjenja.

Bogabojezha deviza Romula je bila smiraj v' uboshtvu in v' terpljeni, njeno shivljenje je bilo vedna pokora, le terpeti is ljubeni do Boga je njeno veselje bilo; sato je fhla v' vezhno veselje, kjer svoje velike poterpeshljivosti neisrezheno plazhilo vshiva. Tudi ti, o kristjan! bodi lazhen terpljenja in pokorjenja, de svoje velike dolgé sbrishefh, in fi vezhno plazhilo saflushifh.

Greschnik fi, ne morefh odrezhi; is ponishnosti se veliziga boshjiga dolshnika fhtej, morebiti je ref, vsak dan greshtifh, malo se pokorifh, zhe pa ravno dosti terpifh, kaj ti terpljenje bres poterpeshljivosti pomaga? Zhe v' tebi ni radovoljniga pokorjenja, se neumno ljubifh, fi enak bolniku, kateri se grenkih sdravil brani, bres kterih ne more osdravljen biti. Ne brani se pokorjenja, de hode sdravilo tvojih slabost in sadostilo per Bogu.

Poterpi vse, kar ti Bog grenkiga poshija, kar od ljudi hudiga prejemasfh, kar v' svojim stanu teshkiga najdesfh. Poterpi is pokorfhine do Boga, naj bodo nadloge, od koder hozhejo. Zhe fi bolan, ubog, preganjan; zhe te nadloga naglo potlazhi, ti ne-

previdena nefrezha shivesh perkrati, ali zhe te druge nadloge sadevajo; terpi v' duhu pokore. Perloshnosti terpeti imash vsak dan, budi smiraj poterpeshljiv, in od tiga nikdar ne odstopi. Voljno in pokorno rezi po Jesufovi sapovedi: „Sgodi se tvoja volja, kakor v' nebesih, tako na semlji.“

Zhe ti vest kaj veliziga ozhita: ne poterpi le voljno vsih nadlog, temuzh pokori se tudi radovoljno. Obljubi kak post, in ga der-shi; moli klezhé nekaj zhafa pred podobo krishaniga Jesufa; ako si per obilni misi, sder-shi se kakih prijetnistih jedi; vzhasi poterpi shejo; odrezi si kaj potrebniga pozhitka; kaj drusiga she delaj ali opushaj is ljubeshni do pokorjenja savoljo Boga. Šosebno ti perporozhim v' duhu pokore se sdershati vfiga, kar te lahko napeljuje v' greh. To ni le svet, ampak je sapoved; zhe ubogash, bosh v' dobrim rastel, svetiga pokorjenja se bosh pervadil, in l' pomozhjo gnade boshje se bosh gospodoval. Ako bi rad poslusshal, ali govoril, ali svedil, ali vidil, kar tvojimu poshelenju dopade; serzhno se premaguj savoljo Boga. Ako tvoje sprideno serze, tvoji slabi pozhutki kaj nepotrebniga ali shkodljiviga shelé; bersh se spomni krishaniga Jesufa, in rezi: „Savoljo tebe, o ljubi Jesus! se hozhem premagati in premagovati.“ Zhe to delash; bosh sebi odmerl, in Bogu shivel, ti bo vekomaj dobro. Po letem potu so svesti flushabniki boshji hodili, in pri-shli v' nebeshko kraljestvo. Ne posabi tih nau-

kov; vsak dan ti je perlošno jih spolnovati; ubogaj, in blagor ti bo vekomaj.

M o l i t e v.

O Bog! kedaj bom jest škodljivost in sapeljivost svojiga hudiga poshelenja sposnal? Kako dolgo mi bo mesena ljubesin gospodovala? Vera me uzhi, de v' meni ni nizh sdaviga: vender komaj verjamem; zhe tudi nekoliko verjamem, nimam mozhi se premagovati, ali isgovarjam, ali ne vidim slabosti, ktera me vodi po potu pogubljenja. O Gospod! kakoshna bo s' menojo? Profim te, napolni me s' duham Jesufovim, daj mi možno voljo njegovih bolezhin deleshnimu biti; vodi me po potu pokorjenja, de saflushenje Jesufove smerti nad menojo sgubljeno ne bo. Moje telo se s' vso mozhjo pokorjenja brani, pa s' tvojo pomozhjo ga bom dushi podvergel, dusho pa tebi. Persadeval si bom vsak dan se pokoriti, in vse nadloge voljno poterpeti, de milost sadobim. O sveta Romula! ti svesta flushabnica boshja, ki si v' dolgi bolesni veselo terpe-la; spröfi mi duha pokore, de se tukaj rad pokorim, in po smerti vekomaj veselim. Amen.

XXIV. dan maliga ferpana.

Sveta Julita marterniza.

Sveta Julita, ktere shivljenje in smert je svešto popisal s. Basili škof, je bila bogabojzha kershanska gospá mesta Zesareje v' Kapadózii. Ona je bila, ne le pred svetam poshtena, ampak tudi slo prijetna boshjim ozhem. Imela je veliko premoshenja, pa ga ni neumno ljubila, imela je veliko drushine, in jo uzhila po sapovedih shiveti; ubogim je rada in lahko pomagala, ker je blishnjiga ljubila, in ker ni svojiga sapravljala v' nizhemernosti, v' igrah, v' norosti, kakor je neumniga svetá navada; ponishno, uboshno in samotno je shivela, de bi Bogu flushila, in svojimu potrebnimu blishnjimu obilno pomagala. Šveti Basili vse ob kratkim pové: „Gospa Julita je bila v'fimu mestu sgled v'figa dobriga.“ V' letu 303 pod zesarjem Dioklezijanam je bilo hudo preganjanje v'falo. Vernim kristijanam je bilo ojstro sapovedano bogove moliti; zhe se v' to ne vdajo, bodo v'fim hudim shtrafnigam podversheni. Neverniki so bili tiga preganjanja slo veselí; kar so se mogli hudiga ismishljevati, so boshjim flushabnikam delali. V' mestu Zesareji je bil neusmiljen nevernik, kteri je sveto Julito sosebno sovrashil, tudi is gerde lakomnosti ji veliko shkode delal. Šo-

vrashil jo je savoljo katolske vere in svetiga shivljenja; tudi se je sanesel, da ga gosposka ne bo strahovala. Š' filo ji je veliko polja, tudi shivine in dosti drusiga vsel. Pa voljno je Julita vse te krivize poterpela. Na sadnje je hotel vso njeno hifho obropati, in vseti, kar je v' potrebni shivesh imela. Od gerde file permorana, ga je Julita per gosposki satošila. Ker ni mogel svoje krivize isgovarjati, je nevernimu sodniku rekel: „Gospá Julita moli nesnaniga Boga, in zesarja sanizhuj; poprej naj moli nashe bogove, in potlej le naj me toshi.“ Neverni oblaštik, to saflifhati, je svojim flushabnikom sapovedal bersh pernesti eniga malika in kadilo, in je sveti Juliti rekel: „Pred vřim drugim ubogaj zesarja, in moli tiga boga.“ Sveta Julita, polna shive vere in mozhi, je řerzhno odgovorila: „Raji vse svoje premoshenje sgubim, in raji se dam na drobne kosze řofekati, kakor de bi svojiga Boga rasshalila.“ Šodnik jo je nadlešno nagovarjal, da naj bogove moli, in ji řmert napoveduje, zhe tega ne řtori. Odgovorila je: „Tiga ne řtorim, in ne bom nikdar řtorila, ker řim Jesuřova flushabniza.“ Kader je řodnik te besede saflifhal, jo je obřodil rekozh: „Julita, ki je bogovam in zesarju nepokorna, bodi shiva řoshgana.“ Rada je to krivizhno řodbo saflifhala; Boga ni vedila sadořti hvaliti, ne kaj od veselja pozheti savoljo velike řrezhe, da se samore Jesuřu v' dar dati; hitela je na morifhe, in vse pri-

zhujozhe verne goreshe opominjala, de naj savoljo presvetiga imena Jesusa serzhno terpé. Potlej je shla na germado, se Jesusu v' dar dala, in v' ognji svoje shivljenje sklenila. Sveti Basili prizhujé, de je njeno sveto truplo bres vse shkoda ostalo; tudi de je sraven njeniga pokopalisha studeniz bistre vode stekel, f' ktero so se bolniki osdravljali, in sdravi per sdravji ohranili.

N a u k.

Nadloge so v'fim, so'ebno pa gres'nikam potrebne.

Sveta Julita je bila od hudobniga bogatina krivizhno preganjana, pa ravno to krivizhno preganjanje ji je perloshnosti dalo sa vero umreti; zhafna shkoda, ji je vezhno srezho napravila. Vse nadloge bi bile dus'hi dobizhik, ako bi bila prava poterpeshljivost v' njej. Nadloge so v'fim potrebne; té nas lozhijo od svetá, in perganjajo nevidnih dobrot nebes'hkiga kraljestva iskati. Ako bi tukaj nadlog ne bilo, bi svét neumno ljubili, in bi posabili namen svojiga stvarjenja.

Nadloge so v'fim, so'ebno pa gres'nikam potrebne, de se spreobernejo. Oni so v' svet saljubljeni, in shelé le njegove dobrote mirno vshivati; nadloge so jim grenke, pa potrebne sdravila, po kterih jim svet sopern prihaja, v' Boga sdihujejo, in ga ishejo f' poko-

ro. Šveto pismo prizhuje.“ „*Kader so se Israelzi spazhili, in dobrote svetá mirno vshivali, so Boga posabili, in hudobno shiveli; kader so bili pa od Boga pokorjeni, so ga iskali, in se spreobrnili.*“ II. Esdra 9, 28. David je tudi rekel: „*O Bog! tvoje ljubesnjivo svarjenje mi je v' nauk.*“ Pf. 17, 26. V' refnizi so nadloge ljubesnjivo svarjenje, ker jih Bog is ljubesni gresnikam poshilja, de shaloštno sposnajo, kako je hudo njega sapuštiti, de se spokoré in svelizhajo. Nepokorni sin bi ne bil k' svojimu ozhetu nasaj shel, ako bi ga nadloge ne bile omezhile. Vse svoje premoshenje je bil sapravit, sanizhevan in lazhen je svinje mogel pasti; takrat le je svojo hudo nepokorshino shaloštno sposnal, shelel iti, in shel k' svojimu ozhetu.

Gorjé gresnikam, ako so v' miru pušteni. Sveti Avgushtin pravi: „*Bog nar huje shtrafuje gresnika, kader mu tukaj persanašha.*“ Sdravje, frezha, bogastvo in druge pozhutne dobrote ga huje motijo, flepé, in terdovratniga delajo. Gresniki so v' duhu pijani, ker se v' dobrotah neumno rasveselujejo, mirno spé, hudobnišhi shivé, in si huji obsojenje nakopavajo. Šo ko pitana shivina, ktera je v' mesnizo namenjena, pa ne sposnajo. Nadloge tedaj so jim potrebne, de se od svetá lozhijo, in Boga ishejo.

Velika dobrota je gresnikam, zhe jih nadloge sadevajo; vender morajo uméti, sakaj jih Bog tepe. Kaj pomaga terpeti, zhe ni spo-

snanja, ni obshalovanja, ni poboljšhanja? Terdovratni gresniki so v' dobrotah in nadlogah Bogu nepokorni: dobrote jih huje spazhijo, nadloge jih ne poboljšhajo; v' dobrotah so neumno veseli, v' nadlogah hudobno nepoterpeshljivi. O Gresnik! Bog ti svet in njega veselje ogrenjuje, de njegovo nizhemernost sposnash, in zhutish, kako je hudo in grenko Boga sapustiti. Zhe boshjih tepéshev nozhesh sposnati in se boshji shibi ne vdati, ti bo gorjé vekomaj. Ko te nadloge stiskajo, vpijesh v' Boga, de bi odjenjale; vender se pa ne poboljšhash ne v' nadlogah, ne v' dobrotah. Kaj pravish od otroka, kateri ni voljan bogati ne s' lepo ne s' hudo? Odgovorish: „Gorjé tazimu nepokornimu otroku!“ Refnizhno, pa ta nepokorni otrok si ravno ti; kaj te tedaj huda zhaka, ako se ne poboljšhash, si sam obfodil. Prosim, ne drashi Vfigamogozhniga, kterimu je v' oblasti tvoja zhafna in vezhna frezha in nefrezha; vdaj se mu, de bosh vekomaj frezhen.

M o l i t e v.

Usmiljeni Ozhe nebeski! dolshan fim te v' dobrotah in nadlogah hvaliti, ker mi tvoja neskonzhna milost dobrote in nadloge poshlja; pa dosihmal fim ti bil v' dobrim in v' hudim nepokoren, ker fim dobro in hudo v' tvoje rasshaljenje in v' svoje pogubljenje obrazhal. Shalofno sposnam svojo hudobijo: zhe

fi mi obilnost dal, fim te posabil, in fim ras-
ujsdano shivel; zhe fi me s' usmiljeno shibo
tepel, nifim sposnal, se nifim poboljšhal, fim
bil nepoterpeshljiv. Posihmal hozhem le tebi
shiveti; v' dobrim in hudim te bom hvalil.
Vem, moji grehi ne morejo bres pokorjenja
ostati, sdaj ali po smerti ti morem sa-nje sado-
stiti; toraj te prosim, sdaj me shtrafuj, de po
smerti usmiljenje sadobim. O sveta Julita! pròsi
sa-me Boga, in spròsi mi od njega ne le poter-
peshljivoſti v' nadlogah, ampak tudi resnizhno
spreoburnjenje, de fi bom s' sedanjimi nadlo-
gami vezhne dobrote saflushil. Amen.

XXV. dan maliga ferpana.

Sveti Jakop apostel.

Sveti Jakop, imenovan vezhi, de se raslo-
zhi od uniga svetiga Jakopa, kteriga shivlje-
nje je bilo prvi dan véliziga travna popisano,
je bil sin Zebedeja in Šalome, brat svetiga
Janesa apostelna. Bil je is mesta Betſajde ob
Galilejskim morji ali jeseru Genesaretu. Oba
brata, kader ſta bila od Jesusa usmiljeno po-
klizana, ſta ozheta in mreshe ſapuſtila, in ſa
njim ſhla. Zhes nekaj meſzov je bil ſveti Ja-
kop med apoſtelne perſhtet, in namenjen evan-
geli osnanovati. Jeſuf je ſvetiga Jakopa ſo-

sežno ljubil, pa s' svojo gnado ga je svoje ljubesni vredniga storil. V' snamnje sosebnne ljubesni ga je hotel prizho imeti svojiga zhudniga spremenjenja na sveti gori, tudi svoje velike shalosti v' vertu Getsemani. Šalomona, mati Jakopova in Janesova, je svoja finova v' Jesufovo slushbo rada dala: vender is premehke materine ljubesni do nju je Jesufa profila, de naj bi bila perva v' njegovim kraljestvu. Jesuf je mater in finova prijasno posvaril, in rekel, de morata skerbeti s' terpljenjem si to zhaft saflushiti. Sveti Jakop je bil svešt boshjimu poklizu, je sa Jesufam hodil, ga skerbno posluschal, in rad bogal. Kader je s' drugimi apostelni v' Jerusalemu svetiga Duha bil prejel, je v' Judeji in v' daljnih deshelah sveti evangeli osnanoval; veliko je terpel sa spreoburnjenje Judov in nevernikov. Dvanajst let po Jesufovim odhodu se je vernil v' Jerusaleem, kjer je she dosti terdovratnih Judov bilo. Is ljubesni do njih svelizhanja jim je Jesufa serzhno osnanoval, tode terdovratni Judje se refnizi niso vdali. Ker jih ni jenjal uzhit, je ondi prvi vsih apostelnov svoj tek s' zhaftito smertjo dokonzhal, kakor bo sdaj rezhen. Kralj Herod Agripa, de bi Judam, slasti pismoukam in farisejem, dopadel, od kterih je bil s. Jakop satoshen, ga je ukasal v' jezho vrezhi, potlej s' mezhem umoriti. Sveti Klemen Aleksandrijan pishe, de je nar huji sovrashnik svetiga Jakopa, kteri ga je per kralji bil satoshil, kader je njego-

vo serzhnost vidil, od gnade boshje rasvetljen, njegovo nedolshnost sposnal, in v' Jesusa veroval; savoljo tiga je bil tudi on obsojen. Kader sta oba na morishe prishla, je spreobernjeni Jud svetiga apostelna Jakopa klezhé profil, de naj mu odpusti; v' snamnje, de mu je vse popolnoma odpustil, ga je kushnil, in mu rekel: „Mir ti bodi!“ Obema so glave odsekali malo dni pred veliko nozhjo v' letu 44 po Jesusovim rojstvu. Truplo svetiga Jakopa je bilo ondi bliso pokopano, pa potlej, pravijo, v' Kompostelo na Šhpansko preneseno, in ga imajo v' veliki zhaſti do danashnjiga dneva.

N a u k.

Od popotovanja sedajnega shivljenja.

Šveti Jakop apostel je po sapovedi Jesusovi po svetu hodil evangeli osnanovat; nikjer ni stanovitniga mesta imel, veliko je terpel, in f' smertjo svoj tek dokonzhal. Ravno taki so drugi apostelni bili, nizh lastnine niso hotli imeti, nikjer niso bili stanovitni, le okoli so hodili in uzhili, in v' tem so bili do smerti. Tudi mi smo popotniki in gostazhi, zhe imamo ravno svojo hiſho in premoshenje, ker smo od smerti permorani vse sapustiti; sa nami bodo drugi nastopili, pa tudi ti bodo mogli drugim proſtor dati. Nashe pravo domovanje bo le v' vezhnosti; smert nas bo prese-

lila ali v' lepi dom nebeshkiga kraljestva, ali v' strahno jezho vezhniga pogubljenja. Sveti Pavel pravi: „*Tukaj nimamo stanovitnega mesta, temuzh prihodniga ishemo.*“ Hebr. 13, 14. Premisli, o zhlovek! kako ti je po tej revni semlji popotovati, de pridešh v' obljubljeno deshelo, v' nebefa.

Popotnik skerbi pravi pot svediti, po katerim bo domu srezhno prishel; tudi oprashuje, kateri bi varnish bil, de bi med rasbojnik ne prishel. Ojstri pot je popotniku ljubshi od gladkiga, zhe je varnish. Ravno tako ti delaj, o kristjan! in ne daj se od gladkiga pota sapeljati, po katerim ne morešh k' Bogu priti. Gladki in shiróki pot je po svoji slabi volji, po svojim hudim poshelenji shiveti. Ne poslušhaj svojiga hudiga nagnjenja, in ne hòdi sa neumno mnoshizo, temuzh skerbi pravi pot svediti, de po njem srezhno pridešh v' nebeshko kraljestvo. Pravi pot je Jesus, on je pot, resniza in shivljenje; njega poslušhaj, in bosh srezhen.

Popotnik se ne obklada s' nepotrebno tesho, ampak le s' potrebno po svoji mozhi, de hitro hodi, in ne opéshta. Tudi ti delaj tako. Apostelni so vse sapustili, in sa Jesusam shli; to jim je bilo potrebno, de so ga vsh skerb prosti po svetu osnanovali. Tebi ni sapovedano, de vse sapústi; pa sakaj se s' nepotrebno butaro shkodljivih skerb preoblagash? Potrebne skerb so ti nadleshne, nepotrebne te bodo she huje motile in sader-

shevale na potu svelizhanja. Sdihujesh pod tesho potrebnih opravkov, sakaj fi pa she vezh skerbi nakopavash? Is napuha ali is lakomnosti se v' vse rezhi vtikujesh, v' tih skerbeh peshash, Bogú ne flushish, in tvoja dusha se v' veliki nevarnosti snajde. Versi od sebe vse nepotrebne skerbi, slasti vse shkodljive smote, de Bogú gorezhe flushish, in v' frezhno vezhnost prideesh.

Popotnik, zhe vidi lepe mesta, ne sheli ondi ostati, in ne ostane, ker ima le do svojiga doma dopadenje. Ravno tak bodi ti. Zhe imash ali vidish kaj lepiga, nobene rezhi neumno ne ljubi, temuzh le v' lepoto nebeskiga kraljestva bodi saljubljen, le va-nj s' verim ozhefam glej; vse drugo ti bodi ko blato, ker bosh vse mogel ob kratkim sapustiti.

Popotnik se is ljubesni do svojiga doma ne boji terpljenja: mu je mras, mu je vrozhe, ga sneg in desh, gerde pota in goré sadershujejo; pa voljno terpi, se ne verne nasaj, vse premaguje. Tudi ti delaj tako. Tvoja natora je slaba, in nerada terpi, so skusnjave, fi sanizhevan od slabih, so drugi sadershki na potu svelizhanja; pa le serzhen bodi in stano-viten, ne odstopi od dobriga, upaj v' boshjo pomozh, in vojskuj se frezhno, de prideesh v' nebeshko kraljestvo.

Zhe popotnik sajde, je shalosten, oprashuje vedno ljudi, de mu pravi pot kashejo, in po njem hiti, de sgubljeni zhas odkupi. Tudi ti delaj ko on. Zhe tvoja dusha sajde

v' greh, zhe fi v' temi savoljo veliziga pohujshanja, zhe pota resnize ne vesh: oprashuj Jesufove namestnike, de ti pravi pot kashejo, bodi shaloften vsih svojih smot; vezh zhasa ko fi v' lenobi shivel, s' vezhi gorezhnostjo hiti po pravim potu vsih boshjih sapoved, de vezhno plazhilo prejmesh. Profim te, o kristjan! de, kader koli fi dobriga sveta potreben, bogabojezhe modre vprashaj. Neumnesh bi bil, ko bi slepza profil, de naj ti pot kashe: neumnesh bi bil tudi, ko bi spridene ljudi in norze oprasheval, po katerim potu se gre v' nebesa; sami ne vedó, ali nozhejo vediti, kako bodo tebe prav uzhili?

M o l i t e v.

O Jesuf! zhe le pomislim, kako fkerbno in neutrudama je tvoj apostel, sveti Jakop, sa tvojo zhasť in sa svelizhanje blishnjiga delal; lahko svojo lenobo sposnam. On je bil ref popotnik te revne semlje: ni ga ustrasbilo ne terpljenje, ne preganjanje, ne kaj drusiga sa teboj serzhno hoditi; sato je prishel v' tvoje kraljestvo, kteriga je smiraj iskal. Jest tudi fim popotnik, in ko derezha voda v' morje hitim v' neskonzhno vezhnost, vender malo fkerbim; veliko fizer fkerbim, pa le sa svét; kteriga bom permoran hitro sapustiti. O jest, revni zhlovek! kmalo bo smert in sodba, vender v' lenobi shivim? Tebe in tvoje namestnike malo poslusham, nad slabimi se rad pohujsham,

in sa njimi po slabim potu hodim; vender upam v' nebela priti? O Gospod! ko si me v' vinograd svoje zerkve sa plazhilo vezhniga svelizhanje dobrotljivo poklizal, stori me svojiga pridniga flushabnika, de v' lenobi, v' smotah, v' grehah vezh ne shivim, temuzh serzhno, svešto in stanovitno hodim po pravim potu vsih tvojih sapoved, de v' tvoje kraljestvo pridem. Amen.

XXVI. dan maliga serpana.

Sveta Ana, mati devize Marije.

Sveta zerkev zhaſti ponishno in hvaleshno ne le prezhiſto devizo Marijo, mater vsih odreſhenika, ampak tudi njene svete ſtarſhe Joahima in Ano. Oba ſta bila Davidove rodovine, kakor ſveto piſmo prizhuje; vender uboga, ker je boſhja modroſt hotla ſ' ponishevanjem tih sveſtih duſh ponishnoſt uzhiti. Koli-ko ſta bila uboga, prizhuje le to ſadoſti, de ſta ſvojo ljubo hzher Marijo revnimu ſtenarju, ſvetimu Joſhefu, v' ſakon dala, kteri je bil tudi Davidove rodovine. Šveti Joachim in ſveta Ana ſta bila svojiga uboſhtva ſadovoljna, ſta Boga hvalila, in mu svešto flushila. De je bil Davidov rod ponishan in ſanizhevan, jima ni bilo mar; ſhelela le ſta, zheſar ſo vſi pravizhni

sheleli, prihoda odrefhenika, kteriga je Bog po svojih prerokih obljubil v' refhenje Israela in vfiga svetá. Té svete shelje so se v' njunih ferzih bolj in bolj vnemale, ker je obljubljeni zhas she bliso bil, in slasti, ker sta vedila, de bo is Davidove rodovine odrefhenik. Šveta Ana je bila she sdavnaj sarozhena: pa sarođa ji ni bilo; kader skoraj ni vezh upanja bilo, jo je boshja milost obiskala, ji rodovitnost dala, in jo rasveselila s' hzhherjo, s' Marijo devizo, namenjeno materjo Šinú boshjiga. Ni mogozhe sapopasti ali praviti veliziga veselja svete Ane in nje bogabojezhiga mosha, svetiga Joahima, ktera sta sa ta predragi dar Boga neprenehama hvalila. Veliko bolj sta bila hvaleshna ko nekdanja Ana, mati Šamvela preroka. Šosebna svetošt, ktero sta nad Marijo vidila, ji je spodbadala she bolj Boga hvaliti, od kteriga vse dobro pride. Desiravno malo vemo od shivljenja svete Ane; vender ni mogozhe drugazhi misliti, kakor de je po vseh sapovedih na tanko shivela. Boga je is vse dušhe ljubila, in blishnjiga ko sebe, in v' vseh nadlogah je poterpeshljiva bila. Švojiga poboshniga mosha je sveto ljubila; eden drusiga sta bolj in bolj posvezhevala, eden drusimu s' vso poterpeshljivostjo pomagala. Bogu je vse svoje terpljenje darovala, in vse svoje dela posvezhevala; doma je rada bila, in nikoli se ni vtikala v' ptuje opravke. Mešto Nazaret, kjer je stanovala, je bilo zelo majhno; vender ji je veliko mestnanov bilo nesnanih, ker

ni nizh nepotrebniga ifkala, ni bila prasnih noviz radovedna, ni hodila bres potrebe po mestu, temuzh je fkerbela doma se posvezhevati. Šveta Ana je bila vredna hvale, f' ktero Šalomon povisluje bogabojezhno sheno rekozh: „*Nje otrozi so vstali, in jo memo vfihi frezhno imenovali; tudi nje mosh jo je hvalil. Veliko hzher si je bogastvo spravljalo, ti si vse premagala. Perljudnost je golufna, in lepota je prasna; shena, ktera se Gospoda boji, je hvale vredna.*“ Prip. 31, 28 — 30. Vsa hisha je frezhna, kjer je bogabojezha shena po sgledu f. Ane.

N a u k.

Blagor hishi, v' kleri strah boshji gospoduje.

Šveta Ana je bila bogabojezha shena, poboshna mati, fkerbna gospodinja, mirna sofedinja, in v' vsm dobro, ker se je is ljubeshni Boga bala. Šveto in stanovitno je svojiga mosha ljubila, ravno tako je bila od nje ga ljubljena; slo je fkerbela sa svojo ljubo hzher Marijo, in ta je svoji sveti materi s' vso ljubeshnjivo pokorfino fkasovala, pridno in poterpeshljivo je gospodinila is pokorfine do Boga; mirna je bila in fredniza mirú med blishnjim, de bi Bog rasshaljen ne bil, in je tudi od drusih v' miru bila pushena; vse zhednosti je imela, ker se je Boga bala, in

ga v' serzu nofila. Práv govori modri: „*Gospodov strah je modrosti sazhetek.*“ Prip. 1, 7. Vse je modro, mirno, framoshljivo, perljudno in dobro per zhloveku, v' katerim Gospodov strah gospoduje.

Šrezhen s. Joahim, kateri je imel tako sveto in modro sheno! Modri prizhuje: „*Dar zhes vse darove je sveta in framoshljiva shena.*“ Širah 29, 19. Kdor bogabojezhe shene ifhe, jo najde, ker so njegove ozhi zhište, in se ne dado smotiti od slepiga posheljenja. Kdor bogabojezhe shivi, dobi enako tovarshizo; ravno tako najde bogabojezha dekli za pametniga mosha, ker ne dela neumno, ampak s' boshjim svetam. Modri uzhi: *Dobra shena dober dar; delesh je bogabojezhih, in bo savoljo dobrih del (dobrimu) moshu dana.*“ Širah 26, 3. Ravno to je rēzhi od bogabojezhiga mosha.

Zhe sta mosh in shena bogabojezha, se sveto ljubita, mirno shivita v' vfi poterpeshljivosti, skerbita eden drusiga posvezhevati in svelizhati; so tudi nju otrozi sploh dobri. Bog je she poprej nju pametno saveso poshegnal, in jima svojo gnado dal; oba mu flushita, in imata veliko skerb sa otroke, vedno sa-nje Boga profita: otrozi vidiyo vse dobro nad njima, slabiga nizh; toraj so tudi oni dobri. Bogabojezhi starshi so svojim otrokam svešti nameštniki boshji, skerbni angeli varhi; otrozi, v' boshjim strahu srejeni, so pomozh in vesele svojih staršev. Blagor tej hišhi! Ljube-

sen, edinost, mir, pomozh in vse dobro je delesh bogabojezhnih staršev in otrok; tudi je upati, de bo njih bogabojezhost od roda do roda, kakor je od Tobijatove sapisano: „*Ves njegov sarod je ofstal v' dobrim shivljenji, tako, de so bili Bogu in ljudem prijetni.*“ Tob. 14, 17.

Nikoli ni prevezhkrat rezheno: „Blagor hishi, kjer strah boshji gospoduje!“ V' tej frezhni hishi eden drusiga ljubijo, eden drusimu pomagajo, eden s' drusim imajo poterpjenje, eden sa vse, in vfi sa vfaziga skerbé, de bi bilo vse po volji boshji. Vfi verni naj bi si persadjali strah boshji imeti, in ga ohraniti; ta bi jih s' vfm dobrim napolnil. Modri prizhuje: „*Blagor zhloveku, kterimu je strah boshji dan; kdor ga ima, komu bo enak?*“ Sirah 25, 15.

M o l i t e v.

O Gospod! vem, blagor hishi, v' kateri tvoj strah gospoduje; pa tudi gorje hishi, kjer tvojiga strahu ni: ravno tako blagor ali gorje slehernimu zhloveku, kakor se tebe ali boji ali ne boji. Zhe premislim svetost, edinost, poterpeshljivost svetiga Joahima, svete Ane in Marije; mi serze od veselja poskakuje, zhutim veliko dopadenje nad njimi, in pravim: „Blagor tej sveti drushini, med ktero Bog prebiva! Blagor tudi vfm, ako bi se po njih ravnali.“ Pa sdaj je malo pokorshine

ne, edinosti, poterpeshljivosti, pomozhi, ker se ti ljudje premalo bojé. Ljubesnivi Ozhe nebeshki! napolni nas s' svojim strahom, de smo savoljo tebe eniga duha v' saveši mirú. O sveta Ana! ti si velika boshja prijaztiza, in veliko samorešh per Bogu; sprósi nam pravo bogabojezhost, de vsi po tvojim sgledu shivimo, in Bogu dopademo. Amen.

XXVII. dan maliga ferpana.

Sveta Makrina deviza.

Sveta Makrina je bila hzhi svetiga Basilja in svete Emelije, in sestra deveterih svetih bratov in sester. V' tej sveti hišhi, ki ji enake ni bilo v' Kapadozii, je sošebno sveto shivela. Njena sveta mati je s' njo vedno govorila od ušmiljeniga Boga, od ljubesnživiga Jesusa, od Marije, od svetnikov, od nebeshkiga kraljestva, de bi se vnemala po Jesusu shiveti. Dékliza Makrina je svojo sveto mater škerbno poslušala, rada bogala, rasodete rešnize vedno premišljevala, svete bukve dolgo brala, in štanovitno molila. Ker je bila polna prave poboshnosti, je sanizbeyala vse, kar mlade ljudi veseli. V' desheli ni bilo tako lepe, bogate, svete in šramoshljive déklize, toraj je veliko bogatih mladenzhev štaršhe profilo, de

bi jim jo v' sakon dali. Ozhe, f. Basili, ji je nar bolj bogabojezhiga isbrál; pa tiga je Bog pred poroko is svetá vsel. Dekliza, sveta Makrina, je po njegovi smerti Bogu devíshstvo obljubila, de bi mu nesavesana loshej flushila, kakor sveti Pavel uzhi. Bila je ref bogabojezha deviza; svoje mlajshi brate in sestire je Bogu flushiti skerbeno uzhila, bres potrebe ni nikoli od doma shla, s' moshkim je le v' potrebi malo in modro govorila, nizhemernosti svetá je vse sovrashila, delala je pridno, in v' vsm bogala svoje ljube starše. Po smerti svojiga ozheta, svetiga Basilja, je svoji sveti materi Emelii obilnishi pomagala; tudi namesti nje gospodinila, in vsi hishi duhovna mati bila. Silno veliko premoshenje in obilna drushina ji je bila preteshka butara; pa vse je pridno in poterpeshljivo opravljala, ker ni drusiga shelela ko terpeti in Bogu dopasti.

Kader so bili njeni bratje in njene sestire odrastli, in niso bili vezh njene pomózhi potrebni, je shla v' kloshter. Šeboj je nar poboshnishi shenske smed svoje drushine vsela; tudi nektare bogabojezhe gospé so se ji perdrushile, in vse v' svetim miru shivele, kakor de bi vse le eno dusho imele. Sveta Makrina je svoje ljube tovarshize s' besedo in s' sgledam po pravim potu vodila, de bi bile vse svelizhane. Doma she se je rada postila, malo spala, in se drugazhi pokorila; pa v' kloshtru je she ojsreje shivela, ker je le terpljenja bila lazhna, de bi krishanimu Jesufu podobna

prihajala. Bila je radovoljno uboga, vse svoje premoženje je prodala, in njegovo zeno ubogim rasdala; potlej je Boga hvalila; in s' delam svojih pridnih rok se shivila. Desfiravno je smiraj sveto shivela; je vender v' vednim pokorjenji bila, in k' smerti se grosno fkerbno perpravljala. Bog ji je s' nevarno bolesnijo lozhenje od sveta napovedal, kteriga je sheljno zhakal. Njen brat, sveti Gregori shkof, jo je prishel obiskat, in je per njej do sadnje ure bil. Kader jo je vidil v' revni postelji in v' pomankanji vfiga, se je sjokal nad njo; pa odgovorila je tako le: Ljubi moj brat! zhe me refnizhno ljubish, veseli se s' menoj, ker fim bliso vesele vezhnosti. She sdavnaj fim svetu umerla, naj grem v' miru k' Jesufu.“ Kmalo potlej je sveta deviza veselo umerla. Njena sveta smert je bila okoli leta 380.

N a u k.

Od pokorjenja savoljo majhnih grehov.

Premisli, o kristjan, sveto shivljenje in ojtstro pokorjenje svete devize Makrine; lahko sposnash, de fi ti ostrejshiga pokorjenja vreden in potreben. Ako bi nikoli ne bil smertno greshil, kar vediti ne moresh, fi vender pokorjenja potreben, de sbrisujesh vsakdanje sadolshenje majhnih grehov. Ne rezi: „Majhni grehi me ne bodo pogubili, se bom v' vizah spokoril.“ Ref, de majhni grehi te ne pogu-

bé; pa zhe jih ne sanizhujesh, te bodo v' velike napeljali, in potlej pogubili. Sanizhuj majhne grehe: varuj se jih, ker tudi oni Boga shalijo, in ti shtrafnige saflushijo; sbrisuj jih, in plazhuj sa-nje s' deli pokore, zhe nè, bosh po smerti neisrezheno terpel. Veliko loshej bosh tukaj ko v' vizah Bogu sadoštil. Ozha-ki pravijo: „*Vse bolezhine svetá so majhne memo strashnih viz.*

Praviš: „Vize ne bodo vezhne.“ Vem, vize ne bodo vezhne, pa tudi sedanje sapovedano pokorjenje ne bo vezhno; to sedanje pokorjenje pa je memo terpljenja v' vizah prasna séniza. Sberi si tedaj po pameti. Praviš: „Morebiti bom v' vizah le majhen zhas.“ Bil naj bi tudi res; vender bosh majhen zhas v' vizah vezh terpel, kakor ko bi do smerti v' ojštri pokori bil. Šizer ne morešh vediti, kako se ti bo po smerti godilo; ne vesh, koliko pokorjenja she le en majhen greh saflushi; vezhkrat greshiš, si premehak, in se nozheshh pokoriti; vender si bres strahu?

Porezhesh: „Zhe vezhkrat greshim, se tudi pokorim f' svojimi teshkimi deli; se poslim, kader zerkev sapové, opravljam od spovednika nalosheno pokorjenje; skerbim odpuštkov se vdeleshiti.“ Ljubi moj! poslušhaj. Praviš, de se pokorišh f' svojimi teshkimi deli. Tvoje terpljenje bi bilo Bogu vshezh, ako bi voljno terpel v' duhu pokore; zhe pa le permoran in s' godernjanjem terpišh, kakoshno saflushenje imaš? Zhe delash in terpišh,

de svojim pozhutkam streshesh, in ne, de bi Bogu v' zhašt shivel; zhe per svojih teshkih delih godernjash ali kolnesh: le mnoshish grehe, in jih ne sbrisujesh. Pravish: „Opravljam sapovedane poste in od spovednika nalošeno pokorjenje.“ To je prāv in dolshnost, tudi koristno, pa to je še premalo, zhe od drusiga pokorjenja nozhesh slishati. Pravish: „Hitim po odpustkih;“ pa vesh, komu odpustki pomagajo? Odpustki pomagajo pokore sheljnim, ne pa lenim. Misel zerkve je spokornim greshnikam s' odpustki pomagati, kateri si persadevajo, pa ne samorejo, boljshi pravizi sadostiti. Zhe ti v' mehkobi, v' lenobi shivish, si odpustkov lashnjivo lazhen; zhe hitish po odpustkih, de bi ti pokorjenja treba ne bilo, ti odpustki niso v' prid.

Ljubi moj! usmili se svoje dushe, ne brani se pokorjenja, ne odlashaj se pokoriti; sdaj shivi v' pokorjenji, in le tako prav upash v' boshjo milost. De se po volji boshji pokorish, delaj, kar je bilo rezhen v' nauku XXIII. tiga mesza. Zhe bosh tako delal, bosh svoje dolgé sbrisoval, in usmiljeni Bog ti bo persanesel.

M o l i t e v.

O moj Bog! verujem, de nizh omadeshevaniga ne more priti v' tvoje kraljestvo; tudi, de majhni grehi shtrafnige saflushijo, ktere ali tukaj s' dobrimi deli, ali po smerti v'

vizah morejo sbrisane biti. Vem, de je v' vizah strahno terpljenje, kakoršhniga si ne morem smisliti; vender fim premehak, in si persanašham is slabe ljubesni do svojiga telefa. O Gospod! bojim se, de je vera v' meni merv, in de, ker vize sanizhujem, lahko pridem v' pekel. Daj mi tesho svojih grehov sposnati; daj mi duha pokore, de se tukaj rad pokorim. O sveta Makrina! vse tvoje veselje je bilo, Bogu slushiti, njega hvaliti, se pokoriti, in si nebefa perdobiti; spròsi mi gnado vsimu greshnimu in neumnimu veselju se odpovedati, v' reznizi Bogu slushiti, v' vednim pokorjenji shiveti, de tudi jest v' lepe nebefa pridem. Amen.

XXVIII. dan maliga serpana.

Sveti Inozénzi papesh.

Sveti Inozénzi papesh, prvi tika imena, je bil rojen v' mestu Albi ali Albáni, ne delezh od Rima v' letu 360. Savoljo fosebne svetošti je bil od vse duhovshine in vernih Rimskiga mesta papesh isvoljen. Bil je poln strahú savoljo svojiga povishanja; ker se pa ni mogel ubraniti, je ko Šalomon Boga gorezhe profil, de naj mu da potrebno modrošti, sebe in druge po potu vezhniga svelizhanja voditi.

Neprenehama je delal sa zhašt boshjo, in sa lepoto Jesufove neveste, katolshke zerkve. Ta sveti papesh je bil gresnikam moder sdravnik, praviznikam sgled gorezhe poboshnosti, shalostnim sgled velike poterpeshljivoſti, ubogim usmiljen ozhe! vse je vſim bil, de bi vse svelizhal. Ob njegovim zhasu je v Rimu bilo dosti nevernikov ali malikovavzov; is ljubeshni do njih dush fi je slo persadeval jih spreoberniti, je vedno sa nje molil, in terdovratnih slepoto s' milimi solsamibshaloval. Škerbel je ne le sa Rimsko in blishnje mesta, ampak sa vſo katolshko zerkv, de bi vſi verni mirno in bogabojezhe shiveli, in Bogu flushili. Zhe je svedil, de je bliso ali delezh kak kriv nauk, ali kako pohujshanje, ali kaka raspertija, ali kaka druga potreba; je bersh hitel pomagat s' molitvijo, s' nauki, s' opominjevanjem, ali prijasno ali oblaſtino, kakor je previdil, de je loshej pomagati.

Ob zhasu tiga svetiga papesha je strashna vojska vſtala, in vse s' velikim ſiraham napolnila. Alarik, neusmiljen kralj, je po vſi Lafhki desheli ropal, in tudi Rim s' možhno vojsko obdal. Rimljani so mu filno veliko slata in srebra dali, de bi reshili svoje mesto. Šveti Inozenzi je vedno Boga profil, in verne opominjal ga profiti, de naj jim persanese; neprenehama tudi jim je pokoro osnanoval, ktera fama boshji ſerd utolashi. Kralj Alarik je bil fizer od ondod prozh shel; ali sveti pa-

papesh, ker sbe ni bilo praviga miru, se je sbe hujših nadlog bal. Kaj je tedaj storil? Sbel je nar prej h' kralju Alariku, potlej v' Raveno k' zesarju Honorju, in je oba lepo profil, de naj se sprijasnita; tode ni mogel nizh opraviti, kjer je zhas boshje shibe sbe prishel. Dokler je sveti papesh sbe per zesarji bil, je kralj Alarik f' svojo vojsko na Rimsko mesto naglo planil, ga premagal, in obropal. Ta shalostna pergodba je bila v' letu 409. Sveti Inozenzi je po odhodu tih serditih sovrashnikov hitel v' Rim svojih shalostnih ovzhiz tolashit in opominjat, de naj to veliko nesrezho poterpeshljivo prenesó, in se Bogu pokorno vdajo, kateri jim je po rokah neusmiljenih sovrashnikov zhasno bogastvo odvsel, de bi bolj in loshej skerbeli sa nebeshko kraljestvo. Drugi sovrashniki, nevarnisthi od prvih namrezh krivoverzi, so vstali, in lashnjivo uzhili, de samore zhlovek is svoje lastne mozhi vsaj kaj dobriga storiti. Sveti Inozenzi je njih sapeljivi nauk obfodil in savergel, in tudi skerbel, de je bil po vfi zerkvi savershen. Petnajst let se je trudil sa zhlostt vere in sa svelizhanje vernih; v' letu 417 je shel v' nebeshko kraljestvo veliziga in vezhniga plazhila svoje stanovitne gorzhosti vshivat.

Vojška je shiba savoljo grehov.

Sveti papesh Inozénzi je svojim ovzhizam vedno osnanoval pokoro, posebno pa, kader so hudi sovrashniki po desheli ropali, in skufhali v' Rim priti. Vedit je, de je vojška shiba boshja savoljo grehov, in de se s' resnizhno pokoro nar loshej odverne. Res je to, pa greshniki niso verjeli, in ne verjamejo, dokler niso hudo udarjeni, in tudi takrat malo vedó, od kod in sakaj de je shtrafniga, in se ne poboljšajo. Ta sveti papesh si je slo persadeval mír napraviti, pa ni samogel, in poglavitno mesto Rim je bilo od hudih sovrashnikov premagano in obropano, ker ljudjé niso hotli Boga f' pravo pokoro utolashiti.

Sovrashniki so shiba boshja soper nepokorne. Prav je prerok Samvel Israelzam govoril: *Zhe se boste Gospoda bali, in njemu slushili, boste vi in vash kralj Gospod Boga varha imeli: zhe pa Gospoda ne boste poslushali, bo njegova roka zhes vas prishla.*“ I. kralj. 12, 14. 15. Sveto pismo obilno pri-zhuje, de so hude in nefrezhne vojske v' shtrafnigo sanizhevanja boshjih sapoved. Ljudje govoré in sodijo frezhne ali nefrezhne vojske po majhnim ali velizim shtevilu vojsfhakov: „*tode premaganje ni od veliziga shtevila vojsfhakov, ampak od Boga.*“ I. Mak. 5, 19. David govori resnizo: „*Ako Gospod mesta ne varuje;*

zhuje saſtonj, kdor ga varuje.“ Pl. 126. 1. Bogabojezhofť je nar mozhnejſhi varh deshele, ker je vfigamogozhni Bog bramba ſvojim dobrim otrokam. Šveto piſmo prizhuje, de v dneih poboshniga kralja Asata ni bilo nobene voſſke v’ deſheli, ker je Bog mir dodelil. Zhe ſo ſe ravno ſovraſhniki ſoper njega vſdigovali, jih je ſerzhno premagoval. II. Kron. 14. Vzhafi Bog ſ’ hudobnim ljudſtvam pokori ſvoje nepokorne otroke; potlej tudi une, kateri ſo bili ſhiba v’ njegovi roki, potlaſhi.

Ob zhaſu voſſke ſe mora ſ’ molitvijo in pokoro od Boga ſrezha ſproſiti. Mojſef, ſluſhabnik boſhji, je Joſvetu djal: „*Pojdi, in voſſkuj ſe ſoper ſovraſhnike, jeſť pa bom na hribu molil.*“ II. Mos. 17, 19. „*Kader ſo Makabej, in kateri ſo ſ’ njim bili, ſvedili, de ſe ſovraſhniki bliſhajo; ſo Goſpoda ſ’ jokam proſili, de naj dobriga angela Iſraelu v’ reſhe-nje poſhlje.*“ II. Mak. 11, 6. Pa le molitev ſhe ni ſadoſti, tudi pokora je potrebna. Je li Bogu már ſa ponishne beſede, ako drusiga ni? V’ ſili klizhe vſak v’ Boga, pa tudi ſvoje ſhivljenje mora poboljſhati, potlej ſhe le mu bo do njegove proſhnje vſhezh. Kader ſo bili Iſraelzi v’ velizim ſtrahu ſavoljo ſovraſhnih Filifhzhzanov, jim je Šamvel rekel: „*Zhe ſe iſ vſiga ſerza k’ Goſpodu verneťe, in njemu ſamimu ſluſhite, vaſ bo reſhil Filifhzhzanam iſ rok.*“ Iſraelzi ſo ubogali, in Filifhzhzane premagali. I. kralj. 7. Šam Bog je po Moſeſu ſapovedal: „*Kader pojdeſh na voſſko ſoper ſo-*

vrashnike, varuj se vsaziga hudiga djanja.“
V. Mos. 29, 9. Kdo dela po sapovedi Gospod Boga? Fantje, sa soldashki stan odbrani, menijo, de jim je vse perpushteno, in so vsm nadleshni; rasujsdanje, pohujshanje in vse hudo je njih navadno shivljenje; bolezhiga strahovanja se komaj bojé. Bogabojezhni vojshaki, ki so svojim oblastnikam svesti savoljo Boga, in vsm pravizhni, so Bogu in ljudem prijetni; rasujsdani pa in krivizhni so vsm velika nadloga.

M o l i t e v.

O Bog! strashna shiba je vojska, ker se v' njej zhloveshka kri preлива, tudi dosti strahu, shkode in nadleshnosti dela; váruj nas je tedaj, in váruj nas tudi grehov, savoljo kterih so vojske, premaganje, ropanje in dosti hudiga. Daj nam mirno shiveti, tebi svesto flushiti, in vsako krivizhno filo hudih sovrashnikov frezhno premagati. Dodéli nashimu bogabojezhimu zesarju in vsm njegovim namestnikom pravizhnost in modrost, tudi njegovim vojshakam bogabojezhnost, svestobo in serzhnost, de bodo vsi sovrashniki nashiga miru premagani; daj vsm kraljem edinost in mirnost, de po vsi semlji lep mir vshivajo, in ti v' miru flushijo. Amen.

XXIX. dan maliga ferpana.

Sveta Marta deviza.

Sveta Marta, ktere spomin zerkev danf obhaja, je bila sestra Lazarja, kteriga je Jesus obudil, in Marije, ktera je do Jesusovih naukosebno veselje imela. Vsi trije so bili isterga Betanije bliso Jerusalema. Jesus je to sveto drushino sefebno ljubil; vezhkrat je bil v' njih hishi, ker so ga radi poslufhali in bogali. Dopadenje Jesusovo nad njimi je obilno prizhevanje njih dobriga shivljenja. Ko je eniga dne Jesus v' njih hisho prishel; je Marta slo fkerbela sa njegovo postreshbo, njena sestra Marija pa je per njegovih nogah sedela, in njegove besede poslufhala, ker so ji filno sladke bile. Dobra Marta je pred Gospoda stopila, se potoshila, de sama vfiga nemore opraviti, in ga profila sestri Marii ukasati, de naj ji pomaga. Jesusu je bilo fizer vfhez, de Marta is ljubeshni sa njegovo postreshbo fkerbi, pa ni mu bila prijetna njena prevelika fkerb. Mariina gorezhof mu je slo dopadla, torej je Marti odgovoril: „Marta, Marta! ti si fkerbna, in si veliko persadevas; le eno je potrebno. Marija si je nar bolji del isvolila, kteri ji ne bo odvset.“ Marija je bila tiga Jesusoviga odgovora slo vesela, je per njegovih nogah mirno sedela, in s' nje-

govo besedo svojo dušho pašla. Marta je bila prijasno posvarjena, de naj ne skerbi tolikaj sa telo, ampak bolj sa dušho, ktera nikdar ne umerje.

Nekaj zhafa po tem je Lazar, Marte in Marije brat, nevarno sbolel. Te dvě sestri, polni vere in vpanja v' Jesuovo vsigamogozhnost in milost, ste mu sporozhile: „Gospod! Lazar, kteriga ljubish, je bolan.“ Vedile ste, de Jesus svojih slushabnikov ne sapusti, tudi ste ga verovale vsigavedniga; vender ste do nje ga poslale, de bi svojo vero in upanje va-nj rasodele. Gospod Jesus je takrat bil na uni strani Jordana delezh od terga Betanije. Ostal je she dva dni ondi, potlej je she le shel; odlashal je tje iti Lazarja osdravit, de bi ga mertviga obudil. Kader je bil v' terg Betanjo prishel, je Lazar she bil pokopan. Marta mu je djala: „Gospod ako bi bil ti tukej, bi moj brat ne bil umerl; pa vem, de, kar koli bosh Boga profil, ti bo Bog dal.“ Jesus ji je rekel: „Tvoj brat bo spet vstal.“ Marta mu odgovori: „Vem, de bo poslednji dan spet vstal.“ Jesus rezhe Marti: „Jest fim vstajenje in shivljenje; kdor v' mé veruje, bo shivel, akoravno bi she mertev bil.“ Marta mu je odgovorila: „Gospod! jest verujem, de si ti Kristus, Sin shiviga Boga.“ Jesus ni hotel shive vere te poboshne dushe bres plazhila pustiti, vprashal je: „Kam ste ga poloshili?“ Marta, Marija in veliko Judov, kteri so prishli dveh shalostnih sester milovat in tolashit, so k' grobu

fhli. Verh groba je bil velik kamen. Jesuf je rekel: „Odvalite kamen.“ Marta ni vedila, kaj hoze Jesuf storiti; sato mu je branila rekozh: „Gospod! nikar, she smerdi, sakaj fhiri dni she je mertev.“ Jesuf je spet ukasal kamen odvaliti. Kader je bil odvaljen, je ozhi v' nebo vsdignil, in rekel: „Ozhe! te sahvalim, de fi me uflifhal.“ Potlej je s' velizim glafam savpil: „Lazar! pojdi vunkaj.“ Lazar je ves sdrav vstal, in Boga hvalil. Marta, Marija nje sestra, in prizhujozhi Judje so ostermeli, in Boga hvalili. Veliko Judov, ki so ta zhudesh vidili, je v' Jesufa verovalo. Jesuf je bil smiraj prijatel te bogabojezhe drushine, in jo je vezhkrat obiskal; tudi sheft dni pred svojo smertjo je f' svojimi uzhenzi per njih v' Betanji vezherjal. Sveto pismo nizh drusiga fosebniga od shivljenja svete Marte ne pravi, vender ni mogozhe drusiga misliti od nje kakor vse dobro in sveto. Jesufu je smiraj bila svesta, sveto je shivela, in sveto umerla.

N a u k.

Is poprejshniga popisovanja.

Jesuf je Marto, Marijo in Lazarja obiskoval, ker so bili vfi po njegovi volji. Sveta in frezhna drushina je ta bila, per kateri je boshji strah bil, do ktere je Jesuf veliko dopadenje imel. Naj bi bile vse kershanske hifhe take, bi bile podoba nebeshkiga kraljestva.

Kaj pa je rezhi od drusih hiš, ktere so ras-
ujsdanim smiraj odperte, kjer so le igre, kla-
fanje, nespodobnost? Te so vrata peklenške
ali pot v' pogubljenje. Do prvih ima Jesuf
dopadenje, do drusih pa hudizh. Persadevaj
fi slo tako shiveti, de ima Jesuf nad teboj
dopadenje. Zhe fi gospodar, gospodinja; fker-
bi, de vsa drushina po Jesusovi volji shivi, in
blagor ti bo.

Sveta Marta je bleso bila starji sestra, sa-
to je gospodinjala. Is ljubesni do Jesusa je
fkerbela sa njegovo postreshbo; pa morebiti je
prevezh fkerbela, sato je od njega saflishala:
„Marta, Marta! ti si veliko persadevash; le
eno je potrebno. Marija si je nar bolji del
isvolila, kteri ji ne bo odvset. Jesuf klizhe
Marto dvakrat po imenu, de bi fkerbnishi
poslufhala in ohranila, kar ji bo rekel. Ona,
dobra dusha, ga je rada poslufhala in ubo-
gala. Marta pomeni tiste, kteri v' mnogih po-
svetnih fkerbeh Bogu flushijo; Marija pome-
ni tiste, kteri si, odlozheni od vsih fkerbi, slo
persadevajo svojo dusho svelizhati.

Kristjan! ti moresh v' mnogih opravih
biti na svetu, pa tudi sa svelizhanje svoje du-
she moresh fkerbeti. Zhe dolshnost svojiga
stanu ne spolnujesh, ne moresh biti dober;
ne moresh ko pushavniki v' kaki jami tizhati,
le moliti in premishljevati; zhe le delash, pa
ne molish, nifi dober kristjan; zhe le molish,
pa ne delash, nifi Bogu vshezh. Kaj ti je sto-
riti? Škerbi Marto in Marijo ob enim posne-

mati. Ni li to mogozhe? Ni nemogozhe. Pridno delaj po svojim poshtenim stanu, v' svojih opravkih nòsi Boga v' serzu, in v' vsem njegovo voljo dopolnuj; delaj, kar ti Bog sapové, in skerbi smiraj sa svoje svelizhanje. V' svojih delih bodi poterpeshljiv, Bogu daruj svoje dela in svoje terpljenje; pa varuj se, de posvetne skerbi tvojiga serza ne prevsamejo, ne omotijo, in ne odvernejo od boshje flushbe. V' svojih opravkih nikdar ne posabi, kar je Jesus Marti rekel: „Le eno je potrebno.“ Ref je to. Kaj bi ti pomagalo veliko premoshenje, skerbi in dela, ako bi dušho pogubil? Bodi tak, kakor te s. Pavel uzhi rekozh: „*Zhaf je kratik: tedaj naj bodo, kateri jokajo, kakor de bi ne jokali; kateri se vesele, kakor de bi se ne veselili; kateri kupujejo, kakor de bi ne imeli; kateri svet vshivajo, kakor de bi ga ne vshivali; sakaj podoba svetá prejde.*“ I. Kor. 7, 29 — 31. S. Pavel hozhe rezhi: „Odlozhi se s' ljubesnijo od svetá, nadloge naj ne potlazhijo tvojiga serza, dobrote naj te ne motijo, vse mine na svetu; torej skerbi frezhno vezhnost sadobiti.“ Zhe to delash, bosh Marto in Marijo ob enim posnemal.

Preden je Jesus mertviga Lazarja obudil, se je sjokal, de bi vsi sposnali njegovo veliko ljubesen do njega, in je skasal svojo neisrezeno milost do vsih. Lazar je le po telefonu bil mertev; vender se je Jesus sjokal, ker je pomenil greshnike duhovniga shivljenja potreb-

ne, do katerih bo Jezus skasal posebno usmiljenje, ako hozejo s' pokoro shveti. Jezus je s' velizim glasom savpil: „Lazar, pojdi vunkaj!“ Sakaj je Jezus glasno savpil? Lazar je bil she shtiri dni prej umerl, in je bil podoban grešnikov; kateri so se she sdavnej od Boga odlozhili. Velik glas Jezusov pomeni, pravi s. Janes Krisostom, de so oni mogozhne in posebne gnade Jezusove potrebni, bres ktere ne morejo s' pravo pokoro vstati. Jezusu je vse mogozhe; vender grešnik, v' hudih navadah sakopan, se brani pokore, in se ne spreobrne, zhe ga mogozhna gnada ne odlozhi od sapeljivih rezhi. Grešnik! perdrushi svoje solse solum ljubesnjeviga Jezusa, milo obshaluj svoje grehe, in opusti jih, de si njegove milosti deleshen.

M o l i t e v.

O Jezus! blagor zhloveku, do kteriga imash ti dopadenje. Pa kaj je v' zhloveku tvoje ljubetni vredniga, zhe ga ti s' svojo gnado vredniga ne storiš? Kar ti dopade, je le od tebe; stori me toraj svojiga dopadljiviga flushabnika, in ne sapusti me nikdar. Vse rezhi me motijo in omagujejo; svet mi nakopava dosti shkodljivih skerbi, hudizh me nevarno skufsha, poshelenje dela vse skufshnjave nevarnišhi, in pogubljen bom, ako mi dobrotljivo ne pomagash. Vem: le eno je potrebno; pa le nepotrebne potrebe si tukaj ismishljujem, in

kar bom v' vezhnosti potreboval, pufham v' nemar. O dobrotljivi Gospod! poklizhi me vunkaj is tih smot f' svojo vfigamogozhno gnado, de le tebi shivim. Kakor fi dobrotljivo uflifhal mozhne shelje svojih prijatliz Marte in Marije, in njih mertviga brata Lazarja obudil; tako oshivi mene na proshnje tvojih svetnikov f' svojo gnado, in ohrani me v' svoji ljubesni, de te vekomaj hvalim. Amen.

XXX. dan maliga ferpana.

Sveti German fhkof.

Sveti German je bil rojen od bogatih staršev na Franzoskim v' mestu Avkseru v' letu 380. Uzhil se je pridno v' svoji desheli, potlej je v' Rim shel vishi uzhenosti fi perdobivat; pa le sato, de bi na svetu imeniten bil, in visoke flushbe dobil. Kader je v' mesto Avkser nasaj prifhel, je bil postavljen poglavar vojshakov; shivel je poshteno, pa premalo bogabojezhe. Hodil je rad na lov, in glave ubitih sverin je obeshal na véje veliziga drevesa v' sredi mesta. To je bilo samo na sebi prasno in nizhemerno; ker je pa vender to nekaj podobno bilo vrashni navadi slepih nevernikov, ga je sveti Amator, fhkof tistiga mesta, vezhkrat posvaril. German ni hotel svoje navade opusti-

ti; toraj je sveti fhkof ukasal drevó posekati, in glave sverin po polji rasmetati. German, to svediti, se je rasferdil, in f' soldati v' mesto prishel se nad svetim fhkofam smashevat. Tak je German bil pred svojim spreobrnjenjem, poln nizhimernosti, napuha in jese; pa Bog ga je naglo spreobrnil. Bog je svetimu fhkofu Amatorju rasodel blishno smert, in tudi, de bo German njegov naslednik. Toraj je sveti Amator shel véliziga deshel'niga poglavarja profit, de naj mu Germana pusti svoji duhovshini pershteti. To perpushenje je bilo potrebno, ker je German v' zesarjevi flushbi bil. Veliki deshelin poglavar je svetiga fhkofa Amatorja zhashtito sprejel, in njegovi profh-nji tako odgovoril: „Vojshak German je fizer zesarstvu potreben; vender, zhe ga je Bog sa-se isvolil, ne bom soper njegovo voljo delal.“ Sveti fhkof Amator je shel nasaj v' Avkser, poklizal duhovshino in verno ljudstvo, in jim rekel: „Ljubi moji! zhas moje smerti je bliso, isvolite sa meno' vredniga pastirja.“ Potlej jim je rekel: „Po moji smerti Germana isvolite mojiga naslednika.“ German je bil tudi v' zerkvi. Sveti Amator je k' njemu stopil, ga je v' duhovsko oblazhilo preblekel, in mu djal: „Bog te je fhkofa te zerkve isvolil; fkerbi to flushbo po njegovi volji opravljati.“ Sveti Amator je kmalo umerl, in vfi so Germana isvolili fhkofa. Slo fizer se je branil, pa mogel se je boshji volji podvrezhi. Sheg-nan je bil v' letu 418.

Sveti German, prej poglavar vojšhakov in posveten, je bil kmalo nar sveteji škof, ker ga je Bog isvolil in posvetil. Vse druga- zhen je bil; vse boshji, poln ljubesni in go- rezhosti. Vse svoje veliko premoshenje je med uboge rasdal, de bi po sgledu Jesufvim in apostelnov radovoljno ubog bil. Njegovo shiv- ljenje je vedna pokora bilo: mesá ali drusih imenitnih jedi ni jedel, tudi ni vina pil; en- krat na vezher je malo zherniga kruha ali ka- ko drugo malovredno jed v' shivesh imel; nje- gove oblazhila so bile flabe in ponishne; nje- gova postelja je bila skrinja polna pepela, na kateri je malo pozhival; nikoli ni bil bres sve- tih opravil, vedno je skerbel sa svoje ovzhize, ali uzhil, ali bral, ali molil, ali premishlje- val. Tako je shivel do smerti, de bi sebi od- pushtenje grehov in svojim ovzhizam obilno gnado od usmiljeniga Boga sprofil. Tudi je sa druge slo skerbel. Na Angliskim ali Englen- darskim so bili svijazhni krivoverni Pelagjani svoj sapeljivi nauk rastrosili, in jih veliko sa- peljali. Katolski verni tiste deshele so Franco- sovske škofose ponishno profili, de naj jim po- magajo. Ti so svetiga Germana in svetiga Lu- pa tje poslali, ktera sta s' dobrimi sgledi in nauki veliko dobriga storila. Krivoverzi so se s' njima prepirali, pa osramoteni so bili vpri- zho vsiga ljudstva. Ravno takrat je poglavar vojšhakov perstopil, in dva sveta škofa poni- shno profil, de naj njegovo deset let staro fle- po hzher osdravita, Dva sveta škofa sta kri-

voverzam rekla: „Vi jo osdravite.“ Odgovorili so: „Ne moremo.“ Na to je sveti German pokleknil, molil, in potlej v' imenu Ozheta, Šina in f. Duha slepo deklizo osdravil. Ta zhudesh je deshelane she bolj v' veri uterdil, in krivoverze f' framoto napolnil. She drugo dobroto je ta sveti shkof Englenderjem storil. Hudi sovrashniki so po desheli ropali, Englenderji so pa bili v' velizim strahu. Šveti German je pred njimi nad sovrashnike shel, ne bojevat se, ampak serzhnosti jim dajat. Polni upanja v' Boga in v' njegove proshnje so serze dobili, in sovrashnike premagali. Šveti German je potlej nasaj shel na Franzosko, pa kmalo spet na Englenderfko pravovernim pomagat. Nikoli ni pokoja imel, is ljubesni do blishnjiga je neprenehama delal in terpel; v' vsm in povsod je bil frezhen, ker je vfigamogozhni Bog s' njim bil. V' mestu Raveni, kamor je bil savoljo sosebni opravkov shel, je nevarno sholel. Zesariza Plazidija, kader je to svedila, ga je obiskala, ker je vse spofhtovanje do njega imela. Profil jo je lepo: „Moje truplo poshljite v' Avkser, de bo ondi pozhivalo.“ Kmalo potlej je sveto umerl 31. dan tiga mesza v' letu 448. Veliko zhudeshev je Bog na njegove proshnje storil.

N a u k.

Svetnike zhaštiti je dobro in koristno.

Popisovanje življenja svetiga škofa Germana sadošči prizhuje, koliko dobriga so verni po njem od usmiljeniga Boga prejeli; pa tudi on je sosebnost milost dosegel na prošnje svetiga škofa Amatorija. Kakor od tih, tako se od drusih svetnikov bere, da so sosebnost gnade od Boga sprofili. Vsi katoliški verni vedó, da je dobro svetnike zhaštiti, ker Bog po svojih prijetnih rad pomaga. To vsi vedó, ker je to nauk katoliške cerkve; da pa kriviga sapopadka od zhašči do svetnikov nimajo, je poduzhenje potrebno.

Svetnike zhaštiti, va-nje upati, in se jim perporozhevati je dobro. Svetnikov pomozh sanizhevati je hudobno, v' nje nepermerjeno upati je škodljivo. Svetniki nam ne morejo dati gnade, ali odpushtenja grehov, ali drusiga, sam Bog je deliviz vsiga. Marija in svetniki le profijo Boga sa nas, in nam lahko sprofijo po Jesusu Kristusu, ker so boshji prijetni; radi Boga sa nas profijo, ker so tudi nasli prijetni. Nashe ponishne prošnje, s' prošnjami svetnikov sdrushene, so Bogu prijetnihi, kakor vsa cerkev prizhuje soper slepe krivoverze.

Zhe svetnike in svetnize po nauku cerkve zhaštimo: hvalimo Boga, kteri je svoje slushabnike s' svojo gnado povishal. Vlak dober dar je od Boga; on je sazhetik vse svetosti,

on je svoje flushabnike povisfal, in na njih proshnje je drugim velikokrat pomagal. Kdor svetnike práv zhaſti, ſe lahko vnema po njih shiveti. Kdor premišljuje njih ljubesen, poterpeshljivost, vojskovanje, ſerzhnoſt, terpljenje, zhiſtoſt, ſtanovitnoſt in druge zhednoſti, ne more ſkoraj mersliga ſerza oſtati, ako ſe jim ſhe gozezhe perporozha, de bi po njih proshnjah ſavoljo Jeſufa enako poboshnoſt od Boga ſadobil, je lahko uſliſhan, ker te proshnje Bogu dopadejo, in bo proshnjavzam rad dal po svetnikih shiveti, kateri ſo po Jeſufu Kriſtuſu shiveli. Svetnike zhaſtiti, in po njih shiveti, to je po volji boſhji. Oni nam pravijo, kar ſveti Pavel vernim: „*Proſim vas, po meni ſe ravnajte, kakor ſe tudi jeſt po Kriſtuſu*. I. Kor. 4, 16.

Bog ſam prizhuje, de mu zhaſt do svetnikov in perporozhanje v' njih proshnje dopade. Per Judih je bila navadna proshnja ta: „*O Goſpod! ſpomni ſe Abrahama, Isaka in Jakopa, ſvojih hlapzov*.“ Šam Bog je kralju Abimeleku ſapovedal, de naj ſe Abrahamu perporozhi, de bo po njem ſhtraſnigi odſhel. I. Mos. 20, 7. Ravno tako je trem priyatlam ſveſtiga Joba ſapovedal, de naj ſe njemu perporozhe, rekozh: „*Job moj ſluſhabnik bo ſa vas proſil, njegove proshnje bom dobrotljivo pogledal*.“ Job. 42, 8. Prerok Šamvel je tudi ſ' ſvojimi proshnjami Iſraelzam pomagal; ſato ſo ſe mu perporozhali: „*Ne jenjaj Boga ſa naſ proſiti, de naſ Filifhzhanoſ obvaruje*.“

I. kralj. 7, 8. Ravno tako se najde v' novi saveši. Š. Janes apostel je vidil angele pred boshjim stolam, kateri so v' rokah imeli posode polne difhezhih kadil, ktere, kakor sam islaga, so molitve svetnikov. Škr. rasod. 5, 8. Sveti Pavel apostel je sa verne molil, kakor sam prizhuje rekozh: „*Vas pomnim v' svojih molitvah bres prenehanja.*“ Tesl. 1, 2. On se je tudi vernim perporozhal: „*Profim, bratje! po Gospodu Jesusu mi pomagajte s' svojimi molitvami k' Bogu.*“ Rimlj. 15, 30. Sveti Jakop apostel vsm sapové: „*Eden sa drusiga molite, de bošte svelizhani.*“ 5, 16. Zhe molitve shivih samorejo pomagati, zhe moremo mi flabi eden sa drusiga moliti: koliko bolj samorejo pomagati molitve angelov in svetnikov!

Svetniki sa nas radi profijo, de bi tudi mi v' nebeshko kraljestvo prishli. Bili so polni ljubeshni do blishnjiga, dokler so she na svetu bili; kako samorejo v' kraljestvu vezhne ljubeshni bres ljubeshni bili? Krivoverzi pravijo: „Bog vé nashe potrebe, sakaj bi se mu tedaj po prijatlih perporozhali? On je usmiljen, pravijo, nam bo rad pomagal, desiravno svetniki sa nas ne profijo.“ To naj le krivoverzam ostane, mi pa se dershimo nauka svete zerkve. Bog vé nashe potrebe, in nam rad pomaga; vender nam je angele in svetnike dal pomozhnik. On nam je sapovedal eden drusiga uzhiti in svariti, eden drusimu pomagati, desiravno on tiga ne potrebuje, desiravno

on le sam samore pomagati in svelizhati. Bog je to sapovedal, de eden drusimu skasujemo svojo ljubesen, f' ktero imamo saveso med seboj in f' svetniki. Bog rad uslišhuje prošnje svojih prijatlov, de bi po njih shiveli, kakor so oni po Jesusu, in v' njih veselili drushbi ga vekomaj hvalili v' nebeshih.

M o l i t e v.

O Bog! upam od tvoje neskonzhne milosti vse prejeti, kar k' svelizhanju potrebujem, savoljo saflushenja Jesufove smerti. Is upanja v' tvojo neskonzhno milost te prosim, pomagaj mi. Ker sim pa nevreden gresnik, pertezhem k' tvojim svetnikom, in jih prosim, de naj moji besedniki bodo per tebi. O preluba mogozhna besedniza Marija! pròsi Boga sa-me nevredniga gresnika, de se spokorim, in savershen ne bom; vsi svetniki boshji! profite Boga sa-me, de milost sadobim. Persadeval si bom po vashim sgledu shiveti, sakaj to je Bogu in vam nar bolj dopadljivo. Do sdaj sim vam prasno zhaft skasoval, ker moje shivljenje ni bilo vashimu podobno; pa posihmal hozhem f' pomozhjo gnade boshje skerbno shiveti, kakor ste vi shiveli po Jesusu Kristusu, de bom kedaj v' vashi veselili drushbi Ozheta, Šinu in f. Duha vekomaj ljubil in hvalil. Amen.

XXXI. dan maliga ferpana.

Sveti Ignazi Lojolan.

Sveti Ignazi je bil rojen v gradu Lojoli na Španskim od bogatih staršev v letu 1491. Njegov ozhe je bil ves saljubljen v svet; po svojim slabim duhu je tudi finú Ignazija sredil. Šhe mladiga ga je v véliko mesto Madrid poslal v kraljevo flushbo. Mladenizh Ignazi je nekaj zhafa ondi bil, potlej na vojsko shel; Šhpanzi so se namrezh ravno soper Franzose vojskovali. Šerzhno se je vojskoval; pa per mestu Pampeloni je bil od kugle v noge sadét, je obleshal, in so ga domu nefli. Dolgo je leshal, filne bolezhine je terpel, in ko mu je bilo she bolje; ni vedil kaj od dolsiga zhafa pozheti. Profil je, de bi mu bili dali kake posvetne bukve, de bi se s' branjem motil; pa tazih bukev ni bilo per hishi, torej so mu podali bukve shivljenja Jesufoviga in njegovih svetnikov. V' sazhetku jih ni rad bral, ker je bil prasen dobriga duha, fzhasama je veselje dobil do njih, in jih je zhedalje raji imel, na sadnje je bil ves vnet svetnike posnemati. Njegove flabe navade so se tim svetim sheljam slo ustavliale, pa serzhnost si je dajal rekozh: „Sakaj bi jest ne samogel, kar so uni samogli? Bog mi daje te svete shelje, mi bo torej tudi mozh dal dokonzhati.“ Dobre in flabe shelje

fo se v' njegovim serzu dolgo vojskovala, med Bogam in svétam je visel; pa gnada boshja je njegovo slabo poshelenje premagala, in terdno je sklenil vse dni svojiga shivljenja le Bogu flushiti. In res, kakor je sklenil, je tudi storil, ker je njegova volja bila od Boga.

Kader se je bil osdravil, je s' posti svoje slabo telo ojštro pokoril, sanizhevanje slabih serzhno sanizheval, svoje grehe s' milimi sol-sami vedno obshaloval, neskonzhno milost boshjo smiraj hvalil, in nebeshke dobrote neprenehama premishljeval. V' tim premishljevanji je velikokrat is serza djal: „O kako ostudna mi je semlja, kader nebesa premishlujem!“ Potlej je shel na Monserat, kjer je bil kloster s. Benedikta, se je vseh svojih grehov odkritoserzhno spovedal, in per podobi Marije devize svoje soldashko oroshje pustil. Svoje lepe oblazhila je dal berazhu, in po berašhko oblezhen shel v' malo mesto Manreso, kjer je bolnikam šregel, dolgo molil, vedno se postil, in v' vseh dobrih delih bil. Hudizh, sovrashnik vfiga dobriga, ga je mnogo skufhal; pa s' upanjem v' boshjo milost, v' saflushenje Jesusovo, v' pomozh Marije, s' vedno molitvijo in stanovitnim pokorjenjem je vse hudizheve skufhnjave frezhno premagoval. Po tim hudim in dolgim vojskovanji mu je Bog sladik mir dal, v' katerim mu je veselo flushil. Ondi je svete bukve spisal, v' katerih kershanška dušha najde obilnost duhovne pashe. Ni bil uzhen, pa ljubesen do Boga in dobra vest ste mu bile

namesti visoke uzhenosti. She 33 let star, se je s' otrozi hotel latinškiga jesika uzhit. Potlej je drugam shel, tudi v' Paris si duhovske uzhenosti perdobivat. Tudi v' tim mestu je po svojim terdnim sklepu oistro in sveto shivel, in sa svelizhanje drusih je skerb, defiravno je bil sanizhevan in preganjan. Onda se mu je nekaj dobrih in uzhenih mladenzhev perdrushilo: vfi skupaj so v' prasn timer vnebovsetja Marije devize prav v' njeni zerkvi v' letu 1534 Bogu oblubili vse sapustiti, in sa svelizhanje blishnjiga do smerti skerbeti. S. Ignazi je potlej shel v' Venedke, kjer je mashnikov po svezhenje prejel, pa is velike ponishnosti in zhafti do svetih skrivnost je le eno leto potlej vpervizh masheval v' Rimu v' veliki zerkvi Marije devize. V' Rimu je otroke uzhil v' kerfhaniskim nauku, in skerbno delal sa svelizhanje vfi. Vfi njegovih dobrih del so bili deleshni njegovi skerbni tovarshi. Papes Pavel III. je to bratovshino v' letu 1540 poterdil, ktera je bila imenovana bratovshina Jesulova. Ta je bila vsdignjena od papesha Klemen XIV. 21. dan maliga serpana v' letu 1770.

Sveti Ignazi je ljudi skerbno uzhil in opominjal, de naj Bogu svešto flushijo. Vfi so ga radi poslufhali, ker je bilo sveto njegovo shivljenje. Svoje duhovne otroke je na vse kraje svetá poshiljal nevednih uzhit, in gresnikov spreobrazhat. Savoljo tika je bil slo zheshen od vfi, pa shivel je smiraj v' veliki ponishnosti. Njegova ljubesen do Boga je bila neis-

rezheno velika; is te ljubesni ga je vedno hvalil, in sa blishnjiga smiraj skerbel. Vezhkrat je djal: „Ako bi mi Bog rekel: Kaj hozhesf, bersf v' nebefa iti, ali na semlji ofstati? bi odgovoril: Raji na semlji ofstanem, zhe samorem blishnjimu v' nebefa pomagati.“ Dokler je she v' Parisu bil, je slabiga in terdovratniga gresfhnika vezhkrat svaril in opominjal, de naj hudo perloshnost opuſti. Eniga dne je ta gresfhnik is meſta ſhel v' navadno perloshnost. Šveti Ignazi ga je she sunaj meſta, v' slo mersli vodi do gerla, zhakal; to je bilo po simi. Kader je hudobnik memo ſhel, je ſveti Ignazi nad njim saupil rekozh: „Le pojdi, kamor ſi ſe namenil; pa boſhja roka je nad teboj! Jeſt bom tukaj v' terpljenji ſavoljo tvoje duſhe, de ſe ſpreoberneſh, in pogubljen ne boſh.“ Hudobni zhlovek ſe je tiga govorjenja preſtraſhil, je ſhel naſaj, in hudo perloshnost opuſtil. Ta pergodba prizhuje od njegove filne gorezhofſti ſa svelizhanje blishnjiga. Ta velik ſvetnik, poln vſiga dobriga ſafluſhenja, je v' Rimu ſbolel, in ſveto umerl 65 let ſtar, 31. dan tiga meſza v' letu 1566.

N a u k.

Vſakimu kriſtjanu je dolshnost in mogozhe po ſvetnikih ſhiveti.

Šveti Ignazi je bil delezh od prave ſvetofſti; potlej je neisrezhenó ſveto ſhivel, ka-

kor kratko popisovanje njegoviga shivljenja prizhuje. V' svoji bolesni je bral shivljenje boshjih prijatlov; to branje mu je szhafama dopadlo, potlej gorezhe shelje v' njem obudovalo po njih shiveti, kar je tudi storil. Ljubi moj! prav is tiga konza je popisovanje shivljenja svetnikov svestih flushabnikov boshjih, de po njih shivish. Ne isgovarjaj se f' svojo slabostjo, ker s' boshjo gnado vse samorefsh.

Si dolshan po svetnikih shiveti. Ti ne rezhem, de bi mogel svetnike v' vsm posnemati: ni ti sapovedano v' pushavo iti, ali vse svoje premoshenje med uboge rasdati, ali kaj drusiga fosebniga, kar so oni radovoljno ali is fosebniga boshjiga pokliza delali; pa po sapovedih shiveti fi dolshan, ker drusiga pota ni v' nebeshko kraljestvo. Sapovedi so vsm dane, nauki Jesufovi vse veshejo, ni nobeniga isgovora, in vfi morejo po njih shiveti, kakor so svetniki shiveli. Spazhene navade, natorne slabosti, mladost, spol ali kaj drusiga so prasnii isgovori; zhe po sapovedih ne shivish, ne pridefh v' nebeshko kraljestvo. Kar je sveti Pavel vernim pifal, ni svet, ampak je sapoved: „*Ravnajte se po meni, kakor se jest po Kristusu.*“ I. Kor. 4, 16. Tudi: „*Bratje! shivite po meni, in glejte jih, kateri poboshno shivé.*“ Filip. 3, 17. Zhe po svetnikih ne shivish, ne shivish tudi po Kristusu, in ne pridefh v' nebeshko kraljestvo.

Mogozhe in lahko ti je po svetnikih shiveti. Oni niso bili duhovi, ampak ljudje, in ne more ti nesnano biti, kako so Bogu flushili. Shivljenja vseh fizer ne morešh vediti, nesnanih svetnikov je neisrezhenno veliko, snanih je tudi dosti, pa sadošti ti je vediti, kako so nekteri shiveli, ker je vsak po vseh sapovedih shivel. Ljubesen do Boga in do blishnjiga, ponishnost, mirnost, poterpeshljivost, zhifost, usmiljenje, in kar je taziga, najdesš per vsazim. Velikokrat si flishal od prezhiste devize Marije, de je polna ljubeshni do Boga bila, de je pred angelam trepetala, vso hvalo sovrashila, v' smertnih britkostih poterpeshljiva, v' vsem Bogu pokorna bila. Velikokrat si flishal od svetih apostelnov, koliko so skerbeli sa svelizhanje blishnjiga; tudi od svetih marternikov, de so bili serzhni in stanovitni v' sveti veri, in raji shivljenje dali, ko Boga sapustili. Velikokrat si flishal ali bral, de so devize obojiga spola raji umerle, ko dovolile v' slabe shelje hudobnih. Ne more ti nesnano biti, kako ojstro so se greshniki pokorili, de bi odpushenje grehov od Boga sadobili. Tudi vesh sploh, de svetniki niso bili mehkiga ali leniga shivljenja, ampak pridniga in delavniga. Veliko jih je, desiravno so bili nedolshni, v' ojstrim pokorjenji shivelo; vsi pa so ljubili pokorjenje, de bi v' nebesško kraljestvo prishli.

To vesh, pa le vediti ti ni sadošti, premisli svoje shivljenje, in zhe to ni po shivljenji svetnikov, poboljšhaj ga. Rad poslušash

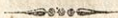
ali beresh od svetnikov, pa morash tudi po njih shiveti; zhe po njih shivish, po Jesufu shivish, kateri je uzhenik in sgled vseh. Lenoba, mehkoba, nezhistost, kriviza, napuh, in kar je taziga, ti brani v' nebesko kraljestvo; tedaj spokóri se po sgledu svetiga Jgnazja in drusih, de milost sadobish.

M o l i t e v.

O Jesuf, poglavar, vodnik, uzhenik, sgled in posvezhevaviz vseh svetnikov! daj mi sveto shiveti. Neisrezhenó veliko bogabojezhnih ljudi vseh jesikov in stanov, vsake starosti in obziga spola je sa teboj serzhno hodilo, in prishlo v' tvoje kraljestvo; tudi jest shelim enako frezho sadobiti. Uni so bili Adamovi otrozi f' slabim mesam obdani ko jest, so v' fre-di saspaniga svetá shiveli ko jest; zhe so oni f' tvojo mogozhno gnado samogli, bom tudi jest. Kaj? morem obstati, de je veliko svetnikov in svetniz veliko vezh terpelo svojo nedolshnost ohraniti, in v' nebesa priti, ko je meni treba. Veliko jih je móglo ne le svoje natorno hudo poshelenje premagovati, temuzh tudi soper neusmiljene vidne sovrashnike se vojskovati, in svojo kri preliti. V' hudih zhafih so shiveli, in v' smerdljivih jezah in v' smertnih britkostih so ti svesti ostali; kako samorem jest svojo slabo nestanovitnost isgovarjati? O Gospod! ravno v' tisto kraljestvo shelim priti, ktero si ti f' krisham odperl, in

ktero so tvoji svetniki s' velikim terpljenjem saflushili; vender mehko in slabo shivim? Pomagaj mi svojo slabo shivljenje po tvojim in tvojih svetnikov shivljenji poboljšati, in slo si bom persadeval tvoji gnadi svesti biti. O sveti Ignazi! perdrushi mojim molitvam svoje prošnje, de loshej sadobim, kar profim, spròsi mi od usmiljeniga Boga po Jesusu Kristusu gnado prave pokore in stanovitnosti v boshji slushbi, de v' nebesihko zhaft pridem. Amen.

V é l k i f e r p a n.

I. dan véliziga serpana.

Svetiga Petra kétine.

Danf zerkev spomin obhaja ketin, f' kterimi je bil s. Peter apostelj svesan v' Jerusalemu pod kraljem Herodam in v' Rimu pod zesarjem Neronam. V' letu 44 po Jesusovim rojstvu je kralj Herod. Agripa sazhel verne preganjati. Š. Jakopa, Janesoviga brata, je s' mezham umoril, kakor je bilo popisano 25. dan prete-

zheniga maliga serpana; ker je pa vidil, de neusmiljenim Judam to slo dopade, je ukasal tudi f. Petra v' jezho vrezhi. To je o veliki nozhi bilo. Š. Peter je bil v' dvé kétini vkle-njen; shestnajst soldatov ga je varovalo, vfi so skerbeli, de bi ne ušel. Herod ga ni bersh umoril is sposhtovanja do velikonočnih pras-nikov, pa bersh po veliki nozhi ga je mislil ozhitno obsoditi in umoriti. Kader so verni to svedili, so se prestrašili, in vedno profili Bo-ga sa svetiga Petra. Bog je njih gorezhe profh-nje dobrotljivo ušlišhal. Ravno pred dnevam namenjeniga obsojenja tisto nozh je Gospodov angel v' jezho prishel. Vsa se je safvetila, pa f. Peter se ni sbudil. Angel ga je na stran u-daril, ga sbudil, in mu rekel: „Vstani bersh.“ Kétine so mu odpadle, pa ni vedel, kaj se po angelu godi. Angel ga je mogel opominjati: „Opasli se, obuj svoje zhévlje, ogerni svoj plajsh, in pojdi sa menojo.“ Š. Peter je vse to storil, in sa angelam shel; pa ni vedil, de je res, kar se po njem godi. Kader sta memo perve in druge strashe odshla, in prishla do shelesnih vrat; so se jima te same odperle. Kader je bil angel svetiga Petra ispeljal, je sginil, in ga samiga pustil. Takrat she le je f. Peter sosebno boshjo pomozh sposnal; prej od spanja sadershan ni vedil, de je Bog svojiga angela poslal ga rešhit, pottlej je usmiljeniga Boga hvalil, kateri ga je od Herodove roke in zhakanja Judovskega ljudstva otel. Shel je, ves pot premišljeval to veliko boshjo dobroto,

in prifhel pred hiſho bogabojezhnih vernih, kteri ſo molili, morebiti ravno ſavoljo njegoviga reſhenja; poterkal je na duri, in profil, de naj mu odpró. Bogabojezha dékliza, imenovana Roda, je ſhla poſluſhat, je ſ. Petra po glaſu ſposnala, in hitela domazhim povedat: „Peter ſtoji pred vratmi.“ Niſo ji verjeli, in reko: „Se ti meſha, njegov angel je morebiti.“ Ona je le terdila, in med tem ſpet poterka ſ. Peter. Odperli ſo mu, ga ſposnali in oſtermeli. Š. Peter jim je ukasal molzhati, in perpovedoval, kako ga je Goſpod iſpeljal is jezhe. Vſi ſo Boga hvalili. Pa ſhe pred dne-
vam je drugàm ſhel; ſakaj vedil je, de bo Herod vſe kote preiſkal ga ſpet v' roke dobiti. Kralj ſe je bil filno raſerdil, kader je to ſvedil, in is jeſe je ukasal vſe varhe pomoriti. Veliko let potlej je bil ſ. Peter v' Rimu na povelje neufmiljeniga zefarja Nerona v' jezho verſhen, v' teſhke ketine vklenjen, in umorjen v' letu 66 po Jeſusovim rojſtvu, kakor je bilo popisano 29. dan roſhniga zveta.

Ketine, v' ktere je bil ſ. Peter vklenjen v' Jerusalemu in v' Rimu, ſo ſmiraj bile v' veliki zhaſti, ſoſebno pa ſavoljo zhudeshev, kterih dva boſta ſdaj popisana. Zefariza Evdó-
zja je is Konſhtantinopola v' Jeruſalem ſhla ſvetih od Jeſusove prizhujozhoſti poſvezhenih krajev obiſkat. Od ondod je v' Konſhtantinopol perneſla ketine, v' ktere je bil ſ. Peter vklenjen pod kraljem Herodam, in jih v' Rim poſlala ſvoji hzheri Evdókſii; ta pa jih je pa-

peshu dala. Papesh ji je druge pokasal, v' ktere je bil f. Peter pod zesarjem Neronam vkle-njen; té dvé kétini ste se nanaglama lepo spri-jeli, kakor de bi bila le ena. Vfi so ostermeli savoljo tiga zhudesha, in te svete vesi visoko zhaftili. Veliko zhasa potlej se je drugi zhu-desh pergodil. Mogozen flushabnik Otona zesarja je bil od hudizha obseden. On, ze-sar, prijatli, shlahta in drugi so bili te ne-frezhe slo shaloštni; pa mu ni bilo pomagati. Zesar je svojiga revniga flushabnika k' pape-shu poslal pomozhi iskat in profit. Papesh mu je okoli vratú ketine f. Petra djal, in bersh je zesarjev flushabnik od hudizha bil reshen. Vfi so Boga hvalili, ko ga je na proshnje f. Petra apostelna reshil. Is zhafti do véliziga apostelna f. Petra in savoljo popi-fanih zhudeshev je v' katolski zerkvi spomin f. Petra kétin.

N a u k.

Is poprejshnjiga popisovanja.

Š. Peter, nar vishi vidni poglavar vse zerkve, je po sgledu Jesufovim veliko in po-terpeshljivo terpel. Jesus je njemu in drusim apostelnam nadloge in britkosti napovedal re-kozh: „*Ako so mene preganjali, bodo tudi vas preganjali.*“ Jan. 15, 20. Kdor se nad terpljenjem dobrih pohujsha, boshje volje in duha Jesufoviga ne vé. Sapisano je: „*Slato in*

srebro se v' ognji poskusha, tako ljudje, ktere je Bog v' nebesa namenil.“ Širah 2, 5. Ne boj se terpljenja savoljo pravize, zhe pravizhno shivish, in nadloge voljno terpish, si Jesulov uzhenz in prijatel.

Š. Peter je v' dvé kétini vkljenjen med dvema soldatama spal, mirno je spal, defiravno v' smert namenjen, ker mu vest ni nizh hudiga ozhitala. Njegovo mirno spanje je podoba mirne vesti pravizhnih, kateri v' Boga terdno upajo, zhe so tudi v' nadlogah, nevarnostih ali v' smertnih britkostih. Nepokorni Jona je tudi v' barki spal, defiravno je morje rasdrasheno bilo savoljo njega; on je podoba slepih gresnikov, kateri mirno shivé, zhe so ravno v' nevarnosti vezhniga pogubljenja. Premisli, od kod je tvoj mir, de se ne golufášh. Zhe pravizhno shivish, in v' boshjo milost terdno upash, je tvoj pokoj dober; zhe slabo shivish, in te ne sferbi, je tvoj mir filno nevaren. Gresnikam je hudo, ako jih vest pe-zhe, vender jih to pezhenje napeljuje v' pokoro; zhe se pa gresnik vezh ne zhuti, kako se bo sposnal in poboljšhal?

Kader so verni svedili, de je s. Peter v' jezhi, so sa njegovo reshenje gorezhe profili, in so bili uflishani. Tudi ti prôsi Boga gorezhe, kadar koli je kaka nadloga, ali kako pohujšhanje, ali kaj drusiga slabiga v' katolfski zerkvi. Zhe to delash, skasujesh pravo ljubesen do zerkve in do svojih bratov, in ob perloshnim zhasu bosh pomozh boshjo vidil.

S. Peter je bil po angelu reshen pred dne-
vam namenjene smerti tisto nozh. Verni so
se zhedalje bolj bali svojiga dobriga pastirja
sgubiti, sato so zhedalje nadleshnishi molili;
tudi ti stanovitno moli, in bosh dosegel, zhe
s' svojimi profhnjami boshje zhasli ishesf.

Boshji angel je v' jezho prishel, vsa je-
zha se je svetila, s. Peter je spal med dve-
ma soldatama, vezh soldatov je bilo pred je-
zho, angel je s' svetim Petram govoril, she-
lesje je odpadlo, shelesne duri so se odperle;
pa nobeden ni nizz vidil ali slisfal. O pre-
zhudna boshja pomozh! Le svesto flushi Bo-
gu, in v' njegovo modro previdnost upaj; ne
bosh sapushen, pomozh ti bo prishla, in zhu-
dno bosh reshen. Vsi sovrashniki ti nizz hu-
diga ne samorejo, ako je Bog s' teboj; pa
tudi vsi prijatli ti ne samorejo pomagati, zhe
je Bog soper tebe. Bogu svesto flushi, va-nj
terdno upaj, in bosh frezhen.

S. Peter po angelu zhudno reshen, je
shel v' hisho bogabojezhnih vernih, in jim vse
povedal, kako je reshen bil; pa pred dne-
vam she je drugam shel, de bi ga Herod ne
svedil. Vidish modrost in varnost s. Petra?
S' velizim zhudeshem reshen, se ni na boshjo
vfigamogozhnost predersno sanasfal, temuzh
je skerbil Bogu v' zhasf svoje shivljenje ohra-
niti. Tudi ti delaj po sgledu s. Petra, beshi
pred dusfno in telesno nevarnostjo; ni pravo,
ampak slabo upanje v' boshjo pomozh, ako
se sam nozhesh varovati. Zhe se skushnjav in

nevarnost Boga rasshaliti ne bojišh; fi sovrashnik svoje dushe, in boshje pomozhi nevreden: „*Kdor nevarnost ljubi, bo v' nevarnosti konez storil.*“ Širah 3, 27.

Kader so soldatje vidili jezho prasno, so se prestrašhili, ker niso vedili, kaj se je f' Petram sgodilo. Herod jih je ukasal umoriti; po krivim so bili umorjeni, pa Bog ni bil kriv njih smerti, Herod je is lastne hudobije to sapovedal. Tudi je pred njim drug Herod nedolshne otroke umoril is sovrashtva do Jesufa; pa Jesus ni bil njih smerti kriv, ampak neusmiljeni Herod je bil kriv njih nedolshno prelite kervi. To je sapisano, de svoje misli poravnash, Boga smiraj pravizhniga vérufesh, in se nad terpljenjem nedolshnih ne pohujshash. Zhe Bog is skrivnih sodeb perpušti, kar rasumeti ne samorefesh, pozhakaj do sodbe; takrat bosh preprizhan, de so vse boshje sodbe praviza in milost.

Bog je f. Petra refhil od Herodove roke, ni ga pa hotel refhiti od neusmiljeniga Neron. V' Jerusalemu je bil po angelu refhen, pa v' Rimu je bil krishan. To te uzhi, de bodi Bogu v' vsm pokoren; potlej ti bo vse flushilo k' svelizhanju. S. Peter, is Jerusalemske jezhe refhen, je bil Bogu hvaleshen, je veliko ljudi spreobernil, in svoje dobro sashushenje pomnoshil; kader je v' Rimu is ljubeshni do Jesufa umerl, ga je smert v' nebeshko kraljestvo preselila. Vidish, dobrimu in pokornimu kristjanu je vse dobro: bodi v' nad-

logah, ali is njih refhen, naj shivi ali umerje, je vse Bogu v' zhaft, ker vse po volji boshji dela. Herod je bil kmalo potlej od angela udarjen; od zhervov sneden je umerl, in v' pekel fhel. Djan. ap. 12, 23. Vidish boshjo roko nad hudobnim? Varuj se greha, in druga se ne boj; le greh je edino hudo in isvir ediniga hudiga, vezhniga pogubljenja.

M o l i t e v.

O Jesuf! spomin terpljenja tvojiga apostelna f. Petra, kteriga si perferzhno ljubil me uzhi vse nadloge voljno terpeti. Ti, Sin boshji, si hotel na krishi umreti, svoje ljube namestnike, apostelne, si v' veliko terpljenje namenil; oni so is ljubesnji do tebe veliko terpeli, in ferzhno umerli: kako smem jest soper nadloge ali tvoje pravizhne naredbe godernjati? Po sgledu tvojiga svetiga apostelna Petra, drusih apostelnov in svetnikov bom fkerbel in si persadeval tvoji sveti volji vselej pokoren biti; is ferza se tvoji modri pravizhni previdnosti podvershem, de tvojo sveto voljo v' vsm delam. O velik apostel, f. Peter! spròsi mi od Boga pokorno voljo in popolno pokorshino, de mu v' dobrim in hudim, v' dobrotah in nadlogah, v' shivljenji in smertli sveft ostanem, in vezhno plazhilo prejmem. Amen.

II. dan véliziga serpana.

Sedem bratov Makabejev in njih mati.

Defiravno ti niso v' novi savesi shiveli in umerli, so vender v' katolski zerkvi zheshe-
ni, ker so serzhno umerli sa svete sapovedi
Gospod Boga; raji so umerli, kakor pa kaj sto-
rili soper svete sapovedi, ktere jim je Bog
po svojim flushabniku Mosefu dal. Antijoh,
Sirski kralj, imenovan Imenitni, je nad Jeru-
salem shel, in ga s' vojsko posilil v' letu 170
pred Jesufovimi rojstvom; sveti tempelj je ob-
ropal in ognjusil. Grosno neusmiljeno je s' Ju-
di delal, in to is sgoli sovrashtva do njih sve-
te vere; tudi jih je hudo filil malike moliti, in
v' prizhevanje, de so se Mojsefovi postavi in
pravimu Bogu odpovedali, jih moral svinjsko
mesó, prej malikam darovano, jesti, kar niso
smeli. Veliko Judov je hudobnimu kralju
bilo pokorno, veliko jih je pa tudi sa vero
umerlo. Med timi so nar imenitnihi bili sta-
ri in sveti mosh Eleazar in ti sedmeri bratje
s' svojo materjo.

Kralj Antijoh, kateri je is Jerusalema v'
svoje veliko mesto Antijohijo shel, je ukasal
sedmere brate in njih mater pred se perpeljati.
Menil je, de bo te mlade fante in njih mater
lahko premotil, pa oni so s' boshjo pomozhjo
njegovo neusmiljenje premagali. Nar prej je

sapovedal te svete mladenzhe hudo tepsti, potlej pred nje svinjsko meso pernesti; pa niso ga hotli okufiti. Nar starji brat je kralju rekel: „Kaj nas isprashujesh, in kaj hozhesh od nas vediti? Perpravljeni smo raji umreti, ko od svetih sapoved odstopiti.“ Kralj se je rastogotil, je ukasal mu jesik odresati, kosho s' glave potegniti, roke in noge na konzeh odsekati, potlej ga na velizim rasbeljenim rashnu dolgo pezhi. Té strashne bolezhine je mladenizh voljno in serzhno prestal, in v' njih umerl. Njegovi bratje in mati so ga milo gledali, pa tudi is terdne vere v' Boga eden drusimu serzhnost dajali sa sapovedi Gospod Boga umreti.

Kadar je bil nar starji she umerl, so drusiga sgrabili, kosho s' lasmi mu s' glave potegnili; potlej she hujshi bolezhine mu napovedali, zhe ne bo svinjskiga mesa jedel. Glasno jim je odgovoril: „Tiga ne storim!“ Ko uniga so ga po tem martrali, pa umirajozh je kralju she rekel: „Ti nam zhasno shivljenje fizer odvsamesh, pa kralj nebes in semlje nas bo, ko sa njegovo postavo umerjemo, k' vezh-nimu shivljenju obudil.“

Sa tim so tretjiga saframovali. Kader so mu ukasali, je serzhno pomolil jesik, in podal roke, de mu jih odsekajo, ter jim rezhe: „Te ude fim od Boga prejel, pa sa njegove sapovedi se jih rad snebim; on mi jih bo povernil na vekomaj.“ Vfi, tudi neverniki, so se zhudili nad njegovo serzhnostjo, is ktere sa vse bolezhine nizh ni maral.

Po smerti tiga so zhetertiga hudo martrali. Kader je umirati sazbel, je kralju rekel: „V' sredi smertniga terpljenja smo frezhnishi mi od tebe; sakaj mi upamo, de naf bo Bog k' boljshimu shivljenju obudil, tebi pa ne bo vstajenja k' shivljenju.“

Petiga so popadli in martrali. V' kralja je ravno gledal, in mu serzhno djal: „Defiravno si sdaj oblasten, in delash kar hozhesh; si vender le zhlovek. Malo pozhakaj, bosh vidil boshjo mozh, kako bo Bog pokoril tebe in tvoj sarod.“

Sa tim so shestiga perpeljali, in ga hudo martrali. V' smertnih britkostih je kralju serzhno rekel: „Ne moti se, kralj! mi fizer terpi-mo savoljo svojih grehov; ali nikar si ne domishljuj, de bosh ti bres shtrafnige ostal, ker se predersneshe soper Boga se vojskovati.“ Tudi ta je ko njegovi bratje serzhno umerl.

Nar mlajshi je she bil. Kralj ga je na stran poklizal, ga prijasno nagovarjal, in mu f' persego obljudil, de ga bo frezhniga storil, zhe uboga. Ali mladenizh se mu ni hotel vdati. Kralj je njegovo mater poklizal, in ji svetoval pregovoriti mladenzha, de ji vsaj eden ostane. Mati se je k' finu sklonila, in mu rekla: „Moj fin! ki fim te pod persemi nosila, te toliko zhafa shivila, in f' toliko skerbjo do teh let perredila, usmili se me vender. Prosim te, prelhubo dete! poglej nebo, semljo in vse, glej, vse to in zhloveshki rod je Bog stvaril. Toraj ne boj se tiga neusmiljeniga kralja, te-

muzh po sgledu svojih bratov voljno umri. In milostljivi Bog mi te bo s' brati vred spet nasaj dal. Mladenizh, she prej poln shive vere v' Boga, potlej od maternih besedi bolj uterjen je savpil nad rabeljni: „Koga zhakate? Le nikar ne mislite, de bom sapovedi kraljevi pokoren; boshjo sapoved le poslussham, ktera nam je po Mojsefu dana.“ Na to se oberne proti kralju, in rezhe: „Ti pa, kralj! ismishljevaviz vfiga hudiga soper Jude, ne bosh ne odshel boshji roki. Moji mertvi bratje so sdaj pod saveso vezhniga shivljenja prishli, ti pa bosh po svoji prevsetnosti pravizhno terpljenje prejel.“ Kralj od njegovih besedi filno rasshaljen ni vedil kaj od togote pozheti. Vse huje ko une ga je martral in neusmiljeno umoril.

Kadar so bili vsi mladenzhi mertvi, je ukasal tudi njih sveto mater umoriti. Ona, shenska fizer, pa polna moshke serzhnosti, je is pokorshtine do Boga rada umerla. Tako je svoje ljube otroke in sebe Bogu v' dar dala. II. Mak. 7.

N a u k.

Zerkvene sapovedi so v' pomozh.

Sedem bratov Makabejev, njih mati in tudi drugi sveti stare saveše, kateri so ob preganjanji raji umerli, ko nar manji sapoved Gospod Boga prelomili, so vse hvale vredni,

in so vezhno plazhilo prejeli. Posvetni modri se zhudijo, de so raji umerli, ko od svinjskiga mesa jedli. Pravijo: „Kar je Bog stvaril, je nedolshno, in perpusheno vshivati.“ Ref, kar je Bog stvaril, je nedolshno: pa nepokorshina ni nedolshna. Tudi v' raji je bil prepovedani sad, in Mojses ne govori, de je bil sam na sebi shkodljiv; tode nepokorshina prvih starshiev je bila hudobna. Bog je Judam prepovedal svinjskiga mesa jesti, de bi se od nevernikov lozhili, od njih odlozheni shiveli, in se malikovanja loshej varovali. Ta sapoved jim je bila dobra, korisna in potrebna, ker so bili k' malikovanju filno nagnjeni. Tudi sapovedi katolske zerkve se rasujsdanim nepotrebne sdě; pa dobre, svete in korisne in potrebne so, ker so vernim v' pomozh boshje sapovedi spolnovati, kakor bode sdaj skasano.

Zerkev ima oblast od Jesusa svojim otrokam sapovedovati in prepovedovati. Oblast bi bila prasna rezh, ako bi verni ne bili dolshni bogati. Zerkev Jesufovo Duh boshji vodi; ona sapoveduje, ali perpushuje kar je vernim kristjanam v' prid, de bi loshej po boshjih sapovedih shiveli, in se svelizhali. Vse sapovedi katolske zerkve so v' pomozh, in drugazhi ni perpusheno misliti. Kdor jih sanizhuje, sanizhuje ne le zerkev, ampak tudi Jesusa; kdor zerkev poslusha, Jesusa poslusha. Luk. 10, 16.

Perva sapoved sapoveduje prasnike posvezhevati, de bi verni kristjani prav premish-

ljeváli skrivnosti vzhlovezhenja Šinu boshjiga, njegoviga rojstva, terpljenja, vstajenja, in druge skrivnosti, ktere osnanujejo milost boshjo, in slo pomagajo bogabojezhe shiveti. Sapovedani prasniki so tudi v' zhašt Marije devize in drusih svetnikov, de bi verni Boga hvalili sa gnade, ktere jim je dal, se jim perporozhevali, in se vneli po njih sgledu shiveti.

Druga zerkvena sapoved sapoveduje sv. masho vsako nedeljo in vsak sapovedan prasník poboshno slifhati. Š. masha je spomin in ponovljenje daritve Jesufove na krishi. Verni, ako so s' vneto dusho per s. mashi, Boga vredno molijo, ga profijo, in sosebne gnade od njega sprofigo. To je velik dushen dobizhik.

Tretja sapoved zerkve sapoveduje ob odkasanih dneih se postiti, tudi ob petkih in sabótih mesnih jedi se sdershati. Ta je tudi vernim kristjanam v' pomozh, de svoje telo, nar hudobnisthiga sovrashnika, pokoré, ktero je veliko grehov krivo, ako ni strahovano. Meso in vse mesne jedi so same na sebi nedolshne; ker pa nashe telo obilno redé, in mu shkodljivo mozh dajejo, je zerkev sapovedala se jih nektere dni sdershati, in se postiti, de bi hudobno telo pokorili, in ga Bogu podvergli.

Zheterta sapoved sapoveduje nar manj enkrat v' letu se zhisto spovedati in sveto reshnje telo o velikonozhnim zhasu vredno prejeti, de bi se ozhifili, in s' zhisto dusho

Jesufa prejemali. To je od zerkve sapovedano, de bi verni bili Jesusu pokorni, kateri je zhišto spoved in vredno obhajilo sapovedal, de bi svoji dusi pomagali v' svelizhanje.

Peta zerkvena sapoved sapoveduje v' adventu in v' postu vse veselja, ktere so fizer drugi zbaš perpušhene, de bi v' molitvi, v' postih, v' premislijevanji in drusih dobrih delih bres vsih smot posvezhevali advent, kateri je zhakanje Jesuoviga prihoda, in post, kateri je prpravljenje k' velikonožnim prasniam.

O kristjan! le to malo, kar je tukaj sa tvoje poduzhenje sapisano, ti kashe ljubesnjivo misel tvoje ljube in skerbne matere, katolske zerkve, ktera ti sapoveduje in prepoveduje, kar ti pomaga boshje sapovedi dopolnovati. Ne le te, tudi druge njene sapovedi imajo enak ljubesnjiv konez. Bodi stanoviten v' njenih svetih sapovedih, in ne poslushaj hudobnih, kateri sanizhujejo sapovedi katolske zerkve.

M o l i t e v.

O Jesuf, poglavar in gospodar katolske zerkve! ti jo s' svetim Duham vodish, jo smot varujesh, in uzbish sapovedovati in prepovedovati, kar je tebi v' zhašt in vernim v' svelizhanje; torej jo hozhem smiraj poslushati, de bom tudi tebi pokoren. Sedmeri mladenzhi, njih mati in veliko drusih so raji umerli, kakor de bi bili prelomili sapoved po Moj-

sefu dano, tudi jest se hozhem sanizhevavzam
tvojih in tvoje zerkve sapoved serzhno vstav-
ljati, kader koli bom od njih slabiga govorje-
nja ali sgleda skushan. Vem, ljubesnjava ma-
ti, katolska zerkve, sapoveduje po mozhi nje-
ne sapovedi dopolnovati, pa tudi vem, de sim
dolshan raji umreti, ko is sanizhevanja njene
sapovedi prelomiti. Hvala ti bodi, o Jesus!
ki si me v' svojo zerkve perpeljal; tebi in njej
hozhem pokoren biti, de v' tvoje kraljestvo
pridem. Amen.

III. dan veliziga serpana.

*Snajdenje trupla s. Shtefana, perviga mar-
ternika.*

Sveti Shtefan, serzhen vojshak Jesusov, je
bil od terdovratnih Judov okoli devet meszov
po Jesusovi smerti kamnjan, in bliso Jerusa-
lema od uzhenika Gamalijela pokopan. Nje-
govo sveto truplo je skrito ostalo okoli 400 let.
Kader so ga bili nashli, in tudi potlej je Bog
toliko zhudeshev storil, de je zerkve is hva-
leshnosti do Boga sapovedala njega veseli spo-
min danashnji dan obhajati. Truplo s. Shte-
fana, skrito pod podertjam stariga pokopali-
sha, je Bog pod zesarstvom Honorja hotel ras-
odeti, in pravo vero med kristjani oshiviti s'
zhudeshi, ktere je na proshnje s. Shtefana de-

lal. Bog je is nebes sveto dušho, uzhenika Gamalijela, bogabojezhimu duhovnimu Luzjanu poslal mu povedat, kje se snajdejo trupla f. Štefana perviga marternika, Gamalijela in njegoviga sina Abiba, in uzhenza Nikodema. Sveti maslnik Luzjan je to rasodenje v' spanji prejel; ker pa ni vedil, zhe je to od Boga ali ne, je vezh dni v' gorezhi molitvi in v' ojstrim postu bil, in Boga profil to rasodenje ponoviti. Uslifhan je bil po svojih sheljah. Od ponovljeniga rasodenja boshjiga poterjen in obveseljen je hitel v' Jerusalem, in to povedal Janesu škofu. Škof se je ravno takrat v' mesto Diospol napravljaj savoljo napovedaniga zerkveniga shora soper krivoverze; in ni mogel sam iskati trupla f. Štefana; to dobro delo je srozhl in perporozhl duhovnimu Luzjanu, in mu rekel, de naj mu, zhe ga bo nashel, to bersh sporozhi. Ne le duhovnimu Luzjanu, tudi bogabojezhimu minihu Migesju je Gamaljel na tanko povedal, kje je Pravizhni, to je, f. Štefan pokopan. Duhoven Luzjan je ukasal nar prej kopati v' kraji, ki ga je škof Janes odkasal, pa ni nizh nashel. Potlej je ukasal kopati, kjer je minih Migési pravil; malo zhasa so kopali, in she pred nozhjo tistiga dneva grob f. Štefana nashli. She bolj so bili preprizhani, ker je f. Štefana ime bilo v' skali vsekano.

Duhoven Luzjan in vfi prizhujozhi so Boga visoko hvalili, kateri jim je is sosebne milosti to rasodel; vender groba niso odkrili. Luz-

jan je vse to Jerusalemskimu škofu Janesu bersh sporozhil. Ta je v' drushbi dveh drusih škofov in vezh maschnikov prishel; vpri-zho veliko vernih so grob odkrili, in od sve-te grose ostermeli. Kader so grob odkrili, se je semlja sfrefla, in prijeten duh je is groba shel; tudi veliko bolehnih je osdravilo. Truplo f. Shtefana je sgoli prah bilo; kosti pa so bile zele, in vsaka v' svojim mestu ali sklepu. Škof Janes je nekaj maliga od njegoviga f. trupla ondi pustil, drugo je v' Jerusalem per-nesel; drugi škofje, duhovni in verni so ve-selo zhasito sveto truplo spremljali v' mesto, v' zerkev na hribu Šijonu. Ravno takrat je Bog dal rodoviten desh, kteriga je deshela filno potrebovala; dosti drusih zhudeshev se je go-dilo. Škofje in verni blishnjih in daljnih de-shel so sheleli in profili dobiti nekaj od trupla f. Shtefana, in Bog je na njegove proshnje veliko dushnih in telesnih dobrot podelil. Ob zhasu zefarja Teodorja mlajshiga je truplo f. Shtefana perneseno bilo v' Konstantinopol, potlej pod papeshem Pelagjem I. v' Rim, in zhasito polosheno sraven trupla f. Lovrenza v' zerkvi njegoviga imena.

Tukaj je perlošno povedati velik zhu-desh, od kteriga f. Avgushtin pishe, in dosti drusih prizhuje. V' mestu Zesareji v' Kapa-dózii je bila mati od svojih otrók hudo sani-zhevana. Is naglosti je Boga profila, de naj nje-ne otroke pokori, de bi bili vsm nepokornim otrokam strashen rasgled boshjiga mashevanja.

Defiravno je preshalostna mati is naglosti to profila, jo je vender Bog uflifhal, ker so njeni otrozi bili hude shtrafnige vredni. Deset jih je bilo, in vsih se je nesnana bolesen lotila. Trefli so se, kakor de bi hudo merslizo imeli; ni jim bilo ne po dnevu, ne po nozhi pokoja; fram jih je bilo med snanzi oštati, in so se na vse kraje rasfhli. Dva tih, namrezh Pavel in Paládija, sta v' Afrikanfko mesto Hipon pri fhla, kjer je bil fhkof f. Avgushtin. Ravno per ozhitni boshji flusfhbi so bili f. Avgushtin in verni sbrani; Pavel in Paládja sta per svetinjah f. Šhtefana molila, in vprizho vsih bila osdravljena. Š. Avgushtin je to vidil in popisal. Ta velik zhudesh, na proshnje f. Šhtefana storjen, je bil v' letu 415.

N a u k.

Od spofhtovanja do svetinj ali oštankov svetnikov.

Šhtiri sto lét po smerti f. Šhtefana, serzhniga vojfhaka Jesufoviga so njegovo truplo sunaj Jerusalema nafhli, kakor jim je bil Bog rasodel. Veliki zhudeshi so se takrat in potlej godili, kteri so prizhevali, de je oštanke svetnikov zhaftiti dobro, in Bogu dopadljivo. Neverniki so kristjanam ozhitali, de kofiti mertvih molijo; krivoverzi tudi slabo govoré so per katolfhko zerkev; pa ona savoljo ozhitanja slepih sovrashnikov od tiga ne odstopi.

Verni, od zerkve poduzheni, ne molijo kósti svetnikov, in ne upajo v' njih ostanke; temuzh jih zhašté, ker so njih trupla bile sdrushene f' sveto dúsho, so bile prebivalishe f. Duha, in bodo zhaštitljive vstale.

Ostanke svetnikov zhaštititi je navada katolíških vernih vsih zhasov. V' djanji apostelnov je sapísano, de so potné rute od telefa f. Pavla in njegove opasila na bolnike devali, in bolesni so jih popuštíle, in hudi duhovi so is njih shli. Djan. 19, 12. Vlak vé, de potné rute ali opasila f. Pavla niso mogle bolnikov osdravljati, tudi, de kósti ali pepel svetnikov nimajo v' sebi mozhi potrebnim pomagati, pa ta zhašt gre v' svetnike, ali bolje rézhi, v' Boga, kateri po svojih priyatlih zhudeshe dela. Pervi verni niso bili nevedni ali vrashni, ker so le zerkev poslušali; vender so s' drago zeno is rok nevernikov odkupovali mertve trupla ali kósti svetih marternikov, jih skerbno otevali, zhaštito pokopavali, in zerkve na njih grobeh sidali. V' spomin njih svete navade so sdaj pod vsakim altarjem svetinje svetnikov. Kader je f. Ignazi shkof v' Rimu od sverin ratergan bil, je le nekaj njegovih debelshih kósti ostalo; te so verni vseli, jih v' zhedno skrinjo djali, in v' Antijohijo nefli, kjer je poprej shkof bil. Navada ostanke svetnikov zhaštititi je po nauku zerkve in po sgledih poprejshnjih vernih.

Verni se morajo varovati, kar bo sdaj rezhenó. Ne smejo nobene rezhi zhaštititi, zhe

ni skasano, in od škofa poterjeno, de gre tisti rezhi zhašt. To je modro sapovedano, de verni vrashni ali premajhniga uma ne delajo po svoji slepi vésti. Kar zerkev zhašti vredniga sposna, naj zhašté, pa pametno. Nekteri bolj zhašté mertvo truplo kaziga svetnika, ko Jesufa v' sakramentu s. telefa. Zhe duhoven vernim svetinje daje kufhevati, se s' veliko nadleshnostjo do njega rijejo; med s. masho pa, kjer Jesuf, Gospod svetnikov, ponavlja svojo smert na krishi, so slabi in mlazhni. To prizhuje, de vera tih ni pametna, ni zhišta. Nobeden ne sme ostankov svetih vrashno zhaštiti, ali meniti, de bo nesrezhe obvarovan, ako jih ima doma ali per sebi, ali de bo s' njimi saloge nashel, ali vganoval shtevilke, ali kaj drugega storil. Ti zerkev poslušhaj, in po njenih naukih delaj: zhašti, kar ona zhašti vredniga sposna, pa ta zhašt naj bo po njenih sdravih naukih. Zhe tako ne delash, ni tvoja vera zhišta, in perloshnost dajesh krivoverzam zerkvi tvojo nevednost ozhitati, ktere ni ona kriva, ampak ti, ker je ne poslušash.

M o l i t e v.

O moj Bog! vé m, de tvoje svetnike, njih trupla, kósti in prah zhaštiti je perpusheno in dobro; pa potrebnishi je po njih sgledih shiveti. Jest rad zhaštim, kar je tvojih prijatlov; pa po njih svetim shivljenji ne shivim. Oni so svojo dusho in svoje telo pod pokorshino tvo-

jih sapoved devali in imeli; jest imam nepokorno dusho v' spazhenim telesu, vender ne skerbm, in se ne pokorim. O s. Štefan! ki si bil poln gnade, f' ktero si stanoviten bil, in se v' smert dal is ljubeshi do Jesusa, spròsi mi gnado tako shiveti, de bo moja dusha tvoj prihod ljubila, in telo zhaftitljivo vstajenje imelo. Spròsi mi srezhno stanovitnost v' dobrim, de se Jesusa in njegovih svetih nauk nikdar ne framujem, in od njih nikoli ne odstòpim. O Gospod Jesus! dodéli mi na prošnje svojiga srezhniga vojsbaka, s. Štefana, pravo pokorshino in serzhno stanovitnost, de mi bodo nebesa odperte, kjer te bom hvalil vekomaj. Amen.

IV. dan véliziga ferpana.

Sveti Dominik.

Sveti Dominik je bil rojen od bogatih in bogabojezhnih katolshkih starshhev na Shpanskim v letu 1170. Njegova poboshna mati je vse svoje otroke in tudi njega v' boshjim strahu redila, kakor je njih sveto shivljenje prizhevalo. Dominik, she otrok, je nad seboj imel vse snamnja dobre dushe in sosebne svetosti: je bil framoshljiv, ponishen, pokoren, miren, samoten, in k' vsimu dobrimu perpra-

ven. Staršhi so ga bili veseli, in so Boga hvallili, kateri mu je obilno gnado dal, in profili, de naj ga v' nedolshnosti ohrani. Srozhili so svojiga ljubiga fina Dominika njegovimu strizu, bogabojezhimu in uzhenimu masfniku, per katerim je bil v' poboshnosti uterjen; potlej so ga poslali v' mesto Palenzo, de bi si visokejsfhi modrost in uzhenost perdobil. Mladenizh dominik je bil vsm tovaršham dober sgled: rad se je uzhil, in nedolshno je shivel; sosebno rad je bral in premishljeval s. pismo, slasti pisma s. Pavla apostelna, v' kterih je njegova gorezha dusha obilno pasho naslhla. Od svetiga branja, premishljevanja, molitve in ljubesni je ves vnet bil Bogu shiveti, in sa svelizhanje blishnjiga skerbeti. De bi svojo dusho v' nedolshnosti in svoje mlado telo v' zhistsi ohranil, je priden bil v' vseh svojih dolshnostih: lenobe se je bal in varoval, pogosto se je postil, veliko let ni vina pil; tudi se je vedno perporozheval prezhisti devizi Marii, in vsiga se je skerbno varoval, kar samore hudo poshelenje drashiti. Pridnost, post, molitev in pomozh Marije ga je do smerti zhistsiga in nedolshniga ohranilo. Mladi sosebno naj dobro premishlijo sveto in pridno shivljenje s. mladenzha Dominika; naj se po njem ravnajo, in le tako bodo Bogu s' zhistim in nedolshnim shivljenjem dopadli.

S. Dominik je bil ubogim perferzhno usmiljen. Njegovo usmiljeno serze se je sosebno rasodevalo ob zhasu hude lakote. S

vso mozhjo je potrebnim pomagal: kar so mu njegovi bogati starši posiljali, je ubogim dajal; kir je to še premalo bilo, je prodal svoje blago, tudi pošteljo in bukve, in njih zeno ubogim dal. Kar bo sdaj rezhenó, še bolj prizhuje od njegoviga usmiljeniga serza. Eniga dne je shalošna shena k' njemu prishla, in ga profila, de naj ji pomaga rešiti njeniga brata is sushnosti nevernikov. S. Dominiku, kader je to sašlišhal, se je hotlo serze raspozhati; majhno je pomislil, potlej sheni milo odgovoril: „Ti ne morem dati ne denarja, ne blaga; zhe me pa gospodar tvojiga brata namesti njega v' sushnost vsame, se rad dam v' rešenje tvojiga ljubiga brata.“ Shena, kader je to govorjenje sašlišhala, je oštermela. se nad njegovo veliko ljubesnijo zhudila, pa ni mogla v' to dovoliti; lepo se mu je sahvalila in shla.

Bogabojezhe shivljenje, usmiljeno serze in visoka uzhenost s. Dominika je njegovimu svetimu shkofu Diegu slo dopadlo; korarstvo mu je dal. Ta zhašt ni bila njegovi ponishnosti shkodljiva, ker je bil v' ponishnosti uterjen; ponishnisthi je shivel, in svesteje Bogu flushil. Njegov shkof je savoljo sosebnih opravil na Franzosko, potlej v' Rim shel, in je hotel per sebi imeti s. Dominika, ker se je na njegovo modrost sanesel. Is Rima šta na Franzosko nasaj shla, in oba škerbela sa spreobrnjenje krivoverzov, kterih ni bilo malo v' desheli. Shkof je potlej v' svojo shkofsijo shel,

in f. Dominika na Franzoskim pustil, de je krivoverze spreobrazhal. Deshelfka oblast si je persadevala krivoverze s' ojštrostjo ukrotiti, in katolshki zerkvi podvrezhi, pa saſtonj, ker ſila ne spreoberne ſerza; f. Dominik jih je ſkuſhal spreoberniti le f' prijaſnimi nauki. Poln ſhaloſti je bil ſavoljo krivoverzov ſlepote, in poln ljubeshni do njih duſh; prijaſno jim je katolshke reſnize oſnanoval, in Boga f' ſoſami vedno profil njih ſpreobernjenja. Tudi je takrat ſloſhil lepo molitev, imenovano roſhenkranz, od ktore je bila rezhena roſhenkranſka nedelja. Gorezhe je molil, in vernim gorrezho molitev perporozheval, de bi Boga nagnili ſlepim krivoverzam gnado dati. Bog je uſliſhal njegovo in vernih molitev, in veliko krivoverzov je hitelo v' katolshko zerkev. Ni mogozhe praviti, koliko je f. Dominik v' tim ſvetim delu terpel. Krivoverzi ſo ga ſovraſhili, in ga iſkali umoriti. Zhe ſo ſe eni ſpreoberniki, ſo ga drugi huje ſovraſhili; pa Bog ga je obvaroval. Eniga dne ſo ga neufmiljeniki krivoverzi obdali, in ga hotli umoriti; pa ſerzhno jim je rekel: „Jeſt niſim vreden ſa vero umreti, ker je to plazhilo popolne pravizhnosti, zhe mi pa Bog hozhe to miloſt ſkaſati, umorite me, kakor ſe vam poljubi.“ Bog ga je ohranil, de bi ſhe doſti dobriga delal.

S. Dominik je ſhelel ſveto delo ſpreobrazhanja krivoverzov uterditi, in bratovſhino minihov poſtaviti, kteri bi ſa ſvelizhanje vſih ſkerbeli. Papeſh Honori III. je v' letu 1216 nje-

govo bratovšhino poterdil, ktera je bila zerk-
vi v' veliko pomozh. Bog je svojimu slushab-
niku s. Dominiku dal pred in po smerti velike
zhudeshe delati, med timi je letá. Neki go-
spok mladenizh, imenovan Napoleon, je po
Rimu jesdaril, s' konja padel, in se ubil. Š. Do-
minik je shel prej mashevat; potlej je k' mert-
vimu mladenzhu shel, mu v' imenu Jesufa Kri-
stusa ukasal vstati, in mladenizh je sdrav vstal.
Mladenizh in vsi so Boga hvalili, in s. Domi-
nika visoko sposhtovali. Bog mu je zhas nje-
gove smerti dobrotljivo rasodel. Kader je bliso
smerti bil, je poklizal svoje duhovne otroke,
in jim rekel: „Preljubi moji! Boga sahvalim,
ki me je zhistiga do sdaj ohranil. Tudi vi
slo sferbite lepo zhistost ohraniti: sato varuj-
te se ljudi drusiga spola, shivite v' vednim
pokorjenji, in Bogu gorezhe slushite; ubo-
shstvo tudi vam perporozhim, zhistost in ubo-
shstvo vas bošta Bogu in ljudem prijetne storila.“
Šhe vezh lepih naukov jim je dal, potlej mir-
no umerl shesti dan tiga mesza v' letu 1121.

I V a u k.

Is njegoviga shivljenja.

Š. Dominik je she v' mladosti in tudi po-
tlej Bogu stonovitno slushil. Blagor zhloveku,
kteri se po njem ravná, ker ga veliko plazhi-
lo zhaka. Zhlovek je smiraj slab, pa v' mla-
dosti nar slabji: zhe s' boshjim straham ni fla-

ba natora ukrotena, hudo poshelenje pre-
ga in premaguje, ponavljani grehi napravijo
hude navade, hude navade s' slabo natoro
sdrushene, je filno teshko opustiti. O ljubi
moj! pervadi se v' mladosti jarma Jesufoviga:
bodi rad samotni, moli in premishljuj, bodi
pred Bogom in ljudmi sramoshljiv, nikoli ne
bodi nevarniga ali slabiga radoveden, vedno
pomni poslednje rezhi, in dobro ti bo. Zhe
se jarma Jesufovih sapoved v' mladosti perva-
dish, ti bo zhedalje loshej, Bogu bosh vesel
flushil, in lahko bosh svelizhan. Mlad zhlo-
vek, poln strahu boshjiga, je veselje bogabo-
jezhnih, je tovarsh angelov, in prijatel Nar-
visihiga. De si nedolshen, dokler si hudiga ne-
veden, je majhna hvala; de si nedolshen, zhe
si ravno nevarno skushan; to je velike hvale
in plazhila vredno. „*Zhifto in nedolshno shi-
vi v' mladosti, in bosh do swih las modrosti
nasfel.*“ Širah 6, 18.

S. Dominik je bil perpravljen se v' sush-
nost dati, de bi reshil svojiga blishnjiga. To
njegovo usmiljenje je res veliko, pa gorezhi
ljubesni je vse mogozhe. Uzhi se od njega do
svojih potrebnih bratov in sester usmiljen biti;
pomagaj jim v' telesnih in veliko raji v' duh-
nih potrebah is ljubeshni do Boga. Premishi,
kako velika bi tvoja hudobija bila, ako bi bli-
shnjimu v' pekel pomagal. Ni sadoosti, de mu
v' pekel ne pomagash, v' nebese mu morash
pomagati. Tudi morash svojimu blishnjimu v'
telesnih potrebah usmiljen biti, kolikor ti je

mozh: zhe mu nifi usmiljen, greshtish; veliko huje greshtish, zhe si mu krivizhen, ne poplazzhash dolgov; zhe svesto in ob zhasu delavzam ne dasth saflushka. Š. Janes pravi: „*Moramo sa brate svoje shivljenje dati.*“ I. Jan. 3, 16. Kako bosh isgovarjan, zhe blishnjiga pohujshash, zhe si mu neusmiljen ali krivizhen?

Š. Dominik je is gorezhe ljubeshni do Boga ognjeno skerbel sa spreobernjenje krivoverzov in drusih greshtnikov. Deshtelski oblastniki so krivoverze f' filo morali se katolshki veri podvrezhi, pa fila ne preprizha zhlovekoviga serza; fila rasdrashi ali hinavshkiga shori zhloveka, ne spreoberne ga pa nè: le ljubeshnjivi nauki segajo v' serza, in gorezha molitev f' svetim shivljenjem sdrushena sprofi od Boga milost. Tudi ti si resnizhno persadevaj sa svelizhanje svojih bratov in sester, pa tvoja gorezhost naj bo rasvetljena, usmiljena, ljubeshnjiva in pravizhna. Kader je tvoj blishnji v' smoti, preprizhaj ga, in preuzhi s' vso krotkostjo. Zhe ga shalish, ne bo tvojih naukov poslusshal, bo le skerbel se ti vstavljati, in tudi s' ozhitanjem te oframotiti. Zhe hoshesh per greshtnikih kaj dobriga opraviti; bodi svetiga shivljenja, imej in kashi usmiljenje, tudi se varuj vse lakomnosti, in pomagaj jim v' telesnih potrebah: f' tim bosh njih serze v' last dobil in gospodaril. Sveto shivi, bodi usmiljen, ljubeshnjiv, moder, serzhen, in tako bosh svojiga blishnjiga spreobernil, ker bo Bog tvoje dela poshegnal. Delaj, kar f.

Pavel svojimu ljubimu Timoteju pishe: „*Preprizhuj, prosi, svari s' vsm poterpljenjem in ukam.*“ II. Tim. 4, 2.

M o l i t e v.

O Bog! ako premislim sveto shivljenje, veliko ljubesen in ognjeno skerb tvojiga slušabnika, s. Dominika; lahko spoznam svojo slabost, mlazhnost in lenobo. Oh, kakoshna je moja mladost bila! Strah me je smisliti, kako mnogo in hudo fim te rasshalil. Tebi fim bil nesvest, sebi in drugim neusmiljen; nisim sa tvojo zhašt skerbel, sa svoje in blishnjiga svelizhanje mi ni bilo mar. Zhe fim blishnjiga svaril, fim ga savoljo sebe; zhe fim skerbel ga poboljšhati, fim le sato, de bi mi njegove slabosti nadleshne ali shkodljive ne bile. O usmiljeni Gospod! napolni me s' gorezho ljubesnijo, de bom hudo poshelenje premagoval, in tudi blishnjimu v' nebesa pomagal, slasti tistim, ktere fim pohujshal. O s. Dominik! ki si od Boga nad terdovratnimi krivo-verzi in drusimi greshniki milost sprosil, sprosi jo tudi meni, de po tvojim sgledu Bogu shivim, in v' njegovi ljubesni umerjem. Amen.

V. dan véliziga ferpana.

Deviza Marija Sneshniza.

Ob zhasu Liberja, kateri je bil papesh od leta 352 do 366, sta bila v' Rimu dva shlahtna in bogata zhloveka, Janes in njegova shena. Oba sta bila bogabojezha in usmiljena do ubogih. Ta dva boshja flushabnika sta bila polna vsih kershanjskih dobrih del, in sta v' miru shivela; pa ni jima bilo saroda. Podvergla sta se volji neskonzhno modriga Boga, kateri dela, kar hozhe, pa vselej pravizhno in usmiljeno. Silno bogata sta bila, in sklenila sta svoje veliko premoshenje Bogu in Marii v' zhasht oberniti. Marijo, prezhisto devizo, sta vedno profila, de naj jima rasodene, kako bi svoje bogastvo obernila, de bi bilo Bogu in njej vshezh. Njune stanovitne molitve so bile uslishane; f' zhudeshem jima je Bog svoje dopadenje rasodel. Ravno ta dan, petiga véliziga ferpana, je sneg padel na grizhik Eskvilin; Marija se je tisto nozh papeshu Liberju in bogabojezhimu Janesu perkasala, tudi sapovedala, Bogu in njej v' zhasht zerkev sosidati na grizhku, kjer je ponozhi sneg sapadel. Sneg je toliko shiroko sapadel, kolikor je imela zerkev prostorna biti. Vsak je mogel sposnati, de je to zhudesh, ker je sneg sapadel ob zhasu nar huji vrozhine, kar v' Rimu tudi po

simi ni navadno. Janes je k' papeshu Liberju bersh fhel in mu preje to rasodenje povedal. Papesh, kterimu je tudi Marija to rasodela, je v' drushbi veliko duhovnov in vernih na grizhik fhel, odkasal prostor po shirjavi Inegá, in zerkev Marije devize je bila f' loslebnim pridam hitro dodelana f' premoshenjem bogabojezhiga Janesa in njegove poboshne gospé. Visoko uzheni kardinal Baroni pishe, de se je to godilo v' letu 353. Ta zerkev je bila posneje od vezh papeshév popravljená, in tudi prena-rejena, in je silno prostorna in lepa; sda j se imenuje *velika zerkev Marije devize*.

N a u k.

Marija nas ljubi, kako ji dopasti?

Bogabojezhi Janes in njegova poboshna shena sta vidila, de je Marija mati zhiste in velike ljubeshni; pa she bolj sta potlej sposnala njeno neisrezhenó usmiljenje. Res, Marija nas ljubi f' stanovitno in nepremagljivo ljubeshnijo. Š. Avgustin pravi: Marija je naša nar bolji in nar skerbnishi mati. Njena ljubeshen do nas ima vse lastnosti, je možna, stanovitna in zhistá. Njena ljubeshen do nas ne peshá, ako ravno smo nevredni; je stanovitna, zhe smo ravno greshniki; je zhistá, ker le sa nas she svelizhanje skerbi. Katolshka zerkev to uzhi, in Marii pravi mati ljubeshnjiva, deviza usmiljena, perbeshalishé greshnikov, troshtar-

za revnih, pomozh vseh kristjanov. Ni mogozhe praviti, tudi ne vediti, koliko ljudem in katerim je Marija pomagala. Ona, ljubešnjiva mati vernih kristjanov in mogozhna pomozhniza, veliko samore per Bogu, kteriga je sosebna priatliza. Ona ne more gnade dati, pa samore gnado sprofiti, in jo sprofi ker ima Bog nad njo veliko dopadenje.

Vse to je refnizhno, pa varuj se smote ali lashnjiviga upanja. Kteri koli v' Jesusa verujejo, tudi Marijo zhaslé. Pa vfi niso pravi flushabniki Jesusovi, desiravno va-nj verujejo; tudi niso vfi pravi flushabniki Marije, desiravno menijo, de jo zhaslé. Krivoverzi so slepi, ko sametujejo in sanizhujejo pomozh svetnikov; pa tudi terdovratni greslniki, zhe so tudi v' pravi veri, so slepi, ker menijo s' svetnikov pomozhjo v' nebefa priti, de si ravno svoje hudo saflushenje predersno mno-shijo s' greslno terdovratnostjo v' vseh hudobijah. O kristjan! kako samoresl Marii dopasti, zhe Jesusa sanizhujesh? Ne upaj le v' unanje zheslhenje ali zhasl, ki jo Marii skasujesh? upaj pa v' njeno pomozh in perporozhuj se ji, de bosl po njej gnado prave pokore dosegel, in Bogu flushil. Kdor pravi, de je Marijo zhasliti prasna rezh, nima sdrave vere; pa tudi je v' veri malo poduzhen, kdor méni le s' unanjo zhasljo do Marije v' nebefa priti.

Po sgledu Marije shivi, in bosl Bogu in njej dopadel. Zhe si velik greslnik, ne obu-

paj sato, ako si pokore sheljen, ker je ona perbeshalishe gresfhnikov. Ti ne morefh tako sveto shiveti, kakor je Marija shivela, pa persadevaj si vsaj refnizhno: zhe nè, lashnji-vo zhaftish Marijo. Prava poboshnost do Marije je velika pomozh k' svelizhanju, ker ta isvira is shive vere in is gorezhe ljubeshni do Boga; pa meniti, de zhlovek Bogu in Marii f' famo unanjo flushbo dopade, je neumno in nevarno. Bogabojezhi Janes in njegova poboshna shena nista bila le sato Bogu in Marii vfhezh, ker sta veliko zerkev fosidala f' svojim premoshenjem; to je bilo fizer dobro, pa she bolje je bilo, de sta po sgledu Marije po vfih sapovedih shivela. Moja dolshnost je fkerbeti sa zhaft boshjo in sa povifhanje prave zhafti do Marije; pa moja dolshnost je tudi te obvarovati lashnjive bogabojezhofti.

Varuj se farisejskiga duhá. Farisejski duh je: po svojih sheljah shiveti, in unanje dobre dela opravljati. To ne more ne Bogu, ne Marii dopasti; pokorfhina vse dushe, in slashi ferzhno premagovanje svojiga spazheniga poshelenja, je nar potrebnishi. Nobeden ni Mariin flushabnik, zhe ni flushabnik boshji; nobeden ni flushabnik boshji, zhe po sapovedih boshjih ne shivi; nobeden po sapovedih ne shivi, zhe svoje dushe in svojiga telefa Bogu popolnama ne podvershe. Porezhefh: „Ti nauki so ojstri.“ Ref, so ojstri, pa refnizhni. Ako bi te uzhil: „Bogu flushish in mu dopadesh s' nerodovitno vero, Marijo sadosti zha-

lišh f' samo uštno hvalo, Marija te bo sveli-
zhala, zhe se tudi ne spokorišh;“ bi bilo
to lašnjo, in bi ne mogel verjeti. Tedaj
Bogu is vse duše flushi, zhaſti prezhiſto
devizo in mater boshjo Marijo f' ſvetim ſhiv-
ljenjem, perporozhuj ſe ji vedno, de boſh
obilniſhi gnade od Boga po Jeſusu Kriſtusu
dobival; le tako upaj; de Boga in Marii do-
padeſh.

M o l i t e v.

O prezhiſta deviza, velika boshja prija-
tiza, prezhudna mati boshja in mogozhna po-
mozhniza Marija! blagor jim, kateri te reſni-
zhno zhaſté: kdor tebe prav zhaſti, Bogu flu-
shi; kdor Bogu flushi, tebe zhaſti. Jeſt, ſpo-
ſnam ſvojo nevrednoſt, niſim bil tvoj ſveſti
flushabnik, ker ſim Jeſusa, tvojiga ljubiga
ſina, velikokrat hudobno raſſhalil. Kako ſim
mogel tebe zhaſtiti, ko ſim Jeſusa v' ſvojim
ſerzu vnovizh kriſhal? Sdaj mi je ſhal vse to;
k' tebi, o uſmiljena mati! perbeſhim, bodi
moje perbeſhaſiſhe, ker ſi vſih greſhnikov,
ki pokore ſhelé, mogozhna pomozhniza. O pre-
ljuba goſpá! uſmili ſe me nevredniga greſh-
nika, ſpròſi mi po Jeſusu Kriſtusu gnado pra-
ve pokore, perporozhuj me njegovi neſkon-
zhni miloſti, de ſavershen ne bodem. Shelim,
in ſi bom ſlo perſadeval Jeſusu in tebi f' pra-
vo pokoro in f' ſvetim ſhivljenjem dopaſti.
Blagor mi, zhe Jeſusa, tvojiga ljubiga ſina,

in tebe, o mogozhna pomozhniza Marija! v' svojim serzu nosim, in obéma dopadljivo shivim. Ref, blagor mi bo, ker mi bosh ti frezhno smert sprofila, in Jesus me bo prijasno sprejel. Amen.

VI. dan véliziga serpana.

Spremenjenje Jesusovo na gori.

Ta dan obhaja zerkev spomin zhudniga spre-
menjenja Jesusoviga na gori, od kteriga f. Matevsh pishe v' 17. f. Marka v' 9. in f. Luka v' 9. postavi. Spremenjenje Jesusovo je bilo v' drusim letu njegoviga osnanovanja f. evange-
lja. Po Galileji je takrat hodil, in prishel v' kraje mesta Zesareje Filipa. Vstavlil se je, in vprashal svoje uzhenze rekozh: „Kaj pravijo ljudjé od mene, kdo de fim?“ Uzhenzi so mu odgovorili: „Eni pravijo de si Janes kerstnik; eni, de si Elija; drugi de si Jeremija ali kak drug prerok.“ Jesus jim je rekel: „Kaj pa vi pravite, kdo fim?“ Peter je v' imenu vsih odgovoril: Ti si Kristus, Sin shiviga Boga.“ Jesus je Petru djal: „Srezhen si ti, Jonov sin, sakaj meso in kri ti tiga nista rasodela, ampak moj Ozhe nebeshki.“ Sraven tiga mu je obljubil ga visoko povsdigniti, kar je tudi storil. Potlej je svojim uzhenzam pravil od svo-

jiga prihodniga terpljenja v' Jerusalemu, in perštil: „Refnizhno vam povém; nekaj val bo pred smertjo mojo zhašt vidilo.“ Tako jim je govoril od svojiga spreobrnjenja na gori; tode oni niso vedili, kaj pravi.

Osem dni potlej je Jesus Petra, Jakopa in Janesa, njegoviga brata, seboj vsel na visoko goro; ondi je dolgo molil, in v' molitvi se spremenil pred njimi. Trije uzhenzi so bili dremotni; pa Jesusova svetloba jih je obšvetila, so se shudili, so vsiga drugazhniga vidili, in ostermeli. Njegov obras se je svetil ko sonce, in njegove oblazhila so bele bile ko sneg. Uzhenzi so se slo zhudili nad Jesusovim naglim spreobrnjenjem. Šhe bolj so se zhudili, ko sta dva zhašttiljiva mosha, Mojses in Elija, k' Jesusu prishla, in s' njim govorila. Peter, desiravno v' škerbi, je djal Jesusu: „Gospod! tukaj nam je dobro biti: ako hozhešh, naredimo tukaj tri shotore, tebi eniga, Mojsesu eniga, in Elijatu eniga.“ Tako je profil, de bi smiraj na gori bil, in Jesusovo zhašt vshival. Dokler je Peter govoril, je svitel oblak Jesusa in uzhenze obšénzhil, in is oblaka so sašliffhali glas nebeshkiga Ozheta: „Letá je moj ljubi Šin, nad kterim imam dobro dopadenje; njega poslušajte.“ Uzhenzi, she prej v' škerbi, kader jih je svitli oblak obšénzhil, in so glas is oblaka fliffhali, so se filno prestrašili, in na tla padli. Jesus se jih je dotaknil, in jim rekel: „Vštanite, in nikar se ne bojte.“ Uzhenzi so vštali, in ko okoli sebe po-

gledajo, le Jesufa samiga vidiijo. Jesuf je s' svojimi uzhenzi s' gore shel, in gredoZh jim rekel: „Nikomur tiga ne pravite, dokler od smerti ne vstanem.“

N a u k.

Is tih skrivnost.

Jesuf je smed drusih uzhenzov tri odbral, Petra, Jakopa in Janesa, njegoviga brata; te je peljal na goro, in se spremenil pred njimi, ker so mu ti nar bolj vshezh bili. Ti trije so ga memo vsih drusih ljubili, sato jih je s' svojo gnado te sosebne svoje ljubeshni vredne storil. Zhlovek is svoje mozhi ne samore Bogu nizh dopadljiviga storiti: on is sebe nima nizh dobriga; le kar je od Boga v' njem, to Bogu dopade. Kdo samore Boga ljubiti, in mu flushiti, zhe ga Bog poprej ne ljubi, in mu is nesaflushene milosti gnade ne da? S. Janes pravi: „*Ljubimo mi Boga, ker je Bog nas poprej ljubil.*“ I. Jan. 4, 19. Boshji pokliz je pred vsimi dobrimi deli; posvezhenje je is gnade in dobrih del, pa le gnada je sazhetik in konez vfiga dobriga. Zhlovek je fizer Bogu prostovoljno pokoren, in v' tim je njegovo saflushenje; pa njegova prosta volja je le od gnade nagnjena, ktere nobeden ne samore saflushiti. O kristjan! bodi v' pravizhnim strahu: kader ti Bog usmiljeno pomaga, bodi pokoren, hvaleshen in stanoviten,

zhe fi mu pa s' njegovo gnado svešt, in vse njegove sapovedi dopolnuješ, hodi smiraj ponišen, in boj se, de gnade ne sgubíš.

Jesuf je tri odbrane uzhenze peljal na visoko goro. Ta je bila Tabor, kakor s. Hieronim pravi; visoka gora je bila, na verhu pa majhna dolina, kjer so dishezhe séli rastle. Gora Tabor je tudi bila imenovana Itahurim, in od s. Petra svéta gora. Tudi na gori Horebu je Mojsef nekđaj zhudno perkasen vidil gorezhiga germa, kader je bil od Boga poslan v' Egipt svojih bratov is sushnosti rešit. Na visoko in samotno goro Tabor je Jesuf s' svojimi uzhenzi šhel, ker je hotel od shuma svetá odlozhen moliti, in naš uzhiti, de nam v' samoti Bog nar raji k' serzu govori. (Osej. 2, 14.)

Jesuf se je na gori spremenil, to je, svojim uzhenzam nekaj svoje boshje zhašti rasodel; le nekaj svoje zhašti jim je rasodel, ker bi vse zhašti boshje nature ne bili preštati samogli. Jesuf bi bil smiraj tak ko na gori, ako bi s' vednim zhudesham ne bil s' zhloveshko natoro svoje boshje nature perkril. Hotel je v' zhlovekovi podobi med ljudmi skrit biti, de bi njih vera obilnišhi plazhilo saflushila. Hotel se je pa svojim uzhenzam rasodeti, de bi se nad njegovim terpljenjem ne pohujšhali, v' veri se uterdili, in serzhno terpeli is upanja obljubljeniga plazhila. To je tudi nam potrebno premišljevati, in smiraj pomniti, de ne pešhamo, de po Jesusu shi-

vimo, in v' njegovo zhašt pridemo. O kristjan! premisli, kaj nebesko kraljestvo, kjer bosh v' boshji zhašti neisrezeno in vekomaj vesel, zhe si tukaj enak podobi Jesufovi. Vedno hvali Boga, kateri te je po Jesusu Kristusu v' svojo zhašt namenil, in sveto shivi, de vanjo prideš.

Jesuf je k' sebi pokliral Mojsefa in Elijata, ktera sta prishla, ga molila, in s' njim govorila. Mojsef, po katerim je Bog staro savezo osnanil, in Elija, velik prerok, sta Jesusu prizhevala, de je odreshenik vsiga svetá. Stara saveza je le Jesusa in zhašt njegove zerkve osnanovala; sato sta Mojsef in Elija s' Jesusam govorila od njega milosti, smerti in odresjenja vsiga zhloveshtva. Luk. 9, 31. Jesuf ima prizhevanje od postave in prerokov, de je Sin boshji in odreshenik svetá; to je bilo vprizho uzhenzov, de bi to potrebno resnizo po vsm svetu rasosnanovali. Hvalimo usmiljeniga Boga, kateri nam je dal Jesusa sposnati, in nas je v' tej veri s' svojo gnado uterdil.

Peter je shelel na gori Taboru smiraj prebivati, in ondi Jesufovo zhašt vshivati. Škerbel je Jesusu, Mojsefu in Elijatu fhotore napraviti, on pa bi pod milim nebam bil vesel; tode ni vedil, kaj govori. Peter in drugi uzhenzi so sheleli pred terpljenjem veliko plazhilo vshivati, pa Jesuf jim je svojo zhašt rasodel jih v' terpljenji serzhne storiti, in le potlej bi bili v' nebesko zhašt shli. Zhlo-

vekova natora je vselej taka, le po veselji hrepeni, terpljenja se boji; pa bres terpljenja ni mogozhe v' nebesa priti. Peter je vsaj zhišiga veselja iskal, vender je nespametno govoril; veliko bolj so nespametni, kateri v' greslnih veseljih shivé, in upajo v' nebesa priti. Jesuf je prej terpel, in le potlej v' svojo zhašt shel; po njegovim sgledu moramo mi terpeti, in le tako upamo v' njegovo zhašt iti. I. Petr. 2, 21.

Ko so uzhenzi svitli oblak vidili, in glas is oblaka slisnali, so se filno prestrašili. Takrat sta Mojsef in Elija she bila odshla, de bi se prestrašeni uzhenzi ne motili, in ne menili, de je nebeski Ozhe komu drusimu rekel: „Ta je moj ljubi Sin, nad katerim imam dobro dopadenje; njega poslušajte.“ Res, le Jesuf je Sin boshji; Mojsef, Elija in drugi svetniki so flushabniki boshji. To terdno veruj, pa tudi premisli, zhe sapoved nebeskiga Ozheta dopolnujesh, ki ti sapové Jesufa poslušati. Zhe nauke Jesusove s' popolno pokorshino zhaštish, zhe svoje shivljenje po njegovih naukih v' vsm ravnash, ga poslušash; zhe nè, ga sanizhujesh in bosh savorshen. Jesuf je svojim uzhenzam sapovedal od njegoviga zhudniga spremenjenja ne govoriti, preden od smerti ne vstane, ker so uzhenzi she premalo bili rasvetljeni, in drugi neperpravljeni od te skrivnosti slisnati. Apostelni so potlej to osnanovali, in verovali so, katerim je Bog gnado vere dal. O kri-

ſljan! premifhljuj te ſkrivnoſti, ſakaj ſo bile, in mòli:

M o l i t e v.

O Jeſuf! terdno vérujem; de ſi ti Sin boſhji, uzhenik vſih, odreſhenik ſvetá in Gopod vſih ſtvari; ſpoſnati pa tudi moram po- niſhno, de ſim te premalo poſluſhal, in po tvojih ſapovedih neſkerbno ſhivel, deſiravno mi je nebeſhki Ozhe to ſapovedal. Ti ſi ne- kaj zhaſti ſvoje boſhje natore raſodel, uzhen- zam in drusiſm dopovedati, kako veliko pla- zhilo jim je namenjeno, kteri te poſluſhajo; pa kako malo ſkerbim v' tvojo zhaſt priti! O ljubefnjivi Goſpod! daj mi ſ' ſvojo gnado ve- ſelje do nebeſhkiga kraljeſtva, de ſi vſe dni ſvojiga ſhivljenja ſlo perſadevam va-nj priti. Vem, okó ni vidilo, uhó ni ſliſhalo, in ſerze ne ſapopade zhíſtih, zheſnatornih in vezhnih dobrot tvojiga kraljeſtva; vender daj mi mo- zhne ſhelje po njem, de vedno k' tebi ſdihu- jem, vſe greſhne ſladnoſti ſovraſhim, ſvoje miſli ſmiraj imam v' nebeſih, in ſi ſlo perſa- devam va-nje priti. Zhe to gnado od tvoje miłoſti ſadobim, bom ko Peter na gori Tabo- ru, rekel: Tukaj mi je dobro biti! tukaj bom frezhen vekomaj! Amen.

VII. dan véliziga serpana.

Sveti Donat škof in marternik.

Od shivljenja in smerti s. Donata visoko u-
zheni kardinal Baroni tako pishe. Šploh mi-
sel je, de je bil Rimljan; resnizhno vsaj se
vé, de je bil v' Rimu med zerkvenimi flushab-
niki pod pokorshino bogabojezhiga duhovna
Epigmenja, kterimu so ga bili njegovi dobri
starshi srozhili. V' letu 303 pod zesarstvom
Dioklezijana in Maksimijana je neusmiljeno
preganjanje soper zerkev boshjo vstalo. Nje-
govi sveti starshi in njegov duhovni ozhe, s.
Epigmeni, so bili savoljo vere umorjeni. Do-
nat je is Rima sbeshal, ker se is ponishnosti
ni v' svojo mozh sanesel, in je shel v' Tosh-
kano na hribe bliso mesta Areza. Sapustil je
deshelo, mesto, shlahto in premoshenje, svojo
vero in shivljenje perhraniti. V' Toshkanskih
hribih je bogabojezhiga pushavnika Hilarina
naschel, in ga angela varha imel; v' molitvi,
v' delu, v' pokorjenji, v' vseh mogozhnih do-
brih delih je per njem shivel. Hitro je dose-
gel popolnoma pravizhnost, kolikor je zhloveku
mogozhe, in Bog mu je dal dosti zhudeshev
delati. Desiravno je katolshka zerkev pod ze-
sarjem Konstantinam doslegla mir; vender s.
Donat ni hotel v' Rim iti, raji je v' samoti
shivel. Š. Šatir, škof v' mestu Arezu, je sve-

dil njegovo posebno svetost, ga med zerkvene flushabnike vsel, in tudi kmalo mafhnika shernal, de bi s' sgledam, s' nauki in s' svetimi sakramenti ljudi posvezheval. V' letu 346 je f. Šatir umerl, in vfi so njega isvolili svojiga fhkofa. Ker se ni mogel te teshke flushbe ubraniti, se je vdal, in shel v' Rim k' papeshu f. Julju, od njega fhkofov shegen prejet. Potlej je shel v' Arezo nasaj. Vfi kristjani so ga veselo ko angela boshjiga sprejeli; pa terdovratni neverniki, katerih v' mestu ni malo bilo, so ga zhertili, ker so vedili, de slo sovrashi njih bogove. Š. Gregori papesh pishe, de je f. Donat v' mestu veliko zhudeshev storil, in s' njimi veliko nevernikov spreobernil. Se ne more na tanko vediti, koliko je ta sveti fhkof dobriga storil; vé se pa lahko, de je, ves vnet sa zhašt boshjo, neisrezheno skerbel pravizhne pravizhnishi delati, in greshnike,, slasti nevernike spreoberniti.

Zhes vezh let je Juljan, kateri je pravo vero sapustil, zesar postal. Ta hudobnik je katolfhko vero sovrashil, kristjane preganjal, in slo skerbel sa zhašt lashnjivih bogov; tudi je v' kershanske mesta serdite nevernike pošiljal oblastnike, de bi sveto vero pokonzhal. V' letu 362 je neverni oblastnik Kvadrazjan v' mesto Arezo prishel, in sapovedal f. fhkofa Donata pred se perpeljati. Ko ga je pred seboj vidil, mu je serdito rekel: „Sakaj ti s' sapeljivimi nauki odvrazhujesh ljudi od flushbe mogozhnih bogov, ktere vse Rimsko zesarstvo

in nashhi zefarji molijo? Tudi ti jih mòli; zhe nè, bosh shiv foshgan.“ Š. fhkof je sodniku ferzhno odgovoril: „Sanizhujem tvoje bogove, de Bogu svesti ostanem; velika srezha mi bo terpeti, in kri preliti is ljubesni do svojiga Boga.“ Oblastnik je svojim flushabnikom uka-sal ga po uftih tlezhi, de bi vezh tako ne govoril. Š. Donat je ufta vse kervave imel; vender je Jesusa hvalil, in bogove sanizheval. Šodnik ga ni mogel vezh poslušhati, v' jezho ga je sapovedal vrezhi. Verni, katerih je bilo dosti v' mestu, so svojiga svetiga fhkofa obiskovali, in mu stregli. Desiravno je bil v' jezhi uklenjen, se vender ni nizeh bal; Jesusa je osnenoval, in v' njegovim imenu velike zhudeshe delal. Neverni sodnik se je punta bal; torej je pónozhi eniga svojih flushabnikov v' jezho poslal, svetimu fhkofu napovedat, de naj ali malike moli, ali pa bo umorjen. Odgovoril mu je: „Rad umerjem sa Jesusa, ker je tudi on sa me rad umerl na krishi.“ Šlushabnik ga je sato s' mezhem umoril. Njegova sveta smert je bila ravno ta dan v' letu 362. Neverni oblastnik, de bi kristjani ne pokopali, in ne zhaftili njegoviga svetiga trupla, je sapovedal she pred dnevam ga zhes osidje med skalovje vrezhi; pa verni so ga nashli, in zhaftito pokopali sunaj mesta per zerkvi Marije devize sraven trupla poprejshnjiga fhkofa f. Šatira. Tudi po smerti so se po njem veliki zhudeshe godili; savoljo tih so ga verni visoko zhaftili, in se mu gorezhe perporozhevali.

Katolshka vera je dobrim prijetna, hudobnim grenka.

Sveti Donat je mirno in veselo shivel v' sveti katolshki veri; tudi je rad terpel in umerl sa njo, ker je vedil, de je samo ta sveta in svelizhavna. Vfi bogabojezhi kristjani shivé radi po sveti veri, in Bogu veselo flushijo v' upanji obljubljeniga vezhniga plazhila. Rel je, kar s. Pavel pishe: „*Pravizhni is vere shi-vi.*“ Hebr. 10, 38. Katolshka vera je slabim grenka in soperna, ker jim prepoveduje, kar njih hudo poshelenje sheli. Sato se hudobni vsdigujejo soper sveto vero in njene sapovedi, ker je njih spazhenosti jarm vere preteshak. Neverniki so kristjanam ozhitali: „Sakaj ojstrimu Bogu flushite, kateri vam veselje prepoveduje? Bodite nashe vere, in bodite veseli s' nami.“ Verni so jim djali: „Vi ste sdaj veseli; potlej bošte terpeli vekomaj; mi smo sdaj shalofni, potlej bomo veseli vekomaj.“ Oni so govorili in shiveli po s. evangelji pa spazhena natora nozhe tiga slifhati. Sato je sapisano: „*Prostoren je pot, kateri pelje v' pogubljenje, in veliko jih je, kateri po njem ho-dijo.*“ Mat. 7, 13.

O kristjan! premisli, kako ljubesnjiva je sveta katolshka vera, v' kateri po sosebni milosti boshji shivish. Da ti zhesnatorno svetlobo praviga Boga sposnati, uzhi te, mu dopa-

si, in pomaga ti v' nebefa priti, de ga bošh vekomaj vshival. Vera te uzhi, de je vsigamogozhni Bog usmiljen ozhe svojih stvar, de jim rad pomaga, in vse v' njih vezhno srezho obrazhuje. Uzhi te, de je Bog pravizhen, in tvoje nar manji dobre dela, zhe so is ljubesni do njega storjene, plazhuje. Zhe ga molish, se hudiga varujesh, nadloge voljno terpih, si blishnjimu usmiljen, in drugo dobro delash, ne more to bres plazhila ostati. S. Janes pri-zhuje: „*To govori Gospod: Glej, pridem bersh, in moje plazhilo je s' menoj, de vsakimu plazham po njegovih delih.*“ Skr. rasod. 22, 12. Premisli tudi neisrezhene dobre, ktere v' katolshki veri imash in vshivash, svete sakramente, zhiste nauke in veliko drusiga. Glej Jesusa Kristusa is ljubesni do tebe krishaniga! Kar je on saflushil, je tvoje; in verhi tiga ti daje sebe v' sakramentu s. reshnjiga telefa, de mu poln mozhi in veselja gorezhe flushish. Ljubeshnjivo ti pomaga stanovitnimu ostati, zhe pa greshish, ti pomaga svoje grehe sposnati, jih opustiti, in ti deli odpushenje, ako jih obshalujesh. Ker si slab, ti pomaga s' svojo gnado, ti sveti s' svojim sgledam, ti je dal angele varhe in svetnike v' pomozh, de prideh v' nebeshho kraljestvo. Si moreh kaj boljga misliti, ko je to?

Porezhesh: „Vender je teshko v' katolshki veri shiveti, ker je natora slaba, sovrashnikov dosti, in sapoved veliko.“ Ti odgovo-

rim: Ref je to, pa glej, de si téshe ne ismish-
ljujesh v' sapovedih svojo nepokorshino isgo-
varjati, in de ne povishujesh svoje slabosti se
v' hudobii nedolshniga delati. Šlab si, in sam
ne samoresih po sapovedih shiveti; pa usmilje-
ni Bog ti pomaga s' svojo gnado savoljo Jesu-
sa, s' njo pa vse samoresih. Zhe se ravno mo-
rash vojskovati in terpeti, je vse to le malo
memo veliziga plazhila, ki ga bosh v' nebefih
prejel, in vshival vekomaj. Glej svete marter-
nike Jesufove, kaj in koliko so terpeli, in fra-
muj se svojo slabost isgovarjati. Bodi vesel v'
terpljenji, in ostani svest Bogu, in s' Davidam
rezi: „*Bom nasiten, kader se bo tvoja zhaft
perkasala.*“ Pf. 16, 15. Tudi: „*Pravizhni
bodo nasiteni od obilnosti tvojiga prebiva-
lisha, in ti, o Bog, jih bosh s' potokam
veselja napajal.*“ Pf. 35, 9.

Ako si fushnik svojiga gerdiga posheljenja,
ti je sveta vera grenka in soperna. Hvaliti bi
mogel Boga neprenehama, ki ti je s' rasode-
to vero pomagal, bres ktere ni svelizhanja;
pa godernjash soper njene sapovedi, katerih
dopolnjenje ti nebefa saflushi? Tertulijan je
nevernikam pravizhno ozhital: „*Vi sovrashite
katolskhko vero, ker rasujsdano shivite, in ho-
zhet shiveti.*“ Ref, sveta vera ne more biti
hudobnim vshezh, ker sapoveduje svoje fla-
be pozhutke krishati, in jih premagovati. Ras-
ujsdani kristjani bi radi dosegli, kar pravizh-
nost saflushi; pa pregrenko se jim sdi po sve-
ti veri pravizhno shiveti. Ti jim ne bodi enak:

ljubi, kar ti vera sapoveduje; sovrashi, kar ti vera prepoveduje, bodi hvaleshen sa rasedete resnize; vedno pròsi gnado v' sveti veri sveto shiveti in umreti, de prejmesih, kar je Bog svojim svestim flushabnikom obljubil.

M o l i t e v.

O Jesus! resnizhno si ti govoril, in svojo zerkev ali vero shenitnini permeril; kakor na obilni shenitnini so tvoji dobri flushabniki v' katolski zerkvi s' vsim dobrim nasiteni. Na shenitnini mogozhniga kralja je vsiga dobriga telefniga obilno, v' tvoji sveti veri je obilnost vsih dushnih dobrot: pa bojim se, de sim per tej zhesnatorni shenitnini bres svatovskiga oblazhila, bres ljubesni, in bres ljubesni je vera prasna, in upanje predersno. O Gospod! sposnam svojo lenobo in hudobijo: malopridno sim v' sveti veri shivel, sim sanizheval tvoje dobrote; pa shelim se poboljšhati, in tebi svesto shiveti. Odpusti mi vse grehe, in daj mi gnado po vsih sapovedih se ravnati, de te v' nebesih vshivam vekomaj. O sveti Donat! bodi ti moj pomozhnik per Bogu po Jesusu Kristusu, in spròsi mi obilno gnado, s' ktero premagujem hudo, delam dobro, de se od Boga nikdar ne lozhim. Amen.

VIII. dan véliziga ferpana.

Sveti Ormisda marternik.

Sveti Ormisda je bil rojen v' Persii okoli leta 370, kakor uzheni shkof Teodoret pishe. V' Persii je bilo veliko krístjanov, ktere je kralj Šapor neusmiljeno preganjal. V' sazhetku kraljevanja njegoviga nastopnika Isdegerda so bili v' miru pufheni; pa v' letu 420 se je preganjanje soper zerkev boshjo ponovilo, in verni so bili štrahno skufhani, ali f' pomozhjo mogozhne gnade boshje jih je veliko sa vero ferzhno umerlo. Med timi je s. Ormisda bil, kteriga je danš hvalni spomin v' zerkvi. Bil je slovezh savoljo veliziga premoshenja in visokih flusheb, pa veliko bolj savoljo zhiste vere in svetiga shivljenja. To je hvale vredno, uno nizh ne pomaga. Kralj je svedil, de je on krístjan, se je rasferdil, ga pred se poklizal, in mu ojštro rekel: „Ormisda, bersh se Krístufu odpovej, in mòli sonze.“ Krotko in modro, pa tudi ferzhno je kralju odgovoril: „Ni dobro ne tebi, ne tvojimu kraljestvu, de se tisti, kteri Boga štravnika nebes in semlje molijo, is slabosti mu odpovedó; kdor ni Bogu svešt, kako bo tebi? Kdor se Boga ne boji, se tudi tebe nè, ki si, defiravno mogozhen kralj, vender le zhlovek. Kdor je tebi nesvešt je smerti vreden; she huji šhtrafnige je vreden,

kdor Boga sapusti.“ Kralj ni hotel premisliti, kako veliko modrost sapopadejo besede f. Ormisda: od njega nepokorniga je shel, drusiga ni pomislil; ves je bil rastogoten, vse veliko premoshenje, tudi flushbo mu je vsel, in ga obsodil vojskne kamele pasti. Š. Ormisda je to krivizhno sodbo voljno saflishal, ker je ref bil ubog v' duhu, kakor Kristuf sapové. Rad je sgubil vse, de je le vero ohranil, in rad se je podvergel ponishni flushbi, desiravno je bil prej filno mogozhen in bogat.

She vezh let je f. Ormisda to nisko flushbo poterpeshljivo opravljal, pod milim nebam je bil na deshji, na mrasu, na sonzu; skoraj ga ni bilo posnati. Ravno bliso kraljeve hishe je eniga dne bil: kralj je skosi okno gledal, in ga vidil prepadeniga, premenjeniga in rasterganiga, komaj ga je posnal; smilil se mu je, in lepo obleko mu je poslal. Zhes nekte-re dni ga je kralj pred se poklizal, in ker je menil, de ga je dolgo terpljenje in podano ob-lazhilo omez hilo, ga je prijasno nagovarjal, de naj sonze moli. Š. Ormisda je kralju odgo-voril: „Zhe menish, de me obleka, ki si mi jo dal, samore Bogu nesvestiga storiti, jo tu-kaj vprizho tebe pretergam.“ Kralj se je mi-slil hudo sanizhevaniga, ga je od sebe spodil, in potlej ukasal is kraljestva isgnati. Še ne more prav vediti, kako je potlej shivel, pa lah-ko si mislimo, de je, she star mosh, in bres vse pomozhi v' nesnani desheli, filno veliko terpel; pa poterpeshljivo je vse poterpel, in

Bogu svesti ostal do smerti, ktera ga je is te revne semlje preselila v' nebeshko kraljestvo.

N a u k.

Spasmati in premagovati lakomnost.

Sveti Ormisda je bil filno bogat, pa bogastva ni ljubil; imel je veliko premoshenje, vendar je bil ubog v' duhu: sato mu ni bilo mar vse sgubiti, de bi vero ohranil. Ni se shkode bal, ker je v' serzu vkoreninjene imel besede Jesusove: *Kaj pomaga zhloveku, zhe ves svet dobi, dusho pa pogubi?* Mat. 16, 26. Revno, pa veselo je shivel, veliko, pa poterpeshljivo terpel, in shel v' vezhno plazhilo. To prizhuje, kako je dobro in potrebno zhloveku bres vse lakomnosti biti; kdor se da od lakomnosti gospodovati, je perpravljen dusho prodati sa majhen dobizhik, ker le sa posvetno skerbi, in sanizhuje nebeshko kraljestvo. Modri pravi: „*Lakomnik ima tudi dusho na prodaj.*“ Sirah 10, 10. S. Pavel prizhuje: „*Korenina vsiga hudiga je lakomnost.*“ I. Tim. 6, 10. To uzhi, kako je potrebno spasmati in premagovati lakomnost.

Skerbi obilno svoje serze spasmati, de ga lakomnost ne gospoduje. Lakomnost je nesnana hudobija, je filno shkodljiva in krivizhna, pa skrita, ker ima dosti isgovorov: „So otrozi, davki, flabe letine, dolgovi in dosti tazinga,“ pravijo lakomniki, in s' tim svojo lakom-

nost perkrivajo. Kaj pa, de sapravljlivoſt je greh, pridnoſt in previdoſt je potrebna; pa lakomnoſt ali neumna ljubefin do blaga ni perpuſhena. Sato pravi Kriſtuſ: „*Glejte, in varujte ſe vſe lakomnoſti.*“ Luk. 12, 13. Kriſtuſ ſapové ſkerbno ſpoſnati ſvoje ſerze, in ſe lakomnoſti varovati.

Po tih ſnamnjih boſh ſpoſnal ſvoje lakomno ſerze: zhe ſi ſlo ſhaloſten v' pomankanji ali neſrezhi, zhe ſi ſlo veſel v' obilnoſti ali ſrezhi. Ne moreſh bres vſiga obzhutenja biti; pa zhe ſrezha ali neſrezha tvoje ſerze prevſame ali pobije, je to ſnamnje lakomniga ſerza. Zhe ſi nevoſhljiv ali ſhaloſten ſavoljo druſih ljudi ſrezhe, ſi bleſo lakomnik. Nevoſhljivoſt je iſ napuha ali iſ lakomnoſti; kdor je lakomniga ſerza, nima nikoli ſadoſti, in bliſhnjimu nizh ne pervoſhi. Zhe potrebnimu bliſhnjimu, ako ravno ſamoreſh, nozh  ſh pomagati, te lakomnoſt goſpoduje. Lakomnik ni nikoli ſit, tudi v' obilnoſti vſiga ſe boji pomankanja; ſato nozhe potrebnim ali ubogim pomagati. Zhe na tanko ne gledaſh na pravizo ali krivizo, ſi lakomniga in krivizhniga ſerza. Per lakomniku ni zhiſte pravize; prepovedane dobi  zke, greſhne ſvijazhe, druge goľufije iſgovarja. Le kader kako ſhkodo ali krivizo terpi, je ſlo ſhaloſten in jeſen. Œkerbi ſvoje ſerze ſpoſnati.

Premaguj lakomnoſt. Lakomnik ſe teſhko ſpoſna, in teſhko premaguje. Lakomnoſt je ſaderga hudizheva, pa je ſ' temo obdana;

lahko se va-njō pride, pa refhenje je teshko. Druge slabosti szhafama peshajo; lakomnost ne peshha, in she bliso smerti zhloveka ne sapusti. De se lakomnosti varujesh, in jo premagujesh; delaj, kar ti bom pravil. Gorezhe prōfi Boga, de naj ti da gnado, f' ktero svoje serze povsdigujesh k' Bogu, sposnash vrednost zhesnatornih dobrot, in sanizhujesh posemeljsko. Premishljuj smert, sodbo in vezhnost; to potrebno premishljevanje ti bo dushne ozhi odperlo, bosh sposnal in opustil lakomnost. Kaj ti bo obilnost v' peklu pomagala, in ubostvo v' nebesih shkodvalo? Premaguj lakomne shelje, shivi po zhisti pravizi, bodi ubosiga duha v' bogastvu, poterpeshljiv v' uboshtvu, skerbi si saloge vkupej spravljati sa nebela, popravi vse storjene krivize, pomagaj ubogim, in tako bosh bogat vekomaj.

M o l i t e v.

O Jesuf; ti si s' sgledam in s' nauki uzhil, de bodimo ubogi v' duhu; ti, Gospod vfiga, si bil rojen v' revnim hlevzu, in si potlej smiraj v' radovoljnim uboshtvu shivel; ptize imajo gnjesda, in lesize jame, ti nisi imel kam svoje glave nasloniti: jest pa, nevredni greslnik, po obilnosti hrepenim, in moje shelje niso nikdar site blaga, ktero bom permoran ob kratkim sapustiti. Oh, ko bi bil toliko skerbel sa nebeshko kraljestvo, in toliko terpel sa svelizhanje svoje dushhe, kolikor fim sa svēt; ke-

daj bi bil she velik flushabnik tvoj! Kar bi mi nikdar odvseto ne bilo, v' nemar pufham; kar bom permoran hitro sapustiti, neumno ljubim. Vse to fim vedil in vem; vender me vidne stvari sapeljujejo in vlezhejo. Pomagaj mi toraj svojo veliko slabost premagovati, in stori me ubogiga v' duhu, de mirno in pridno delam sa svoje svelizhanje. O s. Ormisda! ki si raji vse sapustil, ko Boga rasshalil, spròsi mi gnado vso lakomnost premagovati, de tukaj ko sdershen popotnik shivim, in pridem v' boshje kraljestvo; ktero je ubogim v' duhu dobrotljivo obljudil. Amen.

IX. dan véliziga serpana.

S. Afra marterniza.

Sveta Afra je bila rojena na Nemshkim v' vélíkim mestu Avksburgu od nevernih starshév. Tudi ona je nekaj zhafa bila v' tej slepi veri, in je malike molila, filno gerdo in nesramno je shivela, preden je praviga Boga sposnala; vsimu mestu je bila v' pohujshanje. Bog ji je is sosebne milosti mogozhno gnado dal; s' njo se je popolnoma poboljšhala, svoje grehe vedno sovrashila in pokorila, tudi svoje shivljenje dala sa vero. Pravijo, de je Narzif; mestni shkof, njo in vso hisho spreober-

III.

nil. Kader je f' pomozhjo gnade tesho svojih grehov sposnala in obshalovala, je hitela odpraviti s' grehi perdobljeno bogastvo; ubogim je obilno pomagala, in ob kratkim vse rasdala, kar je krivizhno perdobila. To je bilo ne le hvale vredno, ampak tudi potrebno, ker je s' grehi perdobljeno blago krivizhno, in se ga prav spreobrnjeni gresnik hitro snebi. Kdor je dal denar ali kaj drusiga sa prepovedane rezhi, je nevreden ga nasaj dobiti; kdor ga je vsel, de bi gresnil, ga ne sme obdershati: to gre ubosim, kakor je f. Afra storila, bleso od f. shkosa Narzisa in od svoje vesti nauzhena. Popisovanje njeniga shiviljenja tudi prizhuje, de je veliko ubosih vernih, kterim je denar ali blago ponudila, se branilo ga vseti, ker so vedili, de ga je s' grehi saflushila; komaj jim ga je posilila, in slehernimu gorezhe narozhila: „Usmiljeniga Boga prösi, de naj mi grehe odpusti.“

Neverni zesar Dijoklezjan je verne po vsem zesarstvu slo hudo preganjal; pa njegova neusmiljena fila je rasodevala neisrezheno mozhgnade boshje nad svetniki. Tudi v' mestu Avklburgu je bilo oklizano, in oistro napovedano malike moliti. Mestni oblastnik je bil neusmiljen malikovaviz Gaj. Ta je bersh sapovedal f. Afro pred se perpeljati. Oprasheval jo je vezh rezhi, potlej nagovarjal, de naj malike moli. „Zhe jih molish, ji je rekel, bosh smertí odshla; zhe nè, bosh umorjena.“ Odgovorila mu je: „Sim she prevezh svojiga Bo-

ga rasshalila; nozhem poprejšnjim gréham s' drusimi teshe perdevati; raji umerjem, de mi, v' svoji kervi oprani, Bog odpušti, kar fim s' svojim telesam hudiga storila.“ Šodnik ji je rekel: „Šim flisfal praviti, de si nezhisto shivela; zhe je to ref, Bog kristjanov sa te ne mara, in ti je prasno va-nj upati.“ Š. Afra mu je odgovorila: „Moj Gospod Jesuf Kristuf je djal: Šim prishel na svét savoljo gresfhnikov. Ozhitna gresfhniza je per njegovih nogah svoje grehe obshalovala, in odpufhenje doslegla; tudi meni bo milosfljiv, in mi bo grehe odpustil.“ Šlepi šodnik jo je nago-varjal spet ko prej, de naj v' grehah shivi, de bo dosti prijatlov imela, in obogatela.“ Mu je rekla: „Kar fim s' grehi perdobila, fim ubogim rasdala; kako bom spet slabo shivela, ki neperpufshene dobizhke sovrashim? Jest ni-fim kerfshanskiga imena vredna, pa boshja mi-lost je vezhi od mojih grehov; tudi upam, de mi bo moje danasfhnje prizhanje perpo-moglo odpufshenje grehov sadobiti. Moje upa-nje je le Jesuf, kteri je na krishi desnimu rasbojniku grehe odpustil.“

Oblastnik Gaj je s. Afri hude bolezhine napovedal, ako ne bo ubogala, in perstavil: „Vprizho vfiga mešta bosh saframovana, zhe nepokorna ostanesf.“ Mu je odgovorila: „Le svojih grehov se framujem, drusiga nizh.“ Šodnik se je ves raserdil, in ji rekel: „Kaj se hozhem vezh s' teboj prepirati? kratko ti rezhem, mòli malike, ali bosh umerla.“ „U-

mreti shelim, mu je serzhno odgovorila, de me smert v' vezhni mir prenese. "Šodnik je nad njo savpil: „Ubogaj, zhe nè, bosh shiva foshgana!“ Šhe serzhneje odgovori: „Naj moje greschno telo bolezhine terpi, de le dušha od Boga ne odstopi.“ Na to jo je neverni šodnik obsodil rekozh: „Afra. neposhtena shenska, ki nashe bogove sanizhuje, bodi shiva foshgana.“ Šlushabniki neverniga šodnika so jo bersh peljali k' smerti, k' šlebru pervesali, in germado okoli nje nanefli. Š. Afra je tako molila: „O Gospod Jesuf Kristuf, kteri si greschnikov k' pokori iskal, odpušti mi moje velike grehe! Is vse dušhe ti dam svoje shivljenje v' dar, in te prosim, de ta ogenj, v' kterim bom sdaj umerla, me obvaruj v' vezhni ogenj. Amen.“ Neverniki so germado sashgali, in v' boshji hvali je Afra veselo umerla. Tri njene deklet, poprej v' grehih, potlej v' pokori tovarshize, so njeni tudi spreobernjeni materi vse to povedale, in ponozhi ostanke njeniga š. trupla pokopale; pa savoljo tiga usmiljeniga dela je šodnik tudi nje ukasal umoriti. To se je godilo v' letu 304 po Jesufvim rojstvu.

N a u k.

Nezhiftoft je velik greh.

Š. Afra je poprej nezhisto shivela; pa temu se ni tolikanj zhuditi, ker je bila od never-

nih staršev, je med neverniki prebivala, praviga Boga ni posnala, sapoved ni vedila. Kader je bila od svete vere rasvetljena; je ne le poshteno, ampak tudi sveto shvela, svoje grehe vedno sovrašila, in raji umerla, ko grešila.

O kristjan! morebiti si po njej slabo shivel, in sushnik bil svojiga gerdiga posheljenja; pa je ne posnemash v' pokori. Ona je bila v' neveri, ti pa si v' sveti veri Jesufovi, vesh in smiraj slifhish, de je nezhistost velik greh; vender se ga malo bojish, ali ga isgovarjash. Res, nezhistost je velik greh, slasti pa per kristjanih, ker so Jesufovi udje. Š. Pavel pravi: „*Nezhistost ne bodi zelo imenovana med vami, kakor se svetim spodobi.*“ Ef. 5, 3. Sdaj je ves svet poln tiga greha in nesramniga govorjenja; tudi nedolshni otrozi so pohujshani, ker med odrashenimi ni skoraj vezh sramoshljivosti. Šushniki gerde nezhistosti se nozhejo ne le ne spokoriti, tudi nezhistost isgovarjajo rekozh: „To je malo ali nizh greh.“ Gerdi besedniki ostudniga nezhistiga greha ne bodo obsojenju odshli, ker hudobno pravijo: „Nezhistost ni greh.“ Š. Pavel prizhuje: „*Ne mehkushniki, ne nezhistniki ne bodo kraljestva boshjiga posedli.*“ I. Kor. 6, 10.

Nezhistnik je malikovavzu podoben. Š. Pavel pravi od poshreshnikov: „*Njih bog je trébuh.*“ Filip. 3, 19. Ravno to se sme od nezhistnika rezhi. Kar zhlovek bolj ljubi, to je njegov bog ali namesti Boga. Malikovaviz

moli stvari, nezhistnik meso; tedaj je malikovaviz. Nobena greslna savesa ni skoraj huji od tiste, ktero nezhist ljubesen napravi. Nezhistnik je smed vsih greslnikov malikovavzu nar bolj podoben. Malikovaviz ima malike lesene, kamnate, bronaste, sreberne, slate, jih moli, jim daje svoje serze, se pred njimi ponishuje; nezhistnik ima malika is mesá, ga ljubi, ga zhasli, mu daje svoje serze, pokoj, dobro ime, premoshenje in tudi dusho. Ni li to odverniti se od Boga? Práv je Job govoril: „*Nezhistost je velika hudobija.*“ Job 31, 11. S. Peter prizhuje: „*Gospod bo perhranil krivizhne k' terpljenju, slasti tiste, kteri po mesu v' poshelenji nezhistosti shivé.*“ II. 2, 9, 10.

Nezhistost je per kristjanih huji greh, ker so v' sveti Jesufovi kervi posvezheni, so njegovi udje in prebivalishe s. Duha. Nezhistost je nevernikam prepovedana, kristjanam je oistrejše prepovedana. Tako govori s. Pavel: „*Ne veste, de ste tempelj boshji, in de Duh boshji v' vas prebiva? Ako bo kdo boshjimu tempeljnu nezhasli storil, ga bo Bog konzhal; sakaj svet je tempelj boshji, in to ste vi.*“ I. Kor. 3, 16, 17. Desiravno so sveti sakramentje k' posvezhevanju dushe, je vender per njih prejemanji tudi telo nekoliko posvezhenó, tedaj je tudi telo zhasli vredno. Kaj bi rekel, ako bi vidil kelh ali kako drugo posvezhenó posodo v' blato vrezhi? Kako pa ti greslish, zhe svoje posvezhenó telo s' nezhistostjo osra-

motifh? Zhaſti ſvoje telo, ktero je prebivaliſhe duſhe in poſoda ſvetiga Jeſusoviga teleſa. Ravno to ſapove ſveti Pavel: „*To je volja boſhja, de ſe nezhiſtoſti ſdershite; de vé vſak med vami ſvoje telo ohraniti v ſvetoſti in zhaſti, ne gnan od poſhelenja, ko neverniki, kteri Boga ne poſnajo.*“ I. Tef. 4, 3 — 5.

Velike ſhtrafnige v' ſvetim piſmu popiſane, ſ' kterimi je Bog nezhiſtnike oſtro pokoril, prizhujejo od hudobe nezhiſtiga greha; pa od tih ſhtrafnig bo drujkrat rezhenó. Lepo te proſim, o ljubi kriſtjan! ne ſaversi ſvoje neumerjozhe duſhe ſavoljo ſvojiga ſlabiga teleſa; zhuj nad ſeboj, móli, premiſhluj, bo-di ſramoſhljiv, varuj ſe hudih perloſhnoſt in vſiga, kar te v' nezhiſtoſt napeljuje. „*To je volja boſhja, vaſhe poſvezhenje, de ſe nezhiſtoſti ſdershite; ſakaj Goſpod je tiga maſhevaviz.*“ I. Tef. 4, 3, 6.

M o l i t e v.

O moj Bog! ti ſpoſnaſh bolj ko jeſt veliko ſlaboſt in ſpazhenóſt vſiga zhloveſhtva; vendar ſi nezhiſtnike ſtraſhno pokoril, de bi ſe nobeden ſ' ſvojo ſlaboſtjo ne iſgovarjal. Jeſt ſim poln gerdiga poſhelenja, vender ſamoreſm ſ' pomozhjo tvoje gnade zhiſto ſhiveti; ſam ſim tedaj ſvojih padzov kriv, ker per tebi ne iſhem pomozhi. Ne le per tebi pomozhi niſim iſkal, nakopaval zelo ſim ſi ſam ſkuſhnja-

ve. Savoljo svoje velike slabosti fim dolshan varno shiveti, pa fim nevarnost neumno ifkal loshej greseliti; kako se bom f' svojo slabostjo isgovarjal? O Gospod! pomagaj mi spazbenimu zhloveku po svoji veliki milosti, in daj mi po tvoji sveti volji zhisto shiveti. Veliko mladih je f' pomozhjo tvoje gnade zhisto shivelo, f' tvojo gnado tudi jest samorem. O sveta Afra! ki si od Boga po Jesusu gnado praviga spreobrnjenja milostivo prejela, bodi moja pomozhniza per usmiljenim Bogu, de mi da gnado po svojim poklizu zhisto shiveti; tudi me perporozhuj prezhisti devizi Marii, ktera je usmiljena mati pokore sheljnih greselnikov, sakaj ona veliko samore per Bogu, in mi lahko sprofi obilno gnado svoje shivljenje poboljšhati, in sveto shiveti, de usmiljeno sodbo od Jesusa saflishim. Amen.

X. dan veliziga ferpana.

S. Lovrenz levit, marternik.

Sveti Lovrenz, imeniten prizhevaviz Jesusov in njegove svete vere, je bil Rimljan, kakor f. Leon papesch prizhuje, ker se je bil njegov red she sdavnaj is Shpanskiga v' Rim preselil. Bil je ubog pred svetam, pa bogat per Bogu, ker je le njega ifkal, in le njemu flushil is vse du-

ſhe. Defiravno mlad, je bil vender ſamoten, zhiſt in bogabojezh. Papeſh Kſiſt II. je ſvedil njegovo ſveto ſhivljenje, ga je k' ſebi vſel, in ſkerbno uzhil, de bi popolnamoſt kerſhanske pravizhnoſti doſegel. Š. Lovrenz, poln dobre volje in ſvete lakote po Jeſuſu Kriſtuſu ſhiveti, je rad poſluſhal in bogal ſ. papeſha; mlad ſhe je bil ſgled vſiga dobriga. Š. papeſh Kſiſt je nad njim ſoſebno dopadenje imel, in mu ſheſti ſhegen podelil. Š. Lovrenz je po ſvoji ſluſhbi per ſ. maſhi ſtregel, verne obhajal, nad zerkvenim premoſhenjem zhul, in ſa uboge ſkerbel; ſveſto je ſvojo ſluſhbo opravljal; papeſh in vſi ſo ga ſoſebno ljubili, ker je ſ. Duh bil v' njem.

Zefar Valerjan je bil kriſtjanam vezh let dober, pa v' letu 258 je ſapovedal neufmiljeno preganjati katolſhko zerkev. De bi verni loſhej premagani bili, je ukasal nar poprej duhovſhino moriti. Neufmiljeni neverniki ſo iſkali in naſhli ſ. papeſha Kſiſta v' pokopalſhi Kalikſta, ki ſe je ravno napravljal maſhevati, ſo ga ſveſali, in peljali v' jezho, kmalo potlej v' ſmert. Š. Lovrenz, viditi ſvojiga ſvetiga paſtirja v' ſmert peljati, je ſa njim ſhel, in milo jokal. Ne njegove ſmert, ampak ſvojo neſrezho je obſhaloval, ker ſ' njim ni umerl ſa vero Jeſuſovo. Rekel je ſ. papeſhu tako le: „Kam greſh, ozhe! bres ſvojiga otroka? Kam greſh, o ſveti maſhnik! bres ſvojiga ſluſhabnika? V' zhim ſim te raſſhalil, ki me ſapuſtiſh? Le poſkui me, zhe ſim vre-

den tvojiga isvoljenja, ki si me storil delivza kervi Gospoda Jesusa Kristusa.“ Tako je s. Lovrenz jokaje govoril svetimu papeshu Kfistu is ognjenih shelj svojo kri sa Jesusa preliti. Š. Kfist mu je prijasno odgovoril: „Moj sin! ne sapustim te ne, sa vero Jesufovo bosh vezh terpel ko jest; zhes tri dni bosh sa menoj pri-shel.“ Papesh s. Kfist je bil umorjen, s' njim tudi Felizim, s. Agapit in drugi duhovni. Š. Lovrenz, ves vesel besedi s. papesha Kfista, je shel domu, in vse zerkveno premoshenje med uboge rasdal, de bi ga neverniki ne vse-li, in ne sanizhevali.

Rimskiga mesta oblastnik je svedil, de s. Lovrenz ubogim obilno deli; menil je, de imajo kristjani bogate saloge, in shelel jih v' last dobiti. Pred-se je s. Lovrenza poklizal, in mu sapovedal, de naj mu vse zerkveno premoshenje v' roke da, rekozh: „Šlifthim pravi-ti, de kristjani vam zerkvenim flushabnikam obilno delé, de imate v' svojih zerkvah freberne in slate posode; daj jih meni, ker jih zesar potrebuje.“ Š. Lovrenz je oblastniku odgovoril: „Zhe mi odlog dasi, ti pokashem vse zerkveno bogastvo.“ Oblastnik, tiga odgovora vesel, mu je djal: „Pojdi in stori, kakor si sdaj rekel.“ Š. Lovrenz je spred sod-nika shel, uboge vdove in firote skupej spravil, kateri so shivesh is zerkveniga premoshe-nja imeli, in potlej shel oblastniku povedat: „Pridi pogledat salog nashiga Boga.“ Oblast-nik je shel, pa ni drusiga vidil ko veliko mno-

shizo ubosih.“ Takrat se je nad f. Lovrenzam rasferdil, pa ta mu je rekel: „Srebro in slato, po katerim hrepeniš, je slabo in sapeljivo; ti ubogi so vredniši od srebra in slata, ker so otrozi luzhi.“

To oblaſtnika filno rasferdi, ukasal je f. Lovrenzu, de naj se Bogu odpove, in de bi ga loshej nagnil, ga je po ſluſhabnikih vſiga raſtepel in raſmeſaril. Š. Lovrenz je bil veſ kerváv, pa njegova mozhna duſha ni oſlabe-la. Oblaſtnik je ſvojim ſluſhabnikom ſapove-dal ga na roſh pološiti, in na ſherjavzi pozhafi pezhi, de bi v' tih hudih bolezhinah dolgo umiral, pa berſh ne umerl. Š. Lovrenz, poln ljubeshi boſhje, je voljno terpel vſe teleſne bolezhine; mozhnejši je bila v' njem gorezhofſt ljubeshi do Boga ko ogenj, na kte-rim je bil. Verni ſo ga gledali in vidili polni-ga nebeſhke ſvetlobe, v' ſnamnje ſoſebne bo-ſhje pomozhi nad njim. Kader je bil po eni ſtrani hudo opezhen, je oblaſtniku rekel: „U-kashi me oberniti, de bom po vſim ſhivotu opezhen, potlej jej od mojiga meſa.“ Ozhi je v' nebo obernil, in molil ſa ſpreobernje-ne nevernikov, ſoſebno pa Rimljanov, in v' tej molitvi je v' Goſpodu ſaſpal. Njegova ſve-ta ſmert je bila ta dan v' letu 258. Nekaj ſhlahtnih in bogabojezhnih Rimljanov je nje-govo ſveto telo vſelo, in ſo ga ſunaj meſta ob zeſti Tivoli pokopali. Ondi je zefar Konſhtan-tin lepo zerkev ſoſidal v' letu 330. Grosno

veliko zhudeshev je Bog storil po s. Lovrenzu svojim sveštim flushabniku.

N a u k.

Ljubesen vse poterpi.

Šveti Lovrenz je Boga is vse dushe ljubil, sato je smertne bolezhine voljno in veselo preterpel. Ni rekel le s' besedo, kar tudi mi pravimo: „O moj Bog! te ljubim is vfiga serza;“ temuzh resnizhno ga je ljubil. To je njegovo sveto shivljenje prizhevalo, she bolj pa njegova smert sa Jesusa. Premisli, kako zhudno je s. papesh Kfist s. Lovrenza povelelil: „Moj otrok! kmalo prideš sa meno, vezh she, kakor ješt, bosh ti terpel.“ S. papesh mu ni rekel: „Moj sin! ne boj se, ti bosh v' miru pushen;“ rekel mu je: „Ti bosh she huji bolezhine ko ješt terpel.“ S. Lovrenz je bil obveseljen, ker je bil is ljubeshni do Jesusa sheljen svojo kri preliti. Premisli, o kristjan! rasbeljeno shelesno posteljo, na kateri je s. Lovrenz svoje nedolshno shivljenje sklenil, pa tudi njega glej. V' boshji hvali je umerl, ker ga je Jesus vredniga storil sa njegovo vero na sherjavzi umreti. Ne le voljno, tudi veselo je terpel, de bi Jesusu podoben postal, kteriga je is vse dushe ljubil.

Tudi ti lahko terpiš, zhe Boga resnizhno ljubish. Terpeti sa pravizo in resnizo je velika frezha, ker veliko plazhilo saflushi. Zhe

dobro shivish, in voljno poterpish, si pravi otrok boshji in pravi ud Jesufov. Šrezhen je zhlovek; kateri nadloge poterpi; sakaj kader bo skushen, bo prejel krono shivljenja. Jak. 1, 12. Ako si saframovan savoljo imena Jesufoviga ali savoljo njegovih sapoved, bosh frezhen. I. Pet. 4, 13. „Kdor je tovarsh Jesufov v' terpljenji, bo tudi v' poveseljenji.“ II. Kor. 1, 7. Od tiga si velikokrat flishal, in tudi terdno verujesh vezhno povrazhilo, kakor je Kristuf govoril: „Blagor vam, kader val bodo kleli in preganjali, in vse hudo soper val lashnjivo govorili savoljo mene, veselite se, in od veselja poskakujte, ker je valhe plazhilo obilno v' nebesih.“ Mat. 5, 11. 12. Zhe terdno verujesh, zhe prav upash, zhe gorezhe ljubish, zhe ponishno sposnash svoje grehe, zhe shelish Jesusa in njegove svetnike posnemati, zhe hrepenish po nebeskim kraljestvu; se ne bosh branil terpljenja: bosh svoje krishe kusheval, in Boga hvalil, kateri te s' njimi stori podobniga svojimu ljubimu Šinu Jesusu Kristufu.

Porezhes: „Imam zhudne krishe in nadloge, katerih ne morem preterpeti.“ Ktere? te vprasham. „Imam nepokorne otroke, mosha pijanza, sheno hudobno, in dosti taziga. Kako bom preterpel, kar Boga shali?“ Ti odgovorim: Té in druge take nadloge so dobri dushi soperne, tudi morajo biti, ker ljubesen sapové sovrashiti, kar Boga shali; pa skerbnost premisli, zhe se po ljubeshni ravnash. Is lju-

besni do Boga sovrashi greh, is ljubesni do Boga ljubi blishnjiga, is ljubesni skerbi gresniknike poboljšhati, is ljubesni preterpi gresniknike, zhe se ravno nepoboljšhajo; pa smiraj sovrashi njih grehe, ker so ti boshje rasshaljenje. Le glej, de ne sovrashish greha le sato, ker je tebi nadleshen ali shkodljiv, temuzh savoljo Boga in is ljubesni do njega skerbi gresniknike poboljšhati; naj te smiraj pezhe, kar Boga shali; vender ne sovrashi gresnikov, in jim ne pomagaj hudobnishhi prihajati. Te ne morem kratko uzhiti, kako se s' njimi sadershi; pa ljubi Boga in blishnjiga, in sam velh kaj in kako delati, kakor so ljudje vishti od tebe, ali tvoje enakosti, ali podloshni, ali majhni ali odrashteni, domazhi ali ptuji, togotne ali mirne natore, po okolishinah in grehih. Opomnim te pa, in ne posabi tiganauka: Varuj se blishnjiga hudobnishhiga delati. Ne bodi neufmiljenim in togotnim ljudem enak, kateri togotno, neperloshno in bodezhe govore, in s' tim veliko vezh grehov napravi jo. Kako samoresht is ljubesni do Boga greh sovrashiti, zhe blishnjimu perloshnost dajesh greshtiti. Poterpi nadloge, ktere is-hajajo is grehov, sovrashi greh, in ljubi gresniknike. Sveti Lovrenz, tako drugi sveti marterniki so bolezhine in drugo hudo voljno poterpeli, njih sovrashniki so se jim smilili, in Boga profili njih spreobernjenja. Ti ravno tako delaj, in bosh lahko, ako ljubesen tvoje serze gospoduje.

M o l i t e v.

O moj Bog! velikokrat pravim: Te ljubim is vsiga serza: pa tó so morebiti le prane in nerodovitne besede, ker je zelo malo ali nizh prave poterpeshljivosti v' meni is ljubesni tvoje. De te je s. Lovrenz ljubil, je njegovo sveto shivljenje in njegova stanovitna poterpeshljivost v' bolezhinah prizhevala; kaj pa od moje ljubesni do tebe prizhuje? Moje shivljenje in moja nepoterpeshljivost ste tvoji sveti volji smiraj nasproti. Š' svojimi grehi si velike shtrafnige saflushim, in s' svojo nepoterpeshljivostjo si huji mashevanje nakopavam. Tvoji svetniki so vse nadloge voljno preterpeli, jest, velik gresnik, godernjam soper saflushene krishe. Š. Lovrenz, tvoj prijatel, te je na shelesni rasbeljeni postelji na sherjavzi shivpezhnen hvalil; jest pa, vezhniga ognja vreden, v' majhnih nadlogah godernjam? O ljubi prijatel krishaniga Jesusa! spròsi mi ljubesen in pokorskhino do Boga, is ktere vse nadloge voljno preterpim. Š' pomozhjo gnade terdno sklenem se Bogu popolnoma podvrezhi, in v' duhu pokore vse krishe preterpeti, de odpushenje grehov od boshje neskonzhne milosti sadobim. Amen.

XI. dan véliziga serpana.

Sveti Aleksander shkof, marternik.

Od svetiga Aleksandra shkofa in marternika se malo vé; kar se vé, je f. Gregori Nizhan popisal, kakor bo sdaj rezhenó. V' mestu Romani je shkof umerl. Š. Gregori, sploh imenovan *Zhudodelnik*, shkof v' Neozesareji, je bil prošhen v' Kamono iti drusiga shkofa isvolit, Šel je, duhovšhino in verne vkup poklizal, in jih opominjal, de naj kakiga bogabojezhiga in modriga mosha v' to visoko flushbo postavijo. Tudi jim je djál: „Ljubi moji! ne glejte visokosti, imenitnosti ali bogastva, ker je samo to per Bogu prasno; shiva vera, sveto shivljenje, in kar je taziga, to je Bogu vshezh.“ Nekdo smed sraven stojezhih je f. Gregorju v' smehu rekel: „Ozhe! zhe nozhesh imenitniga shkofa, isvòli Aleksandra oglarja.“ Kader je f. Gregori te besede sáflishal, je vprashal: „Kje je ta Aleksander?“ Bersh so ga poiskali, nashli, ter pred shkofa in sbor perpeljali. Šmejali so se mu, pa f. Gregori je nad njim vidil snamnja sofebne modrosti in svetosti. Vsel ga je na stran, in oprashoval; pa Aleksander mu is velike ponishnosti ni hotel rasodeti, kar je f. shkof shelel svediti. Slo ojštro v' Gospodovim imenu mu je sapovedal, de naj se popolnoma rasodene.

Aleksander, od pokorshine permoran, je tako govoril: „Jest sim otrok bogatih in shlahtnih staršev. Vezh let sim v' sholo hodil, in se lahko uzhil; pa is ljubeshni do Jesufa Kristufa in do njegoviga uboshtva sim se tiga nezhedniga dela lotil, ker ménim, de me zher-no oblizhje in nezhedno oblazhilo loshej obvaruje sapeljivosti svetá. Jest uboshno shivim, drugo pa reveshem podelujem.“

Š. Gregori se je nad njegovo ponishnostjo in svetostjo sazhudil, in Boga hvalil, ukasal ga je ozhediti in preoblezhi, potlej pred sbor perpeljati. Š. shkof je duhovshini in sbranim vernim pravil, de je Bog skrito salogo raso-del, in de je Aleksander oglar svet mosh, shkofstva vreden. Kader so ga bili perpeljali, je bil ves drug zhlovek viditi. Š. Gregori ga je shegnal, in potlej profil, de naj kaj boshjiga ozhitno govori. Ubogal je, in tako lepo in uzhenó pridigoval, de so bili vsi ome-zheni, in so visoko hvalili Boga, kateri jim je is sosebne milosti tiga s. shkofa dal. Š. Aleksander je vse svoje velike dolshnosti svesto sposnoval, in potlej pod nevernim zesarjem Dezjem svoje shivljenje dal sa vero, okoli leta 250.

N a u k.

Zhudne in skrite so pota boshje modrosti.

Boshja modrost preseshe vse zhlovekove misli. Bog zhudno, skrivno in pravizhno na-
III.

peljuje v' to, kar hozhe. Godi se njegova sveta volja v' nebesih in na semlji, dobri in hudi so v' njegovi oblasti; defiravno se pa njegova volja godi, zhloyek vender prosto voljno dela dobro ali hudo. Navada je rēzhi: To ali uno se je permerilo po frezhi ali nefrezhi, to ali uno je perpomoglo k' frezhi ali nefrezhi; pa to govorjenje, pravi uzheni Bosvet, je perkrivalo nashe nevednosti. "*Bog je stvarnik, Gospod in vladnik vsiga, in sa vse skerbi.*" Modr. 6, 8. Kaj menish, se je li po frezhi ali nefrezhi pergodilo, de je Aleksander oglar bil fhkof isvoljen? Besede neumnesha, v' smehu rezhene, so v' to perloshnost dale, in so posvezheno posodo rasodele; pa Bog ga je hotel rasodeti in povishati. Kristul tako govori: "*Ali se ne kupita dva vrabza sa en belizh? ne kar eden is njih ne pade na semljo bres vēsti in volje vashiga Ozheta.*" Mat. 10, 29. Zhe Bog skerbi sa majhne shivali, kako bo zhloveka v' nemar pufhal? Res, on sa vse skerbi, pa zhudno in fkrivno ispeljuje svoje pravizhne sodbe.

Sveto pismo je polno sgledov prezhudne boshje modrosti, de se ponishujesh, kader ne rasumesh; de predersno ne sodish, kar ne vesh; de si vselej pokoren, in vselej upash v' modro previdnost boshjo. Vzhafi so boshje sodbe nad zhlovekam, nad deshelo ali nad kraljestvam ozhitne, velikokrat so fskrite; vzhafi prasna besediza, majhna okolishina k' velikim pergodbam perloshnost da. Premisli

pergodbe f. pisma. Kralj Afver je, ker spati ni mogel, svojimu flushabniku ukasal mu bra- ti sgodovino kraljestva. V' tej je bilo sapifa- no, de je Mardohej kralja smerti otel. To je perloshnost dalo k' povishanju dobriga Mar- doheja, k' pravizhni shtrafnigi njegoviga so- vrashnika Amana. Est. 6, 7. — Kralj Faraon je zhudne sanje imel, katerih nihzhe ni mogel rasloshiti; Joshef jih je. Sato je bil is jezhe reshien, v' ktero je bil krivizhno pahnjen, je bil povishan, je ohranil Egipt, oskerbel svo- jiga ozheta in njegovo drushino. I. Mojs. — Roboam kralj ni hotel poslushtati modrih sve- tovavzov svojiga ranziga ozheta Salomona, je mladenzhe poslusshal. Slabi svet je bil kriv, de je kraljevsto bilo rasdeljeno; pa ravno to je dopolnilo besede Gospodove Salomonu re- zhene. III. Kralj. 12. Zis je svojiga fina Šav- la poslal sgubljenih osliz iskat. Je shel; pa ravno to je perloshnost dalo do Šamvela pre- roka priti, od kteriga je bil po Gospodovim povelji kralj pomasan. I. Kralj. 9. Šemeju je bilo od kralja Salomona oistro prepoveda- no ne iti is Jerusalema. Zhes tri leta so Še- meju hlapzi sbeshali; naglo je sa njimi shel, prelomil kraljevo sapoved, in bil umorjen. Njegovi nesvesti hlapzi so perloshnost dali, de je prejel, kar je saflushil f' svojim strashnim preklinjevanjem v' kralja Davida. III. Kralj. 3. Veliko taziga je sapisaniga v' f. pismu, de sposnash, kako zhudno je osno- vano, preprasheno in skrito nashim ozhem,

pa tudi, de vidish, kako so boshje sodbe vselej pravizhne.

To je sapisano, rezhem, v' tvoje poduzhenje, de nevidno boshjo roko v' vsih rezheh sposnash, de neumno ne govorish od tistiga, kar tvoj temni um preseshe; in si Bogu vselej pokoren. Šrezha, nesrezha, vetrovi, oblaki, desh, sufha, tozha, strela, rodovitnost, lakota, kralji, vojshaki, mesta, kraljestva in vse je Bogu v' oblasti. On skrivno in zhudno napeljuje v' to kar hozhe, se dobriga in hudiga, pravizhnih in nepravizhnih poslushi, de ispelje, kar hozhe, pa vselej pravizhno. Tedaj moli boshje sodbe, in s' s. Pavlam ponishno rezi: *O visokost bogastva boshje modrosti in snanja! kako nesapopadljive so njegove sodbe, in neisvedljive njegove pota!* Rimlj. 11, 33.

M o l i t e v.

O Bog! ti si vezhna svetost, modrost, usmiljenje in praviza, jest pa sim sgoli nevednost in temota; vender hozhem tvoje skrivne sodbe sposnati? Vezh se ne bom dal od greslniga napuha moliti, raji bom skerbel v' vsem tebi pokoren biti, v' tvojo modrost in previdnost upati; tudi v' nadlogah se hozhem dati od tvoje pravizhne in usmiljene modrosti voditi. Vse poprejshe sgodbe mi prizhujejo, de s' nami pravizhno in milostljivo ravnash. Vodi me, o Gospod! po svoji ljubesnjivi pre-

vidnosti, in ti bom pokoren, ker nizh hudiga ne more biti od tebe, dobriga Ozheta svojih stvari. Daj mi ponishno pokorshino do tvoje svete volje, ker je v' njej vsa pravizhnost sapopadena. O f. Aleksander! ki si v' bogastvu, v' ponishevanji, v' oblasti in v' preganjanji boshjo voljo delal, spròfi mi ponishno pokorshino, de v' njej shivim in umerjem. Amen.

XII. dan véliziga ferpana.

Sveta Klara deviza, nuna.

Sveta Klara je bila rojena od bogatih staršev v' lashkim mestu Afisu v' letu 1193. Majhna dékliza she je v' hihi svojih bogatih staršev v' pokorjenji shivela, dolgo molila, malo leshala, se pogosto postila, in vse nizhemernosti sveta sovrashila; vsa nedolshna, pokorna, poterpeshljiva in bogabojezha je bila, ko de bi ne bila otrok greshniga Adama. Bog jo je posvetil, in zhedalje bolj posvezheval, de bi v'fim ljudem, sosebno pa mladim dekližhem bila lep sgled svetiga shivljenja. Prijetni duh njeniga svetiga shivljenja se je zhedalje bolj rasshirjal, v'fi so se zhudili, in jo zhaslili; pa ona ni drusiga shelela, ko od v'fih odlozhena Bogu flushiti. Sato je vedno premishljevala, kam bi shla v' samoto se bolj

posvezhevat. Bliso mesta Afisa je bil f. Franzisk Šerafik v' klofstru Porzjunktuli; k' timu boshjimu moshu je hodila, de bi boshjo voljo svedila. Š. Franzisk jo je bres vse ljubeshni do svetá nashel, ji je svétoval se Jesusu Kristusu v' dar dati, zhisto, sveto in gorezhe mu flushiti.

Š. Klara je takrat bila ofemnajt let stara. Dolgo je molila in premishljevala, potlej v' drushbi vezh bogabojezhnih dékliz v' zerkv Porzjunktulo fhla. Š. Franzisk jih je vefelo sprejel. Ona in tovarshize so se Bogu v' dar dale, v' ponishne oblazhila preoblekle, in fhle v' najeto hifho Bogu flushit. Štarshi f. Klare, kader so svedili, so tje hiteli, in jo filili domu iti. Shalofstna je bila jese svojih starshév, pa ni se jim dala premakniti, ker boshjimu poklizu ni hotla nesvesta biti; pokasala jim je ostrishene lasé, in se s' vfo mozhjo branila domu. Štarshi, viditi njeno serzhno stanovitnost, so jo jenjali nadleshevati, in fhli. Kmalo potlej se je f. Klara f' svetam f. Franziskha preselila v' drugo hifho bliso zerkve f. Damijana. Nesha, njena dobra sestra, in tudi druge bogabojezhe shenske so se f. Klari perdrushile. Shivele so v' velikim ubofhtvu, v' postih, v' molitvah in v' vseh dobrih delih; tudi so pridno delale se f' svojim trudam shiviti, in telo pokoriti. Š. Klara je Jesusa v' sakramentu f' reshnjiga telefa s' gorezho dusho molila, ga pogosto prejemala, in od njega fosebne gnade sprofila. Njena terd-

na vera se je sosebnostno rasodela ob vojskini fili. Sovrashniki so ropali deshelo, in eniga dne tudi filili v' klofhter iti. Šveta Klara je pred s. sakramentam jokaje profila.: „O Gospod! ne daj nas sovrashnikam v' roke, in obvaruj svoje slushabnize, sa ktere si svojo sveto kri prelil.“ Sovrashniki od boshje mozhi prestrasheni, so sbeshali. Sosebnostno je zhashila tudi prezhisto devizo Marijo, in se ji vedno perporozhevala. Terpljenje Jesufovo in shalost Marije je bilo njeno vedno premishljevanje; to je tudi svojim duhovnim hzheram perporozhevala, de bi v' ljubeshni do Jesufa zhedalje bolj rastle, in zhedalje fkerbnishhi po sgledu Marije shivele. Škerbela je slo ubogo smiraj shiveti; ker je le v' boshjo previdnost upala, je Bog njo in njene tovarshize v' fili zhudno ofkerbel. Kar ji je po ranzim bogatim ozhetu premoshenja shlo, ni hotla nizh imeti, vfiga je med uboge rasdelila.

Le to she prizhuje, de je v' s. Klari bil duh ponishnosti, pokore in molitve; vender je she dosti drusiga dobriga od nje. O sapovedanih in obljubljenih poasih ni fkoraj nizh jedla, vezh let je na golih tleh leshala, in drugazhi svoje devishko telo pokorila. She ojstreje bi bila shivela, pa is pokorshine do s. Franzishka in do svojiga shkofa je nekoliko odjenjala. Ta zhista nevešta Jesufova je bila polna dobriga saflushenja, vender jo je Bog obiskal s' dolgo bolesnijo; ofsem in dvajset let je bolna leshala, vender smiraj poterpeshli-

vo in veselo terpela. Malo pred smertjo je svojim duhovnim hžheram sosebne nauke dala, in shešdeset let stara ravno ta dan v' letu 1253 v' Gospodu mirno saspala. Papesh Inozenzi IV., kateri jo je bil malo pred smertjo ljubesnivo obiskal, je tudi njeno sveto truplo k' pokopalishu spremil, in veliko zhudeshev se je po njej godilo.

N a u k.

Od blishnjiga perpravljjanja k' svetimu obhajilu.

Š. Klara je rada premishljevala Jesuovo ljubesen, shivljenje in terpljenje, ga je is vse dushe ljubila, po njem svešto shivela, ga gorzhe molila v' presvetim sakramentu, in ga pogosto prejemala. Ker je Jesusa v' zhisto serze jemala, je tudi od njega sosebne gnade prejemala. Desiravno je smiraj bila zhistá, se je vender skerbno perpravljala k' svetimu obhajilu. Kristjan! posnemaj to sveto devizo: shivi sveto, de si vselej perpravljen Jesusa Kristusa vredno prejeti; bodi smiraj bres smertniga greha ali v' gnadi boshji; tudi majhne slabosti odpravljaj in sovrashi, de si zhedalje sveteji, in tako si, zhe te ravno nagla bolesen potlazhi, vredno obhajan. Zhe tako shivish, naj te tudi nagla smert sadene, ne bo nesrezhna. Zhe tako shivish, bosh Jesusa vredno prejemal, sosebne gnade dobival, in shel

ga vshivat vekomaj. Zhe pa terdovratno greshtno shivish, bosht tudi v' sadnji bolesni teshko milost prejel; obhajila, opravljene v' ljubeshni do greha, bodo tvojim greham tesho perdevale, tvojo dushto f' slepoto napolnile, in lahko nesfrezhtno sodbo ti nakopale. Š. Pavel pravi: *Kdor je ali pije nevredno, si sodbo (obsojenje) je in pije, ker ne raslozhi telefa Gospodoviga.*“ 1. Kor. 11, 29. Zhe pa tudi f' pomozhtjo gnade pravizhtno shivish, se vender shtese fosebno perpravljaj k' svetimu obhajilu; bolj ko si perpravljjen, vezht gnade prejmesht. Vse molitve katolshtke zerkve so fizer dobre, pa pred prejemanjem Jesufoviga presvetiga telefa je bolje delati, kakor te sdaj uzhtim.

Obudi vero, in premishljuj, kar verujesh od tiga f. sakramenta. Vero, pa shivo vero obuduj, in premishljuj, de je v' sakramentu f. reshtnjiga telefa Jesus, Bog in zhlovek. Res, per f. obhajilu prejmesht Gospoda nebes in semlje, odreshtenika vshta svetá, kteriga je Marija rodila, so pastirji in modri molili, kteri je na deshtizi Ozheta, in bo prishel sodit shive in mertve. Premishljjevanje tiga bo v' tebi obudovalo sposhtovanje, upanje, ljubeshen, hvaleshtnost, ponishnost, shalost in vse dobro, ker je reshtizhtno, de je vera korenina vshta dobriga. Mòli tako: „O Jesus! terdo verujem, de si v' tim presvetim sakramentu reshtizhtno prizhujozh, ker mi to tvoja vshtgamogozhtna beseda in vera vse katolshtke

zerkve prizhuje. O Gospod vfiga, odrefhenik vſih in Ozhe ſvojih vernikov! kako ſe bom predersnil te prejeti? Pomagaj mi ſ' ſvojo gnado, in ozhiti mojo duſho, de te vredno prejmem.“

Obudi *upanje*. Ako bi ti premislil le Jeſusovo viſokost in ſvojo ſlabost, bi nikoli ne perſtopil k' boſhji miſi; veſh pa, de je ljubesnivi Jeſuf poſnal zhlovekovo ſlabost, in vender je v' ſpomin ſvoje neſkonzhne milosti hotel ta ſ. ſakrament poſtaviti. Ozhiti, kolikor je mogozhe, ſvojo duſho, in upaj v' Jeſusovo uſmiljenje. Ponishniga in potertiga ſerza Jeſuf ne ſanizhuje; ponishne in ſpokorne duſhe k' ſebi klizhe, in jih s' vſim napolnuje. Obudi upanje tako: „O uſmiljeni Jeſuf! vſe dobro upam od tvoje neisrezhene milosti prejeti, tudi upam, do boſh ſdaj milostljiv moji revni duſhi, zhe je ravno tvoje ſvetosti nevredna. Ljubesnivi Gospod! kakor ſi prej bolnike osdravil ſ' ſvojo vſigamogozhno voljo, osdravi mojo duſho ſ' ſvojo vſigamogozhno gnado. Upam v' té; jeſt pridem k' tebi, pridi ti k' meni, de milost, gnado, mozh in vſe dobro od tvoje neſafluſhene milosti prejmem.“

Obudi *ljubesen*. Zhe Jeſufa Kriſtufa is vſiga ſerza ne ljubish, boſh per ſ. obhajilu ſvoje obſojenje prejel, ker to viſoko ſkrivnost ſanizhujesh; zhe ravno Jeſufa ljubish, obudi ljubesen do njega pred ſ. obhajilam, ſakaj to je ſakrament ljubezni. Jeſuf je vedil, de ga

ne bo malo nevrednih, hinavzov, mlazhnih in drusih slabih prejemalo; vender je on, ljubesnjivi Gospod, savoljo isvoljenih in is ljubesni do njih hotel ta s. sakrament postaviti, v' katerim bo v' katolski zerkvi do konza svetá. O neisrezhena mozh Jesufove ljubesni! Ljubi memo vfiga ljubesnjiviga Jesufa, in sosebno pred svetim obhajilam obudi ljubesen tako: „O prekladki Jesuf! ti si svojim vernim neisrezheno usmiljen, ker jim sam sé dalh v' jed in pijazho. Desiravno si vfigamogozhen, le vender nisi mogel vezh dati; desiravno si moder, le vender nisi vedil kaj boljiga dati, ker sam sé svojim vernim dajesh, de bi v' mozhi tiga nebeshkiga kruha serzhno prishli do tebe v' nebeshko kraljestvo, in te odkritiga vshivali, ker te sdaj perkritiga prejemajo. Nikdar te ne samorem hvaliti in ljubiti po vrednosti in visokosti tvoje neskonzhne milosti; stvar v' meni novo serze, napolni me s' ljubesnijo, daj mi goreti od ljubesni tvoje, de te v' ljubesni prejmem, de v' njej rastem, umerjem, in v' kraljestvo vezhne ljubesni pridem.“

Obudi *shalost* in *ponishnost*. Ravno to, kar je bilo rezhenó od neskonzhne ljubesni Jesufove do tvoje dushe, ti more serze s' ognjenim mezhem sladke ljubesni presuniti, in te napraviti, de svoje grehe milo obshalujesh, ki si bil nehvalesen otrok svojiga nar boljiga ozheta. Svoje grehe, velike in majhne, vidne in nevidne, sovrashi perferzhno is ljubesni do Jesufa; ravno is te ljubesni imej stano-

vitno voljo, ga ne vezh rasshaliti. Premišljevaje svoje grehe se lahko ponishujesh, in se morash ponishevati ne le pred spovedjo in v' spovedi, ampak tudi pred s. obhajilam in vselej. Premišljuj veliko Jesufovo ponishavanje v' tim sakramentu. Dokler je na svetu bil, je njegova boshja natora pod zhloveshko skrita bila; v' tim presv. sakramentu ste obé skriti, de ga lahko pod podobami kruha in vina prejemash. O velika ponishnost Jesufova! Ponishuj se, o greschnik! rekozh: „O Jesus! svojo veliko nevrednost pred teboj ponishno sposnam, in is serza obshalujem. Angeli, zhisti duhovi, te v' trépetanji molijo; kako bi se jest ne bal, in se ne ponisheval, ki sim velik greschnik? Angeli, desiravno zhisti duhovi, te niso popolnoma vredni; kaj pa jest, ki sim slab zhlovek in nevreden greschnik? Rel je to, pa is ljubesni do tebe sovrashim vse svoje grehe, in se savoljo svoje nehvaleshnosti ponisham; daj mi zhedalje bolj svoje grehe sposnovati, sovrashiti in opustiti. S. gnado, ktero sdaj upam prejeti, me stori boljiga, serzhnejshiga in svestejshiga, de v' tvoji sveti flushbi shivim in umerjem.

Obudi *shelje Jesufa prejeti*. Ne le pred s. obhajilam, ampak vselej bodi lazhen tiga presv. sakramenta; zhe Jesufa ne shelish, nizh dobriga ne shelish, ker je on sapopadik vfiga dobriga. Imej refnizhne shelje do Jesufa, kakor jih ima dober prijatel do dobriga prijatla. Dobriga prijatla shelish viditi in objemati, in

te shelje se v' tebi mozhneje vnamejo, kader ga vidish; ravno tak bodi do Jesusa, pa is zhishte ljubesni do njega. Zhe ga is zhishte ljubesni ne shelish prejeti, si podoben Judeshu sdajavzu, kateri ga je kushnil bres ljubesni. Bodi enak pravizhnimu Šimeonu, kateri je smiraj shelel Jesusa viditi; sosebno pa se je njegovo serze vnelo, kader ga je v' tempeljnu nashel, objemal, in Boga hvalil. Tudi ti obudi pred s. obhajilam zhishte shelje tako: „O Jesus! ti shelish is velike ljubesni do moje dushe priti v' moje serze, de bi ga s' svojimi darmi napolnil, in mi dal sastavo zhastitljiviga vstajenja; pridi, pridi, o Gospod! pod streho svojiga nevredniga hlapza. Moja dusha te she-li, hrepeni in omedljuje po tebi; kakor je trudni jelen shelen hladne vode, tako sim jest tebe, o ljubi sdravnik moje revne dushe! de bom odobroten in svelizhan.“

Ljubi kristjan! delaj po tih naukih, de per s. obhajilu obilnisthi gnade prejmesht; ne le pred obhajilam, tudi med sveto masho in druge krati obuduj vero, upanje, ljubesen, shaloft, ponishnost in shelje do Jesusa. Šosebno pa sferbi, de bode vse to resnizhno. Kar v' svetih bukvizah svetiga beresh, te ne posvezhuje, tudi te ne poboljsa in ne perpravlja k' svetim sakramentam, ampak ti pomaga in te uzhi, de sferbish s' boshjo gnado v' resnizi tak biti. Šosebno sferbi Jesusa vredno prejeti per s. obhajilu; premishljuj njegovo neskonzhno ljubesen, in moli:

M o l i t e v.

O Jesuf, moj Gospod in Bog! velika in ljubesnjiva skrivnost je presv. sakrament tvoji-
ga telefa in tvoje kervi. Ta je bolji od mane,
ktero so ozhaki v' pushavi jedli: njo so jedli,
in umerli; kdor pa tebe vredno vshiva, ima
sastavo zhaſtitljiviga vſtajenja in nebeshkiga kra-
ljeſtva. Ta ſ. sakrament je prizhevanje tvoje
neſkonzhne ljubesni do ſvojih otrók: per vred-
nim prejemanji drusih ſakramentov dajefh ſvo-
jo gnado; v' tim pa dajefh ſebe in ſvojo gna-
do, de bi mi ſ' teboj in ti ſ' nami popolnoma
sdruſheni bili. O Gospod! ponishno te proſim,
ſtori me vredniga ſvoje boſhje miſe, varuj me
nevredniga obhajila, oblezi me ſ' ſvatovſkim ob-
lazhilam gorezhe ljubesni, de te ljubesnjivo ob-
jamem, in ſe nikdar od tebe ne lozhim. O zhi-
ſta in ljuba boſhja priſtatliza, ſ. Klara! ſproſi
mi od ljubesnjiviga Jeſufa gnado ga vſelej vred-
no prejeti, de sdaj in ob ſadnji uri prejmem
popotnizo v' frezhno vezhnoſt. Amen.

XIII. dan véliziga ſerpana.

S. Evpli marternik.

Veliko ſlovezhih marternikov je bilo na oto-
ku Sizilii pod zefarſtvam Dioklezjana in Makſi-

mijana; pa nar imenitnihi je bil f. Evpli, duhoven sheftiga shegna, kakor prizhuje refnizhno popisovanje njegoviga terpljenja in njegove smerti. Neverniki vfiga zesarstva so fkerbeli verne kristjane svediti, ker so bili vneti sa zhaft svojih lashnjivih bogov. V' Sizilii je bilo ravno to, fofebno pa v' permorskim meftu Katanji, kjer je bil oblaftnik neufmiljeni Kalvisjan. Neverniki tiga mefta so vse hishe preifkali, de bi kaziga kristjana nashli. Nafhli so f. Evplija ravno v' branji f. evangelja, fo ga popadli, in gnali pred neverniga oblaftnika. Š. Evpli je vef pot govoril: „Sim kristjan, in fim perpravljen savoljo presvetiga imena Jesufa umreti.“ Ko je oblaftnik Kalvisjan njega in evangeli v' njegovih rokah vidil, mu je rekel: „Sakaj imafh v' rokah bukve, ki fo od nashih zesarjev prepovedane?“ Š. Evpli mu je odgovoril: „Nafhli fo me v' njih branji.“ Oblaftnik: „Beri is njih kaj.“ Je odperl bukve, in bral ravno te befede: „Blagor jim, kateri preganjanje terpé savoljo pravize; sakaj njih je nebeshko kraljestvo. Kdor hozhe sa menoij priti, naj sadene fvoj krish, in naj gre sa menoij.“ Kaj je to?“ ga je oblaftnik vprafhal. Š. Evpli mu pravi: „To je sapoved nashiga Gofpoda Jesufa, Šinú shiviga Boga.“ Oblaftnik je djal: „Ker fvoj vero ozhitno na snanje dajesh, bosh hudo pokorjen.“

Neverni flushabniki fo ga svesali, teplí in rasmefarili. Kader je bil vef kervav, ga

je Kalvisjan vprašal: „Bosh li sbe ko poprej neumno govoril?“ Mu je odgovoril: „Kar sim poprej rekel, rezhem sdaj: Šim kristjan, in berem f. pismo.“ Oblastnik: „Sakaj mi nisi prepovedanih bukev poprej v' roko dal?“ Š. Evpli: „Sato, ko sim kristjan; sapovedano mi je, de naj raji umerjem, kakor de bi pa to storil. Kdor sveto pismo nevernikam v' roke da, de bi ga soshgali, se nebeshkimu kraljestvu odpové.“ Oblastnik, ves rastogoten, ga sapové sbe huje martrati; pa f. Evpli ni v' velizih bolezhnih drusiga govoril kakor: „Sahvalim te, o Jesus Kristus! ohrani me stanovitniga, ker is ljubesni do tebe terpim.“ Potlej je sodniku rekel: „Molim Jesufa, sovrashim malike; delaj s' menoj, kar hozhesb, in sbe huji bolezhine mi perdevaj, kristjan sim in bom.“ Oblastnik ga je le nagovarjal, de naj bogove moli; pa f. Evpli mu je odgovoril: Molim Ozheta, Šinu in f. Duha; vfi maliki naj bodo pokonzhani. Jest sim kristjan. Ne molim bogov, in jim ne darujem, pa sebe dam v' dar Jesusu Kristusu. Saštonj fi s' menoj persadevasb, kristjan sim.“ Potlej je molil: „O Jesus Kristus; sahvalim te sa vse, kar sim is ljubesni tvoje terpel; pomagaj mi, ker savoljo tebe terpim.“

Ta serzhni vojshak Jesusov je od velizih tepéshev in bolezhin na telefonu oslabel, in ni mogel glasno govoriti; pa njegova dusba je zhedalje mozhneji prihajala. Oblastnik Kalvisjan viditi, de s' njim nizh ne opravi, ga je obsodil rekozh: „Evplija kristjana, sanizhe-

vavza nashih bogov, s' mezhem umorite.“ Ne-
verniki so mu na vrat obefili bukve svetiga
evangelija, so ga peljali v' smert, in so ves pot
vpili: „Evpli kristjan in sovrashnik nashih bo-
gov!“ Evpli pa je vesel shel v' smert. Kader
je na morishe prishel, je pokleknil in molil:
„O Gospod Jesus! sahvalim te sa mozh, ktero
si mi dal tvoje presveto ime pred neverniki
prizhati; dopolni, kar si v' meni dobriga sa-
zhel, de bodo tvoji sovrashniki oframoteni.“
Prizhujozhim vernim je tako govoril: „Pre-
ljubi bratje! flushite Bogu, in ljubite ga is
vse dushe, ker jih on ne sapusti, kateri ga lju-
bijo.“ Potlej je pokleknil, in svojo glavo od-
sekati dal. Kristjani so njegovo sveto telo vse-
li, in ga zhasito pokopali.

N a u k.

Boshja beseda slabim ne dopade.

Š. Evpli je rad bral in premishljeval f.
evangeli; v' tim branji in premishljevanji je
smiraj bil, ker je shelel in si persadeval po
njem shiveti. Neverni zesarji so vsm kristja-
nam oistro prepovedali f. pismo per sebi ime-
ti; pa pravoverni so raji umerli, ko neverni-
kam v' tim pokorni bili. Neverniki so f. pismo
sovrashili, ker prepoveduje po svojim poshe-
lenji shiveti; kristjani slabiga shivljenja ne so-
vrashijo fizer f. pisma, vender jim rasodete
resnize niso vshezh, ker so fushniki svojiga

hudiga poshelenja. Kar je vezhna modrost sapovedala ali prepovedala, slabim ni prijetno, ker svojo spazhenost ljubijo. „*Modrost je gresnikam gnjusoba.*“ Širah 1, 26.

Porezhesh: „Beseda boshja je dobrim in slabim bodezha in teshka.“ Ref, beseda boshja je slabi natori ojstra, ker je beseda boshja zhišta, natora zhloveshka pa spazhena. S. Pavel pravi: „*Shiva je beseda boshja in mozna, in ojstreji ko na obe strani reshējōzh mezh, in seshe do lozhenja dushe in duha.*“ Hebr. 4, 12. Ako bi nauki dopadli slabi natori, bi ne bili od Boga rasodeti. Nauki so osnanjeni, de bi slabo natoro po njih poboljšhali. Tudi dobrim so teshki; pa dobri prosijo Boga, de naj jim usmiljeno pomaga po rasodetih naukih svesto shiveti, ker vedó, de zhlovek, ako spazhen ostane ne more svelizhan biti. Sveti nauki so slabim ljudem soperni, ker se jim nozhejo podvrezhi. Isaija prizhuje od njih hudobniga serza rekozh: *Otrozi, kteri nozhejo postave boshje flishati, pravijo: Govorite nam dopadljive rezhi, vidite sa nas smote, vsemile od nas dobri pot, odvernite od nas ravno steso.*“ Isa. 30, 10, 11. Varuj se is tih biti; si pa, zhe mehko shivish, zhe ljubish, kar ti Bog prepoveduje. Ljubesen do greha ti lashnjivo vesh napravi, jarm Jesufov ti je preteshak, raslagash sapovedi po svojim hudim poshelenji, norze rad poslufhash, in Jesufu nasproti delash, kteri le troje polvezhenje in svelizhanje hozhe.

„Vender je ref, pravijo nekteri, de duhovni preojstro uzhé, prevezh štrahijo.“ Ti naj premislijo Jesufove nauke in shivljenje, in ne bodo duhovnov obdolshevali. Je li Jefuf uzhil po fpazheni volji, v' rasujsdanih vefeljih mehko shiveti? Ne, temuzh svojo voljo premagovati, svoje flabe shelje krishati, v' pokorjenji shiveti. Kaj fo pa apoftelni uzhili? Ravno to, kar Jefuf, in kar sdaj duhovni uzhé. Kako fo svetniki shiveli? Po naukih Jefusovih in apofelnov fo shiveli, in raji umerli, ko od njih odstopili; ravno tako mora vflak shiveti, zhe hozhe v' nebefa priti. O kristjan! kaj bi rad od duhovnov flifhal? „Shivi po poshelenji v' lakomnosti, v' poshreshnosti, v' pijanosti, v' nezhistosti, v' sovrafhtvu, vender bosh v' nebefa prifhel?“ Hozhefh flifhati: „Pot je proftoren in gladek v' nebefhko kraljestvo?“ Kaj bi djal, ako bi tako pridigo flifhal? Bi djal: „Nikoli nifim tiga flifhal, to ni boshja befeda.“ Prav, pa sakaj ti je zhfšta befeda boshja preteshka? Sato, ker je tvoj um sadershan, in tvoje ferze od mnogih viharjev gnano. Vfe tvoje misli fo v' tih befedah sapopadene; se bojifh pogubljenja, shelifh v' nebefa, pa premalo premagujefh svoje hudo poshelenje. Premaguj svoje hude shelje, ukròti svojo flabo natoro; in tako ti bodo rasodete refnize prijetne, in bosh s' Davidam refnizhno rekel: „Kako sladke fo mi, o Bog, tvoje befede! flajfhi fo ko med mojim uftam.“ Pfalm 118, 103.

M o l i t e v.

O moj Bog, stvarnik in ozhe! ti me po svojih flushabnikih uzhišh sveto shiveti, in svojo dušho svelizhati; pa moji spazheni natori se to sdi preteshko. O Jesuf! ti me s' sgledam in s' besedo uzhišh po voskim potu hoditi, pa jest le po shirokim rad hodim. Bojim se tvojiga terpljenja deleshen biti, vender upam v' tvoje kraljestvo priti. Kako bom k' tebi prishel, ako po drugim potu hodim? O ljubesnivi Gospod! daj mi rasvetljenje in mozh s' gnado svojo: s' njeno svetlobo bom vedno premishljeval tvoje svete sapovedi; s' njeno mozhjo hozhem po njih shiveti, ker so kluzh nebeshkiga kraljestva. O s. Evpli; ki si ojsre Jesufove nauke ljubil, po njih shivel, in sa-nje umerl, spròsi mi veliko dopadenje do vsiga, kar mi Bog sapoveduje de vselej ljubim in delam, kar mu dopade. Amen.

XIV. dan véliziga ferpana.

Sveta Radegunda kraljiza.

Shivljenje svete kraljize Radegunde jih je vezh pisalo, fosebno pa s. Venanzi Fortunat, shkof v' mestu Poitiers, kjer je veliko let pre-

bivala. Okoli leta 529 je Klotar I. Franco-
 sli kralj s' vojsko v' Turingijo shel nad kra-
 lja Bertarja, ga premagal, in tudi njegovo
 deset let staro hzher Radegundo odpeljal. Bi-
 la je v' malikovanji srejena, pa njen gospo-
 dar, kralj Klotar, jo je po duhovnih preu-
 zhil, sprejela je keršhansko vero, in v' njej
 bogabojezhe shivela. Ni ji bilo sadoſti po sa-
 povedih boshjih shiveti, tudi po svetih Jesu-
 sovih je ſkerbno shivela: ljubila je pönishe-
 vanje, pokorjenje in vse, kar je Jesusu vshezh
 bilo; sebi je pertergovala, de je ubogim obil-
 niſhi delila; ſladnoſti ſvetá ſo ji bile ſoperne;
 ſ' krishem obloshena je ſa krishanim Jeſufam
 hodila, in tudi shelela ſvojo kri ſa Jeſufa pre-
 liti. Kralju Klotarju je bila Radegunda vshezh,
 in ſklenil jo je ſa ſvojo ſheno vſeti. Ta no-
 viza bi bila drugi neisrezhenó veſela, njej pa
 ne, ker je shelela v' devišhtvu in v' pönishe-
 vanji do ſmertí biti; ſkuſhala je ubeshati, pa
 ni mogla, in permorana je ſ' kraljem ozhitno
 bila porozhena.

Š. Radegunda, prej ſuſhna, potlej mo-
 gozhna kraljiza, je le pönishna oſtala, in ſker-
 bela ſe bolj in bolj poſvezhevatí. Ne le v' ſer-
 zu, tudi v' unanjim je bila pönishna; ſra-
 moſhljivo je bila oblezhena, v' ſamoti je rada
 shivela, ſveto govorila, ſlabe ſvarila, bolni-
 ke obíſkovala, in jim ſtregla, ſa potrebne in
 nedolſhne per kralji govorila, in ſmiraj ſker-
 bela, de bi bilo vse po ljubesnjivi pravizi.
 Njena ſoſebna poboshnoſt je kralju dopadla,

defiravno on ni bil bogabojezh. Nevošhljivi-
zi so jo per njem sanizhevali rekozh: „Kralji-
za je nuni podobna, ne vé med svetam, ka-
kor se spodobi, shiveti, in visokosti svojiga
stanu nezhaft dela; kmalo bo kraljevo hišo
v' klošter premenila.“ Tako in drugazhi so
nevošhljivi in sprideni svetovavzi soper s. kra-
ljizo Radegundo govorili; pa kralj, defirav-
no v' boshji flushbi mlazhen, jo je sposhtoval.
Š. Radegunda je dobro vedila, kaj slabi ljud-
je per kralji hudiga govore; pa perkupova-
la, kolikor je bilo perpušheno, se mu je, in
ga tolashila, de bi oba v' pravizhnim miru
shivela. Kralj Klotar je szhafama v' ljubes-
ni do svoje s. kraljize peshal, ker ga je hudo
poshelenje do drusih motilo; zhedalje mlazh-
nišhi je do nje bil, sosebno pa, ker ga je is
ljubesni do njegove dushe svarila. Pohlevno
fizer ga je svarila, pa tudi pohlevno svarjenje
mu je bilo bodezhe in neprijetno. Ker je vi-
dila, de per njem nizh ne opravi, ga je pro-
fila, de naj ji perpušti v' klošter iti. Lahko
je to perpušhenje dosegla, hitela v' mesto No-
jon k' svetimu shkofu Medardu, in pred njim
obljubila vse dni svojiga shivljenja od sveta
odlozhena shiveti.

Š. kraljiza, she v' nunsko oblazhilo pre-
oblezhena, je s' kraljevim perpušhenjem v'
mesto Poitier shla, ondi sosidala velik kloš-
ter, imenovan *svetiga krisha*, bogabojezhe de-
vize va-nj spravljala, in med njimi shivela, ka-
kor bi bila vsih dekla. Nobena je ni smela ras-

lozhiti ali zhaštiti; nar vezhi rasshaljenje ji je bilo, zhe so ji kraljiza rekle. Kralju je potlej britko bilo od nje odlozhenimu biti, in jo je shelel is kloshtra spraviti, pa gorezhe je profila, in ojstro se postila, de bi kralja od njegoviga sklepa odvernila, kar je dosegla od usmiljeniga Boga. Hvaleshna je bila Bogu, kteri je njene proshnje uflishal, in serze kraljevo nagnil; v' velikim miru je shivela, in Bogu skerbnno flushila. Silno ojstro je bilo njeno shivljenje: ne le delala je ko druge nune, temuzh tudi pridnishi od vsih je bila, in slasti v' niskih opravlilih; nikoli ni beliga kruha ali mesa jedla, in vina pila; vedno se je postila, malo spala, in smiraj skerbela, kako bi ojstreje pokorila svoje telo, de bi bila krishanimu Jesufu podobna. V' tih in vsih drusih dobrih delih je skerbela le Bogu dopasti; sato je vedno molila, in mu darovala svoje terpljenje, pa nikoli ni iskala svoje zhašti. Vsa ponishna je bila, in ponishnost je perporozhevala, ker bres nje ni Bogu nizh prijetniga. Desiravno je vsa sveta bila, so jo vender nekteri opravljivi jesiki gerdo obdolshili. Pa molzhala je, in sa svoje sovrashnike molila. Mestni shkof, s. Venanzi, je od njene nedolshnosti prizheval; Bog she bolj, ker ji je dal zhudeshe delati, kteri so hudih ufta samashili. Zhas je boshjiga povrazhila prishel, ta s. kraljiza je 68 let stara, trinajsti dan tiga mesza v' letu 597, veselo umerla.

Is njeniga shivljenja.

S. Radegunda je ubogim, slasti bolnim, slo usmiljena bila. Lepo snamnje je to dobri-ga in ljubesnjiviga serza. De je ona, bogata kraljiza, ubogim rada pomagala, se ni zhu-diti; pa tudi skerabela je svediti uboge, slasti framoshljive, kateri so memo drusih obilnisthi pomozhi potrebni in vredni bili. Njena dobra in ponishna dusha se je she bolj per bolnikih ras-odevala; te je kershanfko uzhila, jim obilno pomagala, in f' svojimi rokami ljubesnjivo stregla ko Jesufu. O kristjan! tudi ti delaj po njej, kolikor ti je mozh. To ni svet, ampak je sapoved Gospod Boga, v' stari in novi sa-vesi velikokrat ponovljena. Nesfrezhna sodba te zhaka, ako fi neusmiljen. Ubogim, slasti framoshljivim in bolnim, pomagaj, pa is do-briga serza savoljo Boga. Pomisli, de so ubo-gi tvoji bratje, ker so otrozi boshji; zhe fi pre-moshen, ti je Bog posebno sató premoshenje dal, de bi potrebnim pomagal. Ako bi ti sa uboge odlozhil, kar bres vfiga prida saprav-ljash; bi ubogim obilno pomagal, in sosebno usmiljenje od Boga prejel. Dajaj rad, ne sa-voljo nadleshnosti ubosih, ker dobrovoljniga darovavza Bog ljubi. Premisli te besede: „*Kdor se ubosiga usmili, Gospodu posojuje in on mu bo povernil.*“ Prip. 19, 17. Kaj ti bo

Gospod dobriga povernil? Kristuf ti odgovori: „*Blagor milofljivim, milofst bodo dofegli.*“ Mat. 5, 7.

Š. kraljiza Radegunda je bila smiraj ponishna; sato se je povifhanja bala, v' vifokofli je ponishno shivela, po ponishevanji smiraj hrepenela, v' obdolshenji poterpeshljiva bila. Vfi svetniki fizer fo bili in fo ponishni, ni nobeniga prevsetniga svetnika ali svetnize v' nebefih, in nobeden tak v' nebefa ne pride; pa per f. Radegundi in per nekterih drusih svetnikih je bila ponishnost posebno ozhitna. De fo imenitni svetá napuhnjeni, ni práv, vender je to po zhlovekovi flabofli loshej prenefti; de fo pa reveshi prevsetni, tiga ni mogozhe poterpeti, Bogu in ljudem fo oftudni. Glej, loshej je najti ponishnost per mogozhnih, ko per drusih, ker jim v' obilnofli vfiga ni mar se povifhati, ko se pa revesh v' majhnih rezheh od drusih samore raslozhiti, she meni, de je, kdo vé, kaj. O revni zhlovek! sakaj se povifhujesh? Kaj imash, vesh ali premorefh, de bi ne bil od Boga prejel? Kar imash dobriga, imash od Boga; kar je hudiga nad teboj, je is tebe: zhe se hvalifh, fi hudoben, fi pijan v' duhu. Ravno sato te modri fvari: „*Kaj se povifhujesh, ki fi perft in pepel?*“ Širah 10, 9.

S. Radegunda je v' obilnofli vfiga le vender v' pokorjenji shivela, ker je svoje telo sveto fovrashila. Glej, ona, kraljeva hzhi, in

potlej mogozhna kraljiza, je v' vednim pokorjenji shivela, kako se bosh ti isgovarjal? Ona je v' dobrih delih, v' nedolshnosti bila, vendar je ojštro shivela; ti pa se, s' grehi obloshen, branish terpljenja? Sdershno shivljenje in pokorjenje je zhloveku potrebno, de ga hudo poshelenje ne gospoduje; zhe mehko shivi, fi skushnjave namnoshi, in v' njih konez vsame. Mehko shivljenje je ravni pot v' skushnjave, v' grehe in v' pogubljenje. Kteri po mesu shivé, ne morejo Bogu dopasti. „*Ako boste po mesu shiveli, boste umerli* (boste pogubljeni).“ Rimlj. 8, 8. 13. Od nobeniga svetnika ne flishish in ne beresh, de bi bil v' pijanosti, v' poshreshnosti, v' plesu, v' norostih shivel; zhe so eni taki bili, so se potlej poboljšhali, svoje grehe milo obshalovali, in se savoljo njih ojštro pokorili. Zhe ti v' slabih delih shivish, in se ne spokorish, kam pojdesh? Premisli svoje shivljenje, in ga hitro poboljšhaj, de nagla smert tvoje pokore ne prehiti, in savershen ne bosh.

M o l i t e v.

O Jesus, uzhenik usmiljenja, ponishnosti, pokorjenja in vfiga dobriga! kako delezh je moje shivljenje od tvojiga sgleda. She savoljo svoje natorne slabosti, f' ktero me je pervi greh napolnil, bi mogel v' ponishnosti, v' molitvah in v' pokorjenji shiveti; potlej fim s' radovoljnimi grehi huje spridil svojo she

pokasheno natoro, in si velike shtrafnige sa flushil; vender le mehko shivim. Kaj bo per sodbi? kako se bom isgovarjal? kaj bom od tebe saflishal? Vém, de sim vreden od tebe saflishati: „*Poberi se, ti prekleti, spred mene v' vezhni ogenj.*“ Usmiljenje, o Gospod! imej s' menoj; pomagaj mi, pozhakaj me, de se spokorim. S' pomozhjo tvoje gnade hozhem po tebi shiveti, de te prijasniga najdem. O sveta Radegunda! bodi moja pomozhniza per Bogu, in spròsi mi od njega gnado po tvojim sgledu shiveti, kakor si ti po Jesusu Kristusu krishanim shivela. Shelim bolezhine in umiranje Jesufovo na svojim telefu nofiti, in sebi odmreti, de Jesusu shivim, in ga v' tvoji drushbi vekomaj hvalim. Amen.

XV. dan véliziga ferpana.

Vnebovsetje Marije devize.

Katolfhka zerkev obhaja ta dan veseli spomin vnebovsetja Marije devize, matere vsih odreshenika Jesufa, vabi angele, in pergarja verne Boga hvaliti, kateri je Marijo v' nebefa vsel, in zhes vse stvari povishal; vsi dobri otrozi so veseli veselja svoje matere. Vnebohod Jesufov in vnebovsetje Marije nista ena-

ka, besede store raslozhik. Jesuf je is svoje mozhi v' nebefa shel, Marija je bila od Boga v' nebefa vseta. Je li tudi njeno sveto telo bilo v' nebo vseto? Poboshno se to meni. Kadaj in kje je Marija umerla, se ne more gotovo vediti. Ne pohujshaj se, ki pravim, da je Marija umerla, ker je tudi Jesuf hotel umreti. Šmert Marije je bila sladko spanje; filno je shelela umreti, in per Jesufu biti, ter je veselo umerla.

Jesuf je shtirideset dni po svojim vstajenji v' nebefa shel, pa svoje ljube matere Marije takrat ni hotel v' nebefa vseti. Pravizhni stare savese so sa njim shli, tudi defni rasbojnik; Marija pa je na svetu she nekaj zhafa ostala, defiravno je bila od vsih drusih vrednishi v' nebefa iti. Zhudno je to; pa Jesuf, vezhna modrost, je hotel tako imeti, da bi bila Marija pomozh in sgled pervim vernim. Defiravno je she sdavnaj Marija v' nebefa shla, imamo vender nad njo rasgled vsiga dobriga; kaj pa je rezhi od pervih vernih, ki so Marijo shivo vidili, jo govoriti flifhali? Le jo viditi so se vnemali po Jesufu shiveti, ker je bila nar popolnishi podoba Jesufa Kristusa. V' pomozh svoje ljube zhede je tedaj Jesuf, dobri pastir, svojo sveto mater Marijo nekaj zhafa na svetu pustil.

Marija je svojiga boshjiga Šina Jesufa perferzhno smiraj ljubila, in filno rada bi bila sa njim v' nebefa shla; pa vselej pokorna shushabniza boshja se je šklepu Jesufovimu po-

polnama podvergla. Desiravno mu je bila is
ljubesni pokorna, je vender ravno is te lju-
besni smiraj shelela s' njim sdrushena biti.
Kralj David je is shelj do nebeshkiga kraljestva
milo jokal, in djal: „*Mojo dusho sheja po*
Bogu; kedaj bom tje prishel, in se pred bosh-
jim oblizhjem perkasal?“ Pf. 41, 3. Tudi:
„*Moja dusha sheli in omedluje po Gospo-*
dovi hishi. Sreznhi so, kateri v' tvoji hi-
shi, o Gospod, prebivajo; hvalili te bodo na
vekomaj.“ Pf. 83, 3. 5. Tudi s. Pavel in
drugi svetniki so sdihovali po nebeshkim kra-
ljestvu; kako pa je Marija po njem sdihovala,
de bi bila s' Jesufam na vekomaj sdrushena?
Ona je veliko bolj ko drugi po Bogu sdiho-
vala, ker ga je veliko bolj ko drugi ljubila.
Taka je bila Marija, smiraj Bogu pokorna,
in smiraj Boga sheljna: is pokorshine je bila
na semlji, is ljubesni je svoje misli le v' ne-
beshkim imela; is pokorshine je shivela, is lju-
besni je smiraj umirala, in ravno ta neisre-
zhena ljubesen, ktera jo je slo, pa sladko
pekla, je odlozhila njeno sveto dusho od zhi-
stiga telefa. Njena smert je bila sladko spanje,
vesela je umerla, in med angelskim petjem
prenesena bila v' nesapopadljivo zhaft boshjo.
Vsi isvoljeni so jo zhaftito sprejeli, vsi prebi-
vavzi nebeshkiga kraljestva, angeli, ozhaki,
preroki in vsi so se je veselili, in jo mater
vsih odreshenika Jesufa zhaftili. Marija je bi-
la od Boga zhes vse angele in svetnike povi-
shana, ker jo je s' gnado napolnil, ker ga je

bolj ljubila ko vse stvari, ker je prezhišta deviza in prezhudna mati sonza pravize Jesufa Kristufa. Marija, Bogu nar blishji, njegova nar ljubshi priatliza, naša mogozhna besedniza, vshiva nesapopadljivo boshjo zhašt, in jo bo vshivala na vekomaj.

N a u k.

Kako sa Marijo v' nebefa priti.

Marijo po veri zhaštiti je dolshnost vsih, jo hvaliti in povishevati je veselje vsih vernih, v' njene mogozhne proshnje upati je vsm prijetno; pa po njej shiveti ni vsm dopadljivo, defiravno je to nar potrebnishi. Marii nihzhe enak ne more biti; pa njej podobno shiveti je vsih dolshnost. S' Jesufovim duham je bila napolnjena, po njegovi sveti volji je smiraj shivela, in to ji je bilo ravni pot v' nebefa. Premisli poglavitne zhednosti Marije, de si persadevalsh po njej shiveti, in sa njo v' nebefa iti.

Gnada boshja je bila sazhetik prezhudne svetosti Marije. Angel Gabriel ji je tako govoril: „Zhesheha si Marija! gnade polna.“ To je: Marija! zhesheha si, ker te je Bog s' gnado svojo napolnil. Tudi Marija je bila gnade boshje potrebna; pa bila je gnadi boshji vselej svešta, in je s' njo po vsi volji boshji na tanko shivela. Hvali usmiljeniga Boga, kateri je Marijo s' svojo gnado napolnil in povishal, pa

tudi ti si persadevaj zhedalje obilnih gnade prejeti, in s' boshjo gnado vse sapovedi svesto spolnovati. Zhe gnado boshjo sanizhujesh, bosh sanizhevan in savershen. Sato pravi s. Pavel: „*Te opominjam, de ne prejmesh sastonj gnade boshje.*“ II. Kor. 6, 1.

Marija je Boga is vse dushe ljubila. Tu di svetniki so Boga is vsiga serza ljubili, pa Marija je mozhneje od vsih ljubila Boga. Vsa svetošt je sapopadena v' ljubeshni, ker is nje is-haja dopadajenje vsih sapoved. Kdor ljubi, je Bogu svest; kdor bolj ljubi, mu je svestej. Ljubeshen je notranja sladka mozh vse delati po volji boshji; ta prerodi zhloveka, ga povsdigne zhes vse vidne stvari, ga s' Bogam sdrushi, in ga njegoviga kraljestva vredniga stori. Prosi is serza ljubeshnjiviga Boga, de naj ti ljubeshen v' serze vlije; premishljuj, kar koli ljubeshen obuduje in ohrani, in persadevaj si slo v' ljubeshni rasti. Zhe to delash, Marijo posnemash, in bosh frezhen.

Marija je zhistost in nedolshnost ljubila in ohranila. Nobena stvar ni bila, ni in ne bo tako zhisti in sveta ko Marija, ktero je nebeski kralj posvetil, in si svojo mater isvolil. Ona je vselej bila zhisto prebivalishe s. Duha, ker je prezhistimu Bogu s' zhisto dusho in s' zhistim telesam svesto flushila. S. evangeli pri-zhuje, kako je bila pred angelam varna, kako pa pred drusimi. O kristjan! kako shivish ti po sgledu prezhiste devize Marije? Premisli svoje skrito shivljenje pred Bogam, svoje misli,

befede, djanje. Zhe si nesramnih misel, ger-
dih besedi, nezhiſtiga shivljenja; kako samo-
reſh Bogu in Marii dopaſti? Marija je smiraj
bila ſramoſhljiva, tudi pred angelam je trepe-
tala; ti morebiti perloſhnoſt dajeſh, ali jih
iſheſh lepo zhiſtoſt sgubiti. Kako bo nesramna
duſha prezhiſti devizi Marii dopadla? Pre-
miſli, kaj ſ. Pavel pravi: „*Ne mehkushniki,
ne nezhiſtniki ne bodo kraljeſtva boſhjiga po-
ſedli.*“ I. Kor. 6, 10.

Marija je bila nar ponishniſhi. Od an-
gela reſnizhno hvaljena, in polna veliziga ſa-
fluſhenja, ſe je ponishala in smiraj ponishe-
vala. Marija, prezhiſta deviza, mati vſih odre-
ſhenika Jeſufa, od angela in od vſih povishe-
vana, ſe je niſko ponishevala; ſakaj ſe ti po-
viſhujefh? Ti poln hudih ſkuſhnjav, grehov
in hudiga ſafluſhenja ſvoje hvale iſheſh? Œve-
to shivljenje in globoka ponishnoſt je ſoſebne
boſhje hvale vredno; naſproti ſo greſhno shiv-
ljenje in ſhelje po laſhnjivi hvali Bogu in lju-
dem oſtudne. Œveto shivi, in le Boga hvali,
tako boſh njemu in Marii dopadel. Poſluſhaj
ſ. Pavla: „*Kdor ſe hvali naj ſe hvali v
Goſpodu; ſakaj ne kdor ſe ſam hvali, te-
muzh kogar Bog hvali, je pravizhen.*“ II.
Kor. 10, 17. 18.

Marija je Bogu vſelej pokorna bila, in
po vſih njegovih ſapovedih na tanko shivela:
duhovſki in deſhelſki oblaſti je bila ſavoljo
Boga pokorna, ſvojih ljubih ſtarſhev ni nikoli
ſhalila, ſhla je k' ozhiſhevanju, deſiravno ni

bila ozhišhevanja potrebna, in v' vſim je po ſveti volji boſhji ſhivela. Premišli, koliko je ſavoljo Jeſufa terpela, ſlaſti, kader je s' njim v' Egipt beſhala, veliko vezh; kader je bil preganjan in krیشان. Pod krisham ſvojiga keraviga in umirajozhiga Sina je ſerzhno ſtala, in v' neſkonzhnih britkoſtih Bogu pokorna bila. Zhe je ravno tolikaj terpela, vendar ni godernjala, temuzh ſe je Bogu podvergla, tudi kader je Jeſuf v' nebefa ſhel, njo pa na ſvetu puſtil. Vidish Mariino pokorſhino, kakofhna je pa tvoja? Tvoja terdovratna in prevſetna volja ſe Bogu in oblaſtnikam vſtavlja; tvoja volja ti je nar viſhi ſapoved, ſvojo voljo delati ti je nar bolj vſhezh, in ſa njo ſe nar huje vpirafh. Boſhja volja naj tvojo goſpoduje; tako boſh po ſgledu Marije ſhivel, in ſa njo v' nebeba ſhel.

M o l i t e v.

O prezhiſta deviza, mati Jeſufova in mo- gozhna pomozhniza Marija! pred Bogam in pred teboj ſe moram ponishati, in ſpoſnati ſvojo nevrednoſt in neſveſtobo. Boga in tebe ponishujem s' beſedo, pa nepokorne dela me rasodevajo obeh ſlabiga ſluſhabnika. O Marija! ſim menil do tebe nar bolji dopadenje imeti, in ti ſluſhiti; pa moje ſluſhbe do tebe ſo bile le kake ſlabo opravljene molitve, drugiga ſkoraj nizh. Tebe ſim s' beſedo zhaſtil, od tebe viſoko govoriti rad poſluſhal; v' ſvo-

jim serzu pa fim tvojiga ljubiga Šina in svojiga svelizharja Jesufa krishal. Kakoshna je bila moja zhaft do tebe, ko fim ko sovrashnik boshji shivel? Ne morem biti tvoj prijatel, zhe ne skerbim Bogu flushiti. O usmiljena mati in mogozhna pomozhniza Marija! spròsi mi od Boga po Jesusu obilno gnado, f' ktero po vsih sapovedih shivim, de se po tvojim sgledu Bogu popolnoma podvershem, in sa teboj pridem v' nebesfko kraljestvo. Amen.

XVI. dan véliziga serpana.

Sveti Rok.

Sveti Rok je bil rojen od bogatih in shlahtnih staršev v' vélikim permorskim mestu Montpelier na Franzoskim. Bil je she mlad, ko so mu staršhi umerli. Še ne ve veliko od njegoviga shivljenja; pa njegova velika ljubesen do Boga in blishnjiga, is ktere je kushnim bolnikam skerbno sfregel, prizhuje obilno, de je bil v' vsih dobrih delih stanovit. Šlab kristjan ne postavi svojiga shivljenja sa svoje brate; le bogabojezhi samore to sforiti, in sfori is zhiste kershanske ljubesni. Ob njegovim zhasu je bila filno strafhna kuga na Lafhkim. Š. Rok je to svedil, in defiravno je bil mlad, se ni bal sa svoje bolne brate

umreti. Štrahna bolesen in oštra shiba bo-
shja je kuga, to vřak vé; pa veliko bolje, kdor
jo skufi. Štarřhi se otrók, in otrozi štarřhev
bojé; ni vezh savese kervi ali ljubeshni, ker se
vřak smerti boji, in is tiga štrahu se brani bol-
nikom štrezhi, kateri so sořebne pomozhi po-
trebni; tudi merlizhe pokopavati se boje, in
se branijo, kateri Boga in blishnjiga malo lju-
bijo. Š. Rok je od ljubeshni hoshje in blishnji-
ga vnet, svojo hiřho in deshelo sapuřtil, in v'
Rim řhel kushnim bolnikom štrezh. Njegova
ljubeshnjiva řreshba je Bogu slo dopadla, in
mu je dal mozh zhudeshe delati; veliko ne-
varno bolnih je s' snamnjem ř. krisha osdra-
vil. Ne le řřregel bolnikom v' teleřnih potre-
bah, tudi uzhil jih je lepo, pomagat jim ř.
sakramente vredno prejemati, in řerzhno u-
mreti. Tudi druge meřta je obhodil, in enako
delat bolnikom v' pomozh. V' meřtu Plazen-
zi, pravijo, se ga je kuga priřela. Kader je
snamnje te bolesni nad seboj zhutil, je hitel is
meřta v' gojsd, de bi drugi od njega ne dobili
bolesni. Nihzhe ni vedil, kam je preřhel;
pa Bog, kateri svojih dobriř řlushabnikov ne
sapuřti, ga je zhudno preredit, kusek knesa
Gotarda mu je vřak dan malo kruha v' gobzu
perneřel. Bog ga je osdravil, in tudi kuga
v' desheli je jenjala. Takrat je řhel v' svoje
meřto nasaj, je smiraj bogabojezhe shivel, in
řveto umerl okoli leta 1330. Vři verni imajo
ř. Roka mogozhniga pomozhnika per Bogu
soper kugo in kushne bolesni.

N a u k.

Dušhne kuge se várovati.

Šveti Rok se je dušhne kuge slo varoval to je, greha in perlošhnost v' greh; sato je nedolshno shivel, in sveto umerl: telesne kuge pa se ni bal, in je bolnikam serzhno stregel, ker je shelel v' delih ljubeshni umreti. Delal na tanko je po besedah s. Janesa, kateri tako pishe: „*V' tim smo sposnali ljubeshen boshjo, ker je (Jesuf) svoje shivljenje sa nas postavil; tudi mi moramo sa brate shivljenje postaviti.*“ I. Jan. 3, 16. Kako pa ti, o kristjan! delash? Morebiti vse narobe? Telesne kuge se slo bojish, dušhne pa nizh. Zhe se greha in nevarnih perlošhnost v' greh ne bojish, si vezhno smert vofhish in nakopavash. Ako bi bil tvoj tovarsh kushen, bi se ga ogibal; ako bi bila kaka hishna kushna, bi ne shel va-njo; morebiti bi is strahu pred smertjo svojo blishnjo shlahto v' kushni bolesni bres streshbe neusmiljeno pustil: sakaj pa svoje dushe vsaj enako ne ljubish? sakaj pa si rad per tazih, kateri te s' smertnim sirupam nepolnujejo? Pravizhniga isgovora ne bosh imel per sodbi, in tudi sdaj ga nimash. Prav je Tobija rekel: „*Kdor greshti, je sovrashnik svoje dushe.*“ Tob. 12, 10. Ravno to je rezhi od sleherniga zhloveka, kateri se perlošhnost greha ne boji. „*Kdor nevarnost ljubi, bo v' nevarnosti konez vsel.*“ Sirah 3, 27.

Bog ti sapové hudih perloshnost se varovati, in ta potrebna sapoved je v' s. písmu velikokrat ponovljena. Sdaj premisli le, kar Jesuf govori, in ti bo sadošti: „*Ako te tvoje desno okó pohujsha, isderi ga, in versi ga od sebe; ako te tvoja desna roka pohujsha, odsekaj jo, in versi jo od sebe.*“ Mat. 5, 29. 30. Zhe ti je zhlovek, ali blagó ali kaj drusiga potrebno ko desno okó ali desna roka; beshi od njega, in varuj se ga. Kaj ti bo prijatel ali priatliza, flushba, dobizhik, vesele ali kaj drusiga pomagalo, ako dusho pogubish? Papesh Inozenzi XI. in s' njim vsa zerkev je prepovedala greslnika odvesati, kateri nevarne perloshnosti v' greh opustiti nozhe. Sakaj to, je ozhitno: Kdor nozhe nevarne perloshnosti opustiti, ljubi greh, in ni vreden odpushenja; vse njegove opravljene spovedi in obhajila so nevredne. Tedaj ne posabi Jesufovih besedi, in po njih delaj, de svoje dushe ne savershesfh.

Škerb, ki jo imash sa svoje telo ali sa svojo shivino, te obsodi, ker vsaj toliko ne fkerbish sa svojo edino neumerjuzho dusho. Kushne bolesni se bojish, in se je varujesh; vojske se bojish, ker je nevarna; zhe je shivina bolna, jo odlozhish od sdrave; svoje sdrave shivine ne pafesh, kjer se je bolna pafila: tako fkerbish obvarovati se zhasne fhkode, koliko pa sa sdravje in svelizhanje svoje dushe fkerbish? Nesramnishi ko so ljudje, raji si per njih; huje ko so rasujsdani, perferzhnishi pri-

jali ali prijaztize so ti. Tiste ljubish, in tudi plazhujesh, kateri te uzhé, in ti pomagajo v' pekel; kushne hishe, gobovi ljudjé, to je, sapeljivi gresbniki, so tvoji neodlozhljivi prijatli; to prizhujé, de v' tebi ni shive vere, ne sdra-viga uma. Ti si ves slab, im per slabih rad, tedaj je is tebe tvoje pogubljenje. Poslufhaj; kaj modri Širah govori: „*Terdovratnimu ser-zu bo na sadnje hudo, in kdor nevarnost ljubi, bo v' njej konez usel.*“ Širah 3, 27.

Se isgovarjash: „Velikokrat fim bil, per slabih, fim slabo govorjenje poslufhal, fim s' mladimi drusiga spola prijasno govoril, per njih pil, plesal, se smejal; pa nisim nizh hudiga mislil ali delal.“ Obshalujem tvojo zhud-no nedolshnost, ker ni nedolshnost, ampak sle-pota. Š. Bernard pravi: „V' nevarni perlosh-nošti radovoljno biti, pa ne greshtiti, je zhud-nishhi, ko merlizhe oshivljati.“ Ši li stanovit-nishhi od Egiptovskiga Joshefa, kateri je sbeshal, de bi ne greshtil, fi li bolji od Davida, kteri-ga je le pogled hudo sapeljal; fi li modreji od Šalomona, kteriga je ljubesen do drusiga spo-la od Boga odvernila; fi li sveteji od s. Hiero-nima, kteriga so poprejšhnje perloshnosti do fivih las nadleshevale, desiravno je bil v' pu-shavi, v' salsah, v' postih, v' terpljenji; fi li frezhnishhi od s. Teresije, ktera je bila v' ne-varnosti od Boga odstopiti, ker je poslufhala posvetno govorjenje ene spridene tovarshize; fi li stanovitnishhi od vsih svetnikov, kateri so se hudih perloshnost fkerbno varovali, vender

v' trepetanji vedno shiveli? O ti oslepljeni kristjan! ne svet, ampak slep si, in vest te ne pe-
zhe, ker je vezh ne zhutish. Kako samoresht
ti, ki si slab zhlovek in bres strahu boshjiga,
v' radovoljnih perloshnostih nedolshen ostati?
Bog je le ponishnim, ne predersnim gnado
obljubil. Ti si poln nezhistiga ognja, prav sato
ishesh nevarnosti; vender menish, de bosh v'
sredi ognja bres vse shkode. Sato pravim: Ne
svet, ampak slep si. Kristus vé, kako ste ti
in drugi slabi, sato je sapovedal: „*Zhujte in
molite, de v' skushnjavo ne padete.*“ Mat. 26,
41. Varuj se vsiga, kar te v' greh napelju-
je; zhe ne ubogash, si sam kriv svojiga pogub-
ljenja. Zhe tudi varno shivish, najdesh per-
loshnosti in skushnjave; veliko vezh si jih na-
kopavash, zhe varno ne shivish. Zhe si po-
nishen in skerben, ti Bog pomaga skushnjave
premagovati; zhe si pa predersen, ti ne bo
boshje pomozhi, ker je Bog le ponishnim svo-
jo gnado obljubil. I. Petr. 5, 5. Šposnaj po-
nishno svojo slabost, béshi, kolikor je mozh,
pred nevarno perloshnostjo, shivi ponishno, in
le tako upaj v' boshjo pomozh.

M o l i t e v.

O moj Bog! daj mi šposnati svojo veliko
slabost, de ponishno in varno shivim. Jest sim
slab, drugi so slabi, ves svet je poln skush-
njav, in vsaka rezh je nastaya moji veliki sla-
bosti; vender si skushnjave in nevarnost, rav-

no kakor bi jih premalo bilo, še nakopavam. Švetniki so bili smiraj v' skerbi; jeſt ſim v' ſe predersno upal, ker ſim nevarnoſti premalo ſpoſnal, in tudi ſhe ſdaj premalo ſpoſnam: raſvetli moje duſhe ozhi, daj mi ſkerb ſvojo duſho ſvelizhati. Š. tvojo gnado obljubim ſe varovati vſih grehov in nevarnih perloſhnoſt va-nje, ſoſebno pa ſkuſhnjav, ktere mojo ſla- boſt loſhej premagajo. O ſ. Rok! ſproſi ſa-me per Bogu, de ſe ſ' njegovo pomozhjo duſhne kuge ſkerbno ogibam, in obvaruj ſ' ſvojimi proſhnjami mene in deſhelo tudi teleſne ku- ge. Amen.

XVII. dan véliziga ſerpana.

Sveti Liberat apat in tovarſhi, marterniki.

Ob zhaſu krivoverniga kralja Unerika v' letu 483 je hudo preganjanje vſtalo ſoper katol- ſhke verne. Ne le v' velikim meſtu Kartagi, ampak tudi po vſim kraljeſtvu neuſmiljeniga Unerika ſo verni filno veliko terpeli: gnani ſo bili v' nesnane deſhele, bres vſe pomozhi pu- ſheni, zerkve ſo bile obropane in ſaperte. Ob tej perloſhnoſti ſo bili vjeti, in v' Kartago per- peljani ſ. Liberat in njegovi tovarſhi, kterih ſpomin zerkev danſ obhaja. Ti ſo bili boga- bojezhi minihi v' deſheli Bizanzeni; v' ſheles-

je sakovani so bili od krivoverzov gnani v Kartago, in vsi so s' zhaſtito ſmertjo dokon-
 zhali ſvoj ték. ſluſhabniki neuſmiljeniga kra-
 lja ſo jim rekli: „Ubogajte kralja, kateri val
 bo obogatil, in boſte njegovi prijatli.“ ſveti
 minihi, ſhe navajeni ſvet in njegovo bogatſtvo
 ſanizhevati, ſo ſerzhno odgovorili: „Mi ſo-
 vrashimo vſe te ſapeljive obljube; mi ſpoſna-
 mo le eniga Boga, eno vero, en kerſt, in
 upamo v' edinoſti katolſhke zerkve ſtanovitni
 oſtati. Naſhe teleſa ſo v' vaſhi oblaſti, delajte
 s' nami, kar hožete; pa raji bomo minejo-
 zhe bolezhine terpeli, kakor ſi s' neſtanovit-
 noſtjo vezhne ſaſluſhili.“ Po tim ſerzhnim
 prizhanji ſo bili verſheni v' ſmerdljivo jezho,
 kjer ſo lakote, ſhelje in vſiga hudiga doſti ter-
 peli. Verni ſo s' denarjem varhe podkupili,
 de ſo v' jezho bili puſhjeni, ſo jih poſluſha-
 li, in jim pomagali. Kralj Unerik je to kma-
 lo ſvedil, je ſapovedal v' teſhji ſheleſje jih sako-
 vati, in ſkerbneje varovati, de bi nobeden do
 njih ne mogel. ſveti minihi ſo ſa vſe te nad-
 loge Boga hvalili, in v' ſveti katolſhki veri
 ſtanovitni oſtali. Kralja je njih ſtanovitnoſt ſil-
 no raſferdila; neuſmiljeno je ſapovedal vſe
 ſvete minihe v' eno ladijo ſvesane djati, in jo
 ſaſhgati. Kader ſo ſvoje obſojenje ſaſliſhali,
 ſo Boga viſoko hvalili, ſerzhni ſhli na morje,
 verne opominjali, de naj raji ſvojo kri preli-
 jejo, kakor de bi ſe krivoverzam vdali. Bliſhji
 ko ſo ſmertí bili, veſeliſhi ſo bili, in glaſno
 peli: „Glejte! to je prijetni zhaſ, to je dan

svelizhanja!“ Krivoverzi so se jim posmehovali, pa sveti marterniki so vse hudo savoljo presvetiga imena Jesusa veselo terpeli.

Smed tih svetih je Maksim bil nar mlajši. Krivoverzi so si slo persadevali ga od svete vere odverniti rekozh: „Ti si sbe slo mlad, usmili se svoje mladosti, raj bodi prijatel nashiga kralja, de dolgo in veselo shivish; ne poslushtaj svojih neumnih tovarshev; uni so norzi, pa ti bodi moder.“ Š. Maksim jim je serzhno odgovoril: „Se ne smem in nozhem odlozhiti od svojih svetih tovarshev; skupaj smo v' kloshtru shiveli, skupaj bomo umerli.“ Krivoverzi, od njegovih serzhnih besedi premagani in oframoteni, so ga pustili v' smert iti. Kader so bili vfi sveti marterniki v' ladii, in jo s' drevmi napolnili, niso krivoverzi nikdar mogli drev ali ladije sashgati. Ta zhudefh je od njih nedolshnosti ozhitno prizheval; pa krivoverni kralj se ni vdal, temuzh sbe bolj se je rasferdil, in sapovedal jih je umoriti, in njih trupla v' morje vrezhi. Tako je bilo storjeno, na njih mertve trupla so ko listje verhi morja plavale. Verni so jih vseli, in po mozhi zhastito pokopali. Serzhno so umerli sa sveto vero drugi dan maliga serpana v' letu 483, pa zerkev obhaja ta dan njih veseli spomin.

N a u k.

Od lastnosti sklepa ne vezh greshiti.

Sveti Liberat in njegovi sveti tovarshi so raji umerli, ko od ene same resnize katolske vere odstopili. Tudi Maksim, nar mlaji smed njih, je stanoviten ostal, in je raji mlad umerl, pa nedolshen, ko shiviljenje si sdaljsbal s' nesvestobo. Krivoverzi so se jim posmehovali, in jih norze imenovali; pa ti sveti moshje so si nar bolji del isvolili, kateri jim ne bo nikdar vset. Blagor zhloveku, ki je stanoviten v' Gospodovi slushbi! Sato je sapisano: „*Bodi stanoviten na Gospodovim potu.*“ Širah 5, 12. „*Kdor bo do konza stanoviten, on bo svelizhan.*“ Mat. 24, 13. Eni so she bliso nebel bili; pa so odstopili, in se pogubili.

Serzhno voljo imej raji vse terpeti, ko Boga rasshaliti. Ako s' pomozhjo gnade bosh je sposnash veliko hudobijo greha, te to sposnanje obvaruje nestanovitnosti. Zhe sposnash, kako je nehvaleshno, hudobno in strashno Boga s' graham sanizhevati; bosh serzhnost svetih marternikov imel, bosh dopolnil oblubo ali sklep, ki ga pred Bogam in spovednikom s' besedo ponavljash: „*Raji hozhem vse terpeti in umreti, ko Boga rasshaliti.*“ Tvoja volja, zhe je resnizhna, je tudi mozhna, delavna in stanovitna, in nobena rezh te ne bo lozhila od Boga, kakor je s. Pavel od sebe govoril. Riml. 8, 38, 39.

Tvoj sklep ne vezh greshti mora biti savoljo Boga. Le zhe is ljubesni do Boga greh sovrashish, imash dobro in stanovitno voljo ne vezh greshti. Le ljubesen poboljsiha greshnika po dopadljivi in sveti volji boshji; le ljubesen daje zhesnatorno možno veselje do pravizhnosti; le ljubesen daje neisrezhenoz možh vse terpeti, in sa zhaft boshjo se vojfkovati do smerti; le ljubesen vse premaguje, tudi smerti se ne boji, ker ji je dobizhik sa pravizo umreti. Ljubi greschnik! varuj se smote, ktera je lahko is skrite mesene ljubesni, is hinavshine, is nevednosti. Zhe ti le uboshtvo brani po navadi pijanzhevati; zhe le savoljo starosti od svojih norosti odjenjash; zhe ti le bolesen ali bolehanje brani rasujsdano shiveti; zhe te te shkoda, ali sanizhevanje, ali kaj drusiga taziga napravlja poshteno shiveti: tvoje poboljshanje ni pravo, je le savoljo nemogozhnosti, ali lakomnosti, ali prasne zhafti, ne pa is ljubesni do Boga. Ni malo hinavzov, kateri se hudobije greha nizh ne bojé, pa se bojé, le kar greh saflushi, shkode, sanizhevanja, framote. Le premisli, je li ta sklep savoljo Boga? Lahko vesh, de nè; torej se dobro premisli, in persadevaj fi is ljubesni do Boga greha se varovati. Sirah pravi: „Nekterimu pomankanje brani greshti, in ako ravno se sdershi, ohrani shelje (do greha).“ Sirah 20, 23. Ref, vfi, katerih ljubesen do Boga ne spreoberne, ohranijo dopa-

denje do greha; pa to jim je skrito, in sato grosno nevarno.

Tvoj sklep mora biti vsih grehov in perloshnost v' grehe se serzhno varovati. Zhe ljubesen do eniga samiga greha ohranish, nish pravizhen. Kaj bi mislil od spreobernjenja slepiga malikovavza, kateri bi svoje malike od sebe smetal, eniga pa bi ne hotel, in bi ga she molil? Ravno tak bi bil ti, ako bi do eniga samiga greha ali do ene same greshne perloshnosti dopadenje imel. Š. Jakop pravi: „*Kdor koli vso postavo spolnuje, greshti pa v' enim, je vse kriv.*“ Jak. 2, 10. Spreoberni se po sgledu Davida, kateri je refnizhno djal: „*Jest po vsih sapovedih shivim, in vsak krivizhen pot sovrashim.*“ Pf. 118, 128. Ne moresh biti pravizhen in krivizhen, Boga in greha ljubiti; tedaj opusti in sovra-shi vse grehe. Šosebno si persadevaj tiste sovrashiti, do katerih si mozhnejši dopadenje imel, ker imajo ti globokejši korenine v' tvojim serzu. Ravno tako je rezhi od hudih perloshnost, ktere slajshi streshejo tvojimu poglavitnemu poshelenju. Zhe tiga ne storish, je tvoja pokora lashnjiva, in tvoje obhajila so nevredne.

Tvoj sklep mora biti stanoviten. Zhlovek je premenjenju podvershen, vém; pa gnada boshja vse samore. Uzhenzi, ki so ojsre Jesusove nauke poslufhali, so savpili: „*Kdo bo mogel svelizhan biti? Jesus jim je odgovoril: Ljudem je leto nemogozhe, Bogu pa je*

vse mogozhe.“ Mat. 19, 25, 26. Šavel, narferditišhi sovrashnik vere Jesufove, se je s' gnado boshjo spreobernal, in potlej stanoviten ostal; sato je hvaleshno djāl: „*Gnada boshja ni bila prasna v' meni; temuzh sim vezh delal ko vfi drugi, ne pa jest, ampak gnada boshja s' meno.*“ I. Kor. 15, 10. Greshnik, od gnade boshje spreobernal, se ne boji shkode, ne mara sa dobizhik, de Bogu svelt ostane. Kaj pravish od sebe, ki se vsaziga zhloveka, vſake besede in rezhi bojish? Je li tvoja volja ne vezh greshiti resnizhna? Glej svete marternike, in premisli njih stanovitnost: ti so do sadnje kaplize svojo kri raji prelili, ko od Boga odstopili; tebe pa prasna beseda odverne, in upash v' njih drushbo, v' nebeshko kraljestvo priti? Šposnaj svojo greshno nestanovitnost, persadevaj fi v' Gospodovi flushbi stanoviten ostati, pròsi:

M o l i t e v.

O moj Bog, stvarnik in Gospod! kedáj bom tvoj stanovitni flushabnik? Smiraj obétam, in obljube ponavljam svoje shivljenje poboljšhati, resnizhniga poboljšhanja pa vender ni. Pravim: Is vſiga serza te bom ljubil, raji hozhem vse terpeti, ko te shaliti? pa raji te shalim, kakor de bi majhne rezhi poterpel, ker te is vſiga serza ne ljubim. Kedáj bo konez moje nehvaleshne in greshne nestanovitnosti? O Gospod! ti fi neisrezheno usmiljen, in desiravno

sim vezhniga pogubljenja vreden, si mi vendar odpustiti perpravljen, ako se spokorim; she sdavnaj bi bil pogubljen, ako bi bil poslushmanji prejel, pa tvoja neskonzhna milost me she shivi in zhaka: vezh ti ne bom nehvaleshen, tebi, nar boljimu Ozhetu, pomagaj mi se spokoriti, in v' tvoji slushbi stanovitnemu ostati. O Jesus! ki si me stanovitno ljubil, vlivaj v' moje mlazhno serze zhedalje vezh zhesnatorne ljubeshni; ne sapusti me nevredniga slushabnika, de ne bo tvoja presveta kri nad menoj sgubljena. O sveti Liberat in tovarshi martniki! sprosite mi stanovitno voljo, ktere ste vi polni bili, raji vse terpeti, ko od Boga odstopiti; de ga tudi jest v' vashi veseli drushbi hvalim vekomaj. Amen.

XVIII. dan veliziga serpana.

Sveta Helena zesariza.

Sveta Helena zesariza je slovezha v' katolski zerkvi, ker je po vsih sapovedih svesto shivela, ker je bila mati Konshtantina, perviga verniga zesarja, in ker je snashla sveti krish, na katerim je Jesus umerl. Bila je od nevernih in nepremoshnih starshv rojena v' desheli Bitinji, okoli leta 247. Konshtanzi Klor, soldashki oblastnik pod zesarstvom Dioklezjana in Mak-

fimijana, jo je sa svojo sheno vsel. Šilno bogat je bil, ona pa nepremoshna; pa njene sosebne dušhne in telesne lastnosti so bile bogatiga, in dobriga mosha vredne. Oba sta bila malikovavza, in nista praviga Boga sposnala; vender sta bila poshtena in mirna, kolikor je mozh v' slepi malikovavski veri. Njen mosh Konshtanzi, savoljo sosebne serzhnosti in svestobe zesar postavljen, je bil kristjanam dober, in vřim pravizhen; vři, verni in neverni, so ga ljubili. V' letu 306 je umerl. Helena zesariza je dolgo zhasa v' malikovanji shivela, namrezh do spreobernjenja njeniga finu, zesarja Konshtantina. Poprej je le natorno dobroto in usmiljenje imela; kader je bila od svete vere rasvetljena, je bila Bogu hvaleshna in njegova svesta flushabniza. Skoraj 64 let je v' nevednosti praviga Boga shivela, pa njena potlejšhnja gorezhnost v' boshji flushbi in sa rashirjanje katolřhke vere ji je ne le odpuštenje vřih grehov, ampak tudi sosebne gnade od usmiljeniga Boga dosegla; hitro je v' svetosti rastla, řkerbela sa spreobernjenje nevernikov, in vřim vernim dober sgled dajala bogabojezhe shiveti.

Š. Helena je sosebno řkerbela sa uboge, vdove, sapuřhene otroke in vse potrebne; je lepo ofnashevala in ofkerbovala zerkve ne le po mestih, ampak tudi po vaseh, de bi boshja flushba bila spodobna in zhasitljiva; je dolgo molila; se rada postila, in v' vřih dobrih delih obilna bila. Njena velika ponishnost je

sosebne hvale vredna. Ta se je rasodevala v vsem, slasti pa per boshji flushbi: ponishno oblezhena je hodila v' zerkev; ne raslozhena od drusih, ampak med vernim ljudstvom je hotla biti per ozhitni boshji flushbi, ker je skerbel ne sebe, ampak le Boga hvaliti in zhasiti. Ref, tudi zesarji, kralji in mogozhni so memo Boga majhni; vender je shiva vera in prava pravizhnost imenitnih sosebne hvale vredna. S. Helene bogabojezhi sin, zesar Konstantin, je slo skerbel sa sveto vero in tudi sa unanjo zhasi boshjo; ne le perpushe nje je vernim dal zerkve sidati, tudi s' denarjem jim je obilno pomagal. Is hvaleshnosti do Jesufa, kteri mu je v' vojskni fili zhudno pomozh dal, je sapovedal v' Jerusalemu na hribu mertvashkkih glav, kjer je Jesus sa vse zhloveshtvo ljubesnivo umerl, lepo zerkev sosidati. Njegova mati, sveta Helena je hotla tiga dobriga dela deleshna biti: she 80 let stara, v' letu 326, je shla v' Jerusalem svetih krajev obiskat, je ondi frezhno nashla s. krish, in perganjala na hribu Kalvarii zhasito zerkev sosidati, kakor je bilo popisano 3. dan veliziga travna. Tudi na oljski gori in v' Betlehemu je dve lepi zerkvi is svojiga postavila; povsod je sa seboj pustila snamnja shive vere, velike gorezhosti in sosebne ponishnosti. Od Jerusalema se je vernila v' Konstantinopol, in ondi se skerbno perpravljala k' smerti. Kader je telesna slabost ji napovedovala blishno smert, je svojiga ljubiga sina, zesarja Kon-

fhantina, k' sebi poklizala, mu fofebne nauke dala, in potlej v' njegovih rokah, 81 let stara, mirno umerla v' letu 327.

N a u k.

Svet sanizhevati.

Sveta Helena je bila poprej niskiga stanu, potlej s' mogozhnim Konfhanzjem sarozhena in zesariza; pa kaj bi ji bilo vse to pomagalo, ako bi ne bila bogabojezhe shivela? Visokost, oblast, zhaft, bogastvo in vse drugo je praso in fhkodljivo bres bogabojezhosti. Blagor mogozhnim sveta, kateri se ne dado od nizhemernosti vidnih rezhi sapeljati; ti so v' svojo in v' drusih frezho povifhani, ker s' oblastjo in s' gledam pomagajo drugim pravo frezho dobivati. Nobeden ne sme befedi Jefusovih posabiti, ktere so polne nebefhke modrosti: „Kaj pomaga zhloveku, zhe vef svet dobi, svojo dusho pa pogubi.“ Mat. 16, 26.

O kristjan! sa malo imej svet, in kar je na njem, de pridefh v' nebefhko kraljestvo. Ne smefh ljudi ali drusih boshjih ftvari sanizhevati, pa nikar neumno ne ljubi ne zhloveka, ne blaga, ne drusiga soper sapovedi. *Dan smerti* je *dan sgube* v' svetim pismu imenovan, ker te bo smert od vfiga odlozhila, in ti vef svet ne bo mogel pomagati. Brodnik je slo shaloften, kader od ftrafhniga viharja permoran vse svoje blago v' morje pomezhe;

vrednišhi ko je njegovo blago, vezhi shalošt ima; pa vsaj upa svoje shivljenje perhraniti. Kader bo zhaš smerti prišel, bošh tudi ti vse svoje premoshenje sapušttil; zhe si pa svojo dušho v' nemar pušhal, bošh svét sapušttil, in dušho sapravit. „*Bogatin pravi: „Pozhitik sim nashel, in sdaj hozhem svoje blago vshivati. Pa ne vé (nozhe vediti), de bo zhaš prišel umreti, in de bo vse svoje drugim sapušttil.*“ Širah 11, 19. 20. Gorje zhloveku, kateri svoje upanje v' svet ima: svet bo sapušttil, kteriga je neumno ljubil; Boga bo sgubil, kterimu ni hotel flushiti.

Premišli, kaj imajo sdaj v' vezhnosti, kteri so bili mogozhni na svetu? Pred serzhnim kraljem Aleksandram se je svet trefel, pa ni ga vezh; Šalomon je nar modrejshi bil, pa umerl je! Samson je bil nar mozhnejši, pa sdaj je prah. Tako vse mine pod sonzam, vezhnost pa nikoli. Premišli besede kralja Šalomona: „*Jest sim v' svojim serzu rekel: Pojdem, in se bom obilno rasveseljeval, in dobrote vshival. In sim sposnal, de je tudi to nizhemernost. Smeh sim smoto shtel, in k' veselju sim rekel: Kaj me sastonj golufášh? Velike rezhi sim delal: sidal sim hishe, sadil vinograde, narejal verte sa kratki zhaš in ribnike; imel hlapzov in dekel; premogel sim vezh govedine in drob-nize, kakor vsi pred menoj v' Jerusalemu; velike kupe sim spravit slata in srebra, in navlekel bogastva, kar ga samorejo kralji in*

deshele, omislil sim si pevze in pevke, in veselje vsako mnogo si preskerbel; kar ozhi poshelé, nizh jim nisim odrekel, nobeniga veselja okratil svojimu serzu. In ko sim pogledal vse, kar so moje roke storile, in nad zhimur sim saftonj se potil; sim vidil, de je vse prasno, vse duhu v' nepokoj, de ni nizh stanovitniga pod sonzam.“ Prid. 2, 1 — 11. Te resnizhne besede popisujejo nizhemernost in prasnoto svetá; tudi uzhé, de bodimo ubogi v' duhu, kakor je Jesuf saposvedal.

Svét je enak gledalishu, kjer se ljudje shitejejo, kar niso. Eden je kralj, drugi so njegovi flushabniki; eni so vojshaki, drugi gospodarji ali hlapzi; so veseli ali shalostni, ali se drugazhi obnasljajo; vsak se nosi ali govori po svojim namenu: pa vse to je le k' vide-su in flehern ostane, kar je bil. Ravno tako je na svetu. Eni gospodujejo, eni flushijo; eni so bogati, eni ubogi; eni uzheni, eni neuzheni; pa hitro prejde vse to, in po smerti je vsak, kar je per Bogu v' resnizi bil; zhe dober, je v' dobrim uterjen, zhe hudoben, je v' hudim uterjen na vekomaj. Š. Janes govori ravno od tiga: „*Svét in njega poshelenje prejde; kdor pa voljo boshjo dela, ostane (srezhen) vekomaj.*“ I. Jan. 2, 17. Šhe f. Pavla poslushaj, kateri od nestanovitnosti svetá tako govori: „*Zhas je kratik: tedaj naj bodo, kateri jokajo, kakor de bi ne jokali; kateri se veselé, kakor de bi se ne ve-*

felili; kateri kupujejo, kakor da bi ne imeli; kateri svet vshivajo, kakor da bi ga ne vshivali, sakaj podoba sveta prejde.“ I. Kor. 7, 29 — 31. Kristijan! obuduj shivo vero, in premislihljaj neskonzhno vezhnost, v' ktero vfi pojdemo; to premislihljevanje ti bo pomagalo sdershno shiveti, lakomnost premagovati, vse hude shelje odganjati, in si slo persadevati bogastva nabrati sa nebela, ktero bosh vshival vekomaj.

M o l i t e v.

O moj Bog! vezh nozhem ptujiga gospodarja imeti, vezh me svét ne bo gospodoval, ampak ti; hozhem se f' serzam od vsih vidnih rezhi lozhiti, in tebi samimu flushiti. Bolji je tvoja prijasnost od vfiga svetá; kaj bi mi vse kraljestva svetá pomagale, ako bi tvoj slab flushabnik bil? Ti si vse stvaril zhloveku v' pomozh tebe sposnati, in tebi flushiti; vse stvarjene rezhi so snamnje tvoje velike milosti: pa tega jest nisim pomislil, neumno sim jih ljubil, in nepermorjeno vshival. Odpusti mi nevrednimu zhloveku, in dodeli mi gnade, de bom v' prihodno le tebe ljubil; ogrenjaj mi ta svet, de bom le do tebe svoje upanje in svojo ljubesen imel. Kar se mi bo grenkiga pergodilo, bom poterpeshljivo poterpel, ker mi je vse dobro, kar mojo dusho svelizha. O velika priyatliža boshja, s. Helena! sprosi mi gnado po tvojim sgledu svét sanizhevati, ko popotnik

tukaj shiveti, Bogu flushiti, in ga v' tvoji drushbi hvaliti vekomaj. Amen.

XIX. dan véliziga serpana.

S. Ludvik shkof.

Sveti Ludvik, kteriga veseli spomin zerkev danf obhaja, je bil fin Karla, Napolitanfskiga kralja; v' blisni shlahti f. Ludviku, Franzoski-mu kralju; in f. Elisabeti, hzheri Ogerfskiga kralja Andreja II. Bil je rojen v' letu 1274. Njegov ozhe je hotel, de je bil Ludvik per kerstu imenovan, sato de bi shivel po sgledu f. Ludvika, Franzoskiga kralja. To se je v' re-fnizi spolnilo. Mlad she je Ludvik Bogu sker-bno flushil v' molitvah, v' postih, v' vsih mo-gozhnih dobrih delih. Vsi so se nad njegovo gorezhostjo per ozhitni boshji flushbi zhudili; tudi je bil s' vsemi dober, prijasen in poni-shen. Komaj je bil shtirnajst let star, ga je velika nadloga sadela. Njegov ozhe je bil v' vojski vjet, in sa svoje refhenje je tri svojih otrók dal Alfonsu III., kralju Aragonije. Lud-vik s' dvema bratama je bil v' Aragonijo v' jezho poslan; pa Bogu se je popolnoma pod-vergel, in veselo je nosil velik krish, kteriga mu je Bog dal. Eni so ga vprashali, kako sa-more smiraj mirniga in dobrovoljniga serza

biti. Odgovoril jim je: „Sato, ker je pot krišev nar bolji pot v' nebeshko kraljestvo; do-
brote sveta napravijo zhloveka lahko, de Boga posabi, nadloge pa ga ponishajo pod njegovo vfigamogozhno roko.“ Kader koli so mu njegovi varhi ponujali kako rezh soper saponi, jih je serzhno posvaril rekozh: „Ni li sadosti, de je moje telo vjeto? hozhete tudi mojo dusho storiti sushno hudizhu?“ Ti njegovi serzhni odgovori prizhujejo, kako terdne in globoke korenine je shiva vera v' njegovim serzu imela. Nikoli ni bil bres dela, molil je, ali bral, ali premishljeval, ali pisal; pa le de bi sveto uzhenost dobil, mu je skerb bilo. Š' perpushtenjem kralja Alfonsa je per sebi imel dva bogabojezha in uzheni miniha bratovshine s. Franzishka, ktera sta ga skerbno uzhila v' vsm, sosebno pa prav ume-
ti besede s. pisma, in po njih na tanko shiveti. V' nevarni bolesni je Bogu obljubil, ako sdravje sadobi, v' kloshter s. Franzishka iti. Osdravil je, in tudi is jezhe je bil reshen v' letu 1294. Reshenje mu je prijetno bilo le sato, ker je v' prosthiti upal popolnishi Bogu flushiti. Takrat je bil okoli dve in dvajset let star, pa ko perleten minih je bogabojezhe shivel. Le Boga je v' serzu in na jesiku imel; ni hotel poslushati ali govoriti nepotrebniga, veliko manj slabiga; varoval se je vsih slabih moshkih in tudi bogabojezhnih shenskih, kolikor mu je mogozhe bilo.

Bogabojezhofť svetiga Ludvika se je sosebno rasodela, kader ga je njegov ozhe hotel osheniti. Mlado kraljevo hzhher mu je namenil, in tudi obljubil mu kraljestvo dati; pa ponishno je ozhetu odgovoril: „Moje kraljestvo je Jesuf Kristuf; zhe njega imam, imam vse.“ Potlej je v' klofhter f. Franzifhka fhel, in minihe profil, de naj ga preoblezhejo; pa minihi so se njegoviga ozheta bali, in mu odrekli. K' ozhetu je fhel, in ga s' vfo ponishnostjo nadlesheval, de naj mu perpushtenje da, se fvetu odpovedati, kar je dosegel. Papesh Bonifazi VIII. je svedil njegovo sosebno svetoft, in ga, defiravno mladiga fhkofa isvolil v' meftu Tolosi; ker se je s' vfo mozhjo branil, ga je papesh oblaftno permoral se podvrezhi. Shel je v' Rim; po ftorjeni obljudi je nar poprej minifhko kuto hotel oblezhi, potlej je bil shegnan, in v' svojo fhkofijo poftan. Vfi fo ga veseló sprejeli in fposhtovali. Pa njegova fhkofija je bila filno rasdjana od krivoverzov in od grefhnih navad. To po volji boshji poravnati je bila njegova gorezha fkerb; pa neisrezhenó je terpel, ker se slepi grefhnikí ne dado preprizhati, in fovrashijo dobrotnike, kteri jim vofhijo poboljshanje in nebeshko kraljestvo. Bog, kterimu je laftno posvezhevati dela dobrih pastirjev, mu je dal fhkofijo poboljshati. Malo zhasa je bil fhkof, pa je veliko dobriga ftoril. Vse zhednosti fo bile v' njem: pa njegova ponishnost je bila prezhudna, kakor se je v' eni perloshností rasodela.

Savoljo majhniga pogreshka ga je dober prijatelj vprizho drusih posvaril. Prizhujozhi so se savseli, de svojiga svetiga shkofa svari, kterimu le sposhtovanje gre. Š. shkof jim je odgovoril: Ta prijatelj, kteri me je posvaril, ishe mojiga svelizhanja: pravo prijateljstvo ni molzhati, ampak govoriti v' potrebi; dolshnost je svarjenje poslushati, in kdor ga ne poslusha, svojo nesrezho ljubi.“ Prav is te svoje ponishnosti je shelel, in papesha profil, de bi se shkofistvu odpovedal, de bi drug shkof, je djal, vrednisshi od mene nastopil. Od papesha ni bil uslisshan, pa Bog ga je uslisshal, in ga s' hitro smertjo k' sebi vsel. Nevarna bolesen ga je potlazzhila, in smert mu napovedovala. Malo pred smertjo je svojim domazhim in prijatlam djal: „Glejte konez moji-ga nevarniga popotovanja! grem k' Bogu, ga vshivat.“ S' sosebno gorezhnostjo je prejel sakramente katolsheke zerkve, in poln upanja v' saflushenje Jesufovo je mirno umerl ravno ta dan v' letu 1297.

N a u k.

Od trojnih krishev.

Š. Ludvik, kraljev sin, je bil le shtirinajst let star, ves nedolshen in svet, sa ozhetovo reshenje sovrashnimu kralju v' roke dan; sedem let je bil v' jezhi, pa smiraj mirniga in poterpeshljiviga serza: ni nepokojno po re-

ſhenji sdihoval, ſe ni ſavoljo terdobe ſvojih ſovraſhnikov nikoli potoſhil; poterpeſhljivo je zhakal odmenjeniga zhaſa boſhjiga uſmiljenja. Tudi po ſadobljenim reſhenji bi bil raji minih ko ſhkof; pa papeſh ga je zheſ njegovo voljo poviſhal. V' viſokofſti je, de bi ubogim obilniſhi pomagal, uboſhno ſhivel in ſmiraj ſkerbel, kako bi krishanimu Jeſuſu podobniſhi prihajal. Šato je veliko plazhilo od pravizhniga in uſmiljeniga Boga prejel. „*Srezen je zhlovek, kteri nadloge preſtoji; ſakaj kader bo ſkuſhen, bo prejel krono ſhivljenja.*“ Jak. 1, 12.

Premiſli, vſak zhlovek ima ſvoj krish, tudi ti ga imaſh; rad ali nerad ga nòſi, ne moreſh ga odloſhiti. Zhe ſi poterpeſhljiv, ti bo dobro; zhe niſi, ti bo hudo: zhe poterpiſh, ti je tukaj loſhej, potlej dobro; zhe ne poterpiſh, ti je tukaj huje potlej ti bo gorjé. Glej, in premiſli tri krishe, na hribu mertvaſhkih glav poſtavljene. Na ſrednimu viſi Jeſuſ, iſ ljubezni do naſ krishan, rad terpi in umerje; na deſnim je ſpokorni in poterpeſhljivi raſbojnik; na tretjim viſi njegov terdovratni tovarſh. Ljubesnivi in nedolſhni Jeſuſ je podoba bogabojezhnih, kteri ſveſto ſluſhijo Bogu, in ſo v' vſih nadlogah poterpeſhljivi; deſni raſbojnik je podoba tiſtih, kteri ſo nadlog vredni, pa ſvoje grehe ſpoſnajo, in ſvoje krishe voljno poterpe; levi raſbojnik je podoba tiſtih, kteri ſo ſi nadloge s' grehi ſaſluſhili, pa nozhejo ſpoſnati, ſe togoté ali kolnejo. Zhe

Jesufa v' nedolshnosti in poterpeshljivoſti poſnemafh, zhe dobro shivifh, in vefelo terpiſh; fi ſoleben boſhji prijatel. Zhe fi defniga rafbojnika v' grehih poſnemal, pa ga tudi v' ſpoſnanji in v' poterpeshljivoſti poſnemafh, in terdno voljo imafh vſe nadloge voljno poterpeti, boſh ko on od miloſti Jeſufove odpufhenje grehov prejel. Zhe ſe v' nadlogah in v' terpljenji togotiſh, boſh ko levi rafbojnik ſaſtonj terpel. Ref, ako bi ſraven krifhaniga Jeſufa nepoterpeſhljivo terpel in umerl, bi ti nizh ne pomagalo.

Premifli in povej, kateri krifh fi ifbereſh? ifberi fi krifh Jeſufov: mu niſi v' nedolshnosti podoben, ker fi greſhnik, pa bodi mu podoben v' poterpeshljivoſti, zhe ne moreſh vefelo terpeti, terpi vſaj poterpeshljivo. Naj bo krifh, od koder hozhe, naj bo tudi od hudobnih; le voljno poterpi, in miſli: Bog mi ga je dal. Zhe fi pred ſvetam nedolſhen, zhe bliſhnjimu nizh hudiga niſi ſtoril; le poterpi, ker per Bogu niſi nedolſhen. Zhe od ljudi hudo ſa dobro prejemaſh, nikar ne odſtopaj od dobriga, in nikar hudiga ſa hudo ne vrazhuj, ampak dobro ſa hudo: tako boſh Jeſufa poſnemal, kateri je Ozheta nebeſhkiga ſa ſvoje neufmiljene ſovraſhnike profil rekozh: „Ozhe! odpufſi jim, ſej ne vedó, kaj delaſjo.“ Zhe ſvoje krishe nevoljno terpiſh; niſi poniſhen, ni duha pokore v' tebi: fi Bogu nepokoren, in morebiti boſh deleſhen nefrezhe leviga rafbojnika, kateri je na krifhi umerl, in

pogubljen bil. Ne navelizhaj se veliziga ali dolsiga terpljenja; sakaj to bo hitro minilo, saflushenje bo ostalo vekomaj. Jesufa Kristusa krishaniga in terpljenje njegovih svetnikov imej vedno pred ozhmi, pa tudi plazhilo, ki je poterpeshljivim obljubljeno. Š. Pavel pravi: „*Nafsha sedanja, zelo kratka in lahka nadloga nam pernese vezhno in zhes mero visoko zhasht.*“ II. Kor. 4, 17.

M o l i t e v.

O Jesuf! jest verujem, de si bil is ljubesni do mene krishan; vender jest zelo malo is ljubesni do tebe terpim. Tvoj krish je bil teshak, moji so lahki; vender godernjam, in se togotim? Ti si v' vednim terpljenji shivel, in na terdim krishi umerl, jest sim prasniga in shkodljiviga veselja smiraj lazhen; ti f' teshkim krisham pred menoj hodish, me vabish in mi sapovedujesh, de naj se ti perdrushim, jest sovrashim krishe: vender shelim v' tvoje kraljestvo priti. Ti si shiroke in globoke rane is ljubesni do mene prejel, in vso svojo sveto kri sa mojo nevredno dussho pretil; mene le majhna beseda raskazhi, temno okó ali druga majhna rezh nepokojniga dela. O ljubesnjivi Gospod! kedaj ti bom podoben? Daj mi vse krishe voljno terpeti is ljubesni do tebe, de v' tvoje kraljestvo frezhno pridem. O f. Ludvik, sgled sosebne nedolshnosti in popolne poterpeshljivosti! spròsi mi gnado v' tvoji drush-

bi sa Jesufam hoditi, de bom tudi v' tvoji
drushbi v' njegovim kraljestvu vesel vekomaj.
Amen.

XX. dan véliziga ferpana.

Sveti Bernard apat.

Sveti Bernard, velik boshji prijatel in rasvet-
ljen uzhenik, je bil rojen na Franzoskim v'
desheli Borgonji ali Burgundii v' tergu Fon-
tanji v' letu 1091. Njegov ozhe Tekelin je
bil mogozhen gospod, in njegova mati Aleta je
bila deshelnimu vojvodu v' shlahti. Bila sta
filno bogata, pa tudi slo bogabojezha, in sta
svoje sedmere otroke, med kterimi je Bernard
tretji bil, kershanfko redila. Ponishne obla-
zhila sta svojim otrokam napravljala; odlozhen
shivesh je bil po njih potrebi, pa slab, de bi
bili sdrave dushe in sdraviga telefa. Otrok
Bernard je od vsih nar bolji bil, je rad mo-
lil, ponishno in hitro bogal, se rad in lahko
uzhil, v' starosti, umu in gnadi rastel; koli-
kor vezh je sposnanja dobival, tolikanj skerb-
nejshi je Bogu flushil; samotn je rad bil,
slabe drushbe in vsiga, kar mlade veseli se
je skerbno varoval. Ravno sato, ker ga svet
ni motil, je rad molil, f' pridam premishlje-
val, in k' Bogu vedno sdihoval, de naj ga v'

nedolshnosti ohrani. Šosebno se je prezhliti devizi Marii gorezhe perporozheval, jo vel zhas svojiga shivljenja slo zhasil, sa njeno zhas skerbel, in tudi po njej svesto shivel. Bil je grosno lep mladenizh, pa njegova du-sha je bila she lepshi od njegoviga telefa; ker je bil ponishen, framoshljiv in bogabojezh. Šhtirinajst let she le je bil star, ko mu je do-bra mati umerla. Ozhe je po svojih opravi-lich velikokrat kam shel. Kader ni bilo ozhe-ta doma, so flabi fantje mladenzha Bernarda nadlesheo nagovarjali, -de naj s' njimi gre v' nevarne perloshnosti; pa jih ni hotel poslu-shati, ker je bil strah boshji vkoreninjen v' njegovim serzu. S' molitvijo, f' ponishno-stjo in s' boshjim strahom je svojo slabost in hudobne salesovavze serzhno premagoval. Ker je bil filno lep in bogat, je bil velikokrat od nesramnih shenskih skufhan; pa s' begam ali serzhnostjo je svojo nedolshnost ohranil. En-krat, ko beshati ni mogel, je s' vfo. mozhjo savpil: „Rasbojniki, tatje so tukaj, pomagaj-te!“ Domazhi so se prestrashili, so mu hiteli na pomozh, ker niso vedili, kaj mu je; hu-dizheva flushabniza je sbeshala, in je nikoli vezh ni bilo bliso. Desiravno je mladenizh Bernard tolikanj varen bil, je vender enkrat prostovoljno lepo shensko pogledal, in v' svo-jim serzu slabo dopadenje obzhutil; tiga je bil slo shaloften, se je ojstro pokoril, in var-nishi potlej bil.

Nevarnost, v' kateri je bila dušha dobri-
ga Bernarda, ga je s' straham napolnila; skle-
nil je sapustiti svét, in v' samoto iti svojo du-
sho svelizhat. Bil je mlad in bogat; svet mu
je vse dobrote obetal; vender je s' pomozhjo
gnade s. Duha sklenil vse sapustiti, in v' samo-
to iti se posvezhevat. Ref, s. Duh vodi dušho
v' samoto, slab duh vodi zhloveka v' shume-
zhe drushbe; s. Duh se v' samoti dušhi raso-
deva, in jo s' svojimi darmi napolnuje. Kdor
je rad med nepokojnimi svetom, in po mozhi
samoten ne shivi, je enak zhloveku ob dere-
zhi vodi; ne slishi glasu s. Duha, kateri se le
v' tihoti rad rasodeva. Kader so bratje in
prijatli s. Bernarda svedili, de hozhe svét sa-
pustiti; so ga obdali in profili, de naj nikar
tiga ne stori, in so se nad njim jokali. On je
tudi nad njimi jokal. Bratje so is natorniga
usmiljenja jokali, ali bolje rêzhi, is slepe lju-
besni; on pa je nad njimi jokal is zhište ras-
svetljene ljubesni. Ne le ôdverniti od terd-
niga sklepa ga niso mogli, temuzh ne malo
is njih se je pustilo od njegovih ognjenih nau-
kov preprizhati; in preuzhiti; vdali so se mu,
in mu obljubili sa njim v' samoto iti. S. Ber-
nard in njegovi tovarshi so hisho najeli, sku-
paj sveto shiveli, in zhakali prihoda drusih
perdobljenih prijatlov, kateri so obljubili svet
sapustiti. Kader je odmenjeni dan prishel,
je s. Bernard shel svojiga ozheta obiskat, in
od njega slovó vset. Nasaj gredé je svojiga
mlajshiga brata Gvidona srezhal, in mu re-

kel: „Vse nafhe domazhe premoshenje bo tvoje, mi gremo v' samoto.“ Gvidon je odgovoril: „Vi si nebesa isvolite, meni pa hozhete semljo-pustiti; to ni pravizhno.“ Šhel je domu in ob kratkim sa svojimi brati prishel v' samoto.

Š. Bernard je bil takrat le dve in dvajset let star, vender je serzhno premagoval vsiga svetá sapeljivoſti. Okoli trideset tovarſhev je perdobil, in is sushnosti sveta v' kloſhter Zisterz odpeljal. To se je godilo v' letu 1113. V' ljubi ſamoti pod ljubesnivo oblaſtjo apata Štefana je she tukaj nebeſhki mir vshival. Le Boga, in kar je boshjiga, je v' ſerzu noſil; vse sapeljivoſti svetá je sanizheval, in ſveto ſovraſhil; le moliti, ſ. piſmo brati, rasodete reſnice premishljevati, Boga hvaliti, sa njegovo zhaſt terpeti, ſebe in druge poſvezhevati je bilo njegovo nar viſhi veſelje. Deſiravno je bil mlad, je shivel, ko bi sgoli duh bil: ſvoje mlado telo je s' vednim pokorjenjem deval pod pokorſhino vſih ſapoved; ſhaloſten je bil, kader je mogel ſvojimu teleſu ſtrezhi, ali mu le malo pozhitka dati. Le dvé leti je v' ſamotnim kloſhtu Zisterzu bil, in je popolnamast doſegel. Od apata Štefana je bil s' dvanajſt tovarſhi v' ſamoto Klaroval poſlan, de je ondi nov kloſhter poſtavit. Šamota ali puſhava Klaroval je bila tiſtikrat prebivaliſhe rasbojnikov in divjih sverin; pa ſ. Bernard se ni nizh bal, deſiravno je veliko terpljenje previdil. Uboſhtvo, lakota, mras, vrozhina in vse

hudo je bilo njegovi dobri dušhi prijetno; vse terpeti is ljubesni do Jesusa je bilo njegovo edino veselje. Veliko shlahtnih mladenzhev, tudi mogozhnih in uzhenih, se je s. Bernardu perdrushilo, kateri so pod njegovo oblastjo v' velizim pokorjenji radi shiveli. Tudi njegov dobri ozhe Teklin je v' Klaraval shel, se svojimu svetimu finu podvergel, in v' pokori Bogu vesel flushil.

S. Bernard v' samoti ni le sa svoje in svojih minihov posvezhevanje skerbel, skerbel je tudi sa vso katolsko cerkev: svete bukve je spisal, ktere so napolnjene s' zhesnatornim masilam s. Duha; nevedne je skerbno uzhil, greslnike ljubesnjivo svaril, tudi mogozhnim svetá neprestafsheno govoril. Vsi, tud papeši, kardinali, shkofsje, kralji in oblastniki so ga sposhtovali in bogali, ker so njegovo rasvetljeno uzhenost in sosebno svetost posnali. Bog mu je dal velike zhudeshe delati; vender je bil smiraj slo ponishen, kakor bi bil sadnji v' katolski cerkvi. Bliso in delezh je potrebnim hitel na pomozh, in veliko sosebnih rezhi je po volji boshji poravnal. Od veliziga pokorjenja in vednih opravil sdelan, je na telesu opeshal, in v' klofshtru Klaravalu nevarno sholel. Kader se je to rasvedilo, so is vsih krajev hiteli ga obiskat, in pred smertjo viditi sosebniga boshjiga prijatla. Vel Bogu vdán, poln poterpeshljivosti in notranjiga veselja, je 64 let star sveto umerl ravno ta dan v' letu 1155.

N a u k.

Kako se skušnjavzam vstavljati.

Popisovanje shivljenja s. Bernarda je kratko, vendar prizhuje she to od njegove sosebne svetoſti. Bogabojezhofť njegove mladofť naj ti bo v' nauk, de po njem shivifh. Bil je poln ſtrahu boshjiga, mefenih prijatlov in ſlabih mladenzhev ni poſluſhal, ſapeljive ſhenſke je s' begam premagal, ali s' vpitjem odganjal. Sato je bil Bogu prijeten, in ga ſdaj vſhiva, in bo vſhival vekomaj. „*Blagor zhlo-veku, kterimu je ſtrah boshji dan; kdor ga ima, komu bo enak?*“ ſirah 25, 15.

Zhe hozheſh ſkuſhnjave in ſkuſhnjavze ſrezhno premagovati, Boga ſe boj. Kdor ſe ga is ljubefni boji, ſe vſaki ſapeljivoſti ſerzhno vſtavlja. Modri ſirah prizhuje: „*Gospodov ſtrah preſhene greh.*“ ſirah 1, 27. Zhe ſe Boga bojiſh, ſi ſkerben, ponifhen, framofh-lijiv, ſerzhen in ſtanoviten, ker ti ſtrah boshji daje mozhno voljo Bogu dopaſti, in ſvojo duſho ſvelizhati. Zhe ſtrahu boshjiga ni v' tebi, kaj bo tvoje ſerze ſapeljivoſti obvarovalo? Zhe ſe Boga ne bojiſh, nevarne rezhi premifhljujeſh, poſluſhaſh, govorifh; tvoja duſha groſno ſlabi, in ſi neperpravljen ſe ſkuſhnjavzam vſtavljati. Morebiti ſi reſ bres ſtrahu boshjiga? Premifli: Kaj pomenijo nizhe-merne oblazhila, preobilna ſkerb ſa ſnaſh-

nost svojiga telefa, vedni smeh, perlisnjeno govorjenje, nesramoshljive ozhi, predersnost per drusim spolu in vezh taziga? To pomeni sprideno in nebogabojezho dusho; skufhnjav in skufhnjavzov ishesheh; nashel, nashla jih boshe, in gorje ti bo. Boga se boj, poni-shen bodi, sramoshljivo se nosi, neumni smeh premaguj, ne boj se sanizhevanja slabih ljudi, in bodi stanoviten, de svojo dushe ohranish.

Kader te sapeljivzi vabijo ali nagovarjajo v' kako hudo perloshnost iti, ali storiti, kar ne smesh; vstavi se jim modro in serzhno. Ne rezi le: „Se bojim starshev, se bojim besedi, bi shel, pa ne morem,“ ali kako drugazhi. Kaj to pomeni? To pomeni, de se Boga premalo bojish, de si premehke dushe, de isgovorov ishesheh, de bi od slabih sanizhevan ne bil, sanizhevana ne bila. Namesti tiga odgovori is serza terdo: „Nozhem, ne smem, je greh.“ Kadar si skufhan, skufhana, nikar se premehko ne stavi, ampak serzhno; tvoje serze ti bodi na jesiku, de tvoj skufhnjaviz sposna tvojo stanovitnost, in te v' miru pusti. Kaj bi rekel tatu, kateri bi skufhal ti kaj vseti? Ojstro bi ga svaril, odpodil, ali savpil, de bi pomozh dobil. Ravno tako stori, kader koli ti skufhnjaviz hozhe gnado odvseti. Tvoje mehke besede ne bodo nizh sdale, in pomenijo, de med Bogam in hudizhem visish. Blagor ti, zhe premagash; gorje ti, zhe pervolish v' greh.

Ne boj se rasshaliti hudobniga. V' nevarni perloshnosti stori, kakor zhisti Susana, ki je s' velikim glasom savpila. Dan. 13, 24. Po njej je storil s. Bernard, in saupil: „Rasbojnik, tatje so tukaj, pomagajte!“ Ali beshi, zhe samorefsh, po sgledu zhistiga mladenzha Joshefa. Serzhno se vojskuj sa svojo dusho, de Bogu svest ostanesht. S. Tomash uzhenik je, ko je she mlad bil, s' ognijsha gorezhe poleno vsel, in odpodil nesramno shensko, ktera ga je v' greh napeljevala. V' zerkvenim popisovanji je sapifano, de si je neki mladenizh, kteriga ime se ne vé, svesan s' vervijo, in nevarno skufhan, jesik odgrisnil, in ga pljunil hudobnizi v' obras, de bi ustrafhena beshala. Vidish, kako se dobri flushabniki in flushabnize boshje serzhno sa lepo zhiftoft vojskujejo? Nifi isgovorjen ali isgovorjena, zhe nerad ali nerada greshtish; raji morash umreti, ko greshtiti. Jih ni malo v' peklu, kteri so neradi greshtili. Zhe tudi kdo nerad greshti, vender greshti, in zhe se ne spokori, bo nerad shel v' pekel, vender bo shel. Le fila, ktere premagati ni mogozhe, isgovarja zhloveka, ako per tem serze ostane nedolshno. Bodi tedaj serzhen, in vstavljaj se moshko hudobnim skufhnjavzam, kakor Bog po modrim sapové: „*Sa svoje dushe voljo potegni se s' vso mozhjo sa resnizo, in bojuj se sa resnizo do smerti.*“ Sirah 4, 33.

M o l i t e v.

O Jezus! ki si me nevredniga grešnika stanovitno ljubil, in is ljubesni sa-me umerl, daj mi stanovitno serzhnost raji umreti, ko tebe rasshaliti. Nisi poslušal Petra, temuzh ojštro si ga posvaril, ko te je hotel is natorne ljubesni do tebe od namenjeniga terpljenja odverniti; tudi nisi poslušal hudih sovrashnikov, ko so ti rekli, de stopi s' krisha, temuzh si hotel na krishi umreti: stori tudi mene stanovitniga v' tvoji sveti slushbi. Svetniki so se po tvojim sgledu serzhno vojskovali, mladenzhi in deklize so raji umerli, ko tebi nesvesti bili, sakaj imam pa jest tako malo stanovitosti? Sato, ker te premalo ljubim. V' prihodno se hozhem serzhno vojskovati soper sovrashnike mojiga svelizhanja; zhe bom sovrashen, sanizhevan ali preganjan savoljo tvojih svetih sapoved, bom obilnisthi plazhilo od tebe prejel. O s. Bernard! spròsi mi potrebno serzhnost soper svojo in drusih slabosti, de v' fredi skushnjav in nastav Bogu svesto slushim. Amen.

XXI. dan veliziga serpana.

S Joana Franzishka Fremiot.

Sveta Joana Franzishka, s' primkam Fremiot, je bila rojena na Franzoskim v' desheli Burgundii v' velikim mestu Dijonu od bogatih staršev v' letu 1572. Kershanfko je bila srejena, in she v' prvih letih je imela snamnja sosebne svetosti nad seboj. Pravijo, de se je she takrat serzhno vstavila mogozhnimu krivoverzu, in je darilo, ki ji ga je bil posilil, v' ogenj nesla rekozh: „Tako bodo krivoverzi v' peklu goreli, kateri niso Jesufovim naukam pokorni.“ Komaj je nekoliko odrastla, ji je mati umerla. Preljubo devizo Marijo si je Joana sdaj svojo skerbno in mogozhno mater isvolila, in se ji gorezhe perporozhevala. Polna ognjenih shélj le Jesusu in Marii dopasti, je sanizhevala vse dobrete svetá, in je od sebe serzhno spodila posvetno déklo, ktera je s' slabimi besedami skushala njeno dusho sapeljati. Ozhe jo je bogatimu gospodu, knesu Shantalu, v' sakon dal. Podvergla se je ozhetovi volji, pa skerbela je tudi svoje dolshnosti svesto spolnovati: domazhe, slasti flushabnike, je kershanfka nauka uzhila, in pridno gospodinjala; sa vse je skerbela, de bi pridno, mirno in ponishno shiveli; usmiljena je bila do ubosih, kakor de bi bila mati sleherniga uboshza.

Tej bogabojezhi gospej se je grosna nezrezha pergodila. Njen mosh je na lov shel, in tamkej je bil od sovrashniga zhloveka umorjen. Kako je s. Joana shaloftna bila, ni mogozhe praviti: vender se je Bogu podvergla, in je savoljo njega sovrashniku is serza odpustila, v' snamnje refnizhniga odpushenja tudi zelo hotla njegovimu otroku botra biti per kerstu. Mosh ji je tri otroke in veliko premoshenje sapustil. Bila je takrat komaj dve in dvajset let stara. Mlade vdove so vzhafi neumnihi od mladih deklizhev, ona nè; nikoli se ni dala pregovoriti, de bi se bila vdrugizh omošhila, in to is ljubeshni do zhiftofti in svojih otrók. Nektera vdova is ljubeshni do drusiga mosha savershe svoje perve otroke, s. Joana pa je vse delala po volji boshji. Poprej je poboshno shivela, potlej je fkerbnifhi flushila Bogu: njene oblazhila so bile ponishne, njeni posti vedni, njene molitve dolge, njeno usmiljenje do ubosih veliko. Lenobo je smertno sovrashila; vedno je Bogu v' zhaft ali delala, ali molila, ali otroke, drushino in druge uzhila, ali ubogim stregla, ali v' zerkvi Boga ozhitno molila. Vfi so per njej dushno in telefno pomozh nashli. Njen grad, kjer je s' svojimi otrozi shivela, je bil perbeshalifhe in prebivalifhe ubosih in bolnikov. Tudi je svoje bogabojezhe flushabnike poshiljala po hishah reveshv in bolnikov svedit, ktere je v' svojo hisho spravljala, in s' vsm ofkerbela. Ne le po flushabnikih, sama tudi je bolnikam

stregla, jim postelje postiljala, rane obesovala, sdravila dajala, nezhedne oblazhila prala in safhivala. Njena nar vezhi fkerb pa je bila sa njih dushe, de bi bili poterpeshljivi, de bi f. sakramente vredno prejemali, in frezhno umerli. Ni se bala ne nesnane, ne kushne bolesni, temuzh vsakimu je ljubesnivo stregla ko svojimu edinimu otroku, ko Kristusu. Eniga dne ji je bilo rezhenó, de nesnan berazh sa plotam bolan lesbi. Bersh je ukasala ga v' hisho pernefti. Drugi so se bali ga v' svojo hisho vseti, tudi memo njega iti savoljo veliziga smradu, in de bi se njegove bolesni ne nalesli; f. Joana pa mu je sama stregla, ga zhedila, in v' tej ljubesnivi streshbi bila do njegove smerti stanovitna. Drugi so ji branili, pa ona je odgovorila: „Le greh je gerd, in se ga bojim, drusiga ni nizh gerdiga.“

Se lahko vé, de je f. Joana, ktera je is ljubesni do Boga tolikanj fkerbela sa blishnjiga in tudi sa nesnane berazhe, slo fkerbela sa domazhe, slasti sa svoje otroke. Vedno je svoje otroke uzhila, ne le, de so Boga, Jesusa in Marijo po imenu posnali, in vedili poglavitne refnize katolske vere, temuzh fkerbela je in si slo persadevala jim v' serze vlti pravo bogoflushnost. Pogosto jim je govorila od ljubesniviga Boga; od usmiljeniga odreshenika Jesusa, od spazhenosti zhlovekove nature, od potrebe gnade boshje; raslagala jim je sapovedi in dolshnosti kershanfskiga zhlovaka, jih opominjevala le po voskim potu hoditi,

svét sanizhevati, nebeskiga kraljestva iskati; kader je nad njimi kako slabost vidila, jih je uzhila se sposnati in poboljšati; vedno je Boga profila, de naj njenim otrokam obilno gnado da. Ko otrozi njene pomozhi she vezh niso bili potrebni, je f' svetam f. Franzishka Salesja svét sapustila, in v' kloster shla. Otrozi in shlahta so ji branili, pa se ni dala pregovoriti. Bila je duhovna mati veliko bogabojezhih nun, in je med njimi v' popolnamasti shivela, kakor je bila od svojiga duhovniga ozheta Franzishka nauzhena. Terdno je Bogu obljubila vse delati, kar koli bo sposnala, de mu bolj dopade. Tej obljubi je bila svesta, in si je neisrezhenost plazhilo per Bogu saflushila. Ta svesta flushabniza boshja je 69 let stara, trinajsti dan grudna v' letu 1641, mirno umerla, in na njene prošnje so se veliki zhudeshi godili, f' kterimi je Bog njeno losebno svetost rasodel.

N a u k.

Kdo je per Bogu resnizhno pravizhen?

Š. Joana je bila per Bogu resnizhno pravizhna, ker je po vsih sapovedih svesto shivela is ljubesni do Boga in f' pomozhjo njegove gnade. Bila je poshtena dékliza, pametna shena, ponishna vdova, kratko, bila je sveta v' vsih stanovih. Poshten zhlovek in svet kristjan ni eno; ni malo poshtenih ljudi, kteri so ven-

der malo vredni kristjani. Ne le unanja pravizhnost, ampak veliko bolj je notranja sapovedana, is ktere is-hajajo unanje dobre dela. Ni vse dobro, kar podoba dobriga ima; pravizhnost ni le po enih sapovedih shiveti, ampak po vseh s' pomozhjo gnade, is ljubesni do Boga. Smota je lahka, pa filno nevarna; toraj dobro premisli nauke, ktere ti dajem.

Spolnuj vse sapovedi. Vsa volja boshja ti je osnanjena, de po vfi volji boshji shivishi. Sapovedi niso osnanjene, de bi fi is njih eno, ali dvé, ali tri odbral, druge pa sanizheval. En sam smerten greh, snan ali nesnan, te ognjusi in pogubi, ena sama bolesen lahko lozhi tvojo dusho od telefa, ena sama nepremagana slabost lahko lozhi tvojo dusho od Boga. Bog je po Mojsefu sapovedal: „*Spolnujte vse sapovedi, ktere vam dam.*“ V. Mojs. 27, 1. Jesus Kristus je svojim uzhenzam rekel: „*Uzhite ljudi vse spolnovati, kar koli sim vam sapovedal.*“ Mat. 28, 20. Vse boshje in zerkvene sapovedi, vse dolshnosti svojiga stanu morash dopolnovati is ljubesni do Boga. Nezhistnik pravi: „Ako bi s'heste boshje sapovedi ne bilo, bi bil svet;“ kak drug bo druga zhi rekel: pa kaj pomaga, zhe kdo ne shivi po vseh sapovedih? Štarshem vse dobre dela ne pomagajo, zhe sa otroke ne fkerbé; eni so ubogim usmiljeni, pa storjeniga dolga nozhejo poplazhati; eni so pravizhni v' vsem, pa sovrashnikam ne odpusté; eni so s' blishnjim mirni, pa nesframno shivé. Tako delaje ti,

drugazhi drugi; pa kaj pomaga eno bres druga? Premisli, kaj s. Jakop govori: „*Kdor koli vso postavo spolni, gresli pa v' enim, je vsiga kriv; sakaj kateri je rekel: Ne prestehtuj, je tudi rekel: „Ne ubijaj.“* Jakop 2, 10, 11.

Dobre dela imajo saflushenje, zhe so s' pomozhjo gnade opravljene. Je katolska rasodeta refniza, de bres gnade ne samoremo nizh Bogu dopadljiviga storiti. S. Pavel uzhi: „*Sami ne samoremo nizh (dobriga) misliti, temuzh nasha smoshnost je od Boga.* II. Kor. 3, 5. Zhlovek s' natorno mozhjo samore velike rezhi delati, pa to je prasno in bres saflushenja. Ne le natorna mozh, tudi gresna slabost lahko obroduje dela, ki so kershanskim delam podobne. Eni se branijo ozhitne hvale is presejaniga napuha se ponishne rasodevati; eni se obilne pijazhe ali kake druge rezhi varujejo is lakomnosti; eni so usmiljeni, tode sa svoj dobizhek; eni radi molijo, pa de bi na svetu frezhni bili. Eden odpuisti sovrasniku, ker vé, de ga bo kmalo potreben; eden blishnjiga brani pred krivizo, ker mu je plazhilo obljubljeno; eden rasode ne potrebno rezh ali golufijo, ne is ljubesni do pravize, temuzh ker je rasshaljen bil. Vse to ima podobo dobriga, pa ni dobro, ker ni is dobriga serza, ni is ljubesni prave, ni s' pomozhjo gnade hoshje storjeno. Neumneshu je vse dobro, pa ne bo tako per vsigavednim sodniku. „*Posvetni modrijani so ko fariseji*

enaki pobeljenim grobam, kateri so sunaj lepi, snotraj pa polni gnusobe.“ Mat. 23, 27.

Ljubi moj! grosno svito so prepreshene zhlovecove misli; pa ravno to te uzhi in perganja profiti, in sdihovati v' usmiljeniga Boga, de naj ti obilno gnado da, f' ktere pomozhjo vse sapovedi dopolnujesh. Š. Avguštin vpraša: „*Kakoshno saflushenje ima zhlovec per svojih delih, preden gnado ima? Nobeniga, sakaj gnada boshja je sazhetik vsiga saflushenja.*“ Premisli se skerbno, premisli vse sapovedi, vse dolshnosti, svoje misli, govorjenje, dela in okolishine, de sposnash, kakoshno je tvoje shivljenje, kaj je she popraviti ali poboljšhati. Zhe si Bogu popolnoma podvershen, zhe le njemu shivish, ne sebi, zhe njegove zhasti per vsm ishesh; si pravizhen. Ljubi Boga is vse dushe, ljubi in delaj, kar ti on sapoveduje; sovrashi in se varuj, kar ti on prepoveduje; lahke in teshke rezhi delaj is ljubeshni do njega; ljubeshen do Boga naj gospoduje v' tvojim serzu: tako si pravizhen. Nikoli ne posabi beséd s. Pavla: „*V' Kristusu Jesusu nizh ne velja nobena rezh, ampak vera, ktéra, po ljubeshni dela.*“ Gal. 5, 6. Tudi: „*Vse rezhi v' ljubeshni delajte.*“ I. Kor. 16, 14.

M o l i t e v.

O Bog! ako premislim sveto shivljenje tvoje flushabnize Joane in drusih svetnikov,

vidi
ljen
nash
nos
pa
bilo
voft
je v
verr
in k
brig
na,
moj
ni,
s. J
reti
do t
Ame

S
Fav
Fran
usm
jo

vidim in sposnam svoje mlazhno in slabó shiv-
ljenje; vender se v' svojo pravizhnost slepo sa-
nasham. Po vsih sapovedih shiveti je pravizh-
nost, vse delati is ljubesni do tebe je svetost;
pa vse drugazhno je do sdaj moje shivljenje
bilo. Natorna dobrota, natorna framoshlji-
vost, natorno usmiljenje, natorna pravizhnost
je v' meni bila, kakorshno so tudi nekteri ne-
verniki imeli; pa ljubesen, ktera je sazhetik
in konez vfiga dobriga, bres ktere ni nizh do-
briga, je bila mlazhna v' meni, ne pa mozh-
na, delavna, stanovitna. O Gospod! napolni
mojo dusho s' sladkim ognjem svoje ljubesi-
ni, in na proshnje svoje prijetne flushabnize
s. Joane me stori od tiga nebeshkiga ognja go-
reti, de po vsih tvojih sapovedih is ljubesni
do tebe shivim, in v' tvoji ljubesni umerjem.
Amen.

XXII. dan véliziga serpana.

Sveti Sinforijan, marternik.

Sveti Sinforijan je bil fin neverniga ozheta
Favsta, bogatiga zhloveka v' mestu Avtunu na
Franzofkim. Favst, desiravno nevernik, je bil
usmiljen mosh, in je rad popotnike pod svo-
jo streho jemal. Enkrat sta dva bogabojezha

kristjana k' njemu prishla, nesnana sta mu bila; tudi ni vedil, kakoshne vere sta, vender jih je lepo sprejel, in jima obilno postregel. Ta dva bogabojezha kristjana sta ga uzhila praviga Boga sposnati, in preprizhala, de so maliki lashnjivi bogovi. Verjel jima je, Boga profil rasvetljenja, in veren postal. Š' svojim spreoburnjenjem ne sadovoljen je pa tudi fkerbel sa spreoburnjenje vse hifhe, in ne sastonj; sakaj memo drusih je tudi njegov sin Šinforijan, kteriga hvalni spomin zerkev danl obhaja, kristjan postal. Šinforijan pa ni le v praviga Boga veroval, temuzh je tudi f' pomozhjo njegove gnade po vseh sapovedih svesto in neprestrafheno shivel. She njegovo unanje modro in framoshljivo sadershanje je prizhevalo od njegove notranje pravizhnosti. Mlad je bil, pa f. vera mu je modrost starih dala.

Meſto Avtun je bilo mogozhno in bogato, pa tudi nar bolj vneto sa zhaſt lashnjivih bogov. Ti vrashni malikovavzi so soſebno zhaſtili Zibelo, mater vseh bogov, Apolina in Dijano. Vſako leto so ob odlozhenim dnevu noſili okrog po meſtu podobu ſvoje bôginje Zibele, okoli nje ſkakali in vpili. Š. Šinforijan je ravno te ſlepe norze frezhal, in je is zhiſte ljubeshi do njih duſh njih ſlepoto milo obſhaloval. Neverniki so is tiga njegovo vero ſposnali, ga priſjeli, in peljali pred meſtniga oblaſtnika Heraklija. Ta je bil sa ſvoje lashnjive bogove ſlo vnet, in je kristjane ſmertno ſovraſhil. Oblaſtnik Herakli je ſ. Šinforijana

poprašhal, kdo de je. Serzhno mu je odgovoril: „*Kristjan sim, Sinforijan mi je ime.*“ „*Kako si mogel, ga je oblastnik vprašhal, do sda j perkrit ostati? Sakaj ti nashe boginje Zibele ne molish?*“ „*Sim she rekel, pravi Sinforijan, de sim kristjan; praviga Boga molim, malike sovrashim. Zhe mi das h per-pušenje, bom vse tvoje bogove rasdrobil.*“ Oblastnik ga je jesno poslušhal, potlej svoje flushabnike vprašhal: „*Je li ta zhlovek mest-nan?*“ *Mestnan je, so mu rekli, in pa slo bogat.*“ Oblastnik je svetimu Sinforijanu serdito rekel: „*Ti si hudoben puntar, pa tvoje bogastvo te ne bo pred smertjo reshi-lo. Zesarji sapovedujejo mogozhne bogove mo-liti; ako jih nozhesh, sanizhujesh bogove in zesarje, in bosh umorjen.*“ „*Ne molim tvojih bogov, je s. marternik serzhno odgo-voril; tvoje bogove je hudizh ismislil, dashe pogubljevati. Bog, kteriga kristjani molijo, je vfigamogozhen; le on dobrim in hudim po sa slushenji vrazhuje. Jest bi se njegovi-mu kraljestvu odpovedal, ako bi v' prizha-nji njegoviga svetiga imena stanoviten ne ostal.*“ Oblastnik ga je ukasal hudo rasme-sariti, in v' temno jezho pahniti. Sveti Sin-forijan je sa vse to Boga hvalil, in svojiga oblojenja sheljno zhakal.

Zhes nekaj dni je oblastnik Herakli uka-sal s. Sinforijana pred se perpeljati, in ga je spet slo nagovarjal, de naj bogove moli, kte-re vse Rimsko zesarstvo moli. „*Zhe to sto-*

rish, mu je rekel: bosh povishan v' veliko slushbo in zhaft. Šinforijan mu je odgovoril: „Ti si krivizhen sodnik, ker moji nedolshnosti saderge nastavljash. Jest se nizhesar ne bojim, tudi smerti nè; zhe sdaj ne umerjem, bom umerl posneje. Vse tvoje sapeljive dobrote fivrashim; dobrote upam in shelim, ktere mi je moj Gospod Jesus Kristus obljudil. On sam mi samore dati nebesko kraljestvo, kjer bom vesel vekomaj. Boga vsigamogozhniga se bojim, kateri me je stvaril, in njemu samimu slushim. Moje telo je v' tvoji oblasti she malo zhasa; stori kar hozhesh.“ Sodnik ga ni mogel vezh poslushati, v' smert ga je obsodil rekozh: „Šinforijanu, sanizhevavzu bogov in zesarja, bodi glava odsekana!“ Kader so ga na morilhe peljali, mu je njegova mati djala: „O sin! le serzhen, le serzhen bodi; ne posabi shiviga Boga, ne boj se smerti ktera te bo v' nebesa preselila. Glej Gospoda Jesusa, kateri te zhaka, in te vabi v' svojo zhaft; ne bo ti shivljenje odvseto, temuzh le v' bolji premennjeno.“ Š. Šinforijan je serzhno in veselo umerl v' letu 180.

N a u k.

Vsak naj sdihuje po nebesih.

Šveti Šinforijan je sanizheval svét, njegove dobrote, tudi sgubo svojiga premoshenja,

bolezehine in smert, ker je v' serzu gorezhe shelje imel po nebeshkim kraljestvu. Ravno taki so bili vsi svetniki, slasti pa sveti marterniki. Vsak naj po nebeshkim kraljestvu sdi-huje, ker je le sa nebesa stvarjen. Svet je le kraj nashiga popotvanja, je pušta deshela, polna nadlog in skushnjav; svet je poln duh-nih in telesnih nevarnost; dan ne mine, de bi ne skufili ali ne flisihali od kake nefrezhe. Zhe je pa ravno to ref; vender neumni zhlo-vek svét ljubi, si veliko persadeva sa svojo zhasno frezho, in sanizhuje nebeshke dobrote. Shaloften je nadlog, ker mu branijo svetá vshi-vati; pa nadloge so zhloveku potrebne, in ga permorajo po nebeshkim kraljestvu sdihovati. Naj pa tudi na svetu ima, kar koli njegovo serze posheli; koliko zhasa bo tukaj? „*Enak*, pravi s. Avgufhtin, *je berazhu, kterimu se sa-nja, de je veliko salogo nashel; kader se pa sbudi, nizh nima.*“ Taka se zhloveku godi, kteri je v' svet upal.

O zhlovek! ker si podoba boshja, in sa nebesa stvarjen, premisli dobro svoj namen, premisihljuj dobrote nebeshkiga kraljestva, sdi-huj po njih, in shivi ko otrok boshji; de bosh frezhen vekomaj. Ta misel, de te je Bog v' svojo zhasť namenil, naj ti bo filno fladka, naj tvoje serze s' hvaleshnostjo napolni; lah-ko te napravi, de vse nizhemernosti svetá sa-nizhujesh, in po vsih sapovedih veselo shivish. Tukaj vesh malo od dobrot nebeshkiga kra-ljestva; vender vesh, de so neisrezheni veli-

ke in vezhne. Sreznhe so bile ozhi tistih, kateri so Jesufa vidili, dokler je she na svetu bil; sreznishhi so ozhi isvoljenih, kateri Jesufa v' njegovi zhafti vidijo. Trijé uzhenzi, Peter, Jakop in Janes, so bili filno veseli, kader so na gori Jesusovo zhaft vidili, desiravno jim je le nekoliko zhafti boshje natore rasodete bilo; kaj pa bo v' nebesih, kjer bodo boshji prijatli Boga odkritiga vidili in gledali? Le povej mi, kako delezhi bi shel le enkrat vidit prelube devize Marije? Glej, ako svet shivish, jo bosh v' boshji zhafti vidil, in v' njeni veseli drushbi Boga hvalil vekomaj. Ref, v' sveti drushbi Marije, angelov, ozhakov, prerokov, aposteljnov, marternikov in vsih svetnikov in pravizhnih bosh Boga ljubil, vshival in hvalil vekomaj, zhe po sapovedih shivish. She vishej misli od dobrot nebeshkiga kraljestva, kakor ti jest samorem praviti: „*Oko ni vidilo, uho ni slishalo, tudi v' zhlovekovo serze ni prishlo, kar je Bog perpravil njim, kateri ga ljubijo.*“ I. Kor. 2, 9.

Vedno sdihuj po lepih nebesih, delaj pa tudi neutrudama dobro, de va-nje pridesh. David je mozhne shelje imel po nebeshkim kraljestvu, sato je djal: „*Moja dussha sheli in omedljuje po Gospodovi hishi. Sreznhi so, kateri v' tvoji hishi, o Gospod! prebivajo; oni te bodo vekomaj hvalili.*“ Pf. 83, 3. 5. Sanizhuj svet, shivi bogabojezhe. De sanizhujesh svet, in bogabojezhe shivish: imej

svoje misli le v' nebesih; ishi, kar je tam gori, kjer se Bog rasodeva; sheli rasvesan biti, de bosh s' njim vekomaj. Premisluj nespopadljive dobrote nebeshkiga kraljestva, de se hitro in resnizhno spokorish, po vsih saposvedih shivish, in se v' gnadi boshji od sveta lozhish. Vem, ti shelish v' nebefa; pa to veliko in vezhno plazhilo je obljubljenost in bo dano le svestim flushabnikom, serzhnim vojshakam Jesusa Kristusa. David tako govori: „Kdo je, ki si (vezhno) shivljenje voshi? Varuj se hudiga, delaj dobro; ishi miru, in hiti sa njim.“ Ps. 33, 13. 15. David hozhe rezhi: „Vsak si voshi vezhno shivljenje; pa le on ga bo dosegel, kateri se varuje hudiga, in dela dobro. Premisli, kaj so svetniki, slashi pa s. marterniki, terpeli sa nebeshko kraljestvo; tudi premisli svojo lenobo, nestanovitnost, lakomnost, krivizo, nezhistost in druge grehe, de vse to is serza sovrashish in opustish, ker drugazhi ne moresh priti v' sveto prebivalishe prezhistiga Boga. Shivi po sgledu svetnikov, ne po spazhenosti hudobnih, in persadeni si skosi voske vrata v' nebeshko kraljestvo iti.“ Luk. 13, 24.

M o l i t e v.

O usmiljeni Bog! te sahvalim, ko si me stvaril, in namenil v' svoje kraljestvo. Res, ti si me stvaril, me uzhil, in mi pomagash v' lepe nebefa priti, kjer so zhiste, svete, veli-

ke in vezhne veselja; kjer ni ne skušhnjav, ne nadlog, ne bolesen, ne smerti, ne kaj drugega hudiga, ampak je vezhni mir in vezhna zhašt. To verujem: pa, o moja velika slepota, terdoba, lenoba in nehvaleshnost! sanizhujem lepo prebivališhe, ktero mi je od tvoje milosti obljubljen; lepe nebese v' nemar pušham, ktere mi je Jesus f' svojo predrago kervijo dobrotljivo odperl; raji skerhim sa to revno, pušto semljo, ktero bom sapuštiti mogel. Shelim fizer v' nebese, pa sa-nje terpeti nozhem; shelim v' tvoje sveto prebivališhe, pa svojih grehov nozhem opuštiti. Tako se odpovedujem nebeshkimu kraljestvu, in si flushim vezhno pogubljenje. Usmili se me, o dobrotljivi Gospod! daj mi duha pokore, odpusti mi grehe, napolni me s' sheljami do lepih nebes, de si slo persadevam va-nje priti. O f. Šinforijan! kateri si svoje misli le v' nebeshih imel, in de bi nebese saflushil, shelel umreti, pròsi sa-me per Bogu, de s' njegovo gnado vse skušhnjave premagam, vse nadloge preterpim, in po smerti Boga vshivam vekomaj. Amen.

XXIII. dan véliziga ferpana.

Sveti Filip Benizi.

Sveti Filip je bil rojen od shlahtnih staršev v mestu Florenzi v Toskani v letu 1233. Njegovi dobri starši so ga ne le skerbno, ampak tudi bogabojezhe redili, in ga neprenehoma opominjali, da naj Boga ljubi, nizhemernost svetá sanizhuje, skušnjave premaguje, in nedolžno shivi. Doma, v Parisu in v Padovi se je vezh let uzhil; sraven je pa tudi Bogu flushil, ker se je le is tiga konza pridno uzhil, da bi Boga popolnishi sposnaval, in njegovo sveto voljo skerbnejshi spolnoval. Kader je bil suzhen, je gorezhe Boga profil, in dolgo premishljeval, kakoshen stan bi si odbral svojo dusho loshej svelizhati. Bog, kteri rad uslishi proshnje dobrovolnih dush, mu je svojo voljo rasodel, da naj gre v kloster bratovshine flushabnikov Marije. Bil je boshjimu povelju pokoren, je shel k' patru Bonfilju Monalditu, poglavarju klostra, in ga ponishno profil, da naj ga med svoje vsame. Uslishan je bil, in poslan na hrib Šenari v kloster, okoli dvé uri hodá delezh od mesta Florenze. Takrat je bil dvajset let star. Isvolil si je in sprofil nar sadnji biti v klostru, in po tim je vse niske in teshke dela opravljal. On, gosposki otrok, ni bil teshkiga

dela navajen; pa is ljubeshni do ponishnosti in do pokorjenja je poterpeshljivo in veselo terpel, de bi svoje mlado telo pod pokorshino deval, in nedolshnost ohranil. Molitev, premishljevanje in delo ga je veselilo; hvalil je Boga sa lepi mir, kteriga je vshival, in shelel vřimu řvetu nesnan v' ljubi řamoti shiveti.

Njegovi oblařtniki řo nad njim řosebno modrořt in řveřtobo vidili, in ga řavoljo tiga v' meřto řijeno pořlali, de bi nov klořhter do delal. Ravno ob tej perlořhnořti je bila njegova viřoka uzhenošť, ktero je řkerbno řkrival, řasodeta. Dva uzheni miniha bratovřhine ř. Dominika řta k' njemu priřhla, ře pogo varjala od bořhjih rezhi ř' njim, in řposnala, de je on moder in řasřvetljen řlushabnik bořhji. Po tim řta řhla k' poglavarju klořhtra, in mu rekla, de je Filip viřoko uzhen in slo bogabojezh; toraj je řhkoda to veliko luzh řkrito dershati. Njegov poglavar, kader je to govorjenje řařliřhal, je Boga hvalil, in řilipu řapovedal ře perpravljati mařhnikovo pořvezhenje prejeti. Nerad, vender mogel ře je podvrezhi. řosebno gnado je prejel, in vřim řvetil ř' řvojim bogabojezhim shivljenjem. Komaj 34 let řtar je bil nar viřhi poglavar vřih klořhtrov pořtavljen. Te viřkokořti je bil slo řhalořten, pa řhe bolj, kader je řvedil, de ga kardinali hořhejo na řtol ř. Petra pořaditi, to je, ga papesha iřvoliti. Kardinali řo bili voljni ga iřvoliti, ker řo řvedili njegovo modrořt in řvetošť, řosebno pa, ker je poprej ř' zhu-

deshem nekiga goboviga zhloveka osdravil. Ko je to novizo svedil, se je prestrašhil, sbeshal na hribe, in ondi bil toliko zhafa, de je bil drug isvoljen, namrezh Gregori X. Takrat je shel v' Florenzo nasaj; od ondod je shel na Franzosko pokoro osnanovat. Povsod so ga radi posluslhali, in se spreobrazhali, fosebno v' Avinjonu, v' Tolosi in Parisu. Potlej je tudi na Nemshko shel; in veliko deshel obhodil; povsod je uzhil, in kraljestvo Jesuovo rasfhirjal. Kader je na Lashko nasaj prishel, so ga ko angela boshjiga sprejeli, in visoko zhaftili; pa vse te zhafti je bil shalošten, in je le sa boshjo zhaft fkerbel. Ob njegovim zhasu so skoraj po vsih mestih hude raspertije bile. Š. Filip je okrog hodil ljudi mirovat. Ali vfi ga niso posluslhali, eni so ga sanizhevali in preganjali; pa Bogu v' zhaft je vse poterpel. Od vedniga terpljenja sdelan, je svojo smert previdil slo bliso. Kmalo je nevarno sbolel, in s' sakramenti previden bil. Malo pred smertjo je svoje duhovne otroke profil: Dajte mi moje bukve.“ Minihi ga niso rasumeli; pa eden mu je podobo krishaniga Jesusa v' roke podal, in f. Filip mu je s' glavo pomignil, de ravno to so njegove bukve. Is perferzhne ljubeshni in hvaleshnosti do Jesusa je njegovo podobo ljubeshnjivo kusheval, in med tim mirno umerl dva in dvajseti dan tiga mesza v' vetu 1285.

N a u k.

Ponishnost je v' vſim ſapovedana.

Šveti Filip je bil viſoziga rodu in bogate ſhlahte, ljudje ſo ga povišhevali in zhaſtili, tudi kardinali ſo ga hotli papesha iſvoliti; vendar je bil ſmiraj ponishen. Reveſh, od vſih ſanizhevan, ſe lahko ponishuje; pa de zhlovek v' zhaſti in v' oblasti ponishen oſtane, to je ſoſebne hvale in plazbila vredno. Jeſuf Kriſtus, kralj nebeſ in ſemlje, je tako govoril: „*Niſim priſhel, de bi drugi meni ſtregli, ampak de bi jeſt drugim ſtregel.*“ Mar. 10, 45. Tudi je ponishnoſt ſapovedal ne le majhnim, ampak tudi velikim rekozh: „*Kdor je viſhi med vami, naj bo (v' ſvojim ſerzu) nar manji.*“ Luk. 22, 26. Ne poſabi pa, de mora ponishnoſt biti reſnizhna, ne pa hinavſka; hinavſka ponishnoſt ni ponishnoſt, ampak je zvet od napuha ali nar huji napuh.

Bodi ponishen v' frezhi, v' zhaſti in v' oblasti. Zhe ſi bogat, zhe ſe ti vſe po frezhi godi, zhe imaſh modroſt, ſdravje, ali kar ſi bodi: nikoli ſe ne hvali; hvali Boga, ſazhetnika vſiga dobriga, od kteriga ſo vſi dobri darovi. Zhe rad molišh, voljno terpiſh, grehov ſe varujeſh: dajaj hvalo Bogu; ſebe nikoli ne hvali, ſakaj nizh dobriga nimaeſh, de bi ne bil od Boga prejel, ker ſi pa prejel od Boga, njega hvali. Zhe ſe povišhujeeſh, ſi boſhjiga ſapušhenja vreden, ker je napuh Bogu filno oſtu-

den. Ni svetosti bres ponishnosti; kdor ni ponishen, ni svet. Š. Bernard pravi: „*Nápuh je kuga, ktera vse dobre dela pokonzha.*“ Zhe fi ravno v' zhasi in oblasti, bodi ponishen, ker fi tudi to od Boga prejel. Visi ko je tvoj stan, vezhi dolshnosti imash; fi zhlovek, fi greslnik, in sodbi boshji podvershen. Glej, kako mogozhen kralj govori, in bodi po njem: „*Jest sim zheru, sanizhevanje ljudi in svershik ljudstva.*“ — Pf. 21, 7.

Ponishen bodi tudi v' obilnosti dobrih del, in bres potrebe ne govori od njih. Zhe fi ravno veliko persadevash po vsi volji boshji shiveti, se le vender pravizhniga ne shitej. Zhe ti vest nizh ne ozhita, she nifi sato opravizhen: sej se ne bosh sam sodil, ampak Gospod te bo; on bo rasgernil, kar je tvojim ozhem skrito, in rasodel, kar ti ne vesh, morebiti is skrivniga napuha. Nikoli ne posabi Jesufovih besed: „*Kader vse storish, kar ti je sapovedano, rezi: Sim nepriden hlapez.*“ Luk. 17, 10. Ne govori bres potrebe od svojih dobrih del. Zhe od njih bres potrebe govorish, is napuha govorish. Sakaj rasodenesh ali rasodevash, kaj in koliko delash dobriga, koliko blishnjimu pomagash, koliko terpish? To pomeni, de hvale ishesh; tedaj fi she svoje plazhilo prejel. Ponishnost te uzhi molzhati, tiho terpeti, Bogu se srozhiti, in od nje ga pomozh upati. Ne govori od svojih dobrih del, zhe te resnizhna ljubesen od blishniga ne permora. Kader ti je sapovedano ozhitno de-

lati dobro, imej resnizhno misel le Bogu dopasti, in blishnjiga napraviti, de bi le njega hvalil. Jesuf vse opominja: „*Glejte, de svojih dobrih del ne delate pred ljudmi, njim k' videsu; sizer ne boste plazhila imeli.*“ Mat. 6, 7.

Ponishnost daje poterpeshljivost, krotkost in mir. Ponishni je poterpeshljiv v' nadlogah, je pohleven s' ljudmi, je varen v' govorjenji, ne govori bres potrebe soper svojiga blishnjiga, ga pohlevno svari, vé molzhati in govoriti ob perloshnim zhasu, kratko, modro se sadershi v' vsm, in sato pokojno shivi. Ako le pomislsh, lahko sposnash, de je ponishnost v' vsm in per vsm potrebna. Šato Boga vedno pròsi ponishnosti, in shaluj, de si do sdaj premalo ponishen bil.

M o l i t e v.

O uzhenik in sapovedovaviz ponishnosti, Kristuf Jesuf! vem, de je ta nar potrebnishi zhednost, ker je bres nje molitev slaba, usmiljenje prasno, govorjenje neperloshno, spovedi in obhajila nevredne, in vse drugo slabo; vender sim le premalo ponishen. Lastno dopadenje, prasna hvala se v' vse rezhi vtikuje, in vse popazhi. Ti si ponishnost ojstro sapovedal, vender je smiraj premalo imam; velike slabosti, skusbnjave, nevarnosti in grehi, kterih sim poln, bi me mogli globoko ponishovati, pa to se ne sgodi, le napuh me vedno gospoduje. Osdravi, dobrotljivi Jesuf! mo-

je spazheno serze, daj mi pravo sposnanje svojih dušnih in telesnih nadlog, stori me ponishniga, de savershen ne bom. O s. Filip! ki si bil smiraj svešt flushabnik boshji, ravno sato, ker si bil smiraj ponishen; spròsi tudi meni ponishnost, de se pod vsigamogozhno roko boshjo ponishujem, gorezhe gnado prosim, v' se nikdar ne saupam, in v' svelizhavinim strahu vedno shivim, de bom od Jesusa povishan. Amen.

XXIV. dan véliziga serpana.

Sveti Jernej apostel.

Sveti Jernej je bil is Galileje, niskiga stanu in bleso ribizh, ko vezhi del drusih apostelnov. Jesus ga je v' svojo flushbo poklizal, mu dal pokorno dušo ga poslušhati, in ga tudi med svoje dvanajstere apostelne postavil. S. Jernej je to veliko milost sposnal, sa Jesusam svešto hodil, in ga skerbno poslušhal; prizha je bil Jesusoviga shivljenja, njegovih nauk, zhudeshev, in tudi potlej svešt osnanovaviz vsiga tiga. S' drusimi apostelni je prejel s. Duha, in je s' sosebno modrostjo in serzhnostjo napolnjen bil. Nar poprej je po Jesuovi sapovedi osnanoval s. evangeli v' Jerusalemu in po Judei. Veliko je terpel od terdovratnih Judov,

pa vse voljno in veselo, ker si je v' dobizhik
shtel savoljo presvetiga imena Jesufa terpeli.
Potlej je shel v' daljne deshele, tudi v' Arabijo,
v' Jutrovo Indijo, na sadnje v' véliko Armeni-
jo, kjer je s' zhaštitljivo smertjo svoje shivlje-
nje sklenil. To je kratko rezhenó; pa vsak si
lahko domisli veliko terpljenje, britkoſti, soper-
noſti in preganjanje, ktero je ta s. apostel pre-
ſtal. Še lahko vé, de je po nesnanih dálnih de-
shelah hoditi bres vse zhloveshke pomozhi, sle-
pim terdovratnim in neusmiljenim ljudem vi-
ſoke reſnize in oſtro pokoro osnanovati od ve-
liziga terpljenja neodlozheno. Šhe s. Janes Kri-
soſtom in drugi ſo bili ſhaloſtni, ker je od ti-
ga ſvetiga apoſtelna, kakor tudi od drusih, ma-
lo ſapiſaniga bilo; pa apoſtelní ſo bolj ſkerbe-
li ljudi ſpreobrazhati, in kraljeſtvo Jeſusovo
raſſhirjati, kakor pa trud ſvoje teſhke ſluſhbe
in ſvoje terpljenje popisovati.

Šploh miſel je, de ſo neverniki s. apo-
ſtelnu Jerneju s' shiviga shivota koſho pote-
nili, in potlej glavo odſekali. Tako neusmi-
ljeno ſo ga martrali, ker ſo vidili, de ſe jih
je na njegove nauke in zhudeshe veliko ſpre-
obernilo. Naj vsak premisli velike bolezhine
s. Jerneja, naj zhaſti njegovo shivo vero in
nepremagljivo ſtanovitnoſt, is ktere ſe je raji
dal v' groſovitno terpljenje in ſmert, kakor
de bi bil Jeſufa ſapuſtil. Še ne vé, v' katerim
letu je umerl.

njen
kel,
vih
do
zhlo
tu A
shivi
vel:
deli,
vaf
vsak
je p
veſh
vſi f
timo
kor
zhuj
ima
ſelja
in l
in sa
ji je
piſuj
dobra
poſha

N a u k.

Stariga zhloveka slezhi in noviga oblezhi.

Š. Jerneju je bila kosha s' shivota potegnena, pa le s' tim she ni stariga zhloveka slekel, tistikrat ga je slekel, kader je po Jesufovih naukih na tanko shivel, kader je bil s' gnado s. Duha ponovljen. Zhlovek slezhe stariga zhloveka, kader opravi, kar je po pervim ozhetu Adamu poérbal, in po vsi sveti volji boshji shivi. To je sapovedano, in sato pravi s. Pavel: „*Slezite stariga zhloveka s' njegovimi deli, in oblezite noviga po podobi njega, kateri vaf je stvaril.*“ Kol. 3, 9.

Štari zhlovek je prvi ozhe Adam, in je vflak zhlovek, kateri shivi po poshelenji, ktero je prvi greh v' fleherniga serze vlil. Vef zhloveshki rod je v' pervim zhloveku pokashen; vsi smo v' grehu spozheti, in savoljo tiga zhutimo v' sebi sapeljivo napeljevanje v' greh, kakor boshja beseda in lastna slabost obilno prizhujete. Štari zhlovek, to je, slaba natora ima dopadenje do hudiga, ishe greslniga veselja, prasne zhashti, posemeljskiga bogastva, in kar je taziga; skerbi le sa svet, sa telo in sa vidne rezhi, pokorjenje in premagovanje ji je soperno. Štariga spazheniga zhloveka popisuje s. Pavel tako: „*V' meni ni mozhi k' dobrimu. Zhutim drugo postavo (nasprotno poshelenje) v' svojih udih, ktera je soper po-*

stavo mojiga duha, in me vjetiga dershi v postavi greha. O jest nesfrezhni zhlovek! kdo me bo reshil od telefa smerti? Gnada boshja po Jesusu Kristusu Gospodu nashim.“ Rimlj. 7, 18 — 25. Š. Pavel is ponishnosti od sebe govori, in resnizhno popisuje spazhenost vsiga zhloveshtva. Štari zhlovek je vsak, kteriga hudo poshelenje premaguje; ta rad streshe svojim pozhutkam v' prepovedanih rezheh, posemeljsko ljubi, shivi v' poshreshnosti, v' nezhistosti, v' lakomnosti, v' krivizi. To je štari zhlovek, to je shivljenje po natori, to je shivljenje pogubljenja vredno. Š. Pavel prizhuje: „*Ako boste po mesu shiveli, boste umerli* (boste pogubljeni).“ Rimlj. 8, 13. Po svojim poshelenji shiveti je sladko, pa pogubno, in ravno to je *po shiroki poti hoditi, ktera pelje v' pogubljenje*, pravi Kristus. Mat. 7, 13.

Vsak mora slezhi stariga zhloveka, in oblezhi noviga. Štari zhlovek je Adam, po kterim je hudo poshelenje, gresne dela in pogubljenje; novi zhlovek je Jesus Kristus, po kterim je gnada, premagovanje, pravizhnost in vezhno svelizhanje. V' Adamu smo umerli, v' Jesusu smo oshiveli. Kdor po poshelenji perviga ozheta shivi, bo pogubljen; kdor po pravizhnosti Jesufovi shivi, bo vekomaj svelizhan. Adam je ozhe vsih gresnikov, Jesus je glava vsih pravizhnih. Kdor koli ne bo Jesusu podoban, bo v' pekel vershen, in preklet vekomaj. Š. Pavel pravi: „*Ktere je Bog previ-*

dil, jih je tudi prej odlozhl, de bi podobi njegoviga Sinu enaki prihajali.“ Rimlj. 8, 29. Spazheni zhlovek, savoljo nasprotniga poshelenja, se brani in tudi ne more po Jesusu shiveti; s' gnado njegovo pa vse samore.

O kristjan! ti si to zhaftito ime po Jesusu Kristusu sadobil, de bi njemu podobno shivel, ne sanizhuj dobrot, ktere ti je njegova sveta kri saflushila. Jesus, njegovo shivljenje, njegovi nauki in njegova smert naj bodo smiraj pred tvojimi ozhmi; stanovitno pròsi sa gnado; bodi shaloften vsih skushnjav flabe natore, nikoli va-nj ne dovòli; vedno shivi ponishno; varuj se hudih perloshnost; ne pohujshaj se nad slabimi. Premisli, kaj s. Pavel govori: „Jesus Kristus je dal sam se sa nas, nas reshiti od vse krivize (od grehov), in sebi ozhistiti ljudstvo, ktero bi mu dopadlo, in se po dobrih delih ravnalo.“ Tit. 2, 14. Oblesi Jesusa, to je, shivi po njem, de pojdesh v njegovo kraljestvo.

M o l i t e v.

O Jesus! ti si moj Gospod, uzhenik in odreshenik; pa te malo poslufham, in po tebi ne shivim. O kako velik raslozhik je med tvojim in mojim shivljenjem! Vem, jest flabi zhlovek, otrok perviga ozheta, in poln hudiga poshelenja, ne morem tebi enako shiveti; vender bi li vsaj podobno shivel, namesti tiga ti nasprotno shivim. Štari zhlovek ves v' me-

ni shivi, in me gospoduje; le sa svet, sa telo skerbim; res, le svojim slabim pozhutkam strezhi je moja edina shkodljiva skerb. Kakoshna bo tedaj s' menoj? Ako svojiga slabiga shivljenja po tebi ne poboljšham, bom od tebe saflishal: „Poberi se od mene, ti prekleti; v' vezhni ogenj.“ O ljubi svelizhar, ne savori dushe, sa ktero si smertne britkosti ljubesnivo terpel; reshi me sdaj od greha s' svojo mogozhno gnado, de bom tudi reshen od saflusheniga pogubljenja. Poboljšhati se hozhem, terdno obljubim po tebi shiveti, de per tebi shivim vekomaj. O s. Jernej, ti ljubi Jesusov prijatel! prôsi ga sa-me, in sprosi mi gnado resnizhniga spreobrnjenja, de od njegove gnade prenovljen in posvezhen pridem v' njegovo kraljestvo. Amen.

XXV. dan véliziga ferpana.

Sveti Ludvik, Franzoski kralj.

Sveti Ludvik IX., Franzoski kralj, je bil rojen v' letu 1215. Ozhe njegov je bil tudi Ludvik, mati pa Blanka, kraljiza vsa sveta in modra. Le enajst let je bil Ludvik star, ko mu je ozhe umerl. Njegova bogabojezha mati je mogla sa vse kraljestvo skerbeti; pa nar bolj je skerbela sa svojiga ljubiga fina, de bi bil svet

flushabnik boshji in moder kralj. Neprenehama ga je uzhila Boga sposnavati, ljubiti, in se njegoviga rasshaljenja bati. Velikokrat mu je vsa v' sotsah djala: Moj ljubi sin! perferzhno te ljubim; vender bi te raji mertviga ko v' smertnim grehu vidila.“ Ti sveti nauki so f' pomozhjo gnade boshje vkoreninjeni bili v' njegovi dobri dushi, in jih ni nikdar posabil. Ta f. kralj je eniga dne poprashtal Joenvila, svojiga mogozhniga flushabnika, kaj se bolj boji, gobe, ali smertniga greha? Joenvil mu je is slabosti odgovoril: „Škoraj bi se gobe bolj bal, ker je ni odpraviti.“ Sveti kralj je shlastno saupil: „O kaj govorish! Le greh je edino hudo, ker s' njim prelubesnjiviga Boga sanizhujemo; zhe ga ravno prava pokora sbrish, moramo vender vselej savoljo njega v' strahu biti.“ Ker se je is ljubesni do Boga slo bal greha, je nedolshno shivel. Ponishen je bil v' serzu, v' oblazhilih in v' vsm; sovrashtil je vse svijazhe, lashi, hinavshino, in kar je taziga; bil je pokoren svoji ljubi materi; poslushtal je bogabojezhe uzhenike; rad je molil, bral f. pismo, bukve f. ozhakov; pogosto se je spovedoval, in hodil k' boshji misi; rad se je postil, ne le ob sapovedanih dneh; tudi vsak petik v' spomin Jesufove smerti; ob nedeljah in prasnkih je vabil reveshe in uboge v' svojo kraljevo hisho, in jih je nasitoval; veliko bolnishniz je sosidal sa bolne uboge, tudi nekaj kloshetrov sa perbeshalisthe obojiga spola. Vse to je storil she v' svoji mladosti,

ker je is vse dushe Boga ljubil, in blishnjiga ko sebe savoljo Boga.

Šveti kralj Ludvik je svojo voljo boshji volji popolnoma podvergel, in skerb, de bi vsi frezhni in bogabojezhni bili. Vse nizhemernosti svetá je sovrashil, v' svojih dolshnostih priden bil, in skerb vse po tanki pravizi storiti. Sapovedal je ozhitne gresfnike in sosebno preklinjevalze ozhitno shtrafovati. Vse njegove sapovedi so bile pravizhne in svete, de bi njegovi podloshni bili med seboj dobri, in Bogu pokorni. Eniga dné so se mu nekteri perlisovali rekozh: „O kralj! ti si gospodar mogozhniga kraljestva.“ Odgovoril je: „To me dosti ne veseli; pa to me slo veleli, de sim otrok katolsheke zerkve.“ Njegova sosebna bogabojezhnost ni bila vsim vshezh; nekaj jih je godernjalo rekozh: „Nash kralj le prevezh moli, bere in premishluje, je bolj minihu ko kralju podoben.“ Njih govorjenje je svedil, in ob perloshnosti jim rekel: „Ako bi jest veliko zhasa sapravit v' igrah in v' norostih, bi me ne svarili, bi me hvalili, kaj ne?“ Šram jih je bilo, in niso vedili kaj mu odgovoriti. Ker je skerb sa pravizo in sa zhasht boshjo, so ga njegovi podloshni slo ljubili in sposhtovali. Desiravno mogozhen, je le vender skerb svoje podloshne v' ljubim miru imeti, ne svojiga kraljestva rashirjati. Zhe so pa krivizhni sovrashniki njegovim ljubim podloshnim nadleshni bili; se je serzhno vojskoval, in jih frezhno premagal. Kako so ga njegovi pod-

loshni ljubili, se je rasodevalo ob zhasu nevarne bolesni, f' ktero ga je Bog obiskal. Kader se je to rasvedilo; so po vsih mestih, ter-
gih, in vaseh duhovni, gospòda, kmetje, bogati in reveshi molili, profili, in sdihovali v' Boga, de bi svojimu dobrimu kralju sdravje sprofili, kar so tudi dosegli. To je neisrezhen-
no lepo, zhe je kralj dober ozhe svojih podloshnih, in zhe ga podloshni ljubijo, ko dobri otrozi svojiga dobriga ozheta.

Kader se je bil osdravil, je obljubil in se namenil v' jutrove deshele s' možno vojsko iti kristjane is sushnosti nevernikov reshit. Preden je shel, je vsm oblastnikam sapovedal na tanko oprashevati in preiskati, zhe je bila komu kaka kriviza storjena; tudi duhovnim je to narozhil, in is svojiga poplazhal. Obilno je molil, drugim moliti perporozhal, in druge dobre dela delal si frezho sprofiti. V' letu 1249 je na morje shel v' neverne deshele. V' sazhetku je bil frezhen, potlej pa je bil premagan, vjet in kushna bolesen je pomanjskala shtevilo njegovih vojshakov. Molil je boshjo naredbo, in se Bogu podvergel. Desiravno vjet, je bil serzhen, in ni nikdar dovolil v' nobeno rezh soper sapovedi boshje, raji bi bil umorjen. Kader je bil reshen, je shel v' Judejo; ondi je ubogim obilno pomagal, kristjane v' veri uterdoval, in potlej na Franzosko f' svojimi ljudmi nasaj hitel, ker je svedil, de je kraljiza Blanka, njegova dobra mati, umerla. Ko je bil domu pri-

shel, je hotel svediti, zhe se vse po pravizi godi; tudi je hodil po vřim kraljestvu, de bi poravnal, kar bi po sapovedih ne bilo.

Defiravno je v' prvi vojski soper nevernike premagan bil, je vender sklenil vdru-gizh iti is namena kristjane reřhit. Shel je v' Afriko, in se napravil nad možno mesto Tunis iti. Pa kuga je bila v' desheli, ta se je njegovih vojšhakov in tudi njega lotila. S' vřo škerbjo se je k' smerti perpravljal, in malo poprej je dořti lepih naukov sa svojiga fina Filipa spisal, kterih sapopadik je leta: „Moj „ljubi fin! nar prej ti perporozhim, de Bo- „ga is vse duřhe ljubi, ker bres ljubesni do „njega ni svelizhanja. Vřiga se škerbno va- „ruj, kar ga shali, in vse terpi raji, kakor „de bi greřhil. Zhe te Bog s' nadlogami ob- „iskuje, bodi poterpeshljiv, in hvali ga; ta- „ko ti bodo tudi nadloge v' prid. Zhe se ti „bo po frezhi godilo, nikoli sebe, ampak le „Boga hvali. Imej modre, varne in bogabo- „jezhe spovednike, in ponishno jih poslušaj. „Per ozhitni boshji slushbi ne glej po ljudeh, „le Boga ponishno moli. Ubogim bodi usmi- „ljen, kolikor ti je mogozhe. Le bogaboje- „zhe svetovavze imej, in ne terpi, de bi kdo „vpriřho tebe kaj slabiga govoril. Štrafuj „preklinjevavze in nepokojne. Boga pogosto „hvali sa prejete dobrote. Bodi pravizhen, „tudi zhes-se, in škerbi svoje podlořhne v' mi- „ru ohraniti. Ljubi katolřhko zerkev, in du- „hovne spofhtuj. Nikoli se ne vořkuj, zhe

„ni
„ra
„fu
„kr
„oz
„ti
„na
„sp
„zer
no

kerf
uzh
nish
vezh
ba
bo
ke
ga
slabi
boga
She
britk
Take
svoje
bi
řvřt

„nifi od krivize svojih sovrasnikov permoran. Obilne streshbe ne voshi svojimu telesu, temuzh shivi, kakor se kershanskimu kralju spodobi. Kar koli samore ljubesnjiv ozhe od Boga svojimu otroku dobriga voshti, ti, ti jest, moj sin! is serza voshim.“ Tudi nauke svete sa svojo ljubo hzber Isabelo je spisal. Potlej je prejel sakramente katolske zerkve, in je mirno umerl v letu 1270, ravno ta dan.

N a u k.

Is njegoviga shivljenja.

Štarshi naj se uzhé od f. kraljize Blanke kershansko uzhati svoje otroke; otrozi naj se uzhé od f. Ludvika skerbno poslušhati, in ponishno bogati svoje staršhe. Štarshi nikoli prevezh ne skerbé sa svoje otroke, ker so podobaboshja, imajo neumerjazho dusho, pa slabonatoro. Kako samorejo starshi svoje otroke kershansko rediti, zhe sami nimajo praviga kershanstva, zhe jih pohujshujejo s svojim slabim shivljenjem? Kakoshni bodo otrozi nebogabojezbih staršhev? Slabi in rasujsdani. She na tim svetu bodo svojim starshem solsé in britkosti napravili, potlej krivi njih obsojenja. Tako grenko plazhilo prejmejo starshi savoljo svoje lenobe in mesene ljubesni do otrók. Naj bi bili vsi starshi po volji boshji, bi bil ves svet ponovljen. Otrozi morajo s' vso ponishno-

stjo svoje staršhe spofhtovati, tudi kader so od-
raſheni; zhe nè, ſi boſhjo kletev nakopavajo.
Slabi ſtarſhi in rasujſdani otrozi naj pomifli-
jo, de bodo, zhe ſe ne poboljšhajo, eden drusi-
ga kleli v' peklu na vekomaj. O uſmiljeni Bog!
obvaruj vſakiga v' to neſkonzhno neſrezho.

S. Ludvik je vſe grehe ſovraſhil, in greſh-
nike ſtrahoval, de bi bil Bog od vſih moljen.
Preklinjevanje je ſoſebno ſovraſhil, in ſapo-
vedal ſhnable preklinjevavzov s' raſbeljenim
ſhelesam prevertati. Vſaka nar manji kletev
je greh; tedaj je zhloveka preklinjati, ga hu-
dizhu sdajati, ſ. ſakramente ali druge ſvete
rezhi ſanizhevati velika hudobija. Sdaj je kle-
tev in preklinjevanje ſploh. Vſak paſtir ſhe
vé, tudi neſnane kletvine; ſkoraj vſak vſako
hudo beſedo pobere, in ſa drusimi govori,
de zelo ne pomifli; neumnesh meni ſ' tim ſe
poviſhevati, in ſkoraj lepotizhiti ſvoje go-
vorjenje. Bolje bi ti bilo jeſika ne imeti, ko
s' njim kleti ali preklinjati. Zhe ſe ne boſh
poboljšhal, pojdeſh v' pekel, kjer boſh klel
in preklinjal na vekomaj. Porezhesh: „Ne
kolnem rad, temuzh le, kader ſim jeſen.“ Sdaj
ſi ſe iſgovoril! S' greſhno jeſo ſvojo greſhno
kletev opravizhujesh. Prej ſi bil gerd, sdaj
ſi ſe ſ' zhernilam umil, in ſi gerji ko prej.
Ljubi moj! opuſti to gerdo navado, ſ' ktero
ſi groſno veliko grehov in ſhtraſnig nakopa-
vaſh. Ubogaj ſ. Pavla, ki pravi: „*Vſa gren-
koſt in jeſa in ſerd in vpitje in preklinja-
nje naj bo delezh od vaſ s' vſo hudobo.*“

Ef. 4, 31. De se kletve odvadish: premaguj jeso, bodi krotkiga serza; daruj Bogu prejetu rasshaljenje, terpljenje ali nesrezho; spomni se krishaniga Jesusa; velikokrat ponòvi terdno voljo ne vezh kleti; kader koli se pregresish, bodi shalosten, pròsi Boga pomozhi, ponòvi terdni sklep, in pokòri se f' tim, kar ti nar bolj pomaga. Tako se bosh s' boshjo pomozhjo odvadil.

Š. kralj Ludvik je vedil dragi zhas pridno obrazhati; sato je veliko dobriga storil v' prid svoje dushe in vsiga kraljestva. Tudi ti delaj po njem. Dnevi so hitreji ko urni tekaviz. Kakor ladija po vodi hitro plava, kakor ptiza po sraku urno leta; tako hitro prejdejo zhlovekovi dnevi, in ta kratki zhas saflushi ali vezhno svelizhanje ali pa vezhno pogubljenje. Tedaj vsemi nauk modriga: „*Moj fin, zhas dobro obrazhaj!*“ Sirah 4, 23. Zhas je kratik, sdaj skerbi sa svojo neumerjozho dusho; sakaj bo prishel dan, de vezh zhafa ne bo, in zhe si ga sapravlil, se bosh vekomaj kefal. Ubogaj f. Pavla: „*Dokler zhas imamo, delajmo dobro.*“ Gal. 6, 10. Praviš: „Ne shivim rad v' lenobi, bres oprakov ne morem biti.“ Ti odgovorim: Premisli, ali zhas obrazhash v' svoje svelizhanje? Morebiti predolgo leshish, dosti nepotrebni ga govorish, v' nizhemernih opravih veliko zhafa sapravlhash, malo molish, in sa svojo dusho malo skerbish. Kaj pa, de tvoje telo ali tvoji domazhi potrebujejo sfreshbe, doma-

zhi opravlki, poshtene dela, dolshnosti tvoje flushbe ti dni perkrajshujejo; pa morebiti tudi veliko zhafa sapravljash v' igrah, v' slabi drushbi, v' prasnih pogovorih. Ako bi ti le polovizo sapravljeniga zhafa v' svoje svelizhanje obrazhal, bi veliko saflushenje per Bogu imel. Imash perloshen zhas sa vse; le de bi molil, svete bukve bral, rasodete resnize in sebe premishljeval, ga nimash, ker ga nozhesh imeti. Pomisli, koliko svetiga zhafa le ob nedeljah in prasniki sanikerno in hudobno sapravljash. Ne bodi neumnim enak, ktere s. Bernard obshaluje rekozh: „*Dnevi svelizhanja hitro tekó, in nihzhe ne pomisli.*“ Bodi priden v' dushnih in poshtenih telesnih opravilih, in posvezhuj jih f' zhisto voljo le Bogu dopasti.

M o l i t e v.

O Bog! sposnam nekoliko tvojo veliko milost, po kateri mi dobrotljivo dajesh zhas svojo dusho svelizhati; pa shalostno moram tudi pred teboj obstati svojo veliko lenobo. Ako premislim svoje pretezhene leta, jih najdem prasne in bres dobriga saflushenja. Veliko zhafa sim v' prasnih, nepotrebnih in tudi greslnih rezheh sapravlil, in tudi kader sim v' poshtenih opravkih bil, nisim skerbel tebi dopasti; moje molitve so bile kratke in mlazhne, druge kershanske dela po tlazhansko opravljene. O Gospod Jesus Kristus! kaj bo sa moja dusho,

kader bo pred te prifhla? Tvoj flushabnik, f. Ludvik, je vse svoje leta posvezheval f' pokorfhino, s' molitvijo, f' zhuvanjem, f' pokorjenjem, f' poterpeshljivostjo, s' vfimi dobri-mi deli, kako jih pa jest? Moje léta so pre-fhle, prasne so bile, smert je morebiti bliso, kaj mi je storiti? Persadeval fi bom vsaj pri-hodni zhas posvezhevati; pa prihodni zhas ni v' moji oblasti. Prosim te, Ozhe nebesfki! daj mi nekaj odloga, in pomagaj mi f' svojo gnado odfehmal le tebi shiveti, de po smerti usmiljeno sodbo saflifhim. Amen.

XXVI. dan véliziga ferpana.

Sveta Umbelina.

Sveta Umbelina je bila f. Bernarda sestra. Ro-jena je bila v' letu 1092. Njena bogabojezha mati Aleta jo je ko svoje druge otroke ker-fhansko uzhila Boga is vse dushe ljubiti, in njemu popolnoma flushiti; pa dobra mati ji je prehitro umerla. Umbelina je she majhna ostala bres materine pomozhi, in je fzhasama opeshala. Ni bila rasujsdana; pa, po navadi veliko mladih v' svoje telo saljubljen, je prevezh fkerbela sa svojo snashnost, sa svet in sa vidne rezhi. Podobna ni bila nizh f. Ber-nardu in drugim f. bratam; pa Bog jo je ne-

kaj zhaša puštil po svoji volji shiveti, de bi jo skušhnja suzhila, kako prasno je v' svét upati, in njemu flushiti. Reš, vse dobrote svetá so prasne in smota, sa seboj pušhajo mersloto ali shalošt, hitro sginejo, in došti grehov zhlo-veku nakopljejo. Blagor zhloveku, kateri po f. veri stanovitno shivi, in je smiraj perprav-ljen pred boshjiga sodnika iti. Umbelina je bila mlada in bogata. Te dvé možni skušh-njavi šte jo v' posabljivosti boshji sadershevale. Njeni sveti bratje so shli v' klošter, in ji vse svoje veliko premoshenje sapuštili: ona ni dru-siga mislila ko svet in njegove dobrote vshi-vati; se je s' imenitnim in bogatim mladen-zhem omoshila, in ji ni bilo drusiga mar, ko po svoji volji shiveti. Sgubljená ovza je bila; pa ljubi pastir Jesus jo je potlej k' svoji flush-bi miloštljivo poklizal.

S. Bernard in njegovi bogabojezhi bratje so svedili slabo shivljenje svoje sestre Umbeli-ne. Shaloštni so bili slo; nozh in dan so Bo-ga profili, de naj jo spreoberne, in to tudi dosegli. Umbelina še sdavnaj ni vidila svo-jih dobrih bratov, in je sklenila jih obiskati. Shla je v' samoto Klaraval. Pa njeniga priho-da niso njeni bratje bili veseli, ker so svedi-li, de je v' veliki drushbi in polna nizhemer-nosti prišhla. S. Bernard ni hotel ne govo-riti s' njo, ne je viditi; drugi bratje so štori-li ravno tako. Andrej, eden njenih bratov, kateri je savoljo potrebniga opravka ravno me-mo nje shel, jo je ojštro posvaril rekozh: „Ti

ne posnash Jesufove ponishnosti, in vse tvoje prevsetne oblazhila niso drusiga ko mresha gnjusobe.“ To je isgovoril, in bersh fhel. Umbelina je bila skosi serze od vsiga tiga presunjena, je na ves glas jokala, in rekla: „Ref, velika greshniza fim; pa Jesus Kristus je umerl sa greshnike. De Bernard sanizhuje moje nizhemerno telo, je pravizhno, pa boshjimu slushabniku se ne spodobi moje dushe sanizhevati. Naj pride, in naj mi sapove, bogala ga bom v' v'fim.“ S. Bernard in njegovi bratje, kader so njeno govorjenje svedili, so k' svoji sestri fhli, jo prijasno uzhili, in gorezhe opominjali, de naj sazhne drugazhi shiveti, in se pokoriti. S. Bernard ji je na sadnje rekel: „Ker si omoshena, in se ne smesh od mosha lozhiti: opusti vsaj vso nizhemernost in vse veselje svetá; shivi ponishno, samotno in bogabojezhe, kakor se kershanski gospej spodobi, in kakor so shiveli nasha bogabojezha mati Aleta.“ Umbelina je terdno obljubila vse to dopolniti. Bratje so se nad njo veselili, ji vse dobro v'fhili, in potlej fhli Boga gorezhe profit, de naj ji mozh in stanovitnost da.

Umbelina je vsa shalofna, pa tudi poveljena domu fhla, in vse storila, kar ji je s. brat Bernard bil ukasal. Ponishno je oblezhená bila, v' samoti rada shivela, dolgo molila, se pogosto pokila, in v' v'fih rezbeh se ponishna in skerbna kristijana rasodevala. Vsak se je nad to mlado in bogato gospo zhudil; tudi njen mosh se ni malo zhudil nad njenim nag-

lim spreobrnjenjem. On je bil dober, je bil tega vesel, in je Boga hvalil; tudi ji je perpušhenje dal se od njega lozbiti, in iti, kamor hoze, v' samoto Bogu flushit. Kader je s. Umbelina od jarma sakona prosta bila, je shla v' klofhter Tuli, in je ondi do smerti v' pokori bila. V' pokorjenji, v' molitvi, v' salsah in v' vsih dobrih delih je neprenehama Bogu flushila, in mu slo dopadla. Ob kratkim je sosebna boshja flushabniza postala, zhedalje obilnisthi gnade prejemala, in vsim dober sgled dajala. S. Bernard in njeni bogabojezhi bratje so bili njeniga svetiga shivljenja slo veseli. Sedemnajst let je v' stanovitni pokori bila, potlej sholela, in she bliso smerti bila. Kader je s. Bernard to svedil, je hitel do nje, jo lepo uzhil v' boshjo milost, v' saflushenje Jesufovo upati, in sraven njega je mirno umerla, 50 let stara, v' letu 1141.

N a u k.

Gresfnike is ljubeshni sanizhevati.

S. Umbelina, mlada, sdrava, bogata, v' se in v' svet saljubljen, ni vedila, kako delzh je bila sashla; potlej je vedila, kader je pravo sposnanje od Boga prejela. S. Bernard jo je perferzhno ljubil, jo obshaloval, in sa njo molil, vender jo je is ljubeshni do njene flepe dushe sanizheval; ravno tako so jo sanizhevali njeni drugi bratje. Od njih sani-

zhevana je sposnala, obshalovala in opustila svoje grehe. Terdoba s. Bernarda je bila neusmiljena viditi, pa je bila usmiljena in is zhišče ljubesni. To uzhi ravno tako delati s' greslniki, kader je perlošno in dobro. Le varuj se greslnikov is napuha sanizhevati, ker to nikdar ni perpušheno; sanizhuj jih is ljubesni, pa kolikor je prāv, de se framujejo, svoje grehe sposnajo, in jih opusté. Ta modra ojštrost in to pametno sanizhevanje naj bo le od sunaj; v' serzu bodi ponishen in usmiljen, ker si tudi ti greslnik. Nad s. Bernardam se tiga lahko nauzhish. On je svojo nizhemerno sestro, de bi jo ponishal, is ljubesni sanizheval, je is ljubesni sa njeno spreobernjenje molil, in po njenim spreobernjenji is ljubesni Boga hvalil. Šamvel prerok te tudi enako uzhi. Kralju Šavlu je greslno nepokorshino ozhitil, ga oštro svaril, pa tudi gorezhe profil njegoviga spreobernjenja. I. Kralj. 15.

Ne bodi s' hudobnimi prijatel; zhe ne, jim bosh hitro enak. Per kushnih bolnikih se njih bolesni lahko nalesesh, desiravno se boshish: per slabih njih hudobiye lahko navsamesesh, zhe ravno nozhesh: ker se tvoja dusha nevidno ali nezhutno spridi; szhasama sgine strah boshji, in ne bosh vedil, kako in kedaj jim enak postanesh. Zhe rasujsdani vprizho tebe greslno govoré, svari jih; zhe te na slabo napeljujejo; odrezi jim ojštro; ne bodi ne s' smeham, ne s' besedo, ne drugazhi njih grehov deleshen. Od ozhitnih greslnikov se ozhit-

no lozhi, pa profi Boga njih poboljšhanja. Zhe te sanizhujejo, ker nozhesh njih grehov, njih norost deleshen biti, sanizhuj njih greslino sanizhevanje. Š. Janes uzhi: „*Ako ima kdo sapeljiv nauk, ga nikar v' hifho ne vse-mite, tudi ne posdravite ga.*“ II. Jan. 10, v. Ljubesnivi Janes je ljubesen vedno sapovedoval; pa tudi to je is ljubeshni sapovedal, de svojo duslho ohrani nedolshno, in greslhnkam pomagaj se poboljšhati.

Porezhesh: „Zhe tako delam, me slabi sanizhujejo in preganjajo.“ Ta tvoj isgovor te ne opravizhi, temuzh rasodene slabost tvoje mehke dushe. Povej, ti je li shkoda ali dobi-zhik, zhe si od slabih sanizhevan? Zhe se njih rasujsdanju moshko vstavljash, svoji in njih duslhi pomagash; zhe pa v' njih hudobijo dovolish, greslhisl, in jim predersnost dajesh hudobnislhi biti. Ne moreslh biti s' njimi in s' Bogam priatelj; le verjemi, de ne ljubish Boga, zhe se sanizhevanja hudobnih bojish. Ta ki, kteri drusiga ne vedó govoriti ko od nezhistosti ali soper blishnjiga, in drugi ozhitni greslhniki bi se hitro poboljšhali, ako bi saflusheno sanizhevanje prejemali. Ljubi Boga, sovrashi greh, in ne boj se delati po prejetih naukih. Poslufhaj s. Pavla: „*Vsi, kteri ho-zhejo poboshno shiveti v' Kristusu Jesusu, bodo preganjanje terpeli.*“ II. Tim. 3, 12. Tedaj zhe se sanizhevanja ali preganjanja bojish; ne moreslh v' Kristusu Jesusu pravizhno shiveti, ker se hudobnih bolj bojish ko Boga.

M o l i t e v.

O Jesuf! odpusti mi mojo veliko slabost, osdravi mojo maloserzhno dušho, in daj mi ljubesnjivo, pa serzhno modrost, de bom vedil kako se f' svojim blishnjim sadershati. Do sdaj fim bil ves drugazhen, ko tvoj flushabnik f. Bernard in njegova sestra f. Umbelina: nisim skerbel sa zhaft tvojiga presvetiga ime-na, ker fim s' mehkobo, f' perlisnjenim sme-ham ali drugazhi tvojim sanizhevavzam pre-dersnost dajal; zhe me je pa kdo is ljubesni svaril, fim hudo sa dobro vrazheval. Svoje sapeljivze fim shtel svoje prijatle, dobrotnike pa svoje sovrashnike, ker nisim ljubil ne te-be, ne sebe, ne drusih. Paboljshti se ho-zhem in ti, o f. Umbelina! mi spröfi od Boga prav sposnati, kako naj se s' greslni-ki sadershim; spröfi mi tudi krotkost svare-zhe besede ponishno poslushati, de grehov drusih ljudi ne bom deleshen, in svoje opu-stim. Amen.

XXVII. dan veliziga serpana.

S. Zesari shkof in zerkveni uzhenik.

Sveti Zesari je bil rojen na Franzoskim v mestu Shalonu v letu 470. Njegovi katolski in

bogabojezhi starshi so ga skerbno uzhili, in rad jih je bogal. Šhe otrok je bil ubogim filno usmiljen, in njegovo usmiljenje mu je sosebno gnado od Boga sprofilo. Le sedemnajst let star je bil od svojiga shkofa, f. Silvestra, med duhovshino vset, ker je bil sosebniga bogabojezhiga shivljenja. Dvé leti potlej je shel v' klofhter Lerin, kjer je v' pokorshini, v' ponishnosti in v' pokorjenji sveteje shivel. Savoljo nepermerjeniga pokorjenja je v' klofhtu sholel; ko se je pa malo bolje pozhtutil, je bil od apata Porkarja v' mesto Arle poslan, de bi se ondi popolnoma osdravil. Bogabojezhi Eoni je bil v' tem mestu shkof. Ta ga je sposnal, in mafhnika shegnal, de bi bil v' duhovskih opravilih njegov pomagaviz. Šhkof Eoni je nevarno sholel, in pred smertjo rekel: „Shehim, de bi bil Zesari moj nastopnik.“ Zesari je po njegovi smerti v' nesnane kraje is strahu te visoke flushbe sbeshal; pa Bog ga je rasodel, nafhli so ga, in v' mesto Arle peljali. Vfi so ga sheleli svojiga shkofa imeti, in je bil shegnan v' letu 502. Le dvé in trideset let je f. Zesari tistikrat bil star; pa bil je poln rasvetljene modrosti, visoke uzhenosti sosebne svetošti in svete serzhnosti, tedaj perpraven zhe do Jesufovo posvezhevati.

Perva skerb tiga svetiga shkofa je bila odloshiti nadleshno butaro posvetnih opravkov savoljo prihodkov svoje shkofije. Odbral fi je v' to svešte moshe, de bi on le sa svoje in svojih svelizhanje neprenehama delal. Vsako nede-

ljo, vsak sapovedan prasník, in kader mu je perlošno bilo, je boshjo besedo gorezhe osna-
noval. Njegove pridige so sploh bile od ostud-
nosti greha, od lepote kershanških zhednost,
od nizhemernosti sveta, od nebeshkiga kra-
ljestva, od pokore. Ker je na tanko preiško-
val slabosti svoje zhede, je med njo veliko
vrash nashel. Vedil je, de so te grosno shkod-
ljive, de vera savoljo njih pesha, in veliko
hudiga nakopavajo; sato jih je skerbel popol-
nama odpraviti, de bi se njegovi le vsigamo-
gozhniga Boga bali, in le va-nj upali, ne pa
v' vrashne perpomozhke, ktere si je hudizh
ismislil. Ravno tako je skerbel druge hudo-
biye, greshne navade, in kar Boga shali, s'
korenino isrovati, de bi njegove ovzhize vé-
lizimu pastirju Jesusu vshezh bile, in se sveli-
zhale. Njih veliko ga je rado poslušalo in
bogalo, pa eni so v' svoje huji obsojenje ter-
dovratni ostali.

Defiravno je bil s. Zesari ves svet, je bil
vender hudo satoshen per kralji Alariku, de
hozhe njegovim sovrashnikam mesto Arle v' ob-
last dati. Kralj je bil krivoveriz, toraj je ka-
tolshkiga shkofa krivo obdolshenje rad verjel,
in ga je v' drugo mesto poslal. Sveti shkof
je svojim ovzhizam svetobo do kralja perpo-
rozhal v' vsm, kar ni soper boshje sapovedi,
in je shel, kamor je poslan bil. Šam Bog je
svojiga svetiga flushabnika opravizhil pred kra-
ljem in drusimi, ker mu je dal velik zhudesh
storiti. Kralj je to svedil, in ga nasaj v' shkof-
III.

fijo poklizzal. Ob perloshnosti hude vojske je sveti shkof spet per kralji, ravno ko poprej, satoshen bil. Krivoverzi so radi verjeli, ga popadli, sováli, topli, in v' temno jezho vergli. Malo zhasa je bil v' jezhi, ker so mestni sdajavzi bili rasodeti, in on reshén. Ob zhasu te vojske je revnim obilno pomagal: vse svoje premoshenje je rasdal, in ni drusiga premogel ko veliko upanje v' dobrotljivo previdnost boshjo. Škerbel je svoje ovze posvezhevati in svelizhati, pa njegovi hudobni sovrashniki mu niso pokoja dala: v' tretizh so ga satoshili per kralji Teodoriku, de hozhe mesto sovrashnikom sdati. Kralj ga je k' sebi poklizzal; pa kader je tiga svetiga shkofa pred se priti vidil, je is veliziga spofhtovanja do njega vstal, ga prijasno sprejel, se s' njim lepo pogovoril, in ga zhasito nasaj poslal. Kralj je potlej djal: „Bog odpústi njegovim hudobnim toshnikom; ni mogozhe od tiga svetiga shkofa hudiga misliti. Potlej je s. shkofu poslal veliko freberno skledo in v' njej tristo slatov rekozh: „Kralj, tvoj otrok, te prosi, de to malo vsemi v' snamnje ljubesni.“ Š. Zesari je vsel to, pa vse med uboge rasdelil. Kralj je to svedil, ga pohvalil, in she bolj spofhtoval.

Š. Zesari je she veliko vezh dobriga storil, sosebno pa neisrezhenó škerbel sa spreobernjenje slepih krivoverzov, kateri so is greshniga napuha uzhili, de zhlovek is svoje mozhí samore kaj dobriga sa svelizhanje delati.

Nar nevarnisthi nauk je ta, sato si je on, sve-
sti uzheniz svetiga Avgustina in pokorni otrok
katolshke zerkve, slo persadeval ga pokon-
zhati. She shtirideset let je bil shkof, in je
prisfel zhaf vezhniga plazhila; sbolel je, in
sveto umerl ravno ta dan v' letu 542. Zhu-
deshi, ktere je delal, sosebno pa njega zhisti
nauki, gorezhofst, terpljenje, usmiljenje in dru-
ge dobre dela bodo v' vednim spominu v' ka-
tolshki zerkvi.

N a u k.

Opravljanje je gresfno in shkodljivo.

Kdor le pomisli sosebno bogabojezhe shiv-
ljenje s. Zesarja, lahko vidi neisrezheni hu-
dobo njegovih toshnikov; pa prekanjeni oprav-
ljivzi dosti hudiga najdejo tudi, kjer ni podo-
be hudiga, ker je njih serze polno hudiga.
Koliko so nevosfhljivi fariseji vedili soper ne-
dolshniga Jesusa hudiga govoriti! Tudi njego-
ve zhudeshe so flabo raslagali rekozh: „V'
imenu Belzebuba, vishiga hudizhev, hudizhe
isganja.“ Opravljivzi so polni nevosfhljivoſti,
sato so hudobni in prekanjeni; oni vedo ta-
ko govoriti, de hudizha storé beliga, svetni-
ka pa zherniga. Ravno od tih govori s. Pa-
vel: „Njih gerlo je odpert grob, s' svojim
jesikam so golufno ravnali, pod njih shnab-
li je modrasov strup.“ Rimlj. 3, 13. Mo-
dri pravi: „Preklet je podpihovaviz in dvo-

jesizhnik; sakaj on jih bo veliko med seboj mirnih sdrashil.“ Širah 28, 15. To ti dofi prizhuje od opravlživza hudobe.

Opravljanje samore biti reſnizhno, laſhnjivo, pohujſhljivo, ſhkodljivo. Zhe rasode-neſh, kar rasodeti ne ſmeſh, ſi opravlživiz, zhe ravno reſnizo govorish. Zhe je potreb-no govoriti, reſnizo, govòri, pa is dobriga ſer-za, kterimu in koliko gre govoriti. ſluſhab-niki, kteri ſo goſpodarju hiſhnikovo krivizo is potrebe in ſavoljo veſti rasodeli, niſo gre-ſhili, in niſo bili opravlživzi; hiſhnik je bil odſtaavljen, pa je bil ſam ſvoje ſhkode kriv. Vzhaſi je dolſhnoſt rasodeti krivizhno ali ne-poſhteno ſhivljenje drusih; pa ſe mora is do-briga ſerza govoriti, kader, koliko in komur je treba. Zhe bres potrebe rasodenefh gre-he ſvojiga bliſhnjiga, greſhiſh; huje greſhiſh, zhe s' laſhnjivim govorjenjem ſvoje brate po-hujſhaſh, ali komu ſhkodo ſtorish. Oprav-ljanje ima vezhkrat trojno hudobo: je laſh-njivo, pohujſhljivo in ſhkodljivo. Jeſik hu-dobniga opravlživza je ko ognjena pſhiza v rokah ſlepiga, pa neuſmiljeniga zhloveka. Reſ-nizhno je to, kakor ſ. Jakop pravi: „*Jeſik (hudobniga opravlživza) je nepokojna hudo-ba, polna ſmertniga ſtrupa.*“ Jak. 3, 8.

Opravljanje je groſno ſhkodljivo. Oprav-lživiz rani ſvojo duſho, pa tudi bliſhnjimu lah-ko dela veliko krivizo. Prizhevanje tiga ima-mo vſak dan pred ozhmi: doſti jeſe, prepira, nepokoja, ſhkode, pohujſhanja in drusiga hu-

diga je savoljo hudobnih jesikov. Eni govore is lakomnosti soper blishnjiga, kakor hudobni hlapez Šiba, kateri je svojiga gospoda Mifiboseta per kralji Davidu krivizhno satoshil is krivizhniga konza njegovo premoshenje dobiti. II. kralj 19. Drugi opravljajo svojiga blishnjiga is nevoshljivosti; is nje je Doeg Idu-mejiz Ahimeleka per Šavlu satoshil, in f' tim nedolshnimu Ahimeleku, in vfi njegovi drushini smert nakopal. I. kralj. 22. Kdo samore vse shkode in krivize popisati, ktere je neusmiljeno opravljanje napravilo?

Bodi varen v' govorjenji; pa tudi prehitro ne verjemi vsaki besedi, ker lashnjiviga neumneshi veliko govore. Nisi nedolshen, zhe si le sam nizh hudiga soper blishnjiga nisi ismislil; gerdiga opravljanja si kriv, zhe le sa drusimi neumno govorish. Pravish: „Ref, sim govoril, pa le enimu, le eni, in sraven tudi profil, de naj nobenimu drugimu ne pravi.“ O neumnes! sakaj si se v' drusiga sanel, zhe se sam nisi hotel premagati? Ti nisi molzhal, uni tudi ne bo, in vsa fara bo hitro tiga greshniga opravljanja polna. Molzhi od tiga, kar ti modra ljubesen molzhati sapové; ukròti svoj nepokojni jesik, de ti in drugi vshivate mir, de sebi in drugim krivize ne delash. Š' krivizhnim opravljanjem Boga shalish, svojo dusho ranish, si nepokoj delash; svoje brate pobujshujesh, in jim došli hudiga nakopavash. Š. Peter pravi: „Kdor

hozhe vefelo shivljenje imeti, in dobre dni viditi, naj ne govori hudiga.“ I. Pet. 3, 10.

M o l i t e v.

O moj Bog! bodi mi ušmiljen, ker sim savoljo svojih grehov-veliziga ušmiljenja potreben. Neisrezhenno veliko grehov imam, in kar sim le s' jesikam pregreshil, je bres shlevila. Moj jesik je sapopadik vse krivize, je štrupen, neušmiljen, pohujšhljiv in škodljiv: v' té in v' svoje brate sim greshil, ker sim prenaglo, neumno in hudobno govoril. Pa sakaj sim svojiga blishnjiga opravljal, sdrashbe in krivize delal? Sato, ker je moje serze prasno prave ljubeshni; is hudiga serza je moj jesik hudo govoril. Torej te profim, napolni me s' zhisto ljubeshnijo; sakaj le ljubeshen preshene vso hudobo, in da modrost. Obljubim varnishhi biti v' svojim govorjenji; pred govorjenjem bom premislil tvojo sveto voljo, tudi kaj, koliko in komu gre govoriti ali molzhati. O Gospod! daj mi na proshnje svojiga flushabnika s. Zesarja zhisto ljubeshen in rasšvetljeno modrost, de s' svojim jesikam ne greshim, temuzh de s' njim tebe hvalim, in blishnjimu v' nebefa pomagam. Amen.

XXVIII. dan véliziga serpana.

Sveti Avgushtin, škof in zerkveni ozhak.

Sveti Avgushtin, nar bolj rasvetljeni uzhenik ali ozhak katolfske zerkve, je bil rojen v Afriki v' mestu Tagastu v' letu 334 trinajst dan listoviga gnoja. Njegov ozhe je bil Patrizi, njegova mati Monika. Patrizi je bil nevernik in rasujsdan, Monika je bila kristjana in boga-bojezha. Njegova sveta mati ga je skerbno in sveto uzhila, posebno mu je ognjeno perporozhevala ljubesnjiviga Jesusa ljubiti. To perporozhevanje je v' njegovim serzu tizhalo, tudi kader je bil od greslhne ljubesni oslepljen. Ozhe Patrizi je ves drugazhen bil: njemu ni bilo mar svojiga fina Avgushtina boga-bojezhiga imeti, ampak le uzheniga in flovezhiga. Š. Monika si je slo persadevala ga nedolshniga ohraniti, pa Avgushtin je raji svojiga neverniga ozheta in svoje natorno poshelejenje poslusshal. Ozhe ga je v' veliko mesto Kartago v' sholo poslal. V' spazhenim mestu, od slabih tovarshev obdan, od svoje svete matere delezh, je padel v' saderge, kterih je sam iskal, in predersno hodil po potu nezhistosti v' vezhno pogubljenje. Desiravno je shivel po svoji spazheni volji, ni miru imel, ker ga je vest smiraj pekla, in je veliko britkost prestal. Boshja naredba je, de,

kdor s' grehi ishe miru, ga ne najde; to ni le praviza, je tudi milost, de greslnik spogna, kako je hudo Boga sapustiti, in de ga ishe s' resnizhno pokoro. Mladenizh Avgushtin je bral bukve posvetnih modrijanov, pa te mu niso dopadle; je bral s. pismo, pa ga ni mogel umeti, ker je njegovo serze bilo polno hudiga: shelel je sebi in Bogu slushiti, kar ni mogozhe. Desiravno je nekoliko shelel Bogu slushiti, ga je vender gerdo poshelejenje in lakomnost posvetne zhashti v' fushnosti dershalo.

Avgushtin, v' svojih mislih visoko uzhen, je sazhel druge uzhiti. Vsi so ga ljubili, poslusnali in hvalili; pa obshalovanja, ne hvale je bil vreden. Kader je bil trideset let star, je shel v' Milan ali Majland posvetne modrosti uzhit, in tudi ondi je bil visoko hvaljen. Boshja milost mu je dala shelje pridige s. shkofa Ambrosja slishati. V' sazhetku ga je rad poslusnal is natorne radovednosti; pa szhasama je tudi njegovo serze obzhutilo nekaj prijetne mozhi rasodetih resniz, ktere je s. Ambrosi ljubesnivo osnanoval. Svete resnize, ktere je she rad poslusnal, so mu she vezh notranjiga nepokoja napravile, ker so mu greslino shivljenje ozhitale, kteriga is prevelike slabosti she ni sazhel premagovati. Velikokrat je svojim prijatlam pravil od svojih vestnih bolezhin; pa je le she ostal, kar je bil. Njegova dobra mati, s. Monika, je is Afrike v' Milan do njega prishla, de bi bila nad njim

zhula, in ga je profila in nagovarjala, de naj se spreoberne. Rad jo je poslušal, pa slabava navada ga je smiraj v' lushnosti dershala. Avgushtin je vse vedil, kar so posvetni modrijani pisali; pa njegovo serze ni bilo rasvetljeno. Sklenil je s. pismo brati, in resnize sheljno iskati; posebno rad je bral pisma s. Pavla, ki prizhujejo od potrebe gnade boshje, bres ktere se nizh dobriga ne samore. Stanovitno branje in premishljevanje listov s. Pavla mu je v' serzu obudovalo dopadenje do vsiga dobriga, in vnemalo shelje sveto shiveti; pa komaj je verjel, de bi samogel svoje hude navade popolnoma opustiti. Ljubesen do resnize in ljubesen do greha ste se vedno vojskovali v' njegovim serzu; nozh in dan mu ni bilo miru, ker je she rasdeljen bil med Bogam in svetam.

Avgushtin, gnan od vestniga nepokoja, je shel rasvetljeniga boshjiga namestnika, mashnika Simplizjana, obiskat. Vse mu je povedal, kar ga je teshilo, in potlej ga je sveta profil. Sveti mashnik ga je lepo uzhil, in mu tudi lepo perpovedoval, kako se je posvetni modrijan Viktorin serzhno spreobernal, in se ponishno Jesusovimu jarmu podvergel. Avgushtin je sdihoval, in milo jokal, zhedalje bolj je shelel se spreoberniti; vender so ga stare navade, desiravno manj ko poprej, v' grehu sadershevale. Malo zhafa po tim je k' njemu mogozhen gospod zesarjeve hishe prišel. Ta mu je od shivljenja s. Antonja pu-

shavnika veliko povedal; tudi je pravil, da sta se dva njegova tovarsha v' zesarjevi hihi svetu odpovedala, in shla v' samoto Bogu slušati. Avgushtin je vse rad poslušal, kar je deshelski gospod pravil, in po njegovim odhodu je svojimu prijatlu Alipju rekel: „Si slishal, kaj mi tukaj delamo? Šmo modri, vender nevedni; priprosti pojdejo v' nebela, mi pa ne bomo sa njimi hodili?“ Vse v' ognji je bil Avgushtin, kader je to govoril, sakaj snotraj ga je neisrezhenno peklo. Potlej sta vstala, in na vert shla, ter se vsedla. Avgushtin je sdihoval in jokal neprenehama, ker je v' njegovim serzu filno vojskovanje bilo. De bi loshej premishljeval in jokal, se je od svojiga prijatla Alipja odlozhil, in shel pod figovo drevo v' sénizo, ter se vsedel. Obilnihi solsé so se mu vderle, na vse glas le jokal in sdihoval po reshenji is hudih navad. Dokler je v' tej veliki britkosti bil, je slishal glas: „Vsemi in beri.“ Per sebi je imel bukve listov s. Pavla; te je v' roke vsel, odperl, in na te besede sadel.: „*Shivimo poshteno ne v' poshreshnosti in v' pijanosti, ne v' nezhišnosti in nesramnosti, ne v' kregi in nevosljivosti; temuzh oblezite Gospoda Jesusa, in ne stresite mesu po njegovih sheljah.*“ Takrat je v' svojim serzu zhudno premenjenje obzhutil, možno voljo je imel le Bogu slušati, in svojiga poshelenja nikdar vezh ne poslušati. Svojimu prijatlu Alipju je vse to povedal, in po tim k' sveti Moniki hitel, ter

ji ravno to povedal. To slishati je ona polna veselja Boga bres konza usmiljeniga sahvalila, in ga profila, de naj mu she obilnisthi gnado da. Njegovo spreobrnjenje je bilo resnizhno in stanovitno; f' svojo sveto materjo je v' samoti shel, in se skerbno perpravljjal sveti kerst prejeti; per f. shkofu Ambrosji pa se je dal sapisati med novinze v' veri. O veliki nozhi sta bila on in njegov prijatel Alipi kershtena. Tri in trideset let je bil star takrat Avgushtin. Ves ponovljen in prerojen od gnade f. Duha, je neisrezheni vesel bil, in tudi do smerti Bogu stanovitno slushil.

Š. Avgushtin je kmalo po prejetim kerstu domu shel. Bliso mesta Tagasta je nekaj lastnine imel. Ondi je v' samoti v' drushbi svetih prijatlov ko v' kloshtru shivel v' vednih solсах, v' molitvah in v' pokorjenji tri leta; potlej je vse svoje prodal, in ubogim dal. Savoljo nekiga svetiga opravka je shel v' mesto Hipon, kjer je njegovo sveto shivljenje she snano bilo. V' zerkev gre, kjer je shkof Valeri vernim perporozhal kaziga svetiga mosha svediti, kteriga bi mashnika shegnal, in pomagavza imel v' svojih duhovskih opravkih. Verni so se f. Avgushtina poperjeli, in shkofa s' enim glasam profili ga mashnika shegnati, kar se je tudi sgodilo. Š. Avgushtin se ni mogel ubraniti; pa bil je nesrezheni shalofen, in neprenehama je jokal, ker se je tiga visoziga stanu nevredniga shtel. On je jokal, shkof pa in vsi verni so bili veseli, ker je bil

svetiga shivljenja in poln modre uzhenosti. Ref, ni mogozhe popisati, kako je sveto shivel, in koliko je fkerbel sa svelizhanje Jesufove zhede. Vfi dobri so ga bili veseli; on pa je le svojo nevrednost vidil, in se savoljo nje ponisheval. Defiravno se je nevredniga fhtel, se vender ni mogel fhkofijstva ubraniti; v' letu 395 je bil fhkof mesta Hipona shegnan. S. Pavlin prizhuje, de je bilo njegovo povishanje vfi zerkvi v' prid, ker je neisrezhenofkerbel sa zhiftoft in lepoto katolfhke zerkve. Vlak dan fkoraj je pridigoval, pa tako, de so ga tudi priprofti lahko umeli, neisrezhenofjubesnivo, tudi serzhno in ojstro, kakor so ga verni potrebovali. Defiravno je bil fhkof, je vender shivel v' pokorjenji, v' ubofhtvu, in se ni hotel od drusih lozhiti. Popotnike je rad pod streho jemal, njim in ubogim obilno pomagat, vse uzhil v' miru shiveti, fi slo persadeval ljudi mirovati; vse je vfm bil, de bi bili vfi Kristufu podobni. Is vfih deshél so k' njemu hodili, ali mu pifali savoljo dufhnih potreb; tudi fhkofje so ga sa svet poprashevali, ker je bil od Boga f' sofebnofmodroftjo napolnjen.

Njegova gorezhofst, uzhenofst in serzhnofst se je sofebnofrasodevala soper krivoverze, kterih je bilo dofti v' Afriki in drugej. Is serzajih je ljubil, in is ljubefni jih shelel spreoberniti; sato se jim je serzhnofvftavljal s' mezhem befede hoshje, in jih je framotil, de bi s' sapeljivimi nauki nedolshnih ne sapelja-

li. Bog ga je s' gnado, modrostjo in serzhnostjo napolnil, in nihzhe se ni mogel njegovi rasvetljeni uzhenosti ustaviti. Veliko uzhenih bukev je spisal, in njegovi zhisti nauki so lhe sdaj v' katolski zerkvi nepremagljivo oroshje soper vse hudobije in hudobne, slasti soper tiste, kateri povishujejo zhloveshko mozh, in pomanjshujejo potrebo gnade boshje. On je skufil, kako reven je bil bres gnade, koliko je potlej s' njeno pomozhjo delal; prav sato ga je Bog isvolil, de bi bil serzhen vojshak soper prevsetne krivoverze, kateri niso hotli sposnati spazhenosti in nesmoshnosti zhloveshke pokashene nature. Od ognja ljubeshni do Boga je gorelo njegovo serze, in ponishnost ga je uzhila do smerti le sa zhasht boshjo in sa svelizhanje blishnjiga delati. Njegova ponishnost je bila v' vsm: zhe je bil hvaljen, se je ponishal; zhe je bil sanizhevan, se je ponishal; zhe je dobro delal, se je ponishal; le Boga je hvalil, sebe pa pokoril. Kader so mu krivoverzi ali drugi grehe pred kerstam storjene ozhitali, je djal: „Ti me opominjajo, de naj ne posabim boshje milosti, od ktere sim odpushenje grehov prejel.“ Njegova globoka ponishnost je nashla slabosti in pregreshe v' rezeh, ktere drugi in tudi bogabojezhi sanizhujejo. V' svelizhavnim strahu je vedno shivel, desiravno je sa zhasht boshjo vedno delal.

Velika nadloga je prishla nad permorsko mesto Hipon, kjer je shkof bil. Sovrashniki so s' vojsko obdali mesto, in ga silno nadle-

shevali. Š. Avgushtin je Boga is ferza profil, de naj ne da mesta neusmiljenim sovrashnikam v' roke, ali de naj njega is svetá vsame, de bi nefrezhe svojiga ljudstva ne vidil. V' tretjim meszu te strashne vojske je sbolel, in is tiga je sposnal, de ga Bog is svetá klizhe. Škerbno se je k' smerti perpravljaj, bral in premishljeval Davidove psalme od pokore, mило jokaj, in profil Boga, de naj ga v' nebefa vsame. Š. Pofidi, pisar njegoviga shivljenja, prizhuje, de je s. Avgushtin, ko je bolan leshal, nekiga bolniga otroka s' zhudeshem naglo osdravil. Ta sveti shkof, in rassvetljeni uzhenik je 76 let star, ravno ta dan v' letu 430 mirno v' Gospodu saspal, in shel v' nebefa vezhniga plazhila vshivat, ker je po svojim spreoburnjenji veliko in stanovitno sa zhasht boshjo terpeti.

N a u k.

Zhudno vojskovanje hudiga poshelenja in gnade v' ferzu s. Avgushtina.

Hudo poshelenje in gnada sta eden drugimu soper: zhe hudo poshelenje gospoduje, je gnada premagana; zhe gnada ali ljubesen gospoduje, je hudo poshelenje premagano. Tudi gresznika, ki je svojih grehov sushnik, gnada opominja, in tudi v' njem je she nekaj strahu boshjiga; pa hudo poshelenje se mogočno vstavlja. Gresznik, v' greh saljubljen,

zhe she kaj vere ima, ne more popolnoma mirno shiveti; vezh ali manj vestniga nepokoja zhuti po velikosti flepote, ktero so grehi v' njegovo serze vlili. Bog ga samore naglo, in kader hozhe, spreoberniti, kakor je Šavla in druge naglo spreobernil, ker je njegova gnada vfigamogozhna. Nar mozhnejshi hudo poshelenje se ne more gnadi boshji vstavljati, zhe hozhe Bog mogozhno in stanovitno gnado dati; pa Bog po navadi le toliko pomaga, de se greschnik samore poboljšhati, pa tudi de teshkost zhuti. To ga uzhi ponishnosti, molitve in varnosti; to ga ponishuje, ker ga preprizha, de sam ne samore nizh dobriga; ga perganja Boga profiti gnade; ga uzhi po sadobljenim odpushenji varno shiveti.

Greschnik, dokler greh ljubi, se boji in brani poboljšhanja. Š. Avgushtin tako govori: „*Teshko in mozhno verigo svojih hudih navad sim vlazhil sa seboj, bal sim se odklenjen biti; nerad sim posluschal lepo zhistost hvaliti; reshenja sim se bal, ker sim sushnost ljubil.*“ Dokler je tak bil, se ni nizh vojskoval, ker je svojo nesrezho she ljubil; vest ga je fizer smiraj pekla, pa mozhno poshelenje je pezhenje vesti v' njem gafilu.

Greschnik hozhe in nozhe, sheli in se boji, si persadeva, pa s' mozhno voljo nozhe spreobernjenja. To zhudno vojskovanje gnade boshje in greschniga poshelenja je dolgo zhutil, in na tanko popisal f. Avgushtin f' te-

mi besedami: „Sim sdihoval po reshenji, de
 „bi le tebi, o Bog, dopadel; pa sim se sve-
 „saniga zhutil od svoje terdovratne volje.
 „Hudizh me je v' svoji oblasti dershal, in
 „v' fushnosti imel. Hudo poshelenje je mo-
 „jo voljo spazhilo; s' dovoljenjem v' greh
 „sim si hudo navado napravil; huda na-
 „vada me je v' grehe morala, pa to je bilo
 „radovoljno. Volja tebi, o Bog, s' zhistim
 „ferzam flushiti, se je v' meni budila; ven-
 „der je nesmoshna bila drugo voljo pre-
 „magati, ktera je is hudiga poshelenja, is
 „greshne navade bila. Dvé volji ste v' me-
 „ni bile, ena sveta, druga greshna; ena od
 „gnade, druga od poshelenja. Te dvé ste se
 „vojtkovale, in moje ferze tergale. V' sebi
 „sim zhutil resnizo besed s. Pavla: Duh she-
 „li soper meso. Bil sim ko saspan otrok
 „kterimu starshi sapovedó vstati. Sheli star-
 „she ubogati, vstati; vender se da od slad-
 „kiga spanja premagati, in spet saspi. Tako
 „sim jest vedil, de sim bil dolshen vstati, in
 „k' tebi, o Bog! iti; shaloften sim bil svo-
 „je lenobe, vender sim v' grehlih tizhal. Djal
 „sim v' svojim ferzu: Sdaj, sdaj vstanem;
 „she majhno pozhakaj, poboljšhati se ho-
 „zhem: pa sim le odlashal, ker se mi je
 „sladko sdelo v' grehlih shiveti. Slisshal sim
 „boshji glas v' svojim ferzu: Le vstani: le bersh!
 „vzhafi sim sdihoval in jokal, vender me je
 „nasprotna volja premagovala.“ Tako se je
 s. Avgufhtin dolgo vojtkoval, vzhafi mozhneje

vzhasi slabje po velikosti gnade in hudiga poshelenja. Usmiljeni Bog mu je popolnoma premagati dal savoljo odreshenika Jesufa; potlej je ne s' rasdeljenim, ampak s' vsm serzam stanovitno flushil.

O kristjan! premisli dobro, kaj hudiga pernese radovoljno dovoljenje v' skufhnjave. Tudi v' zhloveku, ki je fushnik gresnih navad, ostane she vera, nekoliko strahu boshjiga in nekako dopadenje do Boga, pa to ga ne reshi, to mu le grenko vojskovanje, in pezhenje napravi; le mogozhna gnada mu da resnizhno vstati. Bres mogozhne gnade gresnik hozhe in nozhe, sheli in se boji, ima shelje, pa nesmoshne shelje, zhe sladkost gnade popolnoma ne premaga sladnosti greha. Bogu bodi svest, in shivi v' vfi ponishnosti; sam lahko greslish, pa sam se poboljshati ne moresh, ker je resnizhno, kar s. Pavel govori: „*Ne per njem, kteri hozhe, ampak per Bogu je, kteri se usmili.*“ Riml. 9, 16.

M o l i t e v.

O ljubesnivi Ozhe nebeshki! ne sapusti me nikdar, ker sam is svoje mozhi nizh ne samorem. Nevoshljivi hudizh po moji edini dushi streshe, sapeljivi svet me moti, nadleshno meso me skufha, sam hitim v' pogubljenje, in bom pogubljen, ako mi ti ne pomagash. Šim preprizhan, vender she premalo, kako slaba je moja volja; daj mi svo-

jo neisrezheno slabost bolj sposnati, de se p-
nishujem, te is serza profim, in obilno gna-
de od tvoje milosti prejmem. O s. Avgufhtin!
tvoja slabost mi prizhuje, kako de fim slab;
tvoje dolgo vojskovanje me uzhi, koliko si mo-
ram persadevati vesi starih navad rastergati;
tvoje poboljšhanje in tvoja stanovitnost v' do-
brim mi prizhuje, kaj samorem s' pomozhjo
gnade boshje: toraj pròsi sa-me usmiljeniga
Boga, de naj mi obilno gnado savoljo Jesusa
da, de, ker fim te v' grehah posnemal, te tu-
di v' reznizhni pokori. Spròsi mi pravo spre-
obernjenje in stanovitnost v' boshji flushbi, de
moja dusha tukaj le Boga ljubi, in potlej ga
hvali vekomaj. Amen.

XXIX. dan véliziga ferpana.

Svetiga Janesa kerstnika smert.

Sveti Janes kerstnik, od Boga isvoljen odre-
shenika Jesusa osnanovati, in mu pot ali ljudi
s' pokoro perpravljati, je bil do tridesetiga le-
ta v' pufhavi, de bi se s' vednim pokorjenjem,
s' molitvijo in premishljevanjem k' timu ime-
nitnemu opraviu perpravljaj. Bog mu je sa-
povedal is pufhave iti, od Jesusa prizhevat,
in pokoro osnanovati. Vse to je svesto oprav-
ljaj, ljudi uzhil, in kersheval v' Jordanu. Nje-

govo fosebno svešto shivljenje in njegovi sve-
ti nauki so ga slovezhiga storili; vsa deshela
je bila polna njegoviga imena, vsi so ga visoko
spofhtovali, in zelo menili, de je obljubljeni
odreshenik. Š. Janes je svedil, de je kralj
Herod Antipa k' sebi vsel Herodiado, sheno
svojiga she shiviga brata Filipa, kar je po
hoshji postavi ojštro prepovedano, je k' nje-
mu shel, in mu serzhno rekel: „*Ni ti perpu-
sheno sheno svojiga brata per sebi imeti.*“
To potrebno in saflusheno svarjenje je terdo-
vratniga kralja Heroda filno raskazhilo, bersh
ga je ukasal v' shelesje sakovati, in gnati na
grad Makeron v' jezho. Nesframna Herodia-
da je bila te krivize slo vesela; tudi je kralja
Heroda vedno nadleshevala, de naj ga umo-
ri. Pa on ni hotel, ker se je ljudstva bal;
tudi je svetost Janesovo spofhtoval, in ga po-
slufhal, v' rezheh, ktere niso bile njegovi
greslni ljubeshni soper.

Š. Janes je to mu storjeno krivizo voljno
preterpel. Škoraj eno leto je bil v' jezhi, pa
smiraj jih uzhil, kteri so ga obiskovali, so-
sebnost je fkerbel, de bi vsi, in slashi njegovi
uzhenzi sposnali odreshenika Jesusa. Perlosh-
nost, ktere je hudobna Herodiada smiraj she-
lela, s. Janesa umoriti, je prishla. Herod je
v' dan svojiga rojstva veliko obedo napravil
vojvodam, poglavarjem in pervakam is Gali-
leje. Nezhista Herodiada je svojo hzhher Šalo-
mo napravla, de je shla, in pred kraljem in
njegovimi povabljenimi plesala. Herodu in

tudi vſim povabljenim je ſilno dopadla. Tedaj je kralj djal deklétu: „Pròſi me: kar ho-
zheſh, in dal ti bom, bodi tudi poloviza
mojiga kraljeſtva.“ Vſe to je ſ' perſego po-
terdil. Šaloma je hitela, in ſvojo hudobno
mater popraſhala: „Kaj hozhem profiti? Re-
kla ji je: „Pròſi glavo Janesa kerſtnika.“ Gre
pred kralja, in proſi, de naj ji da Janesovo
glavo. Kralj je bil tiga ſhaloſten; ker je pa
bil vprizho vſih ſ' perſego obljubil ji dati,
kar koli bo proſila, je is napuha premagal
veſt. Poſlal je ſ. Janesu glavo odſekat, in jo
rekel v' ſkledi dati dekletu. Šaloma pa jo je
ſvoji materi dala. Š' tim je bilo njeno neu-
ſmiljeno ſerze naſiteno, in je v' greſhnim mi-
ru nezhiſto shivela. Ko ſo ſ. Janesa uzhenzi
ſvedili, de je umorjen; ſo ſhli, njegovo ſvelo
truplo vseli, in zhaſtito pokopali. Š. Hiero-
nim prizhuje, de ſo kriſtjani njegov grob ſlo
zhaſtili, in na proſhnje ſ. Janesa kerſtnika ſo-
ſebne gnade prejeli.

N a u k.

Is poprejſhnjiga popiſovanja.

Š. Janes kerſtnik, ſveſt ſluſhabnik boſh-
ji in ſerzhen oſnanovaviz Jeſuſov, je nezhiſt-
nika Heroda pravizhno ſvaril; ſavoljo tiga je
bil v' jezho verſhen, in potlej umorjen. Uzhi
ſe od njega ſvojiga bliſhnjiga ſvariti, kader
koli mu troje ſvarjenje pomagati ſamore. Go-

vòri is ljubesni in ob perloshnim zhasu; pa govòri po sgledu f. Janesa is sgoli ljubesni do Boga in do blishnjiga. On ni smerjal kralja, temuzh rekel mu je: „*Ni ti dopusheno svojiga shiviga brata shene per sebi imeti.*“ Š' temi besedami mu je hotel dopovedati, de mu ne on, ampak Bog sapové ptujo sheno od sebe poslati. Zhe blishnjiga is jese svarish in kolnefh, ne svarish is ljubesni, ampak is serda. Modri pravi: „*Svarjenje ni refnizhno (ni pravizhno), ktero se v' jesi godi.*“ Širah 19, 28.

Kralj Herod je bil na svetiga Janesa sa- voljo pravizhniga saflusheniga svarjenja slo rasferden. To je vfm terdovratnim gresfhni- kam navadno: ti ne sovrashijo svojih grehov, ampak sovrashijo usmiljene uzhenike in dru- ge dobrotnike, kateri si persadevajo njih du- sho svelizhati. Herod je fizer sposhtoval in poslusfal f. Janesa, pa ne tam, kjer ga je poshelenje flepilo. Premisli sebe, morebiti si tudi ti na svarjenje jesen, kader je tvoje po- glavitno poshelenje sadeto; se tudi spovedni- ka bojish, kateri te hozhe lozhiti od tistiga, kar tvoja slabost gresfhno ljubi. Zhe je tako, si sam vofhish pogubljenje. Šalomon pravi: „*Kdor svarjenje sovrashi, bo umerl (bo po- gubljen).*“ Prip. 15, 10.

Dékliza Šaloma, ktera je pred Herodam in povabljenimi plesala, ni bila njegova hzhi, ampak njegoviga brata Filipa in njegove she- ne Herodiade, ktera je tistikrat f' pohujsha-

njem vse deshele s' Herodam shivela. Nesramoshljiva dékliza, od svoje neposhtene matere nauzhena, je vprizho kralja in od njega povabljenih plesala, in vsem dopadla. Š. Ambrosi v' tretjih bukvah od devishtva tako govori: „*Kaj pravite vé bogabojezhe shene? Glejte, kaj uzHITE, in kaj odsvetujte hzheram. Pleshe, tode preshestnize hzhi. Klera je poshtena in zhista, uzhi svoje hzhere Boga se bati, ne plesati.*“ Dev. III. 6. Ples, kakoshen je sdaj, slasti ponozhi, je semenj, kjer nezhisti duh skushnjave prodaja. Ples je vojski enak, v' kateri so eni ranjeni, eni ubiti, eni sdravi ostanejo; vender so vsi v' nevarnosti. Radovoljna in nepotrebna nevarnost ni bres greha, telesna ne, dušna she manj. Job tako govori od rasujsdaniga ljudstva: „*Njih otrozi per igrah skazhejo. Boben in zitre nosijo, in se per glashenji musike veselê. Svoje dni v' dobrim preshive, in v' hipu v' grob gredo. Ti (kteri se nesramno veselê) pravijo Bogu: Pojdi od nas, sa snamnje tvojih pot ne maramo.*“ Job. 21, 11 — 14. Vezh ko ima kdo nezhistiga ognja, bolj ljubi te norosti; pa slepo poshelenje se ne da preuzhiti, ker sa snanje boshjih sapoved ne mara, in pravi Bogu: pojdi od nas. Kader je obletniza tvojiga rojstva in kersta; sahvali Ozhetta stvarnika, Šina odreshenika in f. Duha posvezheavza sa vse prejete gnade, ponôvi obljuje per kerstu storjene, in ne posnemaj norzov, kteri hudo sa dobro Bogu vrazhujejo.

Herod, od fleepiga dopadenja omamljen, je f' persego naglo obljudil, in hudobno dopolnil, kar je neumno obljudil. Bil je perpravljen polovizo fvojiga kraljestva dati sa plazhilo neframniga fkakanja. On je podoba tifih, kateri drago plazhujejo grehe in pogubljenje, kateri fvoje premoshenje rasmezhejo rafujsdanim in norzam favoljo kratkiga grefhniga vefelja; ubogim pa fo terdi, tirjavzam krivizhni, in tudi fvojim otrokam neufmiljeni. Varuj fe grehu flushiti; zhe fi fushen greha, te bo flepa ljubesen v' mnoge hudobije napravila, in tvojo duſho pogubila. Nezhiftoft je Heroda napravila, de je nedolshno kri f. Janesa kerſtnika prelil; tudi tebi bo doſti hudi-ga nakopala, zhe fe je ne varujeſh. Vedno proſi Boga, de naj tvoje ferze ohrani nedolshno; tako boſh v' vſim pravizhen.

M o l i t e v.

O moj Bog! zhe premiflim fvetof in terpljenje tvojiga flushabnika f. Janesa kerſtnika, lahko ſposnam fvojo mehkobo in krivizo. On je pokoro ofnanel, in defiravno je nedolshen bil, je vender le v' pokorjenji shivel, je refnizo govoril, in po refnizi shivel, je grefhnike fvaril, in od grefhnikov favoljo pravize umorjen bil; kakofhin fim pa jeſt? Mehko ſhivim, grehe ponavljam, ſa refnizo in krivizo mi ni mar; fim, kakorſhniga me hozhejo flabi ljudje imeti. Ne de bi bil po tvojim

svestim flushabniku shivel, fim shivel po sgledu neusmiljeniga Heroda, po sgledu nezhište Herodiade, in njene nesramoshljive hzhere; vender fim bres strahu. O Gospod! daj mi sposnati svoje slabo shivljenje, ogrenjui mi vse grešne veselja, daj mi duha pokore, napolni me s' Jesufovimi duham, de me posihmal ne bo drusiga veselilo, kakor tebi is vse dushe flushiti. Ši bom persadeval po sgledu s. Janesa v' pokorjenji shiveti, in sa tvoje sapovedi vse preštati, de, kader me bo smert v' vezhnost preselila, milost od tebe sadobim. Amen.

XXX. dan véliziga serpana.

Sveta Rosa deviza.

Sveta Rosa je od uboshnih, pa katolških staršev rojena bila v' Ameriki, v' mestu Limi, v' letu 1585. Bila je per s. kerstu Isabela imenovana; ker je pa njeno oblizhje bilo lepó rudezhe, so ji rekli Rosa ali Rosha. Tiga perdjani imena ni bila vesela; pa ni si mogla pomagati, ker so jo vsi tako imenovali. V' zhašt Marije devize, ktero je sosebno zhaštila, se je hotla imenovati *Rosa s. Marije*. Bog je svojo flushabnizo Roso s' svojo gnado sosebno rasvetlil. Šedem let stara ga je ljubila, hvalila, in v' njegovo zhašt shivela; nobena

rezh je ni veselila, le Bog sam in boshje rezhi. Od mladosti si je v' sgled svojiga shivljenja isvolila sosebno boshjo flushabnizo, s. Katarino Šijenzhanko. Po tej je shivela v' pokorshini, v' samoti, v' terpljenji, v' molitvi, v' postih. Po dnevi je hodila delat, ponozhi je shivala, in s' saflushkam svojim ubogim starshem pomagala. Med delam je svoje serze le v' Boga imela, in kader koli je mogla, je gorezhe molila, skerbno premishljevala, Boga hvalila, in se posvezhevala. Vsa polna je bila svetiga ognja zhiste ljubeshni do Boga; njeno serze je le v' nebesih bilo, semlja ji je bila dolina solš. V' tej ljubeshni si je Jesusa svojiga shenina isvolila, in mu svoje devishstvo sa vselej v' dar dala. Marijo devizo je sosebno ljubila, in jo s' zhistim shivljenjem zhahtila. Ni drusiga shelela, kakor po vsi sveti volji na tanko shiveti, in svojo edino dusho svelizhati.

Š. Rosa je v' uboshstvu, v' terpljenji, v' samoti in v' zhistosti veselo flushila Bogu. Njeni ubogi starshi, is upanja kake telefne pomozhi, so jo v' sakon namenili, in jo filno nadleshevali, de naj se omoshi; pa ona ni hotla v' to dovoliti, ker se je bila Jesusu v' dar dala. Starshi ji niso odjenjali, so jo sanizhevali, profili, strahovali, in vse pozheli, de bi jo v' sakon napravili; pa nizh niso per njej opravili. Njih nadleshnost ni bila po volji boshji. Starshi nimajo oblasti otrok filiti v' ta ali ta stan; oni naj otrokam pomagajo s' molitvijo in s' dobrim svetam, de si stan po volji

boshji isvolijo, file pa jim ne smejo delati so-
per voljo boshjo. Ker s. Rosa njih nadlesh-
nosti drugazhi ni mogla premagati; je shla v'
blishnjo samoto, je oblazhilo bratovshne s.
Dominika oblekla, in v' drushbi vezh bogabo-
jezhih deviz sveto shivela. Takrat je bila dvaj-
set let stara. V ljubi samoti, v' sveti drush-
bi je sosebno flushila Bogu, vedno delala ali
molila, smiraj se postila, od Boga, od Jesu-
sa, od Marije, od dobrot nebeshkiga kraljestva
govorila, in shivela, kakor de bi she od sve-
ta odlozhena bila. Terpljenja in ponisheva-
nja je bila smiraj sheljna; ojstre oblazhila je
nosila, na terdi in bodezhi postelji malo po-
zhivala, in le toliko jedla, de je shivela. De-
firavno je njeno shivljenje popolno bilo: je
vender Bog perpustil, de je bila dolgo sku-
shana od telesne slabosti; tudi je veliko ter-
pela savoljo dolsiga bolehanja. Kar ji je nar-
bolj hudo bilo, je to; de je skoraj petnajst let
bila v' veliki dushni temoti in v' zhudni mers-
loti, kakor de bi bila od Boga sapushena;
svesto mu je flushila, pa bila je bres vfiga
obzhutniga veselja. Njeno dobro dusho je to
grosno bolelo; vender ni od dobriga odstopi-
la, ni obupala, s' ponishno stanovitnostjo, s'
mogožno pomozhjo Marije je vse skushnjave
premagala. Bog je njeno svestobo s' sosebnim
notranjim veseljem she na tim svetu obilno
plazhal, in potlej jo v' svoje kraljestvo s' frezh-
no smertjo vsel. Le trideset let stara je umer-
la v' letu 1617. Veliki shkof v' mestu, vfi ko-

rarji in mogozhni so njeno sveto truplo zha-
stito k' pokopalishu spremili. Bog je svojo
svesto flushabnizo s' velikimi zhudeshi flove-
zho storil.

N a u k.

Od dushne mlazhnosti in temote.

S. Rosa je Bogu smiraj svešto flushila, vender je bila f' temoto in mlazhnostjo dolgo skufhana. Ta dushna nadloga je njeni dobri dushni bolj bolezhā bila od vsih telesnih smertnih bolezhin, ker se je bala Bogu neprijetna biti. Desiravno je to filno strashno in bole-
zhe, je bilo vender usmiljena skufhnja in tu-
di perpomozhik v' popolnishi pravizhnost. De
je bila skufhnja in perpomozhik, je njeno sta-
novitno vojskovanje, njena nepremakljiva sve-
stoba in vedno persadevanje Bogu zhedalje sve-
steje flushiti prizhevalo. Ta neperpravnost,
mlazhnost in neobzhutnost je s. Roso grosno
bolela; pa stanovitna svestoba v' dushnih brit-
kostih ji je obilnishi plazhilo saflushila.

Notranja mlazhnost ali neobzhutnost dush-
niga veselja v' boshji flushbi je dobrim dusham
filno teshavna, pa dobra; ker loshej sposnajo
svojo slabost, se obilnishi ponishujejo, v' svo-
jo mozh manj upajo, se od sveta bolj odlo-
zhijo, se s' Bogam mozhneje sdrushijo, in se
ga terdnejshi dershe. Dobre dushe bres no-
tranjiga veselja v' boshji flushbi so v' velizih

teshavah; mislijo, de nizh dobriga ne delašo; menijo, de so njih posti, molitve, spovedi, obhajila in vse druge dela slabe: to jim je smertna britkost, ker se bojé od Boga odlozhene biti: kterimu is vse dushe flushiti shelé. Te dushe so, tako rekozh, sraven krishaniga Jesufa krishane, in s' njim v' smertnih britkostih. Lahko jih vezhkrat obidejo misli vse dobre dela opustiti, ali nevredno od Boga misliti; tudi so lahko skushane od svojiga slabiga telefa, in ne vedó, zhe v' te skushnjave dovolijo ali ne. Vse britkosti samore namnoshtiti duszna temota, v' kateri ne vedó prav raslozhiti, ali so to skushnje ali shtrafnige; ne vedó kaj jim je storiti, zhesar se varovati.

Dusha tako bodezhe in nevarno skushana je rasvetljeniga spovednika slo potrebna; zhe ga je dobila, ga mora flushati, tudi zhes svojo vest, ker je ta slo sadershana in v' veliki temoti. Š' ponishno pokorshino in s' stanovitno svestobo samore spet sadobiti mir in gorezhost; sakaj tema, v' kateri je vest, in notranji viharji so skushnje, ne sapushenje. Zhe se pa dusha ne da modrimu spovedniku voditi; zhe sem ter tje hodi, per ljudeh tolashbe ishe, in je svojovoljna, pokashe, de ji ni mar njeno svelizhanje, in si je veliko hudiga sama kriva.

Ali je mlazhnost in neperpravnost skushnja in perpomozhik v' popolnishi pravizhnosti, se is tega vé, zhe je dusha zhedalje ponishnishi; zhe zhedalje manj v' se upa; zhe ne

opu
vse
sku
je
fi
svel
noz
prej
tudi
ali
di,
loste
bno
zhe
za
spos
svoje
per
flush
nish
stvan
lo i
ne
svoji
sodb
si;
tvoje

opušha svojih dobrih del, in si slo persadeva vse po volji boshji delati; zhe se smiraj vofluje soper svoje slabosti in fkušhnjave; zhe je svoje merslote slo shaloftna, in gorezhe profi Boga, de naj ji pomaga. Zhe je v' tem svefta; bo po viharji prifhla tihota, in po temni nozhi perfijalo ljubo solnze, obilnifhi gnade bo prejela.

Mlazhnoft, merslota, neperpravnoft, je pa tudi doftokrat saflushena fhtrafniga, je lenoba ali sapufhenje. Ali je fhtrafniga, se is tega vidi, zhe kristjan svoje dushe mlazhnofti ni shaloften, zhe is ferza nozhe moliti, zhe nepotrebno fkerbi sa svét, zhe ifhe polvetniga vefelja, zhe k' fpovedi poredko hodi, zhe fvojiga ferza ne premifhluje, in si ne persadeva se fposnati, in poboljshati. Premifli, o kristjan! svoje ferze in svoje shivljenje; ifhi pomozhi per Bogu, per modrim fpovedniku; tega polufhaj, de svoje dushe ne sgubifh.

M o l i t e v.

O moj Bog, globoko se ponisham, in ponisheval se bom vedno pred tvojim velizhafvam. Tvojim vfigavednim ozhem je vse gofo in odgernjeno; jest pa le malo vem, zelo ne vem, kaj se v' mojim ferzu godi, in zene svojih del ne fposnam. Nesvedljive fo tvoje fodbe, zhudne fo pota tvoje pravize in milofli; toraj ne vem, zhe fim tvojiga ferda ali tvoje ljubefni vreden. Mersloto zhutim v' se-

bi, in neperpravnost po tvoji sveti volji shiveti; pa ne vem, ali je to skušnja moje vere ali shtrafniga mojih grehov. O Gospod! rasvetli moje dušne ozhi, ogrej moje mlazhno serze, daj mi ljubesen do tebe. Naj mi bo to snano ali nesnano, zhutno ali nezhutno, nizh ne dé; de me le ne sapustish, de me le vodish v' nebeshko kraljestvo. O s. Rosa! ki si tudi v' velizih dušnih britkostih Bogu svesta ostala, spròsi mi stanovitno svestobo, de v' nobenih teshavah Boga ne sapustim; de mi britkosti in sopernosti, zhe jih tukaj terpim, vezhne dobrote saflushijo. Amen.

XXXI. dan véliziga serpana.

S. Rajmund kardinal.

Sveti Rajmund je bil od shlahtnih staršev rojen na Shpanskim v' letu 1204. Njegov ozhega je v' sholo poshiljal, pa le sato, de bi bil perpraven sa domazhe opravke; potlej ga je na kmete poslal zhut nad njimi, in skerbet, de bi mu pravizhno in svesto delali. Mladi Rajmund je fizer po ozhetovim povelji skerben bil, pa skerbel je tudi v' samoti se posvezhevati. Premishljeval in molil je kader koli mu je perloshno bilo, se je sosebno perporozheval ljubesnivi prezhisti devizi Marii, in njeno

blishnjo zerkev pogosto obiskoval. Veliko zhalja je gorezhe profil Boga, de naj mu da svediti stan, kteriga bi si isvolil, in v' njem svojho dusho svelizhal. Bog ga je uflifhal, in mu dal svéto veselje v' bratovshino iti, ktere minih so fkerbeli sa reshenje kristjanov is fushnosti nevernikov. Is tiga dobriga konza je shel v' mesto Barzelono f. Petra Nolaszka, poglavarja vfih usmiljenih bratov, profit, de naj ga med svoje duhovne otroke vsame, in uflifhan je bil. Ker je she poprej poln dobre volje bil Bogu popolnoma flushiti, in je le s' boshjim svetam v' klofhter shel; je po vfih boshjih in klofhterskih sapovedih svésto shivel, in je she starim miniham sgled popolnamasti bil.

Š. Rajmund ni drusiga mislil, ko v' klofhttru tizhati in se posvezhevati. Ali oblastniki so kmalo sposnali njegovo veliko modrost, serzhnost in svetost; poslali so ga v' Afriko v' veliko mesto Algér. Ondi je nashel dosti kristjanov, ki so v' fushnosti nevernikov bili, in jih resheval. Kader je bil pa ves denar rasdal, je sam se ponujal in dal v' reshenje in sastavo svojih vjetih bratov. V' tej perloshnosti je rasodel svoje mozhne ljubesnjive shelje po sgledu Kristusovim svoje shivljenje postaviti sa svoje brate; rad bi bil svojo kri prelil v' njih reshenje. Poglavar mesta ga je vsel v' sastavo obljudljeniga denarja, in svojim flushabnikom varovati dal; pa ti so s' njim neusmiljeno ravnali, in ga fkoraj umorili. Mestni oblastnik,

kader je to svedil, jim ga je prepovedal zhes mozh preobkladati, in tudi mu perpushtenje dal po vsem mestu hoditi. Ne is usmiljenja, ampak is lakomnosti je oblastnik to sapovedal, de bi po njegovi smerti obljubljeniga denarja ne sgubil. S. Rajmund je hodil po mestu, in vjete kristjane skerbeno uzhil, slasti poterpeshljivosti in stanovitnosti v' veri; tudi nevernike je uzhil, in njih nekaj spreobernil. Mestni oblastnik, kader je to svedil, se je filno rasferdil, in ga obsodil v' smert; potlej si je premislil, in ga ukasal neusmiljeno pretepati. S. Rajmund je vesel terpel savoljo presvetiga imena Jesusa, in jih ni jenjal uzhiti, kateri so ga hotli poslushati. Oblastnik, she huje rasferden, je rabeljnu ukasal Rajmunda po vsem mestu voditi in tepsti, potlej na fredimesta mu shnable prevertati, jih s' kljuzhavnizosakleniti, de bi govoriti ne mogel, in v' temno jezho do reshenja ga vrezhi. Le takrat so mu shnable odklenili, kader so mu dali jesti. S. Rajmund je osem meszov v' tih velizih bolezninah bil; pa vedno je Boga hvalil, de ga je vredniga storil savoljo svete vere terpeti.

Usmiljeni kristjani so v' Alger obljubljen denar poslali, in s' tim je bil s. Rajmund reshen. Papesh Gregori IX., de bi tiga Jesusoviga prizhevavza povishal, ga je kardinala postavil. S. Rajmund ni nizh maral sa to visoko zhasht; v' kloshter je shel, in je v' uboshtreshivel, ko bi sadnji minih bil. Lepshi in vrednishi je bila njegova ponishnost od visoke sa-

do
de
Ne
ho
Pa
dan
um
shn

besn
ljub
bil
re f
nost
je v
brat
neva
nosti
Ljub
se je
Jane
sedo
3,
zhe
sveta

podo
II

dobljene zhaſti. Papeſh ga je v' Rim poklizal, de bi ga v' ſoſebnih opravkih pomozhnika imel. Nerađ je ſhel is kloſhtra; ker ſe vender ni hotel papeſhevimu povelju vſtaviti, je ſhel. Pa v' meſtu Kardoni je ſbolel, in ravno ta dan v' letu 1240, ſheſt in trideſet let ſtar, umerl. Veliki zhudeſhi ſo ſe na njegove proſnje godili.

N a u k.

Kako ljubiti duſho in telo bliſhnjiga.

Šveti Rajmund je bil poln gorezhe ljubezni do bliſhnjiga, ker je Boga is vſe duſhe ljubil. S' denarjem uſmiljenih dobrotnikov je bil med nevernike ſhel vernih odkupovat, ktere ſo neverni ropavzi v' ſvojo deſhelo v' ſuſhnoſt odpeljali. Sebe je v' nevarnoſt poſtavljal, in je veliko terpel, de bi duſho in telo ſvojih bratov reſhil. Njih duſha je med neverniki v' nevarnoſti bila, njih telo je bilo v' hudi ſuſhnoſti; toraj jim je s' vſo mozhjo pomagal. Ljubil je bliſhnjiga po ſgledu Kriſtufa, kteri ſe je dal v' naſhe odreſhenje, in delal, kar ſ. Janes ſapové: „*Otrozhizhi! ne ljubimo le s' beſedo, ampak v' djanji in v' reſnizi.*“ I. Jan. 3, 18. Tudi ti ljubi bliſhnjiga ſavoljo Boga; zhe ga ljubih ſavoljo Boga, je tvoja ljubesen ſveta, delavna in ſtanovitna.

Ljubi duſho ſvojiga bliſhnjiga. Duſha je podoba boſhja, ſtvarjena ſa nebeſhko kralje-

stvo, rešena s' presveto kervjo Jesufovo. Zhe
 dushe blishnjiga ne ljubish, si Bogu nepoko-
 ren, in neusmiljen brat svojih bratov; ne
 moresh svelizhan biti. Bog sapové blishnjiga
 ko sebe ljubiti, Jesus je to sapoved ponovil,
 vse pisma od tiga govoré, in tudi natora pri-
 zhuje. Ljubesen ne more neskerbna biti. to
 je nemogozhe; zhe tedaj sa blishnjiga ne sker-
 bish, sam prizhujesh, de ljubeshni ni v' tebi.
 Modri pravi: „*Bog je vsakimu sapovedal*
sa blishnjiga skerbeti.“ Sirah 17, 12. Zhe
 nozhesh sa blishnjiga skerbeti, si brat neusmi-
 ljeniga Kajna, kateri je djál: „*Ali sim jesti*
varh svojiga brata?“ Zhe svojiga blishnjiga
 dushe ne ljubish, je tudi tvoje usmiljenje do
 njegoviga telefa prasno ali slabo.

V' zhim morash ljubiti ali ljubesen ska-
 sovati do dushe svojiga blishnjiga? Skerbi
 njegovo dusho svelizhati; tako jo ljubish, in
 ji ljubesen skasujesh. Pomagaj blishnjimu v'
 nebefa s' gorezho molitvijo, s' dobrim sgle-
 dam s' svetim ukam, s' usmiljenim svarje-
 njem, s' vsm, kar mu pomaga, v' dobro,
 in ga obvaruje hudiga. To je kratko rezhe-
 no; pa filno shiroko sega, in sapopade vse
 dolshnosti, ktere imash do dushe blishnjiga.
 Dolshan si fosebno skerbeti sa svelizhanje ti-
 stih, ki so tvoji skerbi srozheni, sa svoje otro-
 ke, drushino, podloshne, blishnjo shlahto. Zhe
 sa dushe blishnjiga ne skerbish, greshish; hu-
 je greshish, ako jo pohujshash, in ji poma-
 gash v' pekel.

Ljubi tudi telo svojiga blishnjiga, pa ljubi ga sveto savoljo dushe in savoljo Boga. Ljubesen do telefa samore biti gresfna, natorna ali sveta. Gresfne ljubeshni je dosti na svetu, ta je mnoga, pa sleherna je is hudiga poshelenja. Natorna ljubeshen je savoljo blishnjiga mirnosti, perljudnosti in drusih lastnosti. Le sveta ljubeshen je Bogu vshezh; sveta je pa, zhe varujesh telo svojiga blishnjiga, si mu usmiljen, in mu pomagash savoljo Boga. Premisli ljubeshen, ktero je s. Rajmund imel do svojih bratov, in lahko vesh, kakoshna mora tvoja biti. Slo je skerbel sa prostost njih telefa; she bolj pa, de bi njih dusha per nevernikih ne opefhala, in pogubljenja ne bila. Ravno tak namen morejo imeti tvoji telefni darovi in perpomozhki, ktere blishnjimu skasujesh; fizer je tvoje usmiljenje sgoli natorno ali slabo. Nikoli ne posabi Jesusovih besed: „*To je moja sapoved, de se med seboj ljubite, kakor sim jest vas ljubil.*“ Jan. 15, 12. Jesus nas je sveto ljubil; toraj moramo mi tudi dushe in telo blishnjiga sveto ljubiti.

M o l i t e v.

O Jesus, sgled, uzhenik in sapovedovaviz svete ljubeshni! kaj ti bom per sodbi odgovoril? Drusiga ne najdem v' tvojim s. evangelji ko ljubeshen perporozhevati in sapovedovati, tvoji s. apostelni in vsi tvoji namestniki tvojo sapoved vedno ponavljajo, sam vem, de

ni ljubeshni do tebe bresh ljubeshni do blishnjiga; vender ali malo ali flabo blishnjiga ljubim, ne pa kakor sebe savoljo tebe. Zhe prav premislim svoje serze, vidim ali lakomno, ali nezhisto, ali natorno ljubeshen do blishnjiga. O Gospod! odpusti mi to veliko sadolshenje, daj mi ljubeshen do blishnjiga, kakorshno fi ti do vseh imel; vse fi ljubil, de bi vse svelizhani bili, in ravno po tej ljubeshni fi bom jest persadeval svojiga blishnjiga ljubiti. O s. Rajmund! kteri fi nevarnosti in britkosti serzhno prestal is ljubeshni do blishnjiga savoljo Boga, sprosi tudi meni enako serzhno, delavno in stanovitno ljubeshen, de ljubeshnjivimu Jesusu dopadem. Amen.

K i m o v z.

I. dan kimovza.

Sveti Egidi ali sveti Ilen, apat.

Sveti Egidi ali sveti Ilen je bil kraljeviga rodu, rojen v Greshki desheli, v' slovezhim mestu Atenu. She v' mladosti je skerbil sveto

uzhenost dōsezhi, in po vſih ſapovedih shiveti. Po ſmertí ſvojih ſtarſhev je vſe ſvoje premoſhenje ubogim rasdal, ker je od njih loſebno uſmiljen bil. Enkrat je vidil bolniga in napol nasiga berazha; v' ſerze ſe mu ſmili, in ſvoje ſgorno oblazhilo mu da. Berazh ga oblezhe, in ſe hitro osdravi. Ta zhudesh ſe je rasglafil, in vſi ſo ſ. Egidja zhaſtili, in ſvetnika imenovali. Ta zhaſt ga je groſno pekla, tako, de je ſklenil ſvojo deſhelo ſapuſtiti. Sapuſti jo, in prepelje ſe zhes morje na Franzoſko. V' meſto Arle k' ſlovezhimu, ſvetimu ſhkofu Zesarju je ſhel, in per njem dve leti bil, de bi ſe bolj na tanko uzhil po volji boſhji shiveti. Potlej je ſhel na hribe v' ſamoto, kjer ni drusiga v' shiveſh imel ko ſéli in mleko koſhute, ktera je vſak dan v' njegov berlog priſhla. Veliko let je v' puſhavi vſim ljudem nesnan v' veliki ſvetoſti shivel, pa Bog ga je rasodel. Eniga dne ſe je permerilo, de ſo pſi Franzoſkiga kralja, kateri je po tiſtih hribih na lov hodil, oſledili in goniti ſazheli koſhuto, od ktere mleka je ſ. Egidi shivel. Koſhuta beſhi hitrejſhi, ko more, in gre na ravnost v' berlog ſ. Egidja. Kralj je ſa njo ſhel, in jo vgledal per boſhjím moſhi; bila je per njem ko domazh pervajen kuſhek. Kralj ſe je zhudil, in ſ. Egidja ſazhel ſlo ſpoſhtovati. Œosidal mu je ondi kloſhter. Vezh dobrih ljudi ſe je ſ. Egidju perdruſhilo, in uzhil jih je po vſih ſapovedih, tudi po ſvetih Jeſuſovih v' popolnamashti shiveti. Vezh let je bil v' ti

ljubi pufhavi, in ondi je f' sladko smertjo svoje sveto shivljenje fklenuil. Š. Egidi je shivel ob zhasu papesha Šimaka, to je okoli 500 let po Jesufu. Leta in dneva njegove smerti ne moremo svediti.

N a u k.

Kaj pomaga vfe, zhe fe duſha pogubi?

Šveti Egidi fe je s' gnado boſhjo preprizhal, de je duſho svelizhati nar potrebnifhi. Ni le vedil, kar tudi flabi kriſtjani vedo, de je duſha vredniſhi od vſiga, ker je podoba boſhja, edina in neumerjozha; temuzh tudi mozh te raſodete reſnize je zhutil, po vſih ſapovedih ſveſto shivel, in ſvojo duſho reſnizhno svelizhal. De bi jo loſhej svelizhal, je ſvoje veliko premoſhenje ubogim raſdal, v' daljno deſhelo ſhel, in v' ſamoti do ſmert bil. Prave frezhe je iſkal, in f' ſvetim shivljenjem jo je naſhel, ſakaj ſmert ga je v' vezhne dobrote preſelila.

Kaj ti bo pomagalo, v' vſih greſhnih veſeljih shiveti, ako duſho pogubiſh? Ali ne miſliſh, kakor hudobniki, od kterih modri govoril: „*Vshivajmo prizhujozhe dobrote, ſakaj to je naſh del.*“ Modr. 2, 6. 9. Ti ſo tako govorili, ker ſo fe v' ſerzu motili, in niſo drusi ga shivljenja verovali; ti pa verujeſh drugo shivljenje, in vender ſlabo shiviſh. Uni ſo fe v' ſvojih miſlih motili, ti pa ſe v' ſvojih

delih motifh; verujesh, de je dusha neumer-
 jozha, in shivish, kakor de bi vezhniga shiv-
 ljenja ne bilo. Kaj ti bo pomagalo vse vese-
 lje in dobrote svetá vshivati, zhe bosh potlej
 od Jesufa preklet, in med hudizhe vershen?
 Drusiga ti ni mar, ko se veseliti, norzheva-
 ti, smejati, igrati in delati, kar koli tvojim
 pozhutkam dopade; kakoshna bo po smerti f'
 tvojo dusho? Premisli, kaj Šalomon govori:
*„Kmalo po veselji pride shalovanje. Norez
 bo od svojih del nasiten.“* Prip. 14, 13. 14.
 Hozhe rezhi: Shivljenje je slo kratko; po
 tim kratkim shivljenji bo vezhna shalošt, kte-
 ro si zhlovek f' svojim slabim shivljenjem sa-
 flushi.

O kristjan! premisli pravizhno sodbo bosh-
 jo, lepe nebesa, strashni pekel in neskonzh-
 no vezhnost. Jesuf te bo pravizhno sodil, so-
 jen bosh po naukih, ktere je uzhil; po sodbi
 pojdesh v' hisho svoje vezhnosti, kjer nobeni-
 ga premenjenja vekomaj ne bo. Rasujsdani
 nezhistniki, neusmiljeni gospodovavzi, prev-
 setni bogatini, gerdi poshreshniki in pijanzi
 in drugi svojovoljni gresniki, kakoshno ohla-
 denje imajo sdaj v' peklenfskim bresnu? Še
 bo kdo hvalil, menish, v' peklu, de je bil
 oblastnikom nepokoren, de je drugi spol sale-
 soval, svoje flabe pozhutke nasitoval? Na ve-
 komaj ga bo peklo, ker si je boshjo kletev
 nakopal, in bo vekomaj svojo nespamet ob-
 shaloval. Kar je kdo na svetu imel, je dru-
 gim ostalo; hudo saflushenje samo je s' njim

fhlo, in bo nad njim ostalo na vse vezhne zhase. „*Greshnik bo plazheval sa vse, kar je hudiga storil; vender ga ne bo konez.*“ Job. 20, 15. Smiraj bo plazheval, nikoli poplazzhal.

Premisli, in pravizhno sodi svoje shivljene, in poboljšhaj ga, de ne bošh od Jesusa pravizhno obsojen. Upašh v' nebesa iti, pa med ktere svetnike pojdesh? Med apostelne, ko nizh ne skerbišh sa zhašt boshjo, in druge pohujšhašh? Med marternike, kateri so kri prelili sa svete sapovedi? Med spokornike, kateri so svojo dušho in svoje telo pokorili? Med pufhavnike, ko si v' svet saljubljen? Med devize, ko nesramno shivišh? Opušti svoje pregrehe, delaj neprenehama sa srezhno vezhnost, in ti bo dobro vekomaj. Bogastvo, oblast, zhašt, veselje, in kar si bodi, ti ne bo pomagalo, ako ne skerbišh svoje dušhe svelizhati; zhe jo pa svelizhašh, bošh Boga vekomaj hvalil, de ti je dal s' premagovanjem, pokorjenjem, poterpljenjem in s' drusimi dobrimi deli nebesško kraljestvo saflushiti. Persadevaj si *skosi voske vrata v' nebesško kraljestvo priti.*“ Luk. 13, 24.

M o l i t e v.

O Jesus! tvoj svesti flushabnik s. Egidi je svoje veliko premoshenje med uboge rasdal, vse dobrote svetá sanizheval, v' samoto shel se pokorit, in v' pokorjenji do smerti ostal,

ker je hotel in fkerbel svojo edino dusho svelizhati. Nifim fizer dolshan vfiga premoshenja ubogim rasdati, v' berlog iti, od vsih odlozhen shiveti; pa sakaj v' svet neumno upam, sa posvetno prevezh fkerbim, v' slabe drushbo hodim, v' igrach in v' norostih zhas sapravljam? O Gospod! na proshnje tvojiga ljubiga prijatla f. Egidja mi ogreni vse gresne veselja, daj mi okufiti nekaj kapeljiz tvojiga greniga kelha, povsdiguj moje shelje k' nebeskim dobrotam, daj mi fkerbeti sa svojo edino neumerjozho dusho, de pride, kader se bo od telefа lozhila, v' tvoje kraljestvo te vshivat vekomaj. Amen.

II. dan kimovza.

S. Shtefan, Ogerski kralj.

Ogri so is daljne deshele prishli v' to, ktero se po njih Ogerska deshela imenuje. Serzhni pa tudi neusmiljeni vojshaki se bili, in sraven she slepi malikovavzi. Njih vojvoda je bil v' desetim veku ali stoletji Gejsa, nevernik in terd, vender usmiljen f' popotniki, kateri so od drugod v' njegovo deshelo prishli. To njegovo usmiljenje je bilo sazhetik njegoviga in njegove hishe spreobrnjenja. Popotniki, kateri so savoljo svojih opravkov is kershanskih

deshél na Ogerfko hodili, so mu dopovedovali, de je le kerfshanska vera resnizhna, in so ga uzhili usmiljeno gospodovati. Bog ga je f' svojo gnado rasvetlil; on in njegova shena Šarota, tudi drugi so se dali kerstiti. Gejsa in njegova shena Šarota sta bogabojezhe in mirno shivela. Po nju spreobrnjenji je bil f. Šhtefan rojen, namrezh okoli leta 978. Škerbno sta ga v' pravizhnosti redila, de je she v' mladosti sgled vfiga dobriga bil. Vojvoda Gejsa, ozhe f. Šhtefana, je sveto umerl v' letu 997.

Š. Šhtefan, defiravno mlad, je modro in pravizhno kraljeval; fosebno je fkerbel svoje podloshne preuzhiti, in Jesusu perdobiti. Svoje vojfhake je velikokrat vkup poklizal, jih v' sveti veri uzhil in nagovarjal, de naj le praviga shiviga Boga molijo. Defiravno jih je le prijasno in ljubesnjivo nagovarjal malike sapustiti; ga vender veliko terdovratnih malikovavzov ni hotlo poslushati. Med njimi je bil knes Kupa, terd malikovaviz, mogozhen in serzhen vojfhak. Ta je druge v' f. Šhtefana nadrashil. Neverniki so se spuntali, in obdali veliko mesto Vesprin, v' katerim je f. Šhtefan bil. Nevernikov je bilo ko péfka, kristjanov pa malo; vender so neverniki hitro premagani bili, tudi knes Kupa, poglavar puntarjev, je bil ubit, ker je vfigamogozhni Bog kristjanam pomagal. Š. Šhtefan je sato Boga hvalil, in je v' zhaft Ogerfkiga vojaka, f. Martina fhkofa, velik klofhter ondi sosidal. Kar je nevernikov she shivih ostalo, so she-

shali, in se vojvodu, f. Štefanu, vdali. No-
beniga sadershka potlej ni bilo; vender pa ni
svojih podloshnjih f' filo moral v' katolfsko
zerkev, ker mora vera biti prostovoljna; le s'
ljubesnjivimi nauki si je persadeval jih prepri-
zhati in spreoberniti. Š. Štefan je is tiga
konza is kerfhanfskih deshel bogabojezhe du-
hovne dobival, jih oskerbel s' vsm, jih f' svo-
jo oblastjo spremljal, je klofhtre sa fhole in
zerkve sidal; zhedalje vezh in vezh je kristja-
nov bilo, in dobro serze bogabojezhiga vojvo-
da Štefana je od veselja poskakovalo.

V' letu 1000 je f. Štefan poslal v' Rim
papeshu Šilvestru II. povedat, kar je v' svoji
desheli savoljo Jesusove vere storil, in ga pro-
fil, de naj vse to poterdi. Papesh je bil te
novize vesel, je vojvodu f. Štefanu kraljevo
krono poslal, in tudi slat krish v' snamnje
njegove apostolske gorezhofsi. Š. Štefan je
poklizal duhovfshino in pervake svoje deshe-
le, in se dal ozhitno kronati Ogerfskiga kra-
lja. To je storil ne savoljo svoje zhafti, te-
muzh de bi ga njegovi podloshni v' svoj prid
bolj spofhtovali in flufhali. Devizo Marijo
je fofebno pomozhnizo vfiga Ogerfskiga kra-
ljeftva isvolil, njej v' zhaft veliko zerkev po-
stavil, in vsm perporozhal, de naj jo fofebno
zhafté. Nekteri fofedje, njegovi zhafti nevofh-
ljivi, so s' vojsko na Ogerfsko fhli; pa f. Šte-
fan jih je s' boshjo pomozhjo premagal, in s'
njimi mir storil f' to oblubo, de bodo pustili
v' svojih deshelah f. evangeli osnanovati. To

prizhuje, de ni svojiga dobizhka, ampak le rasfhirjanja Jesufovig a kraljestva ifkal. Š. Štefan je tudi saveso sfiril s' Nemfshkim kraljem, f. Henrikam, kteri je potlej zefar bil. Ta mu je dal svojo bogabojezh o sfestro Giselo sa she- no, ktera je bila vfa vneta sa vero in sa vse dobro. Š. Štefan ni bil le bogabojezh krist- jan, ampak tudi moder in pravizhen kralj: fkerbel je sa frezho svojih podloshnih; zhul nad oblaftniki, de bi pravizhno ravnali; ojfiro prepovedal in fhtrafoval ozhitne hudobije in krivize; ojfiro prepovedal vse fhege in nava- de, ktere fo svetimu evangelju soper; sa vdo- ve, sapufshene otroke, druge reveshe in slafli bolnike fkerbel, ravno kakor de bi bil vfihi ozhe. Le v' ftrahovanji hudobnih je bil obla- ften, fzer pa s' drusimi ves ponishen; tudi uboge je med svoje ljube brate fhfel, jih rad poslufhal, in jim pomagat.

Š. Štefan je ubogim obilno dajat. Ker pa ni bil le ufmljen, ampak tudi ponishen, fe je bil enkrat preoblekel, de bi ga ne po- snali, in berazhi ne vedili, kdo de je. Bera- zhi, med kterimi je fveti kralj nesnan bil, fo per njem dofti denarja zhutili, in fo fe sazhe- li s' njim prepirati; vfak je hotel dofti preje- ti, in fo fe krivizhno jesili. Neki is njih fo ga prijeli, ga na tla vergli, ga otepli, ves de- nar mu po fili vseli, in fhli. Š. kralj je vftal, v' zerkev Marije devize fhel, in k' njej tako go- voril: „Glej, o kraljiza nebefhka in moja lju- ba gofpa, kako fo tvoji vojfhaki s' menoju de-

lali! Ako bi moji sovrashniki bili, bi she vedil kako jih ukrotiti; ker so pa otrozi tvojiga Šinu in mojiga odrefhenika, poterpim voljno vse njih sanizhevanje.“ To pokashe njegovo usmiljeno in poterpeshljivo duſho. Bil je poln ljubeshni in pokorſhine do Boga; sato je vse nadloge in bolesni voljno poterpel. Bog ga je s' mnogimi nadlogami obiskoal, ena pa je bila filno bolezh. Vſi otrozi so mu pomerli, in na sadnje tudi prelubi fin Emerik, she odrashten in vef bogabojezh, she namenjen in isvoljen njegov naſtopnik. Š. kralj je terdno upal, de bo fin Emerik usmiljeno, pravizhno in sveto v' frezho vſiga kraljeſtva kraljeval; pa Bog ga je poprej v' nebefa vſel. Ljubeshnjivi ozhe, f. Šhtefan, se je Bogu popolnoma podvergel, ker je bil v' ponishni pokorſhini vkoreninjen. Kmalo potlej se mu je druga ſhiba napovedala. Zefar Konrad je na Ogerſko s' veliko vojsko ſhel. Kralj f. Šhtefan se je s' dobrimi deli na vojsko napravljal; pa she pred bojem so se Nemzi preſtraſhili in sheſhali, ker jih je Bog f' ſtraham napolnil.

Kakorſhno ljubeshen je f. Šhtefan do sovrashnikov imel, prizhuje ta le pergodba obilno. Šhtirje mogozhni, pa hudobni pervaki njegoviga kraljeſtva so ſklenili ga po tolovajſko umoriti. Bili so nad f. kralja ſerditi savoljo tanke pravize, per kateri so derſhani bili. Takrat je f. kralj bolan leshal, in ta okoljſhina se jim je perloſhna sdela. Eden is njih je v' mraku s' golim mezhem pod plajſhem v'

kraljev hram shel. Kralj je terdo vprašhal, kdo de je. Pertekli so domazhi, hudobnik se je prestrašhil, in mezh is roke spustil. Takrat je pokleknil, in kralja ponishno profil, de naj mu odpušti. Dobri kralj mu je odpuštil, in Boga sahvalil, kteri ga je milostljivo obvaroval. Ni mogozhe vfiga popisati, kar je ta f. kralj is ljubeshni do Boga in do blishnjiga dobriga storil. Sidal je veliko zerkev, kloshetrov in bolnishniz ne le na Ogerfskim, ampak tudi v' Rimu, v' Jerusalemu in drugej, de bi verni, uzhenzi, popotniki in bolniki vso streshbo, dushno in telefno, imeli.

Ta sveti kralj se je skerbno perpravljaj is tiga svetá iti, ker mu je velika telefna slabost smert napovedovala. Vezh shkofov in deshelnih oblastnikov je pred-se poklizal, jih lepo profil in opominjal, de naj v' miru shivé, in vedno skerbé sa rasshirjanje kershanske vere. Vef vdan v' boshjo voljo, je svete sakramente prejel, in mirno umerl 15. dan veliziga serpana v' letu 1038. Ravno v' prasn timer vnebovsetja Marije se je, kakor je shelel, is tiga svetá lozhil, ker je Marijo fosebno zhashtil. Kraljeval je 41 let, in 69 shivel, pa smiraj Bogu v' zhasht in blishnjimu v' prid. Bog je tiga svojiga svestiga flushabnika pred in po smerti f' zhudeshi povishal.

lje
un
kr
gu
v'
nje
sti
sho
od
zhl
mo
Go
Sve
san
ljen
pra
mo
ved
Pav
Rim

in
pre
pon
kupa
Jesu
kaj

IV a u k.

Modroft sveta je noroft per Bogu.

Š. Šhtefan je bil kralj mogozhniga kraljestva, je imel došti sovrashnikov notranjih in unanjih, je imel veliko opravkov in skerbi od kraljeve oblasti neodlozhenih; vender je Bogu svesto flushil, in se svelizhal. On uzhi, v' zhim je prava modroft, namrezh v' dopolnjenji vsih sapoved. Kdor ishe le Bogu dopasti, blishnjimu v' nebesa pomagati, in svojo duslo svelizhati, on je moder. Ta modroft je od sgorej, je od gnade boshje, in „*blagor zhloveku, kteri jo najde.*“ Prip. 3, 13. „*Kdor modroft najde, shivljenje najde, in bo od Gospoda svelizhanje prejel.*“ Prip. 8, 35. Svet ne sposna in nima te modrofti, on jo sanizhuje. Svét, to je, ljudje v' svét saljubljeni, mislijo, govore in delajo ko otrozi, ki prave modrofti nimajo; so modri in neumni, modri sa posvetno, neumni sa boshje; veliko vedó, pa ne vedó svoje dushe svelizhati. Š. Pavel prav govori: „*Rasumnoft sveta je smert.*“ Rimlj. 8, 6.

De rad verjamesh, kako je svet neumen, in de se njegove neumne modrofti varujesh, premisli. Posvetni otrozi, naj se jim flushba ponuja, naj bo shenitev ali moshitev, naj bo kupzhija, ali kar si bodi, ne premislijo, kaj Jesus uzhi, kaj je dushi varnishhi, temuzh le, kaj vezh telefniga dobizhka ali veselja perne-

se. Ti neumni modrijani posabijo nebesa, in le sa svet fkerbé. Pozhitik, bogastvo, zhaft, veselje je njih bog, vse drugo sanizhujejo. Ti so enaki hudobnimu sboru Jesufovih sovrasnikov. Ti so eden drusiga poprashevali, in djali: „*Kaj hozhemo storiti, ker ta zhlovek (Jesuf) veliko zhudeshev dela? Ako ga pustimo, bodo vsi va-nj verovali; Rimljani bodo prishli, in nashe mesta in ljudstvo pod se vseli.*“ Jan. 11, 47. 48. Vsi so fkerbeli zhalno nesrezho odverniti, nihzhe ni fkerbel svoje dushe ohraniti.

Tudi sdaj je taka neumna modrost. Gospodar vé, de je uni hlapez nesramniga govorjenja in pohujshljiviga shivljenja; pa je dober delaviz, in ga v' flushbo vsame, desiravno bo otrokam in drushini v' pohujshanje in pogubo. Dekle gre flushit v' hisho, ktera bi se pravizhno imenovala vrata peklenfke; pa majhen dobizhik ali morebiti hudo poshelejenje vse premaga. Ozhe da svojo hzher hudobnimu moshu, desiravno vé, de tukaj bo imela vize, po smerti morebiti pekel, pa ima bogato hisho, in to je sadofti. Taka je na svetu, prej telo, potlej dusha, prej svet, potlej nebesfko kraljestvo. Vse te neumne modrijane s. Pavel ob kratkim obsodi rekozh: „*Modrost svetá je per Bogu nespamet.*“ I. Kor. 3, 19. Posvetni modrijani se sizer isgovarjajo, s' hinavskim govorjenjem svojo nespamet perkrivajo; pa Bog jih gleda v' serze, in per njem ne bodo isgovorjeni. Varuj se te go-

lufne in grešne modrosti; le boshje volje in svojiga svelizhanja per vſim iſhi; per vſih ſvojih opravih premisli ſapovedi, in po njih delaj. Poſluſhaj in delaj po beſedah modriga: „*Vſa modroſt je ſtrah boſhji, in ona uzhi Boga ſe bati, in vſa modroſt obſtoji v' dopolnjenji poſtave.*“ Širah 19, 18.

M o l i t e v.

O Bog! daj mi modroſt, ſ' ktero ſi svojiga ſluſhabnika, ſ. Štefana, napolnil, de ti po njegovim ſgledu dopadljivo ſhivim. On bi bil v' poſhitku lahko ſhivel in kraljeval, pa is ſhelj tebi ſluſhabnike perdobivati je veliko terpel, v' nevarnoſti bil, in do ſmertni ni poſluſhal, temuzh le tvoje volje je iſkal, in kar ti je dopadlo, nepreſtraſheno delal. Savoljo tiga je bil poln veliziga ſafluſhenja, in je poſvetno kraljeſtvo ſ' nebeſhkim ſamenil. Kakorhen ſim pa jeſt? O Goſpod! permoran ſim ſpoſnati, de konez vſih mojih miſel, beſed in del je le ta revna ſemlja, le poſhitik, dobizhik in veſelje, in ſato ni prave modroſti v' meni. Odpuſti mi, ozhiſti mojo duſho, preſheni is mojiga ſerza ſhkodljivo meſeno modroſt, de le tebe iſhem in najdem. Amen.

III. dan kimovza.

*Sveta Šerapija deviza marterniza, in sveta
Sabina marterniza.*

Sveta Šerapija je bila bogabojezha deviza is mesta Antiohije, pa je v' Rimu flushila per imenitni neverni gospej Šabini. Dekla Šerapija je bila nedolshniga shivljenja, poterpeshljiviga serza, pridnih in svestih rok; sato je svoji gospej Šabini slo dopadla, ljubila jo je, kakor de bi bila njena dobra sestra. Ta lepa ljubesen je bila gospodinji Šabini sazhetik vezhniga svelizhanja; svojo dobro in bogabojezho deklo je rada poslušhala, f' pomozhjo gnade v' praviga Boga verovala, in svoje slepe malike sapuštala. Gospej Šabini je mosh umerl; saroda ni sapuštil, pa veliko premošenje. Šabina, od jarma sakona prosta, je v' drushbi svoje dobre deklee Šerapije is Rima poldrug dan hoda delezh shla, in ondi v' drushbi vezh bogabojezhih deviz mirno in sveto shivela. To je bilo do leta 125, v' kterim je pod zesarjem Hadrijanam hudo preganjanje soper zerkev boshjo vstalo. Oblastnik deshele je svedil, de je gospá Šabina s vso svojo drushino kristjana, in ji je sapovedal vso svojo drushino pred-nj poslati. Šabina je ni hotla v' nevarnost poslati, pa dekla Šerapija ji je djala: „Vfaj jest naj grem,

de bo sodnik potolashen, in de se ne bo prevezh rasferdil.“ Šabina je svojo deklo Šarapijo do oblastnika Berila spremila. Ta ji je rekel: „Še zhudim, de si se ti, Rimška gospa, od te revne nesnane dekcle dala sapeljati.“ Š. Šabina je nevernimu oblastniku odgovorila: „Oh! de bi tudi ti tako sapeljan bil ko jest, de bi svoje neumne malike sanizheval, in praviga Boga, stvarnika, sazhetnika pravize in sodnika dobrih in hudih sposnal!“ Neverni oblastnik ji is sposhtovanja do njeniga višoziga rodú ni nizh odgovoril, in je obé domu spustil.

Zhes tri dni je neverni oblastnik Beril po deklo Šarapijo poslal, de bi jo po postavah isprafhal in obsodil. Š. Šabina je svojo deklo do oblastnika spremila, in ga lepo profila, de naj ji nizh shaliga ne stori; pa ga ni mogla sprofiti; vsa shaloftna in objokana je domu shla. Oblastnik Beril je f. Šarapijo s' vso perljudnostjo nagovarjal, de naj malike moli; pa ona mu je odgovorila: „Šim kristjana, ne smem in nozhem malikov moliti, kateri niso bogovi, ampak so hudizhi; jest le Jesusa molim in njemu darujem.“ Beril: „Kje je tempelj tvojiga Kristusa? kaj mu darujesh?“ Š. Šarapija: „Nar prijetnisshi dar mu je zhisto in nedolshno serze; Bogu nar dopadljivshi dar je sveto shivljenje.“ Beril: „Tedad si ti tempelj boshji?“ „Šim, mu je odgovorila, zhe s' njegovo gnado ostanem zhisto. Boshja beseda prizhuje: Vi ste tempelj shiviga Boga, in f.

Duh v' val prebiva. Neverni oblastnik je sapovedal zhisto devizo Šerapijo dvema hudobnikama v' oblast dati; pa is serza je profila, in Bog jo je f' zhudeshem obvarval. Zhudesh je bil ozhiten; vender oblastnik in njegovi slushabniki niso boshje vfigamogozhnosti sposnali, temuzh so menili, de je f. Šerapija to v' mozhi hudizhevi storila. Oblastnik jo je ukasal neufmiljeno stepsti, s' ognjem shgati, in she huji bolezhine ji je napovedal, zhe bogov ne moli. Štanovitna je ostala v' prizhanji praviga Boga in v' sanizhevanji lashnjivih bogov. Beril ji je na sadnje rekel: „Povém ti, de, ako nashih bogov ne molish, ne bofh smerti odshla.“ Šerzhno mu je odgovorila: „Ne bom jih molila, in ravno f' tem bom vezhni smerti odshla.“ Šodnik je vidil, de per njej nizh ne opravi, in jo je v' smert obsodil. Njegovi slushabniki so jo odpeljali, in s' mezhem umorili. Šveta gospa Šabina je sveto truplo svoje dobre dekile odkupila, in ga v' pokopalishe svoje rodovine pokopala. Zhaštita smert te sveste slushabnize boshje ni f. Šabine ostrashila, she le serzhnost ji je dala po njenim svetim sgledu sa vero Jesufovo umreti; je poboshnishti shivela, vedno profila Boga stanovitnosti, in se fkerbno perpravljala sa vero umreti.

Neverni oblastnik Beril je f. Šabino savoljo njeniga vifoziga rodu v' miru pustil. Sa njim je drug, Elpidi, nastopil, kteri is gorezhosti sa zhašt lashnjivih bogov in is lastniga

neufmiljenja ni nobenimu persanesel. Ta je bersh po f. Šabino poslal, in ji rekel: „Sakaj si se ti, imenitna gospa, oframotila f' kerfhanfko vero?“ Mu je odgovorila: „Sahvalim Jesusa Kristusa, kateri me je po svoji slushabnizi Šerapii is hudizheve oblasti milostljivo otel.“ Oblastnik se je per vsih bogovih sapersegel, de se bo nad njo masheval, ako terdovratna ostane. S' lepo in s' hudo jo je nagovarjal, de naj bogove moli; pa se ni dala premakniti. Oblastnik jo je obsodil, de ji je bila glava odsekana. To je bilo okoli leta 126. Trupli tih dveh svetih marterniz ste bile tristo let potlej v' Rim na grizhik Aventinski pernesene, in pozhivate v' zerkvi imenovani f. Šabine.

N a u k.

Bogabojezh slushabnik je velika dobrota.

Sveta Šerapija je bila, she mlada dekliza, is velikiga mesta Antiohije v' Rim perpeljana. Bila je dobra kristjana in svetiga shivljenja, defiravno med neverniki. Njeno ponishno in framoshljivo shivljenje je gospej Šabini, defiravno je malikovavka bila, slo dopadlo; ko lestro in hzher jo je imela. Dékla f. Šerapija je svoji dobri gospej obilno povernila, jo je uzhila praviga Boga sposnati, in mu f' svetim shivljenjem dopasti. Šabina je po njej nebesfko kraljestvo saflushila, in obé hoste Boga vshivale vekomaj.

Kdor koli drushine ali delavzov potrebuje, naj skerbi pravizhne in bogabojezhne dobiti. Bogabojezh flushabnik je dober, miren, pravizhen, svest; pomaga otroke uzhit, hudo odvrzhati, milost in shengen boshji nad vso hisho sprofiti. Kako lepo in veselo je brati od svestiga in bogabojezhiga hlapza, kteriga je Abraham v' daljno deshelo poslal verne neveste finu Isaku iskat. S' molitvijo in svestobo je to veliko narozhilo frezhno opravil. I. Mos. 24. Tudi Joshef, sin ozhaka Jakopa, desiravno fushen in med neverniki, je svest in bogabojezh bil, in savoljo njegove poboshnosti je Bog poshegnal hisho neverniga Egipzhana. I. Mos. 39, 5. Zhe taziga flushabnika ali tako flushabnizo dobish, velik saklad najdesh, ker ti bo svest v' vsm, in velika pomozh ti bo; pa tudi lepo ravnaj s' njim. „*Ako svestiga hlapza imash, dershi ga ko brata.*“ Sirah, 33, 30. Porezheshef: „Teshko se bogabojezha drushina dobi; vzhafi fila permora tudi flabe v' flushbo vseti.“ Prasen isgovor je to. Zhe si usmiljen, de drushine ne preobkladash: zhe poshteno in pravizhno plazhujesh: bosh dobro drushino lahko dobil. Med mladimi jih je malo bogabojezbih, nekteri so vender, in zhe si usmiljen in pravizhen, bodo per tebi flushili.

Ne vsemi hlapza ali dekle, zhe ne vesli ali ne svesli, de je bogabojezh. Kaj ti bo pomagalo, de je pridnih rok, zhe je v' drugim slab? Nikoli ne moresh nad njim toliko zhuti,

de bi samogel svoje otroke ali svojo drushino vfiga pohujšhanja obvarovati. Ljuljko bo skri-
vaj persejal, in strup vlival v' serze domazhih,
de ne bošh vedil kedaj. Gerde rezhi, nebe-
škiga šodomškiga ognja vredne, se bodo pod
tvojo streho godile, katerih je tvoja neskerb-
nost vsaj nekoliko kriva. Kaj pa je rezhi, zhe
le slabo drushino is hudiga poshelenja vsa-
mesih? Kaj, zhe nalasih nesramoshljive dekle
jemljesh, de rasujsdani mladenzhi v' tvojo o-
fhtarijo raji hodiho? O ti nesfrezhni zhlovek!
she svojih grehov imasih prevezh, pa si hozhesih
she s' grehi drusih hujshi obsojenje nakopati?
Zhe si v' tim kriv, obljubi poboljšhanje, po-
boljšhaj in spokori se.

M o l i t e v.

O Bog! vsi smo tvoja drushina, vse hozhesih
svelizhati, in vsm dajesh perpomozhke v' sve-
lizhanje: pa jest nisim po tvoji volji delal;
meni ni bilo mar bogabojezhe drushine iskati,
le delavne sim iskal, in jih nisim skerbem po-
sfvezhevat. Zhe mi moja drushina ni pridno
delala, zhe mi ni bila svesta, sim ko lev ras-
ferden bil; spregledal sim ji pa, kar je tebe
shalilo. Odpusti mi, o Gospod! daj mi gnado
se spokoriti, in obljubim skerbeti sebe in dru-
shino svelizhati. Po sgledu s. Šabine si bom
bogabojezho drushino dobiti persadeval, de te
vsi skupaj s' svetim shlivljenjem hvalimo. Amen.

IV. dan kimovza.

Sveta Rosalija deviza.

Sveta Rosalija je bila višoziga stanu, rojena na otoku Sizilii v' velikim permorskim mestu Palermu okoli leta 1160. Doma je imela, kar koli svét samore dobriga dati; kar koli zhlovek samore po slabosti natore sheleti, bi bila lahko vshivala: pa f' pomozhjo gnade boshje je sposnala, de so vse dobrote sveta prasne golufne in nestanovitne; je sposnala, de je bogastvo nevarno, in vse posvetne sladnosti so bodezhe ternje. Šklenila je nevarnosti oditi, in svojo dusho svelizhati. Boga je vezh zhasa gorezhe profila, de naj ji da ras Svetljenje, in pokashe pot, po katerim bi varnisthi hodila, in v' njegovo kraljestvo prishla. Od gnade boshje ras Svetljena in vneta, je sklenila svoj dom sapustiti, in v' samoto iti. Škrivaj je shla od doma na visoko goro. Ondi je nashla luknjo v' pezhrevji, je va-njo shla, in ond prebivala. Tako prebivalishe si je s. Rosalija isvolila; prostorno lepo hisho, veliko kratkozhasno mesto, bogato shlaho in neisrezhen bogastvo je serzhno sapustila, in od vsih ljudi odlozhena, vsm ljudem nesnana, v pomankanji vfiga veselo shivela. Mehko srejena, in mlada gospodizhina je is ljubeshni do ljubeshnjiviga Boga hotla, tako rekozh, shiva

pokopana biti; de bi bres vse smote svojiga stvarnika hvalila, in mu svešto flushila. Bosh je angele je posnemala, ker je Boga vedno hvalila; svete pushavnike je posnemala, ker je séli in korenine v' shivesh imela. De je bila njena volja v' velikim pokorjenji stanovitno shiveti, prizhujejo te besede, ktere je v' skalo vsekala: „Jest Rosaliya fim is ljubesni do svojiga Gospoda Jesufa Kristufa sklenila v' ti luknji prebivati.“ Te besede so smiraj pred njenimi ozhmi bile, in s' njimi se je vedno opominjevala v' dobrim sklepu stanovitna ostati. Hudizh, sovrashnik vfiga dobriga, si je slo persadeval jo od fosebniga shivljenja odverniti; pa je ni mogel, ker je bila v' ljubesni boshji ukoreninjena. Bog jo je napolnil s' fosebnim notranjim veseljem, ktero je njeni zhisti dufhi slajshi bilo od vseh posemeljskih dobrot.

Ta zhista deviza in serzhna flushabniza boshja se je s' boshjim svetam v' drugo luknjo preselila, is ktere je mesto in svojo hisho vidila. Eno uro hoda je bila od mesta delezh; vender je raji v' svojim berlogu shivela, ko v' obilnosti vseh polvetnih dobrot. V' premishljevanji nebeshkiga kraljestva, terpljenja in smerti Jesufove, v' vednim pokorjenji, ojstrij postih in hoshji hvali je bila stanovitna do smerti. V' letu 1624 je bila v' Sizilii strashna kuga, vsa deshela je bila s' straham napolnjena. Ravno takrat, pod papeshem Urbanam VIII., so njeno sveto truplo v' berlogu

frezhno nashli; ga v' mesto Palermo prenesli, in kuga je jenjala. Takrat se je ta svetniza kristjanam ozhitno rasodela; gorezhe so se ji perporozhevali, in po njej sosebne gnade od Boga dobivali.

N a u k.

Samòta je zhloveku dobra in potrebna.

S. deviza Rosaliya je is svoje bogate hišhe in is veliziga mesta v' samoto sbeshala, ker je f' pomozhjo gnade boshje sposnala, de je samota kershanški dufhi dobra. V' samoti se je posvezhevala, in se svelizhala. Vedila je fizer, de je v' mnogih posvetnih opravkih in med svetam pravizhno shiveti mogozhe; pa tudi, de je samota varnišhi, in sato je v' samoto shla.

Bog ti ne sapove svojiga premoshenja in doma sapustiti, in v' nerodovitne samotne kraje iti. Nekteri so fizer to radovoljno storili, so v' samoti nashli Boga, mir in svelizhanje. Lahko si v' samoti, desiravno v' pushavo ne gresh, in ta samota ti je potrebna. Kako samorešh v' samoti biti, desiravno v' samota ne gresh? Lahko, zhe neumniga shumezhiga sveta ne ljubish, zhe si rad doma per svojih poshtenih opravkih, zhe okrog nepotrebno ne hodish, in si nepotrebniškerbi ne nakopavash, zhe nisi prasnih noviz radoveden. Tak samota ti je potrebna, in najdeš jo doma

per svojih, na kmetih, v' mestu in povsod. Zhe je hisha, v' kateri prebivašh, samotna, je to she premalo, ako tvoja dusha ni rada samotna. Š. Gregori papesk pravi: „*Kaj pomaga zhloveku telefna samota bres dushe samote?*“ Res je to; zhe tvoja dusha ni rada samotna, bosh tudi v' samoti dosti nepokoja in smot nashel.

Zhe bosh rad v' samoti, kakor ti je bilo sgorej rezhen; bosh sveti pozhitik in ljubi mir nashel; tvoja pokojna dusha bo lahko molila, rada premishljevala, in se svelizhala. Š. Matevsh 4, 1. pishe: „*Jesuf je bil od Duha v' pushavo peljan, de bi bil skushan.*“ Od f. Duha je bil Jesuf v' pushavo peljan, de bi skushnjavza premagal, in nas uzhil skushnjave premagovati. Zhe samoto ljubish, bo tvoja dusha neisrezhen; mozh dobila, in vse skushnjave premagala. V' sveti samoti bosh rad premishljeval in molil, Boga in sebe bolje sposnal, ker f. Duh v' samoti rad govori. Š. Duh vodi zhloveka v' samoto, hudobni duh vodi zhloveka v' nepokojno in posvetno drushbo, mu dushe oslabi, in jo lahko pogubi. Le verjemi: Kdor ni rad doma, dokler samore biti, najde veliko skushnjav, in v' veliko grehov sabrede.

Verjemi, le smotene, mlazhne in omamljene dushe ishejo nepotrebne in slabe drushbe, in mnogih nizhemernih skerbi, ker so prasne dobriga. Té ne morejo samotne biti, ker jih Bog in boshje rezhi ne veselé, ampak

le svét. Kaj noviga viditi, svediti, poslušati, govoriti, in zhaš upravljati je njih edino opravilo. Te dushe so vlastovkam enake, ktere ves dan letajo, in komarje, muhe in metulje lové. Tim je vsa sofeska, vsa deshela snana, vedó, kar se v' sleherni hihi godi; sebe pa ne posnajo. Ljubi moj! opusti nepotrebné skerbi, bodi rad samotén, premisljuj Jesufove nauke in svoje shivljenje, in skerbi svojo dushe svelizhati.

M o l i t e v.

O moj Bog! kedaj bom po tvoji sveti volji shivel, kedaj ti bom po sgledu svetnikov slushil? Š. Rosalija je shelela v samoto, je dolgo shivela in tudi umerla v' samoti; drugi svetniki so bili radi samotni, shumezhe mno-shize so se bali: jest pa se samote bojim, le kratkozhasne drushbe ishem. Sakaj? Sato, ker je moje serze prasno, neskerbno, nizhemerno, ker nima veselja do tebe. Svetniki so na tanko premishljevali tvoje sapovedi, svoje slabosti, in kar je njih dushe vnemalo; so svoje dela v' tvojo zhašt upravljali, in so lenobo sovra-shili; so radi molili, in vedno skerbeli svojo dushe svelizhati: sato je vse njih veselje bilo se greha, skushnjav in smot varovati, in tebi dopadljivo shiveti. Jest sim slab, in slabosti ishem; to me veseli, kar mi shkoduje; zhaš upravljam, sa kteriga ti bom per sodbi odgovor mogel dajati. O Gospod! poboljšhati

se hozhem; in ti, sveta deviza Rosalija! bodi moja pomozhniza per njem, sprosi mi duha samote, molitve in premišljevanja, de se moja dusha vnema, in Bogu flushi. Amen.

V. dan kimovza.

S. Lavrenz Justinian shkof.

Sveti Lavrenz, sin Bernarda Justinijana, shlahtniga gospoda, je bil rojen v' Venedkah v' letu 1381. Ozhe mu je kmalo umerl; njegova mati pa, defiravno she mlada, je bila bogabojezha dusha, in sato je slo skerbela svoje otroke Bogu srediti. Vedno jim je perporozhevala strah boshji, ljubesen do Jesusa in do njegove presvete matere Marije. Otrok Lavrenz je svojo dobro mater rad poslušal, rad molil, samotno shivel; defiravno otrok, ni nizeh otroshkiga imel. Njegova dobra in skerbna mati je menila, de to is napuha dela, in ga je prijasno svarila; pa on ji je odgovoril: „Ljuba mati! ne bojte se; upam, de me bošte veliziga boshjiga flushabnika vidili.“ Mati se je nad tim govorjenjem zhudila, Boga hvalila, in she skerbnejshi profila, de naj mu svojo gnado da. Gnada boshja in skerb bogabobojezhe matere ste kmalo obilen sad per mladenzhi Lavrenzu obrodili. Defiravno je

ſhe mlad in bogat bil, je vender vſe dobrote ſveta ſanizheval, ſklenil ſvet ſapuſtiti, in Bogu v' ſamoti ſluſhiti. To je fizer v' ſvojim ſerzu ſklenil, vender ſe ni hotel prenaſgliti, ali ſvojovoljno kaj ſtoriti. Dolgo je molil, in premišljeval boſhjo voljo; premišlil je, kaj mu ſvet in kaj Bog dobriga obeta, in je ſklenil le Bogu ſluſhiti. Velikokrat ſo ga hotle ſkuſhnjave ſmotiti; pa s' ſhivo vero jih je premagal, in pred podobo krishaniga Jeſufa iſerza djal: „O Goſpod! ti ſi moje upanje in moje perbeſhaſiſhe.“ Ni mu bilo ſadoti le moliti in premišljevati; temuzh de bi ſe ne ſapeljal, je ſhel modriga in bogabojezhiga korarja profit ſvéta. Ta mu je rekel, de naj ſhe malo odloſhi, in bolj gorezheprofi, med tim pa ſe pervadi ſamote in pokorjenja. „ſzhaſama ſe bo ſvedilo, mu je korar rekel, zhe je tvoja gorezhoſt laſhnjiva ali reſnizhna; ſhe le 19 let ſi ſtar, toraj malo pozhakaj, de ſe ne prehitifh, in de ſe ne boſh prepoſno keſal.“

Mladenizh Lavrenz je bil temu dobrimu ſvetu pokoren, je vezh in ſkerbnejſhi molil, ſe oſtro poſtil, na golih tleh leſhal, in ſhe drugazhi pokoril ſvoje mlado telo. Njegova bogabojezha mati je bila veſela vſih njegovih dobrih del; vender mu je, ker ſe ni na njegovo ſtanovitnoſt ſaneſla, ſvetovala ſe s' bogabojezho neveſto ſarozhiti. Ali ponishno, pa ſerzhno je ſvoji ſkerbni materi odrekel, in odkrito raſodel ſvojo terdno miſel ſe Jeſusu v'

dar
rarj
ſhiv
ſege
Jeſu
bila
Nav
zhev
preo
ſo n
„ſak
v' n
vſim
ſdru

liko
Vene
je ſ.
ker
ſbeſh
ſe p
v' let
zhaſt
V. ga
Vene
poviſ
niſhig
malo
per v
je rel
odgov
druſhi

dar dati. Kmalo potlej je shel v' klofhter korarjev f. Jurja, kjer so v' velikim pokorjenji shiveli. Desiravno mlad, je vse v' svetoſti preſegel, ker je neisrezheno ſkerbel krishanimu Jeſusu podoben biti. Njegova ponishnoſt je bila groſno velika, tudi kader je povifhan bil. Navajen je bil rezhi: „Minih, kateri ſe ſani-zhevanja boji, ni ſerza, ampak je le oblazhilo preoblekel.“ Eniga dne je vse ſgorelo, kar ſo minihi shivesha imeli, in on jim je rekel: „Sahvalimo Boga, kateri naſ obifhe, in uzhi le v' njegovo previdnoſt upati.“ Tak je bil v' vſim, kar je ſvojo voljo s' boſhjo popolnoma ſdruſheno imel.

Papeſh Evgeni IV. je ſvedil njegovo veliko ſafluſhenje, in ga je poſtaval ſhkofa v' Venedkah, v' njegovim rojſtnim meſtu. Kader je f. Lavrenz to ſvedil, ſe je groſno uſtraſhil; ker ſe je reſnizhno nevredniga ſhtel, je hotel ſbeſhati, pa ſo mu ubranili, in ga permorali ſe papeſhu podvrezhi. Bil je ſhkof ſhegnan v' letu 1433 v' 51 letu ſvoje ſtarofiti. She ta zhaſt mu je prevelika bila; pa papeſh Nikolaj V. ga je ſhe viſhej povſdignil, ga je perviga Venefhkiga patrijarha imenoval. Tako viſoko povifhan, je ſhivel ko ſadnji minih nar rev-niſhiga klofhtra; ponishno je bil oblezhen, malo in ſlabo je jedil, na ſlami leſhal, in per vſim v' velikim pokorjenji bil. Nekdo mu je rekel, de preuboshno ſhivi; pa on mu je odgovoril: „Tako mi napoveduje moja velika druſhina.“ Njegova velika druſhina pa ſo bi-

li ubogi, kterim je filno ušmiljen bil. Kakor je pa on sveto in ponishno shivel, tako si je persadeval tudi druge napraviti sveto in ponishno shiveti. Tudi je shenskim ojštro prepovedoval se nesramoshljivo nositi, in se nepermerjeno lepotizhiti. Hudovale so se sa tega voljo in jeskale; pa sveti patrijarh jih ni hotel poslušati, ker je vedil, de shenske, nesramoshljivo oblezhene, so nastava hudizheva, in krive veliko grehov. Kader je bil od hudobnih sanizhevan, je djal: „Jesuf, veliki pastir, je bil od hudobnih preganjan; kaj se bom zhudil, de mene sanizhujejo? On sam je djal: Ako so mene preganjali, bodo tudi vas preganjali; hlapez ni vezh ko njegov gospodar, tudi ne uzheniz vezh ko njegov uzhenik.

Ponishnost, pohlevnost in poterpeshljivost f. Lavrenza je bila od Boga visoko povishana, ker mu je dal velike zhudeshe delati, kakor bogabojezhi pisar njegoviga shivljenja prizhuje. Zhudeshi so mu tudi terdovratne serza nagnili, in vsi so ga slo sposhtovali. On pa je le Boga hvalil, in shelel od svetá odlozhen biti. Velikokrat je jokaje djal: „O ljubi Jesuf! k tebi shelim; pa ti vesh, kaj je meni in mojemu ljudstvu bolje.“ Njegova prošnja je uslišana bila. Nevarno je sbolel, in vedil, de se mu smert blisha. V' nevarni bolesni ni hotel nizh od navadniga pokorjenja odjenjati, de bi v' njem umerl, ker je v' njem tudi shivel. Domazhim, kteri so mu mehko posteljo napravili, na kteri bi loshej pozhival, je rekel:

„Moj Gospod Jesus je na terdim lesu, ne na mehki postelji umerl; pustite me na flami.“ Polej je djal: „Ljubi moji! prishel je zhas is tiga svetá iti. Bog bodi hvaljen tudi sa smertne bolezhine, ker drugazhi ni mogozhe v' nebefa iti. Jesus je umerl, de bi nam srezhno smert saflushil. O Jesus! shivljenje moji-ga shivljenja, ne upam v' svoje dobre dela, ampak v' tvojo neskonzhno milost.“ Vse nje-gove proshnje so bile ponishevanje in upanje. S' vso gorezhnostjo je prejel svete sakramente, in mirno saspal v' Gospodu, 74 let star, osmi dan prosenza v' letu 1455. Zerkev obhaja danš njegov spomin, ker je bil ta dan shkof shegnan.

N a u k.

Vse delati is ljubeshni do Boga.

Sveti Lavrenz Justinijan je ves zhas svoji-ga shivljenje Bogu v' zhasť mislil, govoril in delal. Is ljubeshni do Boga je svojo dobro ma-ter vbogal, Boga molil, svoje telo pokoril, ubogim pomagat, nevedne uzhil, sovrashni-kam odpushal, nadloge terpel, kratko, vse je delal v' ljubeshni. Rezhi bi bil samogel: „Shi-vim, pa she ne jest, ampak Kristus shivi v' meni.“ Gal. 2, 20. Shivljenje njegoviga shivljenja je bil Jesus Kristus, to je, njegova ljubeshen. Delal je vse is ljubeshni, umerl je

v' ljubesni, in sato je shel v' kraljestvo vezhne ljubesni.

Ljubesen do Boga je sazhetik vfiga dobri-
ga saflushenja, in bres ljubesni ni nizh do-
briga saflushenja. Modrost, mozh, bogastvo
in vse drugo so prasni darovi, zhe niso od
ljubesni na dobro napeljani. Tudi nar ime-
nitnishi dobre dela so nevredne, zhe is lju-
besni ne is-hajajo. Miloshina, sdershnost, post,
molitev, in tudi s. sakramenti ne pomagajo
bres ljubesni. Š. Pavel pravi: *V' Kristu-
su Jesusu nizh ne velja, kakor le vera, kte-
ra v' ljubesni dela.*“ Gal. 5, 6. Sato je oj-
stro sapovedal: „*Vse v' ljubesni delajte.*“ I.
Kor. 10, 31. In spet: „*Vse, kar koli delate
s' besedo ali s' djanjem, vse delajte v' imenu
Gospoda Jesusa Kristusa.*“ Kolosh. 3, 17.
Ta sapoved ni nova, je stara, kakor vse pi-
sma govoré. Ta je bila v' stari, in je v' novi
saveši velikokrat ponovljena, Šleherua umna
stvar je dolshna Boga zhes vse drugo ljubiti,
tedaj tudi vse njemu v' zhasht delati.

Premisli skerbno sebe in svoje dela, de
se ne golufash. Ni vse dobro, kar podobo
dobriga ima, ampak le tisto je dobro, kar je
po sapovedih is ljubesni do Boga storjeno.
Zhe molish, pa ne sa gnado Bogu fluskati,
ampak le sa zhasno frezho; molish is lakom-
nosti, ne is ljubesni. Zhe ubogim pomagash,
pa ne savoljo Boga; je tvoje usmiljenje le na-
torno. Zhe se ozhitnih grehov varujesh, de
bi od ljudi sanizhevan ne bil; se jih is napu-

ha varujesh, ne is ljubeshni do Boga. Zhe fi svojih grehov shalosten sato, ker so ti shtraf-nige saflushili; fi jih shalosten is ljubeshni do sebe, ne is ljubeshni do Boga. Tako misli od vfiga, in premisli se dobro, de se ne golu-safh. Morebiti menish ko uni, od kteriga s. Janes pishe, de fi bogat in premoshen per Bogu; pa fi ko on reven in uboshen. Škriv. ras. 3. 17.

Prasfash: „Ali fim dolshan ôpravljeni tu-di dela svojiga stanu, jesti, spat ali kaj drusi-ga is ljubeshni do Boga?“ Vse to je Bogu v' zhaft, zhe Bogu v' zhaft shivish. Bogu v' zhaft fi dolshan shiveti; tedaj fi tudi dolshan, kar tvoje shivljenje ohrani, Bogu v' zhaft delati. Vse poshtene dela, tudi shivesh, pozhitik in vse je Bogu v' zhaft, zhe ves Bogu v' zhaft shivish. S. Pavel tako govori: „*Jejte ali pite, ali pelajte kaj drusiga, vse delajte v' zhaft boshjo.*“ I. Kor. 10, 31. De ta nauk prav-umesh; premisli, de je zhlovek od Boga stvar-jen, de bi ga sposnal, mu slushil, in se sve-lizhal. To vesh, pa zhlovek potrebuje, de samore Boga svojiga stvarnika sposnati, shi-vesha in oblazhila; dalje, zhlovek ne more shiveti, ako telesnih perpomozhkov nima. Zhe pa ne shivi, tudi ne more Bogu slushiti. Te-daj je vse, kar ohranjuje nafhe shivljenje, Bo-gu v' zhaft, zhe njemu v' zhaft shivimo. Go-spodar redi in oblazhi svojo drushino, tudi ji potrebni pozhitik daje, de mozhna in sdra-va ostane, in mu dela; ravno tako naf Bog,

gospodar vſih, shivi ino oblazhi, de ſamoremo njemu v' zhaſt delati, in ſe ſvelizhati. Premišli pa, de, zhe ſebi ſhiviſh, in ne Bogu, zhe nepotrebno ali obilno ſvojimu teleſu ſtreſheſh, ſi ne ſtreſheſh po volji boſhji, in ne delaſh v' imenu Goſpoda Jeſuſa, kakor ſ. Pavel ſa-
pove. Prevſetniki, lakomniki, poſhreſhniki, pijanſi in drugi taki ne ſhive Bogu v' zhaſt, in kar koli delaſo, je praſno ali hudobno. Œkerbno premišli ſvoje ſhivljenje, de ſveſh, ali delaſh vſe Bogu v' zhaſt, ali delaſh vſe rezhi ſ' ljubezni.

M o l i t e v.

O moj Bog! ti mi ſapovedujeſh de naj tebi v' zhaſt ſhivim, in vſe delam is ljubezni do tebe; pa to ſapoved vſak dan velikokrat prelomim, ker me le laſtna ljubesen goſpoduje. Œvoje telo in ſtvarjene rezhi neumno ljubim in le pozhutniga veſelja per vſim iſhem; toraj je neisrežhen ſhteſtvo mojih grehov. Œ. Lavrenz je vſe delal is ljubezni do tebe; njegove miſli, beſede in dela ſo bile tebi v' zhaſt; kar je delal ſa ſvoje ſvelizhanje, kar je terpel ſa ſvelizhanja bliſhnjiga, je is ljubezni do tebe bilo. Jeſt pa, revni greſhnik, nimam dobroga konza, nimam mere, niſim ſderſhen, in ſato velikokrat greſhim. O Goſpod! na proſhnje tiga ſvojiga ſluſhabnika mi daj reſnizhno voljo in mozh tebi v' vſim dopaſti. Le tebi hozhem ſhiveti, le is ljubezni do tebe vſe

delati, de mi dela ljubeshni od tvoje milosti
kraljestvo ljubeshni saflushijo. Amen.

VI. dan kimovza.

Sveti Dorotej minih.

Sveti Dorotej je bil rojen bliso véliziga mesta Gaze v' Judeji okoli leta 500 po Jesufovim rojstvu. Od njegovih staršev ali od njegovega stanu se nizh ne vé; tudi od njegove mladosti se drusiga ne vé, ko to, de se je v' sazhetku nerad uzhil, pa f' stanovitnim vojskovanjem je svojo slabo voljo premagal, in neisrezhenost veselje do uzhenosti sadobil. Sam tako pishe: „V' sazhetku fim se bukev ko gadal, pa fim se vojskoval, in Bog mi je dal serzhno dopadenje do uzhenosti. Ni mi bilo mar ne jesti, ne piti, ne spati, ne govoriti, ne drusiga delati, kar ni k' sasheljeni uzhenosti flushilo. Vsa do polnozhi fim bral, tudi per misi fim v' bukve gledal; bukve so bile smiraj per meni.“ Veliko veselje do branja je dobil, zhe zhloveka boljsha, in ga dela perpravnishiga svoje dolshnosti spolnovati. Branje hudih bukev pa je kuga ali strup, ker zhloveka spridi, in ga odverne od Boga. S. Dorotej je per stanovitnim branji visoko uzhenost dosegel, pa tudi sposnal, de vsa uzhenost zhloveku nizh

ne pomaga, zhe Bogu s' pokorshino ne slushi. Dolgo je premisljeval, potlej sklenil v' kloster iti Bogu slushit, in svojo dusho svelizhat. Bliso mesta Gaze je bil imeniten kloster, imenovan s. Šerida, kjer so minihi v' vednim delu in v' molitvi Bogu skerbno slushili. V' tistiga je shel, po sgledu nar poboshnistih minihov shivel, in Bogu stanovitno slushil.

Sazhetik njegove sosebne svetosti je bila velika ponishnost, ktero mu je Bog dal. Ponishnost ga je preprizhala, de nizh ni; ga je perganjala moliti, svete nauke poslushati, sanizhevanje voljno terpeti, ne slabo misliti od blishnjiga. She v' sazhetku je sklenil in Bogu obljudil nizh ne storiti po svoji volji, ampak vse po sapovedih, po volji svojih oblastnikov in po svétu bogabojezhnih ljudi. Rasvetljeniga duhovniga ozheta si je isvolil; njemu je vse svoje misli in skushnjave ne le na spovedi, ampak ob vsaki perloshnosti na tanko rasodeval, ga je rad poslushal, in ponishno bogal. S' tim je velik mir sadobil in vshival, ker drusiga ni shelel, ko Bogu v' vsem dopasti. Ker je skufil, koliko dobriga sveta pokorshina pernese, je v' svoji starosti mlade minihe uzhil rekozh: „Škerbno in serzhno premagujte svojo slabo voljo; zhe jo s' pomozhjo gnade Jesufove pod pokorshino devate in dershite, vam bo vse lahko prijetno. Vse rezhi se vam bodo godile po vafhi volji, ker boste hotli, le kar Bog hozhe. Le greh sovrashte, vse drugo je nedolshno in koristno. Pre-

der
na
Ta
vel
bil
kde
je
jih
del
dob
zhu
nik
ved
s. p
nizh
jajo
nish
rasf
bosh
in p
dobi
bil
le p
vaje
njeg
zhlo
sho
niha
biti
liti.
bo i

den govorite ali delate; premislite, kakosh-
na je boshja volja, in Bogu se perporozhite.
Tako si bošče milost sprofili, in shiveli, de vam
vest ne bo nizh hudiga ozhitala.“ Navajen je
bil rezhi: „Le ponishnost rasodeva grehe;
kdor ni ponishen, ne vidi svojih grehov. Kdor
je ponishen, jih vidi: kdor je ponishnisthi,
jih vezh vidi. Le ponishne dushe so dobrih
del rodovitne, in blagor jim, ako v' obilnosti
dobrih del ostanejo ponishne.“ Te besede pri-
zhujejo, de je s. Dorotej bil poln modrosti svet-
nikov, ktere je iskal s' gorezho molitvijo, s'
vednim premisshljanjem svelizhavnih naukov
s. pisma in ozhakov. Ti njegovi nauki so ref-
nizhni in potrebni. Is napuha vsi grehi is-ha-
jajo, is ponishnosti pa so vse dobre dela. Po-
nishnost sprofi gnado, gnada da rasvetljenje,
rasvetljenje da sposnanje neisrezhene svetosti
boshje in svoje velike slabosti; to ponishuje
in perganja zhloveka dobro delati, in tudi per
dobrih delih ponishevati se.

Kader je bil poglavar kloshtra umerl, je
bil s. Dorotej isvoljen, in on je svoje minihe
le pohlevno uzhil, in ljubesnjivo svaril. Bil je
navajen rezhi: „Kdor se nad blishnjim savoljo
njegoviga padza hudobno rasferdi, je enak
zhloveku, kteri svojo hisho podere, de bi hi-
sho svojiga blishnjiga popravil.“ Svojim mi-
niham je velikokrat djal: „Zhlovek ne more
biti bres skushnjav, pa ne sme va-nje dovo-
liti. Skushnjave serzhno premagujte; zhe nè,
bo is dovoljenja va-nje huda navada prishla,

in ta val bo gospodovala. Grefhna navada zhlo-veka podvershe hudizhu, de ga vodi, kamor hozhe. V' sazhetku skusnjave je láhko pre-magate; zhe va-njo dovolite, se teshej po-boljšhate; zhe si pa grefhno navado napravi-te, je poboljšhanje filno teshko.“ S. Dorotej je svoje mlajšhi smiraj skerbnó uzhił, in jim f' svojim svetim shivljenjem svetil po poti vezh-niga svelizhanja. Kakor je sveto shivel, tako je sveto umerl okoli léta 550.

N a u k.

Greh naj ponisha zhloveka.

S. Dorotej je f' pomozhjo gnade sposnal slabost zhlovekove nature, sato je bil poni-shen, in je ponishnost uzhił. Ne ve se, do bi bil v' mladosti slabo shivel; pa zhutil je mozh hudiga poshelenja, sposnal nevarnost svoje dushe, in sato smiraj shivel v' veliki po-nishnosti. Le nevarnost grefhiti je f. Dorote-ja ponishevala; veliko bolj mora tebe, o grefh-nik! ker si dostikrat grefhil. Hudoben zhlo-vek je, kogar greh ne ponisha. De pred gre-ham svoje slabosti ponishno ne sposna, ni práv; pa she huje je, zhe tudi po grehu ostane pre-vseten. David je Bogu in preroku Natanu svoj greh ponishno povedal, in je milost dosegel. Kdor po njegovim sgledu ne dela, milosti ne sadobi. Bres ponishnosti ni bilo in ne bo prave pokore.

Greh prvih staršev, f' kterim vsak zhlo-
vek na svét pride, in vse hudo, kar nam je
ta greh saflushil, naš mora ponishati. Šin
neusmiljeniga ubijavza ali hudobniga zhloveka
je shalošten, in se ponishuje, desiravno ni gre-
ha njegoviga ozheta deleshen; kako naš mora
ponishati greh perviga ozheta Adama, v' kte-
rim smo vsi greshili! Vsi smo rojeni sasnam-
njani s' obsojenjem v' vezhno smert, in vsi
bi bili fushni hudizhevi, ako bi naš Jesus ne
bil usmiljeno odreshil. Oprani smo bili fizer
v' vodi in v' f. Duhu in ozhisheni; pa she
nosimo snamnja perve krivizhnosti, in imamo
strashno slepoto, hudobno voljo, hudo poshe-
lenje in veliko slabost, ktera naš hozhe pogu-
biti. Mi, revni in slabi otrozi greshniga ozhe-
ta, smo polni nadlog, skushnjav in nevarnost,
vender ne sposnamo, in se ne ponishujemo!
Nasho revshino in nash napuh nam Bog ozhi-
tuje po modrim rekozh: „*Kaj se povishujesh*
ti, perst in pepel?“ Širah 10, 9. O krist-
jan! premisli, kar vera uzhi in prizhuje od
tvoje velike slabosti, de se smiraj ponishujesh,
in v' ponishnim strahu shivish.

Djanski grehi uzhé ponishnost. Greh, v'
kterim smo rojeni, je nefrezha, djanski gre-
hi pa, ki jih sami storimo, so radovoljna hu-
dobija. Poerbane slabosti naš morajo poni-
shati, pa veliko bolj djanski grehi. Greshnik!
premisli kaj si storil. S' greham si Boga sa-
nizheval, Jesuovo kri pohodil, svojo dusho
smertno ranil, in se pekleniskim duhovam pod-

vergel. Tedaj si nehvaleshna stvar, puntarfk otrok, neusmiljen sdajaviz svoje neumerjzhe dushe; vender se ne ponishash, morebiti se s' svojimi grehi she hvalish? David se je smiraj ponisheval, ker je v' Boga hudobno gresnil; sato je djal: „Moj greh mi je vedno pred ozhmi. Tebi samimu sim gresnil, in pred teboj hudo storil.“ Pf. 50, 5. 6. Špokorni David ni mogel nikdar posabiti svoje hudobije in se je savoljo nje vedno ponisheval. Desiravno je Šavel, potlej s. Pavel, is nevednosti zerkev boshjo preganjal; ga je vender smiraj peklo, in se je vedno ponisheval. On sam je pisal: „Med apostelni sim nar manji, in nisim vreden apostelj imenovan biti, ker sim preganjal zerkev boshjo. I. Kor. 15. 9. Ti pa si ne enkrat ko David, ne is nevednosti ko s. Pavel, ampak velikokrat radovoljno gresnil; vender se nozhesh ponishati. Premisli, zhe se resnizhno ponishujesh: hinavska ponishnost je napuh, ponishne besede niso ponishnost, ponishne besede, ki ne pridejo is ponishniga serza, so hinavshina, kakor modri govori: „Nekteri se hinavsko ponishuje, pa njegovo serze je polno golufije.“ Širah 19, 23. Kaj ti pomaga, ako svoj greh permoran sposnash, zhe se pa savoljo njega dusha ne ponisha? Švoje krivize in svoje grehe isgovarjash, kolikor samoreh, si jesen na saflusheno svarjenje, vsakamajhna beseda te raskazhi, in svoj napuh drugazhi rasodevash; tedaj ni ponishnosti v' tebi. Premishluj vse sapovedi, vse svoje dolshnosti,

vse svoje pretezhene leta; bosh vidil neisrezhe-
no shtevilo svojih grehov, in se bosh ponishe-
val, ker drugazhi ne bosh milosti dosegel. Ob-
shaluj vse svoje grehe, v' ponishevanji bodi
do smerti, de sävershen ne bosh.

Nevarnost v' grehih umreti uzhi ponish-
nost. Grefhil si, pa ne vesh, zhe so ti grehi
odpušteni. Ako ravno bi bili odpušteni, spet
lahko grefhish, in se pogubish. Zhe po veri
sodish od vezhniga svelizhanja, od vezhniga
pogubljenja in od nevarnosti svoje edine neu-
merjozhe dushe, nikdar ne moresh bres stra-
hu biti. Ta strah je ponisheval nar popolni-
shi slushabnike boshje, kateri so v' obilnosti
dobrih del v' veliki ponishnosti shiveli, in ti
bodi ravno tak, zhe ravno dobro shivish. Zhlo-
vek ima v' sebi sazhetik vfiga hudiga, je ob-
dan od velizih skušnjav, je vedno v' nevar-
nosti; ne vé, zhe je jese ali ljubesni vreden,
le per sodbi bo svedil, in po njej bo vekomaj
ostalo, kar bo od Jesusa saflishal. O kristjan!
smiraj shivi v' ponishnosti, ker si enak jetni-
ku, kateri sleherno uro zhaka reshenja ali smer-
ti. Bodi ponishnihi, ker ne vesh, kaj te zha-
ka, vezhno svelizhanje ali vezhno pogubljenje.
Vedno se boj, shivi po sapovedih, in dobro
ti bo, kakor modri govori: „*Bog skerbi sä-
nje, kateri se njega boje, in njega ljubijo.*“
Širah 34, 14. 15.

M o l i t e v.

O Jesuf! ti, moj Gospod, si ponishen, in si ponishnost sapovedal; jest, velik gresnik, se pa nozhem ponishati! Tvoja presveta mati Marija, tvoji apostelni, Marterniki in vsi svetniki so bili ponishni; jest pa, poln slabiga saflushenja, se framujem se ponishati? V' grehu fim rojen, v' grehih shivim, v' grehih lahko umerjem; vender se povishujem? O Gospod! dodéli mi svojimu nevrednimu flushabniku resnizhno ponishnost, is ktere bi svojo nevrednost, flabost, grehe in nevarnost spofsnal, gnado vedno profil, in v' strahu neprenehama shivel. O f. Dorotej! kateri si po sgledu Jesufvim ponishen bil, in ponishnost uzhil, spròfi mi per ljubesnjivim Jesufu potrebno ponishnost, rodovitnost dobrih del in stanovitnost do konza, de plazhilo, ponishnim obljubljeno, sadobim. Amen.

VII. dan kimovza.

S. Proba deviza.

Sveta Proba je bila Rimfka deviza, hzhí bogatiga in mogozhniga oblaftnika Šimaka, mlajfhiga imenovaniga. Léto njeniga rojftva se ne more na tanko vediti, bila je rojena okoli 500

let po Jesufovih rojstvu. Imela je doma sve-
te sglede vseh keršhanskih zhednost; pa pre-
malo ji je bilo shiveti, kakor drugi dobri shi-
vé, temuzh shelela je, in si slo persadevala
popolnamašt dosezhi. Bog ji je dal sosebno
gnado, in s' pomozhjo njegove gnade je do-
bro, perpravno voljo imela. Lahko bi se bi-
la bogato omoshila, ali doma v' mehkobi shi-
vela, ker je bil njen ozhe filno bogat in mo-
gozhen; pa raji si je isvolila ponishevanje Je-
sufovo, in je njemu svoje devishstvo sa vselej
obljuba. De bi po svojim poklizu in po svo-
ji obljubi svešto shivela; je bila samotna, je
pridno delala, gorezhe molila, se s' postam
pokorila, in smiraj skerbela svojimu boshjimu
sheninu Jesufu dopasti. Le Jesufu in Marii,
ne ljudem, je skerbela dopasti. De bi po po-
tu pravize in zhistosti stanovitno in bres smote
hodila, je shelela rasvetljeniga duhovniga ozhe-
ta najti, in ga je nashla, namrezh s. shkofa
Fulgenzja, kateri je bil is Afrike na otok Šar-
dinijo savoljo vere poslan. Njemu je s' vsem
spofhtovanjem pisala, in ga ponishno profila,
de naj jo uzhi, kako bi shivela po volji boshji.
S. shkof Fulgenzi je bil njene proshnje vesel,
ji je pisal, in jo uzhil.

Ta sveta deviza je hvaleshno kufhevala
prejete pisma svojiga duhovniga ozheta, in Bo-
ga hvalila in profila, de naj ji pomaga po vseh
prejetih naukih svešto shiveti. Bog je njene
ponishne proshnje uslishal, jo s' svojo gnado
napolnil, s' ktero je bila sgled globoke po-

nishnosti in sofebne zhiſtoſti. V' ſredi véliziga Rimſkiga meſta, v' kterim je bilo ſhe doſti ſpazhenih nevernikov in ſlepih krivoverzov, tudi ne malo hudobnih kriſtjanov, je bila vſa zhiſta in nedolſhna. Akoravno je bila filno bogata, je le ponishne oblazhila noſila, in je bila rada ſluſhabniza ſvojih ſluſhabniz. Bila je v' ſhtevilu modrih deviz, in ſ' ſvetilam go-rezhe ljubesni ſmiraj perpravljena Jeſufu ſhe-ninu naproti iti. Bog je to ſvojo ſveſto ſlu-shabnizo ſ' veliko nadlogo obiskal. Oblaſtnik ſimak, njen dobri ozhe, in Boezi, njene ſestre Gale moſh, ſta bila per krivovernim kralji Teo-doriku krivizhno ſatoſhena, in od njega v' ſmert obſojena. Œ. Proba, polna ſhive vere, pokorſhine in poterpeſhljivoſti, je molila ne-sapopadljivo modroſt boſhjo, in ſe ji popol-nama podvergla. V' vſih dobrih delih je ſta-novitna oſtala do ſmert, ktera je bila okoli léta 550.

N a u k.

Kakofhne naj bodo devize.

Œ. Proba je ſkerbela ſ' zhiſto duſho in ſ' zhiſtim teleſam boſhjimu ſheninu Jeſufu do-paſti, in mu je dopadla. De bi varniſhi ſhi-vela; je ſ. ſhkofa Fulgenzja profila, de naj jo uzhi, je od njega prejemala ſvete nauke, in jih ſveſto ſpolnovala. Sapopadik tih ſvetih

naukov bo tukaj popisán, de devize vedó, kako Bogu dopasti.

Š. Fulgenzi uzhi s. Probo nar prej spoznati devishtva vrednost, in pravi, de je devishtvo prezhistimu Bogu nar bolj vshezh, de zhloveka dela angelam podobniga, in de so zhiste dushe prijetne neveste Jesulove. „Ni sadosi, pravi on, de je telo zhisto, tudi dusha mora biti; ne le s' nesramnimi deli, tudi s' nezhistimi sheljami se per Bogu zhistost sgu-bi. Kdor pa je zhistiga telefa in sramoshljive dushe, ni she Bogu vshezh, zhe se napuha ne varuje; shelje do zhloveshke hvale ognjusijo zhloveka, zhe ravno zhisto shivi. Pokorjenje pomaga zhistost ohraniti; ponishne oblazhila, samotno shivljenje, flabe jedi, majhen pozhilitik, vedno delo in kaj taziga je potrebno; pa naj se varuje per tim hvale iskati. Zhe je telo v' pokori, dusha pa prevsetna, kaj pomaga?“ Pishe ji: „Varuj se vsiga, kar tvoje telo greshno ali nepotrebno veseli, ker Jesus, tvoj shenin, pokorjenje ljubi. Š. Pavel je od sebe djal: Tarem svoje telo, in ga v lushnost devam, de savershen ne bodem. On je obfodil premehko vdovo rekozh: Vdova, ktera v' hladnostih shivi, je shiva mertva. Kaj pa je rezhi od devize, zhe v hladnostih shivi?“

Dalje jo Fulgenzi uzhi: „Posti se rada, pa kolikor samore mozh tvojiga telefa prestat; mehko shivljenje in obilen shivesh dela telo dushi nepokorno, preojstro pokorjenje prevezh oslabi telo. Tvoje oblazhila naj bodo

ponishne; zhe obilno skerbish sa snashnosti svojiga telefa, bosh ljudem, pa ne Jesusu dopadla. S' nesramoshljivimi oblazhili bi sejala skushnjave, in perdelala boshje mashevanje. Ne sodi se po drusih, ampak sodi se po sapovedih; nifi she dobra; ako so druge slabji od tebe, temuzh zhe si res dobra per Bogu. Kdor je bolehen, ni sdrav; ako je kdo drug smertno bolan; kdor ima kalne ozhi, ne vidi zhisto, ako je kak drug slep. Varuj se napuha, in vedno pròsi po Jesusu Kristusu obilnishi gnado.“

„Bodi v' ponishnosti ukoreninjena, in le tako bosh velike boshje milosti deleshna; le zhe si uboga v' duhu, bosh v' nebeshko kraljestvo prishla. Boshja beseda in tvoja slabosti ti prizhujete, de si smiraj gnade in varnosti potrebna. Bodi lazhna pravize, sama is svoje mozhi ne moresh pravizhna biti, tedaj se vedno ponishuj, vedno upaj v' boshjo milost, smiraj pròsi, in se ozhishuj, de bosh Jesusu prijetna. S' vero in zhistostjo si Jesusu sarozhena; pa ne mogla bi ga ljubiti, ako bi ne bil on prej tebe ljubil. Jesus, nebeshki kralj, te je nashel prasno vfiga dobriga; on te je obogatil, njegovo je kar imash, in njega hvallj. Spomin njegove milosti naj smiraj bo v' tvojim serzu; tako bosh ponishna, in ponishnost te bo ohranila zhisto. Zhe si Jesusu renizhno hvaleshna, se bosh skerbno varovala ga s' nesvestobo sanizhevati. Premishljuj svoje slabosti, in Jesusa pròsi pomozhi; le on da-

je voljo in mozh dobro delati. Premisli nevarnosti, v' kterih se snajdesh; slaba si in v' sredi prekanjenih hudih sovrashnikov; zhe si tudi sdaj dobra, samoresh greshti, in se pogubiti, ker je zhistsoti sovrashnik, hudo poshelenje v' tebi. Ponishna bodi, vedno moli, smiraj zhuj; tako bosh vse skushnjavze in skushnjave premagala. Zhe to delash, bosh shla v' nebeshko kraljestvo, kjer nobene skushnjave ne bo; zhe si Jesusu svesta, bosh v' njegovi zhashti nasitena.“

To je le nekoliko od svetih nauk, ktere je s. Fulgenzi pisal s. Probi. Ti te uzhé, de ni sadosi le sunanjih in ozhitnih grehov se varovati, ampak tudi notranjih se morash. Ni jih malo nezhistih dush v' zhistim telesu, ktere so Jesusu soperne. S. Fulgenzi uzhi, de morash svoje nepokorno telo pokoriti, in ga ponishno oblazhiti, de ne daje pohujshanja ne tvoji dushi, ne ljudem. De bosh mogel v' ponishnosti vkoreninjen biti, in is ponishnosti gorezhe moliti; se tudi perloshnost varuj, in smiraj zhuj, de ne padesh v' pogubo. Zhe si premalo framoshljiv, zhe drugim shelish dopasti, zhe si rad v' slabi drushbi; nesrezhe ishesh, in jo bosh nashel. S. Pavel pravi: „Velik saklad imamo v' perstenih posodah.“ II. Kor. 4, 7. Res je to, in ravno sato pravi s. Hieronim: „Zhistsot je teshka zhednost, sato je redka.“ Zhlovek je slab, sovrashnikov je dosti, kdor skerbno ne shivi, hozhe

obropan biti, in bo obropan, kakor vsakdanje
nefrezhe obilno prizhujejo.

M o l i t e v.

O Jesuf, presveti shenin zhistih duh!
usmili se me nespametniga grešnika; daj mi
gnado sposnati skrito lepoto ljube zhistosti, in
v' njej shiveti. Glej, tvoji bogabojezhi slu-
shabniki in tvoje bogabojezhe flushabnize so
gorezhe skerbeli f' zhisto dušo in f' zhistim
telesam ti dopasti, vender so smiraj trepetali;
jest pa, ves poln gerdiga ognja, se malo va-
rujem in bojim. Shalostna skušnja me je še
preprizhala, de v' skušnjavah ne ostanem sta-
noviten vender le skušnjav ishem. O Go-
spod! vezh ne bom tako shivel; f' tvojo po-
mozhjo bom delal, kar je sveti Fulgenzi u-
zhil, in kakor je tvoja sveta flushabniza Pro-
ba shivela. O velika boshja prijaztiza! per-
poròzhi me Jesusu in Marii, in spròsi mi
gnado, de Jesusu nebeshkimu kralju in Marii
njegovi prezhisti materi f' zhistim shivljenjem
dopadem. Amen.

VIII. dan kimovza.

Rojstvo devize Marije.

Danf zerkev obhaja veseli spomin rojstva devize Marija, namenjene matere vsih odreshenika Jesusa, in kristjane opominja in perganja, de naj Boga hvalijo, kateri jo je na svet dal. Zerkvi ni navadno obhajati dneva rojstva drusih svetnikov, temuzh obhajati spomin njih smerti. Rojstvo je prihod na ta revni svet, smert svetnikov je odhod s' revniga sveta v' nebesa. Sato pravi Salomon: *Boljšhi je dan smerti od dneva rojstva.*“ Prid. 7, 2. Vender obhaja zerkev spomin rojstva s. Janesa kerstnika, ker s. evangeli sprizhuje, de je bil pred rojstvom posvezhen. Veliko bolj se spodobi obhajati veseli spomin rojstva prezhiste devize Marije, ktera je bila namenjena mati odreshenika Jesusa biti, in je bila sato she pred rojstvom posvezhena. Bog jo je dal, de bi s' presvetim sadam svojiga devishkiga telefa svet s' veseljem napolnila. Ona je bila sgodnja daniza, napovedovavka sonza pravize, Jesusa Kristusa, kateri je rasvetlil revne in nefrezhne Adamove otroke, in jih reshil is hudizheve fushnosti.

Marija prezhista deviza je bila od prerokov, slasti od Isaija napovedana s' timi besedami: „*Gospod sam vam bo snamnje dal.*“

Glejte, deviza bo spozhela, in sinu rodila in mu bo imé Emanuel dano.“ Is. 7, 14. Podoba sosebne zhiſtoſti in prezhudne rodovitnoſti Marije je bil tiſti germ, kteriga je Moſes vidil goreti, pa ne sgoreti. Tudi ſkrinja ſaveſe je Marijo pomenila, v' kteri je bila mana, podobna nebeſhkiga kruha Jeſufa Kriſtufa. V' ſtari ſaveſi je bilo vezh ſlovezhih ſhen, pa Marija je vezhi od vſih. Œara, Rebeka, Rahe-la, Debora, Judita, Elſtra in druge ſo bile le majhna ſéniza memo prezhiſte devize, zhudne boſhje porodnize, Marije. Ona, od Boga od vekomaj iſvoljena, ſ' ſosebno gnado poſvezhena, mogozhna pomozhniza, ſveteji od pre-rokov in apoſtelnov, kraljiza angelov, je Bogu nar prijetniſhi, ker jo je ſavoljo Jeſufa zhes vſe ſtvari povſhal. Torej ſo jo njeni ſveti ſtarſhi, od Boga nauzheni, Marijo imenovali, to je Goſpa, kar je pomenilo veliko oblaſt ali mogozhnoſt, ktero ji je Bog dal. Viſoko jo je povſdignil zhes vſe ſtvari, ker jo je namenil mater odreſhenika vſih ljudi.

Marija je bila iſ viſoziga rodú, duhovſki-ga in kraljeviga, kakor vſe piſma od njeniga vſigamogozhniga Œinu prizhujejo; vender je bila uboſih ſtarſhev. Œ. Joahim in ſ. Ana ſta bila uboga, pa ſveta; ſta bila majhna pred ſvetam, pa velika per Bogu, ker ſta po vſih njegovih ſapovedih na tanko ſhivela. Le pravizhnoſt Bogu dopade, vſe drugo je prasno in nezhimerno. Joahim pomeni: perpravljanje Goſpoda, Ana pomeni miloſt. She imena ſve-

tih staršev Marije devize so kaj posebniga napovedovale, namrežh Marijo, presveti sad njih pravizhne in svete saveše, is ktere je prešladki Jeshuf rojen. Marija je bila v' majhnim in sanizhevanim meštu Nazaretu na Galilejskim rojena. Ta posebna dobrotà boshja je bila ljudem nesnana, pa potlej je bila po všim svetu rasosnanjena. Vša katolska zerkev zhašti prezhisto devizo Marijo in njene svete starše Johima in Ano. Ta dva ljuba boshja prijatla šta od Boga s' gorezhimi prošnjami sad svoje svete saveše sprofilà, in ga visoko hvalila, ki jima je dobrotljivo dal, kar šta smiraj shelela. Veselšhi šta bila, kader šta nad ljubeshjivo hzhherjo Marijo vidila posebne snamnja velike svetosti. Tudi mi se moramo rojšta devize Marije slo veseliti, in miloštljiviga Boga vedno hvaliti, kteri jo je dobrotljivo dal. Sahvalimo Boga sa to posebno miloš, in zhaštimo mater boshjo Marijo, ker je Jeshufa rodila, in nam pomagala v' njegovo kraljštvo priti ga vekomaj vshivat.

N a u k.

Od refnizhne zhašti do Marije.

De je Marija rojena, in pred rojštvam posvezhena, naš mora veseliti, ker osnanuje blishni prihod vših odreshenika Jeshufa, in nam s' svojimi mogozhnimi prošnjami pomaga v' boshje kraljštvo. Ref, Marija deviza, ljuba

boshja prijazna in mogozhna pomozhniza vseh kristjanov, je nashe zlasti vredna, ker jo je Bog povisil. Vsi verni vedo to, in tudi morajo vedeti, da je visoko misliti ali govoriti od Marije, pa zhe drusiga ni, je to she premalo. Marijo devizo hvaliti, zlasti in povisevati, sraven pa nekerfhanfko shiveti, je lashnjiva ali hinavska zlast, Bogu in Marii soperna. Vsi bogabojezhi kristjani in vsi uzheniki, kakor f. Avgufhtin, f. Janes Krisostom, f. Anselm, f. Bonoventura, f. Bernard in drugi so Marijo slo zlastili, pa slo so si tudi persadevali po njenim sgledu shiveti. Marijo po veri povisevati, in po njenim sgledu shiveti, to je Bogu dopadljiva zlast in flushba; drugazhna je lashnjiva, Bogu in Marii soperna.

Ako bi te vprashal, zhe zlastish Marijo, bi se ti nad tim vprashanjem sazhudil, in bi odgovoril: „Kaj pa, da Marijo zlastim, ker je v' gnadi rojena, velika boshja prijazna, mati vseh odreshenika Jesufa, mogozhna in usmiljena pomozhniza vseh kristjanov.“ Vse to je po veri, in ona, desiravno ponishna, je svoji sveti teti Elisabeti rekla: „Vsi rodovi me bodo frezhno imenovali;“ vender pa ni le v' tim prava zlast do nje. Sama hvala bres dobrih del je enaka drevesu bres sadu, sekire in ognja vrednimu. S. Tomash uzhenik pravi: „Resnizhna hvala je terdna, delavna volja Bogu in Marii dopasti.“ Tudi f. Avgufhtin: „Marijo resnizhno zlastimò, zhe po njenim sgledu skerfno shivimo.“ Premisli te resnizhne

befede, in bosh lahko sposnal, de bres pokorne volje ni prave zhaſti. Unanje zheſhe-
nje bres reſnizhne pokorſhine je laſhnjivo, hi-
navſko, Bogu in Marii ſoperno. Taka pobosh-
noſt je enaka ſpazhenimu ali ponarejenimu de-
narju: ima lepo podobo, pa nima notranje
vrednoſti; nevedni ſo ga veſeli ali ſadovoljni,
pa v' reſnizi nizh nimajo. Ravno taki ſo vſi
laſhnjivi poboshni; menijo, de Bogu in Marii
dopadejo, pa ſo jima ſoperni.

Upanje, tode le pravo, imej v' proſhnje
Marije. Ona, velika boſhja priſtatiſa, je ve-
lik perpomozhik k' svelizhanju. Upati v' nje-
ne mogozhne proſhnje je prav; pa le upati
v' njeno pomozh, in terdovratno ſhiveti v'
grehih, te ne bo pekla obvarovalo. Zhe po
unanjim zhaſtiſh Marijo, ſraven pa ljubifh
greh; Jeſufa in Marijo ſanizhujefh. Zhe le
s' uſtno hvalo meniſh v' nebefa priti; tvoje
upanje ni dobro, je Bogu in Marii ſoperno,
in tebi ſhkodljivo, ker je predersno. Š. Av-
guſhtin pravi: „Terdovratni greſhniki iſ hu-
dobije povifhujejo boſhjo miloſt, de bi ſe ne
ſpreobernili.“ Ravno tako povifhujejo nekte-
ri uſmiljeno pomozh Marije, de bi bres ſtrahu
ſanizhevali Boga. Zhe ſi ti tak, ti moram re-
zhi, kar je prerok Ahija Jeroboamovi ſheni
rekel: „Sakaj ſe ſa drugo ſkaſujefh? ſhaloſten
oſnanovaviz ti moram biti.“ III. kralj. 14, 6.
Shena Jeroboamova je preoblezhena ſhla k'
preroku, de bi je ne poſnal; pa ni mogla ne-
ſnana oſtati. Ravno tako ſo laſhnjivi pobosh-

ni, tako rekozh, preoblezheni; pa njih sgor-
nje oblazhilo hinavške poboshnosti jim ne bo
pomagalo. Kdor upa v' pomozh Marije, de
bi v' grehah mirno shivel, pravi: „O Marija!
ti veliko samoresih; toraj obvaruj me v' po-
gubljenje, desiravno se nozhem spokoriti.“ Zha-
sti Marijo, upaj v' njeno pomozh, perporozhuj
se ji, de ti sprófi gnado pokore, in hiti se
resnizhno spokoriti. Tako bosh, zhe si ravno
greshnik, od Marije, usmiljene matere, po-
mozh dosegel.

M o l i t e v.

O Marija, kako si nedolshna, lepa in
sveta she per svojim rojstvu bila! She takrat
si Bogu dopadla, ker te je poprej isvolil, in
pred rojstvom posvetil. Ti, o prezhišta devi-
za in isvoljena mati boshja! si bila veselje svo-
jih svetih staršev in vfiga svetá, ker si s' svo-
jim rojstvom napovedala prihod milostljiviga
odreshenika. Ti si v' gnadi rojena bila, jest
pa v' grehu; ti si sveto shivela, jest pa greslh-
no; ti si ne le stanovitna ostala v' gnadi, te-
muzh tudi prejeto gnado s' dobrimi deli ne-
isrezheno povishevala, jest sim gnado prejel
per s. kerštu, pa jo hudobno sapravit. Kakosh-
na bo s' meno? O mogozhna in usmiljena ma-
ti! pròfi sa-me per Bogu; shelim drugazhi
shiveti, se hozhem spokoriti, tvojimu Šinu in
tebi svesto flushiti; toraj pomagaj mi, spròfi
mi gnado svoje grehe sposnati, sovrashiti in

opuštiti. Šveta Marija, mati boshja! pròfi same nevredniga greslnika, de milost najdem per Bogu, de savershen ne bom, temuzh pridem v' njegovo kraljestvo. Amen.

IX. dan kimovza.

S. Hadrijan in tovarshi marterniki.

Sveti Hadrijan je bil soldatski oblastnik v' Nikomedii. Bil je nevernik, pa se je naglo spreobernal, in je sa vero Jesusovo umerl. Neverni zesar Maksimijan je verne hudo preganjal, slasti pa v' Nikomedii. Med drusimi je bilo tri in dvajset vernih po njegovim povelji neusmiljeno martranih, potlej v' temno jezho vershenih. Neverni zesar je bil na te grosno serdit, ker jih ni mogel ne s' lepo ne s' hudo k' svoji hudobni volji nagniti. Svojim flushabnikom je rekel: „Sapishite njih imena, de bodo drugikrat huje od vsih drusih martrani.“ Ti serzhni Jesusovi prizhevali so bili vsih prejetih ran in bolezhin vesel, so Jesusa glasno hvalili, in eden drusimu serzhnost dajali sa njegovo sveto vero umreti. Neverni Hadrijan se ni malo nad njih serzhnostjo in stanovitnostjo zhudil, in je k' njim shel, ter rekel: „Ljubi moji, povejte mi, kako samorete v' hudih bolezhinah dobrovoljni

biti. Kaj upate po smerti od svojiga Boga do-
briga prejeti? Bolezhin, ktere vi terpite, bi
ne hotel terpeti, ako bi ves svet dobil; ka-
kofniga plazhila vi zhakate, de bo vrednisthi
od vsiga svetá? Kristjani so mu odgovorili:
„Tudi mi bi ne hotli sa ves svet toliko bole-
zhin prestati, pa radi jih terpimo sa nebeshko
kraljestvo. Ves svet, njega dobrote, zhasť in
vse drugo ni nizh memo nebeshkiga kraljestva.
Šilne bolezhine terpimo sdaj, pa tih bo hitro
konez; nebeshke dobrote pa ne bodo nikoli
minile.“ Veliko taziga so mu pravili, in tudi
ob kratkim ga uzhili v' poglavitnih resnizah
katolshe vere. Hadrijan, od gnade boshje ras-
svetljen, je v' njih besede veroval, se je k' svo-
jim soldatam obernal, in jim rekel: „Tudi
jest sim kristjan, in hozhem per tih svetnikih
ostati.“ Šoldatje so mu rekli: „Pojdi s' nami
pred zesarja.“ Kader so per zesarji bili, so
mu djali: „Nash poglavar, tvoj flushabnik
Hadrijan, se mesha; hotel je per unih hudob-
nih v' jezhi ostati, in pravi, de je kristjan.“
Zesar, ves jesen savoljo te novize, je s. Hadri-
janu serdito rekel: Bersh fi premisli, in po-
pravi svojo naglost.“ Š. Hadrijan je zesarju
odgovoril: „Ši ne bom premishljeval, profil
le bom vsigamogozhniga Boga, de naj mi od-
pušti, ker sim ga is nevednosti shalil.“ Never-
ni zesar Maksimijan je svojim flushabnikom ser-
dito rekel: „Vklenite ga, in versite ga v' je-
zho med une hudodelnike, in bo s' njimi sa-
flusheno plazhilo prejel.“

S. Hadrijana flushabnik, kader je vidil ga v' jezho med kristjane gnati, je tekel, in to njegovi sheni povedal. Shena ga je vprašala: „Sakaj je moj mosh v' jezho vershen? Kaj je hudiga storil?“ Šlushabnik ji je odgovoril: „Nekaj zhasa se je s' tistimi hudobnimi pogovarjal, jim verjel, in kristjan postal; sato je v' jezhi.“ Shena, kader je to saflishala, je silno vesela bila, ker je tudi ona v' praviga Boga verovala. Tekla je k' svojimu spreobernjemu moshu, se s' njim veselila, njegovo shelesje kushevala, in mu djala: „Sdaj te prav ljubim, ko si hudizhevo flushbo sapustil, in v' praviga Boga verujesh; njemu bodi vezhna hvala, ker te je rasvetlil, in k' sposnanju refnize perpeljal. Poterpeshljiv in stanoviten bodi do smerti, de prideh v' boshje kraljestvo.“ Tudi vernim jetnikam je rekla: „Profite Boga de naj mojimu moshu stanovitnost da, in uzhite ga v' kershanskikh refnizah.“ Osem dni potlej je zesar ukasal vse te verne jetnike pred se perpeljati. Špet so praviga Boga prizhali, in neumne bogove sanizhevali. Zesar jih je ukasal neusmiljeno rasmesariti, s. Hadrijana pa huje ko vse; kosti in oferzhje se jim je vidilo, pa stanovitni so ostali. Na sadnje je neverni zesar sapovedal jim vse kosti polomiti, in v' tih bolezhinah so sa vero Jesufovo umerli. Njih sveta smert je bila v' letu 310.

N a u k.

Od velizih in vezhnih nebeshkih dobrot.

Š. Hadrijan, njegovi serzhni tovarshi, drugi sveti marterniki in svetniki so vse posemeljske dobrote sanizhevali, in sebe sveto sovrašili, de bi samogli v' nebeshko kraljestvo priti. Sanizhevali so f' pomozhjo gnade boshje vidne in pozhutne dobrote, ker so hrepeneli nevidne, svete, velike in vezhne nebeshke dobrote sadobiti. Shiva vera in terdno upanje v' lepe nebesa priti, in Boga vekomaj vshivati prevsamede zhloveka, ga napolni s' možhno stanovitnostjo, in rad da svoje shivljenje sa vezhno shivljenje; zelo v' dobizhik si sheteje veliko terpeti sa vezhne nebeshke dobrote. Š. Pavel popisuje terpljenje svetnikov f' timi besedami: „*Bili so raspeti, saframovanje in tepenje so terpeli, sraven tudi shelesje in jezhe; bili so kamnjani, preshagani, skushani, s' mezhem morjeni; potikali so se po pushavah, po gorah, berlogih in jamah podsemeljskih.*“ Hebr. 11, 35 — 38. Sakaj so bili flabi ljudje tako možhni in stanovitni? Sato, ker jim je Bog dal sposnati veliko in vezhno plazhilo, katero jih je zhakalo v' nebesh.

Nebeshke dobrote so neisrezheni velike in nesapopadljive. Mi nevedni ljudje v' tej niski dolini, sadershani od svojiga flabiga telefa, in omamljeni od vidnih stvari, malo vemo od nebeshkiga kraljestva. Rasodeta vera nas fizer u-

zhi od lepote nebeshkiga Jerusalema! vender malo sapopademo, kar jim je Bog dobriga perpravil, kateri mu svesto flushijo. Š. Bona-ventura pravi: „Ako bi nam ravno angeli in svetniki govorili od nebeshkiga kraljestva, bi ne samogli od njega vredno govoriti. Rasvetljeni David je djāl: „*Isvoljeni bodo nasiteni od obilnosti boshjiga prebivališa, in Bog jih bo s' potopam svojiga veselja napajal.*“ Pf. 35, 9. On ni vedil viſokejši govoriti. Š. Pavel je bil samaknjen v' nebefa, pa ni mogel drusiga povedati, ko to: „*Sim flishal skrivne besede, kterih ni perpuſheno* (ni mogozhe) *zhloveku govoriti.*“ II. Kor. 12, 4. Ref, „*oko ni vidilo, uho ni flishalo, tudi v' ſerze zhlovekovo ni priſhlo, kar je Bog perpravil njim, kateri ga ljubijo.*“ I. Kor. 2, 9. Ako bi v' puſhavi srejen zhlovek v' kraljevo hiſho ſhel, bi le nikdar njene lepote nagledati ne mogel; vender bi ne vedil vredno govoriti od nje. Ravno taki ſo nar bolj rasvetljeni uzheniki, kader ſi persadevajo govoriti od lepote in dobrote nebeshkiga kraljestva.

V' nebesih ne bo nizh hudiga, bo vſiga dobriga obilnoſt, vſe to bode vezhno. Tam gori ni ſkuſhnjav, ni greha, ni ſovrashnikov, ni ſirahu ali druge hude rezhi, ampak je veselje, zhaſt, hvala, in to bres vſiga premenjenja. Zhe duſha, dokler je v' tej revni dolini ſadershana, le majhno kapljizo nebeshke ſladkoſti okuſi, je neisrezheno vesela; kako bo ſhe le takrat, kader bo pred boshje oblizhje pri-

fhla, ga ljubila in hvalila! Dufha, she sader-
shana na svetu, in od butare toliko nadlog ob-
teshana, se veselila v' Gospodu, kterimu svešto
flushi, zhe ga ravno ne vidi; kako ji bo do-
bro, kader bo fhla v' njegovo nesapopadljivo
zhašt, in bo v' vezhni ljubeshni s' njim sdrushe-
na! Vezhnost ima neisrezhenno možh: saver-
shenim dufham je filno strashna, ker bodo v'
peklenfskim bresnu bres upanja terpele veko-
maj; svelizhanim dufham pa je filno sladka,
ker bodo nebeshke dobrote vshivale vekomaj.
Sato je David tako govoril: „*Moja dufha she-
li in omedljuje po Gospodovi hishi. Bla-
gor jim, kteri v' tvoji hishi, o Gospod!
prebivajo; hvalili te bodo vekomaj.*“ Pl. 83,
3, 5.

Premisli neisrezhenno veselje svelizhane du-
she. Bogabojezha dufha je v' upanji in v' stra-
hu na svetu bila, in pred sodbo fhla; je bila
od sodnika Jesufa prijasno sprejeta v' snam-
nje vezhniga svelizhanja. She takrat je od ve-
liziga veselja poskakovala; pa veliko bolj she,
kader je bila v' nebeshi vseta. Kaj je mislila
ali rekla, kader je v' boshjo zhašt prishla? S'
Bogam sdrushena, v' njegovi prijasnosti uter-
jena, je veselo savpila: „Tukaj bom v' veselji
drushbi Marije, angelov, prerokov, apostelj-
nov, marternikov prizhevavzov, deviz in vsih
svetnikov Boga vshivala in hvalila vekomaj!“ Ve-
selfhi kakor Peter na gori Taboru porezhe: „Tu-
kaj mi je dobro biti!“ S. Pavel, ko je spremislil
velike in vezhne dobrote nebeshke, je sdihi-

nil: „*Kdo me bo rešil is telefa smerti? She-
lim rasvesan, in s' Kristusam biti.*“ Filip.
1, 23.

Delaj neprenehama, de nebesko kralje-
stvo saflushish. Kar vésh in slishish od lepote
Gospodoviga prebivalisha, obuduj v' sebi she-
lje po nebeskim kraljestvu; pa veliko in vezh-
no plazhilo morash s' svestobo in s' terpljenjem
saflushiti. Bog je obljubil in bo dal svoje kra-
ljestvo, tode le pravizhnim, ne hudobnim.
Štvaril naš je sa nebefa, pa tudi sapovedal, de
po njegovih sapovedih shivimo. Šam Kristus
pravi: „*Ako hozhest v' shivljenje iti, spolnuj
sapovedi.*“ David pravi: „*Prekleti so, kteri od
sapoved odstopijo.*“ Pf. 118, 21. Jesus bo hu-
dobnim serdito rekel: „*Poberite se od mene,
vi prekleti! v' vezhni ogenj.*“ Mat. 25, 41.
Dobro premisli te strashne, pa resnizhne be-
sele, de skerbno shivish po sapovedih. Lene-
shi, mehkushnesi, nezhistniki, pijanzi, kri-
vizhniki in drugi taki ne pridejo v' nebesko
kraljestvo. Nebefa ne morejo biti prebivalishe
hudobnih, ampak prebivalishe pravizhnih. Zhe
si tedaj vezhno svelizhanje voshish, varuj se
hudiga, delaj dobro, in bosh vezhno prebiva-
lishe v' nebesih imel. Pf. 36, 27.

M o l i t e v.

O moj ljubesnjivi stvarnik, ki si me v'
svoje frezhno kraljestvo milostljivo namenil! od-
pušti mi mojo greslino nehvaleshnost in leno-

bo, is ktere fim tebe in tvoj dar sanizheval. Sveta vera me fizer uzhi in perganja, de naj fi slo persadevam v' tvoje vezhno kraljestvo priti; pa jest, neumnes, fim raji posluschal hudizha in svoje hudo poshelenje. Obljubish mi sa plazhilo moje svestobe do tebe lepe nebefa; vender fim se dal od hudizha najeti sa plazhilo vezhniga pogubljenja. Mojimu kratkimu terpljenju fi obljudil vezhne dobrote; jest pa fim se savoljo greshniga veselja namenil v' vezhno terpljenje. O ljubi Gospod! osdravi moj um, in daj mozh moji volji svojo gnado, de sposnam in delam, kar mi lepe nebefa saflushi. Ni drugazhi, ali v' nebesih ali v' peklu bom vekomaj; kar fi bom sdaj saflushil, bom vshival ali terpel vekomaj. Hozhem in obljudim po voski poti tvojih svetih sapoved hoditi, pokoril in premagoval bom svoje flabe pozhutke, de per tebi milost najdem. O sveti Hadrijan in tovarshi marterniki! ko ste is shelj do nebeshkiga kraljestva smertne bolezhine stanovitno preterpeli, in svoje shivljenje dali, tudi meni po Jesusu Kristusu sprofite ognjene shelje do nebeshkih dobrot, de podpirajo mojo slabost, in me perganjajo po volji boshji shiveti, de pridem k' vam hvallit Boga vekomaj. Amen.

X. dan kimovza.

Sveti Nikolaj ali Niklavsh Tolentinjan.

Sveti Nikolaj ali Niklavsh, imenovan Tolentinjan od mesta Tolentina, kjer je dolgo bil, in tudi umerl, je bil rojen v' tergu s. Angela bliso mesta Forma v' letu 1239. Njegovi starshi niso bili premoshni, pa sosebno bogabojezhi. She vezh let niso imeli saroda; bili so tega shalofni, in gorezhe so se perporozhevali s. Nikolaju shkofu, de bi jim od Boga sarod sprofil. Š. Nikolaj jim je od Boga sprofil dete, ki so ga bili filno veselji, in po njem Nikolaja imenovali. Njegovi starshi so is hvaleshnosti do Boga sosebno skerbeli ga bogabojezhe srediti, de bi vel zhas svojiga shivljenja in vselej hvalil Boga. Otrok Nikolaj je bil veselje svojih starshiev in vsih, ker je bil pokoren in v' vsmi dober. Desiravno she otrok, je bil moder, in odlozhen od vsih hudobnih. Le slufhati, pridno uzhati se, moliti, v' zerkev hoditi je bilo njegovo veselje. Usmiljen je bil ubogim, uzhil je druge otroke, in rad se pokoril. She otrok se je tri dni v' tednu postil, in po svoji mozhi neprenehama dobro delal. Njegovo sosebno sveto shivljenje je vikshim slo dopadlo; postavili so ga med korarje, de bi s' dobrim sgledam vsmi pomagal. To mu ni bilo vshezh, ker je bil sklenil svet sapustiti.

ti, in v' klofhter iti. Dolgo je premišljeval, in Boga profil, de naj ga rasvetli, kaj bi storil. Eniga dne je poslušal pridigo od nevarnosti svetá in vrednosti dushe. Pridiga mu je bila vshezh, pridigar pa je bil minih bratovshine, imenovane *Pushavnikov s. Avgushtina*. Mladenizh Nikolaj je v' klofhter shel, ponishno profil, de naj sme ondi ostati, in je po dovoljenji njegovih staršev ušlišhan bil, ker so minihi nad njim vse snamnja bogabojezhe dushe vidili.

V' klofhtu bogabojezhnih minihov ali pushavnikov bratovshine s. Avgushtina je s. Nikolaj sosebno sveto shivel, ker je bila njegova dusha polna ponishnosti. Is ponishnosti se je shtel nevredniga greslnika, je vso hvalo sovrashil, je vsem miniham ko svojim oblastnikom stregel, in nar nevrednisthi klofhterske dela opravljal. Ker je slo ponishen bil, je bil tudi krotak, pokoren, poterpeshljiv. Zhištoš ohraniti je bila njegova sosebna skerba. Is tiga svetiga konza je bil sramoshljivih ozhi, je vedno molil; in se oistro pokoril. Njegovo pokorjenje ni bilo njegovi telesni mozhi permerjeno; sato je is pokorshine do oblastnikov svojimu slabimu telesu nekoliko perjenjal. Desiravno je mezheje shivel, se je vendar vsak dan pošil, shtiri dni v' tednu ni skoraj nizz jedel, na tleh je malo pozhival, in drugazhi svoje telo pokoril. Dobri minihi, njegovi lovarshi, mu niso nadleshni bili; pa oblastnik drusiga bogatiga klofhtra, is njego-

viga rodu, je k' njemu prishel, in mu ojštro shivljenje odsvetoval rekozh: „Moj ljubi prijatelj! merlizhu si she podoben; mlad si she, pa she umirash. Sakaj si bosh shivljenje krajshal? Zhe hozhesh, preseli se v' moj klofhter, kjer bosh shivel po mozhi slabe zhlovekove nature.“ Tako mu je sapeljivi prijatelj govoril; pa s. Nikolaj je kmalo vidil sadergo, in ni hotel odstopiti od voske poti, po kateri je sa Jesufam hodil.

Njegovi oblaštiki so ga poslali v' mesto Tolentin, kjer je do smerti bil. Ondi je shivel ravno tako ojštro ko poprej; ni jedel mesa ali drusih dobrih jedi, in pil vina, in v' nevarni bolesni je komaj od tiga veliziga pokorenja odstopil, ker mu je bilo sapovedano. Svojimu blishnjimu je slo pomagal s' dobrim svetam, s' lepim sgledam in s' molitvijo; neprenehama je uzhil, spovedoval, molil in premishljeval. V' premishljevanji nebeshkiga kraljestva in terpljenja Jesufoviga je stanoviten bil; sato je v' ljubeshni gorel, in ga ni skoraj drusiga bilo ko sveti ogenj zhiste ljubeshni do Boga. On je k' Jesufu pogosto sdihoval rekozh: „O preljubi Jesuf, ki si is ljubeshni do mene vso svojo presveto kri na krishi prelil! slo mi je shal, ker ti ne morem drusiga ko malo sots poverniti.“ Kakor je sveto shivel, tako je tudi sveto umerl. V' sadnji bolesni je profil, de so mu dali sakramente katolsheke zerkve: je prejel s. refhnje telo in poslednje olje, potlej je rekel: „Svojiga svelizharja sim

prejel, smerti se ne bojim, ker bom s' njegovo pomozhjo vse sovrasnike premagal.“ V premislijevanji Jesufove ljubesni in smerti je 70 let star; ravno ta dan v' letu 1309, mirno umerl. Veliko zhudeshev je Bog na njegove proshnje storil.

N a u k.

Gresnikov shivljenje je grenko, pravizhnih pa sladko.

Š. Nikolaj je shivel v' vednim pokorjenji, se ni nizm veselil s' spazhenim svetam, je svoje pozhutke vedno dershaj pod pokorshtino vsih sapoved; vender je bil smiraj vesel, ker mu je nedolshno shivljenje sladko upanje dajalo, de Bogu dopade, in de bo v' njegovo kraljestvo prishel. Hudobniki nimajo notranjiga veselja, in ga ne morejo imeti, ker jim hude dela shugajo nesrezhno smert in vezhno pogubljenje. Job vprasha: „*Kdo se je Bogu vstavil, in je mir imel?*“ Job. 9, 4.

Zhlovek ni stvarjen sa svét, temuzh de bi bogabojezhe shivel, in svojiga stvarnika vshival vekomaj. Sato mu svet ne more dati praviga miru. Shivina je stvarjena sa svét, in je sadovoljna tistiga, kar njeni pozhutki poshelé: zhlovek ima vishi namen in zhe se ravno njegovi telesni slabi pozhutki v' vshivanji vidnih stvari rasveselujejo, dusha ni sadovoljna, vsaj potlej jo pezhe, je nepokojna in shalostna.

Dobrote svetá, pozhutne sladnosti ne nafilijo
 dushe ampak jo le motijo. Lakomnik naj ima
 veliko premoshenje, vender le she vezh bo-
 gastva sheli; kar ima, in kar perdobiti sheli,
 ga dela nepokojniga. Nezhistnik se valja v' bla-
 tu nezhistosti; to mu nakopava grisenje, fra-
 moto, revshino in druge slege. Ravno tako
 nesreznih so drugi gresniki; se s' grehi nafi-
 tujejo, vender so smiraj grehov lazhni, in sa-
 voljo grehov nepokojni. Modri prav govori:
*„Hudobno serze bo s' bolezhinami napolnje-
 no.“* Sirah 3, 29. Nekteri otrozi, od notra-
 njiga pezhjenja gnani, jedó perst; ona jim
 shkoduje, in niso terdniga sdravja. Taki so
 gresniki: is hudiga poshelenja se s' nevredni-
 mi rezhmi nafiljujejo, vender so smiraj bolni-
 ga serza, smiraj shalostne dushe. Gresniki so
 enaki norzu, ktéri v' sladkim vinu pije strup;
 ta je njegovim ustam prijeten, pa kmalo mu
 bolezhine napravi. Ta je pravizhna shtrafni-
 ga in usmiljeno opominjevanje, de vedó in
 vidiyo, kako hudo in grenko je sapustiti Boga.
 Jerem. 2, 19.

O gresnik! le verjemi, de ti greh ne
 dodeli miru. Spomin grehov ali pezhenje
 vesti je perva shtrafniga tvoje hude nepokor-
 shine. To bolezhne pezhenje seboj nosish, te
 povsod spremlja, in ti ne da pokoja, ker si
 vsigamogozhniga Boga rasshalil, v' kteriga ob-
 lasti si in bosh, bodi reven ali mogozhen,
 shiv ali mertev. Neusmiljeni Kanj ni nikjer
 pokoja imel, rad bi bil pred usimi ljudmi in

tudi pred seboj sbeshal, ker ni mogel prestat i ostudnosti svojiga veliziga greha. Hudobni Juda je is lakomnosti prodal svojiga uzhenika Jesufa; sato ga je vest tolikanj gnala, de je denar tje vergel, in se obefil. Ref je, kar modri pravi: „*Nar hujshi rana je shalost serza; vsaka rana se loshej terpi, ko rana serza.*“ Sirah 25, 17. 18. Porezhesh: Nekte ri, akoravno veliki gresniki, so slo vesel i. Prijatel! nikar jim hitro ne verjemi, ker ne vidish njih serza; pa naj bi bili tudi veseli, bi bila to njih nar huji nesrezha. Gresnik je nesrezhen, zhe ga vest pezhe; nesrezhnishi pa, zhe ga vest ne pezhe. Gresnik, vesel v grehih, ima nad seboj snamnje boshjiga sapushenja in sodbo vezhniga pogubljenja. Defiravno je gresnik slep. ne more posabiti smerti, sodbe in vezhnosti. Naj pa tudi posabi, vender bo umerl, in pravizhno povrazhilo prejel; hudo je delal, in hudo bo terpel vekomaj. Ne posabi reznizhnih besed s. Pavla: „*Britkost zhaka dushe vsaziga, kteri hudo dela.*“ Rimlj. 2, 9.

Pravizhno shivi po vsih sapovedih, tako ti je in bo dobro. Dusha, od Boga stvarjena, le njega ishe, se le v njem veseli, zhe se ne da od vidnih stvari smotiti. David je bil mogozhen kralj; pa po grehu ni mogel vesel biti, zhe je ravno v dobrotah plaval. Sakaj? Sato, ker ga je vest pekla, in djala: „*Kje je tvoj Bog?*“ Pf. 41, 4. S. Avgusthin ni miru imel, dokler se ni Bogu popolnoma vdal;

ravno tako drugi grešniki. Tedaj flushi Bogu, in ti bo dal mir, kteriga svet ne more dati. Š. Filip Neri od veliziga veselja ni mogel saspiti, in vse nozhi je premisljeval do brote nebeshkiga kraljestva. Mogožhni gospod Franzisk Borgija je vse sapustil, in v' velizim uboshtvu Bogu flushil; to ga je tolikanj veselilo, de je Bogu vedno hvalo pel. Š. Teresija, nuna, je she na svetu nekoljko veselja nebeshkiga kraljestva vshivala; sato je bila navajena rezhi: „Slajshi je majhna kapljiza notranjiga veselja od veselja vfiga svetá. O keršanska duha! flushi Gospodu, in bosh vshivala mir, in pojdesi v' vezhni mir. David pravi: „*Kteri boshjo postavo ljubijo, imajo velik mir.*“ Pl. 118, 165. Zhe se Gospoda dershiš, bosh tudi v' vojskovanji, v' preganjanji, v' uboshtvu in v' drusih nadlogah pokojin savoljo upanja prihodniga plazhila. Jesus je voshil in dal mir svojim uzhenzam, zhe so bili ravno v' veliko terpljenje namenjeni. Rekel jim je: „*Veselite se, in od veselja poskakujte, ker je vashe plazhilo obilno v' nebesih.*“ Mat. 5, 12.

M o l i t e v.

O Jesus, moj Bog, stvarnik, uzhenik in odreshenik! daj mi sposnati tvojo neisrezheno dobroto in lepoto; napolni mojo mlazhno dušo s' velizim veseljem do tebe, de le tebe in vse savoljo tebe ljubim. Sakaj sim tebe sapu-

fil, in hitel po nevrednih rezheh, ktere me
 nefrezhniga delajo? Zhudim se svoji neumni
 slepoti in greslni nehvaleshnosti, pa sbe bolj
 se zhudim tvoji neisrezheni poterpeshljivosti.
 Te sahvalim, ko mi dobrotljivo pomagash svo-
 jo slepoto sposnati in opustiti. O Gospod!
 malo te ljubim, pa is serza shelim te zheldaje
 bolj in bolj ljubiti, de v' tebi najdem veselje
 in mir. Tvoja milost samore vse, kar ti ho-
 zheslh; vse je mogozhe tebi vfigamogozhnimu
 Gospodu: toraj te profim, odlozhi in ozhilti
 moje serze od vse greslhne ljubesni do nevred-
 nih rezhi, de tebi samimu shivim, in te nik-
 dar ne sgubim. O s. Nikolaj, kteri si is vse
 dushe ifkal in nashel Boga, v' njem se veselil,
 in se sdaj veselish! tudi meni spròsi to gna-
 do, de ga v' tvoji drushbi hvalim vekomaj.
 Amen.

XI. dan kimovza.

Sveti Severijan marternik.

Sveti Severijan je bil serzhen soldat in dober
 kristjan pod oblastjo neverniga zesarja Lizini-
 ja. Bil je takrat v' mestu Sebastu, kader je
 bilo shtirideset soldatov savoljo vere v' jezhò
 vershenih, kterih smert je bila v' letu 319,
 kakor je bilo deseti dan fushza popisano. §.

Severijan je bil njih perferzhni prijatelj, jih je hodil v' jezho obiskovat, s' njimi govoril od nebeskiga kraljestva, in jim serzhnosti dajal sa sveto vero neprestrašeno umreti. Vediti je sizer, de je to nevernimu zesarju in njegovim namestnikom soperno, tudi prepovedano; pa is ljubesi do Boga se ni nize bal. Tudi je skerbil svoje tovaršhe ozhitno in skrivno uzhititi, in jih odverniti od malikovavške vere; vsem je is serza voshil pravo spoznanje vfigamogozhniga Boga. Njegovi tovaršhi so ga po natori ljubili, in ga profili, de naj molzhi, rekozh: „Zhe nash oblastnik své, kaj govorish, slaba bo tvoja, umoril te bo.“ Jim je djal: „Naj své; savoljo njega ne bom molzhal, tudi bogov ne molil. Dolshen sim govoriti, de svojiga blishnjiga od te pogubne slepote odvernem, zhe je mogozhe.“

Resnizhno se je sgodilo, kar so mu tovaršhi rekli. Per nevernim oblastniku je bil satoshen: „Vojshak Severijan hudo govori od nashih mogozhnih bogov.“ Oblastnik ga je pred se poklizal, in ga vprashal: „Severijan! je li res, kar soper tebe govore, de bogove sanizhujesh, ljudi shuntash jih sanizhevati, in v' jezho hodish kristjanam potuho dajat, de v' svoji vrashni veri terdovratno shivé?“ S. Severijan je oblastniku odgovoril: „Resnizhno sim ljudi odvrazheval od slepe flushbe lashnjivih bogov, in jih nagovarjal, de naj le praviga Boga molijo. Še li tebi práv sdi stvarnika nebes in semlje sanizhevati, in namesti

njega pa mertve podobe, is kamnja, lesá, bro-
na po zhlovekovih rokah storjene, moliti? Ne-
verni oblastnik, ves rasferden od njegoviga
govorjenja, ga je sapovedal slezhi, na teshav-
nizi rastegniti, in vsiga rasmefariti. To je bi-
lo storjeno, in sodnik ga je ogovoril: „Ši li
zhutil, Ševerijan! bolezhine, ktere ti je tvoj
hudobni jesik saflushil? Imash mar she upa-
nje v' svojiga Kristusa? Je odgovoril sodni-
ku: „Ti si neveden: sdaj ne vesh, pa bosh
she vidil, kaj mi saflushi fidanje terpljenje in
upanje v' Jesusa Kristusa.“ Oblastnik mu je
rekel: „Le hvali se f' prihodno zhaftjo; jest
te bom pa tako dolgo terpinzhil, de bosh na-
she bogove molil.“ Š. Ševerjan, poln mo-
zhi gnade boshje, je oblastniku serzhno odgo-
voril: „Delaj s' meno, kar hozhesh; vender
bom tvoje bogove sanizheval.“ Potlej je oko-
li stojezhim rekel: „Ne glejte mojih ran, te-
muzh premislite plazhilo, ktero f' svojim terp-
ljenjem saflushim. Naj moje telo terpi, de le
dusha ostane nedolshna.“ Oblastnik ga je svo-
jim flushabnikom ukasal v' jezho nesti, ker
sam ni mogel iti.

Zhes pet dni je bil spet pred oblastnika
peljan. Perlisnjeno ga je nagovarjal, de naj
bogove moli, in f' tim svoje shivljenje ohrani.
Š. Ševerjan mu je odgovoril: „Kaj menish?
Uni dan me nifi mogel f' svojim persadeva-
njem od Jesusa odverniti; tudi danš me ne
bosh.“ Oblastnik, filno rasshaljen in rasfer-
den, je ukasal svojim flushabnikom: „Tesa-

te in terpinzhite ga, kolikor vam je mogozhe, de nafhe bogove perfiljen moli.“ S. Ševerijan ni drusiga odgovoril ko to: „Terpljenje fidanjiga zhafa ni nizh memo prihodne zhasti.“ Rabeljni niso jenjali ga terpinzhiti; pa vse bolezhine je savoljo Jesufa sanizheval, in ferzhno v' njih umerl. Njegova sveta smert je bila v' letu 319.

N a u k.

*Svojimu blishnjimu f' svarjenjem in s' sgle-
dam pomagati.*

S. Ševerijan je Boga is vse dushe in svojiga blishnjiga ko sam sebe ljubil, sato je skerbel malikovavze preuzhiti, de bi le praviga Boga molili. Skrivno in ozhitno je uzhil, nizh se ni bal, svoje shivljenje je postavil sa zhast boshjo in sa svelizhanje blishnjiga. Uzhil je le vfigamogozhniga Boga moliti, in pa ne le f' prasno besedo, ampak tudi f' svetim shivljenjem in f' ferzhno stanovitnostjo v' smertnih bolezhinah. To je resnizhna ljubesen, namrezh savoljo Boga sveto shiveti, blishnjimu s' vso mozhjo v' nebefa pomagati, in sa pravizo ferzhno umreti.

Tudi ti pomagaj blishnjimu s' ljubesnjevim svarjenjem in modrim opominjevanjem, de resnizo sposna, se poboljsa, in pravizhno shivi. Bog sapové: „Ne boj se svojiga blishnjiga per njegovim padzu posvariti.“ Širah

4, 27. Te besede sapovedó svarjenje, kader koli je potrebno, in dajejo serzhnost to dolshnost spolnovati. Zhe blishnjimu v' telefnihi potrebah ne pomagash, kader samoresht, si ne usmiljen; she hudobnisthi si pa, zhe njegovi potrebni dushti ne pomagash. Velikokrat imash perloshnost to sapovedano usmiljenje blishnjimu skasovati, in mu lahko pomagash, zhe ga ljubish. Zhe te hudoben tovarsh vabi v' greshno perloshnost; svari ga in serzhno se mu vstavi. Zhe slishish nesramno govoriti; svari, imej in skashi nevoljo. Zhe svojiga blishnjiga vidish jesiti se; opominjaj ga, da naj savoljo krishaniga Jesusa preterpi, ali blishnjimu odpusti. Delaj tako vselej, kader koli ti je perloshno, in bosh per Gospodu veliko saflusbenje imel. Ne boj se blishnjiga uzhati in svariti savoljo njegoviga sanizhevanja ali njegove nevolje; f. Severijan se ni bal serditohti neverniga oblastnika, kaj se bosh ti bal prasnih besedi? Tedaj: *Ne molzhi, kader samore tvoja beseda sdravivna biti.*" Shirah 4, 28.

Pomogaj blishnjimu s' dobrim sgledam. Zhe blishnjiga svarish; kaj mu pomaga svarjenje, ako ga f' slabim shivljenjem pohujshash? Shivi sveto, in svari pravizhno, to je Bogu vshezh. Heli je sveto shivel, pa je svoje otroke premehko svaril; fariseji so bili s' greshniki bo-dezhiga jesika, pa niso svojiga shivljenja poboljshali: nobeden tih ni Bogu dopadel. Premisli sam sé. Zhe te slab kristjan posvari,

fi
ti;
nisl
nje
sh
nik
dili
Sat
shi
ko
bre
2,
zhe
nov
dru
jez

shil
ve
nev
sal
sa
gle
nih
huc
ma
te
do
me

fi bersh skufhan mu njegove slabosti ozhitati; zhe te bogabojezh posvari, se lahko ponishafh, in ga slushafh is sposhtovanja do njega. Ravno tak je blishnji proti tebi, kakor shivish slabo ali dobro. Veliko slepih nevernikov se je k' Jesusu spreobernilo, ko so vidili bogabojezhe shivljenje vernih kristjanov. Sato je s. Peter vernim perporozhal: „*Lepo shivite med neverniki, de, ne de bi od vaf ko od hudodelnikov hudo govorili, vafhe dobre dola vidijo, in Boga zhafte.*“ I. Peter 2, 12. Tudi terdovratni neverniki so bili omezeni od nedolshniga shivljenja svetih kristjanov; veliko loshej bodo kristjani, slasti tvoja drushina ali tvoji otrozi, ako te vidijo bogabojezhe shiveti.

M o l i t e v.

O Jesuf, usmiljeni pastir in uzhenik nashih dush, kako delezh fim od tvoje ljubeshnje gorezhosti sa svelizhanje blishnjiga! Ti si nevedne uzhil, greshnike svaril, in v fim kasal pot v' vezhno svelizhanje; meni pa ni mar sa nikogar, ne sker bim sa tvojo zhast, spregledujem grehe, se bojim sanizhevanja hudobnih, se framujem ozhitno dobro shiveti. She hudobnishhi fim: grehu se smejam, greshiti pomagam, greschnikam dajem potuho, svoje brate pohujshujem. O Gospod! daj mi ljubesen do tebe in do blishnjiga, odpusti mi greschno mersloto, in pomagaj mi popraviti, kar fim

f' svojim slabim shivljenjem hudiga storil. O f. Severijan! ti si bil ves serzhen vojszak Jezusa Kristusa, ker si ga v' sredi serditih nevernikov osnanoval; si ga f' svetim shivljenjem molil, in si sa njegovo zhaft umerl. Tudi jest shelim po tvojim sgledu delati, pa fim slab in maloserzhen; spròsi mi torej gorezho serzhnost sa zhaft boshjo in sa svelizhanje blishnjiga, de svojo dusho svelizham. Amen.

XII. dan kimovza.

S. Gvidon meshnar.

Sveti Gvidon je bil rojen v' Brabantu, fin ubosiga, pa bogabojezhiga kmeta. Ozhe in mati sta bila oba pravizhna, in v' svojim uboshtvu sadovoljna. Lepo in stanovitno sta ga uzhila Boga sposnati, in mu flushiti. Kakor stari Tobija svojimu sinu, tako sta mu velikokrat djala: „Ljubi sin! ubogi smo, pa bogati bomo, zhe se Boga bojimo, in greha varujemo.“ Njegovi starshi so ga skerbno uzhili; pa so tudi sveto shiveli, bili stanovitni v' terdnim delu, v' pokorjenji, v' poterpeshljivosti, v' boshji hvali. Otrok Gvidon je f' pomozhjo gnade boshje ves nedolshen, pokoren in bogabojezh bil: dobriga duha svojih svetih starshiev se je navsel, in je po njih sgledu skerb-

no shivel. Kader je bil odrastel, je sposnal frezho in dobroto svojiga niskiga stanu; je bil ne le poterpeshljiv, temuzh tudi vesel svojiga uboshtva; je vedno hvalil Boga, kateri ga je ubogimu Jesusu podobniga storil. Oblastnike in mogozhne je sposhtoval, in ni bil nikoli nevoshljiv njih visokosti; kader je vidil ljudi v' svét prevezh samaknjene, je obshaloval njih slepoto; uboge je uzhil pokorno in poterpeshljivo shiveti, in si persadevati nestrohljivo bogastvo nebeshkiga kraljestva saflushiti, ktero ne bo nikdar preshlo. Bil je ubog, pa pridn delaviz, lenobo je serzhno sovrashil; nikomur ni bil nadleshen, de bi bil dobil, kar drugi f' trudem saflushijo, kakor veliko lenih berazhev dela; pridno je delal, ne is lakomnosti, temuzh de bi se poshteno shivil, in svoje telo pokoril. Kar mu je shivesha ostajalo, je ubogim delil, in je v' pokorjenji shivel, de bi ubogim obilnisthi pomagal. Sraven terpljenja, ki je neodlozhno od uboshtva, si je tudi radovoljno pokorjenje nakladal, je malo spal, dolgo molil, bolnike obiskoval, nevedne uzhil, in dosti drusiga dobriga pridno delal. Svetih naukov je bil smiraj lazhen, rad jih je poslushal, skerbno premishljeval, in svesto po njih shivel. Ne le, kar je od duhovnih pastirjev v' zerkvi boshjiga slishal, temuzh tudi, kar so mu drugi dobriga povedali, je svesto v' serzu ohranil, in s' veseljem delal.

Neki dan je Gvidon šhel v' vaf Lek bliso véliziga mesta Bruksele. Po svoji navadi je nar poprej šhel v' zerkve molit; dolgo je molil in premišljeval. Fajmashter ga je vidil; nesnan mu je bil, pa njegovo sosebno spofhtovanje v' zerkvi in njegova velika gorezhost mu je slo dopadla. Kader je šhel is zerkve, ga je k' sebi poklizal, ga vezh rezhi oprasheval, in is njegovih odgovorov sposnal, de je sosebno bogabojezh in moder. Vprashal ga je, zhe hozhe biti meshnar per njem. Š. Gvidon je bil te perloshnosti vesel, in je ostal meshnar per tisti farni zerkvi Marije devize. To flushbo je vezh let svesto opravljal, ne ko najemnik le savoljo obljubljeniga plazhila, ampak ko svest flushabnik boshje veshe. Is spofhtovanja do Boga je ne le altarje, mashne oblazhila, in kar she k' boshji flushbi gre, ampak tudi vse kota zerkve, in kar kolj je v' zerkvi bilo, lepo zhedno ohranil. Gvidon ni bil podoben marfikterim lenim meshnarjem, kateri imajo zerkve nefnashno ko revno berafhko hifho; is spofhtovanja do Boga je slo skerbel sa njeno lepoto. Per sveti mashi je s' vso spodobnostjo stregel, in per vsih zerkvenih opravkih v' Boga samaknjen bil; kader koli je šhel memo sv. reshnjiga telefa ali memo altarja, kjer je bilo spravljeno, je pokleknil, in se mu perpognil. Bil je svoje flushbe neisrezhenovo vesel, ker mu je bilo perloshno vsak dan per sveti mashi biti; velikokrat je bil do nozhi, vzhafi zelo vso nozh v' molitvi ali premišlje-

var
ma
niš
je
gal
ga
in

vel
ga
nel
sta
„Š
pa
liko
bol
blis
vid
Bog
in
sap
flus
se
nil
svel
na
ladi
f. C
pre
je
sha
Bog
I

vanji. Fajmashter, drugi duhovni in vsi farmani so ga bili veseli, in kader ni slišhal, mu niso drugazhi rekli, ko sveti meshnar. Kdor je koli v' zerkev prishel, in vidil njegovo bogabojezhe vedenje; je bil od njegoviga dobri-ga sgleda nagnjen boshjo vesho bolj sposhtovati, in raji moliti.

S. meshnar Gvidon je po volji boshji shivel, in zhedalje poboshnishi prihajal; vender ga je neka sapeljiva skushnjava sapeljala, in nekoliko zhasa motila. Bogat kupez is mesta je k' njemu prishel, in mu tako govoril: „Slishim praviti, de si do ubosih slo usmiljen, pa tvoja majhna flushba ti ne dopusti jim veliko pomagati; stopi s' menoj v' drushino, bosh dosti perkupzheval, in svojimu revnimu blishnjimu obilnishi pomagat.“ S. Gvidon ni vidil hudizheve nastave, in ni pomislil, de Bog nozhe od njega, kar je zhes njegov stan in zhes premoshnost, ktero mu je dal. Od te sapeljive skushnjave oflepljen, je svojo mirno flushbo popustil, in kupzhevati sazhel. Vsi so se nad njim zhudili in pohujshali, pa je menil, de prav dela. Bogati kupez je njegovi svestobi veliko blaga saupal, je s' njim shel na morje, in se v' daljno deshelo namenil; pa ladija se je, ne delezh od brega, potopila, in S. Gvidon je komaj shivljenje ohranil. Ta neprevidena nesrezha ga je premodrila; sposnal je boshje obiskanje, in svojo stopnjo milo obshaloval. Nasaj je hitel v' poprejshino zerkev, Boga in fajmashtera profil, de naj mu odpu-

sti, in je veliko let v' ojštri pokori bil. V vseh dobrih delih je stanoviten ostal, in sveto umerl okoli léta 1012.

N a u k.

Sakaj in kako stanovitno moliti.

Vse shivljenje f. Gvidona je bilo stanovitna molitev. Rad je molil, vezhne refnize premishljeval, Boga hvalil, njemu v' zhašt shivel, in vse delal is ljubeshni do njega. Stanovitna molitev je slehernimu zhloveku sapovedana. Kristuf pravi: „*Smiraj je treba moliti, in nikoli ne jenjati.*“ Luk. 18, 1. Š. Pavel sapové ravno to: „*Bodite v' molitvi stanovitni.*“ Riml. 12, 12. Ozhaki ravno tako sapovedujejo stanovitno molitev. Š. Avgustin pravi: „*Moli stanovitno, in Bog ne bo tvoje molitve sanizheval.*“

Sakaj moresh stanovitno moliti? Stanovitno moresh moliti, ker si dolshan vfigamogozhnimu in vsmiljenimu Bogu vedno hvalo dajati, ker si smiraj njegove pomozhi potreben, ker vedno prejemaš dobrote, ker si poln slabosti, in obdan od nevarnih skufshjav. Premisli te besede, in lahko sposnaš dolshnost smiraj moliti. Zhlovek je boshja stvar, Boga mora vedno hvaliti, in hvaliti sa vse zhesnatorne in natorne darove; je smiraj potreben boshje pomozhi, ker bi se bres nje pogubil; nevarnosti, dushne in telefne, filne

skusnjave, vidni in nevidni sovrasniki in vse drugo preprizha od dolshnosti smiraj moliti. Š. Pavel tako govori: „*Bodite stanovitni v' molitvi; zhujte v' njej s' sahvaljenjem.*“ Kol. 4. 2.

Kako stanovitno moliti? Jesus Kristus, njegovi apostelni in zerkveni uzheniki ne sapedujejo, de bi smiraj klezhali v' molitvi, roke smiraj v' nebo povsdignjene imeli, nozh in dan neprenehama molili; to je nemogozhe. Kako samoresh stanovitno moliti? Stanovitno molish, zhe imash resnizhno stanovitno voljo Bogu v' vsm dopasti, in zhe ga s' svetim shivljenjem vedno hvalish. Zhe vedno ne skerbish Bogu dopasti, so tvoje molitve lashnjive; moli rad pa sato, de sprofish gnado po volji boshji stanovitno shiveti. Moli rad in pogosto, kakor Kristus in zerkev uzhit; pa moli is serza, ponishno in saupno. Velikokrat tudi per delu, na potu, in kader ti je perloshno, povsdiguj svoje misli k' Bogu, ga moli ali sahvali, sdihuj k' njemu, pròsi ga pomozhi; ali shaluj nad svojimi grehi, in oblubi mu stanovitno svestobo; ali klizhi v' Jesusa in Marijo! ali misli kaj drusiga dobriga. Kratko, pa pogostno sdihovanje k' Bogu je dobro in potrebno, ker omezhi serze, opominja duho, de naj ne posabi Boga, ohrani gorezhoft, in pomaga navadne molitve svesto opravljati.

Imej stanovitno voljo v' vsm dopasti Bogu. Varuj se greha, nezhemernih opravkov

slabiga govorjenja, in kar Bogu ne dopade; shivi le njemu v' zhašt, delaj vse is ljubesni do njega: tako ga bosh smiraj molil. Svoje poshtene opravila delaj poterpeshljivo in is dobriga konza. Daruj Bogu svoje terpljenje, uboshtvo, nadloge, preganjanje in vse. Premaguj nadleshne skušnjane, de Bogu dopadesh; rezi: „Tega nozhem, ali to hozhem storiti savoljo ljubesnjiviga Jesusa; hozhem premagati to skušnjavo, de Bogu dopadem, in milost sadobim.“ Tak bodi v' vsm, in stanovitno molish, dajesh vedno hvalo Bogu, in bosh po smerti veliko dobriga saflushenja nashel. Ne posabi tih naukov, delaj smiraj po njih, in bosh frezhen. Zhe Boga stanovitno molish, ga bosh hvalil vekomaj.

M o l i t e v.

O moj Bog! ti si moj stvarnik, ohranik, gospod, ozhe in vse; vender te malo in nevredno molim. Tvoje neisrezhene dobrote me opominjajo, de naj te hvalim; moje velike potrebe in sladnosti me perganzajo, de naj te prosim: vender so redke in mlazhne moje molitve. Dolshan sim te vedno hvaliti s' mislijo, s' besedo, s' shivljenjem in vsm; pa namesti tiga te shalim in sanizhujem. O Gospod! odpusti mi po svoji veliki milosti mojomerslato in nehvaleshnost v' tebe; daj mi gnado te prav sposnati, in ti dopadljivo shiveti, de te moje molitve in moje dela hvalijo. O

f. Gvidon! ti si bil pravi flushabnik boshji, ti si Boga resnizhno molil in hvalil, ga molish, in ga bosh molil vekomaj: spròsi tudi meni enako milost po Jesusu Kristusu, de posihmal stanovitno molim in hvalim Boga, de v' nebesa pridem ga molit in hvalit vekomaj. Amen.

XIII. dan kimovza.

Sveta Notburga deviza, dékla.

Sveta Notburga je bila rojena od bogabojezhnih staršev na Tirolskim. Bog ji je dal obilnost gnade, gorezhosti, pokorsihino, sramoshljivost in vse dobro; v' starosti in modrosti je rasla, zhedalje poboshnisthi shivela, in vsm deklizhem bila lep sgled bogabojezhosti in zhistosti. Ondi bliso je bil grad kteriga gospod in gospá sta bila bogabojezha in ubogim usmiljena. Osemnajst let stara je shla v' tisti grad flushit, ker je vedila, de bo lahko flushila Bogu in njima. Obema je bila slo vshezh, ker je bila molzhezha, pridna, svesta, modra in bogabojezha. Dobra gospa je bila njene pridnosti in svestobe vesela, ji je vse kljuzhe v' roke dala, in ji vso hisho srozhila. Š. Notburga ni le pridno delala, in v' vsm svesto flushila, temuzh je tudi skerbela se posvezhevali. V' gradu je bilo veliko drushine, toraj je

slo varna bila: s' moshkimi je bila malo in modrih besed, svoje flushabnize je skerbnostno uzhila, prijasnu svarila, in vsem dajala dober sgled pridnosti, poterpeshljivosti in vfiga dobriga. Hlapzi, dékle, najeti delavzi in vsi so jo sposhtovali, in se niso predersnili vprizho nje gerde besede govoriti, ali storiti, kar se ne spodobi. Tudi je imela veliko usmiljenje do ubosih, in s' perpuhjenjem svoje gospé jim je obilno pomagala; tudi jim je is svojiga rada podelila. Vsak dan po kosilu so uboshzi prishli v' grad; rasdelila jim je ostanke, ker shanskiga nauka jih uzhila, in jim perporozhevala, de naj poterpeshljivo shivé.

Gospod in gospa sta v' to usmiljenje svoje svete deklet Notburge rada dovolila, ker sta bila dobra in bogabojezha; Bog jima je sa to lepo usmiljenje dušne in telesne dobrote dajal. Kader je shesto leto njene flushbe minulo, sta gospod in gospá pomerla. Nju fin in njegova shena sta nastopila, in vse drugazhi gospodarila. Prevsetna mlada gospá ni mogla nobeniga berazha viditi, in je sveti dekli Notburgi sapovedala ostanke ne uboshzam dajati, ampak jih svinjam metati. Š. Notburga je bila te neusmiljene sapovedi grosno shalofna; pa ni si mogla pomagati, ker ni smela s' blagam drusih delati, kar bi hotla. Kaj si je ismislila? Šklenila je slo terdo postiti se, de bi s' tistim, kar ji je ostalo od sposnanih jedi in pijazhe, ubogim pomagala. Vsak dan je blishnim uboshzam nefla, kar je sebi per-

tergala. Nerodna in neusmiljena gospá je bila tudi tega nevoljna in serdita, menila je, de doma jemlje, in berazham nosi; slo jo je per svojim moshi pozhernila, in nesvestobe obdolshila. Gospod je bil boljiga serza, in ni s. Notburge sato sovrashil; vender je nekoliko verjel lashnjivimu obdolshenju. Eniga dne je shel, in jo na potu perzhakuje; ko je do njega prishla, ji je rekel: „Notburga! pokashi, kaj nesesht reveshem v' birtahu?“ Bersh mu je pokasala jedi in vino, to je, kar ji je bilo sa kofilo dano. Gospodarjeve ozhi so bile sadershane, ni prav vidil, kaj je bilo; mislil se je sanizhevaniga, in je svoji sheni povedal. Ko je Notburga domu prishla, sta jo oba slo okregala, in spokala is hishe. Š. Notburga je vse to voljno poterpela in shla. Lahko bi bila dobro flushbo dobila, pa raji je shla v' hribe k' samotnimu kmetu flushit, in si je isgovorila, de bi pred nedeljami in prasniki tiste vezhere od dela smela nehati, kader bo k' nedelji ali prasniku sasvonilo. Gospodar je v' to dovolil, vender jo je filil eno sabóto do nozhi sheti. Shelela je po navadi iti v' blishno zerkev molit, in se branila do nozhi delati, kakor si je bila isgovorila. Vergla, pravijo, je serp nakvisshko, in serp je v' sraku obvisel. Gospodar je ostermel, in jo pustil iti v' zerkev molit, kakor je navajena bila.

Njen poprejšnji gospod je skufil, de se bres nje vse slabo godi. Shelel jo je spet v'

flushbo vseti, jo lepo profil, in ji tudi obljubil, de bo smela ko pod ranzim ozhetam in ranzo materjo ubogim deliti, kolikor bo mogozhe. Ta vesela obljuba je usmiljeno serze f. Notburge nagnila, nasaj je shla v' poprejsh-njo flushbo, svešto flushila, uboshzam obilno delila, otroke in drushino lepo uzhila, in skerbela vse po voli boshji ravnati. Bog je savoljo nje oblagodaril vso hifho; obogatil so, poboshno shiveli, in mir vshivali. S. Notburga je v' tistim gradu do smerti flushila, sposhtovana in ljubljena od vseh. Kader je svojo smert bliso previdila, je svojimu gospodu rekla: „Gospod! kmalo bo konez mojiga shivljenja. Lepo vas profim, poshljite moje truplo v' tisto zerkev pokopat, ki je bliso kmeta, per kterim sim vezh let flushila; ondi shelim pozhivati do vstajenja.“ Ref je kmalo sholela, se dala f' f. sakramenti previditi, in 48 let stara mirno umerla v' letu 1313. Zerkev jutrejshni dan obhaja njen spomin.

N a u k.

Od dolshnost flushabnikov do gospodarjev.

S. Notburga je bila Bogu in svojim gospodarjem svešta, je skerbela sa vezhno in zhalno frezho vse hifhe, je rada molila, druge uzhila, poterpeshljivo in pridno delala. Vsi najeti flushabniki in delavzi se morejo po njej ravnati; ako bi se po njej ravnali, bi bili Bogu in ljudem ljubi, flushabniki se komu dru-

simu sa isgovorjeno plazhilo podvershejo; poprej so bili prosti, pa sa obljubljenno plazhilo si prostoft radovoljno perkratijo do rezheniga zhafa. Tedaj je med gospodarjem in flushabnikam pogodba in sava sa delo in plazhilo, ki sta si ga eden drusimu obljubila.

Najeti flushabnik je dolshan ob rezhenim zhafu flushbo nastopiti, in od obljubljeniga zhafa gospodarju svefto flushiti; gospodar je dolshan ga v' flushbo vseti, ga imeti do obljubljeniga zhafa, in pravizhno plazhati. Po storjeni pogodbi ni perpusheno se flushbi ali flushabniku odpovedati bres pravizhniga veliziga isgovora. Pravizhni isgovori bi bili shenitev ali moshitey, bolesen, ali kaka druga velika rezh, ki je od vesvoljne navade tistiga kraja opravizhena. Is nizhemernih isgovorov od storjene pogodbe odstopiti ni perpusheno. Tudi kdor po storjeni pogodbi odverne gospodarja, de flushabnika v' flushbo ne vsame, ali odverne flushabnika, de flushbe ne nastopi, ali jo popusti, in to bres pravizhniga veliziga isgovora; greshi, in je veliziga pokorjenja vreden. Zhe v' zhafu flushbe napade kaka velika kriviza, premenjenje, tatvina, pohujshanje ali kaj drusiga; naj popraszhajo duhovne, kaj je storiti, de se vse po sapovedih ljubeshni, pravize in modrosti ravna, popravi ali rasdere.

Flushabnik je dolshan gospodarja sposhtovati in flushati. S. Pavel pravi: „Hlapzi (ali deklee)! bodite s' vshim straham podloshni, ka-

kor Kristusa.“ Efesh. 6, 5. Špet jim sapové: „*Bodite podloshni ne le savoljo strahovanja, ampak tudi savoljo vesti.*“ Rimlj. 13, 5. On fizer govori od fushnih, kterih med nami ni; pa njegove besede sadevajo tudi flushabnike, kteri so se savoljo obljubljeniga plazhila komu radovoljno podvergli sa kaj zhasa. Zhe flushabnik ali flushabniza nerad uboga, greshti; zhe pa nozhe flushati, in malopridno dela, je tudi krivizhen. Dolshna pokorshina sapopade vse kershanske dela in opravila nastopljene flushbe. Hlapzi, dekle, drugi flushabniki in flushabnize so dolshni pokorni bili, ko gospodar ali gospodinja prepové greslino govoriti, igrati, ponozhevati, pijanzhevati, v hudo perloshnost sahajati; ali ko sapové v zerkev hoditi, moliti in kaj drusiga, kar Bog in zerkev sapovedujeta ali prepovedujeta. Le takrat ne smejo marati, kader bi bilo kaj soper sapovedi. Š. Pavel pravi, de, *kdor sa domazhe ne skerbi, je huji od nevernika.* I. Tim. 5, 8. Ali so tedaj flushabniki nedolshni, zhe gospodarja ne flushajo, zhe jeskajo, in se odgovarjajo, kader so na dobro napeljevani, ali savoljo hudiga svarjeni? To je soper gospodarja in Boga.

Flushabniki so dolshni svesto delati vse opravila svoje flushbe. Niso vfi flushabniki eniga uma, ene mozhi in perpravnosti; pa naj delajo po dobri vesti, kakor jim je sapovedano. Zhe niso v svojih delih pridni, greshe, in niso popolniga plazhila vredni. Ravno ti-

sto dolshnost imajo flushabniki pridno delati, ko gospodar jih pravizhno plazhati. Morejo delati po volji svojih oblastnikov ne po svoji v' vsm, kar ni soper sapovedi. Morejo delati pridno, pa tudi poterpeshljivo, morejo pridno in svesto delati, naj jih gospodar vidi ali ne. Tako uzhi s. Pavel rekozh: „*Hlapzi (in dekle)! bodite pokorni svojim gospodarem; nikar ne flushite na ozhi, kakor de bi hotli ljudem dopasti, temuzh kakor hlapzi Kristusovi storite boshjo voljo is serza radi, flushite s' dobro voljo kakor Gospodu, in ne kakor ljudem.*“ Efesh. 6, 5 — 7.

Slushabniki morejo biti svesti. Ne smejo gospodaru shkode delati, ne v' njegovo shkodo dovoliti, njegovo shkodo morejo po mozhi braniti. Krivizhni flushabniki so hudobnisthi od drusih, ker imajo plazhilo in sosebno dolshnost sa gospodanjevo blago sferbeti. Ne smejo jemati, kar jim ni dopusheniga, ne sa-se, ne sa svojo rodovino ali svoje prijatle, tudi ubogim ne smejo dajati, zhe nimajo perpushenja. Zhe hozhejo ubogi rodovini, ali prijatlam, ali berazhem pomagati, naj pomagajo s' svojim blagam, ne pa s' ptujim. Tudi ne smejo kaj vseti is isgovora svojo premajhno plazhilo perboljshati, naj se ob zhasu najetve isgovore, kakor se jim prav sdi, potlej naj ostanajo per pravizi. Morejo se terdo dershati svoje pogodbe, in je nikdar prestopiti. Zhe drugi flushabniki, ali otrozi, ali drugi gospodaru shkodo delajo; morejo krivizhnikes svariti, in

zhe se ne poboljšhajo, jih gospodarju rasode-
ti. Ravno to je rezhi od kake druge hudobije.
Šlushabniki morajo biti tudi svestiga jesika:
ne smejo sdrashbe delati, rasnashati gospodarja
ali domazhih, kakor praviza in ljubesen sapa-
véste. Tudi morejo svojo flushbo do obljud-
ljeniga zhasa svesto doštati, kakor je bilo sgo-
raj rezheno. Zhe pa menijo, de imajo pravi-
zhen isgovor, naj duhovne popras'hajo, in po
njih svetu storé.

M o l i t e v.

O koliko dobriga samore zhlovek storiti,
ako Boga is vse dushe ljubi! S. Notburga je
bila revna dékla; vender je veliko ljudi v' do-
bro napeljala, veliko grehov odvernila, ker
je sa zhast boshjo neprenehama skerbela. Bi-
la je s' deli obloshena; pa smiraj je bila po-
terpeshljiva, smiraj s' duham v' Boga, vedno
ga molila. Bila je uboga dekla; vender je
ubogim po svoji mozhi obilno pomagala, in
tudi kers'hanskiga nauka jih uz'hila. Sakaj pa
jest tako malo dobriga delam? Sato, ker Bo-
ga ne ljubim. Perloshnost in zhaf imam uzhi-
ti, svariti, moliti, premishljevati, pa mi ni
mar; veliko saflushenje bi per Bogu imel,
ako bi bil v' svojih poshtenih opravih pot-
peshljiv, pa tudi poterpeshljivoſti ni v' meni;
ker nimam duha pokore, nimam ljubesni. O
Ozhe nebes'hki! odpusti mi vse grehe, napol-
ni me s' ljubesnijo, daj mi pravo poterpeshli-

vost. O s. Notburga! spròsi mi od Boga gna-
do vse dolshnosti svojiga stanu svesto dopolno-
vati, in vse svoje dela posvezhevati, de ne de-
lam le savoljo zhasniga plazhila, ali le sa ohra-
njenje svojiga telefa, ampak Bogu v' zhasi in
sa vezhno plazhilo. Amen.

XIV. dan kimovza.

Povishanje s. krisha.

Sveta zerkev je sapovedala ta dan obhajati
spomin povishanja s. krisha, na katerim je lju-
besnjivi Jesuf sa odreshenje vfiga svetá rado-
voljno umerl. Sveti Jesufov krish je bil sraven
njegoviga groba sakopan, pa tri sto let je skrit
ostal, dokler ga ni s. zesariza Helena, imenit-
niga zesarja Konstantina mati, srezhno na-
shla, kakor je bilo tretji dan veliziga travna
popisano. Djala ga je v' sreberno skrinjo, in
poloshila v' lepo zerkev na hribu Kalvarji ali
mervafshkih glav, ktero je njen verni sin, ze-
sar Konstantin, fosidati ukasal. Ondi je bil s.
krish v' veliki zhasi, in od vernih kristjanov
moljen, pa v' letu 614 je Kosroa II., Persijanski
kralj, s' mozhno vojsko premagal Jerusalem,
ga obropal, mestniga patrijarha Zaharija, ve-
liko kristjanov in tudi s. krish v' Persijo odpe-
ljal v' svoje veliko mesto Ktesifont. Ta velika

nadloga je bila od Boga perpušhena savolje
 grehov; deshele kershanške so bile premaga-
 ne, ropane, in s' morijo napolnjene, ker so
 se s' grehi boshje pomozhi nevredne storile.
 Vse kershanstvo je sgubo Jesufoviga krisha gro-
 sno obshalovalo, in ga shelelo, nasaj dobiti.
 Kershanški zesar Herakli se je s' molitvijo, f'
 poštam in s' drusimi dobrimi deli na vojsko
 perpravljaj, in prevsetniga Persijanskiga kralja
 Kosroa frezhno premagal. Kosroa je bil kma-
 lo potlej umorjen; njegov sin in nastopnik Si-
 roe je f' zesarjem Heraklijem mir štoril, in f.
 krish in vse vjete verne nasaj dal. Jerusale-
 mski patrijarh Zaharija in verni so is Persije v'
 Jerusalema f. krish veselost spremili v' letu 628.
 Vse kershanstvo je Boga hvalilo; zesar Herakli
 in veliko vernih so prishli v' Jerusalema f. kri-
 sha molit, in ga zhaštitost postavil v' zerkev na
 hribu mertvashkih glav, kamor ga je bila f. ze-
 sariza Helena okoli tri što let poprej poloshi-
 la. Zesar Herakli je hotel sam nesti f. krish
 na hrib Kalvarijski; pa per vratih, škosi ktere
 se is Jerusalema na hrib gre, je bil od boshje
 nevidne mozhi ustavljen. Ni vedil, kaj bi to
 bilo; v' škerbi je bil, šilil se je naprej iti, pa
 saštonj si je persadeval. Patrijarh Zaharija je
 zesarju rekel: „O zesar! glej, tvoje preime-
 nitne oblazhila so malo podobne ponishnimu
 Jésufu.“ Zesar se je v' ponishne oblazhila pre-
 oblekel, in v' tih je labko nesel f. krish na
 hrib, in ga zhaštitost poloshil v' zerkev, kjer
 je poprej bil. Veselost poboshnost so Bogu v'

zha-
 lji-
 nuj-
 kim

S

odr-
 van
 ga
 zesa-
 ver-
 kro-
 upa
 vfi
 Ver-
 feb-
 jih
 in
 ko
 na
 Vfi
 dar-
 ostr-
 bil
 spa-
 fi

zhaſt imeli, njega vſigamogozhniga in miloſt-
ljiviga hvalili, in ſe raſſhli. Ravno to ſe ime-
nuje povſhanje ſ. krisha, ktero je bilo 14. dan
kimovza v' letu 629.

N a u k.

*ſ. krish ſ' miſlijo, ſ' beſedo in ſ' djanjen
zhaſtiti.*

ſ. krish, na katerim je Jeſuf ſa naſhe
odreſhenje dobrotljivo umerl, je bil ſaſramo-
vanje nevednih in ſpazhenih ljudi; potlej ſo
ga tudi njegovi ſovraſhniki zhaſtili. Neverni
zeſarji in kralji ſo ſe krishanimu Jeſufu pod-
vergli, njegov krish zhaſtili, in ga na ſvojih
kronah noſili. Vſi verni kriſtjani zhaſte ſ. krish,
upajo va-nj, in ſe ſ' njim ſasnamnjujejo, pa
vſi ga ne zhaſte v' ſerzu, v' beſedi, v' djanji.
Verni kriſtjani ſo na zhelu ſ' ſ. krishem, ſo-
ſebno per ſ. birmi, ſasnamnjani; pa veliko ſe
jih Jeſuſoviga krisha, njegoviga ponishevanja
in njegovih naukov ſramuje. Maloſerzhni ſo
ko Nikodem, kateri je bil Jeſuſov uzheniz, pa
na ſkrivnim iſ ſtrahu pred terdovratnimi Judi.
Vſi morejo biti po ſgledu ſ. Pavla, kateri je Ju-
dam in nevernikam Jeſufa Kriſtuſa krishaniga
oſnanoval, in ſe ſ' njim hvalil, de ſi ravno je
bilo to *Judam pohujſhanje in nevernikam ne-
ſpamet.* I. Kor. 1. 23.

Zhaſti in povſhuj ſ. krish ſ' miſlijo. Nò-
ſi krish Jeſuſov v' ſerzu, bodi ene miſli ſ' njim,

sheli mu podoben biti v' nadlogah, v' sanizhevanji in v' preganjanji savoljo njegoviga presvetiga imena po sapovedi in pravizi; sakaj to ni drusiga ko majhen dél teshkiga krisha Jesufovigā. Bodi tedaj vesel ali vsaj voljen, zhe fi njegoviga krisha delésheñ; sakaj tako bošh delesheñ tudi njegove zhafti. Zhe se bojišh sanizhevanja slabih, se framujeshh krisha Jesufovigā; fi slabji od Judov in nevernikov, ker ti verujeshh v' krishaniga Jesusa, uni pa niso verovali. Le frezhniga se shtej, zhe fi delesheñ krisha Jesufovigā.

Zhafti in povishuj s. krish s' besedo. Bodi v' serzu práv uzheniz krishaniga Jesusa, in govòri, kakor mislišh. Zhe se framujeshh Jesufove ponishnosti vprižho hudobnih, ali govorišh, kar spridenim ljudem dopade, ne zhaftišh, ampak sanizhujeshh krish odrefhenika Jesusa. Ravno tako ga sanizhujeshh, zhe se dāsh po govorjenji rasujsdanih odverniti od s. evangelja; vse saframovavne imena ti bodo obeshali, in te sanizhevali, pa nikar s' njimi ne vlezi, osnanuj Jesusa, uzhi, kar je on uzhil in delal, in pomni vedno, de bo prišel s' svetim krishem svet sodit.

Zhafti in povishuj krish Jesufovi s' deli. Misli ti po Jesusu je korenina, govoriti po njem je mladika, delati po njem je sad. Sad Jesufovigā krisha je v' zhištofi, v' ponishnosti, v' pokorjenji in v' vsi pravizi shiveti. Kdo smed kristijanov sanizhuje, s' mislijo ali s' besedo Jesufov krish? Veliko jih je pa, ki ga

s'
tuo
vig
jih
sda
nik
kte
kte
ljen
de
Zhe
kri
vig
suf
zhe
vez
iti,
poj
„Ka
vse
Ma
shel

spo
od
ljest
terp
bran
moj
II

s' deli sanizhujejo. Ne le Judje in neverniki, tudi slabi kristjani so sovrashniki krisha Jesufo- viga. Práv od tih pishe f. Pavel: „*Veliko jih je, kteri, kar sim vam velikokrat pravil, sdaj pa f' s'olsami povém, shivé, ko sovrash- niki krisha Jesufoviga, kterih bog je trébuh, kteri se f' svojimi nesframnimi deli hvalijo. kteri poseméljsko ljubijo; konez tih je pogub- ljenje.*“ Filip. 3, 18. 19. Premisli te bese- de f. apostelna Pavla in tudi svoje shivljenje. Zhe po Jesusu shivish, fi prijatel njegoviga krisha; zhe slabo shivish, fi sovrashnik njego- viga krisha: zhe fi rad deleshen bolezhin Je- sufovih, bosh deleshen njegoviga kraljestva; zhe nozhesh po Jesusu shiveti, bosh shel v' vezhno pogubljenje. Zhe hozhesh v' nebefa iti, hòdi sa Jesufam f' krishem obloshen, in pojdesh v' njegovo zhasht. Sam Kristuf pravi: „*Kdor hozhe sa menojs priti, satáji sebe, in vsems svoj krish na-se, in hòdi sa menojs.*“ Mark. 8, 34. Zhe sdaj hodish sa njim, bosh shel tudi sa njim v' nebefa.

M o l i t e v.

O preljubi in predragi krish mojiga Go- spoda Jesufa! ti fi bolji od slata, in vrednishti od vfiga sveta, ker fi kluzh v' nebeshko kra- ljestvo. O sveti krish! bodi moja pomozh v' terpljenji, moja mozh v' skushnjavah, moja bramba soper vidne in nevidne sovrashnike, moje upanje na tej revni semlji, in moja po-
III.

moz h v' sadnji uri. O Jesuf! ki si is ljubeshi do mene na svetim krishi umerl, daj mi serzhno poterpeshljivost v' vsih nadlogah, in veselje do pokorjenja, de ti bom podoben, in ti dopadem. Daj mi tudi, de te neprestrašeno prizham, in se te nikdar ne framujem. O ljubi Gospod! usmili se me, in ne sapusti me. Is usmiljenja si sa hude sovrashnike ljubeshi vo profil, in desnimu rasbojniku dobrotljivo odpuštil, skashi tudi meni enako milost, de se tvojiga neisrezheniga saflushenja na krishi vdeleshim. Amen.

XV. dan kimovza.

Sveta Katarina Adurna, sakonska.

Sveta Katarina, po ozhetu Fliska, in po mo-
shi Adurna imenovana, je bila rojena v Genovi
od bogatih staršev. She v' mladosti je bila
slo poboshna dekliza, pokorna, framoshljiva
in samotna. Rada je govorila od Boga, in
posvetniga govorjenja ni mogla poslušati.
Njeno nar vezhi veselje je bilo Jesufa hvaliti,
Marijo zhaštiti. Jesufovo terpljenje in Marijino
shalost premishljevati. Shelela je v' devishstvu
shiveti; pa is pokorshine do svojih staršev
se je pustila s' gosposkim in bogatim mladen-

zhem porozhiti. Velik raslozhik je bil med njima: Katarina je bila vsa bogabojezha, mosh pa ves hudoben. Lepo ga je nagovarjala, de naj Bogu flushi; pa jesen je bil vselej, kader mu je kaj taziga govorila. Njegovo govorjenje je bilo gerdo, hodil je v' slabe drushine, per kvartavzih, pijanzih, plesavzih in drusih hudobneshih je zhas in premoshenje spravljaj. To njegovo slabo shivljenje je bogabojezho Katarino slo morilo, nozh in dan je jokala. To pa ga je she huje shalilo; sovrashil jo je, in kar koli je samogel, ji nasproti delal. Katarina ni vedila kaj pozheti, in kako svojiga hudiga mosha tolashiti. Neka njena shlahtniza ji je nasvetovala: „Bodi bolji volje, nòsi se visoko, hòdi tudi ti v' veselo drushino, bodi bolj podobna svojimu moshu, in bosh mirno s' njim shivela.“ Is priposte vesti ji je verjela, in storila po njenim svetu. Po navadi neumniga svetá se je sazhela vesti. Pa desiravno ni nizeh veliziga hudiga soper sapovedi storila, je vender v' bogabojezhosti slo peshhala, in ni miru doseгла. Mosh je po svoji navadi hudobno shivel, in jo sovrashil ko poprej. Bog ji je dal sposnati, de pot, po katerim hodi, ni dobra, in de je njeno mehko shivljenje le ozhem sveta dopadljivo, ne pa njegovim. S' boshjim rasvjetljenjem je svoja smota sposnala, serzhno obshalovala, in se poboljšhala. Ni mogozhe praviti, kako je bila svojih poprejšnjih slabost shaloštna. Vedno je solse prehlavala, in neprenehama profila Boga odpushe-

nja. Vse nizhemernosti svetá je opustila, v' ponishnosti in pokorjenji sa Jesufam f' teshkim krishem obloshenim serzhno hodila.

S. Katarina se je s' resnizhnim poboljšanjem in veliko shaloštjo skerbno perpravljala odpushtenje grehov na spovedi sadobiti. Isvolila si je modriga spovednika, in pred njim se od vsiga shivljenja ponishno spovedala. Hotla je svoje spovedi ponoviti, ali kakor se sploh rezhe, dolgo spoved storiti, ker je pet let nekoliko po dopadljivosti sveta shivela, kar se ne sprime f' svetim evangeljem. Hotla je s dolgo spovedjo druge she opravljene spovedi ponoviti in popraviti, in mir vesti sadobiti, ker je vedila, de je nemogozhe posvetno ali mehko shiveti, in svete sakramente vredno prejemati. V' boshjo milost je terdno upala, de so ji grehi odpushteni; vender ni jenjala pokoriti se, ker je védila, de le dushno in telesno pokorjenje zhloveku odpushtenje grehov sadobi, in sadobljeno gnado ohrani. Dolgo je premishljevala in molila, vzhafi je shest ur sapored klezhé molila; malo je jedla, in fosebno ni hotla jesti, kar ji je nar bolj dopadlo; velikokrat se je ojstro postila; na terdim je malo pozhivala, de bi po nozhi raji vstajala Boga hvalit. Telo pokoriti je majhna rezh, zhe tudi dusha ni pokorjena; torej je slo zhula nad svojimi mislimi, in svojo voljo devala pod tanko pokorsrhino boshjih sapoved. Nar manji slabosti je skerbno poboljšhala, in svojo voljo boshji volji tako

podvergla, de ni drusiga shelela, hotela in dela-
la, kakor kar nar svetejšhimu Bogu dopade.

Ob njenim zhasu je bila v' Genovi sveta
bratovshina, imenovana *usmiljenih bratov in
sester*. Ti so bili savesani s' oblubo ubo-
gim bolnikom pomagati in strezhi s' vsm. S.
Katarina se je dala med te usmiljene sestre sa-
pifati, in je svojim bolnim sestrām ljubesnjivo
stregla. Od nature she ni mogla nezhednosti
ali rane, ali kaj drusiga taziga gledati; pa is
ljubesni do Boga in blishniga se je premago-
vala, si nalasli nar nezhednisthi bolnike isvo-
lila, jim stregla, njih gerde oblazhila prala,
njih rane obesovala, in od njih vse nezhed-
nosti odnashala. Sraven tih in drusih telef-
nih dobrih del usmiljenja je pa tudi in nar
bolj skerbela sa svelizhanje dushe: uzhila jih
je bolesen in druge nadloge terpeti, perprav-
ljala jih svete sakramente vredno prejemati,
in frezhno umreti. Bog je na proshnje te svo-
je usmiljene flushabnize veliko gnad delil, in
tudi spreobernjenje njeniga hudobniga mosha.
Ta s' rasvetljenjem gnade boshje je sposnal
nedolshnost in svetost svoje bogabojezhe shene,
in tudi svojo krivizo; sprijasnil se je s' njo,
potlej se dal med usmiljene brate sapifati, je
v' dobrih delih shivel in umerl. Katarina je
bila spreobernjenja svojiga mosha slo vesela,
in je vedno hvalila Boga, kteri mu je svojo
gnado dal. Tudi je vedno skerbela sa drusih
spreobernjenje, ker je Boga in blishniga slo
ljubila. Le od ljubesnjiviga Boga je mislila,

govorila, in njemu v' zhašt delala. Svoje sveto shivljenje je s' sveto smertjo sklenila v' letu 1510.

N a u k.

Od dolge spovedi.

S. Katarina je od mladosti bogabojezhe shivela; vender se je is shelj, svojiga hudobniga mosha potolashiti, nekoliko po navadah spazheniga svetá nosila, in je bila skoraj popolnoma sapeljana. Pet let je mehko shivela, potlej se do smerti ojštro pokorila, in svojo smoto slo obshalovala. Ker je, od gnade boshje rasvetljena, sposnala, de ni mogozhe posvetno shiveti, in Bogu dopašti, mehko shiveti, in s. sakramente vredno prejemati; se je skerbno perpravljala poprejshnje spovedi ponoviti, se v' resnizi popolnoma poboljšhala, odpušhenje grehov in mir vesti dosegla, in se slo pokorila.

Svoje she opravljene spovedi vsaj enkrat v' shivljenji ponoviti je *dobro* tudi kristjanu, kterimu vest nizh veliziga ne ozhita. Kdo samore vediti, zhe je pravizhno shivel, ali zhe je is ljubeshni do Boga svoje grehe sovrashil, in vredno odveso prejemal? Sato je dobro slehernimu kristjanu, od eniga leta, od vezh let ali od vsiga shivljenja svoje she opravljene spovedi ponoviti po dobrim svetu svojiga modriga spovednika. Kristjan, kteri se skerbno per-

pravljaja svoje spovedi ponoviti, obilnisthi molli, se loshej ponishuje, serzhnisthi shaluje, se skerbnejshi poboljsiha, in v' dobrim stanoviten ostane. Zhe se tako godi; vshiva mir vesthi, in ima pravo upanje, de so mu grehi odpushteni.

Dobro je svoje spovedi ponoviti pred pervim obhajilam, de kristjan s' sosebno perpravo Jesusa Kristusa vpervizh prejme. Otrozi, k' pervimu obhajilu namenjeni, naj se od vsiga shivljenja spovedó, ker poprej morebiti niso bili odvesani savoljo pomankanja praviga uma ali perprave. Dobro je svoje spovedi ponoviti, kader je kristjan she bolj v' letah, ker takrat loshej sposna svoje kershanske dolshnosti, ima bolji sapopadik od kershanske pravizhnosti, in se skerbnejshi perpravljaja. Dobro je svoje spovedi ponoviti, kader se stan premeni, de se obilnisthi gnade prejmejo. Dobro je tudi svoje spovedi ponoviti, kader telesna slabost prizhuje, de se smert blisha. To je sploh rezhenó; pa vsak naj dela po svetu svojiga navadniga modriga spovednika.

Ponovljenje svojih opravljenih spoved je *potrebno* tistim, kateri is vere sposnajo, de so se slabo spovedovali, ali s. sakramente nevredno prejemali. Kdor vé ali meni, de je eno spoved nevredno opravil; je dolshan tisto in tudi vse druge potlej opravljene ponoviti in popraviti. Tudi so dolshni svoje poprejsnje spovedi ponoviti in popraviti tisti, kateri so

bili v' poglavitnih rezheh katolske vere in svojiga stanu prostopoljno nevedni; kateri so bili dolgo v' slabih navadah, v' hudih perloshnostih, v' sovrashtvu soper blisniga, ali bres ljubeshni do Boga, ali so pogosto smertno greshili; kateri so slabo ali mehko shiveli; v' norostih, v' navadah spazheniga svetá, po svojim mesenim poshelenji; kateri so svoje grehe prostopoljno samolzhal na spovedi. Kdor je od tih nauk sadet, naj dobro premisli, in skerbno popravi, ker po smerti ne bo mogozhe.

Dolga spoved ali ponovljenje svojih she opravljenih spoved samore pa nekterim duham shkodljiva biti savoljo njih zhudne vesti. Kdor je kershanfko shivel, vender od vesti gnan sheli svoje spovedi ponoviti; naj sa svet vprasha svojiga navadniga spovednika, in naj ga uboga. Kdor je v' hudih navadah shivel, in bres pobolshanja svoje spovedi opravljal; jih more ponoviti, zhe je ravno zhudne in smeshane vesti, tode ne smé nizh po svoji volji delati, temuzh svojiga modriga spovednika na tanko bogati. Nekteri, nektore imajo v' tej rezhi neumno nesmero, niso nikoli pokojni; smiraj ishejo miru, in ga ne najdejo, ker so sami sebi nadleshni. To is-haja is preveliziga strahu ali is premajhniga upanja v' bo-shjo milost, ali is zhudne vesti, ali is maloverniga serza, ker ne verjamejo spovednikom, ampak le svojim mislim. Veliko je kristjanov, kateri svoje spovedi shitejejo slabe, ker jih vest pezh

savoljo poprejšnjih grehov, ali ker niso mogli vseh grehov rasodeti. Zhe te vesti smiraj pezhe savoljo poprejšnjih grehov, to ni slabo, ampak dobro snamnje. Zhe si negreslino posabil nektere grehe rasodeti, ni spoved savoljo tiga slabo opravljena. Zhe hozhesl savoljo tiga svoje spovedi ponoviti, bo ravno to, kar prej; bosh posabil, in ne bosh vsiga povedal, in si bosh she vezh nepokoja napravil. O ljubi moj! raji skerbi obilnisli sovrash-tvo nad svojimi grehi imeti, in jih popolnisli opustiti; raji skerbi obilnisli sposnanje nar svetejsluga Boga in svojiga serza sprofiti, in v ljubeshi do usmiljeniga Boga rasti.

Zhe hozhesl is dolshnosti ali is dobriga sveta svoje spovedi ponoviti; se slo skerbno perpravljaj, de ne bosh le svoje vesti potolashil, ampak odpuhlenje grehov in pravizhni mir dosegel. Nar poprej vprashaj sa svet, in sprofi poduzhenja svojiga navadniga spovednika, kteri ve tvoje shivljenje, slabosti, um, vesti, stan in druge okolishine. Vezh zhafa premishljuj rasodete resnize, profi gnado, premishljuj sapovedi in dolshnosti svojiga stanu; tudi kako si s sakramente prejemal, de se sposnash, pobolishash in spovesl. Sosebno skerbi od Boga sprofiti zhesnatorno shalost nad storjenimi grehi, in terdno voljo ne vezh gresliti. Od te shalosti in volje prizhuj tvoje pobolishanje ali tvoje pravizhno shivljenje po vseh sapovedih. Kadar hozhesl svoje spovedi od vezh let ali od vsiga shivljenja

ponoviti, je skoraj nemogožhe se vseh grehov spovedati. Odkrito in zhalostno se obtoshi, kolikor je mozh; pa ne bodi prevezh nepokojin, zhe kaj posabisih, temuzh skerbi raji, de bosh pravo obshalovanje in poboljšhanje imel. Pred in po dolgi spovedi skerbi s' dobrimi deli Bogu sadoštiti. Zhe si se v' pretezhenim shivljenji rad pokoril, in skerbno shivel, upaj, de ti sdaj ni hujiga pokorjenja treba; zhe si pa v' velizih grehih bil, in si se malo ali nizm pokoril, si morest slo persadevati v' velizim pokorjenji shiveti, vender po svoji mozhi. Zhe si ravno ponovil svoje spovedi, ne bodi bres skerbi; koliko imasth upati ali se bati, prizhuje tvoje potlejshnje shivljenje. Premisli, kaj modri pravi; „*Kdor se svojih grehov spove, in jih sapusti, bo usmiljenje od Boga dosegel.*“ Prip. 28, 13.

M o l i t e v.

O Gospod Jesus Kristus! kateri si k' mojemu poduzhenju, ponishevanju in svelizhanju spoved sapovedal, daj mi gnado, sposnanje, ponishnost in shalost, de se pred tvojim namestnikom po tvoji volji spovedujem; kakor se je tvoja sveta slushabniza Katarina spovedovala, in je odpushtenje vseh svojih grehov dosegla. Oh! bojim se, de je moja pokora le v' besedah, ne pa v' resnizi, ker premalo sposnam hudobijo greha; premalo vem, kaj je kershanška pravizhnost; te premalo ljubim,

in is ljubesni do tebe ne sovrashim svojih grehov. Pofihmal se hozhem k' spovedi skerbnejši perpravljati; terdno obljubim s' pomozhjo tvoje gnade svoje slabosti in skufhnjave premagovati, svoje serze s' veliko shalostjo ratergati, milo jokati, in obshalovati svojo nesvestobo, in ako je potrebno, tudi svoje she opravljene spovedi popraviti, de ti po sgledu s. Katarine stanovitno flushim, v' pokorjenji shivim, in per sodbi od tebe saflishim: „Tvoji grehi so ti odpušheni.“ Amen.

XVI. dan kimovza.

S. Ziprijan shkof, marternik.

Sveti Ziprijan, imeniten shkof, rasšvetljen uzhenik in serzhen marternik, je bil rojen v' velikim mestu Kartagi v' Afriki v' sazhetku tretjiga véka ali stoletja po Jesusovim rojstvu. Bil je od bogatih, pa nevernih staršev rojen, in je dolgo premišljeval, preden se je spreobernil. Je bil slo uzhen, in je sposnal, de je malikovavska vera neumna, in de je le katolshka vera resnizhna; vender je svoje spreobernjenje odlaschal, ker se mu je nemogozhe sdelo po ojstrijh naukih Jesusovih shiveti. Sam tako pishe: „Misllil sim pred svojim spreobernjenjem, in djal: Kako samorem drugazhi

shiveti, in she vkoreninjene navade odpustiti? kako bom v' pokorjenji shivil, ker fim nava-
jen v' obilnosti shiveti? nemogozhe mi bo bi-
ti v' samoti, ker fim vaje vesele drushbe pri-
jatlov. Kader fim pa v' vodi in f. Duhu bil
opran, so vse poprejšnje smote sginile, in
fim lahko delal, kar se mi je poprej nemogo-
zhe sdalo.“ Neverniki so bili njegoviga spre-
obnjenja slo shaloštni in ferditi; ozhitali so
mu, de se je gerdo oframotil s' vrashno ker-
shansko vero, ker je mogozhne bogove sapustil,
in se mertvimu krishanimu Kristusu neumno
podvergel. Ziprijan jih ni poslušhal, obshalo-
val je njih slepoto, in v' sveti veri stanoviten
ostal. Po svojim spreobnjenji je svoje premo-
shenje ubogim rasdal, f. pismo neprenehama
premišhljeval, po njem shivel v' ponishnosti,
v' pokorjenji, v' svetošti.

Svetošt njegova je bila tako velika, de je
bil kmalo po prejetim kerštu mashnik posve-
zhen. Kader je bil shkof Donat umerl, so vsi
njega isvolili. Sbeshal fizer je is mesta, pa sa
njim so hiteli, ga doshli, in ga f' filo peljali
v' mesto, kjer je bil shkof posvezhen v' letu
248. Pravi nastopnik apostelnov je bil v' vsih
rezheh: bil je slo uzhen, poln ljubesni in pra-
vize, prijasen in oblasten, do ubosih filno u-
smiljen; njegovo oblizhje, govorjenje in dja-
nje je bilo ljubesnjivo in modro; vsi so ga lju-
bili in sposhtovali. Neverni zesar Dezi je v'
letu 250 krivizhno sapovedal zerkev boshjo
neusmiljeno preganjati, sosebno pa shkofe in

druge duhovne moriti. S. škof Ziprijan je filno shelel sa sveto vero umreti, pa Bog mu je v' perkasni sapovedal, de naj v' samoto she-shi, in svoje shivljenje perhrani. Shel je v' samoto, kjer je stanovitno molil sa svojo zhe-do, in ji pisal, de naj v' sveti veri stanovitno shivi. Ondi je vse svedil, kaj se godi, de je bilo namrezh veliko vernih od malikovavzov umorjenih; tudi de so nekteri od vere odpad-li. Njih nesvestoba ga je filno bolela, persa-deval si je jih k' Bogu spreobniti. Vsi sko-raj so se njegovimu gorezhimu opominjevanju vdali, vender so sheleli le mehko pokoriti se. Tistikrat je bilo pokorjenje dolgo in oistro, in le potlej jim je bilo dopusheno k' boshji misi perstopiti. Tiga so se bali, pomozhnikov ali perporozhnikov so iskali, in na proshnje pri-zhevavzov svete vere od nekterih mashnikov dosegli, de jim je bil zhas pokorjenja skraj-shan. Timu se je reklo *odpuistik* ali odpushe-nje saflusheniga pokorjenja. S. škof Zipri-jan je bil tiga premehkiga usmiljenja slo sha-losten, in je svojim duhovnim pisal tako: „Dol-go she fim molzhal, pa vezh ne morem mol-zhati, ker prenaglo odvesujete greshnike, in jim s' tim shkodujete, in Boga shalite.“ Tu-di je nestanovitnim v' veri pisal: „Vi, ljubi bratje! sposnajte svojo veliko pregreho, in sha-lujte po njeni velikosti; Bog je dober ozhe, pa tudi pravizhen sodnik. Vasha pokora bo-di po hudobii vashih grehov; upajte v' bosh-jo milost, pa ne upajte tako lahko odpushtenja

grehov sadobiti. Zhe Boga gorezhe profite, svoje grehe serzhno sovrashite, in Bogu s' dobrimi deli sadošite; bošite milost dosegli.“ Tako jih je uzhil spokoriti se, in svaril, ker so hotli s' preobilnim odpuštkam zhaš pokorjenja skrajshati. Modra ojškost tiga s. shkofa je bila poterjena od duhovšhine Rimške zerkve; tudi skushnja je prizhevala, de je on po volji boshji delal.

V' letu 251 je s. shkof Ziprijan shel v' Kartago, je veliko shkofov in duhovnov vkup poklizal, de bi s' njimi rasodili, kaj je storiti s' tištimi, kateri so v' preganjanji od vere odpadli. V' njih sboru je bilo sklenjeno jim nekoliko spregledati, ako se pokori resnizhno podvershejo, in v' njej stanovitni ostanejo, pa ne hinavzam spregledati, kateri hozhejo bres resnizhne pokore odvesani biti. Ta sklep je bil po duhu katolskhe zerkve; sakaj prenagla odvesa, nevrednimu dana, je neusmiljena dobrota, shkodljivo usmiljenje, in kriva lashnjiviga miru. S. Ziprijan je bil poln perferzhniga usmiljenja, pa ravno sato ni hotel greschnikov slepiti s' lashnjivim miram, kteriga prenagla odvesa da. Zhaš pokorjenja je skrajshal, ali odpuštik delil tištim, kateri so se gorezhe pokorili; lenim greschnikam pa ni hotel potuhe dajati. Kmalo potlej je drugo hudo preganjanje vštalo soper zerkev pod nevernim zesarjem Galam. S. Ziprijan je ostal v' mestu, je sebe in druge k' smerti perpravljjal, in spokornim greschnikam odpuštik delil, to je, jih

odvesal in obhajal, preden so vso pokoro dostali, ker je njih spokorne dela vidil. Veliko vernih je bilo is ljubeshni do Boga v' smertnih bolezhinah stanovitnih ostalo in vmerlo. Po smerti neverniga zesarja Gala je preganjanje prenehalo, pa pod njegovim nastopnikom Valerijanam je she huje preganjanje vstalo.

S. shkof Ziprijan se tika ni nizh bal, ker je shelel sa Jesusa umreti. Kakor je shelel, tako se je sgodilo. Oblastnik Patern ga je ukasal pred-se perpeljati; in mu je rekel: „Zesar mi je sapovedal, de naj vse permoram bogove moliti; kdo si ti?“ S. shkof mu je odgovoril: „Kristijan sim in shkof: vashih bogov ne posnam, le eniga samiga Boga, stvarnika nebes, semlje in vfiga, sposnam in molim; tudi ga prosim sa vse ljudi, in slasti sa zesarja.“ Oblastnik ga je she vezh drusih rezhi oprasheval, pa viditi njegovo stanovitnost ga je ukasal gnati v' malo permorsko mesto Lurubo, kjer je veliko kristjanov nashel, in jih uzhil, V' tim mestu mu je bilo od Boga rasodeto, de je njegova smert bliso. Boga je hvalil sa gnado, ktero mu je dodelil, in se perpravljaj serzhno umreti. Oblastnik Patern je kmalo potlej umerl, in neufmiljeni Galer Maksim je bil njegov nastopnik. Ta je poslal po svetiga shkofa, in ga vprashal: „Si ti Ziprijan?“ Sim, mu odgovori.“ Oblastnik mu rezhe: „Moli nash bogove po povelji nashiga zesarja.“ S. Ziprijan um serzhno odgovori: Ti ga ne; delaj s' meno, kakor ti je sapoveda-

no, od Boga pa ne bom odstopil.“ Oblastnik ga je slo nagovarjal; ker ga je pa nepremakljiviga nashel, ga je obsodil rekozh: „Sapovém Ziprijanu glavo odsekati.“ S. fhkof je glasno odgovoril: „Bogu bodi hvala!“ Prizhujozhi verni so savpili: „Tudi nam naj bodo glave odsekane, de s' njim umerjemo.“ Neverniki so ga peljali is mesta, filno veliko ljudi je sa njim fhlo. Ko je bil na morishe prishel; je pokleknil, Boga molil, svojimu morivzu nekaj denarja dal, in serzhno umerl. Verni so njegovo kri pobrali, in raji ko slato domu nefli. Njegova sveta smert je hila 14. dan kimovza v' letu 258.

N a u k.

Od odpustkov.

S. Ziprijan, fkerben fhkof, rasfvetljen uzhenik in serzhen marternik katolshke zerkve, je bil slo shaloften, kader je svedil, de so greshniki prehitro odvesani; hitel je to popraviti, in uzhil, de je prehitra odvesa neufsmiljeno usmiljenje. Desiravno je sapovedoval po volji katolshke zerkve greshnike pokoriti, je bil vender s' greshniki usmiljen, in jim je pokore zhas fskrajshal, kader koli je bila njih gorezhost v' pokori vredna tega. Timu usmiljenju se je reklo *odpustik*. Od odpustkov imajo verni kristjani malo praviga sapopadka, desiravno vezhkrat flishijo, in so veliko nau-

kov slisfali ali brali v' svetim letu 1826, sa ktero so na svetlobo dane bukvize, ki je zhifiti nauk in zhifiti sapopadik od odpustkov po misli katolsfhe zerkve v' njih. Odpustki so neuzhenim vernim nesnana dobrota: vedò, de so korisfni, in hrepené po njih; pa drusiga fkoraj ne vedó, ker vediti nozhejo.

Odpustki so odpusfhenje saflusheniga pokorjenja, ktero so grehi gresfhniku saflushili. Zerkev odpusti ali odjenja tisto, kar je gresfhnikam v' pokorjenje sapovedala. Odpustki ne sbrisfhejo grehov, ampak le sftrafnige, ktére grehi saflushijo. Le refsnizhna pokora sbrisfhe grehe, odpustki jih ne morejo. Bres refsnizhne pokore, to je, bres zhesnatorne shalofsti in praviga spreobrnjenja, ni odpusfhenja grehov, in tudi ne odpusfhenih saflushenih sftrafnig. Odpustik sfhtirideset dni, eniga léta, pet let, deset let, popolnoma, pomeni, de zerkev zhaf pokorjenja sfkrajfsha sa sfhtirideset dni, ali sa eno leto, ali sa pet, deset let, ali de popolnoma odpusti vse pokorjenje, ktero bi gresfhnik po njenih sapovedih dostati mogel. To prizhuje, de je zerkev smiraj eniga duha, in zhe sdaj ko v' sftarih zhafih gresfhnikov ne sftrafuje, in jim od perve ojstrofsti odjenja s' odpustki, le permorana od sflabofsti vernikov to dela.

Zerkev ima oblast odpustke deliti, ker ima od Jesufa Kristufa oblast vesati in rasvesati, gresfhnike pokoriti, in jim spregledati, kakor f. Tridentsfki sbor v' feji XXV. uzhi. Pa-

pesh ima oblast odpustke deliti po vsi katol-
shki zerkvi, shkofje pa le v' svojih shkofijah.
To pa more biti po duhu in sapovedih katol-
shke zerkve, ktera bi peshala, in greschnikam
predersnost dajala, ako bi jim preobilno pre-
gledovala s' odpustki. Ravno sato je Triden-
tinski sbor uzhil: „*V' delenji odpustkov je*
varna modrost potrebna; sakaj veliko od-
pustkov slabi potrebno ojistost, ktere so
greshniki vredni.“ Drugi sbori, Rimski pa-
peshi in skerbní shkofje so enako sapovedo-
vali. Kraljestvo ne obstane bres vse ojistosti,
ravno tako zerkev nè.

Odpustki le spokornim greschnikam poma-
gajo. Leni in terdovratni greshniki so vredni
pekla, ne pa odpustkov ali odpushtenja sasu-
shenih shtrafnig. Kdo je usmiljenja vreden?
tisti, kteri je svojih dolgov shalošten, jih she-
li poplazhati, pa ne more, ali tisti, kteri ni-
ma ne skerbi ne volje jih plazhati? S. Pa-
vel je greschnimu Korinzhanu zhas pokorjenja
skrajshal savoljo njegove velike shalošti, de bi
se v' obupanje ne pogresnil. II. Kor. 2, 7.
S. Ziprijan je po sgledu s. Pavla delal, in
tudi uzhil, slasti v' svojim desetim listu. Te-
daj so le spokorni greshniki vredni usmilje-
nja, in odpustkov zerkve deleshni. V' pred-
govoru bukev pretezheniga svetiga leta 1826
so, s' slatimi zherkami sapisane biti vredne
te le besede: „*Odpustik, to je, odpushtenje*
zhasnih shtrafing, ktere bi greschnik po od-
pushtenih grehah na tim ali na unim sve-

tu terpeti imel, voske poti do nebes ne storiti široke; ne odveshe nikogar od dolžnosti satajevati se, svoj krish sadeti, in sa Jesufam hoditi. Usmiljena mati katolshka zerkev s' odpustki le slabosti spokornikov na pomozh pride, jih hozhe v' njih dobrih sklepih poterjati, in jim serzhnost dati, de bi na poti pokore ne obupali.“ Serzhnisthi ko greschnik shaluje, in obilnisthi ko se pokori, vezhiga usmiljenja je vreden: zhe malo shaluje, in se mehko pokori, je le malo usmiljenja vreden; zhe nizh ne shaluje, in se pokoriti nozhe, ni usmiljenja, ampak je pogubljenja vreden. Katolshka zerkev ravna s' greschniki, ko usmiljen gospod f' svojim dolžnikom, kterimu rezhe: „Plazhaj, kolikor samorefsh; kar je pa zhes tvojo moz, ti odpustim, de ne bosh v' jezho pahnjen.“

O greschnik! kaj ti je storiti tako koristnih odpustkov vdeleshiti se? Opušti, sovrashi svoje grehe, pokòri se po mozhi is ljubeshni do Boga, kakor je bilo rezhenò, in svesto opravljaj vse, kar ti zerkev sapove. Kader koli so odpustki obljubljeni in namenjeni, so tudi dobre dela sapovedane, molitve, postí, spoved, obhajilo, in sbe druge; sovrashi svoje grehe, opravljaj v' duhu pokore in po volji zerkve sapovedane dobre dela, in tako bosh po velikosti svoje gorezhosti dobrotljivih odpustkov deleshen.

M o l i t e v.

O Gospod Jesus Kristus! is serza te sa-
 hvalim, de si dal svoji zerkvi oblast greslnike
 savesati in rasvesati, jih pokoriti, in jim od-
 jenjati. Ojstroft in usmiljenje zerkve jim po-
 maga tvoje milosti se vdeleshiti, de so po smer-
 ti manj pokorjeni. Daj mi praviga duha po-
 kore, sakaj bres nje ni milosti, ampak je ob-
 sojenje. S' pomozhjo tvoje gnade si bom slo
 persadeval svoje grehe opustiti, in tudi od-
 pustke dobivati, ktere spokornim greslnikam
 po svoji zerkvi delish. Odpustkov sim bil smi-
 raj sheljen; pa kaj mi je to pomagalo, ker
 praviga spreobrnjeniga in potrebniga pokor-
 jenja ni bilo? Upam v' tvojo neskonzhno mi-
 lost in tvoje neisrezheni saflushenje, v' sa-
 flushenje tvoje svete matere Marije, tvojih
 apostelnov, marternikov in vsih svetnikov; pa
 tudi ne bom jenjal svojih grehov obshalovati,
 in savoljo njih pokoriti se, de mi po smerti
 persaneshesh. O s. shkof in marternik Ziprijan!
 bodi moj pomozhnik per Bogu, de mi po Je-
 susu Kristusu s' svojo gnado pomaga svesto
 dopolniti, kar sdaj is serza obljubim, de bom
 po smerti obveseljen. Amen.

XVII. dan kimovza.

Sveta Ludmila, Pemfska kraljiza.

Sveta Ludmila je bila shena Pemfskiga kralja Borsivoja. Oba sta bila malikovavza, pa od ufmiljeniga Boga sta dar prave vere dosegla. Borsivoj je savoljo sosebniga opravka shel na Marško h' kralju Svetopolku, kateri je bil malo poprej od s. Zirila in Metodja spreobrnjen. Borsivoj je bil od Svetopolka prijasno in zhaftito sprejet. Ko sta bila svoje polvetne opravke opravila; sta se od vezh rezhi pogovarjala, memo drusih tudi veliko govorila od kerfhanske vere. Kralj Svetopolk je bil she noviniz v' veri; vender je Borsivoju po mozhi dopovedal, kakoshna de je Jesufova vera, in potlej je svetiga Metodja poklizal, de ga je dalje uzhil. To je Borsivoju grosno dopadlo; v' praviga Boga je veroval, se dal popolnama suzhiti, in tudi kerstiti. Per sebi je imel okoli trideset flushabnikov, tudi ti so po njegovim sgledu kristijani postali. Kralj je vsel katolshkiga mashnika seboj, kteriga mu je s. Metodi dal, in vesel shel v' Prago nasaj. Ludmila, njegova shena, se je tudi dala uzhiti; kerfhanska vera ji je vedno bolj dopadala, spreobernila se je, in je po vseh sapovedih svetlo shivela. Po kraljevim in kraljizhinim spreobrnjenji se je katolshka vera po Pemfski de-

sheli rasfhirjala. Akoravno je bilo she veliko kristjanov na Pemskim, je bilo vender she veliko vezh terdovratnih nevernikov. Ti so se soper svojiga kralja Borsivoja spuntali, in so drusiga isvolili, kateri je obljubil jih v' malikovanji mirno pustiti. Kralj je is deshele sbe-shal; raji se je kraljestvu ko veri odpovedal. Š. Ludmila je bila krishev svojiga mosha de-leshna, in vse voljno preterpela savoljo Boga; le tega je bila shaloftna, ker je bila sveta vera od slepih nevernikov sovrashena. Usmiljen Bog je obema kmalo pomagal; omezhl je puntarje, de so svojiga perviga dobriga kralja ponishno profili, de naj nasaj pride, in mu svesteji pokorshino obljubili. Borsivoj je Boga hvalil sa to veliko usmiljenje, she bolj fkerbel njegovo sveto vero rasfhiriti, in je v' tih dobrih delih umerl.

Š. Ludmila, njegova sapushena vdova, je smert svojiga dobriga mosha voljno preterpela, se Bogu podvergla, in slo fkerbela se-be, drushino in vse svelizhati. Vsak dan je svoje grehe pred Jesufam klezhé obshalovala, in ga f' solsami gorezhe profila, de naj ji od-pusti, kar je is nevednosti v' malikovavski veri hudiga storila; molila je sa vse svoje pod-loshne in sa vso katolskhko zerkev; ponishno je poslufhala Jesufove namestnike, in jih rada bogala; ubogim je bila filno usmiljena, in vsm dobra. Njena nar vezhi fkerb je bila svojiga fina Vratislava v' dobro napeljevati, de bi bil bogabojezh kristjan, pravizhen in moder

kralj. On je svojo sveto mater rad poslušal, in delal po njenih naukih. Desiravno dober, je v' veliko nesfrezho naletel, ker je sa svojo she-
no vsel Dragomiro, hzher malikovavfskiga voj-
voda. Ta je bila vfa hudobna in hinavka; po-
prej je obljubila krifnjana poftati, po poroki
pa ni hotla od tiga nizh flifhati, in je v' svo-
ji flepi veri terdovratna oftala. K' vezhi nesf-
zhi je kralj, njen mosh, presgodaj umerl, in
dva majhna finova sapuflil; flarfshimu je bilo
ime Venzeflav, mlajfshimu Boleflav. Never-
na Dragomira je bila vfliga tiga vefela, ker je
shelela po svoji volji kraljevati, svoja finova
v' malikovanji srediti, in kerfshanfko vero po-
polnama satreti. Te velike nadloge fo f. Lud-
milo grosno pekle in morile; po fvojim do-
brim finu je slo shalovala, veliko bolj pa, ker
fe je sa kerfshanfivo bala. Ali Bog ji je to veli-
ko tesho nekoliko polajfshal. Pemfke deshele
poglavarji fo ji dobri bili; fo mlada finova ran-
ziga kralja neverni materi Dragomiri odvseli,
in jih njej dali v' oblafh bogabojezhe rediti.
Hudobna Dragomira ni vedila kaj od togote
pozheti, in ni drusiga shelela, ko f. Ludmilo
umoriti, pa tako, de bi nihzhe ne vedil. S.
Ludmila je bila nozh in dan v' fkerbi, in smi-
raj perpravljena umreti; vender je is ljubesni
do Boga, do otrok, fvojiga ranziga finu in do
vflh podlofhnih fmertni flrah premagovala,
in v' fvojih dobrih delih flanovitna oftala,

Kader je f. Ludmila vidila Venzeflava in
Boleflava she odrafhena in flanovitna v' ker-

fhanski veri, je k' Dragomiri s' njima fhla, in ji rekla: „Ljuba moja! perletna fim she, in nemorem vezh sa vfo deshelo fkerbeti; tukaj imafh svoja finova, jest grem v' pozhitik k' smerti perpravljat se.“ Po tim je fhla is kraljeve hifhe na eniga svojih gradov, in je ondi pokojno shivela v' vfh dobrih delih. Dragomira je dva hudobna zhloveka tje poslala jo umorit; fhla fta v' njen hram, in jo is sgotli foverashtva do kerfhanske vere po tolovajfko neufmiljeno umorila. Njena sveta smert je bila okoli 900 let po Jefusovim rojftvu.

N a u k.

Vfak je dolshan sa zhaft boshjo fkerbeti.

Sveta Ludmila, prej malikovavka, potlej kriftjana, je bila svoje poprejšnje nevednosti shalofna, je v' katolfhki veri sveto shivela, in vedno fkerbela vse Bogu perdobiti. Le zato je bila svojiga vifoziga ftanu vefela, ker je svojimu blishnjimu loshej perpomogla v' nebefta. De bi njeni neverni podlofshni Boga fposnali, mu flushili, ga hvalili, in se svelizhali; to fo bile njene gorezhe shelje, to je bilo njeno vedno persadevanje. Vfak je dolshen po sgledu te svete kraljize sa zhaft boshjo fkerbeti, drugazhi ni svelizhanja. Kdor ne hvali Boga, in ne fkerbi sa shaft svojiga ufmiljeniga ftvarnika in dobriga Ozheta, je hudob-

na stvar in nehvalessen otrok; kako bo svelizhan?

Hvali Boga, svojiga stvarnika. Hvali ga s' shivo vero, s' terdnim upanjem, s' delavno ljubesnijo, ker te je s' dobrotami napolnil. David je boshje dela premishljeval, nebo, semljo, in kar je na njih, in poln hvalessnosti je djal: „*Kaj bom Gospodu sa vse to povernil, kar mi je dal?*“ Pf. 115, 12. Tudi ti premishljui boshje dobrote, in bosh lahko hvalessen usmiljenimu Bogu. Glej stvarjene rezhi; premisli svojo dusho, ki je po boshji podobi stvarjena; premisli, kar je usmiljeni Jesus storil in terpel sa tvojo vezhno srezho; premisli neisrezhenost shtevilo drusih dobrot, s' kterimi te je Bog povishal: in tvoja dusha bo slo vneta sa zhasht vsigamogozhniga in usmiljeniga Ozheta. Vedno ga bosh hvalil po sgledu bogabojezhiga Davida, kteri je djal: „*Naj bodo moje usta polne tvoje hvale, de ves dan tvojo zhasht in tvojo visokost prepevam.*“ Pf. 70, 8. Tudi: *Hvali Gospoda, moja dusha! in nikar ne posabi njegovih dobrot.*“ Pf. 102, 2. Tudi ti hvali vedno Gospoda, ker te je ravno sato stvaril, in s' dobrotami napolnil. Kar si, kar imash, vesh, vshivash, upash, vse je dar boshji, ker sam is sebe nifi nizh. „*Hvali tedaj Boga sa vse rezhi, sakaj to je sapoved boshja v' Kristusu Jesusu.*“ Tes. 5, 18.

Ti in vsak zhlovek je dolshan Boga hvaliti, ker je is tiga namena zhloveshki rod stava-

ril. Boga sposnati in hvaliti je potrebno k' svelizhanju. Hvali ga s' delavno vero, in fkerbi, de drugi ravno tako delajo, ker smo vi otrozi boshji. Usmiljeniga Boga imej smiraj v' ferzu, in v' njegovo zhaft delaj vse rezhi. Is ljubesni do njega premaguj hude shelje, rasujsdane pozhutke, in kar koli te napeljuje Boga shaliti; vse telefne dari sdershno in hvaleshno vshivaj; voljno preterpi vse nadloge, uboshtvo, sanizhevanje, preganjanje, bolesen in vse, ker te Bog is usmiljenja pokori; úzhi, fvári, in v' dobro napeljuj svojiga blishnjiga mòli sa vse ljudi, in fkerbi vse svelizhati! bo-di shaloften svojih in vfih ljudi grehov, pa le sato, ker je usmiljeni Bog s' greham sanizhevan. Zhe to delash, hvalish Boga, in ga bosh vekomaj hvalil; zhe tiga ne delash, bosh pahnjen v' vezhno pogubljenje.

M o l i t e v.

O moj Bog! ti si me stvaril, de bi te sposnal in hvalil! to si mi ojstri sapovedal, in me s' dobrotami perganjal tebi v' zhaft shiveti: pa moje shivljenje je bilo dosihmal vedna nehvaleshnost. Moje zhafti nifi potreben; pa to si meni in vfim sapovedal is ljubesni do nashih dush, ktere ne morejo frezhne biti, zhe tebe ne hvalijo. O Gospod! odpusti mi mojo hudobno nehvaleshnost, in pomagaj mi le tebi v' zhaft shiveti; to dobroto fkasi tudi mojim bratam in sestram, de te vi usmiljeniga Ozhe-

ta hvalimo, molimo in povislujemo. O sveta Ludmila! ti si bila resnizhno hvaleshna svojimu ljubesnjivimu stvarniku in milostljivimu odresheniku; si sveto shivela, sa svelizhanje blishnjiga gorezhe skerbela, vse nadloge voljno preterpela, in tudi savoljo kershanske vere rada umerla. Šprosi meni in vsem gorezho ljubesen do ljubesnjiviga stvarnika, de njemu v' zhaft shivimo, in ga po smerti hvalimo vekomaj. Amen.

XVIII. dan kimovza.

S. Joshef Kupertinjan.

Sveti Joshef je bil rojen od revnih, pa bogabojezhnih staršev na Neapolskim v' vasi, Kupertin imenovani, v' letu 1603. Bog mu je posebno gnado dal, s' ktero je, she majhen otrok, Bogu svesto flushil, in ga vedno hvalil. Le Bog in boshje mu je bilo per serzu, vse drugo mu je bilo neprijetno. V' dobrim je rastel, in mozh hudiga poshelenja, ktera se v' mladosti nar nevarnisthi rasodeva, ga ni mogla od Boga odverniti, ker se je s' pomozhjo gnade boshje, s' molitvijo, s' varnostjo, s' ponishnostjo in s' pokorjenjem serzhno vojskoval. Ko ga je Bog s' bolesnijo obiskal, se mu je ponishno podvergel, in ga je hvalil. Ka-

der je bil sdravje dosegel, je is hvaleshnosti do Boga mu skerbnejshi flushil, in potlej shel v' kloster bratovshine s. Franziskha Serafika. Ker ni nikoli v' sholo hodil, so ga minihi k' teshkim klosterskim delam namenili, ktere je pokorno in svesto opravljal. Minihi, viditi njegovo losebno nedolshnost in svetoost, so ga skerbno uzhili, in suzhili, kar maschnik vediti potrebuje; in po tim so ga dali maschnika shegnati. S' gnado tiga s. sakramenta napolnjen, je sveteje shivel, in svoje telo ojistreje pokoril. V' spomin Jesufoviga terpljenja se je do kervi bizhal, malo leshal, se vedno postil, in kolikor je samogel, se je terpézhimu Jesufu podobniga delal. Vse to je bilo is sgo-li ljubeshni do Boga, kterimu v' zhasht je shivel; toraj je tudi na tim svetu veliko plazbilo prejel. V' molitvi, med s. mashto in per drusih svetih opravilih je bil v' Boga samaknjen, in je neisrezhenost sladkost vshival; losebno modrost je prejel, nad ktero so se vsi zhudili, velike gnade je od Boga sprosil, in tudi zhudeshe delal, ker je bil Bog s' njim.

Ponishnost s. Joshefa je bila neisrezhenost velika. Bil je pokojniga serza, in nobena nadloga ga ni shalila; kader so ga pa hvalili, ga je filno peklo, ker je sebe sanizheval, in le Boga hvalil. Sato je shelel in je bil v' samotne klostre prestavljen, de bi ljudem nesnan Bogu flushil, pa sahtonj; sakaj ljudje so ga svedili, in sa njim hodili. Pred hvalo je smiraj beshal; pa smiraj jo je dobival, kar ga je

grosno morilo. Po tej veliki ponishnosti je bila njegova pokorshina. Svoje oblastnike je ko Boga ubogal: toliko je bil pokorshine pervajen, de v' teshkih rezheh ni nasprotne volje zhutil, ker je od mladiga skerbel svoji volji odpovedati se. Uboštvo mu je ljubshi bilo, ko lakomniku veliko premoshenje. Do svetá ni zelo nizh ljubesni imel, ker so ga le zhesnatorne dobrote veselile. Lepa zhístošt, in kar to prelepo zhednost obvaruje ali obranjuje, je bilo smiraj per njem; po prijetnim ali neprijetnim duhu je zhište in nezhište ljudi posnal. Marijo, prezhišto devizo, je od rojstva do smerti slo zhaštil, in všim perporozheval zhašt do nje. Zhaštil je Marijo, pa tudi Jesusa je ljubil in molil, kakor njegovo sveto shivljenje prizhuje. Vse je gorel od ljubesni do Boga in do blishnjiga, vse bi bil rad svelizhal, in zelo svojo kri bi bil prelil sa spreoburnjenje gresnikov, ako bi jim bil samogel f' svojo smertjo ubraniti v' vezhno smert. Bog mu je rasodel zhaš smerti; vesel je umerl 61 let star, v' letu 1664, in je bil is te revne doline v' nebeshko kraljestvo preseljen, ker ga je f' svetim shivljenjem smiraj iskal. Pred smertjo je svoje oblastnike profil, de naj njegovo truplo v' samotni kraj sakoplejo; pa Bog, kteri ponishne povishuje, je njegov grob s' velizimi zhudeshi flovezh storil.

Is njegoviga shivljenja.

Š. Joshef je rad molil od mladosti do smerti, kakor je bil od svojih bogabojezhnih staršev nauzhen, in po milosti boshji preprižhan. Ponishna, resnizhna in stanovitna molitev sprosi gnado stanovitne svetosti, ohrani nedolshnost, in jo v' vezhnost serzhno doneše. Tudi ti rad premishljuj in mōli po sgledu š. Joshefa in vsih svetnikov. Šam od sebe ne samorešh nizh dobriga, ampak le hudo delati, Bog samore vse; hudoben si, in le gnada boshja te samore osdraviti; nisi gnade vreden, pa Ozhe nebeshki je usmiljen, in ti hozhe savoljo Jesusa pomagati: prōsi ga po Jesusu Kristusu, ne jenjaj od molitve, in bosh ušlišhan. Šam Kristuf obljubi: „*Resnizhno, resnizhno, vam povém: Ako boste kaj Ozheta v' mojim imenu profili, vam bo dal.*“ Jan. 16, 23.

Š. Joshef je rad in prav molil, ker je bil ponishen, in sato je bil ušlišhan. O kristjan! ohrani si to potrebno resnizo slo globoko v' serzu, in nikdar je ne posabi: „*Ponishen bōdi, in le tako bosh prav molil.*“ Premishljuj svojo veliko spazhenost, od ktere ti sveta vera in sapovedi prizhujejo; premishljuj nevarnosti sedanjiga shivljenja, nevarne skushnjave in nastave tolikaj sovrashnikov; premishljuj vrednost in neumerjozhost svoje dushe, smert, sodbo, pekel, nebefa; premishljuj, kar koli

te ponishuje, in v' tebi potrebni strah obuduje: tako bosh molil in profil is serza, ter s' Davidam resnizhno rekel: „*Gospod! poslušaj mojo molitev, ktera ne gre is lashnjivih ust.*“ Pf. 16, 1. Res, ne bo shla is lashnjivih ust, ampak is serza pravize sheljniga, in bo uslišhana. Premišli se, in ponishno sposnaj, de se dosihmal malo in slabo molil, ravno sato, ker je tvoja dusha mlazhna bila; mlazhna je bila, in mlazhno je molila, ker rasodetih resniz ni premišljevala. Ako premišljujesh, kakor je bilo sgorej sapisano, bosh rad in prav molil, bosh tudi uslišhan. „*Molitev ponishniga bo oblake prederla.*“ Širah 35, 21.

Š. Joshef je bil Bogu in ljudem pokoren, ker je bil ponishne dushe. Tudi ti bodi vkošenjen v' ponishnosti, in is nje bosh rad pokoren. Ponishnimu zhloveku je pokorshina ljuba; napuhnjenimu je pokorshina soperna. Ponishni zhlovek nerad gospoduje, temuzh rad boga, ker je varnish i v' pokorshini shiveti; prevsetnesh rad oblastno in tudi neusmiljeno gospoduje, pa nerad, in nepopolnama boga. Ljubi Boga is vse dushe in rad mu bosh pokoren; tudi svoje misli mu bosh podvergel, in kar koli ti dopade soper sapovedi, bosh rad premagoval. Imej svoje oblastnike sa flushabnike in namestnike boshje, in tako se jim bosh rad podvergel. Pokorshina je gladka pot v' nebeshko kraljestvo; nepokorshina je gladka pot v' pogubljenje. „*Blagor zhloveku, kteri*

ima svojo voljo v' postavi Gospodovi.“ Pl. 1, 2. Pazh ref, blagor zhloveku pōkorne dušhe, sakaj vekomaj mu bo dobro.

Š. Joshef je bil smiraj zhišt, ker je svojo dušho in svoje telo vedno pokoril. Delaj po njem, in bošh prezhištimu Bogu f' zhištim shivljenjem dopadel. Nezhisto poshelenje je zhloveku, slasti mladimu, slo nadlesno; pa s' molitvijo, s' boshjim straham, f' pokorjenjem se lahko premaguje. Varuj se slo skerbno vfi-ga, kar po dobri vesti sposnash, de ti je shkodljivo. Loshej se vse nezhištosti varujesh, ko potlej she rasvajeno natoro poboljšash. Štrah boshji naj te smiraj spremlja; Jesusa ranjeniga in krishaniga imej vedno pred svojimi vernimi ozhmi; premishljuj dobrote ne-beshkiga kraljestva, kamor so zhište dušhe namenjene; perporozhuj se prezhišti devizi Marii; radovoljno ne poglej, ne misli, ne govō-ri, ne stōri, kar te slabì; bēshi pred nevarno drushbo; obilno ne dajaj svojimu telesu ne po-zhitka, ne streshbe, ne jedi, ne pijazhe. Ka-der fi skushan, rezi: „Savoljo ljubesnjiviga krishaniga Jesusa se hozhem premagati.“ Zhe to delash, bošh skushnjave zhedalje loshej pre-magoval, pokoj nashel, Bogu veselo flushil, in veliko upanje imel v' nebesko kraljestvo priti. Uzhenik Jesus pravi: „*Blagor jim, kte-ri so zhištiga serza, Boga bodo gledali.*“ Mat. 5, 8.

M o l i t e v.

O mój Bog! premišljujem shvilenje tvojih svetnikov in svoje, pa ga ne najdem po tvoji sveti volji. Uni so te is vse dušhe ljubili, ti s' vso pokorshino svesto flushili; jest pa le stvari ljubim, in le svoje volje ishem. Ponishno sposnam, de fim pogubljenja, ne milosti vreden; vender me nisi, o nar bolj Ozhe! sapustil, sposnanje mi dasi, in mi pomagasi spokoriti se. Is vfiga serza te sa vse te dobrote sahvalim, in terdno ti obljubim ne dalje nehvalesen biti. Naj bo sdaj sazhetik noviga svetiga shvilenja; tvoja gnada, ktera me sdaj rasvetljuje, naj me spremlja, in mi pomaga do sadnje ure, de se s' greham hudižu nizh vezh ne podvershem. O usmiljeni Gospod! daj mi po ljubesnjivim Jesusu ljubesen, de od nje gorim, in tebi dopadljivo shivim. O s. Joshef! spròsi mi gorezhost v' molitvi, ljubesen do Boga, ponishnost in pokorshino v' vsmi, duha, pokorjenja in stanovitnost v' dobrim; de po pravi poti hodim, in srežno pridem v' nebesko kraljestvo. Amen.

XIX. dan kimovza.

Sf. Janvari shkof marternik in njegovi tovarshi marterniki.

Sveti Janvari in njegovi tovarshi so sa vero terpeti in umerli ob zhasu neverniga neusmiljeniga zesarja Dioklezijana okoli leta 305. V' nekajnim mestu Miseni, ne slo delezh od veliziga mesta Neapola, je bil svet diakon ali duhoven shestiga shegna, Šosi po imenu, kteriga so vfi zhasili savoljo njegove uzhenosti, modrosti in svetosti. V' mesto Miseno so is mesta Benevento s. shkof Janvari in dva njegova duhovna prishli, in ondi nekaj zhasa prebivali. S. Šosi je to svedil, in jih pogosto obiskoval v' veri uterdovati se, vender na skrivnim savoljo slepih nevernikov. Neverni oblastnik Drakonzi je sapovedal s. Šosija popasti, in v' jezho vrezhi. Kadar so shkof Janvari in njegova tovarsha to svedili, so ga shli obiskat, in mu serzhnosti dajat savoljo svete vere Jesusove serzhno umreti. S. Janvari je ozhitno rekel: „Sakaj je ta boshji flushabnik po krivim v' jezhi?“ Te besede so neverni flushabniki slifhali, in vse tri bersh gnali pred sodnika. Radi so shli pred neverniga oblastnika, ker so sheleli savoljo presvetiga imena Jesusa terpeti. Oblastnik je s. shkofa Janvarja vprashal: „Kakoshne vere si ti?“ Mu je odgovor

ril: „Kristjan fim in shkof.“ Oblastnik ga je dalje vprafhal: „Kteriga mesta fi shkof?“ Mesta Beneventa,“ mu je odgovoril. „Kaj pa una dva?“ je oblastnik spet vprafhal. „Ta dva,“ je f. shkof odgovoril,“ sta flushabnika moje zerkve, in tudi kristjana.“ Oblastnik jih je s' lepo in hudo nagovarjal, de naj bogove molijo, pa viditi njih stanovitnost, ktero fi je terdovratnost mislil, je svojim flushabnikom sapovedal jih v' jezho vrezhi, in jutrajshnji dan jih dati medvedam rastergati. Š. shkof Janvari in njegova tovarsha, Fest in Desideri, so bili v' jezho gnani, kjer so Boga hvalili, molili, in se perpravljali sa sveto vero umreti; ravno tako je delal f. diakon Šosi, kteri je bil ene dni poprej v' jezhi, kakor je bilo sgorej rezheno.

Drugi dan ob rezheni uri so neverniki skupaj prifhli vidit tih Jesusovih vojshakov, kako jih bodo medvedje tergali; sakaj to je bilo njih nar vezhi veselje. Ker pa oblastnik Drakonzi, od fosebnih opravkov sadershan, ni mogel priti, jih je ukasal s' mezhem umoriti. Kader so bili v' smert peljani, so jih trije kristjani, namrezh Prokol, Evtik in Akuzi, ozhitno spremljali, in godernjali savoljo njih krivizhniga obsojenja. Ti so bili bersh satosheni, in s' unimi opsojeni. Nar poprej so f. shkofu, potlej njegovim tovarshem glave odsekali, in njih trupla ondi leshati pustili. Verni blishnjih mest so ponozhi prifhli, njih sveti trupla vseli, in zhaftito pokopali.

Truplo s. Janvarja so Neapoljani v' svoje mesto nesli, kjer je s'he sdaj v' veliki zhafti. Vse te svete marternike je Bog s' velizimi zhude-shi povisheval, s'osebno pa s. shkofa Janvarja, na kteriga proshnje je grosno veliko zhude-shev bilo.

N a u k.

Od snamenj slabe in svete prijasnosti.

Sveti shkof Janvari in njegovi sveti tovarshi marterniki so eden drusiga prav ljubili, so bili perferzhni prijatli, so ljubili in hvalili Boga, eden drusimu serzhnost dajali savoljo njegoviga presvetiga imena umreti, eden drusimu pomagali v' nebeshko kraljestvo. „Bili so med seboj ene misli po Jesusu Kristusu.“ Rimlj. 15, 5. Tudi ti, kristjan! ljubi svojiga blishnjiga, imej prijatle po sgledu tih boshjih svetnikov, in varuj se skerbnost slabih prijatlov. Kristus pravi: „*To je moja sapoved, da se med seboj ljubite, kakor sim jest vas ljubil.*“ Jan. 15, 12. Ljubi blishnjiga, slasti prijatla, pa po sgledu Jesusove ljubeshni; ljubi ga zhisto in sveto in savoljo Boga.

Ni vsak prijatel, vsaka prijatliza po volji boshji, in vsaka prijasnost zhista. Nekteri prijatel je shkodljivshi ko serdit sovrashnik. „*Krivizhnik vabi sladko svojiga prijatla, in ga pelje po potu, kteri ni dober.*“ Prip. 16, 29. Zhuj, da te svita kazha ne napelje v' nevidno

sadergo flabe ljubeshni in vezhniga pogubljenja. „*Perlisnjeno ti govori, pa tvojim nogam mre-she rasgrinja.*“ Prip. 29, 5. Zhuj, dokler je she tvoja dusha sdrava; zhe v' smoto sabrede, bo svojo shkodo ljubila, in se refhenja bala. S' drusim spolam nifi nikoli prevezh varren, varna. Akoravno je v' sazhetku ljubesen zhišta viditi, le vender mile besede, prijasno oko, lepa podoba, salo vedenje in druge snamnja, ktere se loshej uméjo, kakor popishejo, slabé tvojo dusho in tvoje teló. Tvoja bolna dusha ne vidi svoje nevarnosti, in rada verjame, de je vse nedolshno, ker je she od tiga prijetniga strupa navdana in nepolnjena. V' sazhetku je bila ljubesen zhišta viditi, kmalo je f' flabo nameshana, na sadnje le flaba ostane; in hudizh te ima she v' svoji sadergi. Nezhisti duh tako sapeljuje, maloverne dushe pa ne sposnajo.

Slaba ljubesen ima te snamnja. V' sazhetku je viditi poshtena, dokler ne rasodenesih svojiga serza; po snamnjih tvoje slabosti je manj ali bolj predersna; je ponishna in postreshna, de te v' hudo napeljuje. Kdor te ne ljubi sve-to, se prizhujozhosti drusih varuje, v' skrivnosti govori, de tvoje misli uganuje, ima veliko medenih besedi, hvali tvojo pridnost, tvojo lepoto in tvoje telesne lastnosti, te povishuje zhes vse druge, ti obljubi prijasnost, pomozh, svestobo in druge rezhi, de tvoje serze mezhi. O ljuba dusha! béshi pred sapeljivo kazho; zhe nè, bosh padla v' pogubo. Pra-

vish: „Nizh hudiga ni med nama; ga, jo ljubim poshteno, moja dusha je she sdrava.“ Pa morebiti lashnjivo mislish, in lashnjivo govoriš. Zhe je tvoje serze prosto od vse slabe ljubeshni, sakaj slishish raji od njega, od nje govoriti ko od vseh drusih? sakaj si shaloften, shaloftna, zhe ga, je vezh dni ne vidish? sakaj te njegov, njen prihod neisrezhenoravesheli? sakaj skrivaj gledash po njem, po njej, de drugim svojo bolesen skrivash? Drugi she vedo tvojo nesdravo ljubeshen; ti jo tajish, vender jo vesh, ker si ravno sato persadevash jo po mozhi skriti. Te snamnja ti rasodevajo tvojo nevarnost in dolshnost te greshne vesh rastergati, fizer bosh sa plazhilo svoje neshpameti prejel, prejela framoto, sanizhevanje, in tudi sovrashtvo. To na tim svetu, kaj pa po smerti?

Snamnja svete ljubeshni so te. Prijatel, priyatlisha te ljubi savoljo Boga, ima nedolshno ali sveto govorjenje; hvali, kar Bogu dopade, in sanizhuje, kar je Bogu soperno, naj bo to per tebi ali per kom drusim. Ne govori od tvojih telefshnih lastnost, se perlishnjeno ne hvali; zhe pa poshtena potreba nanese od tebe, od drusih mladish govoriti, govori s' vso framoshljivostjo. Kdor tvojo dusho ljubi, je bres vfiga perlishovanja, bres vse hinavshine, je na ravnost odkritiga in resnizhniga serza, je framoshljivish ozhi, nedolshniga djanja, in vse v' dobro napeljuje. Zhe mu je enkrat ali velikokrat poshtena potreba per tebi biti, in

l' teboj govoriti, se ne prenagli v' nobeni re-
zhi, te nikoli ne skufha, in je smiraj enaziga,
nedolshniga vèdenja, kakor se njegovimu ali
drusimu spolu spodobi. Zhe nad teboj kako
slabost vidi, ni bolj predersen ali nesramosh-
ljiv, ampak bolj varen; te uzhi, svari, in v'
dobro napeljuje, ker te savoljo Boga ljubi.
Ne govori perlisnjeno, de bi ti dopadel; am-
pak resnizhno, in pravizhno, ker te boljshati
sheli. Zhe si slab, je varen, ker ljubi svo-
jo in tvojo dusho savoljo Boga. Praviga pri-
jatla najdesh v' vsih rezheh svestiga, resnizh-
niga in pravizhniga; in zhe ga poslushash,
ti bo dobro. Slushaj modriga: „*Drushi se*
s' svetimi na svetu, s' njimi, kateri pravizh-
no shivé, in Bogu hvalo dajejo; ne ostajaj
v' smoti hudobnih.“ Širah 17, 25, 26.

M o l i t e v.

O Bog! varuj me sapeljivih prijatlov, in
daj mi prijatle, ki so po tvoji sveti volji, kte-
ri bi moji dushi in mojimu telesu is ljubeshni
do tebe pomagali. Šim she skufil, kako ve-
lika pomozh je bogabojezh prijatel, in kako
velika nevarnost je sapeljiviga prijatla imeti.
Bom skerbel po sgledu svetih prijatlov, kte-
rih spomin zerkev danš obhaja, le poboshne
prijatle si isvoliti in poslushati, de s' njih sve-
tam in pomozhjo sadergam odidem, in po po-
ti tvojih sapoved stanovitno hodim. Tudi ob-
ljubim sapeljiviga salesovavza paháti od sebe,

lozhiti se od njega, de sapeljan, sapeljana ne bom. Prijatle moje dushe hozhem zhisto ljubiti in svesto poslushati; prijatle mojiga telef, kateri me prav ne ljubijo, hozhem sveto sovrashiti, in varovati se jih skerbno. Ši bom persadjal le take prijatle imeti, kateri bi mi pomagali tebe hvaliti, in v' tvoje kraljestvo priti. Amen.

XX. dan kimovza.

Sveti Janes pufshavnik, imenovan mali.

Sveti Janes, imenovan mali savoljo majhne postave, je slovel v' Egiptovski pufshavi šzeti, kamor je bil f' svojim starshim bratam shel Bogu v' pokorjenji flushit. Podvergel se je ondi starimu in ojstrimu svetimu pufshavniku, pod njegovo oblastjo uzhati se poti v' nebefa. Perva sapoved, ki jo je uzhenzu Janesu dal, je bila ta: „Pokoren mi bodi hitro in popolnoma v' vsih rezheh.“ Potlej ga je skushal, in sosebno f' tim: suho palizo, ki jo je v' rok dershhal, je v' semljo vsadil, in mu rekel: „Vfak dan ji moresh perlivati, dokler ne oseleni.“ Ta sapoved je bila slo teshka, ker je bila paliza suha, in voda delezh: vender je mladenizh Janes dve léti bres vfiga godernjanja delal, kar mu je bilo sapovedano, in to

ne bres veliziga prida; sakaj paliza je osele-
nela, in sad obrodila, kteriga je stari pufhav-
nik sad pokorshine imenoval. Is tiga zhude-
sha se je mladenizh Janes nauzhil, kakor je
pokorshina Bogu prijetna. Pridno je delal,
de se je s' delam shivel; pa med delam je vse-
lej premishljeval ali molil. Ker je pridno de-
lal in molil, mu ni bilo nizh nepotrebniga
mar, in je bil smiraj v' fkerbi savoljo nevar-
nosti fidanjiga shivljenja. Eniga dne je drusi-
ga miniha vidil smejati se; shalosten je bil v'
duhu, in je rekel: „Sakaj se ta moj brat sme-
ja, ker bi nam bilo le jokati treba?“ Vlake
hude perloshnosti se je bal, in po mozhi va-
roval. Ko je neki dan nadleshen zhlovek me-
mo njega shel, in s' njim hotel slabih re-
zhi govoriti; je popustil svoje delo in sbeshal.
Drujkrat je pomagal sheti; kader so se pa
njegovi tovarshi med seboj prepirati sazheli,
je prozh shel, se v' svojo hifhizo ali fhotor
saperl, in dolgo molil, de bi si hude besede
odgnal, ktere je flifhal.

S. Janes je bil grosno krotak in usmiljen,
ponishen in poln bratovske ljubeshni. Njego-
va krotkost, ponishnost in poterpeshljivost je
bila filno velika, sato je tudi nesaflusheno sa-
nizhevanje voljno poterpel. Pergodilo se je,
de mu je star pufhavnik hude rezhi ozhital,
in mu na sadnje rekel: „Tvoj duh je poln
napuha.“ S. Janes mu je ponishno odgovoril:
„Ozhe! fim slabji, kakor pravish; ako bi me
prav posnal, bi lahko she huje od mene go-

voril.“ Drugi so ga potlej vprašali, zhe je bil nevoljen savoljo hudiga ozhitanja. „Nifim bil,“ jim je odgovoril; „pa Bogu bodi hvala, kateri mi je pomagal.“ Tudi je perstavil: „Sanizhevanje voljno preterpeti je pot v' nebesko kraljestvo; nasho ozhetje so po tej poti hodili v' nebesa, ktero je Jesus f' svojim sgle-dam kasal.“ V' ponishnosti je bil vkoreninjen, in svoje upanje je le v' Jesusa imel; sato je bil poterpeshljiv, in nobena rezh ga ni nepokojniga storila. Ravno tako je druge uzhil, kateri so k' njemu hodili, de naj v' ponishnosti shivé, sebe sanizhujejo, in le v' Jesusa Kristusa upajo. Tudi jim je priliko govoril: „Popotnik je sedel pod koshatim drevesam. Sveri is vsih krajev so hitele ga tastergat; pa hitro je na drevo slesel. Sveri niso mogle do njega, in so prozh shle. Ako bi se bil s' njimi bojeval, bi ga bile rastergale in posherle. Ravno tako jest delam. Kadar skufshnjave soper me pridejo, me hitro premagajo, zhe se hozhem s' njimi is lastne mozhi bojevati; zhe pa hitro slesem na drevo svetiga krisha svojiga svelizharja, mi nizh ne samorejo, in me popusté. Tako tudi vi zhujte nad seboj, ponishni bodite, upajte v' krishaniga Jesusa, in s' njegovo gnado bofte vse skufshnjave premagali.“

V' ljubeshni do Boga je goret, in ni skoraj mogel kaj drusiga misliti in govoriti. Kar koli se je godilo, in kar koli je delal, je obrazhal Bogu v' zhaft. V' tej ljubeshni je zheda-

lje bolj rastel, ker se f' tim svetam ni hotel nizh pezhati, in ni hotel nizh nepotrebniga poslufhati. Vse rezhi so mu bile prasno nizh, zhe njemu ali drugim niso bile v' prid, v' boljshanje ali svelizhanje. En vezher ga je drug pufhavnik prishel obiskat, pa v' misli bersh dalje iti. Sazhela sta govoriti od Boga, in vso nozh govorila. Kader se je danilo, je popotni pufhavnik od f. Janesa slovo vsel in shel. Ta ga je spremljal do sonzhniga sahoda, in smiraj s' njim od boshjiga govoril. To prizhuje, de je bil poln boshjiga duha, gorezhosti in vfiga dobriga. Blagor kristjanam, ako bi se po njem ravnali! Še ne more prav vediti, koliko star, kedaj in kako je ta f. pufhavnik umerl. Bleso je njegova smert bila okoli 400 let po rojstvu nashiga svelizharja.

N a u k.

Sapopadik bogabojezhosti slehernimu kristjanu potrebne.

Popisovanje shivljenja f. Janesa, maliga imenovaniga, sadošti uzhi, de nje prava bogabojezhost ali resnizhna bogoflushnost shiveti po vsih sapovedih is ljubeshni do Boga. „Blagor zhloveku, kteri svojo voljo v' postavi Gospodovi ima!“ Pl. 1, 2. Popolnoma pokorshina vse dushe sveti volji vfigamogozhniga Boga is ljubeshni do njega, to je resnizhna boshja flushba.

O kristjan! tiga nikoli ne posabi. Bogoflushnost je vezhi ali manji po velikosti ljubesni do Boga, ker so v' ljubesni vse sapovedi sapopadene. Kjer ni ljubesni, ni poboshnosti, ni bogabojezhosti, ni pravizhnosti, ni dobriga saflushenja. „*V' Kristusu Jesusu velja samo vera, ktera po ljubesni dela.*“ Gal. 5, 6. Eni so le svojim ozhem bogabojezhi, ker si bogabojezhost ismishljujejo po svojim sadershanim umu in bolnim serzu. Eden skerbil svoje telo pokoriti, pa napuha nozhe opustiti; drugi rad moli, pa si tudi hude rezhi ismishljuje, in govori soper nedolshnigablishnjiga; tretji je blishnjimu usmiljen, pa tudi gerdiga shivljenja in pohujshljiviga govorenja; zheterti je zhiftiga serza, pa mu ni mar pravizhnih dolgov poplazhati. Premisli, kakoshna je tih pravizhnost? Slaba je in nepopolna, ker vsiga ne delajo, kar jim Bog sapové. Morebiti si ti ravno tak, imash podobopoboshnosti, v' resnizi si pa bres nje, zhe po vseh sapovedih ne shivish. II. Tim. 3, 5. Le ljubesen je duhovno shivljenje pravizhnosti ali boshje flushbe. Ni sadoosti le malo dopadenja do Boga, ktero je lahko tudi per greshnikih; potrebna je mozhna in delavna ljubesen, ktera se terpljenja ne ustrashi, in nadleshne skufhnjave premaguje.

De si je ravno ljubesen, ktera je duhovno shivljenje pravizhnosti, le ena, se vender mnogo rasodeva po okolishinah in stanu sleherniga zhloveka. Prava bogoflushnost je is-

lju
po
Bo
mo
viti
pal
rav
Lju
zhi
ni;
gaz
nih
dru
zhi
gna
ke
njer
vflak
min
hlap
dan
no.
vse
ga
prav
stan
nost
podl
sako
ke,
terp
bro

ljubesni do Boga vse svoje dolshnosti svesto dopolnovati; pa dolshnosti niso enake per vsih. Boga in blishnjiga ljubiti more vsak, pa vsak more to ljubesen drugazhi rasodevati. Rodovitne drevesa ne rodé vse enaziga sadu, ampak vsako drevo svojiga po povelji stvarnika; ravno tako slehern zhlovek po svojim stanu. Ljubesen more biti v' serzu vsih: pa drugazhi jo rasodeva oblastnik, drugazhi podloshni; drugazhi duhovni, drugazhi verni; drugazhi starshi, drugazhi otrozi; drugazhi minihi, drugazhi kupzi; drugazhi nesavesani, drugazhi sakonski. Vsi ti, zhe so bogabojezhi verni, le eniga Boga molijo, ga profijo gnade, se pred njim ponishujejo, le ene nauke in s. sakramente prejemajo; pa v' dopolnjenji svojih dolshnost so raslozheni, ker je vsak drugazhniga stanu. Ako bi duhovni ali minihi delali, kar ni po njih stanu; ako bi hlapzi, dekle ali drugi rokodeli hotli véf dan v' molitvah biti; bi bilo neumno in smeshno. Kakor dusha v' telesu, desiravno le ena, vse ude stori perpravne po namenu sleherniga uda; tako stori bogoflushnost zhloveka perpravniga, de vse svoje dela svesto opravlja po stanu, v' katerim se snajde. Prava bogoflushnost stori oblastnika zhujezhiga in pravizhniga, podloshne pokorne, soldate sveste in serzhne, sakonske dobre med seboj in skerbne sa otroke, otroke ponishne in pokorne, delavze poterpeshljive, in vse stanove posvezhuje. Dobro premisli te nauke in dolshnosti svojiga sta-

nu, de vesh, zhe imash pravo bogabojezhosti ali nè. Š. Pavel pravi: „*Prosim vas, de spodobno shivete po poklizu, h' kterimu ste poklizani.*“ Efesh. 4, 1.

Zhe resnizhno Bogu flushish; shivish veselilo, in potlej pojdes v' njegovo kraljestvo. Posvetni modrijani in vsi spazheni kristjani menijo, de je Bogu flushiti teshavno in shalostno, pa ni res. Meseni kristjani menijo, de ni drusiga veselja ko jesti, piti, smejati se, plešati, kvartati, in svoje slabe pozhutke druga zhi rasveseljevati; pa so slepi sodniki, ker ne vedó, kako je Bog sladak, in kako veliko veselje v' serze vliva gnada s. Duha. Ti ne poslušhaj lashnjivih jesikov, Bogu svesto flushi, in bosh resnizhno rekel, kar je poprej s. Pavel: *Imam silno veliko veselja v' vsi svoji nadlogi.* II. Kor. 7, 4.

M o l i t e v.

O moj Bog! dolshan sim te v' duhu in v' resnizi moliti, ti pokoren biti, in po vsih tvojih sapovedih shiveti; pa hudo posheljenje mi brani, in jest med teboj in svetam rasdeljen vim. Pogubljenja se bojim, in v' nebesa shelim; pa is premehke ljubeshni do sebe shivim po svoji volji. Sdaj sposnam, de ti moja flushba ni prijetna, in se hozhem poboljšhati. Ponishno te prosim, daj mi svojo gnado, odlozhi me s' njo od sapeljive ljubeshni do sebe, in napolni mojo dusho s' ljubeshnijo do

tebe, de ljubim tebe zhes vse, vse savoljo tebe, in nizh savoljo sebe. Terdno obljudim vse svoje hudobne shelje tvojim sapovedim podvrezhi, in s' popolno pokorsfino ti slushiti. O s. Janes, ki si bil poln svete modrosti in gorezhe ljubeshi! bodi moj proshnjaviz per usmiljenim Bogu, in spròsi mi pravo bogabojezhnost, de me hinavshina ne sapelje, de me zhista ljubeshen vodi, in vse moje dela posvezhuje, de Bogu sdaj dopadem, in v' njegovo zhast pridem. Amen.

XXI. dan kimovza.

Sveti Matevsh, apostelj in evangelist.

Sveti Matevsh, poprej zolnar, potlej apostelj in evangelist, je bil sin Alfeja is Galileje. Bilo mu je tudi Levi ime, pa Judje so mu sploh Matevsh rekli. Zolnar je bil pred mestam Karnavmam per jeseru Tiberiadu, kjer je zeshnino ali zol jemal sa Rimške zesarje. Njegova slushba je bila Judam slo sovrashna, ker so is greshne nepokorsfine do zesarja neradi davke opravliali. Zolnarje so imenovali in mislili ozhitne greshnike. Jesus je memo zolnarja Matevsha shel, ga je pogledal ne le s' telesnimi ozhmi, ampak veliko bolj s' ozhmi svoje velike milosti, in mu s' glasam in s' mogozh-

no gnado ljubesnivo rekel: „Pojdi sa menoj.“ Vstal je, in sa njim shel. Vfigamogozhni in usmiljeni Gospod Jesus je nevedne ali nevredne ljudi v' svojo flushbo klizal, de bi vsi spoznali mozh njegove neisrezhene dobrotljive gnade. Š. Pavel tako govori: „Kar je nespametno pred svetam, je Bog isvolil, de bi modre osramotil; in kar je slabo pred svetam, je Bog isvolil, de bi osramotil mogozhne: de se nobena stvar pred njegovim oblizhjem ne hvali.“ I. Kor. 1, 27, 29. Jesus je s' svojim usmiljenim poklizam mozh svoje gnade skasal. Matevsha je v' svojo flushbo poklizal, ravno ko je zol jemal, ravno ko je bil ves samishljen v' posvetni dobizhik. Zolnar Matevsh je bogato flushbo imel; pa Jesus ga je s' prijetno filo odtergal, in ga svojiga osnanovavza namenil. Dobrotljivi Jesus je s' tim mozh svoje gnade, Matevsh pa svojo hitro pokorshino skasal, ker je bersh vstal, in sa njim shel. Matevsh ni hotel pomishljevat, ne vprashati, kakoshna bo s' njim, temuzh se je Jesusu bersh in popolnoma podvergel. Ako ravno je bil on bogat, Jesus pa ubog; je le vender svoje bogastvo, svojo hisho, rodovino in vse sapustil, in sa ubogim Jesusam shel. Matevsh je bil ne le pokoren Jesusu, ampak tudi vesel njegoviga pokliza. Jesusu in njegovim uzhenzam je gosti napravil, h' katerim je zolnarje in greshnike povabil, de bi tudi oni milost dosegli. Prevsetni fariseji so se nad tim pohujshali in godernjali. Niso se fizer

predersnili Jesusu kaj ozhitati, pa njegovim uzhenzam so rekli: „Sakaj je vašh uzhenik s' zolnarji in greshniki?“ Jesus jim je odgovoril: „Ne sdravi, ampak bolni potrebujejo sdravnika. Nisim prishel klizat pravizhnih, ampak greshnike k' pokori.“ Jesus je s' timi besedami posvaril fariseje lashnjivo pravizhne, in upanje dal zolnarju Matevshu in drusim greshtnikom, de bodo milost sadobili, ako se refnizhno spokoré.

Po tej veliki Jesusovi milosti je s. Matevsh smiraj hvaleshen bil, in ni nikedar posabil svojiga poprejshnjiga slabiga shivljenja is kteriga ga je gnada Jesusova refhila, sato se v' evangelji Matevsh zolnar imenuje. Prejeti gnadi je bil svest, in ni Jesusa nikedar sapustil. S' drusimi je prejel s. Duha, in Jesusa serzhno osnanoval, desiravno so jim terdovratni Judje ojstro prepovedali v' tim imenu uzhit. Ker je Jesus svojim uzhenzam sapovedal ne le Judam, ampak tudi nevernikom s. evangeli osnovati, se je s. Matevsh napravil med nevernike. Ko so spreobernjeni Judje to svedili, so ga profili, de naj jim spisano pusti, kar jim je s' besedo osnanoval. S. Matevsh je v' njih proshnjo rad dovolil, in je v' njih jesiku spisal s. evangeli, de bi nikedar ne posabili, kar je Jesus delal in uzhil. On je prvi pisal od Jesusoviga rojstva, shivljenja, naukov, zhudeshev, smerti in vstajenja, in to popisovanje je imenoval evangeli, to je, veselo osnanilo. S. evangeli je ref veselo osna-

nilo, ker osnanuje odpuščenje grehov in vezhno svelizhanje vſim, kateri v' Jesufa, Šinu boshjiga, verujejo, in ſo mu pokorni. Š. Matevsh je potlej ſhel v' daljne deshele Jesufa osnanovat, ſlaſti v' Etiopijo in Persijo. Neisrezhenno veliko je terpel, doſti nevernikov ſpreobernal, in na ſadnje umorjen bil ſa vero, katero je osnanoval.

N a u k.

Od boshje in naſhe volje duſho svelizhati.

Zolnar Matevsh je bil od uſmiljeniga Jesufa s' mogozhno gnado poklizan; ſa njim je ſhel, mu ſveſt oſtal, in veliko zhaſt v' nebeſih prejel. Drugi apoſtelniki ſo enako miloſt prejeli, in po apoſtelnih ſe je neisrezhenno veliko greſhnikov ſpreobernalo. Deſiravno je Jeſusova gnada veliko greſhnikov ſpreobernala, jih je le vender veliko v' ſlepoti oſtalo. Od kod je to? od Boga, kateri jim ni hotel pomagati, ali od greſhnikov, kateri ſe niſo hoteli ſpreoberniti? Velike ſkrivnoſti ſo tukaj, katerih zhloveſhki um ne more ſapopafſti. Boshja beſeda priſhuje, de Bog vſe ljudi svelizhati hoſhe in ſamore, pa tudi, de ne bodo vſi svelizhani. Kako je to? S. Pavel tako piſhe: „Ktere je Bog previdil, jih je tudi pred odlozhil, de bi podobi njegoviga Šinu enaki poſtali. Ktere je pa pred odlozhil, jih je tudi pokliral: ktere je pokliral, jih je tu-

di opravizhil, in zhaſtite ſtoril.“ Rimlj. 8, 29.

O kristjan! te beſede ſ. apoſteljna Pavla ſo polne neſapopadljivih ſkrivnoſt, katerih do-
gnati ni potrebno, in ni mogozhe. De ſ ſvo-
jimi miſlimi ne ſajdeſh, ſe tega terdno derſhi.
Bog daje gnado is ſgoli uſmiljenja, komur ho-
zhe; nobeniga pa ne obſodi bres laſtniga hu-
diga ſaſluſhenja. Nobeniga ni ſa pekel ſta-
ril, hudodelnika pa obſodi v' pekel, ker ſi ga
je proſtovoljno ſaſluſhil. Zhe hozhe hudob-
niga is hudobije ko zolnarja Matevſha iſpelja-
ti, je neisrezheno dober; zhe ga pa v' gre-
hih ſapuſti, je pravizhen. Jeſuf je bil Petru
uſmiljen, Judatu pravizhen. Peter je neſaſlu-
ſheno gnado doſegel; Juda je pogubljenje pre-
jel, ker ga je bil vreden. Ne rezi: „Kamor
me je Bog namenil, v' nebefa ali v' pekel,
tje bom gotovo priſhel, naj ſhivim, kakor ho-
zhem.“ Nameſti tiga rezi: Bog je miſloſtiv
in pravizhen; toraj mi bo pomagal, in ka-
kor ſi bom ſaſluſhil, pravizhno povernil.“ Bog
je fizer od vekomaj prevedil vſe naſhe hu-
de in dobre dela, tudi ſleherniga ſvelizhanje
ali pogubljenje; prevednoſt ne obſodi nobe-
niga v' pekel, temuzh hude dela ſo krive ob-
ſojenja. Ako bi ti vidil neumniga zhloveka v'
bresen iti, bi ga mar tvoje oko v' bresen ſi-
lilo? Nè, ampak njegova neſpamet. Ravno
tako rezi od prevednoſti boſhje, ktera nam ne
odjemlje ſvobodne ali proſte volje. Bog rad
vrazhuje hudo s' dobrim, ker je miſloſliv; pa

ne more hudiga s' dobrim poverniti, ker je pravizhen. Zhe storish dobro s' gnado boshjo, storish svobodno ali prostovoljno, zhe storish hudo, storish svobodno ali prostovoljno, in Bog ni tvojiga greha kriv. Prerok Osej je v' Gospodovim imenu Judam rekel: „*Pogubljenje je is tebe, o Israel! samo v' meni je tvoja pomozh.*“ Os. 13, 9. Prerok hozhe rezh: Tvoja lastna volja greshti; zhe gnade nimash, si sam kriv; sam lahko greshtish, pa sam se ne moresh spreobniti, ker je le v' Gospodu tvoja pomozh.

Porezhesh: „Bog hozhe vse ljudi svelizhati, on samore nar hudobnisthi spreobniti; sakaj pa vseh ne svelizha?“ O zhlovek! kdo si ti, de hozhesh Vfigamogozhniga soditi, in se s' njim prepirati? Vse boshje sodbe so milost in praviza; milost, de si hvaleshen, praviza, de v' strahu shivish. Ako bi Bog milostiv ne bil, kdo bi se svelizhal? Ako bi pravizhen ne bil, kdo bi se ga hal? Bog te je sa nebesa stvaril, in ti pomaga v' nebesa; zhe si pa njegovi gnadi nepokoren, si sam nekopavash poguljenje: sakaj se tedaj potoshish? Premisli priliko, ktero je Jesus govoril: „Bogat in dober mosh je veliko vezherjo napravil, in jih veliko povabil. Ob uri vezherje je dobri gospodar svojiga hlapza poslal jim povedat, de naj pridejo, ker je vse perpravljeno. Pa isgovarjali so se eden sa drusim, in niso hotli iti. Gospodarja raserdi po pravizi njih nevaleshnost, in poslal je svojiga hlap-

za na ulize mesta, na zeste in sa ploti drusih
iskat, in permorat k' perpravljeni vezherji. Šo
shli, in hisha je bila napolnjena.“ Luk. 14,
16 — 23. Vidish, prvi so bili dobrotljivo
povabljeni, potlej po hlapzu poklizani; pa
niso hotli priti. Gospodar je poslal drusih
iskat, in v' hisho permorat; ti so shli, in
bili deleshni velike vezherje. Š' prvimi je
bil Gospodar usmiljen, she bolj pa s' drusi-
mi; perve je povabil, druge permoral: ven-
der obilnisthi milost, drugim storjena, ne is-
govarja hudobiye prvih. Lahko bi bil tudi
perve permoral, pa jih ni hotel, ker so bili
sapushenja vredni; druge je permoral, ker je
bil neisrezhen dober. Taka se tudi sdaj go-
di. Bog je vsem usmiljen; zhe pa nekterim
obilnisthi gnade daje, v' zhim se morejo ter-
dovratni potoshiti?

Vprashash: „Kakoshna bo s' menoj, zhe
sim v' shtevilu prvih, od kterih je gospodar
rekel: Vam povém, de nobeden unih mosh ne
bo moje vezherje okupil? Kakoshna bo s' me-
noj, zhe sim savoljo svoje nehvaleshnosti od
Boga sapushen? Odgovorim ti: Uni so bili,
in so tudi sdaj nekteri sapusheni savoljo svoje
greslhne nehvaleshnosti, kakor boshja beseda
prizhuje; vender nikar od sebe ne misli, de
si sapushen. Zhe menish, de si sapushen, bosh
obupal, vse bobre dela opustil, in kako se
bosh spokoril? Shivi v' svelizhavnim strahu,
pa tudi upaj. Premisli besede s. Pavla: „De-
lajte s' straham delo svojiga svelizhanja.“

Filip. 2, 12. Bodi v' strahu savoljo svojih grehov in savoljo nevarnosti svoje dushe; pridno delaj dobro, de milost in svelizhanje sadobish; boj se, pa ne toliko, de bi obupal; upaj, pa ne toliko, de bi bil bres strahu. Klizhi v' usmiljeniga Ozheta po Jesusu Kristusu, de naj ti pomaga, in spreoberni se is vsiga serza k' njemu. Bog je sazhetik vsiga dobriga, in rad pomaga; pa ne bo te bres tebe svelizhal, tudi ti fi moresh persadevati. Prosi gnado; pa sdrushi s' njo svojo voljo, shivi svesto po sapovedih, in le tako ti bo dobro.

M o l i t e v.

Usmiljeni Jesus! ko fi zolnarju Matevshu bres vsiga njegoviga saflushenja svojo mogozhno gnado dal, ga spreobernil, in svojiga osnovavza storil; milostljivo pomagaj tudi meni nevrednemu gresniku. S' svojo hudobno voljo fim shel od tebe, pa f' svojo voljo ne morem k' tebi. Sam fim svoje nefrezhe kriv, pa tvoja milost je vezhi od moje hudobije. Vem, de hozhesh moje svelizhanje, tvoje globoke rane mi to obilno prizhujejo; pa ravno sato je moja nepokorshina hudobnish, in odpushenja nevredna. Pomagaj mi sa svoje milosti voljo, in tudi jest fi bom persadeval, f' pomozhjo tvoje gnade ti svesto flushiti. O f. Matevsh, poprej gresnik, potlej prijatel Jesusov, poprej zolnar, potlej apostel in evangelist! prosi ljubesnjiviga Jesusa sa mojo ubo-

go duſho, de prejme obilno gnado od njega, ſe poboljšha in ſvelizha. Amen.

XXII. dan kimovza.

Sveti Maurizi in tovarſhi, vojšhaki marterniki.

Pod nevernim Rimſkim zesarjem Makſimijanam je bilo veliko vernih ſoldatov, pa med vſimi ſo bili nar imenitniſhi ſveti Maurizi in njegovi tovarſhi. Ker ſo bili ſerzhni in boga-bojezhi, ſo dali Bogu, kar je boſhjiga, in zesarju, kar je zesarjeviga. Š. Maurizi, perleten in ſerzhen vojšhak, je bil poglavar zeliga legijona. Druge povelivze je pod ſeboj imel, med kterimi ſta bila Ekſuper in Kandip nar bolj ſlovezha. Ti in vſi ſoldatje tega legijona, kterih je bilo 6600, ſo bili bogabojezhi kriſtjani in ſerzhni vojšhaki; nobeniga nevernika ni bilo med njimi. V' zesarſtvu ni bilo tako ſuzhenih, ſerzhnih in ſveſtih vojšhakov. Šhli ſo, kamor ſo bili poſlani, ſe ſerzhno vojškovali, in ſvojimu, deſiravno nevernemu zesarju, ſveſti oſtali. Nepokojno vojaſhko ſhivljenje jim ni ubranilo Bogu ſveſto flushiti. Ubogali ſo ſavoljo Boga; bili ſo ſrezhni v' nevarnoſtih, poterpeſhljivi v' terpljenji, ſtano-vitni v' molitvi in v' vſih dobrih delih; ſhi-

veli so po vseh sapovedih, in bili so, kakoršni bi mogli vfi vojshaki biti. O frezhno nashe zesarstvo, ako bi bili vfi vojaki njim enaki.

Š. Mavrizi je bil od zesarja na Lashko poslan, de se je drugim vojakam soper nekaj puntarjev perdrushil. Potlej je shel f' zesarjem zhes gore na Franzosko. Ondi je neverni zesar Maksimijan svetimu Mavrizju in njegovim svetim tovarshem rasodel svojo hudobno voljo. Ukashe jim kristjane s' mezhem pokonzhati; poprej pa, pravi, naj s' drusimi malikovavskimi vojaki vred mogozhnim bogovam ozhitno darujejo, de frezho sprofijo od njih. Sveti Mavrizi in tovarshi so se tega krivizhniga povelja grosno prestrashili, ker niso smeli, in is pokorshine do Boga niso hotli v' to dovoliti. Ker niso smeli, in niso hotli zesarju v' tem pokorni biti, je sapovedal vsaziga desetiga mosha umoriti. Neverni vojaki, kterih je ondi veliko bilo, so to neusmiljeno povelje hitro dopolnili, ter okoli 260 vernih vojshakov pomorili. Verni soldatje so bili serzhni; imeli so oroshje v' rokah, pa jim ni v' misel prishlo, de bi se bili branili, ker so vedili, de morejo raji umreti, ko sapoved boshjo prestopiti, ali soper svoje oblastnike spuntati se. Kar jih je she shivih ostalo, se niso dali od te grosovitnosti premakniti. Zesar je sapovedal jih spet desetiti. Rozhno je bilo storjeno. Pa tudi to ni nizh sdalo, sakaj f. Mavrizi in drugi so sheleli sa vero umreti, in eden

drusimu serzhnost dajali, de bi vfigamogozh-
nimu Bogu svesti ostali. Ti bogabojezhi in
serzhni vojshaki so zesarju pisali, sakaj de ga
ne bogajo, in ga ne smejo bogati. Tako le
so mu pisali: „Gospod! mi smo tvoji voj-
shaki, pa tudi flushabniki boshji. Tebi smo
dolshni soldashko flushbo, Bogu pa nedolsh-
nost; od tebe prejemamo plazhilo, od Boga
smo prejeli shivljenje: tedaj ne moremo tebi
pokorni biti s' rasshaljenjem svojiga Boga,
stvarnika in Gospoda, kateri je tudi tvoj Go-
spod, zhe ga ravno nozhesh sposnati. Zhe
nam sapovesh, kar ga ne shali, bomo pokor-
ni, ko do sdaj; zhe nam pa sapovesh, kar ga
shali, bomo raji njemu ko tebi pokorni. Bo-
gu smo poprej svestobo persegli ko tebi. Vsi
smo kristjani, sposnamo in prizhamo Boga
Ozheta, stvarnika vsih rezhi, in njegoviga Ši-
nu, Jesusa Kristusa. Vidili smo moriti nashe
brate, pa se nizh ne potoshimo; tudi smo
veseli, de so terpeli savoljo Boga. Kriviza,
ktera je nashim tovarshem storjena, nas ni
od dolshne pokorshine do tebe odvernila. Šhe
imamo oroshje v' rokah, pa se s' njim ne bo-
mo branili, ker raji nedolshni umerjemo, ka-
kor de bi hudobni shiveli.“ Kader je zesar to
pismo prebral, se je she huje rasferdil. Vsim
prizhujozhim nevernim vojshakam je sapove-
dal v' bogabojezhe verne planiti, in jih do
sadjiga posekati. S. Mavrizi in njegovi sve-
ti tovarshi so oroshje na tla poloshili, poklek-

nili, se Bogu v' dar dali, in se ko nedolshne ovze pustili umoriti.

Neverni zesar Maksimijan je vse blago pomorjenih vernih vojsfhakov morivzam dal. Vefeli so bili, se ondi vsedli, jedli, in bili dobre volje. Štar vojsfhak, Viktor po imenu, je memo shel, in jih vprashal, sakaj tolikanj mertvih tukaj leshe, ko nobene vojske ni. Povabili so ga s' njimi jést, in mu povedali, sakaj so bili uni umorjeni. Viktor je bil tega slo shalosten, je vstal, in hotel dalje iti. Neverni vojsfhaki pa mu pravijo. „Ši mar tudi ti kristjan?“ „Šim in bom kristjan,“ jim odgovori. Takrat so vstali, ga sgrabili in umorili, njegovo truplo pa med une vergli. Zhaštita smert tih bogabojezbih in serzhnih vojsfhakov je bila ravno ta dan v' letu 286. Neufmiljenimu zesarju Maksimijanu she ni bilo sadoshi toliko nedolshne kershanške kervi, tudi vse njih tovarshe po vsih mestih, kjer koli bi bili, je umoriti sapovedal. Šveti Otavi, Aventizi in Šalutor so bili v' Turinu umorjeni, f. Maksimin v' Milanu, f. Aleksander v' Bergamu, f. Antonin v' Plazenzi, in drugi drugej. Vsi ti bogabojezbi vojsfhaki so veselo umerli sa vero Jesusovo, in ravno sato obhaja zerkev ta dan njih veseli spomin.

N a u k.

Od pokorshine do deshelske oblasti.

Veselo je brati ali slisati od pokorshine in stanovitnosti svetiga Mavrizija in njegovih bogabojezhnih tovarštev. Med tolikanj vojskaki ga ni bilo nepokojniga ali slabiga; vsi so radi bogali svojiga neverniga zesarja, pa vsi so tudi raji umerli, ko Boga rasshalili. Oni so vsem vojskakam in drugim ljudem sgled prave pokorshine in serzhnosti. Sahvali usmiljeniga Boga, kateri nam daje verne bogabojezhe oblastnike, in bodi jim is dobriga serza savoljo Boga pokoren. Delaj, kar je Jesus sapovedal, in kar so te sveti vojskaki s' sgledam uzhili: „*Dajaj zesarju kar je zesarjeviga, in Bogu, kar je boshjiga.*“ Luk. 20, 25.

Deshelska oblast je potrebna, in gorje svetu, ako bi je ne bilo! Ako bi vsi ljudje v' nedolshnosti ostali, bi bili Bogu pokorni, eden drusimu pravizhni, in bi deshelske oblasti ne potrebovali; ker so pa ljudje slabi, in je med njimi dosti krivizhnih, je deshelska oblast potrebna. Dobri in slabi so je potrebni; dobri, de so pred hudobnimi obvarovani: hudobni, de so strahovani. Kakoshna bi bila na svetu, ako bi strahovanja ne bilo? Gorje vsem! Le mozh hudobnih ljudi bi gospodovala, ne bilo bi nobeniga pokoja, nobene varnosti. Bolje bi bilo od vseh ljudi v' pushavi odlozhenimu

shiveti, ko prebivati med hudobnimi. To prizhuje, de so oblastniki od Boga postavljeni v frezho vfiga zhloveshtva, in de jim gre ljubešen, sposhtovanje in pokorshina. Sveti Pavel uzhi: „*Vsak zhlovek bodi vishi oblasti podloshen; sakaj ni je oblasti od drugod ko od Boga. Kdor se tedaj oblasti vstavlja, se boshji volji vstavlja. Kteri se pa vstavljaja, sami sebi pogubljenje nakopavajo; sakaj oblastniki niso k' strahu dobriga, ampak hudiga dela. Hozhesht pa. de bi se oblasti ne bal? Dobro delaj, in bosh hvalo od nje prejel; sakaj oblastnik je namesti Boga v' tvoj prid. Ako pa hudo storish, boj se, ker ne nosi sastonj mezha. Sakaj boshji hlapez je; mashevaviz v' strahovanje tistimu, kteri hudo stori. Sa tiga voljo morete podloshni biti ne samo savoljo strahovanja, ampak tudi savoljo vesti.*“ Rimlj. 13, 1 — 5. Besede s. Pavla ne potrebujejo slaganja, in sapopadejo vse dolshnosti do deshelske oblasti; vender bo savoljo slabih she nekaj naukov.

Ljubi in sposhtuj svoje oblastnike. S. Pavel pravi: „*Oni niso k' strahu dobriga, ampak hudiga dela.*“ Po njih skerbi in previdnosti vshivash mir, ker si po njih obvarovan hudobnikov; oni so tvoji in drusih dobrotniki, in ravno sato jih ljubi in sposhtuj. Sposhtuj oblast, ktero jim je Bog dal, in savoljo prejete oblasti jih tudi sposhtuj, ker so hlapzi ali namestniki boshji v' tvoj zhasni mir. Nikoli ne govori hudiga soper svoje oblastnike,

in tudi drugim brani po mozhi, de jih ne sanizhujejo. Bog tako sapové: „*Ne opravljaj sodnikov, kateri so namesti Boga.*“ II. Pl. 22, 28. Šalomon pravi: „*Moj sin! boj se Boga in kralja, in ne pergrushi se nju sanizhe-davzam.*“ Prip. 24, 21. Israelzi so od pre-roka Šamvela s' vpitjem profili, de naj jim kralja da. Bili so uflifhani, in Šavel je kralj išvoljen. Nekteri smed njih so ga spofhtova-li, drugi pa sanizhevali. Kaj pravi s. pismo od njegovih sanizhevavzov? Tako pravi: „*Hu-dobni ljudje so ga sanizhevali.*“ I. kralj. 10, 27. Ref, le hudobni sanizhujejo oblaštneke, bogabojezhi jih spofhtujejo.

Bogaj svoje oblaštneke. Kakofhno oblašt bi imeli, ako bi jih ne bili dolshni bogati? Š. Pavel pravi, de je njih oblašt od Boga; te-daj je tudi sapoved jih bogati od Boga. Kdor se pa njih pravizhni oblašti vštavlja, si pogub-ljenje nakopava. To dolshno pokorfihno tudi s. Peter sapové rekozh: „*Bodite vsakimu ob-laštniku podloshni savoljo Boga, ali kralju, kakor nar vifhimu, ali vojvodam, kakor od njega poslanim; sākaj to je volja boshja.*“ I. Petr. 1, 13 — 15. Kar ſta s. Peter in Pa-vel sapovedovala, je tudi sdaj, in bo sapo-vedano, kader koli je mogozhe bres boshji-ga rasshaljenja. Jesuf, kralj vfih kraljev, je hotel tudi krivizhnim oblaštnikom pokoren biti. Marija je ſhla od Nazareta v' Betlehem k' popisovanju, ktero je bil neverni zesar Av-guſt sapovedal. Verni so bili nevernim ze-

farjem svesti, desiravno so bili od njih preganjani. Tako so vsi bogabojezhi delali, in le hudobni so se oblastnikom stavili. Pokorščina je potrebna ne le savoljo strahovanja, ampak tudi is vesti, kakor s. Pavel pravi.

Dajaj gosposki davke, in kar koli ji po postavah gre. Davke, desetine, tlake ali drugo moreš po dobri vésti in tanki pravizi opravljati. Fariseji so Jesusa vprašali: *Je prav, de zesarju davek dajemo, ali ne? Odgovoril jim je: Dajte zesarju, kar je zesarjeviga.*“ Luk. 20, 22. 25. S. Pavel od tiga ozhitno govori: „*Dajajte vsem, kar jim gre; komur davek, davek; komur zol, zol.*“ Rimlj. 13, 6. S. Matevsh piše, de, ko je Jesus s svojimi uzhenzi v' Kaparnavm prišel, so perstopili k' Petru, kateri so shtiberni denár jemali, in so mu rekli: *Ali ne plazhuje vaš uzhenik shtiberniga denarja? Peter jim je odgovoril: Kaj pa, de ga plazhuje.*“ 17, 23. 24. Premisli to, de tudi ti svesto opravljaš gosposki, kar ji po postavah gre. Pravish: „Davki so potrebni, sposnam; pa so preveliki.“ Kratko ti odgovorim: Vesh, koliko deshela potrebuje? vesh, koliko gre sa vojshake, povelivze in sa mnoge druge potrebe? Tiga ne vesh, tedaj molzhi. Davki so odlozhik nekoliko tvojiga premoshenja, de vse drugo v' miru vshivash. Ni li to velika dobrota? Ti bi jim veliko dal ob zhasu file, kateri bi tebe in tvoje premoshenje obvarovali. Glej, ravno to dela gosposka, ne malo zhasa,

ampak smiraj in ti nehvaleshno godernjash? Pomisli, kaj in kako neumno sapravish sa prevsetne oblazhila, v' plesu, v' igrah, v' drusih slabih ali malovrednih rezheh: pa to te nizh ne pezhe: le kar gosposki is dolshnosti in potrebe dasht, te pezhe, ker si nespametniga in nepokorniga serza.

Mòli sa oblastnike. Oni imajo veliko dolshnost; morejo nad drusimi zhuti, dobre braniti, hudobne strahovati, sa mir in prid deshele fkerbeti, teshke rezhi rasodevati, in dolsti taziga. Mòli tedaj sa-nje, in pròfi Boga, de naj jih s' modrostjo in serzhnostjo napolni, de vse po njegovi sveti volji delajo, in se svelizhajo. Š. Pavel je svojimu ljubimu Timoteju pisal: „*Profim, de molite sa kralje in oblastnike, de bi vsi mirno shiveli v' poboshnosti in zhifosti.*“ Tim. 2, 1. 2. Kader je f. Pavel tako pisal, so neverni in neusmiljeni oblastniki gospodovali, veliko raji mòli ti sa svoje oblastnike, kateri podpirajo katolshko zerkev, in vernim pomagajo bogabojezhe shiveti.

M o l i t e v.

O Bog, kralj nebes in semlje, gospodar vsih in vsiga! dosihmal nisim tvoje dobrotljive previdnosti sposnal, is ktere si nam v' mir in brezho oblastnike dal. Neumen sim bil, ker nisim pomislil, de bi bila bres njih semlja le kraj vsiga hudiga: krivizhniki, rasbojniki, u-

bijavzi in drugi hudobni bi bres vsiga strahu delali, kar bi hotli; le mozh in fila bi gosposdovala, ako bi oblastnikov ne bilo; dobri, mirni, majhni in drugi taki bi bili v' vedni nevarnosti svojiga premoshenja in svojiga shiviljenja, ako bi gosposke ne bilo. Ne de bi bil hvaleshen sa tako veliko dobroto, fim nepokorno godernjal, in godernjavze poslušhal: pa posihmal se hozhem tiga varovati, in is pokorshine do tebe jim rad pokorshino skasovati; ko dober otrok svojim dobrim starshem bom svojim oblastnikom pokoren, de storim tvojo voljo in ljubesnjivi mir vshivam. Amen.

XXIII. dan kimovza.

Sveti Toma ali Tomash Vilánovljan, shkof.

Sveti Toma ali Tomash je bil rojen na Shpan-skim v' malim mestu Monplanu bliso Toleda v letu 1488. Je bil srejen v' blishnji vasi Vilanovi, po kateri so mu primik dali. Njegovi starshi so bili bogati, bogabojezhi in usmiljeni. Kar so shita ali drusiga od vezh imeli, niso prodali, temuzh ubogim so dajali, ker so vedili, de je usmiljenje bolji od bogastva. Ravno tako so svojiga sina Toma uzhili, in po njih sgledu in nauku je bil ves zhas svojiga shiviljenja usmiljen. Dober otrok Toma je bil veselje

svojih bogabojezhnih staršev; je rad molil, hitro
slušhal, se pridno keršhanskiga nauka uzhil,
in k' vřimu dobrimu nagnjen bil. Kader je
med otroke svoje starosti priřhel, mu ni bilo
drusiga mar, ko svediti, kateri smed njih so
revniřhi in pomozhi potrebnıřhi. Starřhi so
mu novo řuknjizo napravili; kmalo potlej je
revniga otroka na potu řrezhal, mu jo dal,
in řhel vesel domu. Neki dan je řheřt reve-
řhev v' hiřho priřhlo ubogajme profit. Otrok
Toma je bil řam doma; nobeniga kljuzha ni
imel, in ni vedil, kaj bi jim dal. Kaj ři je
ısmıřlıl? Ravno řheřt piřhet je koklja vodila;
polovil jih je, in řlehernimu eno dal. Po tem
pride mati domu, vidi kokljo bres piřhet, in
vprařha Toma, kam so piřheta preřhle. Otrok
Toma je odgovoril: Mati! řheřt berazhev je
bilo priřhlo; ker jim drusiga niřim imel dati,
řim pa vřazimu eno piřhę dal, in ko bi bilo
ředem berazhev, bi bil tudi kokljo dal. Ma-
ti ga ni pořvarila, temuzh je vesela bila nje-
goviga uřmiljeniga řerza.

Mladenizh Toma je bil pořlan v' řholo v'
veliko meřto Alkala. Ondi je v' nedošhnosti
řhivel, kakor je bil od svojih bogabojezhnih
starřhev nauzen. Ker nobene nıpazhnosti ni
bilo v' njegovim řerzu, je kmajo viřoko uzhe-
nost řadobil. Komaj je bil 26 let řtar, je bil
řhe permoran, druge uzhiti. Vři so se nad
njegovo modrořtjo zhudili, in ga hvalili. ř.
Tomu to ni bilo vřhez, ker je dobro řposnal,
kako je napuh nevaren. řvoji veliki řluřbi

se je odpovedal, in shel v' klofhter, imenovan pulhavnikov s. Avgufhtina. Minihi so ga bili grosno veseli. Ko je bilo leto preteklo, so ga dali mashnika posvetiti, in mu sapovedali boshjo besedo osnanovati. Is resnizhne ponishnosti se je tiga bal in branil, vender se je is pokorshine podvergel. Šilno veliko ljudi is vsih mest ga je hodilo poslushat, in njegovi ognjeni nauki so bili poslushavzam ojstre pshize v' serze, ker je bil poln boshjiga Duha, in je sam prvi delal, kar je uzhil. Šhpanški kralj in zesar Karl V. ga je hodil pogosto poslushat, in ga je neisrezhenó ljubil in spoštóval. Ravno ta zesar jih je bil nekaj v' smert obsodil, ker so punt va-nj šklepali. Obsojeni puntarji so bili knesi in drugi mogozhni gospodje. Nar imenitnishí vsiga kraljestva so ga profili, de naj jim odpusti; pa niso bili uflishani. Š. Toma sam ga je shel profit, in je bil bersh uflishan. Drugi so se zhudili, pa zesar jim je rekel: „Ne zhudite se nad tim; Toma od mene vse sprofi, ker tudi on, velik boshji prijatel, meni od Boga veliko sprofi.

Ponishna svetost bogabojezhiga Toma je od zesarja Karla vse sprofila; ni ga pa mogla sprofiti, kader je bil od njega shkof mesta Valenze namenjen. Zesar ga ni hotel poslushati; shkofje so ga profili, de naj se vda, in njegovi oblastniki so mu sapovedali, de naj bo pokoren. Ni se mogel ubraniti; temuzh bil je posvezhen v' letu 1545. V' dan njegoviga prihoda v' mesto so mu korarji 8000 goldi-

narjev is dobriga serza dali, ker so ga vidili ubosiga in vfiga potrebniga. Ta denar je is njih rok hvaleshno vsel, pa ga bersh med mestne reveše dal rasdeliti, in je svojim korarjem rekel: „Šim v' klofhtu uboshtvo oblubil, in desiravno fim shkof, hozhem vender v' uboshtvu shiveti.“ Njegova obluba je bila resnizhna in stanovitna. Ko berazh je shivel, de bi ubogim obilno pomagat. Ker je bil is ljubeshni do Boga ubogim neisrezheno usmiljen, se lahko vé, koliko je skerbel sa svelizhanje vsh, ker je dusha od telefa veliko vrednishi. Zhe je ravno nozh in dan sa svelizhanje svojzov skerbel; ga je vender vest smiraj pekla, in mu ozhitala, de premalo skerbi. Savoljo vestniga pezhjenja je vezhkrat papesha nadneshno profil, de naj mu to teshko butaro odloshi; pa ni bil uflifhan, ker je papesh dobro vedil, de taziga svetiga shkofa ni lahko dobiti. S. Toma je bil ref sosebnost svet shkof; s' sgledam, s' molitvijo in s' nauki je svojo duhovshino in svoje ovzhize v' svetost napeljeval. Kader je kaziga terdovratniga greshnika svedil; ga je k' sebi poklizal, pred podobo krishaniga Jesufa peljal, in tako ljubeshnjivo, pa tudi ognjeno svaril, de je bilo njegovo kamnato serze omezhenost. Ta sveti shkof je enajst let neutrudama delal sa svelizhanje Jesufove zhede. Kader je svojo smert bliso previdil, je she malo premoshenje, ktero je imel, ubogim rasdal; tudi postelja, na kteri je bolan leshal in umerl, ni

bila njegova. Vef boshji volji vdan je ob-
jel podobo krishaniga Jesufa, ktero je sra-
ven sebe imel, ga is serza sahvalil sa vse pre-
jete dobrote, tudi sa to, ko mu da ubogimu
umreti, in je mirno umerl osmi dan kimovza
v' letu 1555. Korarji so svojiga svetiga shko-
fa zhaftito pokopali. Vfi mestni gospodje so
ga spremili, in se jokali; pa njegova nar ve-
zhi zhaft je bilo vpitje in solse veliko tavshent
reveshev, kateri so grosno obshalovali sgubo
svojiga usmiljeniga ozheta.

N a u k.

*Ljubesen do blishnjiga ni per vsih zhista in
sveta.*

Sveti Toma je blishnjiga zhisto ljubil, ker
mu je bil is sgoli ljubezni do Boga usmiljen.
Dusho in telo blishnjiga je ljubil, pa ne sa-
voljo svojiga dobizhka, dopadenja ali drusiga.
Shaloften je bil, kader so ga hvalili, ker ni
svoje hvale, ampak le boshje ifkal. Ako
bi vfi po njegovim sgledu svojiga blishnjiga
ljubili, bi bili srezhni; pa zhiste ljubezni do
blishnjiga je zelo malo na svetu, ker je malo
ljubezni do Boga. Kdor is vfiga serza Boga
ne ljubi, ne ljubi ne sebe, ne blishnjiga.

Premisli, zhe je tvoja ljubesen do blish-
niga zhista. Zhe blishnjiga ljubish, ker je dru-
siga spola, ali tvoj tovarsh v' norostih, ali ker
te visoko povishuje, ali upash dobizhka, ali

is drusiga niskiga konza; ga ne ljubish savo-
ljo Boga. Zhe druge ljubeshni nimash, nobe-
ne prave nimash. Jesuf je svojim uzhenzam
in vsem djalo: „*Novo sapoved vam dam, de
se med seboj ljubite, kakor sim jest vas
ljubil.*“ Jan. 13, 34. Jesufova sapoved bi ne
bila nova, ako bi ne bila druga ali drugazh-
na ljubeshen sapovedana. Neverniki, krivoverzi
in vsi malovredni ljudje so eden drusiga lju-
bili, in se ljubijo is svojiga dopadenja. Naj
bo njih ljubeshen velika, mozhna, delavna in
stanovitna, vender ni prava, in ni zhišta, ker
ni savoljo Boga. Zhe blishnjiga ne ljubish sa-
voljo Boga, ne ljubish boshje podobe is lju-
besni do stvarnika, temuzh ljubish is lastniga
dopadenja; to pa ognjufi, spridi in obsodi tvo-
jo ljubeshen, zhe je ravno viditi velika, veljav-
na in stanovitna. Natorna ljubeshen je raslozhena
od svete ljubeshni. Kakor je lashnjivo slatá od
praviga slatá raslozheno; je fizer svetló in dra-
go viditi, pa nima notranje vrednosti: ravno
taka bi bila tvoja ljubeshen, ako bi ne ljubil
blishnjiga savoljo Boga.

Tvoja ljubeshen do blishnjiga ni zhišta, zhe
ni do vsih. Vsak zhlovek je tvoj blishnji in po-
doba boshja; Bog ti sapové vsaziga ljubiti, in
zhe vsaziga ne ljubish, nobeniga ne ljubish
savoljo Boga. Vem, de ljubeshen do blishnjiga
ima raslozhik, je vezhi ali manji po dolshno-
sti, ki jo do sleherniga imash savoljo preje-
tih dobrot, dushnih ali telesnih; pa tudi vem,
de, ako eniga ljubish, drusiga sovrashish,

nobeniga ne ljubish savoljo Boga. Š. Pavel
uzhi: „*Ljubesen se ne da rasdrashiti. Lju-
besen nikdar nima konza.*“ I. Kor. 13, 4. 8.
Šveta in zhišta ljubesen se ne da rasdrashiti,
ker vse prenese in preterpi; ravno sato nima
konza, in stanovitna ostane, tudi do nehva-
leshnih in nadleshnih, ker savoljo Boga blish-
njiga ljubi, kateri naš nevredne is sgoli usmi-
ljenja ljubi. Povej, sakaj sovrashish tiga ali
uniga? sakaj bi ga shiviga posherl, ako bi sa-
mogel? sakaj si mu nevoshljiv, in vedno slabo
soper njega govorish? Je morebiti tvojo frezho
podkopal, je salesovaviz tvoje dushe, ali ti
je kako drugo veliko krivizo storil? Nizh ti-
ga; temuzh premalo je povisheval tvoje pre-
vsetno serze, ene besedize je soper te govaril,
kaj drusiga majhniga, de skoraj ni vredno pra-
viti. Tudi velika ti storjena kriviza bi ne mog-
la tvojiga sovrashtva isgovarjati; kako pa ga
samorejo nevredne rezhi? To je snamnje, de
ljubish is lastne dopadljivosti, in sato je tvo-
ja ljubesen samopashna in nestanovitna. Prej
si tiga ali uniga, to ali uno do nebes povishe-
val; sdaj bi ga, jo sa prasno nizh v' globozhi-
no morja vtopil. Sakaj? sato, ker ni bilo ne
prej ne potlej v' tebi zhište ljubeshni do blish-
njiga. Glej, Šavel je Davida ljubil; pa ka-
der so ljudje bolj Davida ko njega hvalili, ga
je hotel umoriti. Jonata, Šavlov fin, je Da-
vida ljubil v' frezhi, v' nefrezhi, v' preganja-
nji, kratko rezhem, smiraj. Sakaj je bila Šav-
lova ljubesen do Davida nestanovitna? Sato,

ker ga je Šavel savoljo sebe, Jonata pa savoljo Boga ljubil. Premisli, sakaj blishnjiga ljubish, in poravnaj svoje misli po Bogu; sakaj zhe blishnjiga ne ljubish, ali ga ne ljubish prav, tudi Boga ne ljubish, kateri ti svojiga blishjiga ljubiti sapové. Š. Janes pravi: „*To sapoved imamo od Boga, de, kdor Boga ljubi, naj tudi blishnjiga ljubi.*“ I. Jan. 4, 21.

M o l i t e v.

O Jesuf! zhe premislim tvojo zhisto, sveto, možno in stanovitno ljubesen do mene in do vsih, sposnam svojo majhno ali slabo ljubesen do blishnjiga. Le f' pomankanjem svete ljubesni in usmiljenja do blishnjiga si obsojenje saflushim; huje obsojenje si saflushim f' sovrashtvam blishnjiga, kteriga si sapovedal ko sebe savoljo tebe ljubiti. O ljubesnivi Gospod! upno te profim gnade svete ljubesni, ktera me bo usmiljeniga, modriga, poterpeshljiviga in stanovitniga delala. Obljubim is ljubesni do tebe svojiga blishnjiga perferzhno in sveto ljubiti, njegovi dushi in njegovimu telesu po mozhi pomagati. O sveti Toma! tvoje serze je vedno gorelo od svete, delavne in stanovitne ljubesni do vsih ljudi, tudi meni spròsi enako ljubesen do Jesufa, de po njegovim in tvojim sgledu v' delih ljubesni shivim in umerjem. Amen.

XXIV. dan kimovza.

Sveta Tekla deviza in marterniza.

Sveta Tekla je slovezha v' katolskhi zerkvi, ker je bila od s. Pavla spreobrnjena, in je perva smed shenskih sa Jesufovo vero terpela. Kar so ozhaki od nje pisali, ni veliko, pa lépo in poduzhno. Bila je od bogatih starshv rojena v' desheli Likaonii. Starshi so bili bogati, pa slepi malikovavzi, in so vrashne vere tudi svojo hzhher Teklo skerbno uzhili. Ta neverna dekliza je bila po shegi nevernikov slo uzhená; vedila je modro govoriti, bila je poshteniga shivljenja in grosno lepe podobe. Vse lastnosti je imela, tode vse to je bilo prasno, ker praviga Boga ni sposnala. Pa po svetim apostelnu Pavlu se je spreobrnila okoli 45. leta po Jesufovím rojstvu. S. Pavel je shel v' Ikoni, poglavitno mesto deshele Likaonije v' Asii. Judam in nevernikam je boshjo besedo osnаноval, in jih opominjal, de naj se spreobernejo. Neverna dekliza Tekla je svetiga Pavla rada poslushala, in s' pomozhjo gnade verovala besedi boshji, ktero je osnаноval. S. Ambrosi pishe: „S. Tekla je bila mlada, in mladimu, lepimu in bogatimu nevernimu mladenzhu nevešta obljudljena; pa rastergala je vse vesi, de bi le Jesusu flushila.“ Ko je flishala od s. Pavla, de je devishtvo Bogu slo

prijetno, in de mu nesavesan zhlovek loshej flushi; je sklenila deviza ostati, in Bogu s' zhisto dusno skerbno flushiti. Njeni slepi starshi so jo, kader so vidili njeno spreobrnjenje, samotno in ponishno shivljenje skuhsali od svete vere odverniti, in slo jo nadleshevali, de naj se da s' namenjenim sheninam sarozhiti; tudi nje shenin, rodovina, priyatli in mestni oblastnik so ji bili slo nadleshni, pa sastonj, ker se ni dala od svojiga terdniga sklepa odverniti.

Sveta deviza Tekla je bila nekaj zhasa v' miru pushena, kar ji je bilo lepa perlosnost premishljevati rasodete resnize, in v' poboshnosti rasti. S. Gregori Nishan pravi, de je v' ojstrim pokorjenji in popolni zhistosti shivel, in slo skerbela v'fim posvetnim sheljam odmreti. Ref je v'fim stvarjem odmerla; pa ne tako njen neverni shenin, kateri je zhedalje bolj gorel v' ljubeshi do nje. Ker se je sanizhevaniga mislil, se je njegova ljubesh, kakor se na svetu vezhi del godi, v' sovrashtvo spremenila. Hudo jo je satoshil per mestnim oblastniku, in ga nadrashil, de jo je v' smert obsodil, ker mogozhne bogove sanizhuje, in nesnaniga Boga moli. Oblastnik jo je levam v' jed obsodil; pa serditi levi so na povelje v'figamogozhniga Boga, kterimu so vse stvari pokorne, krotki postali, in per njenih nogah ko krotke jagnjeta leshali. Ta velik zhudesh ni sodnika omezil, sapove jo v' ogenj vrezhi; pa tudi ogenj jo je bres vse shkade pustil. Ta

dva zhudesha sta veliko nevernikov spreob-
mila, in tudi sodnika omezhila, de je s. Tekli
perpuštil iti, kamor bi bila hotla. Bersh je
shla svetiga Pavla iskat. Od njega je veliko
svetih naukov slisihala; po tih je v' vsih do-
brih delih rastla, in sveto umerla.

To se vé od te sosebne devize, pa storila
je she veliko vezh dobriga, kakor je tukaj po-
pisano. Vsi ozhaki, kateri od nje pishejo, jo
slo povislujejo, in neisrezheni hvalijo. So-
sebeno jo sato visoko hvalijo, ker je med ne-
verniki zhišto shivela, in prva is shenskih sa
vero Jesufovo terpela. Kdor je v' starih zha-
sih hotel zhišto in serzhno shensko hvaliti, je
rekel: „Ta je druga s. Tekla.“ Njeno sveto
truplo je dolgo pozhivalo v' velikim mestu Se-
levzii, sdaj Bagdad, in verni so ga skerbeno
obiskovali, kakor pisar in shkof Teodoret pri-
zhuje. Imenovano mesto je fizer potlej pod
oblast Turkov pershlo, vender bo te imenitne
svetnize spomin smiraj v' katolski zerkvi.

N a u k.

Poterpeshljivo in varno per gresnikih shiveti.

Sveta Tekla je v' fredi spazhenih neverni-
kov po sposnani resnizi bogabojezhe shivela.
Od svojih starshev, od svojiga shenina in od
mestniga oblastnika preganjana, je stanovitna
ostala, in sveto umerla. Šlepih nevernikov ni

sovrashila, temuzh milo je njih slepoto obshalovala, in sa njih spreoburnjenje gorezhe profila. Ni jih sovrashila, pa tudi poslušhala jih ni; voljno je njih terdobo in preganjanje preterpela, in med njimi varno shivela, de bi Jesusu svešta ostala. Tako delaj ti, o kristjan! in bosh voljo boshjo dopolnil.

Preterpi gresfnike, ker jih Bog terpi. Ref zhudna in velika je poterpeshljivost boshja s' gresfniki, smed kterih so eni svojim bratom neusmiljeni in pohujshljivi, in v' shkodo drusih shivé. To je resnizhno; vender jih usmiljeni Bog shivi, jim pomaga, jih klizhe k' pokori, ker *nozhe njih pogubljenja, ampak njih spreoburnjenje in svelizhanje*. Ezech. 33, 11. Glej, vfigamogozhni Bog poterpi s' gresfniki, ktere bi lahko in pravizhno pokonzhal; sakaj pa ti nè; ki si veliziga boshjiga usmiljenja potreben? Menish, de sa zhasht boshjo skerbisht, pa tvoja gorezhnost je napuh in grenkoba, ktero usmiljeni Jesus svari rekozh: „*Ne véste, kteriga duha ste. Prishel sim ljudi ne pogubljat, ampak reshiti.*“ Luk. 9, 55. 56. Prerok Jona je bil od Boga v' veliko mesto Ninive poslan pokoro osnanovat. Po mestu je vpil rekozh: „*She shterideset dni, in Ninive bodo rasdjane, ako se ne spokoré!*“ Ninivljani so njegovi besedi verovali, in s' deli pokore namenjeno shibo boshjo odvernili. Jona je zhakal sunaj veliziga mesta, kedaj de bo konzhanó; ker pa nizh tiga ni bilo, je bil nevoljen, in si je voshil umreti. Jon. 3. in 4.

Ne bodi ti tak, temuzh poterpi s' gresfniki, skerbi in móli sa njih spreobrnjenje. Tako bosh po usmiljenim Bogu mislil in delal.

De usmiljeno serze dobish, premisli, kar f. Avgustin pravi: „Gresfniki shivé, de se spreobernejo, ali de dobri po njih vezh do-
briga saflushenja per Bogu imajo.“ Ravno ta f. ozhak bi ne bil tolikanj dobriga katolski zerkvi storil, ako bi ga bil Bog pred spreobrnjenjem poshtrafal. S. Pavel bi ne bil apostelj, ako bi bil poprej po saflushenji prejel. Veliko je drusih, kateri sdaj v' nebesih Boga hvalijo, ker je usmiljenje boshje poterpeshljivo zhakalo njih pokore. Nehvaleshni Judje so umorili Jesusa, in f' svojo hudobijo v' odrešenje vfiga svetá perpomogli. Neusmiljeni neverniki so zerkev boshjo hudobno preganjali, pa ravno is tiga je bilo veliko marternikov. Ravno sato so krivoverstva in pohujshanja perpushene, de imajo bogabojezhi verni f' svojo stanovitnostjo vezh saflushnja, in de so hinavzi rasodeti. Tudi f. Tekla bi ne bila tako slovela, ako bi ne bila od hudobnih preganjana. Pusti tedaj usmiljeniga, modriga in pravizhniga Boga gospodariti, povishuj njegovo neskonzhno milost, savoljo ktere nismo konzhanj. Gorjé terdovratnim gresfnikam! Pravizhno povrazhilo bodo prejeli, pa Bog vé, kako in kedaj. „Bog je pravizhen in poterpeshljiv sodnik.“ Pl. 7, 12. Škerbi sa spreobrnjenje gresfnikov, pa tudi sebe pobolj-

slahaj; mòli sa greslnike, pa nikar sebe ne posabi, ker si tudi ti greslnik.

Varuj se drushbe slabih, kolikor je mozh. Pravim „kolikor je mozh,“ ker ti ni mogozhe vsih slabih varovati se. Imash slabe starše? Njih slabost ne isgovarja tvoje nepokorshine v' perpushtenih rezheh. Ne sapusti jih, ker ti sapoved in natora branite; pa tudi nikar ne shivi po njih slabim sgledu. Imash slabiga gospodarja? Šposhtuj in slushaj ga, dokler si mu dolshan slushiti; pa ob perpushtenim zhasu ishi slushbe per bogabojezhnih, kjer bosh samogel Bogu slushiti. Imash poshteno opravilo s' slabim zhlovekam? Vèdi se po sploh kershanfski ljubesni in navadi deshele, de ga bres potrebe ne shalish. Vse to je prav, pa nikar se nepotrebno ne sdrushuj s' hudobnimi, in varuj se slabih; fizer se bosh njih hudobiye nezhutno navsel, bogabojezhnost bo peshala, in bosh njim enak. Sam vésh, de, zhe ravno nisi rad poslushal njih krivizhniga opravljanja ali nesramniga govorjenja, je le vender tvoje serze slabelo, in si se mogel dolgo vojskovati, de si slabe misli odpravil. Tedaj *„béshi pred hudobnim, de se njegoviga djajanja ne nauzhish, in perloshnosti ne dobish svojo dussho pohujshati.“* Prip. 22, 25.

M o l i t e v.

O Jesuf! ti si usmiljeni ozhe naslih revnih dussh in dobri pastir nas pokornih ovz,

ko ne jenjash nam persanaſhati, naſ klizati, in nam pomagati k' pokori, de bi ſe ſpreobernili, in vekomaj shiveli v' tvojim kraljeſtvu. Tvoja miloſt je neſkonzhna, in tvoje persanaſhanje neisrezheno; vender ſim jeſt, nevredni greſhnik, s' greſhniki neuſmiljen. Ti, vſi gamogozhni Goſpod, s' menoſ in drusimi poterpiſh; jeſt, velik greſhnik, nimam poterpeſhljivoſti, deſiravno ſim tvoje vreden. Poſihmal bom po tvojim uſmiljenſi delal, bom s' greſhniki poterpljenje imel, ſebe in njih ſkerbel pobolſhati. Obljubim ſizer ſ' ſlabimi varno shiveti, in ſe njih nepotrebne drushbe ogibati; pa ne bom nobeniga ſanizheval, temuzh poboljſhanje in ſvelizhanje vſim is ſerza voſhil. O ſveta Tekla! ti ſi od hudobnih veliko terpeſla, pa vſe poterpeſhljivo preneſla; ſi ſe njih hudobije ſkerbno varovala, pa niſi nobeniga ſovraſhila; ſi milovala njih ſlepoto, in ſa njih ſpreobernjenje gorezhe molila: tudi jeſt ſhelim po tebi shiveti, de Bogu ſveſt oſtanem. Ti ſi s' boſhjo pomozhjo leve in ogenj premagala; ſpròſi tudi meni pomozh vſe vidne in nevidne duſhne ſovraſhnike premagovati, de plazhilo ſerzhuiga premagovanja vshivam vekomaj v' nebeſih. Amen.

XXV. dan kimovza.

Sf. Eleazar in Delfina sakonska.

Sveti Eleazar je bil rojen na Franzoskim od gosposkih staršev v' letu 1290. Njegov oče je bil knez Hermengald, in njegovi materi je bilo Lavduna imé. Ta je bila vsa bogabojezha, sato so ji sploh rekli „*dobra gospa*.“ Otrok Eleazar je bil srožhen s. Viktorju apatu, de bi ga bogabojezhe sredil. Ves dober je bil, zheldalje boljji je prihajal, in ozhitno se je vidilo, de je obilna gnada boshja v' njem. Njegovo usmiljenje je bilo veliko, sosebno do ubosih. Kader je kaziga revniga otroka dobil, ga je posilil, de je per njegovi misi jedel. Njegovo nar vishi veselje je bilo ubogim pomagati, ko je she otrok bil. Ko je bil odrasel, je bil s' bogabojezho gosposko devizo Delfino po shegi katolsko zerkve porozhen. Ta dva poboshna sakonska sta is ljubesni do Boga v' popolnoma zhistosti shivela do smerti. in eden drusiga perganjala k' molitvi, k' vsi svetosti in svesti bogoslusnosti. Med njima ni bilo drusiga govorjenja, ko od potrebnih opravil in od boshjiga, ker sta oba hrepenela po nebeskim kraljestvu.

V' sedmim letu svoje sakonske sasese sta se preselila v' eniga njenih gradov, de bi Bogu popolnisthi shivela. Imela sta veliko dru-

shine, pa sta slo fkerbela sa njeno svelizhanje; nobeniga flabiga flushabnika ništa terpe-la, ker je she le eden, le ena vřim drusim v' pohujřhanje. ř. Eleazar je řpifal řapovedi, po kterih more njegova drushina řhiveti, jo poklizal, in ji rekel:

1) „Vi, moji flushabniki in flushabnize! morete pořvezhevatı nedelje in řapovedane prasnike po boshji in zerkveni řapovedi, k' řpovedi pogosto hoditi, in ako vam bo od řpovednika dopuřheno vřak meřez enkrat k' boshji misi perřtopiti. 2) Vřak more zhıřto řhiveti; zhe bom pa řnamnje nezhiřtiga řhivljenja nad enim ali drusim vidil, bo berřh is hiřhe řognan. 3) Vři bořte vřak đan per ř. mařhi, ob namenjenim zhařu molili, in zheř đan řvoje opravila pridno delali. 4) Nobeden ne řme perřegati ali kleti, nizh flabiga ali pohujřřhljiviga govoriti. 5) Nobeden ne řmė igrati, ali norzhevatı, ali kar ři bodi, neum-niga pozheti. 6) Med řeboj morete v' lepim miru řhiveti; eden drusiga ne řmete řanizhevatı ali řhaliti. řdor řvojiga řoflushabnika kri-vizhno rasshali, ře more berřh pred njim poniřhati, in ře s' njim řprijařniti.“

Hiřha ř. Eleazarja in ř. Delfine je bila klořhtru podobna. Vři flushabniki řo řgorej popisane dolřhnořti řveřto dopolnovali, ker řo od obėh imeli lep řgled kerřhanske pravizhnořti. Dolgo řta molila, in ře pořtila vřak pe-tik, k' velizim prasnıkam, vřř advent, in ka-der koli je zerkv řapovedala. Oba řta bila

do ubogih slo usmiljena: vsak dan sta per svoji misi dvanajst berazhev imela, in jim ko Kristusu ponishno stregla. V' letu 1317 je bila v' desheli grosno velika lakota, in ubogih je bilo neisrezhenno veliko. Is sgoli ljubeshni do Boga sta reveshem shito in drugo dobrotljivo delila, in s' vso mozhjo pomagala. Usmiljeno serze f. Eleazarja se je tudi v' drusih perloshnostih rasodevalo. Po smerti svojiga ozhe-ta je dobil v' last gospostvo majhniga Lashki-ga mesta Arijana. Pa podloshni so se spuntali, in ga niso hotli gospoda sposnati. Lahko bi jih bil s' mozhjo premoral, pa ni hotel. Ko so ga eni v' puntarje drashili, je odgovoril: „Nisim neobzhutniga serza, kakor vi menite; pa kader me jesa skusha, premislím ljubeshnjiviga in poterpeshljiviga Jesusa, in pravim: Kaj je moje rasshaljenje memo njegoviga?“ Puntarji so se mu potlej radovoljno vдали, so svojo krivizo sposnali, in slo shalovali, de so njega, dobriga gospoda, sanizhevali. Drujkrat je nekaj mogozhnih gospodov soper njega pisalo, in njih pisma so mu v' roke prishle. Kakiga drusiga bi bile slo raskazhile; on pa je molzhal, jim je is serza odpuštil, in ni nikdar od te krivize govoril. Kader koli je bil rasshaljen, je svojim sovrashnikam is ljubeshni do Jesusa odpuštil, jih je ljubil, in jim pomagal.

Sveti knes Eleazar je bil od Neapolskiga kralja savoljo sosebniga opravila v' Paris poslan. V' tim mestu je sbolel, in se je perpravljal

k' frezhni smerti. Vse njegovo poprejšnje shivljenje je bilo fizer perpravljanje k' smerti, vender se mu je to premalo sdelo. Od vsiga shivljenja se je ponishno spovedal pred Jesufvim namestnikom, s' vso gorezhostjo prejel s. sakramente, in v' premishljevanji Jesufove smerti na krishi mirno umerl 27. dan tiga mesza v' letu 1323. Njegova sveta tovarshiza Delfina je bila, ko je njegovo smert svedila, grosno shalostna; vender pa je bila Bogu smiram pokorna. Škerbno se je perpravljala k' sveti smerti: ojtreme se je pokorila, dalje molila, ubogim obilnishi pomagala, in vse delala, kar samore nebeshko kraljestvo saflushiti, po katerim je vedno hrepenela. V' tih dobrih delih je stanovitna bila, in 15. dan maliga travna v' letu 1369 v' Gospodu safpala, in sa svojim svetim moshem v' nebefa shla.

N a u k.

Od dolshnosti gospodarjev do svojih shabnikov.

Bogabojezhi gospodar Eleazar in njegova sveta gospa Delfina sta škerbela sa poboshno drushino, sta jo v' boshjim strahu imela, s' svetim sgledam in korishnimi nauki pred njo hodila, in tako sebe in drushino posvezhevala. Ako bi bili taki vsi gospodarji in gospodinje, blagor svetu! She per najemanji svoje drushine bi ji mogli povedati vsaj nekoliko

od tistiga, kar je s. Eleazar svoji sapovedal in prepovedal; in potlej nad njo zhuti, de bi bilo vse po volji boshji. De bodo njih dobre shelje spolnjene, naj ishejo dobre drushine; in nashli jo bodo, ako so usmiljeni in pravizhni. Gorje gospodarjem, kateri is greslniga poshelenja sebi enakih ishejo, ker s' tim vso hisho pohujshajo, in si boshjo kletev nakopavajo!

Gospodarji in gospodinje so dolshni svoje flushabnike kershanfko uzhati. Drushina rezhje gospodarju „ozhe,“ gospodinji „mati;“ to je navada deshele: naj bodo tedaj drushini res dobri ozhetje in dobre matere. Š. Pavel strashno govori: „Kdor sa domazhe ne skerbi, je vero satajil, in je hujshi od nevernika.“ I. Tim. 5, 8. Gospodarji in gospodinje morejo bersh skerbeti in svediti od nove drushine, kaj in koliko vé od kershanfkega nauka, jo uzhati, zhe je potrebna, pa prijasno in poterpeshljivo. Tudi naj jo uzhe, kako naj bodo v' vsm modri in sramoshljivi, kako naj po kershanfko shivé. Šosebno naj skerbé sa poduk mlade drushine, ktera nima starshev, ali jih pa delezh ima. Naj svoje flushabnike in flushabnize v' zerkev poshiljajo, šosebno h' kershanfkimu nauku, in naj se pogosto menijo s' njimi od rasodetih resniz. Zhe je drushina dobro poduzhena, je vfi hishi v' prid.

Gospodarji in gospodinje so dolshni svojo drushino v' potrebi svariti. Ako she mo-

rebiti preojstro svaré drushino, zhe jim pò volji ne dela; sakaj bi je modro ne svarili, kader ne shivi po volji boshji? Zhe svojih flushabnikov ne svaré, kader je Bog od njih ras-shaljen; se njih grehov vdeléshijo, in bodo Bogu sa-nje odgovor dajali. Ker gospodarji ne morejo vsiga vediti in viditi: naj skerbnó zhujejo kader nad drushino vidijo snamnja posvetniga duha, kake flabe ljubesni, ali kaj drusiga nerodniga, in naj svaré. Gorjé gospodarjem in gospodinjam, kateri flabe drushine ishejo, jo na slabo napeljujejo, jo pufha-jo po svoji volji shiveti, in jo zelo nadrashu-jejo norzhevati, tergati se, in kaj drusiga fla-biga pozhenjati! Kaj pa je she le rezhi od ti-stih, ktéri godernjajo, zhe drushina dolgo mo-li, zhe se modro vède, pogosto hodi k' spo-vedi? Ti skerbé sa drushino ko sa shivino, de je sdrava in delavna; sa njeno dusho pa ne skerbé, temuzh ji pomagajo v' pekel: ka-mor tudi oni pojdejo, ako se ne spokoré.

Gospodarji in gospodinje morejo biti u-smiljeni in pravizhni, de svoje drushine ne preobkladajo, in ji nikoli nizh taziga ne sa-povedó, kar storiti ne smé. Ni per vsazim zhlo-veku enake mozhi in perpravnosti, enaziga uma in drusiga. Ker drushina potrebuje shi-vesha, oblazhila in pozhitka; naj usmiljeno ravnajo s' njo, slasti, zhe je bolehná ali flabi-ga telefa. Modri pravi: „*Ne bodi ko lev v' svo-ji hifhi, de bi svoje domazhe in podloshne satiral.*“ Shirah 4, 35. Zhe flushabnik spo-

li, so mu dolshni strezhi in pomagati, ne pa ga neusmiljeno spraviti od hiše. Šotnik, od kteriga s. Matevsh pishe, ni svojiga bolniga hlapza sapustil, temuzh mu je vso streshbo dodelil, sa njegovo sdravje skerbel, in tudi shel Jesusa ponishno profit, de bi ga osdravil. Mat. 8 5 — 7. Po tem naj se ravnaajo. Tudi pravizhni morejo biti, de svoji drushini nikoli nizh taziga ne sapovedó, kar je soper sapovedi. Ref, gospodarji so, pa ne zhes boshje ali zerkvene sapovedi. Pogubljenje si nakopavajo, ako svojo drushino v' slabo filijo.

Gospodarji so dolshni pravizhno in bres odloga obljubljenó in saflusheno plazhilo drushini opraviti. Naj pravizhno plazhujejo drushini in drugim delavzam, kar jim gré; fizer so velike pregrehe krivi. Modri prizhuje: „*Kdor kri preliwa, in kdor najemniku plazhilo krati, sta si brata.*“ Širah 34, 27. S. Jakob tako govori: „*Glejte! plazhilo, ki ste ga utergali delavzam, kteri so vashe polje posheli, vpije, in njih vpitje je do ushes boshjih prishlo.*“ Jak. 5, 4. Tudi morejo hitro opraviti saflusheno plazhilo. To je sapoved boshja: „*Plazhilo tvojiga najemnika ne smé do drusiga dné per tebi ofstati.*“ III. Mos. 19, 13. Po tej sapovedi je stari Tobija svojiga fina uzhil rekozh: „*Kdor koli ti bo kaj delal, mu bersh plazhilo daj, in plazhilo tvojiga najemnika naj nikdar per tebi ne sastaja.*“ Job. 4, 15. Svét je poln neusmiljene krivize in vpitja ubogih delavzov, kte-

rih plazhilo saštaja per krivizhnih gospodarjih, od katerih so saframovani in preklinjani, kader saflusheno plazhilo terjajo. Le hudobneshi delajo tako: neradi plazhujejo, malovredne rezhi, morebiti zelo od gosposke perfiljenih, dajejo, in to s' godernjanjem, f' kletvijo. Ti krivizhniki fi ismishljujejo, kar samorejo, hudiga soper drushino, de bi jo bres plazhila odpravili, ali ji saflusheno plazhilo utergali; pa njih krivize bo Gospod mashevaviz. Zhe je drushina f' tatvino ali drugazhi gospodarja poshkodovala, se to more po tanki pravizi f' svetam modrih, ne pa po svoji krivizhni lakomosti rasfoditi.

M o l i t e v.

O Bog, véliki gospodar gospodarjev in flushabnikov! daj vsm svojo gnado, de po sgledu svetiga gospodarja Eleazarja, poboshne gosposdinje Delfine in njune dobre drushine tvojo sveto voljo dopolnujejo. Šrezhne hifhe, kjer tvoj Duh gosposduje, kjer je tvoja hvala, tvoja flushba, praviza in mir! Hifhe, v' katerih so bogabojezhni gospodarji in bogabojezha drushina, so podobe tvojiga kraljestva, ker eden drusiga is ljubeshni do tebe napeljujejo v' dobro, in ljubeshnjivo perganjajo tebe hvaliti; v' tih ni pohujshanja, ni jese, ni prepira; le bogabojezhost, mirnost, edinost kraljuje v' njih. Usmiljeni Gospod! poshegnaj gospodarje in flushabnike, de med seboj v'

savesi ljubesni shivé, in tebe hvalijo l' svetim shivljenjem. Amen.

XXVI. dan kimovza.

Sveti Ziprijan marternik in sveta Justina deviza in marterniza.

Sveti Ziprijan je bil rojen v' velizim mestu Antiohii. Njegovi starshi so bili bogati, pa slepi neverniki, in so tudi njega v' malikovanji sredili; svojim bogovam so ga v' dar pernesli, in ga dali uzhati se njih vrashno flushbo skerbno opravljati. Kader je bil 30 let star, je shel v' Babilonsko deshelo vrashnih malikovavskih uzhenikov ifkat, in od tistih se je nauznil po svesdah in shivalih uganovati. Potlej je shel domu, je mnogim svojo neumno modrost skasoval, in s' njo bahal. Ker je bila njegova vera vsa vrashna, in je po njej delal, je po svojim posheljenji pregresno in hudobno shivel. Bogabojezhi kristjan Evsebi, kateri je she v' otrozhji starosti s' njim v' sholo hodil, je hudobniga Ziprijana velikokrat svaril, uznil, in opominjal, de naj te gresne vrashe opusti; pa on ga ni poslusbal, she le gerdo sanizheval je skrivnosti katolske vere, in se drusim nevernikam perdrushil, de bi nedolshne kristane neusmiljeno preganjal. Tak je bil

vrashni Ziprijan, poln hudih del, in vreden teshkiga obfojenja; pa boshja milost s' njim je bil velika. Bog, kterimu so serza vsih v' oblasti, ga je zhudno spreobernil, in ga prizhevavza svete vere storil, ktero je neisrezheni sovrashil, in hudo preganjal.

V' mestu Antiohii, kjer je hudobni Ziprijan prebival, je bila bogata in lepa, pa zhišta deviza Justina. Popred je tudi ona molila malike, pa Bog jo je is sosebne milosti spreobernil, in po njej tudi njene neverne staršhe. Škerbela je le Jesusu dopasti, v' samoti je shivela, in moshkim se skerbno skrivala; pa nezhišto posheljenje ima bistro oko. Neverni mladenizh Aglajd jo je vidil, poshelil in snubil. S. deviza Justina ni hotla v' to dovoliti, ker je bila ona verna, Aglajd pa neveren, in tudi, ker je bila svoje devishtvo Bogu v' dar dala sa vselej. Mladenizh Aglajd, she huje vnet v' poshelenji do nje, je vrashnimu Ziprijanu veliko darilo oblubil, ako s' hudizhevo mozhjo devizo Justino v' moshitev nagne. Ziprijan mu je obljudil, ker ni vedil oblasti vsigamogozhniga Boga, kteri more tudi hudizh pokoren biti. Dosti si je persadeval, pa saštonj, ker je bila s. Justina smiraj v' svojim terdnim sklepu nepremakljiva. Na sadnje je hudizh, od Boga persiljen, Ziprijanu odkrito rekel; „Vedi, de per tistih, kteri Jesusa resnizhno molijo, nimam nobene oblasti.“ Resnizhno je to, hudizh je sovrashnik vsih dobrih in vsiga dobriga; pa on samore le skufhati, ne pa

storiti, kar bi hotel. Hudizh je pred Jesufovim prihodam mogozhen oroshnik; tode Jesus, mozhnejshi ko on, ga je premagal, in mu oroshje pobral, v' ktero se je sanasfal. She sda je hudizh mogozhen per nevernikih, pa ne per kristjanih. Ko je Ziprijan sasflshal, kar poprej ni vedil, de je Jesus mozhnejshi od hudizha, in tudi, de ga verni kristjani s' Kristusovo pomozhjo lahko premagujejo, je nad svojimi hudobnimi vrashami obopal hudizhevo slabost sposnal, in shelel Jesusu flushiti.

Ziprijan je shelel is hudizheve sushnosti reshen biti; pa od svojih grehov preobloshen je menil, de ne bo milosti dobil, in je skoraj obupal. Bog mu poslal bogabojezhiga kristjana Timoteja, kateri ga je ljubesnjivo uzhil, de je v' katolski zerkvi odpushenje vsih grehov, zhe se jih gresnik resnizhno spokori. Te resnizhne besede so ga serzhniga storile, de se je malikovanju in vsem vrasham odpovedal, in Boga is serza profil, de naj mu bo milostljiv. V' snamnje praviga spreobrnjenja se je svojih velizih grehov ozhitno in s' shalostjo spovedal, je svoje bukve, polne vrashnih naukov, ozhitno sosbgal, in se oistro pokoril. Njegova shalost je bila tolika, de se je vzhafi po tleh valjal, svoje oblazhila rastergal, se na perfi tolkel, in glasno jokal. Bogabojezhi Evsebi, kateri ga je poprej velikokrat bres vfiga prida svaril, mu je shel na pomozh, in mu ljubesnjivo rekel: „Ziprijan!

verjemi mi, svojimu prijatlu, kateri te nozhe golufati, ker te ljubi v' Jesusu Kristusu: vidil sim dosti ostudnih grešnikov, kateri so odpushtenje grehov dosegli, ker so šhli k' Jesusu s' terdno vero in s' shalošnim serzam. Lahko, de so tvoji grehi vezhi ko unih, vender pa niso vezhi od boshje mil sti. Ne govorim ti, de bi ne jokal, temuzh de bi upno jokal; upaj v' Jesusa, in podaj se v' njegove milosti oblasi. Ta dobri prijatel je Ziprijana storil serzniga, ga peljal pred shkofa, in ga med novinze v' veri dal sapisati. Ziprijan, ves shalošten in vesel, je rad hodil shkofa poslušhat, je veroval vse katolsheke resnize, obilno molil, in se ojštro pokoril. She pred kerštam je svoje premoshnje ubogim rasdal; potlej je bil keršhen, in je Bogu veselo flushil.

Š. deviza Justina, kader je to veselo novizo svedila, je usmiljeniga Boga visoko hvallila, in sklenila mu sveteji flushiti; tudi je svoje premoshenje med uboge rasdelila, in v' velizim pokorjenji se zhedalje bolj posvezhevala. Š. Ziprijan je v' poboshnosti filno hitro rastel, in v' svetosti druge prehitel, kateri so poprej sazheli Bogu flushiti. Ker so vsi njegovi grehi v' kerštu bili odpushteni, in ker je po kerštu v' dobrih delih tako obilen bil; so ga masšnikovo posvezhenje permorali prejeti. Takrat se je ozhitno vidilo, kakoshen boshji perjatel je bil. Slo si je persadeval grešnike, slasti nevernike, spreoberniti. Njegov trud tudi ni bil bres prida, ker se jih je na nje-

govo ognjeno opominjevanje veliko spreobrnili. Kmalo so njegovo svetost še bolj spoznali, ker je svoje shiavljenje sa sveto vero Jesusovo dal. Oba, s. Ziprijan in s. Justina, sta bila od serditih nevernikov vjeta, in v' jezho vershena, pa posebej, de bi eden drusimu serzhnosti ne dajala. Oba sta bila potlej isprahana od neverniga sodnika, in po njegovim povelji do kosti rasmefarjena; pa vse te bolezhine niso nizh sdale, še serzhnejši sta bila ko poprej. Šodnik je is togote sapovedal oba v' velik kotel vreliga voska in smole vrezhi: bila sta, pa bres vse shkode, in v' njem sta Boga hvalila. Šodnik ni vedil kaj s' njima pozheti; ukasal je oba gnati v' mesto Nikomedijo do zesarja Dioklezijana. Zesar je sapovedal jima glave odsekati; to se je tudi sgodilo sunaj mesta v' letu 304, in shla sta v' nebesa Boga hvalit vekomaj.

N a u k.

Upanje v' boshjo milost je grešniku potrebno.

S. Ziprijan je frezhno shel v' nebeshko kraljestvo, ker je upal v' boshjo milost, in v' tem upanji se spokoril. Práv je upal, de mu bo Bog milostiv, zhe se resnizhno spokori; to upanje ga je serzhniga storilo svoje grehe opustiti, in Bogu flushiti. Dokler je v' flepoti bil, ga ni nobena hudobija teshila; ko je pa

de ti bo persanefel, zhe se spokorish. Upanje naj te perganja hitro in resnizhno spokoriti se.

O greschnik! ti si nar revnishi stvar na svétu, ker si se po svoji hudobni volji od Boga lozhil, pa po svoji volji ne moresh k' Bogu; sam si se sushnosti greha podvergel, pa sam se ne moresh reshiti. Povsdigni svoje verne ozhi k' Bogu, usmiljenimu Ozhetu, profi ga upno, in ti bo savoljo ljubesnjeviga Jesusa pomagal is grehov. Jesus je sa greschnike umerl; tudi sa-te je umerl, de ne umerjesh vekomaj: on je perbeshalishe greschnikov, zhe se mu resnizhno vdajo f' pravo pokoro. Teden bodi v' tim upanji; klizhi ko is globozhine v' krishaniga Jesusa, perporozhuj se mogozhni pomozhnizi Marii, njegovi in tvoji materi, tudi v'fim svetnikam; ne obnemagaj savoljo svojih velizih grehov, ker je boshja milost vishi od tvoje hudobije; hiti resnizhno spokoriti se, in bosh obveseljen. Misli po sgledu Davida: „*Gospod je moja pomozh, koga se bom bal?*“ Pf. 21, 1.

Upanje ti je potrebno, ker bresh njega ni ljubeshni, ni poboljschanja, ni kesanja, ni odpushtenja. Zhe se le bojish, in ne upash; bosh obupal, in v' svojih grehih umerl. Kako si bosh persadeval dobre in spokorne dela opravljati, premagovati in spokoriti se, ako menish, de ti vse ne bo pomagalo? Upaj v' Boga, in upanje v' njega milost bo mozna podpora; v' premishljevanji svojih velizih grehov

de ti bo persanel, zhe se spokorish. Upanje naj te perganja hitro in resnizhno spokoriti se.

O gresnik! ti si nar revnishi stvar na svétu, ker si se po svoji hudobni volji od Boga lozhil, pa po svoji volji ne moresh k' Bogu; sam si se sushnosti greha podvergel, pa sam se ne moresh reshiti. Povsdigni svoje verne ozhi k' Bogu, usmiljenimu Ozhetu, profi ga upno, in ti bo savoljo ljubesnjiviga Jesusa pomagal is grehov. Jesus je sa gresnike umerl; tudi sa-te je umerl, de ne umerjesh vekomaj: on je perbeshalishe gresnikov, zhe se mu resnizhno vdajo f' pravo pokoro. Teden bodi v' tim upanji; klizhi ko is globozhine v' krishaniga Jesusa, perporozhuj se mogozhni pomozhnizi Marii, njegovi in tvoji materi, tudi vsm svetnikom; ne obnemagaj savoljo svojih velizih grehov, ker je boshja milost vishi od tvoje hudobije; hiti resnizhno spokoriti se, in bosh obveseljen. Misli po sgledu Davida: „Gospod je moja pomozh, koga se bom bal?“ Pl. 21, 1.

Upanje ti je potrebno, ker bres njega ni ljubesni, ni poboljsanja, ni kesanja, ni odpushtenja. Zhe se le bojish, in ne upash; bosh obupal, in v' svojih grehih umerl. Kako si bosh persadeval dobre in spokorne dela opravljati, premagovati in spokoriti se, ako menish, de ti vse ne bo pomagalo? Upaj v' Boga, in upanje v' njega milost bo mozhna podpora; v' premishljevanji svojih velizih grehov

in neisrezhene boshje milosti se bo tvoje serze vnemalo, vsi grehi te bodo is ljubesni do Boga sladko pekli, in jih bošh rad opustil. Praviga upanja ni nikoli prevezh; terdneje ko upash, raji se spokorish, ker obilnisthi ljubish. Peter je is strahu Jesufa satajil; Jesuf ga je prijasno pogledal, to mu je skosi serze shlo, milo je jokal, in sato odpushenje dose-gel. Ravno taka srezha bo tebi, zhe prav upash, v' upanji molish, ljubish, shalujesh, in se poboljshash.

M o l i t e v.

O nebeshki Ozhe! she veliko let me poterpeshljivo zhakash, in me dobrotljivo vabish k' pokori; jest sim pa is lashnjiviga upanja svoje spreobrnjenje nehvaleshno odlashal: posihmal hozhem v' tvojo milost upati, in se refnizhno spreobrniti. Ako bi bil po svojim hudim saflushenji prejel, she sdavnaj bi bil pogubljen: to mi daje upanje, de she samorem milost sadobiti, in de mi bošh k' pokori pomagat. Upam v' té, in sdaj hozhem vstati, in k' tebi dobrimu Ozhetu iti. Upam v' tvojo neskonzhno milost, in te ponishno profim, pomagaj mi sa svoje milosti voljo. Ne morem v' svoje dobre dela upati, ker jih ni, tudi ne v' svojo mozh; pa upam v' tvojo milost, zhe ravno je ne saflushim, in v' saflushenje ljubeshnjiviga Jesufa, kteri je sa-me na krishi umerl. Ker si pa ti s' menojs neisrezhe-

no usmiljen; ti bom ves zhaš svojiga shivljenja flushil, tebe hvalil, in svoje grehe obshaloval. O sveta marternika Ziprijan in Justina! profita sa-me, sprofita mi gnado prave in stanovitne pokore, de po smerti sadobim, kar sdaj upam, nebeshko kraljestvo. Amen.

XXVII. dan kimovza.

Sveta Kosma in Damian brata, marternika.

Sveta Kosma in Damijan brata sta bila med seboj s' mozhno saveso ljubeshni sdrushena; ene vere, eniga duha sta bila v' Jesusu Kristusu. Ta dva sveta brata sta bila rojena v' Arábii: ali sta bila pa vernih ali nevernih starshév, se ne vé; kedaj in kako sta verna postala, tudi ne. De sta bila bogabojezha kristjana, in de sta po vsih sapovedih svesto shivela, le to pri-zhuje, ker sta is ljubeshni do Jesusa rada umer-la. Bila sta rasumna, slovezha in usmiljena sdravnika, in skerbela ne le telo, ampak tudi dusho osdravljati: sdravila sta dajala bolnikam, pa uzhila jih tudi poterpeshljivost in pokorshino savoljo Boga. Ta dva sveta brata nista sdravnika bila savoljo svojiga dobizhka ali zha-shi, ampak is zhishe ljubeshni do blishnjiga, savoljo Boga: sato nista od nobeniga zhloveka ne veliziga, ne majhniga plazhila vsela; nju-

na ušmiljena ſkerb je bila le ſa boſhje plazhilo, ktero ſta upala po ſmertí prejeti. Bog jima je dal zhudeshe delati: v' imenu Jeſufa Kriſtufa ſta veliko bolnikov osdravila; tudi ſmertne bolesni ſo jima bile pokorne. Bila ſta Bogu in ljudem ljuba; to jima pa je ſlo perloſhno bilo neverne uzhiti, greſhniko ſpreobrazhati, in Jeſusovo kraljeſtvo raſſhirjati.

Ta dva ſveta brata ſta ſe is Arabije v' Zilizijo, ſdaj Karamanijo, preſelila, in ſta ſhla v' permorſko meſto Egejo prebivat. Ondi ſta ravno to delala, kar poprej, bolnikom pomagala, in Jeſufa oſnanovala. Pergodilo ſe je, de je neverni oblaſtnik Liſija v' tiſto deſhelo priſhel kriſtjanov iſkat, in jih morat, de naj bi malike molili, kakor ſta mu neverna zefarja Dioklezijan in Makſimijan ſapovedala. Komaj je bil neverni oblaſtnik Liſija v' meſto Egejo priſhel, je ſvedil, de ſta ſveta brata Kosma in Damijan flovezha kriſtjana, de uzhita le Jeſufa moliti, in de ſta ſerdita ſovraſhnika Rimſkih bogov. Oblaſtnik je berſh ſapovedal oba bogabojezha brata pred-ſe perpeljati, in jima je ſerdito rekel: „Molita naſhe bogove; zhe nè, boſta neuſmiljeno martrana in umorjena.“ Sveta Kosma in Damijan ſta nevernimu oblaſtniku ſerzhno odrekla; le Jeſufa ſpoſnavaj praviſa Boga, in v' njegovi veri oſtaneva ſtanovitna. Oblaſtnik ſi je ſlo perſadeval jih od vere odverniti, pa ni nizz opraviſi mogel: ſato je oba v' ſmert obſodil. Ne le ſerzhno, tudi veſelo ſta umerla, ker ſta Jeſufa ſmiraj

v' serzu nosila, in vedno po nebeskim kraljestvu hrepenela.

Sveta Kosma in Damijan, sveta brata, ušmiljena sdravnika, serzhna marternika in mogozhna pomozhnika, sta bila in sta slovezha v' katolfski zerkvi. Verni zesar Justinijan I. je bil na prošnje svetih Kosma in Damijana od smertne bolesni zhudno osdravljen. Is hvaleshnosti savoljo prejetiga sdravja je v' Konstantinoplu veliko zerkev sosidal, Bogu in nji-ma v' zhaft. Tudi v' Rimu, she v' letu 528, je papesk f. Feliks zhaftito zerkev postavil, ktera se do danasnjiga dneva imenuje „zerkev svetiga Kosma in Damijana.“ Ta dva svetnika sta povsod v' veliki zhafti: zerkev ji med sveto masho zhaftito imenuje, in slo upa v' njune mogozhne prošnje, ker sosebne gnade sprofta od odreshenika Jesusa Kristusa, ki sta is ljubesni do njega sveto shivela, in serzhno umerla.

N a u k.

Od telesne in dushne bolesni.

Sveta Kosma in Damijan sta bila rasumna in ušmiljena sdravnika, sta skerbela ne le telesne, ampak tudi dushne bolesni odpravljati. Jesus jima je dal velike zhudeshe delati; bolniki zhudno osdravljeni, domazhi in drugi so v' Jesusa verovali, in mu flushili. Tako se je sgodilo, kar je modri govori: *Telefna bo-*

lesen osdravi duſho.“ Širah 11, 14. Telefna bolesen uzhi zhloveka, de svet ljubiti, in po ſvojim poſhelenji shiveti je neumno; ga uzhi greh opuſtiti, dobro delati, in ſe perpravljati v' neſkonzhno vezhnoſt, kjer ſe bo veſelil, ali pa terpel vekomaj, kakor ſi je tukaj ſafluſhil, ker bo pravizhni Bog uſakimu pravizhno povernil.

Menim, de te ni treba opominjati ali proſiti, de ſi persadevaj telefno sdravje ohraniti ali ſadobiti, ſakaj laſtna ljubesen te dela ſkerbniga: vender ti povém, de zhe hozheſh ljubo sdravje duſhe in telefna ohraniti, varuj ſe poſhreſhnoſti, pijanzhevanja, jese, rasujsdani-ga shivljenja, in shivi po ſapovedih; nesmera je duſhi in telefonu ſhkodljiva. Zhe ſbolifh, ſpoſhtuj sdravnika, in ne ſanizhuj perpomozhkov, ktere je Bog ſtvaril; jemli, kar ti ſamore pomagati, pa upaj le v' Boga, in njemu ſe podverſi. „*Spoſhtuj sdravnika ſa potrebe voljo, ſakaj vſako sdravilo je od Boga.*“ Širah 38, 1. 2.

V' bolesni ſe podverſi Bogu, kteri te je s' bolesnijo miloſtljivo obifkal, de ſe tvoja duſha osdravi. Telo je bolesni in ſmertí podverſheno ſavoljo perviga greha, in to ſhibo ſi ſafluſhil ſhe s' sdrusimi grehi. Ako le pomifliſh, kaj in koliko ſi ſavoljo ſvojiga ſlabiga telefna greſhil, boſh lahko ponifhen in pokoren, in to bo tvoji duſhi ſlo pomagalo. V' bolesni ſpoſnaſh nar loſhej ſvoj napuh, ſvoj ljubesen do ſvetá, ſvoje noroſti in nizhe-

mernosti; tudi sposnash svojo lenobo, in potrebo se v' vezhnost skerbniſhi perpravljati. Kar te v' bolesni pezhe, obshaluj, in se potlej varuj tiſtiga; kar shelish dobriga imeti, delaj ſkerbno: sakaj zhe takrat ne umerješh, boſh potlej, in ne veſh kedaj. Bodi poterpeſhljiv v' bolesni; bodi tvoja bolesen dolga ali kratka, poterpi jo, de ti bo Bog miloſtiv. Premišli ſvoje grehe, bolezhine Jeſuſove, neſkonzhno vezhnost, in boſh lahko poterpeſhljiv. Šam Bog vé, kolikiga pokorjenja ſi vreden; bodi mu pokoren, daruj mu ſvoje terpljenje, in bodi perpravljén ſhiveti ali umreti po njegovi ſveti volji. Ne ſmeſh ſi is nepoterpeſhljivosti ſmerti voſhiti, pa tudi ne po ſdravji prevezh hrepeneti; zhe moreſh, pomagaj ſi is bolesni, pa bodi Bogu ſmiraj pokoren. Veſ zhaſ ſvojiga ſhivljenja ſi po nauku in ſapovedi Jeſuſovi molil: „*Sgòdi ſe tvoja volja, kakor v' nebeſih, tako na ſemlji*;" ſkashi ſ' ponishno pokorſhino, de ſi reſnizo govoril. V' nevarni bolesni poravnaj po pravizhni veſti vſe poſvetno, in daj ſe ſ' ſvetimi ſakramenti previditi, de te ſmert ne prehti.

Varuj ſe duſhne bolesni. Teleſne bolesni ſe ſlo bojish; ſhe bolj ſkerbnejſhi ſe varuj duſhne. Duſhne bolesni ſo napuh, jeſa, nevoſhljivoſt, nezhiſtoſt, lenoba, in kar je taziga. Teleſna bolesen te fili v' grob, duſhna pa v' pekel. Varuj ſe greha, dokler ſe ga bojish; zhe nè, ti bo dopadel, in boſh lahko neſrežhen. Varuj ſe greha, dokler je tvoja duſha

mozhna, in od gnade boshje uterjena; zhe nè, bosh oflabel, se ga bosh navadil, in bosh mirno shivel v' njem. Varuj se hudih perloshnost, kolikor ti je mozh; zhe tiga ne storish, nisi Bogu svešt, si svoji dushi neusmiljen, in sam filish v' pekel. Pròsi Boga vedno, bodi ponishen, shivi varno, in tako bosh ohranjen. „*Varuj se hudiga, in delaj dobro, in bosh vezhno prebivalishe imel v' nebesih. Sakaj Gospod ljubi pravizo.*“ Pf. 36, 27. 28.

Ako v' greh neumno dovolish, je to velika nesrezha; pa hiti vsaj greh odpraviti, in sbrifati l' pravo pokoro. Koliko zhasa bi bil radovoljno bolan, na telesu? Nizh, hitel bi sdravje sadobiti; sakaj si pa rad dolgo bolan na dushi? Pregovor je: „*Dolga bolesen, gotova smert.*“ Greh ti bo nakopal vezhno smert, zhe ga pušish, de se vkorenini. Le en smerten greh saflushi pogubljenje: pa po pervim grehu se loshej poboljšash; zhe se ga pa navadish, bosh lahko v' njem umerl. Varuj se vsiga, kar te v' greh napeljuje; zhe pa greslish, premisli, kaj ti je v' greh perloshnost dalo, de se tiga v' prihodno skerbnejshi varujesh. Zhe si okraden, skerbno pregledash, od kod je tat v' tvojo hisho prishel, in jo terdneje saklenesh; ravno tako popravi, ali se varuj vsiga, kar je sovrashniku perloshnost dalo ti gnado boshjo odvseti. Zhe tim naukam nisi pokoren; si she terdovraten greschnik, si boshjiga sapušhenja in pogubljenja vreden.

De se osdravišh, imej modriga spovednika, in svesto ga bogaj. Zhe je tvoje telo bolno; rasodenesh sdravniku odkrito svojo bolezen ali svoje rane, ga skerbeno poslušashh, jemljesh grenke sdravila, se varujeshh, in delashh, kar in kakor ti je ukasal. Vſaj toliko bodi skerbena svojo bolno dušo osdraviti, in v' sadobljenim sdravji ohraniti. Odberi si modriga spovednika, rasodevaj mu vse svoje grehe in slabosti, ko Kristusu se mu podversi, ne sheli prehitre odvese sadobiti, le resnizhno se popred osdravi. Pravo poboljšhanje se ne godi naglo, ampak vezhi del le pozhasi. Delaj, kar ti spovednik sapové; varuj se vſiga, kar ti prepové: naj bo to tvoji flabi natori she tako soperno, le serzhen hodi, in pomisli; de se drugazhi ne moreshh osdraviti. Ravno ſ' tim kashe svojo ljubesen do tvoje duše, ker te nozhe sapeljati, ampak osdraviti in te deleshniga ſloriti hoshje milosti. Kaj bi ti prehitra odvesa pomagala, zhe bi bil potlej od Jesufa ohlojen? Premisli besede modriga: „*Kdor se svojih grehov spové, in jih sapuſti, bo doſegel uſmiljenje.*“ Prip. 28, 13. S. Ziprijan ſhkof pravi: „*Jesuf bo ſodbo svojiga nameſtnika overgel, ako je odvesa nevrednim dana.*“ Le tako se perpravljaj odveso sadobiti, de boſh od Jesufa ſaſluſhil: „*Tvoji grehi ſo ti odpuſhteni.*“

M o l i t e v.

O Jesuf, usmiljeni sdravnik bolnih duš! poglej milostivo mojo veliko revščino, in osdravi mojo bolno dušo. Ti sam veš vse moje nevarne bolesi, in ti sam mi samoreš pomagati; ješ le nekoliko posnam, in s' pizhlo voljo si persadevam sdravje sadobiti. Kader je moje telo bolno, zhutim bolezhine, in is serza po sdravji hrepenim: dušne bolesi pa ne zhutim, in me ne skerbi; nevarniši ko sim bolan, manj zhutim in skerbim, ker me ljubesen do greha slepi. O Gospod! ne sapusti moje duše, sa ktero si na svét prishel, in smertne bolezhine na terdim lesu svetiga krisha terpel: savoljo svoje grenke smerti obvaruj mojo dušo v' vezhno smert; obudi in oshivi mojo dušo s' svojo mogozhno gnado, ohrani jo v' svoji prijasnosti, de per tebi shivi vekomaj. O mogozhna boshja prijatla in usmiljena sdravnika, sveta Kosma in Damijan! ko sta bolnim telesam in bolnim dušam pomagala, bodita moja pomozhnika in moja sdravnika. Vem, vi dva sta le od Jesusa pomozh sprofilu, in le v' njegovi mozhi revnim pomagala; pa ravno to mi daje upanje na vajne profhnje milost sadobiti, in priti v' nebeshko kraljestvo. Amen.

XXVIII. dan kimovza.

*Sveti Venzeslav, Pemski kralj ali vojvoda,
marternik.*

Sveti Venzeslav je bil sin bogabojezhiga Pem-
škiga kralja ali vojvoda Vratislava in hudobne
neverne matere Dragomire. Imel je eniga
mlajshiga brata, ki mu je bilo Boleslav imé;
pa velik raslozhik je bil med njima. Venzeslav
je bil bogabojezh kristjan, krotak, zhišt in pra-
vizhen po sgledu svoje stare svete matere Ljud-
mile, od ktere je bil srejen, kakor je bilo
XVII. dan tiga mesza popisano; njegov brat
Boleslav je bil neveren, hudoben in neusmi-
ljen po sgledu svoje hudobne neverne matere
Dragomire. Ta dva brata sta si s' svetam de-
shelnih poglavarjev rasdelila kraljestvo. Ven-
zeslav je s' svojo sveto staro materjo Ljudmilo
v' Pragu in do Elbe réke gospodoval, Boleslav
je s' svojo neverno materjo Dragomiro na unim
krajih reke gospodoval. Venzeslav je rad bo-
gal svojo staro sveto mater, je bil pravizhen,
je svoje podloshne ljubil, in ko dober ozhe
si persadeval, jih srezhne storiti. Desiravno je
bil pa ljubesni, sposhtovanja in pokorsihne
vreden, se je vender dosti mogozhnih pod-
loshnih soper njega vsdigovalo, slasti savoljo
njegove svete vere in bogabojezhosti. Njegov
hudobni brat Boleslav in njegova neverna ma-

ti Dragomira sta ga smertno sovrashila. Narhuji sovrashnik s. Venzeslava je bil njegov sofed, vojvod Radislav. Ta je s' veliko vojsko na Pemsko prishel is misli s. Venzeslava premagati, in njegovo deshelo pod svojo oblast dobiti. S. Venzeslav je is serza shelel s' svojimi sosedi v' miru shiveti; sato je nekaj odbranih modrih mosh do Radislava poslal, in ga vprashal, v' zhim je bil rasshaljen, in mu mir ponudi. Prevsetni Radislav mu je po poslanih mosheh odgovoril: „Mir bo med nama, zhe mi dasi vso deshelo v' mojo oblast.“ Mirni Venzeslav se je fizer bal kervi prelivati; vender je, od krivizhne file permoran, sbral svoje vojshake in shel nad mogozhniga sovrashnika. Bil je slaběji od uniga, pa terdno je upal v' vfigamogozhniga Boga, kateri pravizhnim vojshakam rad pomaga. Oba vojvoda sta eden nad drusiga pred svojo vojsko shla. Krivizhni Radislav, mozhnejši od s. Venzeslava, mu je hitel naproti, in ga hotel s' sulizo prebošti. Vojvoda Radislav pa se je prestrashil, in Venzeslava ni umoril. Oba sta se sprijasnila, in tudi potlej v' miru shivela.

S. vojvoda Venzeslav je vfigamogozhniga in usmiljeniga Boga sa prejeta pomozh visoko hvalil, potlej mu skerbnejshi flushil, in v' vsih dobrih delih stanovitno shivel; kraljeval je le is svetiga konza, de bi namrezh svoje ljube podloshne tukaj in v' vezhnosti srezhne storil. Ubogim je obilno pomagal, bolnike pogosto obiskoval, tudi jim stregel; du-

hovne je visoko sposhtoval, k' svetim masham s' vsm sposhtovanjem hodil, svete sakramente pogosto prejemal, ne le po dnevi, ampak tudi ponozhi zerkve obiskoval, in dosti drusiga dobriga storil. Ne le molil, temuzh skerbel je tudi sa mir in pravizo vse deshele; krivizhne sodnike je odstavljal, krivizhne poglavarje strahoval, in vse drugo po svoji mozhi modro poravnoval. Njegova skerb sa pravizo ni vsm dopadla; hudobni so ga sovrashili in obrekovali: tudi so ga umoriti sklenili. Njegova hudobna mati Dragomira in njegov neusmiljeni brat Boleslav sta ravno to mislila, in sheljno zhakala perloshnosti, de bi ga is poti spravila. Ravno v' tistim zhasu je bil bratu Boleslavu fin rojen; poprej ni saroda imel, toraj je veliko veselje obhajal. To je bila lepa perloshnost svetiga brata Venzeslava povabiti na gosti. Shel je. Mati in brat sta ga prijasno sprejela, in mu lepo sfregla; pa tudi skerbela sta, kako bi ga na tihim umorila. Dobri Venzeslav, ker se ni nizh hudiga bal, je bil vesel, njune velike prijasnosti. Navajen je bil opolnozhi vstajati in moliti. Dragomira je fina Boleslava napravila ga ob zhasu njegove molitve umoriti. Brat Boleslav je shel tje, je svojiga nedolshniga brata v' molitvi nashel, in ga s' mezhem neusmiljeno umoril. Ta strashna pergodba je bila ravno ta dan okoli leta 934. Pravizhni Bog je ojsiro pokoril, tudi na tim svetu, hudobno mater Dragomiro, neusmiljeniga brata Boleslava in druge kri-

vizhne pomagavze, ker taka nesnana pregreha ni mogla bres pokorjenja ostati. Veliko zhudeshev se je po svetim Venzeslavu godilo; zerkev ga je med s. marternike postavila, ker je bil is sovrashtva savoljo katolske vere umorjen.

N a u k.

Veliko je poklizanih, malo isvoljenih.

S. Venzeslav se je trudil in terpel sa nebeshko kraljestvo, in je frezhno sklenil svoj tek; sdaj je in bo vekomaj neisrezhenovo vesel. Njemu ni lahko bilo v' nebese priti: imel je neverno hudobno mater, ki jo je sposhtoval, pa je bogati ni smel; imel je hudobniga brata, kteriga je bil dolshan ljubiti, pa po njem shiveti ni smel; mlad je bil, in zhutil je sapejlive skushnjave; imel je veliko dolshnost in sferbi, ktere so mu nadleshne bile. To je refnizhno, pa je vender po vsi volji boshji shivel, ker se je s' boshjo pomozhjo vedno trudil, se smiraj serzhno vojskoval, in serzhno premagoval vse sapejlive in nadleshne skushnjave. Tudi drugi svetniki so veliko terpeli sa nebeshko kraljestvo, ki silo terpi, in ga silni sgrabijo. Mat. 11, 12. Zhlovek je poln slabosti, sovrashnikov je dosti, poshelenje je nadleshno, nebeshke dobrote so nevidne, in ravno sato bo smed odrashenih vernih malo svelizhanih. „Voske so vrata, in tefen je pot

v' svelizhanje, in malo jih je, kteri ga najdejo.“ Mat. 7, 14.

Ref, smed odraslenih vernih bo malo svelizhanih. Ne zhudi se nad tim; premisli s. evangeli, svoje in drusih shivljenje, in bosh lahko preprizhan. Ne od nevernikov, ampak od kristjanov prizhuje s. Pavel s' shalostjo tako: „*Veliko je tazih, kteri, kar sim vam vezhkrat povedal, sdaj pa tudi s' s'olsami povém, ko souvashniki Kristusoviga krisha shivé, kterih konez bo pogubljenje.*“ Filip. 3, 18. 19. De to refnizo sposnash, in v' svelizhavnim strahu shivish, premisli: Dve poti ste, po kterih se v' nebesa pride, pot nedolshnosti ali pa pot pokore. Kdo smed odraslenih revnih ohrani nedolshnost, ki jo je per s. kerstu sadobil? Kdo smed gresnikov se refnizhno spokori? Nedolshnosti je malo, in tudi pokore malo. Veliko otrók je, kteri od odraslenih pohujshani, se s' ostudnimi grehi ognjufijo. Kdo smed odraslenih mladih shivi framoshljivo, zhisto in bogabojezhe? Premisli tudi, koliko je praviga miru, edinosti in ljubesni tudi med rodovino in damazhimi; koliko je pravize in refnize per kristjanih; koliko je sposhtovanja po zerkvah in verne pokorshine do oblastnikov. Poslufhaj, koliko gerdiga, lashujviga in krivizhniga eden soper drusiga govore: poslufhaj per gospóski, koliko pohujshljivih toshb je med kristjani; zelo med starshi in otrozi ni ljubesni, ni miru, ni ufmiljenja. Vlak hozhe pravizhen biti; zhe pa

pravizhniga zhloveka is potrebe ishesf, ga teshko najdesf. Nedolshnosti je malo, tudi pokore malo; na svetu je navada po navadi shiveti, namrezh slabo. Prerok Jeremija pravi: „*Gledal sim, in nikogar ni, kateri bi se spokoril.*“ 8, 6.

Nedolshnost je redka, pokora tudi ravno tako, sato bo smed odrasfenih kristijanov malo svelizhanih. Kakor je s. kerst vsm potreben, tako je pokora vsm gresfnikam, kateri so po kerstu smertno gresfili, k' svelizhanju potrebna. Spokoriti se, se pravi vse grehe in hude perloshnosti opustiti, vse svoje grehe sovrashiti in opustiti is ljubesni do Boga, vse krivize pohujshanja po mozhi popraviti, v' pokorjenji, v' poboshnosti, v' vsih sapovedanih dobrih delih stanovitno shiveti, krish Jesufov na zhelu neprestrasheno nositi, in se v' boshji flushbi ali pokorsfhini nobeniga ne sramovati, raji vse terpeti in vse sgubiti, ko Boga rasshaliti. Povej mi, je dosti ali malo tazih spokornikov? Malo jih je. Eni ostanejo terdovratni v' svojih ozhitnih grehah; eni imajo le natorno shalost in spreoburnjenje, savoljo starosti ali pomankanja; eni so mersli, hinavzi, lakomniki i. t. d., zhe se ravno pravizhne shtejejo, in ne vedó kaj poboljsfhati in obshalovati. Niso vfi hudobni, pa dosti jih je, in ti glej po malo pravizhnih, de med isvoljene pridef.

M o l i t e v.

O Jesuf, sgled pravizhnosti in uzhenik pokore! kdo bo svelizhan? Upam fizer v' tvojo nefkonzhno milost, pa bojim se tvoje pravize, ker so moje slabosti velike in moji grehi breshtevila. Kako bi se ne bal? She sdavnaj fim nedolshnost sapravit, mehko se pokorim, malo shalujem, in malo dobriga storim. Dosti je slabih kristjanov, jest fim se s' njimi isgovarjal, in sa njimi hodil po shiroki poti pogubljenja. Ti, o Gospod! pravish: „Veliko jih je poklizanih, malo pa isvoljenih;“ med kterimi bom jest, med svelizhanimi ali pogubljenimi? Dobrotljivo si me poklizal, pa nehvalessen fim bil tvojimu poklizu, in med saversshene fim f' svojim slabim shivljenjem hitel. O ljubi svelizhar! sposnam, pogubljenja fim vreden; vender she upam v' tvojo nefkonzhno milost; ti mi dasz te dobre misli, strah in upanje, in to mi prizhuje, de me she nisi sapustil. Ponishno te profim, daj mi gnado vse svoje grehe sposnati, sovrashiti, opustiti, in pravizhno shiveti, de ne bom saversshen, in f' pomozhjo tvoje gnade terdno obljubim po voski poti tvojih sapoved stanovitno hoditi; posihmal bom le tebe in tvoje svetnike posnemal, de bom tvojim isvoljenim pershtet. O s. Venzeslav! Ti si teshej ko jest bogabojezhe shivel, vender si svesto flushil Bogu, in si se svelizhal; bodi moj pomozhnik per Jesufu Kristufu, posvezhe-

vavzu isvoljenih, de mi da po sapovedih shiveti, in skosi voske vrata priti v' nebeshko kraljestvo. Amen.

XXIX. dan kimovza.

S. Mihael, veliki angel.

Vfigamogozhni Bog je v' sazhetku svetá, preden je zhlovek bil, neisrezhenno veliko duhóv v' gnadi stvaril, in jih namenil, de bi ga molili in hvalili vekomaj. Med njimi sta bila Mihael in Luzifer s' sosebno gnado napolnjena. Luzifer, to je, *svetloba boshja*, je is nehvaleshnosti le sebe povisheval, ni hotel, Boga hvaliti. Njegov napuh je bil drusim duhovam vshezh; tretji del jih je po Luziferji prevsetno in nepokorno mislilo. Mihael, kar se pravi: *Kdo je Bogu enak?* se je Luziferju in njegovim tovarshem serzhno vstavil; vsi dobri duhovi so ko on mislili, in vfigamogozhniga Boga, sazhetnika vfiga dobriga, hvalili. Raslozhik med dobrimi in slabimi duhovi je bil ta. Dobri duhovi so Boga hvalili, in sebe ponishevali; hudobni duhovi so pa sebe, ne Boga hvalili. Sato je tudi bilo vojskovanje med njimi. Luzifer in njegovi tovarshi so bili premagani, in od neba v' pekel versheni. S. Janes popishe tako njih zhudno vojsko: „Vstal je

velik boj v' nébu: Mihael in njegovi angeli so se s' drakonam bojevali, in drakon se je vojskoval in njegovi angeli, in niso premagali; in njih mesto se tudi ni vezh nashlo v' nebu. Doli je bil pahnjen tisti veliki drakon in stara kazha, ktera se imenuje hudizh in satan, in njegovi angeli so bili s' njim versheni.“ Škriv. rasod. 12, 7 — 9. Bog ni bil svestih angelov potreben, in oni niso is svoje mozhi, ampak v' boshji mozhi premagali. Bog je po njih hotel nesveste angele premagati, de bi svojo ljubesen, svestobo in gorezhofst do njega skasali, in tudi nas uzhili sa zhasht boshjo skerbeti.

Šveti Mihael in njegovi tovarshi so f' svojo stanovitno svestobo Bogu dopadli, so bili v' nebefa vseti, in v' gnadi uterjeni. Š. Mihael je bil nar serzhnejshi soper prevsetne angele, in sato je bil smed vsih prvi v' nebeskim kraljestvu. On je tudi od Boga prvi pomozhnik vsih isvoljenih duh soper salesovanje hudobnih angelov postavljen. On je bil mogozhni varh Israelskiga ljudstva do prihoda Kristusoviga; on je is Egipta pred njimi hodil do obljubljene desbele; se je hudizhu vstavil, in ga premagal, kader je hotel Israelzam truplo Mojsefovo rasodeti, de bi ga vrashno molili. Jud. 9. On je Israelzam pomagal is Babilonske fushnosti, kakor prerok Daniel prizhuje. 10, 13. Kader je Judovsko ljudstvo savoljo svoje terdobe od Boga sapusheno bilo; je bil f. Mihael pomozhnik katolske zerkve, in ji je svesto pomagal v' filnim vojskovanji

soper nevernike, ktere je hudizh v' zerkev boshjo drashil. On bo stanoviten pomagaviz zerkve do konza sveta, in ji bo sosebno v' poslednjih zhafih pomagal, de isvoljeni sapeljani ne bodo. Dan. 12, 1.

Katolska zerkev je vselej svojiga mogozhniga pomozhnika veliziga angela svetiga Mihaela zhastila, in ga she zhasti. Zhast do nje ga se je sosebno povishala ob zhafu njegoviga perkasanja, kteriga spomin zerkev obhaja osmi dan veliziga travna. Perkasen s. Mihaela se je godila na Lashkim pod papeshem Gelasijem I. V' Neapolski desheli Apulii na hribu Garganu so pastirji zhedo pasli. En junez se je od zhede odlozhil. Kader so ga pogreshili, so ga skerbno iskali, in nashli verh hriba v' prostorni jami. Pastirji so se ga bali, in eden is njih je pshizo va-nj spustil, de bi ga vsaj mertviga dobili; pshiza pa se je v' zhloveka sabernila. Velik strah je vse obshel, nobeden se ni predersnil bliso tiste jame biti. Ta zhudesh se je rasglasil, veliko jih je k' shkofu shlo, in so ga vprashali, kaj bi to bilo. Shkof je napovedal tri dni molitve in poste, de bi se od Boga svedilo, kaj to pomeni. Po tretjim dnevu se je s. Mihael shkofu perkasal, in mu rekel: „Tisti kraj je od Boga odlozhen, njemu, meni in drusim angelam v' zhast.“ Shkof, od veliko ljudi spremljan, je shel v' tisto jamo, in jo zerkvi podobno nashel. Kmalo je bila ozhejena in napravljena, de se je samogla boshja flushba ondi imeti. Veliko zhu-

deshev se je ondi godilo, in tisti hrib, poprej Gargan imenovan, se je potlej *angelska gora* imenoval. Od tistiga zhafa se je zhašt do veliziga angela f. Mihaela grosno rasšhirila.

Š. zerkev zhašti pred vsimi drusimi f. Mihaela; sa njim veliziga angela Gabrijela; kteriga ime se preštavi *mozh boshja*; sa tim f. Rafaela: kteriga imé pomeni *sdravilo boshje*. Drusih angelov imena se ne vedó, pa so vendar sosebne zhašti vredni. Oni so med seboj raslozheni, kakor jih je Bog raslozhil; pa vsi so nafhi dobri prijatli in mogozhni pomozhniki, vsi gorezhe skerbé sa zhašt boshjo in sa nafhe svelizhanje. Dolshni smo tedaj s' vso zerkvijo usmiljeniga Boga sahvaliti, kateri nam je dal te mogozhne, svešte in modre pomozhnik; tudi smo dolshni angele sahvaliti, kateri, zhe so ravno imenitnishti od naf, is ljubesni do Boga in do naf skerbé sa nafhe svelizhanje, de bi tudi mi v' njih drushbo prishli, in Boga hvalili vekomaj.

N a u k.

Is poprejshnjiga popisovanja.

Bog, pravi f. Avgushtin, je v' sazhetku svetá angele stvaril; Mojsel je pa od njih le v' skrivnosti pisal, de bi jih morebiti neumni Israelzi vrashno ne molili. Angeli so zhisti duhovi bres telefa. Vsi angeli so v' gnadi stvarjeni; vender so med seboj raslozheni, kakor

so vezhi ali manji opravila od Boga prejeli. Stvarjeni so, de bi Boga molili, njegovo voljo dopolnovali, zhloveka varovali, in mu pomagali. Število prevsetnih in obsojenih angelov je veliko, vender jih je veliko vezh Bogu svestih ostalo. Prerok Daniel pishe od njih veliziga števila tako: „*Tavshent tavshentov jih Bogu streshe, in deset tavshentkrat sto tavshent jih je v' njegovi slushbi.*“ Dan. 7, 10. Tudi s. Janes od tiga prizhuje rekozh: „*Sim slishal glas veliko angelov okoli boshjiga sedesha, in njih število je bilo veliko tavshentkrat tavshent.*“ Škrivn. rasod. 5, 11.

Luzifer je bil véliki angel, sdaj je véliki hudizh. On je vezhi svetošt prejel, ko vfi drugi; sato je bila njegova nepokorshina huji ko vfih drusih. Luzifer pomeni *svetlobo boshjo*; tudi po padzu in obsojenji se imenuje Luzifer. To zhaštito imé mu je v' naj vezhi framoto ostalo. On in njegovi tovarshi se sploh imenujejo *hudizhi*, od hudiga, v' zhimur so uterjeni. Greh jih je tako strashno premenil, namrezh lepe duhove v' ostudne hudizhe. Njih greh je bil napuh, kteriga Bog neisrezheni sovrashi, in ojštro shtrafuje. Premisli, de je savoljo napuha pravizhni Bog veliko duhov od neba v' pekel savergel; kako bi ti samogel v' nebese, ako bi napuhnjen bil?

Luzifer in njegovi tovarshi so boshji in nasshi sovrashniki, pa oni nam ne samorejo hudiga storiti po svoji hudobni volji, kolikor bi hotli, zhe se vojskujemo soper nje, v' skush-

njave ne pervolimo, in v' Boga saupamo. Gorje nam, ako bi saversheni duhovi samogli, kar hudiga shelé. Hudizh je pred Jesufovím prihodam veliko mozh imel; pa Jesuf ga je premagal. Shiva vera, terdno upanje, gorezha ljubesen do Jesufa Kristusa, ponishnost, molitev, pokorjenje, in kar je taziga, preмага hudizha. Pomozh s. Mihaela in drusih angelov je tudi velika bramba soper prevsetne duhove. „*Bog te je svojim angelam sapovedal na vsih tvojih polih varovati.*“ Pf. 90, 11. Oni so Bogu radi pokorni, in te varujejo, pa tudi ti varuj svoje dúšhe v' hudo, in tako bosh svelizhan.

M o l i t e v.

O pravizhni vfigamogozhni Bog! to strashno obsojenje tolikanj nepokornih duhov me s' straham napolni. Ti nisi svojim angelam persanesel, si jih od neba v' pekel vergel, ker ti niso bili hvaleshni, temuzh so se povishevali; zhe nisi svojim angelam persanesel, kako smem jest v' svojih grehah predersno upati, ki sim meso? Greh, kteriga si nad nepokornimi duhovi pravizhno pokoril in pokorish, je bil napuh, in to me uzhi, kako ga sovrashish. Refnizhno je to, napuh je nar huji nepokorshina in sanizhevanje tebe sazhetnika in delivza vfiga dobriga. O Gospod! tudi jest sim kriv te velike pregrehe, in te ponishno prosim; daj mi ponishnost in odpushtenje. Po sgledu

veliziga angela f. Mihaela bom vedno mislil: Kdo je tebi enak? kaj so vse stvari memo tebe, vfigamogozhniga stvarnika? O f. Mihael in vsi sveti angeli! bodite moji pomožniki vselej, posebno pa v' skušnjavah in ob sadnji uri, de me nevoshljivi hudizhi ne premagajo, temuzh jest nje s' boshjo in vasho pomozhjo premagam, in pridem v' vasho sveto drushbo vfigamogozhniga in usmiljeniga Boga hvallit vekomaj. Amen.

XXX. dan kimovza.

Sveti Hieronim, zerkveni uzhenik.

Sveti Hieronim je bil rojen od katolshkih in bogatih staršev v' Dalmázii v' mestu Štridonu okoli leta 340. Kader je bil nekoliko odrastel, ga je njegov ozhe Evsebi poslal v' Rim uzhit se, ker je vidil nad njim posebno veselje do uzhenosti. Mladenizh Hieronim si je v' Rimu s' neisrezhenostjo pridnostjo persadeval modrost dosezhi, pa le posvetne modrosti je iskal. Mladhe, ognjene nature, in premalo varen, se je dal od slabih tovaršev sapeljati, je s' njimi v' hude perloshnosti hodil, ktere so mladim ljudem nar nevarnisthi. Usmiljeni Bog ga ni dolgo pustil v' oblasti meseniga poshelenja; dal mu je svojo gnado, de bi se spsosal in spreo-

bernil. Hieronim, od gnade boshje rasvetljen, je bil vsih svojih grehov filno shalošten, in jih je opustil; tudi se je slabim tovaršhem odpovedal, se dal Bogu v' dar, in se skerbno perpravljajal s. kerst prejeti. Per s. kerstu je bil ves prenovljen in prerojen: v' vélizim Rimskim mestu je ko v' samoti shivel, dolgo molil, premishljeval, milo objokoval svoje grehe, in se vedno pokoril. Šosebno rad je obiskoval pokopalisha svetih marternikov, premishljeval njih serzhno stanovitnost, jokal nad svojo poprejšnjo slabostjo, in se zhedalje bolj vnemal Bogu svešto slushiti. Zhes nekaj zhasa je s' bogabojezhim tovaršhem shel na Franzosko svetih shkofov in slovezhih uzhenikov obiskat, in s' njih svetimi nauki se v' dobrim uterdit. Is Franzoskiga je shel domu, do konza Bogu v' miru slushiti. Pa viditi svoje deshelane vse posvetne, ni mogel per njih oštati; shel je v' Akvilejo ali Aglar, kjer je bil s. Valerijan shkof. S' njim in s' drusimi svetimi duhovni se je sprijasnil, od njih se bogabojezhosti uzhil, in per njih sveto shivel. Ondi so ga eni, pa se ne vé kdo, krivizbno preganjali, in ga s' nadleshnostjo permorali mesto sapustiti.

Nerad je Hieronim sapustil svoje svete prijatle; vender je shel na morje, in se v' Asijo prepeljal. Nekaj zhasa je ostal v' Antiohii, in od ondod shel v' pufhavo Kalzido, kjer je nekaj pufhavnikov v' ojstrim pokorjenji shivelo. Tudi on se je ojstro pokoril, dolgo molil, pre-

mislijeval, pridno delal, in se s' svojimi rokami shivil. Kako je v' tisti puhavi shivel, kakofhne skušnjave je imel, in sakaj so ga nadleshevale, sam pishe tako: „Jest fim bil v' tej strasni puhavi, vender moje misli so bile v' veseljih Rimskiga mesta. Nozh in dan fim jokal in sdihoval savoljo svojih slabost, in kader fim bil zhuvanja truden, fim malo zhasa na terdih tleh pozhival. Po navadi drusih puhavnikov nifim skoraj nikoli kuhaniga jedel; mersla voda je bila moja pijazha. Jest fim se is strahu sodbe boshje in vezhniga pogubljenja radovoljno obsodil v' puhavi med sverinami prebivati, pa moje misli so bile v' drushbi in v' plesu Rimskih deklizhev. Moj obras je bil od postov prepaden, moje telo je bilo merlizhu podobno, vender polno nezhistiga ognja. V' tih skušnjavah fim per nogah krishaniga Jesufa obilno jokal, in ga ponishno profil pomozhi. Ne framujem se svojih skušnjav povedati: zhafi fim drugam sbeshal, kakor de bi bil hotel sam pred seboj beshati; zhe fim kako jamo nashel, fim shel va-njo, in fim ondi tako dolgo s' solсами molil, dokler od usmiljeniga Boga nifim premaganja doseget. Zhe je telo tolikanj nadleshno tistim, kteri ga pokore; kakofhno je she le unim kteri ga neumno ljubijo, in mu obilno sfreshejo?“ Te nadleshne skušnjave so bile ostanik poprej rasvajene nature, in njemu v' ponishevanje.“

Š. Hieronim je imel neisrezheni veselje do rasodete besede boshje, je vedno bral in

premišljeval s. pismo. To sapisano besedo boshjo bolje rasumeti, se je skerbno uzhil Hebrejskiga, in se s' stanovitim trudem suzhil; potlej je s. pismo neutrudama prešavljal v' Latinski jesik, in to njegovo delo je bilo zerkvi velika dobrota. Tudi je veliko bukev s. pisma rasloshil, in sa vse to je *zerkveni uzhenik* imenovan. Defiravno je tako skerbno delal, in veliko terpel sa dobro vse zerkve, so ga flabi kristjani le vender krivizhno preganjali; ali dobri so ga ljubili in sposhovali. V' letu 378 je bil v' Antiohii od shkofa Pavlina maslnik shegnan, pa is ponishnosti je raji shivel v' samoti. Zhe je ravno shelel od vsih odlozhen v' samoti shiveti; je vender is pokorshine do Rimskiga papesha s. Damasa shel v' Rim, in mu pomagal v' velizih skerbeh vesvoljne zerkve. Pa tudi v' Rimu je radovoljno bil v' samoti, v' molitvi in v' pokorjenji. Vsi bogabojezhi so ga ljubili; ali rasujsdani so ga hudo sovrashili, hude rezhi so si soper njega ismišljevali, ga lashnjivo rasnashali, in neusmiljeno preganjali. Preganjavzi tiga sosehniga boshjiga slushabnika so se hotli, kakor visoko uzheni kardinal Orsi prizhuje, nad njim mashevat, ker so bili od njega pravizhno svarjeni. Je stara navada na svetu, de flabi kristjani tiste sovrashijo, od katerih so svarjeni.

S. Hieronim, viditi nepotolashno sovrastvo svojih nasprotnikov, je v' letu 385 shel is Rima, in se zhes morje prepeljal v' Antiohijo. Kmalo je sa njim prishla bogata in sve-

ta Rimska gospa Pavla. Ta je v' Betlehemu is svojiga premoshenja dva klofhtra postavila, eniga sa moshke, eniga sa shenske, kterih duhovni ozhe je s. Hieronim bil. V' Betlehemu je ostal okoli 35 let, to je, do svoje smerti. Ondi je vedno pisal sa prid vesvoljne zerkve. Uzheni so ga obiskovali ali mu pisali, od nje-ga svedit zhiste resnize, de bi Bogu bres smote flushili. V' tistim zhasu je bilo dosti krivo-verzov in sapeljivih naukov; toraj so resnize sheljni kristani zhistih naukov per njem iskali. Krivoverni Pelagijani so bili njegovi narhuji sovrashniki, in so ga sheleli umoriti. Eniga dne je velika truma tih krivoverzov s' oroshjem perderla v' oba klofhtra, so veliko minihov in nun ranili, klofhter obropali in sashgali; s. Hieronim je bil od Boga zhudno ohra-njen. Sraven preganjanja hudobnih ljudi ga je tudi dosti drusih nadlog sadelo, f' kterimi ga je Bog ozhistil od slabost, kterim je zhloveshka natora podvershena. S. Hieronim je 80 let shivel, in 30. dan tiga mesza v' letu 420, poln veliziga saflushenja, v' Gospodu saspal. Njegovo s. truplo je bilo ondi v' Betlehemu, bliso hlevza Jesufoviga rojstva, zhashto pokopano; potlej je bilo preneseno v' Rim v' veliko zerkev Marije devize.

N a u k.

Is njegoviga shivljenja.

Šveti Hieronim je bil pred svojim spreobrnjenjem od slabih ljubljen, po spreobrnjenji od slabih sovrasen; poprej so ga bogabojezhi obshalovali, potlej so se nad njim veselili. Ravno tako se je s. Pavlu godilo. Dokler je zerkev boshjo preganjal, so ga terdovratni Judje ljubili in hvalili; kader je Jesusa osnoval, so ga sovrasili in preganjali. Ljubi kristjan! premisli, de ne moresh vsim dopasti, in dosti besed presliskish, zhe dobro ali slabo shivish: zhe gresno shivish, dopadesh slabim, ne dobrim; zhe sveto shivish, dopadesh dobrim, ne slabim.

Š. Hieronim je pred svojim spreobrnjenjem rad hodil v' gledalisha prasnih in shkodljivih rezhi poslusnat, je v' drushbi shenskih rad plesal, in s' drusimi norostmi svoje posvetno serze nasitoval. Vse to je po navadi nizhemernih dush shtel nedolshno; po prejetim kerstu pa je norosti svetá opustil, in jih nad seboj oistro pokoril.

Š. Hieronim je nadlesne skušnjave premagoval s' shivo vero v' Jesusa Kristusa, s' premisljevanjem prihodne smerti in pravizhne sodbe boshje. V' snamnje tiga ima njegova podoba pred seboj krish in smert, in nad seboj trobento. Tudi ti delaj po njegovim sgledu,

lošebno kader si skušhan, in bosh skušhnjave premagoval, ker ti bo Bog s' svojo gnado pomagal.

S. Hieronim je po prejetim kerstu gorezhe skerbil sa zhašt boshjo, sa poboljšhanje grešnikov in sa lepoto katolske zerkve. Dolgo je molil, pogosto premišljeval, milo svoje grehe obšaloval, svoje telo vedno pokoril, soper krivoverze se serzhno vojskoval, boga-bojezhe v' dobrim uterdoval, in v' vseh dobrih delih stanoviten ostal do smerti. O grešnik! kako se pa ti pokoriš? Ti upaš, de si spreobernjen, pa kje so snamnja prave pokore?

M o l i t e v.

O Jesul Kristus, moj odrešhenik in Bog! ješ fim svetiga Hieronima v' grehih, ne pa v' pokori posnemal: pa on je pred kerstam nizhemerno shivel, potlej v' pokori, in v' dobrih delih do smerti stanoviten ostal. Usmili se me, o dobrotljivi Gospod! in na prošnje svojiga prijatla s. Hieronima mi pomagaj s' svojo gnado, de se po njegovim sgledu pokorim, in v' tvoje kraljestvo pridem v' njegovi in vseh svetnikov drushbi tebe vshivat in hvalit vekomaj. Amen.

K a s a l o.

M a l i f e r p a n.

	Štran.
I. D an. Šveti Teobald. Nauk. Po Jesufu Kri- stufu shiveti	3
II. dan. Devize Marije obiskovanje. — Is tiga prasnika	11
III. dan. Šveti Oton fhkof. — Kako otroke uzhati	17
IV. dan. Šveti Urh fhkof. — Od flepe ljubeshi do fvojzov in drusih	25
V. dan. Šveti Šiloe puhavnik. — Šmert pra- vizhnih je frezhna	31
VI. dan. Šveta Godoleva sakonfska. — Sakonfskim, med kterim ni ljubeshi	38
VII. dan. Šveti Trankvilin marternik. — Le ka- tolfska vera je refnizhna	44
VIII. dan. Šveta Elisabeta kraljiza v' Portugalu. — Nevofhljivost je gerda pregreha	51
IX. dan. Šveti devetnajsteri Gorkomfski marterni- ki. — Špofhtovanje, ljubeshi in pokorfhina gre zerkvi	58
X. dan. Šveta Felizita in njeni fedmeri finovi marterniki. — Štarfhi naj Boga vedno profijo sa otroke	65
XI. dan. Šveti Arseni puhavnik. — Od shélj do dolsiga shivljenja	71
XII. dan. Šf. Hermágora in Fortunat marternika, Krajnfke deshele pomozhnika. — Od dolshnost do fvojih duhovnov	78

- XIII. dan. Šveta Margareta deviza, marterniza. —
Hudizhu ne prostora dajati 86
- XIV. dan. Šveti Janes Gvalbert minih. — Kdor
fovrashnikam odpuſti, febi pomaga 93
- XV. dan. Šveti Henrik zefar. Nauk. Vfak ſtan
ima ſvoje krishe 99
- XVI. dan. Šveti Evazi fhkof, prizhevaviz. Od
fkrivniga govorjenja 104
- XVII. dan. Šveti Alekſi ali Aleſh. — Pravizhnoſt
je lahko bres nenavadnih del 109
- XVIII. dan. Šveti Kamil, duhovni ozhe uſmiljenih mi-
nihov. — Nizhemernoſt je veſelje mlazhnih duſh 118
- XIX. dan. Šveti Vinzenzi Pavljan, duhovni ozhe
uzhenikov uboſhzov. — Savoljo koga in kako
bliſhnjiga ljubiti 124
- XX. dan. Š. Hieronim Emilijan, duhovni ozhe ſa-
puſhnenih otrók. — Kakofhna je prava ljube-
ſen do bliſhnjiga 131
- XXI. dan. Šveti Viktor in tovarſhi marterniki. —
Duſho pogubiti je groſna neſpamet 138
- XXII. dan. Šveta Marija Magdalena, ali ſpokorna
greſhniza. — Ozhitni greſhniki ſo ozhitne po-
kore potrebni 144
- XXIII. dan. Šveta Romula deviza. — Od vſak-
danjiga pokorjenja 151
- XXIV. dan. Šveta Julita marterniza. — Nadloge
ſo vſim, ſoſebno pa greſhnikam potrebne 156
- XXV. dan. Šveti Jakob apoſtel. — Od popoto-
vanja ſedanjiga ſhivljenja 161
- XXVI. dan. Šveta Ana, mati devize Marije. —
Blagor hiſhi, v' kateri ſtrah boſhji goſpoduje 167
- XXVII. dan. Šveta Makrina deviza. — Od pokor-
jenja ſavoljo majhnih grehov 172
- XXVIII. dan. Šveti Inozenzi papeſh. — Voſſka je
ſhiba ſavoljo grehov 177
- XXIX. dan. Šveta Marta deviza. — Is poprejſh-
njiga popiſovanja 183

XXX. dan. Šveti German fhkof. — Švetnike zha-	
ftiti je dobro in koriftno	189
XXXI. dan. Šveti Ignazi Lojólan. — Vfakimu krist-	
janu je dolshnoft in mogozhe po fvetnikih	
shiveti	197

V é l i k i f e r p a n.

I. dan. Švetiga Petra kétine. Nauk. Is poprej-	
fhnjiga popifovanje	204
II. dan. Šedem bratov Makabejev in njih mati.	
— Zerkvene sapovedi fo v' pomozh	212
III. dan. Snajdenje trupla f. Šhtefana, perviga	
marternika. — Od fposhtovanja do fvetinj ali	
oftankov fvetnikov	219
IV. dan. Š. Dominik. — Is njegoviga shivljenja	225
V. dan. Deviza Marija Šneshniza. Marija naf	
ljubi, kako ji dopafti?	233
VI. dan. Špremenjenje Jefusovo na gori. — Is	
tih fkrivnoft	238
VII. dan. Š. Donat fhkof in marternik. — Katol-	
fhka vera je dobrim prijetna, hudobnim grenka	245
VIII. dan. Š. Ormisda marternik. — Šposnati in	
premagovati lakomnoft	252
IX. dan. Š. Afra marterniza. Nezhistoſt je velik greh	257
X. dan. Š. Lavrenz levit, marternik. — Ljubesen	
vſe preterpi	264
XI. dan. Š. Alekfander fhkof, marternik. — Zhu-	
dne in fkrute fo pota boshje modroſti	272
XII. dan. Š. Klara deviza nuna. — Od blishnji-	
ga perpravljanja k' fvetimu obhajilu	277
XIII. dan. Š. Evpli marternik. — Boshja befeda	
flabim ne dopade	286
XIV. dan. Š. Radegunda kraljiza. — Is njeniga	
shivljenja	292
XV. dan. Vnebovſetje Marije devize. Kako ſa	
Marijo v' nebefa priti	299

	Štran.
XVI. dan. Š. Rok. — Dufhne kuge fe varovati .	306
XVII. dan. Š. Liberat apat in tovarshi, marterniki. — Od laftnost fklepa ne vezh grefhiti .	312
XVIII. dan. Š. Helena zefariza. — Švét sanizhevati	319
XIX. dan. Š. Ludvik fhkof. — Od trojnih krishev	326
XX. dan. Š. Bernard apat. Nauk. Kako fe fkuſh- njavzam vſtavljati .	333
XXI. dan. Š. Joana Franzifhka Fremiot. — Kdo je per Bogu reſnizhno pravizhen?	342
XXII. dan. Š. Šinforijan marternik. — Vſak naj sdihuje po nebeſih .	349
XXIII. dan. Š. Filip Benizi. — Ponishnost je v' vſim ſapovedana .	357
XXIV. dan. Š. Jernej apoſtel. — Štariga zhloveka flezhi, in noviga oblezhi .	363
XXV. dan. Š. Ludvik, Franzofki kralj. — Is nje- goviga ſhivljenja .	368
XXVI. dan. Š. Umbelina. — Grefhnikе is ljubesni sanizhevati .	377
XXVII. dan. Š. Zesari fhkof in zerkveni uzhenik. — Opravljanje je grefhno in fhkodljivo .	383
XXVIII. dan. Š. Avguſhtin, fhkof in zerkveni ozhak. — Zhudno voſfkovanje hudiga poſhele- nja in gnade v' ferzu f. Avguſhtina .	391
XXIX. dan. Š. Janesa kerſtnika ſmert. — Is po- prejſhnjiga popiſovanja .	402
XXX. dan. Š. Rosa deviza. — Od duſhne mlazh- nosti in temote .	408
XXXI. dan. Š. Rajmund, kardinal. — Kako lju- biti duſho in telo bliſhnjiga .	414

K i m o v i z.

I. dan. Š. Egidi ali ſveti Ilen, apat. — Kaj po- maga vſe, zhe fe duſha pogubi?	420
II. dan. Š. Štefan, ogerſki kralj. — Modroſt ſvetá je noroſt per Bogu .	425

III.	dan. Š. Šerápija deviza marterniza, in f. Šabina marterniza. — Bogabojezh flushabnik je velika dobrota	434
IV.	Š. Rosalija deviza — Šamota je zhloveku dobra in potrebna	440
V.	dan. Š. Lavrenz Jastinijan fhkof. — Vse delati is ljubesni do Boga	445
VI.	dan. Š. Dorotej minih. Nauk. Greh naj ponisha zhloveka	453
VII.	dan. Š. Proba deviza. — Kakofhne naj bodo devize	460
VIII.	dan. Rojstvo devize Marije. — Od refnizhne zhafti do Marije	467
IX.	dan. Š. Hadrijan in tovarfhi marterniki. — Od velizih in vezhnih nebeshkih dobrot	473
X.	dan. Š. Nikolaj ali Niklavsh Tolentinjan. — Grefhnikov shivljenje je grenko, pravizhnih pa fladko	481
XI.	dan. Š. Ševerijan marternik. — Švojimu blishnjimu f' svarjenjem in s' sgledam pomagati	488
XII.	dan. Š. Gvidon meshnar. Sakaj in kako ftanovitno moliti	494
XIII.	dan. Š. Notburga deviza, dékla. — Od dolshnost flushabnikov do gospodarjev	501
XIV.	dan. Povishevanje f. krisha. — Š. krish s' mislijo, s' besedo in s' djanjem zhaftiti	509
XV.	dan. Š. Katarina Adurna, sakonfka. — Od dolge fpovedi	514
XVI.	dan. Š. Ziprijan fhkof, marternik. — Od odpuštkov	523
XVII.	dan. Š. Ludmila, Pemfka kraljiza. — Vfak je dolshan sa zhaft boshjo fkerbeti	533
XVIII.	dan. Š. Joshef Kupertinjan. — Is njegoviga shivljenja	539
XIX.	dan. Šf. Janvari fhkof marternik in njegovi tovarfhi marterniki. — Od shamenj flabe in fвете prijasnosti	546

- XX. dan. Š. Janes pufhavnik, imenovan mali. — Sapopadik bogabojezhofiti flehernimu kristjanu potrebne 552
- XXI. dan. Š. Matevsh, apostelj in evangelist. — Od boshje in nafhe volje dufho svelizhati 559
- XXII. dan. Šf. Mavrizi in tovarfhi, vojfhaki marterniki. — Od pokorshine do deshelfke oblasti 567
- XXIII. dan. Š. Toma ali ali Tomash Vilanovljan, fhkof. — Ljubesen do blishnjiga ni per vfh zhista in fveti 576
- XXIV. dan. Š. Tekla deviza in marterniza. — Porterpeshljivo in varno per gresfhnikih shiveti 584
- XXV. dan. Šf. Eleazar in Delfina sakonfska. — Od dolshnost gospodarjev do fvojih flushabnikov 591
- XXVI. dan. Š. Ziprijan marternik in f. Justina deviza in marterniza. — Upanje v' boshjo milost je potrebno 599
- XXVII. dan. Šf. Kosma in Damijan brata, marternika. — Od telefne in dufhne bolesni 607
- XXVIII. dan. Š. Venzeslav, pemfski kralj ali vojvoda, marternik. — Veliko je poklizanih, malo isvoljenih 615
- XXIX. dan. Š. Mihael, vélíki angel. — Is poprejshnjiga popisovanja 622
- XXX. dan. Š. Hieronim, zerkveni uzhenik. — Is njegoviga shivljenja 628

Pyre Mammals
1858.

o

g

o

1 1/2 Se.

354

[Faint, illegible handwriting]

[Faint, illegible handwriting]

[Faint, illegible handwriting]

